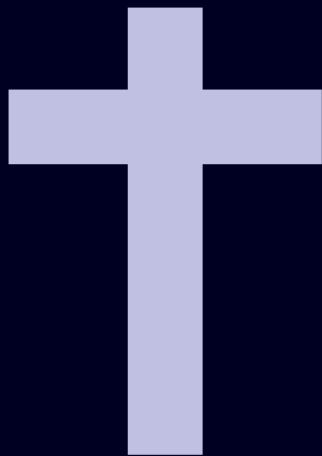

Edolo Bible

Ruth and the New Testament in the Edolo Language of Papua
New Guinea

Edolo Bible
Ruth and the New Testament in the Edolo Language of Papua New
Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Edolo long Niugini

copyright © 2010-2022 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Edolo

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-06-24

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Jul 2025 from source files dated 19 Jun 2025

688323a7-0b01-555d-b52f-07c624ea681b

Contents

FRT	1
Uludi	2
Madiu	7
Maga	59
Yone	90
Abosolo	128
Golosi	173
Age Desalonaiga	179
Agedu Desalonaiga	184
Filimono	187
Yamese	189
Age Yone	195
Agedu Yone	200
Osoda Yone	201
Yudi	202

[book name]

in the Edolo language of Hela Province,
Papua New Guinea

First Edition

Illustration on cover by ...

Illustrations on pages ... © 1996 David C Cook. Used with permission.

Illustration on page ... by Gordon Thompson © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Illustration on page ... by Graham Wade, © United Bible Societies, 1989.

Illustrations on pages ... by Horace Knowles, © The British & Foreign Bible Society, 1954, 1967, 1972, 1995.

Illustrations on pages ... by Horace Knowles revised by Louise Bass, © The British & Foreign Bible Society, 1994.

Illustrations on pages ... by Louise Bass © The British & Foreign Bible Society, 1994.

Illustration on page ... by Birney Boyd. Used with permission.

© Wycliffe Bible Translators, 2025

120 (LUK), 150 (REV)

Printed at ...

ISBN ...

Uludi Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Beba gowegi sedalu dibe amoda dofä hedabifali dialea. Uludi eda Moaba udia salea Isilale fii sosogo afädëma fii. E neala, ea segea Moaba ami salea egoa amo baagoi. Baagosebegi, ea egoame sali amo made digila awäla sigi nebegi, Naëomi e hile Yuda fii segea obégëi. Obégësebegi eege Naëomi bëgëla helegela asi. Uludi eada Isilaleie Gode neeve amo hawala sulo. Hobeala e dolö elöma filahilä, gini Debidii Yaye sulo. Debidii eda Isilale ilile gini dafidilo hedabi afädë nelö.

Dia Uludia hamoi sedalu gowe nideseda, dofä hedabifali nabulömelë. Dafidida, Uludi e asigi afädë negei made sulo. Gasoda, ea Isilaleie Godemage ie egoame sali amomage edefadimalä boba hamoi sulo. Ea mala hamoloda, Godea Isilale ilima ado säla negei i amo, ea dofä bëgëla hamolo sulo. Amase, diliage dilile iso asigia Gode dofä boba hamosa nea, dilile damelë nefolalebe amoli boba hamosa namialo. Beba gowea gomäla ulufala olei dialea. Uidia dolö wagadi made nefolalebe amolia Godei galu neala gaulahilä, Godeië udia dolö nefolalebe amolibalä maala baamalola ulufai. Dolö wagadi made nefolalebe amoli afädëa mala amo gadola hamoseda, Isilale fii ilia mala hamolo amo baagila moholöi bimolömelë.

Naëomia yöi meli

(Uludi 1)

Elimelegeië udiala efegele äudä amolali Moaba asi

¹ Isilale udia dolö beaha aligilo gini maadeia, gudi mogelo amoliamu beaha nebegi, Yuda segea ami sege eso edefadimalä maala sidë i edefade gelola misi. Amala hamosebegi dolö Yuda fii afädë Bedeleheme ami sulo amo gäheo i odoa sege näiadodi Moaba namolö bobala asi. Dolö asi amoïe udiala ie dolö malö äudä amola ili biyidia asi.

² Dolö amoïe eida Elimelege, ie udiada Naëomi, malö äudä amolele eida Malonole Gilionole. Ili sosogoda Efalada, Yuda fiië gaamu edefade Bedeleheme dibe a milahilä Moaba namolö bobala asi.

³⁻⁵ Ili gäheo i nabülesi afädë gadoi ami nelö. Ami nea Elimelege baagoi. Baagosebegi Naëomila, ie malö äudä amolali, hilido nelö. Hilido nea efegele äudä amolea Moaba udia amogi nii. Dolisä äudä amolele eida Obale Uludile. Ele neala ami salea Gilionole Malonole helegela ami baagoi. Egoage efegele äudä amolege baagoibua Naëomi hido ami sulo.

Naëomi e Bedeleheme obégëse amo gadola Uludige bëgëi amo

⁶ Naëomi e ami salea nabelebe Dafidilo Geloia ie udia dolö neala obeägilasila dafidi esoi dilo amo fisila molö naha dialeala säi amo nabi. Amo nabalahilä efege idia didalo äudä amola ili Moaba digila moholöla daiai.

⁷ Naëomila efege idia didalo äudä amolali segea ami sulo amo digila, Yuda segea moholö afiai.

⁸ Afiai amo afiahalea gaso, idiafa amila Naëomia efege idia äudä amolema sähalea, Alida hali segea diemebalä samolö obégëmalo. Alia nemage baagoi amolimage mala hedabi hamosa nelö amo gadola Dafidilo Geloiaje alima hedabi hamomolömelë.

⁹⁻¹⁰ Dafidilo Geloia ali ugila negemäia. Dolö elöma fimolö mosalo. Amala hamoseda, Dafidilo Geloia ali hedabola ugila negemolömelëa säla iahagola säla i. Amala säla iaha nelolahilä, Naëomia udia äudä amole helegela neala mimilahilä, ali hä samialola säla i. Amala säi amole udia äudä amolea diisa nea Naëomima gelolafali sähalea, Alida made obégëmolö. Die sosogo neebea di awäsego gadola nihiligila moholömelëla säi.

¹¹ Amala säsebegi, Naëomia säla obégësalea, Nie nidiwi ali-e, alida wila dofä hali mosöa obégëmäiala helësësamelë. Nebaläda alida edo nea moholö. Ali nimäia na dolö malö elö sogobamolöi gabule. Alida mosöa bahila obégëmalo.

¹²⁻¹³ Na walio gasigi dolö fila awäla malö äudä sogobalahilä amea ali nimäiale. Neda sesalebe made gabule. Ali hali segea bahila obégëmalo. Malö äudä amea ali nimäialahilä beaha samolö. Elea ali nimäiala helësëla samolö. Nie nidiwi ali-e, Dafidilo Geloia nema edefade baagi i amo gadola amolimage amai amogi bobasësamelëla säi.

¹⁴ Amala säi amo nabalahilä elea bu elö dii. Diisa nelolahilä Obaea egoame sali Naëomi gaula mimilahilä, mosalo, hawiola sälähilä hii segea obégëi. Uludia egoame sali gaula nea, neda dofä obégëmolö mademelëla säi.

¹⁵ Amala säsebegi, Naëomia ema säla obégësalea, Die disama amoda hä hile sosogo neebeage hile gode neebeage obégëi amo gadola dige obégëmalola säi.

¹⁶ Amala säsebegi, Uludia säla obögësalea, Dia ne bahila obögëmalola sämabu. Di awäsego gadola ne moholömelë. Di fisbee amige ne samolömelë. Di sosogo neebe amoge ne sosogo namolömelë. Dïe Gode neebe amoge nïe Gode namolömelë.

¹⁷ Di baagosebea amige ne baagomolömelë. Baagosebea amida baumäiamelë. Baagoeamu ali neala hido hido hidolasimäia. Na ado walio sái amo gadola made bëgëla hamoseda, Dafidilo Geloi edefade neebe amea nema yöi imäiamelëla säla i.

¹⁸ Amala säsebegi, Naëomia beahamelebe, Uludia ebalä moholöla gelosebegi, ea ado säla made,

¹⁹ amilasilahilä udia äudä amore awäla Bedeleheme besela galai.

Naëomi eda edefademalä bobasëibälä maala, Bedeleheme gaamugi besela galai
Besela galasebegi, Bedeleheme udia dolö nefolalo amolia fudugilahilä udifafalï amolia sähalea, E! Goda Naëomi gabule ma, nowëla sái.

²⁰ Amala säsebegi, Naëomia säla obögësalea, Nema Naëomila sämabu. Nema Malala sämo. Gode Edefade Sulubadelaie Geloi neebe amea nema gamogai yafie hamola, nihïnege neala gamogalasimelë.*

²¹ Amo gala ne wila awähaleada, neda nelebo yafie nobai asi gaso, walio Dafidilo Geloa sigi obögësaleada, memalä ne badumu misimelë. Gode Dafidilo Sulubadelaie Geloi neebe amea yöi amo gadoi i ameada edoie nïe ëi Naëomila sämolö gabula säla i.

²² Goweda Naëomi efege idia Uludile Moaba sege dígila obögëla misi amoie ado dialea. Ele Bedeleheme ami besela galasolo amo gala eladi gadoi ëida bali dafidi sagai dilo amo mi gäwila damusa nebegi besela galai.

Uludia Boasaea sagaia molö hogola asi

2

(Uludi 2)

Uludi e Boasaë sagaia hamoi hamosa nelo

¹ Dolö dafidilo ëi sälo afädë amoie ëida Boasa. Eda Naëomië egoa Elimelege baagoi amoie sosogo fii afädëfali nelo.

² Segeyo afädëgi Uludia Naëomima nabahalea, Na eladi gadoi ëi bali sagaia damulo neebe amolia damula hamoi hamosa neebea ami damui didigafui dibe amo misila audulela nabi. Afädëa ie baagido hobeala misila aligi misialola sämolöla helësësamelëla sái. Amala säsebegi, Naëomia säla obögësalea, Nie nidiwi-e, dia amamalola säla i.

³ Amo nabalahilä Uludi awäla hamoi hamolo amoli baagido hobeala eladi gadoi bali gägä neala gagaula awäha nelo. Eladi gadoi bali sagai dilo amoda Elimelege sosogo Boasaë sagai dilo.

⁴ Boasa hï e Bedeleheme nelolahilä maala besela galai. E besela galahalea ie hamoi hamosa nefolalo amolima sähalea, Dafidilo Geloi e dilibalä namiäiamelëla sái. Amala säsebegi, ie hamoi hamolo nefolalo amolia emage, dige Dafidilo Geloa ugila negemäiamelëla sái.

⁵ Boasaea ie hamoi sigi aligilo nelo amoma nabahalea, Udia dolisä neebe gagoweda nowëla nabi.

⁶ Amala nabasebegi, hamoi sigi aligilo amea säla obögësalea, Udia dolisä goda Moaba segeala Naëomibalä wi misi amo gabio.

⁷ Ea nema nabahalea, Hamoi hamolo dolö nefolalebego baagido eladi gadoi bali gägä didigafui difolalebe amo misila aligi hobeala mudulela nabasio. E yosefali maala hamoi hamosamu nelo gaso, holöfali hele fila awälahilä bu hamosa neagomelëla sái.

⁸ Amala säsebegi, Boasaea ema sähalea, Udia dolisä-o, sagai odoagi nofe dabiala auloeo. Gui udia hamoi hamolo nefolalebe go ilibalä eladi gadoi bali gägä gomu misisa namialo.

⁹ Dolö hamoi hamose golia hamosego abidi hamosebelela fädäla bealahilä udifafalï golibalä gedola hamoi hahamola awäha namialo. Na dolö wi nefolalebe golima, dima nafade hamoloeola säimelë. Di ödä haläsedä, ilia ödä iigi usi dië bimolömelë amogi mualola sái.

¹⁰ Boasaea amala säsebegi, Uludia nagadaia gumusula dia idogolahilä ema sähalea, Dia nema mala hedabi go hamosegoda mi edoie amaha. Neda sege wagadi made fii udia misi saleawela sái.

¹¹ Amala säsebegi, Boasaea säla obögësalea, Die digua baagolahilä salea mala hedabi, diguamema hamolla säi amo nabimelë. Dia dïe dieme diadoge dïe segege dígila udia dolö dia dawa made beahage melëlo madebalä namolö misila säi amo nabimelë.

* **1:20:** Naëomi nilile ado sälada obeägisä. Amase, Malada nilile ado sälada, Gamogaila sämola sái.

¹² Dia mala hedabi hamoi amoëe Godea dimage amo gadola hamomäia. Isilaleie Dafidilo Geloi Godea dige amo gadola sigi neëgi, ie augia hawa musügä namolö misi goëge bidi edefade nimäiamelëla säla ï.

¹³ Uludia sälä obögëslea, Dolö edefade-e, neda dïe hamoi hamolo udia sefolalebe amolibalä afädëdi made sulo amo, dia oböla, ado hedabi nebalä säse goeada, ne neala gelolasimelëla säla ï.

¹⁴ Molö molö fu besela galasebegi Boasaea Uludima bu sähalea, di guwi maala salea beledi wahalo gadoi difolalebe gowegi gelebi ödägi gela molö misiela säi. Amala säsebegi, Uludi e hamoi hamolo amolibalä maala sebegi, Boasaea eladi gadoi bali gobei odoa amogi Uludi muäia neala ï. ï amo naala bolesalea odoa fea digai.

¹⁵ Uludi e molö naaha maadelahilä awäla eladi gadoi bali amo bu misila aligi awäha nelo. Uludi e awäse amo gaalu, Boasaea ie hamoi hamolo dolö amolima sähalea, Uludia eladi gadoi bali doboi dibeadi gogi nelea maaseda, ema nemomabio.

¹⁶ Doboi dibeä ami eladi gadoi bali gogi damusaleada odoa e neala gaumäia damula gui guila aligi mosalo. Amo neala gausegida dilia ema nimabula säloela säi.

Nelebo besela galai amoëe Uludia Naëomima sälä ï

¹⁷ Uludia eladi gadoi bali amo missisa nebegimu eso digala deadi. Ea missisa maadelahilä, e molöie eladi gadoi bali amo dobila hedefala mogela negei. Amoëe yöida gilo nabülsäi gadoi.

¹⁸ Uludia eladi gadoi bali amo ägüla awäla mosöa egoamema olei. Esoa helesalea molö nahalea fea digai ägüi amoëe egoamegali muäia neala ï.

¹⁹ Amo gadola hamoi amo bealahilä, Naëomia Uludima nabahalea, Dia walio eladi gadoi bali missila hamoi hahamola awäha nelogoda, dolö nowëa sagaia hamosa nelola nabi. Dolö dima hedabi hamolo gomada, Godeie obeägilasiloea eege obeägilasimäiamelëla säi. Amala sälebe, Uludia sälä obögëslea, na eladi gadoi bali sagaia hamoi hamosa nelo amoda, dolö afädë Boasaea sagaia hamosolomelëla säla ï.

²⁰ Ea amala sälä iäsebegi, Naëomia sähalea, Dafidilo Geloi neeve ameada baagoi amolibaläge sebe welibäläge hamomolömelëla säla negei amoda asialo made neeve ameada Boasa eege obeägilasimäiala sähawela säi. Naëomia bu sähalea, Boasa goda dofä nili sosogofali fi afädë neamelë. Alü fidila negemolöge beaha namolöge mala dibe amo gadolada dolö goea hamomolömelëla säla ï.

²¹ Amala säsebegi, Uludia sähalea, Eage nema ado afädë gomalä säsio. Neda ie hamoi hamolo udia amolibalä hamoi hahamola awäha nea, eladi gadoi bali ilia hamola wagasolo amo misila wagamalola säimelë.

²² Amala sälebe, Naëomia Uludima sähalea, Nidiwi-e, säi go gadola wäla Boasaë hamoi hamolo udia nefolalebegobälä gedola eladi gadoi bali, ie sagaia guimu hamosa namialo. Dolö elöe eladi gadoi bali sagaido nofe dabiala awäsedä, di neala nafadelasimolö dië bimolömelëla säla ï.

²³ Uludia Boasaë hamoi hamolo nefolalo amolibalä eladi gadoi bali gägäge widi gägäge modoala dobola nelelegela awäha nelo amolia hamola wagala afiase amo gadola eage misila wagala asi. Uludi eda egoame sali amobalämä nelo.

Boasaea Uludima mala hedabi hamoi amo

3

(Uludi 3)

Naëomia Uludiië dolö hogosamela säi

¹ Segeyo afädëgi Naëomia Uludima sähalea, Naye, na dima ado afädë sähago. Dolöbalä hedabola fodögila filo amo gadola fimäia, na dïe dolö afädë hogosamelëla säla ï.

² Dia helésésebele. Eladi gadoi bali sagaia ie hamoi hamolo udiatifalä golibalä dilia hamoi hamolasisa nelo dolö amoda Boasamelë. Eda dofä nili sosogofali nea. E walio gasigi awäla eladi gadoi bali gägä amo dobisa namolömelë.

³ Di nigime hëmalo. Amalahilä weli gafisigäi negelahilä fagulo hedabifalä salugamalo. Amalahilä eladi gadoi bali gägä dobisa neebea ami awäla Boasaea dii melëloea musügä namialo. Ea hamoi hamosa maadela e molö ödäle muäia fu iala namialo.

⁴ Naha maadelahilä e diasebe amo abododi diasebelela fädäla bealahilä, ie fagulo figi geleä gauia adala amo sëgëa ami midialo. Amala hamoseda gomalä hamomalola hii fädäla säla imolömelëla säla ï.

⁵ Amala säsebegi, Uludia sälä obögëslea, Dia säsego gadola na hamomolömelëla säi.

⁶ Amala sälähilä, Uludia egoame salia hamomalola säi amo gadola hamosa maadelahilä, eladi gadoi bali gägä dobisa neebea ami asi.

Boasaea Uludi ugila negemolömelëla sää

⁷ Boasa e hamoi hamosa nelolahilä molö ödä mai. Naala asigi dusugala awäla salea hä süwiasebegi, eladi gadoi bali hedefala dobi nelegela fedai dilo amo agesugi ami adi. Amala adi dibegi, Uludi e geleä geleäla awäla Boasaie fagulo figi dibe amo bidigi geleä gauia adala ie emo sëgëa ami adi.

⁸ Gasi mogogi Boasa e adi besusalea fudugila beahamelebe, udia afädë ie emo sëgëa ami maala adi dibe meli.

⁹ Bealahilä ea nabahalea, Di nowë! A, Neda Uludi, die hamoi hamolo udia amomelë. Die fagulo bidia ne gesumäiamelëla sää. Amoie mida, dida Elimelegeie sosogofali gabugi, dia ne sigi aligila ugila negemäiamelëla sähalea sää.

¹⁰ Boasaea amo nabalahilä Uludima sähalea, Nidiwi, Dafidilo Geloia dima hedabi hamomäia. Dia walio hamoi ameada dafidi hamosa nelo amo baagila awäla hedabi hido elöi hamoimelë. Malisä yafie nefolalea. Odoa nelegei yafie negelo, odoa busadäoi, amoligi afädëa di nimäiala made helësëi gabu.

¹¹ Nidiwi-e, asigi säösäomabu. Udia dolö wi nefolalebe sulubadelaeada, dida udia hedabifalä saleala sähä. Dia nema hamomäiala säsebe amoda, na hamosa maademolömelë.

¹² Dia sää amoda dofä. Neda digua baagoi amoie sosogo. Na di beaha namolö gasoda, dolö di beaha namolöi afädë neamelë. Amomadale dafidi fädäla nabulö.

¹³ Walioda gui wäla midialo. Diala aiyo yosefali ne awäla dolö amea abilia säsebelela fädäla nabulömelë. Ea di sigi namolöla säseda, amo doflea. Ea haboimelëla säseda, Dafidilo Geloie ëigi nea sähawé. Sosogoea beaha aligilo mala dibe amo gadola hamomolöda nie dibe amo gadola hamomolömelë. Walioda sege yomäia beahalea gui midialalo sää i.

¹⁴ Uludi e Boasa dibeä ami adi amo udia dolöea melëloala helësëla Boasaea fodolofali nowela yosefali müsügä mosalola sää amo gadola aabela nowei. Mida, e udia dolöea made nimäia.

¹⁵ Nowesebegi, Boasaea ema sähalea, Dia fagulo go idogoi fösimola sää. Amo gadola Uludia fösisebegi, Boasaea eladi gadoi bali gägä amogi adu äädä i, amoie vöida gilo nabülesi äädä gadoi amo ägümäalai. Uludia bali gägä amo ägümäia Boasaea nigila ägusi. Uludi e amo ägülä asi baagido Boasa e Bedeleheme gaamugi asi.

¹⁶ Obégëla awäla egoame sali mosöa sebea ami besela galasebegi, egoame sali amea nabahalea, Nidiwi, gelola abilia hamoila nabi. Amala nabasebegi, Uludia Boasaea sää amoige hamoii amoige hulu sulubadela sää iha maadei.

¹⁷ Ea sää wagahalea sähalea, Boasaea di sebea obégësalea memalä ne badumu obégëmäiala made beasila, eladi gadoi bali gägä adu äädä i ägüi amo gomelela sää.

¹⁸ Amala säsebegi, Naëomia Uludima sähalea, Nafege udia, di holöfali beaha samialo. Walio Boasaea hamosebego abilia hamola dafogäsebelela bimolömelë. Boasaea abilia hamogimolöi walebelela bimolöie idi hogosamu nea. Beaglese amo gadolada e hele samolömelëla sää.

Dafidilo Geloia Naëomi ugila negei amo

4

(Uludi 4)

Boasaea Uludi nii

¹ Boasa e awäla udia dolö gedolo segea nogila digalo idiafa ami sulo. E fii heleia made Elimelegeie sosogo elö sää amo maaha neebe meli. Boasaea dolö amoma sähalea, Ae, nedoo, na dima ado holöfali afädë sädeläla di gui samolö misië sää. Dolö amo maala sebegi

² Boasaea segea ami dolö beaha aligilo nabülesi nefolalo amoli maala fifigimalola sää. Amala säsebegi, ili maala sefolalo.

³ Ea ie sosogo amoma sähalea, Naëomi Moaba asi nelo amo bahila misi saleamélë. Eada alile sosogo Elimelegeie sege nalä amo dolö afädëa nimäiala helësësaleamélë.

⁴ Amaimo, dia helësämäia sää iahago. Sege amo dia nimolö helësësedä, beaha aligilo nabülesi sefolalebe gowe ilile siigi säämo. Neda di baagia gabugi sege amo dia nimäia. Made nimolö galëda, haboila sämola sää. Amala sää iäsebegi, dolö amea sääla obégësalea, Sege amo na nimolömelëla sää.

⁵ Amalebe Boasaea ema sähalea, Dia Naëomiie sege nimolö galëda, Moaba udia Malonoie udia didalo Uludige digali nimalo. Amalahilä sege amoda baagoi amoie sosogoie ëigi diamäiala sää.

⁶ Ea ado amala sälebe dolö amea sähalea, Dofä, sege amoda nïe. Gaso, na neaseda, sege amo nïe malöie made diamolö gabugi, na made nimolö ne haboimelë. Dihü helësëse amo gadola hamomalala sää.

⁷(Siiba Isilale ilile malada gowe gadola hamolo negei. Udia didaloie ado sähaleage, amase, sege nalä nimolöe ado sähaleage, amogi bidigi bu made sämolö wagahagola säla ulufahalea, emo usililo giila bidi nelo dolö amogali ilö negei.)

⁸Dolö amea Boasama, dia bidia nimalola säla, ie emo usililo amo giila egali i.

⁹Amala iäsebegi, Boasaee beaha aligilo nabülesi sefolalo amolimage, udia dolö odoa maala sefolalo amolimage sähalea, Dili sulubadela sefolalebeweie sidaia sähago. Elimelegeie segege nelegei dafidi dilo amoge, amase, malö äudä Malonole Gilionolele segege nelegei dilo amoge Naëomia beaha nelo nelebo amoda na neahawe.

¹⁰Amase, Moaba udia Uludida Malono baagoi amoie udia didalo sulo amoge na neahawe. Amala hamosebeweada baagosalea sege nalä dibe amoda Malono hile eïgimu ie sosogoie diamäia. Baagoi amoie sosogo afädë sebe amoliada ie eï amo helësësa namiäiamelë. Na walio säi amoda diliage nabala siilage beala helësësamelëla säi.

¹¹Amala sääsebegi, dolö nabülesi sefolalo amoliage, udia dolö bea misi sefolalo amoli sulubadelaea sähalea, Ä, nili sulubadelaea beala helësësamelë. Udia go die mosöa awäsedä, Dafidilo Geloia ugila negesegi nilile Isilaleie naye müä Eleselole Eleale gadoi samiäiamelë. Elea malö malei sogobai amo gadola udia goeage malö malei sogobamolömelë. Amase, dihidiida Efalada sosogo amoie eï sälo nea, Bedeleheme udia dolö beaha aligilo dafidilo namolömelë.

¹²Dafidilo Geloia dolisä go alima aligila malö ägüsebe ameada Yuda Damalalea malö sogobai nilile müä Felese sosogo gadoi di sosogo namiäiamelëla säi.

¹³Segeyo amo gala Uludi nealahilä Boasaä udia salea. Dafidilo Geloia ele neala obeägilasila Uludi e fagulo hagui sebe meli. Amalahilä ea dolö malö afädë neegela ägüi.

¹⁴Udia sefolalo amolia Naëomima säla iahalea, Dafidilo Geloie eï gauia adadi. Ea di dihido samiäiala fisigisila made. Die diaye afädë di beaha namiäia i gabumelë. Malö goeada Isilale udia dolö beaha aligilo dafidilo namolömelë.

¹⁵Diefege udiaea dima boba hamosebegoeada dia dolö malö gifalädalä gadoi sogobai amai galebeda, amolima boba hamolabio amoda gidogolahilä, die diefege idiaeä dima boba hamoi gabugo. Amaimo, ea malö walio ägüi goeada di gelolasila, sigi aligila beaha alligli awäha nea, di udia sali hamomolömelëla säla i.

Boasage ie müä nelo amoie

¹⁶Naëomia malö dubo amo sogobala fufuia alogola nea obëbësa nelo. Amalahilä malö amoda Naëomia beaha nelo.

¹⁷Udia ga made sefolalo amolia säla sogosalea, Naëomigali dolö malö afädë sogobala i gabuwela säi. Amala sälähilä malö amoie eï Obedi negei.

Hobeala Obediie malöda, Yesi, Yesiie malöda Debidi.

¹⁸⁻²²Goweda Felese sosogo awäha nea Debidi besela galai amo dialea. Feleseie malöda Hesolono. Hesolonoie malöda Alama. Alamaie malöda Aminadaba. Aminadabae malöda Nasono. Nasonoie malöda Salomon. Salomonie malöda Boasa. Boasaie malöda Obedi. Obediie malöda Yesi. Yesiie malöda Debidi. Amala fifi misi dialea. Hä amo.

Ado Mala Hedabi Madieuia Dëdëi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Ado Mala Hedabi Madieuie bebagi dëdëla negei dibe amogida, gomalä säi dialea. Asialo made ado dafidi säla negei amogida, Godea hamomolömelélage, ïmolömélélage säla negei amoda, Yesu e misi amoma gausiala digai. Yesueada Yu udia dolömu damula moholö made, udia dolö mogela made, sulubadela damula moholö misi.

Madiuie bebagi ado dëdëla negei amogi mi gäwila dëdëida, Melia Yesu neegela ägüi amoge, Yonea Yesu ödägi gei amoge, mugabe Saidania Yesu fedogola meli amoge, dëdëla negei dialea. Amase, elöda, Yesu e Galili nea, ado mala säla olelala aliligi asi amoge, udia dolö oloi difolalo amoli neala wahila didigila asi amoge, dëdëla negei dialea. Yesu e Galili sege dígila nawesa namolö awála Yalusaleme besela galai amoge, salele afädégi hamosa nelo amoge, e baagola bedefasebegi, Godea e nowela ifosi amoge, amoli dëdëla negei dialea.

Ado Mala Hedabi ameada, Yesu eda säla olelelo edefademalä nelo amo neala ulufai dialea. Yesueada Godee mala säla negei dibe amoda, geloi iso gäwi gowe gadoi dialeamelélage, amase, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami gowe gadoi dialeamelélage, gelola ulufadigisa nelo.

Yesuea mala olelesa nelo amoda Madiuea geloi iso gäwi bia amoli gegedola dëdëla negei amoda gowe.

Age - Yesu e segebidaia ami fedala salea, udia dolö Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amo mi hamola nefolalebe amolile asigi afädé hedabola negela namolöge, hamoi hamomolöge, hedabi dibe amomu salugamolöge, hobeä Godebalä namolöge, amoli säla olelesa nelo. (Hogoli 5-7)

Agedu - Yesuei bögëla aulo nefolalo amoli hamoi hamomolö afufumäia, Yesuea ilima gomalä hamomalola säla i dialea. (Hogoli 10)

Osoda - Yesuea Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialeamelëla ado besula yafie säla iha nelo. (Hogoli 13)

Biyidu - Yesu dofä bögëla aulo nefolalebe amolida, gowe gadoi namolö dialeamelëla säi. (Hogoli 18)

Bi - Yesuea segeyo aligila wagahalea hamomolö amoge, amase, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö amoge, ado säla negei amo dialea. (Hogoli 24-25)

*Yesu Gelesoïe yaua mäu aliligi misi amolile ëi
(Ulugu 3.23-28)*

¹Dëdëla negei difolalebe golida, Yesu Gelesoïe yaua mäu aliligi misi amolile ëi dialea. Yesu Gelesoïe yaua mäuda Abalahama Debidile nelo.

²Abalahamaïe malöda Aisaga. Aisagaïe malöda Yeigaba. Yeigabaïe malöda Yuda, ie edoolali nefolalo amoli *

³Yudaïe malöda Felesele Selale. Elele emeda Damala. Amase, Feleseïe malöda Hesolono. Hesolonoïe malöda Alama.

⁴Alamaïe malöda Aminadaba. Aminadabaïe malöda Nasono. Nasonoïe malöda Salomon. Amase,

⁵Salomonoïe malöda Boasa. Boasaïe emeda Eleihaba. Boasaïe malöda Obedi. Obediïe emeda Uludi. Obediïe malöda Yesi. Amase,

⁶Yesiïe malöda beaha aligilo Gini Debidi.

Debidiïe malöda Solomon. Dafidi Solomonoïe emeda Uliaïe udia sulo.*

⁷Solomonoïe malöda Elehoboama. Elehoboamaïe malöda Abia. Abiaïe malöda Asa.

⁸Asaïe malöda Yehosafada. Yehosafadaïe malöda Yeholama. Yeholamaïe malöda Usia.

⁹Usiaïe malöda Yodama. Yodamaïe malöda Ahasa. Ahasaïe malöda Hesegia.

¹⁰Hesegiaeïe malöda Manasa. Manasaïe malöda Amono. Amonoïe malöda Yosaea.

¹¹Yosaeäïe malöda Yehoiagini, ie edoolali nefolalo amoli. Amo gaaluda, Isilale ili sigi awäla Babilonomu gala digi nefolalo amo.

¹²Ili Babilonomu gala digi nefolalo amilada, Yehoiaginiïe malöda Sealadiele. Sealadieleïe malöda Selubabele.

¹³Selubabeleïe malöda Abiuda. Abiudeïe malöda Eliagimi. Eliagimiïe malöda Asolo.

---

* ^{12:} Yudala ie edoolalida Isilale sosogo giwilasi besela galai amo yaua mäuda amoli. * ^{16:} Dëdëla negei dibe adogogi udia odoa ëi difolalebegoda fii odoa dili gaso, Isilalema fila misi amolile ëi. Damalale Elehabaleda fiida Gainana. Uludi eda fiida Moaba. Amase, Solomonoïe eme Badasiba afädéfali emuda Isilale udia. Gasoda, dafidi eda Hidi sosogo dolö afädé Uliama fila asi.

¹⁴ Asoloie malöda Sadogo. Sadogoie malöda Agima. Agimaie malöda Eliudi.

¹⁵ Eliudiie malöda Eleasala. Eleasalaie malöda Madani. Madaniiie malöda Yeigaba.

¹⁶ Yeigabaeie malöda Yosebe. Yosebeda Meliie egoa. Meliada Yesu neegela ägüi. Yesumada Gelesola sälo amo. * Amala aliligi misi.

¹⁷ Ei amolida Abalahama nelo a mila maala Debidi nelo amilada damo silasi nelo. Debidilahilä Isilale udia dolö ili Babilonomu gala digia amilage damo silasi nelo. Oböla Babilono gala digia amila Afädé Memelei e misia amilage damo silasimu nelo.

Melia Yesu Geleso neegela ägüi

(Ulugu 2.1-7)

¹⁸ Yesu Geleso ägüla maasolo amo gala, gomalä hamoi. ïe eme Meli eda Yosebegali olei sulo. Yosebea, aso, made neala sebegi, Elelo Gesamia malö dubo i amo, ili sefolalo amolia beagolei.

¹⁹ Egoa Yosebe eda dolö mogoi ameada, udia dolö nefolalebe amolia Meli e hewalasiloea, eada geleä musügä Meli fisimolöla helësä nelo.

²⁰ Amala helësäla, e adi simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloie selesaia fii afädë ulufadigilahilä, Yosebema ado säla iahalea, Debidiie malö Yosebe-e, Meli die udia samiäia nimolö amoda bedämabio. E fagulo hagui sebe amoda Elelo Gesamia negesimelé.

²¹ Eada dolö malö afädë neegela ägümölömelé. Neegela ägülahilä, ie ei Yesu negemalo. Mida, ea ie udia dolö nafade hamoi amoli hëla fisila damula moholömeläla säla i.*

²² Dafidi, Dafidilo Geloia ie bea säloma aligila bea säla negei amo gadola gausiala digamolöre, nelebo sulubadelaa amala hamoi.

²³ Bea säla negei amoda gowe. Dolisä dolöbalä made nawelo afädëa fagulo hagui sulolahilä, dolö malö neegela ägümölömelé. Malö amoie ei Emanuale negemolömeläla säla dëdëla negei dialea. Ei amoie mida gomalä, Gode nilibälä nea.

Aisaea 7.14

²⁴ Yosebe adi nowela awälahilä, Dafidilo Geloie selesaia fia ema ado säi amo gadola bëgëla, ea Meli nii.

²⁵ Neasebegi, Melia malö made ägüla maala saleada, Yosebebalä made nawela sulo. Giso ägüla maasebegida, Yosebea malö amoie ei Yesu negei.

2

Sege wagadi made eso maasidola dawadigi dolöea bea misi

¹ Heledo eda beaha aligilo gini nelo amo gaalu, Yudia segea gaamu afädë ei Bedelehemee ami Melia Yesu neegela ägüi.* Ägüsebegi, dolö odoa gasumili melëlo mala dawadigi nefolalo amoli sege wagadi made eso maasidola maala Yalusaleme besela galai.

² Besela galalahilä, ilia sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo gini namolöre malö dubo neegela ägüi amoda, abidi dialea. ïe gasumili eso maasido neeve amo bealahilä, nilia ie ei gauia adamolö mofiaimeläla säi.

³ Ado amala säi amo nabalahilä, beaha aligilo Gini Heledo e asigi säösäosa nelo. Amase, Yalusaleme ami nefolalo amoli sulubadelaeage, amalamu helësäa nefolalo.

⁴ Säösälahilä, Heledoea Yu udia dolöie gobela ilo busa nefolalo amolige, amase, mala dawadigi nefolalo amolige gegedomalolahilä, ilima nabahalea, Afädé Memelei amoda sege abidi neegela ägümölöla nabi.

⁵ Amala nabasebegi, ilia säla obégësalea, Yudia segeamadi gaamu afädë ei Bedelehememeläla säi. Amala säsebe amoie mida, bea sälo nelo amea säla dëdëla negei dibe amoda gowe.

⁶ Bedelehemee, Yuda sege dibe amogida, dida Yuda segeie gaamu ilibia edefade difolalebe amoli hawa made. Dige sege edefademelé. Amoie mida, dima aligila beaha aligilo afädë besela galamolömelé. Eada sugua sibi sigi aligilo amo gadola, nie Isilale udia dolö sigi namolömeläla

Maiga 5.2

säla dëdëla negei dialeala säi.

⁷ Amala säi amo nabalahilä, Heledoea geleä musügä dolö dawadigi eso maasidola mofiai amoli welahilä, ea ilima fädäla nabahalea, dilia gasumili amoda abola melilä nabi.

⁸ Nabala, ili Bedelehemee mosalolahilä, ea ilima sähalea, Dilia malö amo hedabolafalü hogolahlä beagoleseda, nage ie ei gauia adamolö moholöre nema säla iia wegi obégëmalola säla i.

* **1:16:** Gelesoda Giligi ado. Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Gelesole Mesaeale nilile ado sälada Afädé Memelei.

* **1:21:** Yesuda Giligi ado. Hibulu adoeada Yasua. Nilile ado sälada Godea damula aulo. * **2:1:** Gini Heledo ameada, Yudia segege, sege odoa Yudia ga madela dilo amoge, Heledo eamu beaha nelo gasoda, eda Olomoie Gini edefade ei Sisala sälo amo hawa nelo.

⁹ Gini amea amala säi amo nabala, ili afiahia dibegi, gasumili dafidi eso maasido meli amo dafidi awäla, malö dibea ami aumala aligisi.*

¹⁰ Ilia gasumili amo bealahilä, ilile iso asigigila edefademalä obeägimolö besela galai.

¹¹ Aumala aligisi neebe amo bealahilä, dolö amoli mosö afädë neebe amoë mumusogi nogila digai. Digalahilä, ilia malöge ie eme Melige bealahilä, gumusula dia digala sefolalea, malö amoë ei gauia adaha sefolalo. Amalahilä, ilia igi gologe, i heale gobesegi höba gafisigä hedabi baëla aligilo amoge, amase, i afädëe heale sigä gäha made misiäia hëlo ei muwege, galu amoli ägüi amo somodala Yesugali i.*

¹² Amo somodala ialahilä, ili hili segea obögësaleada, ili misi idigi made, idi elögi obögëi. Amoë mida, ilia simasia beahaleamelebe, Godea ilima sähalea, Heledo neebeamadida obögëmabiola säi amo nabala.

Fisäla Isibi asi

¹³ Dawadigi dolö amoli afiaibua, Yosebea simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloiie selesaia fii afädë maala ulufadigilahilä sähalea, Di nowela malöle emele sigi, dili fisäla Isibi mosalo. Awäla neëgi, na dima bu elö säla imolöie ami beaha namialo. Mida, Heledoea malögo nufudadigimolöie hogomolömelä säi.

¹⁴ Amala säsebegi, Yosebe nowela malöle emele sigi, gasigi fisäla Isibi asi.

¹⁵ Isibi awälähilä, eda Heledo baagomäialahilä Isibimu nelo. Amoda dafidi Dafidilo Geloiia ie bea säloma aligila bea säla negei amo gausiala digamolöie, amala hamoi. Bea säla negei amoda gowe.

Nie nafege Isibi segeala na weimelëla
säla dëdëla negei dialea.

Hosea 11.1

Malësä malei nufudadigisa maadei

¹⁶ Heledoeada dolö dawadigi amolia e gadiaboi gabula helëselahilä, e edefademalä mihaläi. Edefademalä mihalähilä, Bedeleheme amige, amase, sege Bedeleheme ga madela sebea amige, dolö malësä gäheo i äudä sulo amolige, gäheo i äudä, aso, made baagi sulo amolige, sulubadela ea nufudaha maademalola säi. Dolö dawadigi amolia gasumili mi gäwila neia idogoomelä säla i amo helësëla, amala nufualai.

¹⁷ Amo hamoi amoda bea sälo Yelemaeaea dafidi bea säla negei amo gausiala digai. Amoë säla negei dibe amoda gowe.

¹⁸ Alama gaamugi ado afädë säsebe, ado amoda edefade didigaola düisa neebe amoda nabaha nea. Eleseloea ie malölaligi düisebe amo. Ili hä maade amea, afädëa e neala adoea aeasisila made sämäiala helësëa saleala
säla dëdëla negei dialea.

Yelemaea 31.15

Yosebelali Isibila obögëi

¹⁹ Heledo baagoibua, Yosebe Isibi ami nea simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloiie selesaia fii afädë maala ulufadigilahilä

²⁰ ema sähalea, Di nowela malöle emele sigi Isilale segea mosalo. Mida, malö amo nufulöla helësëa nefolalo amolida, hä, baagosa maadeimelä säi.

²¹ Amala säsebegi, Yosebe e nowela malöle emele sigi, Isilale segea obögëi.

²² Ili obögësalea, Yosebea Agelausada ie eedo bedefala Yudiae beaha aligilo gini neamelä säi amo nabalahilä, eda ami obögëmolö bedäi. Bedäla nebegi, ea simasia beahaleamelebe, Godea ema mosabiosebegi, e Galili awälähilä,

²³ Nasalese gaamugi ami awäla sulo. Amala hamoi amoda bea sälo nefolalo amolia bea säla negalesea, Eda Nasalese fii neala sämölomelä dafidi säla negei amo gausiala digai.

3

Ödägi gelo Yonea ado mala säla iaha nelo

(Maga 1.2-8; Ulugu 3.1-18; Yone 1.19-28)

¹ Gäheo i odoa nelolahilä*, ödägi gelo Yone e Yudiamadi sege nafade udia dolö aligisia made ami maala ulufalahilä, ado mala säla iaha nelo.

² Ea säla iahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dibe amea, dili asigi besumalola säla iaha nelo.*

* 2:9: Yalusalemela Bedelehemeda mia made made, holöbö gigomida gödölesi gadoi, Dodomonala Aya gadola. * 2:11: Nelebo ohodoa i amolida gädili elögi bidi edefadea nea aulo. * 3:1: Giligi adoda Segeyo amo gaalula dëdëla negei dialea gaso, hogoli agedu baagiada hogoli osodaë gäheo i nabülesi äudäle odoai gödölesi gadoi nelo. * 3:2: Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebela säi amoge, amase, Godea Beaha Maadela Sigi Neebela säi amoge, ado amole säi amoda Gode eda dofä udia dolöle nelebo sulubadela dibe amolee gini namolöla säi.

³ Godea bea sälo Aisaeama aligila Yoneëe dafidi bea säla negesalea sähalea, Sege nafade udia dolö aligisia made ami nea, afädëa uuala wesalea, Dafidilo Geloi misiäia idi daiala hamogilasimalo. Ie idida mogola fodolasimalola sähä neamelëla sälä dëdëla negei dialea.

Aisaea 40.3

⁴ Yone eda sugua gamele hiläa fagulo hamoi amo salugalahilä, sugua gafodo gadoia malibu negela nelo. Eada galiawage, äwi ödäge naha nelo.*

⁵ Udia dolö Yalusalemelage, Yudia sege dibe amo sulubadelagilage, sege ödä Yodona ga made dibea amilage, Yone neebea maahamu nelo.

⁶ Ilia nafade hamoi amo säla sisiasbegi, ea ili ödä Yodonagi gesa nelo.

⁷ Felesi dolö amolige, Sadius dolö amolige yafie Yonea ili ödägi gemäia maaha neebe amo bealahilä, ea ilima sähalea, Dilida baagolo nubaëie malö nebego, Godea së iä idogomolö amogi, made naala fisäla moholömelëla dilima nowëa sälä iasio.

⁸ Dili dofä asigi besuimelëla dilile mala olela, gägä ulufala negemalo.

⁹ Dilia dihilidomu sähalea, Abalahamada nilile müä nelola sämölö dialeala helësëmabio.* Na ado afädë säla iahago. Nabuo! Godea igi difolalebe gowegi neala gaulahilä, Abalahamaë yaua müä hamolasimolöi neamelë.

¹⁰ I nefolalebe mia ami gabi negesisi dialea. I gägä hedabi made negelo nefolalebe amolida, sulubadela abalahilä, nulogi gobesa maademolömelë.

¹¹ Nada dilia asigi besu amoë ödäea ulufala gelasilmelë. Hobea ne baagia afädë moholö amoda, ne holofälmelë neebewe gadoi made, eda ilibia edefade neamelë. Na ie emo usililo gaumolö dofea made neawe. Eada Eleloï Gesamiage, nulo söäage dili gelasimolömelë.

¹² Eada eladi gadoi ei widiüe gägä dobilahilä, isole düle mogemäia nelebo gassala sadia adogolo nama gadoi afädë gaula nea. Mogesa maadelahilä, ea widi gägä amo negelo mosöa ami negesilahilä, ie widi dobilo sege amo gëgelë doala digilahilä, dü fisi amoli nulo usilo made, wisamu neebea ami gobemolömelëla Yonea säi.

Yonea Godeëe malö Yesu ödägi gelasi

(Maga 1.9-11; Ulugu 3.21-22)

¹³ Segeyo amo gaalu, Yesu e Galilila ödä Yodona dibeä ami maala, e Yonea ödägi gelasimäia misi.

¹⁴ Maasebegi, Yonea Yesuea oböla asigi bedefala ödägi made gemolöla sämäia, ea nabahalea, Dia ne ödägi gemolöi dialea gasoda, na di ödägi gemäia, ne neebea misilela nabi.

¹⁵ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Walio amala hamomäiamelë. Mala go hamosaleada, Godea hamesebe amoda hamosa maademolö dialeala säi. Amala säsebegi, Yonea ema üi.

¹⁶ Yonea Yesu ödägi gei. Yesu ödägila agesua fodolo aliga adogoi amore, mu doga negelahilä, ea haea maliabu hagila digalo amo gadola, Godeëe Gesami digala edaia fisebe amo meli.

¹⁷ Amo gaalu, selesaia mosöala ado afädë säia idogosalea, Egoweda nüe malö, na boba hamosa neawe. Ema edefademalä obeägisä neawela säi.

4

Mugabe busaea Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolöe misi

(Maga 1.12-13; Ulugu 4.1-13)

¹ Amala hamosebegi, Godeëe Gesamia Yesu e sege nafade udia dolö aligisia made ami sigi fedala ifosi. Ifosi nebegi mugabe busaea Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolö misi.

² Yesu e segeyo nabülsäli biyidia, gasi nabülsäli biyidia, molö made naala neamu, sïdëa baagoi nelo.

³ E amala sïdëa baagoi nebegi, nafade hamomäia fedogola melölo busa amo maalahilä sähalea, Di dofä Godeëe malö nea galëda, igi difolalebe gowema beledi hamomalamola säi.

⁴ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, namolö ilo amoda molö nase amea udia dolögalı namolö ilo mademelë. Ado sulubadela Godeëe nafiala maase ameamu namolö nelola säi dialeala säi. *Mala Bu Eegei 8.3*

⁵ Amala säla obëgësebegi, mugabe busaea, Yesu sigi gaula Gode hïle nafolai gaamu Yalusaleme ami awäla, Godeëe mosöa ilibiafali gadogo ifosilahilä,

* **3:4:** Ado egowea fagulo gäige molö naha neloge säi ameada, Yone eda bea sälo dolö afädë Elaia gadoi galea. Agedu Gini 1.8ge, Malagai 4.5ge, Madiu 11.14ge, amase, 17.10-13ge bimalo. * **3:9:** Ilia Abalahamada nilile müä nelola ado amala sälo ameada, së molö dibeä ami made naala, sisigala moholöla helësëlo amea, Yone amala helësëmabiola säi.

⁶ ema sähalea, Di dofä Godeie malö nea galëda, dia hä, wila nila sadia idogomo. Amoie ado affädé säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, igia die emo daualoea, Godea ie selesaia fii amolima die säsisegi, ilile naaboea di sogobala gauia adogomalamolämélä säla dëdëla negei dialeala säi.

Gë Udälo 91.11-12

⁷ Amala sääsebegi, Yesuea säla obögësalea, Ado elö säi dibe ameada, gomalä säla dëdëla negei dialea. Dafidilo Geloi, die Gode neebe amo, fedogola bimabiola säla dëdëla negei dialeala säi.

Mala Bu Eegei 6.16

⁸ Amala sääsebegi, mugabe busaea Yesu e segebi daia ga gadogo sigi fedalahilä, gädili dibe amo sulubadelage, ilile nelebo hedabi difolalebe amoge olesa maadei.

⁹ Olesa maadelahilä, ea Yesuma sähalea, Dia ne mia gumusula dia digalahilä, nïe ëi gauia adaseda, nelebo sulubadela beasebe egowelida, dia beaha namiäia ïmolämélä säi.

¹⁰ Amala sääsebegi, Yesuea säla obögësalea, Saidani! Di moholöi mosö. Godeie bebagi ado säi dibe amea sähaleada, Dafidilo Geloi, die Gode neebe amo, dia iemu ëi gauia adogola iemu hamoi hamomalola säla dëdëla negei dialeala säi.

Mala Bu Eegei 6.13

¹¹ Amala säla obögësebegi, mugabe busaea Yesu dëgila asi. Asibua, selesaia fii Yesu neebea maala, ilia e ugila negei.

*Yesuea Galili ami hamoi mi gäwila hamosa nelo
(Maga 1.14-15; Ulugu 4.14-15)*

¹² Yone e galaba mosöa neala säi amo nabalahilä, Yesu e Galili segea obögëi.

¹³ Obögëla awälähilä, e Nasalese gaamugi ami made aligila, Gabaniamma gaamugi namolö asi. Amoda, Galili oeabo edefade dibe amoie agesua Gabaniamma gaamugi ami namolö asi. Sege amoda Sebulunilele Nafadalilele sege dilo.*

¹⁴ Amo hamoi amoie Godea ie bea sälo Aisaeama aligila, bea säla negei amo gausiala digai.

¹⁵ Sebuluni segege, Nafadali segege, ëi odoa, idi oeabo edefade dibe amogi aulo sege dibe amoge, ödä Yodona dëgëla alomodi sege dibe amoge, amase, Disiligi Galili ami udia dolö fii odoa yafie maala sefolalebe sege amoge, Sebulunilele Nafadalilele segemu.

¹⁶ Segea ami, udia dolö gasimi sagai edefadegi nefolalo amoliada, yo digalo edefademalä melimelë. Baagoloie sege augi hawa nefolalo amolimada yo digala besela galaimelä säla dëdëla negei dialea.

Aisaea 9.1-2

*Yesuea dolö biyidia seme digisa nebegi wei
(Maga 1.16-20; Ulugu 5.1-11)*

¹⁷ Segeyo amo gaalu, Yesuea mi gäwila säla iahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dibe ameada, dilia asigi besumalola säla iaha nelo.

¹⁸ Yesu e Galili oeabo edefade dibe amoie agesudilä awäha nea, ea seme digilo dolö äudä elowole ööle meli. Elöda Saimono, ie ëi elöda Fida, ie edoo Ädulule meli. Eleada oeabo edefade amogi seme digisa nelo.

¹⁹ Ele beala, Yesuea elema sähalea, Alia seme nelo amo gadola, udia dolö nimäia, na alima neala oleledelä. Ne bëgëla misiela säi.

²⁰ Amala sääsebegi, elea elele selëgë amoli dëgila, fodolofali e bëgëla asi.

²¹ Amila awähalea, ea edoole edoole elö neebe meli. Elöda Sebediie malö Yamese, amase, elöda ie edoo Yone. Elea elele edobalä ödä dudaia selëgë hamogisa neebe meli. Bealahilä, Yesuea ele wesebegi,

²² elea ödä duge, eedoge dëgila, fodolofali Yesu bëgëla asi.

*Yesuea ado mala säla olelela digi, oloi wahila didigisa nelo
(Ulugu 6.17-19)*

²³ Yesuea Galili sege sulubadelagi nawesa neada, ilile gedolo mosöa säla olelesalea, Beaha Maadela Sigi Neebe amoie Ado Mala Hedabi säla olelela digi, udia dolö amoligi olo elö elöla oloi wahila digi, amase, domalo nalafadela nawei amoli sulubadela wahila didigisa nelo.

²⁴ Amala hamosa nelo amo, udia dolö Siliamadi nefolalo amoli sulubadelaa nabaha maadei.* Nabalahilä, ilia udia dolö olo elöla oloi amolige, edefade sësa difolalo amolige, amase, mugabe fedai difolalo amolige, amulâmei difolalo amolige, fii si sefolalo amolige, sulubadela neala gaula e neebea maasebegi, ea amoli wahisa maadei.

²⁵ Udia dolö yafie Galili amilage, Gaamu Nabülasimadilage, Yalusalemelage, Yudiamadilage, ödä Yodona näiado alömodilage, e bëgëla afiai.

* **4:13:** Siiba Isilale sosogo äudä Sebulunilele Nafadalileda, Galili oeabo agesugi ami filo. Gaso, Yesu e neebe amo gaalu, sege amoda Galili Bolobinisi amogi dilo. * **4:24:** Segeyo Olomoea Yuda beaha nelo amo gaaluda, Galilie Isilalelemadida holbö bolobinisi edefade ameada, Olomo iliada Bolobinisi Siliala sälo.

5

*Obeägïsa neala säi
(Ulugu 6.20-23)*

¹ Yesuea udia dolö yafie negegilä nefolalebe amo bealahilä, e gau afädëgi fedala, segebidaia ami sulo.* Amala sebegi, ie bëgëla aulo amoli sebea ami mafusebegi,

² ea mi gäwila nafi dagala ilima säla olelesalea sähalea,*

³ Odoaea asigigi helësëalea, nüe iso asigi doflea made gabula helësäa nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ilile dialeamelë.

⁴ Diliä nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, Godea ili bobasëla aealasimolömelë.

⁵ Hili nagadaiala aligilo nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, sege dibe amo sulubadela Godea iligiliä imolömelë.

⁶ Siidëa baagosa neebe amolia molölö ödäle gelola hameše amo gadola, mala mogoi hamomolö gelola hamešebe amolida, obeägïsa nea. Mida, Godea ili neala nobalasisa maademolömelë.

⁷ Odoa bobasëla ugila negelo nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, Godea ili bobasëla ugila negemolömelë.

⁸ Asigi gagadelai amolida, obeägïsa nea. Mida, ilia Godea bimolömelë.

⁹ Dalulioë hamoi hamosa nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, ilima Godeë malö neala sämölömelë.

¹⁰ Mala mogoi hamolo amoë së na ha nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ilile dialeamelë.

¹¹ Dilia ne bëgëla mofiasbegoe, dolö odoaea dili gagadesäge, sëlasisege, ado nafade elö elöla wäfäl säsäla dili hololösege, mala amoli gadoi dilima hamoseda, dili obeägïsa nea.

¹² Dilia edefadämalä obeägïsa namialo. Mida, selesaia mosöa dilile bidi edefade negei dialea. Diliä maadeia, bea sälo dafidi nefolalo amoliage së amo gadola wäla na ha nefolalomeläla säla i.

*Dilida èbile yo digaloole gadoila säi
(Maga 9.50; Ulugu 14.34-35)*

¹³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Udia dolö sulubadelaie èbii gadoida, dili nebogomelë. Èbii hëdälo amo hogosa heleseda, edoea bu hëdälasimolöi gabu. Èbii nafade amo gadoida, iso gäwi madela, nagadaiala sadia gasegi, udia dolöie emoea daiasalomelë.

¹⁴ Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amolile yo digalo gadoida, dili nebogomelë. Gaamu afädë segebidaia dibe amoda, hagumolöi made dialea.

¹⁵ Amase, afädëa gamali yola sagasihilä, falo hawa negelo mademelë. Amala negelo made, aulidaia negesegi, mosö amogi difolalebe amoli yo digaha maadelo.

¹⁶ Amo gadola, dilile yo digalo udia dolöea bimäia, yo digalasimolö dialea. Dilia mala hedabi hamose amo beala, ilia, dilile Diado selesaia mosöa neebe amoë ei gauia adamäiala säla i.

Mosese nebegi Ado säla negei amoë Yesuea säla olelei

¹⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Mosese nebegi Ado säla negei amoge, bea sälo nefolalo amolia mala olelesa nelo amoge, na haila digimolöie misi gabula helësemabio. Na haila digimolöie made misi Ilia Ado säla negei amo gausiala digamolöie ne misi neawe.

¹⁸ Na dilima dofä sähago. Naga föige, mu giwige dibe amo gaalu, Mosese nebegi Ado säla negei dibe amogi ado damui afädëge, dudumu afädëge, dofä made hogosa helei. Ado dëdëla negei dibe amo gausiala digamäia, mala amo diamolöi diamolömelë.

¹⁹ Amaimo, afädëa mala säla negei amogi, mala holöfali afädë memalä gabula, damula, amase, odoaeage damumäia olelelo neebe amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami emada, dofä gidogofalä neala sämölömelë. Amo gadola made, afädëa mala säla negei amo gadola hamola, odoaeage hamomäia olelelo neebe amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami emada, ilibia edefadela sämölömelë.

²⁰ Amai gabugi, na dilima ado afädë säla iahago. Dilia mala mogoi hamomolö amoda, mala dawadigi nefolalebe amoliage, Felesi dolö nefolalebe amoliage hamolo amo gadola made,

* **5:1:** Yu ilile malada, dawadigi amolia udia dolöma säla olelesaleada salea sälo. Madiu 13.2; 24.3; Ulugu 4.20 bimalo.

* **5:2:** Madiu 4.23-25eage, amase, Madiu 9.35eage sähaleada, Yesueada hamoi nofe äudä hamosa nelola säi dialea. Amolegi ageda, ea udia dolö ilima säla olelesa nelo. Amase, ageduda, olio elö elöla difolalo amolige neala wahila digisa nelo. Amo gadola, Madiu 5-7 amo nilia beaseda, Yesuea udia dolöma säla olelesalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoë säida, ado nahui dialea. Hobalalda, Madiu 8-9gi Yesuea olio difolalo amoli wahisa nelola sedalu säi amo dialeamelë. Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëla negei dibe amoligida, ageda go. Yesuea segebidaia fedala salea säi. Ado amoda Hogoli 5-7 amogi dialea.

dilia ili baagila awäla made hamoseda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami dofä made nogila digamolömelä sälä ï.

*Yesuea yölä habobalo amo hamogimolöie ado säi
(Ulugu 12.57-59)*

²¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siibafalï udia dolö nefolalo amolima ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Udia dolö baagomäia nufuabio. Afädëa amala hamoseda, gudimolö dië bimolömelä sälä.

²² Amai gaso, na dilima sälä iahago. Afädëa ie edoobalä mihaläseda, gudimolö dië bimolömelä. Amase, afädëa ie edooma dida dofea madeala nolealeseda, Galisölö dolö neebea ami sigi awäla gudimolömelä. Gasoda, afädëa ie edooma dida nafadefalï asigi maade nebegola säseda, heli segea nulo gobei dibeä ami moholömelä.

²³ Amaimo, dia nelebo imolöie gobela ilo aulidaia negemolö nea, die didooea dima nelebo afädëgi habobai neala helesëla obögëseda,

²⁴ hä, nelebo imolö gaui amoda, gobela ilo auli ga made ami negesia, dafidi die didoo neebea dalumolö mosalo. Dalula asi obégëlahilä, nelebo imolö negei amo imalo.

²⁵ Ado nii dolö afädëa dibalä gudimolöie awähala säseda, aso, gudimolö segea ami made besela galala, idiafa ebalädale fodofolä hamogimalo. Gudimolöie sigi awäsedä, gudi mogelo dolö neebe amoma di gaula iahilä, mogelo dolö ameada di dadi gaui amolima iahilä, di galabaia mosöa ami ifosiloea.

²⁶ Na dima dofä sähago. Amala hamoseda, dia nafade hamoi amoëe bidi nelo amo gadola neaha maademäia, galabaia mosöa ifosi neamu, made moholömelä sälä ï.

Yesuea udia fa neloëe säi

²⁷ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Ado säi dilia nabelo amea sähaleada, Udia dolö fa nimabiola sälä.

²⁸ Amai gaso, na dilima gomalä sälä iahago. Dolö afädëa udia siia beala gesami awäsedä, udia amo hä asigia fa niimelä.

²⁹ Die si dafädi goea di neala digalasiseda, beselala sadia gamalo. Die domaloë sosogo gogi afädë maade nea, namolöda dofea galea. Die domalo sulubadela aligisa maadei neëgida, heli segea sadia idogomolö amoda, nafade gabugi.

³⁰ Amase, dia naabo dafädi goea di neala digalasiseda, naabo amo damula sadia gamalo. Die domaloë sosogo gogi afädë maade nea, namolöda dofea galea. Die domalo sulubadela aligisa maadei neëgida, heli segea moholö amoda, nafade gabugila sälä ï.

Yesuea dolöea udia nii fisiloëe säi

(Madiu 19.9; Maga 10.11-12; Ulugu 16.18)

³¹ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Ado elö sälo amoda gowe. Dolö afädëa ie udia fisiseda, ea beba dëdëla, ie udiama imolö dialeala säi gabio.

³² Amai gaso, na dilima sälä iahago. Dolö afädëie udiaeä dolö elöbalä mala nafade hamoigä made, ie udia amo fisiseda, ie udia amea dolö fa nimäia fa nimalasimelä. Dolö afädëa dolö elöie udia memälä fisi amo neaseda, ameage udia amo fa nimolömelä sälä ï.

Yesuea migaläa diigila sälöie säi

³³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siibafalï udia dolö nefolalo amolima ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Migaläa diigila ado gelola sälä negei amoda, made fisila, Dafidilo Geloima migaläa diigila ado gelola sälä negei amoda, hamomalola sälä.

³⁴ Amai gaso, na dilima sälä iahago. Migaläa diigila ado gelola sälä negemabio. Mudaiala sälä diigimabio. Mida, mudaiala Godeie beaha aligilo filo dialeamelä.

³⁵ Naga föigige sälä diigimabio. Mida, naga föida Godeie emoea emesaia idala filo dialeamelä. Amase, Yalusalemege sälä diigimabio. Mida, Yalusalemeda beaha aligilo Gini Edefade neebe amoëe gaamumele.

³⁶ Dihile busa sälä, migaläa diigila ado gelola sälä negemabio. Mida, dia busa hili afädë neala dihi falemolöige, yabumolöige ulimelä.

³⁷ Afädë hamomolö galëda, ü, ailemu sämalo. Ado odoage baala säseda, ado amo baala sälä amolida, mugabe busa nafadefalimadila maasebe amo sähameläla sälä ï.

Dilia hamola obögëmabiola säi

(Ulugu 6.29-30)

³⁸ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado säi dilia nabelo amea sähaleada, Afädëa elöie si besela digiseda, ie siige besela digilomelä. Amase, afädëa elöie bese besela digiseda, ie besegi besela digilomeläla sälä.

³⁹ Amai gaso, na dilima sälä iahago. Afädëa dilima nafade hamoseda, dilia bu dabemabio. Afädëa die ba dafädimadi nufudaseda, ba näiadogoge olemalo.

⁴⁰ Afädëa dibalä gudimolöe di sigi awähalea, die fagulo sedi ïmola säeda, die gögi fagulo daia salugalo amo bu baala ïmalo.

⁴¹ Dolö afädëa dima gelola egedidigila ie nelegei ägüla, di gilomida afädëgi mosalaseda, diada, oböla, gilomida äudägi mosalo.*

⁴² Afädëa nelebo afädë ïmola säeda, hä egali ïmalo. Amase, afädëa hobea ïdüläie bidi negesagola säeda, auaula baagi ïmabiola säla i.

Yesuea ado nii neebe amo boba hamomalola säi

(Ulugu 6.27-28, 32-36)

⁴³ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Siiba ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Odoa nefolalebe amolibala boba hamosaleada, dibalä ado nii nefolalebe amolibala habobala namialola sälo.

⁴⁴ Amai gaso, na dilima gomalä säla iahago. Dilibalä ado nii nefolalebe amolibala boba hamolahilä, dili neala sélasisa nefolalebe amoli hedabomäia, Godema adolasisa namialo.

⁴⁵ Ameada, dilile Diado selesaia mosöa neebe amoë malö neala olemolömelë. Mida, eada nafade hamolomage, hedabi hamolomage, ie eso neëlasilo neada, mala mogoi hamolomage, mala mogoi made hamolomage, sege digalasilo nea.

⁴⁶ Dili boba hamolo amolimu boba hamoseda, dilia bidi edo nimolö. Dagisi muni nelo nefolalebe amoliage amo gadola hamolo nea madele.

⁴⁷ Dilia dilile didoo amolimamu haeafula aeahaleada, odoada baagila aulole. Udia dolö Gode helësölo made nefolalebe amoliage amo gadola hamolo nea madele.

⁴⁸ Amai galëda, dilile Diado selesaia mosöa mogoi hedabi neebe amo gadola, dilige mogoi hedabi namialola säla i.

6

Yesuea odoa ugila negelöe mala olelei

¹ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Dili hedabola. Gode helësela mala hedabi hamosaleada, udia dolö nefolalebe amolile sidaia dili bimäiala, made hamomalo. Amala hamoseda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea diligali bidi ïmolö dibe amo ïmolöi made bimolömelë.

² Amaloea, gumusui nefolalebe amoligali nelebo afädë iaseda, odoa ilile sidaia gusämäiala gelola uuala säla ïmabio. Asigi fea negelo nefolalebe amolia ili bimäialahilä, gedolo mosöage, idiafage, odoaea ilile ei gauia adamäia, amala hamolo nea. Na dilima dofä sähago. Amoë bidida hä nii aguimelë.

³ Amaimo, dilia afädë gumusui neebe amogali afädë iahaleada, naabo dafädia hamosebe amo naabo fefeäda made bimäia,

⁴ musügä ïmalo. Amala iaseda, dilile Diadoea dili hüdo hïdolaea musügä hamose beaha neebe amea, diligali bidi ïmolömelë säla i.

Yesuea Godema adolo mala amo olelei

(Ulugu 11.2-4)

⁵ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Dili nefolalebegoea Godema adosaleada, udia dolö asigi fea negelo nefolalebe amolia hamolo amo gadola hamomabio. Ilile asigiada, udia dolö odoa nefolalebe amolia bimäialahilä, gedolo mosöage, idi edefade osogoloage, nowela nea Godema adomolömu hamelo nea. Na dilima dofä sähago. Amoë bidida hä nii aguimelë.

⁶ Amala hamolo amo gadola made, dilia Godema adomolö neada, dihilile mosö hogoli afädëgi nogila digala idi gala digilahilä, dilile Diado siaa bimolöi made neebe amoma adomalo. Amala adosedo, dilile Diadoea dili hüdo hïdolaea musügä hamose beaha neebe amea, diligali bidi ïmolömelë.

⁷ Dilia Godema adosaleada, udia dolö odoa Gode helësölo made nefolalebe amolia memälä säla dabolo amo gadola sämabio. Amolia sedade olögöla adose ameada, Godea nabulöla helësölo.

⁸ Dilida ili gadoi namiabio. Dili nefolalebegoea nelebo sulubadela nimolöi amolida dilile Diadoma aso, adola made neëgi, dafidi eadale dawadigisa maadei neamelë.

⁹ Dilia Godema gomalä adomalo.

Nilile Naado selesaia mosöa nebego, die ei amo eleloi hüd elöi namiäia hamesa.

¹⁰ Die Beaha Maadela Sigi Neebe amoge misiäia hamesa neawe. Dia hameise amo, sele-saia mosöa nefolalebe amolia hamolo amo gadola, nagadaia nefolalebe niliäge hamodelä hamesa neawe.

¹¹ Segeyo walioë molö molö amo, dia walio ïmalo.

* **5:41:** Gilomida afädëla säi amoda, holböbö Dodomonala Dauba gadolaie säi.

¹² Odoa ilia nilima asiala hamosegi fisilo amo gadola, diage nilia nafade hamoi amoli hëla fisimalo.

¹³ Nili neebeawi fedogola bimolö made negesimalo. Mugabe busa nafadefalii neebe amoda, dia neala yolasimalo.

¹⁴ Amaimo, udia dolö odoaea dilima asiala hamoi amo hëla fisiseda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea dilia asiala hamoi amo amoge hëla fisimolömelë.

¹⁵ Gasoda, udia dolö odoaea dilima asiala hamoi amo made hëla fisiseda, dilile Diadoea dilia asiala hamoi amo made hëla fisimolömelëla säla ï.

Yesuea molö made naala namolöie mala olelei

¹⁶ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Dilia Gode helësëla molö made naala neada, udia dolö odoa asigi fea negelo nefolalebe amolia odagi augia idala aligilo amo gadola namiabio. Udia dolö amolia ili molö made naala aialo gabula helësämäia, ilia ilile odagi nigime hëla made aligilo nea. Na dilima dofä sähago. Amoie bidida hä nii aguimelë.

¹⁷ Amai gaso, dilia molö naala made aiala, dilile odagi nigime hëlahilä, busagia weli negemalo.

¹⁸ Amala hamomolö amoie mida, udia dolö odoa ilia, dili beala molö made naala aialo gabula made helësämäiae. Dilile Diado siia bimolöi made neebe ameamu aialo gabula helësämäia. Amala hamoseda, dilile Diadoea, dili hido hïdolaea musügä hamose beaha neebe amea, diligali bidi imolömelëla säla ï.

Nelebo hedabi selesaia mosöa gafedela negeloie malala säi

(Ulugu 12.33-34; 11.34-36; 16.13)

¹⁹ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Nagadaiaawi gasiämoea nülo dibea wige, asömalö gaisa baasia wige, fa nelo amolia mosö dagabola fa nelo neebea wige, dilile nelegei hedabi gafedela negesa namiabio.

²⁰ Amala hamolo dibea wi made, selesaia mosöa gasiämoea made nülo dibea amige, asömalö gaisa made baasia amige, fa neloea mosö dagabola made fa neasia amige, dilile nelegei hedabi gafedela negesa namialo.

²¹ Mida, die nelegei hedabi negei sege dibea amida, die bobahëla helësëlo amoda segea amimu diamolömelë.

²² Siida domaloie yo digalo gamali gadoi nea. Dilile si hedabi neëda, dilile domalo sulubadelagi yo digaha maadei namolömelë.

²³ Amase, dilile domalogi yo digalo neebe amo gasimi sagai diëda, gasimi sagai amo, edela gasimi sagalomelë.

²⁴ Afädëa dafidilo äudäe galabaia hamoi gadoi hamolasimolö ulimelë. Ea elö amoma bimolö habobahalea, elö amo boba hamomolömelë. Elö amo hedabola ugila negesalea, oböla, elö amo memalä gabula helësämäle. Dilia Godeiege, muniiege, helegelaie galabaia hamoi gadoi hamolasimolö ulimelëla säla ï.

Asigia sääsäöloie säi

(Ulugu 12.22-31)

²⁵ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Amoieda na dilima säla iahago. Molöle ödäle edo molödula säla, dili namolö goie asigia sääsäola helësämäbio. Amase, fagulo edo salug-amolödulage, dilile namolö amoiege domaloiege asigia sääsäola helësämäbio. Molö aso, nigia galahilä, udia dolö namolö amoda dafidilo madele. Amase, faguloge aso, nigia galahilä, domaloda dafidilo madele.

²⁶ Haea hagila nawiaha dibe amo bimo. Haea amolida molö hawage sagalo made, molö faige gegedola negelo made, amase, negelo mosöage negelo made. Amalo gasoda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea hilima molö iaha neamelë. Haea amoli holöbö gidogola, udia dolö dili dafidilo nebego madele.

²⁷ Dili neebe gogi afädëa hile namolö amoieum asigia sääsäola helësëeda, sääsäola helësëse amea, ie namolö amo fu holöfali baala edadelasimolöledu. Amamolö ulimelë.

²⁸ Faguloie asigia sääsäola namolö amoda edoie. Mama amoli memalä bäulahilä, gägä negelo amo abeahäla fedaha aligilodula helësämö. Ilia hamoige made hamolo, amase, efege made nolo neamele.

²⁹ Amai gaso, na dilima säla iahago. Nelebo yafie negelo Solomonoda, ie fagulo hedabifali salugalo amoda, ilile momadoi hido elöi amo gadoi made nelo.

³⁰ Giisige, mamage, memalä bäü walio nefolalebe amolida, aiyo dolöea damula nulogi gobelo neamelë. Asigi afädë holöfali negei nefolalebelä dilie, Godea giisi mama nefolalebe amolida memalä momadolasi. Amo gadola made, dofä baagila awäla, dili nefolalebegoge fagulo gämäia imolö madele.

³¹ Amaimo, nilia molöle ödäle edo molödulage, fagulo edo salugamolödulage säla, dilia asigia säösäola namiabio.

³² Amo gadolada, udia dolö Gode helësëlo made amolia, nelebo amoli gadoi helësësamu aligilo nea. Amalo gaso, dilile Diado selesaia mosöa neebe ameada, dili nefolalebegoea nelebo amoli nimolöi dibe amoda dawadigi neamelé.

³³ Amaimo, ie Beaha Maadela Sigi Neebe amoile, ea dilia hamomäia hamesa neebe amoledale hogosa namialo. Amala hogosa aligiseda, ea nelebo amoli dibe amo sulubadelä dilime baala ìmolömelé.

³⁴ Amai galë, walio neada dilia aiyoie asigia säösäola namiabio. Aiyoieda, segeyo aiyo hü asigia säösäosa namolö. Segeyo afädëe yöi dibe amoda amoïemu dialeamelëla säla i.

7

Odoaea hamose amo mogemabiola säi

(Ulugu 6.37-38; 41-42)

¹ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Godea dilia hamosebego mogeloea, odoaea hamosebego amo dilia made mogemalo.

² Mida, dilia odoaea hamose amo beala memelelo amo gadola, Godeage dilia hamose amo beala memelelömeli. Amase, dilia odoa beala mogelo amo gadola, dili bealage amo gadola wäla mogemolömelé.

³ Amaimo, dihile sihidoa i gäi gadoi dibe amo helësëla made, dia oböla didooie sihidoa gëgelë holbö diëgi beasegoda edoie.

⁴ Dilia dihilile sihidoa i gäi gadoi dialea wäla, oböla dillile didooma sähalea, Die sihidoa gëgelë holbö dibe aloga neahagola abeahäla sämolö gabu.

⁵ Asigi fea negelo nefolalebelä dilia, dihilile sihidoa i gäi gadoi dibe amodale neadig-ilahilä, hobeala dilile didooie sihidoa gëgelë holbö dibe amo hedabola beala nimolöi bimolömelé.

⁶ Nelebo Godema odala ilo dibe amogi, dilia ügülogali ìmabio. Amase, bageie isogi momado hedabi helebe nää difolalebe amoli suguagali sadia gala ìmabio. Amala hamoseda, ilia nelebo hedabi amo emoea daiasala nolealelahilä, dili mihimolömelëla säla i.

Ìmola sämolöge, hogomolöge, idi gai dugimola sämolöge

(Ulugu 11.9-13; 6.31)

⁷ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Ìmola èdëgësa namialo. Ìmola èdëgësedä, diligali ìmolömelé. Hogosa namialo. Hogosa aligiseda, dilia beagolemolömelé. Idi gai dugimola sähä namialo. Idi gai dugimola sähä aligiseda, dili digämäia idi gai dogasimolömelé.

⁸ Mida, udia dolö sulubadeläea ìmosa neebe amolia nimolömelé. Hogosa neebe amea beagolemolömelé. Amase, idi gai dugimola sähä neebe amoma idi gai doga negesimolömelé.

⁹ Malö eedo nefolalebe dilile malöea, wahalo ìmola säseda, dili afädëa igi neala ìmolöle.

¹⁰ Amase, malöea seme ìmola säseda, dili afädëa waadima neala ìmolöle.

¹¹ Amai dihili dili nafade hamolo nea gaso, dilile malöma nelebo hedabi ìmolö asigilo. Amo gadola made, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea, ìmola sâsebe amoma nelebo hedabi dofä baagila awäla ìmolömelé.

¹² Mala sulubadelä odoaea dilima hamomäiala hamelo amo gadola, amase, diliage odoa ilima amo gadola wäla hamomalo. Mida, Mosese nebegi ado säla negei dibe amoïege, bea sälo nefolalo amolia ado säla negei dibe amoïege, amoligi ado säi dibe amoïe iso gäwidä gomelëla säla i.

Dilida idi doga negei dedeleigi digamalola säi

(Ulugu 13.24)

¹³ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Idi doga negei dedelei holöfali nogila digamalo. Mida, nafadelo segea aulo idi doga negeida edefade dialea, amase, idi amoge uahabai dialea. Udia dolö yafieda amogimu awäha nea.

¹⁴ Amai gaso, namolöi namolö segea aulo idi doga negeida dedelei holöfali dialea, amase, idige nelebolei dialea. Udia dolö afädë afädëlaeamu amo beagolelo neala säla i.

Wäfälä bea sälo nefolalebe amolile säi

(Ulugu 6.43-44; 13.25-27)

¹⁵ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Wäfälä bea sälo nefolalebe amoli helësëla, idihë namialo. Ili sugua sibi aeai gadoi, dili neebea mulo nea gaso, iso asigida nufudaha maadelo ilua ügülo gadoi nea.

¹⁶ Ilile gägä negesefe amo dilia bealahilä, wäfälä bea sälo gabula helësëmolömelé. Gufaeo gadoi neebe amomada, gägä hedabi ei gelebi negesegi failole. Amase, buudi äyo eëf gadoi amomada äfæeo gägä negesegi failole.

¹⁷ I hedabi nefolalebe amoli sulubadelaeaada gägä hedabi negelo nea. Gaso, i nafade nefolalebe amoliada gägä nafade negelo nea.

¹⁸ I hedabi nefolalebe amoliada, gägä nafade negemolö uli nea, amase, i nafade nefolalebe amolia gägä hedabi negemolö uli nea.

¹⁹ I gägä hedabi negelo made nefolalebe amoli sulubadela sagai eedoea abalahilä, nulogi sadia galo.

²⁰ Amaimo, dilia ilile gägä negesebe amo bealahilä, golida wäfalü bea sälo gabula helésämalo.

²¹ Sulubadelaea ne wesalea, Dafidilo Geloi-e, Dafidilo Geloi-ela sähä nefolalebe amolida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami made nogila digamolö. Nie Naado selesaia mosöa neebe amea hamesebe amo gadola hamosa nefolalebe amolimu nogila digamolömelë.

²² Godea gudimolö segeye amo gala, udia dolö yafiea nema sähalea, Dafidilo Geloi-e, Dafidilo Geloi-e, die eígila niilia ado mala sälä imelë. Amase, niilia die ei sää mugabe fedai nesila digisa aligilo. amase, geloi melëlo made gadoi yafiege die eígila hamosa nelo amodala sämolömelë.

²³ Amala säseda, na ilima sähalea, Dilida na dofä dawa made. Mala nafade hamolo dili, ne neebeawi made, bahila afiamola sämolömelëla säla ï.

Dolö äädäea mosö uliie säi

(Maga 1.22; Ulugu 6.47-49)

²⁴ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Amaimo, sulubadelaea na ado säsewe nabala bögëla hamose amolida, dolö afädë asigi gäwia igidaia mosö uli amo gadoi nefolalea.*

²⁵ Amala uli nebegi, sege edefade digala, ödä bëi nedala, fo guula maala, mosö amoma gelola nidäla asi gaso, made dagaboi. Mida, igi boboga salala igau sagai nelo amea.

²⁶ Amaimo, sulubadelaea na ado säsewe nabala, made bögëla hamose amolida, dolö asigi made gäwi afädëa ödä bösedαιa mosö uli amo gadoi nefolalea.

²⁷ Amala uli nebegi, sege edefade digala, ödä bëi nedala, fo guula maala, mosö amoma gelola nidäla awäsebegi, mosö dagabola digala nafademolöi nafadeimelëla sälä ï.

²⁸ Yesuea ado amoli sulubadela sähä maadesebegi, udia dolö yafie neegila nefolalo amolia ea olelei amo nabala, asigigi fudugisa sefolalo.

²⁹ Mida, ado säla negei olelo nefolalo amolia säla olelelo amo gadola made, eada geloi gaulahilä, geloi hido elöi säla olelei amogi.

8

Yesuea dolö gudubu hamoi afädëe wahilasi

(Maga 1.40-44; Ulugu 5.12-14)

¹ Yesu e segebidaia amila digasebegi, udia dolö yafie nefolalo amoli e bögëla asi.

² Awäha nebegi, dolö afädë gudubu hamoi nelo amo Yesu neebea maala, emo gumu sasagai idogola salea sähalea, Dafidilo Geloi-e, dia ne wahimäiala helésëseda, hä dia ne wahilasimolöi nebegola säi.*

³ Amala säsебеги, ie naabo mogodigia gala, dolö amo diigisa nea sähalea, Na amala helésesa, wahimola säi. Amala säsебеги, dolö gudubu hamoi amo hä fodolofalü wahisa madei.*

⁴ Amalahilä, Yesuea ema sähalea, Dofä elöma säloeo. Gobela ilo dolö neebea ami di siia bimäia olemolö mosalo. Amalahilä, di wahi go udia dolöma olemolöe, Mosesea nelebo odala īmalola säla negei dibe amo gadola, nelebo afädë odala īmalola säla ï.

Yesuea ami beaha aligilo afädëe hamoi hamolasilo wahilasi

(Ulugu 7.1-10)

⁵ Yesu ema amila awäla, Gabaniama gaamugi besela galasebegi, Olomo ilile ami hädali afädë behaa aligilo afädë Yesu neebea maalahilä, ema hähäfililä sähalea,

⁶ Dafidilo-o, nie hamoi hamolasilo e nie mosöa olio dialea. ie naabo emo baagola së edefademalä sélahilä, fologomolö uli dialeamelëla säi.

* **7:24:** Giligi adeoa dëdëida, igidaia mosö ulila säi. Mida, Isilale iliada igidaia mosö olelo amo helésëla amala säi. Niliida igaudaia mosö olelo amo gadola. * **8:2:** Yu ilile Ado säla negei ameada, afädë olo amo gadoi gudubu hamoi galëda, eda Godeie siigi nigime baaila sälo. Hä, hii helésësaleda, e olo amo hogosa helesa maadeila helésëseda, gobela ilo neebe amo bea aulo. Ilia beahaleamelle, olio wahi galëda, ilia sähalea, Dolö amoda Godeie siigi hä hëimelëla sälo. Gobela ilo 13-14gi bimalo. * **8:3:** Yu ilile ado afädë säla negei amea sähaleada, Dia gudubu hamoi amoma diigiseda, dige Godeie siigi nigime baaila sälo. Amala sälo gasoda, amo gala Yesue naaboea dolö amoma diigisebegi, hii eda nigime made baai. Eada dolö amoie olo amomu wahilasila nigime hëi.

⁷ Amala sääsebegi, Yesuea ema sähalea, Na e wahilasimolö awähamelëla sää.*

⁸ Amala sääsebegi, ami beaha aligilo amea säla obögësalea, Ai. Dafidilo-o, neda doflea made ameada. Di ne gadoiïe mosöa nogila digamolö holöbö doflea made gabugi, dia adoeamu sääsimäia. Amaseda, nïe hamoi hamolasilo amo wahimolö.

⁹ Nage ne beaha aligilo ami geloi nefolalebe amoli hawala aligilomelë. Amase, ami dolö odoa nefolalebe amoliage ne hawala aligilomelë. Na afädëma mosöla säseda, e aulomelë. Elöma misiäla säseda, e mulomelë. Na nïe galabaia hamoi gadoi hamolasiloma gowe hamomola sää amo gadoi hamolomelëla sää.

¹⁰ Amala sää amo nabala, Yesu e edefademalä fudugilahilä, udia dolö e bëgëla maaha difolalo amolima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Isilale segea afädëa asigi afädë egewe gadola neebe na made melimelë.

¹¹ Na dilima gowe sähago. Udia dolö yafie eso maasidolage, eso digasidolage maala, illä Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami Abalahamala Aisagala Yeigabala ilbilä molö gegedola naha sefolamolömelë.

¹² Amai gaso, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami namiäia, Godea udia dolö dafidi memelei nefolalebe amolida, Godea hailahilä, gasimi sagai dibea ami, sogobala sadia idogomolömelë.* Amida, ili dïüsilea, bese ali nalëgësa namolömelëla sää.

¹³ Amala sälähilä, Yesuea ami beaha aligilo amoë sähalea, Hä, mosalo. Dia asigi afädë neebe go gadola hamomolömelëla sää. Amala sääia gai amoë, ami beaha aligilo amoë hamoi hamolasilo amo hä, wahi.

Yesuea udia dolö yafie wahilasisa nelo

(Maga 1.29-34; Ulugu 4.38-41)

¹⁴ Yesu e Fidaie mosöa awälahilä, Fidaie esöa udia hëgi olo olo i dibe meli.

¹⁵ Bealahilä, ea udia amoë naabogi diigisebegi, dafidi olo hëgi dilo amo damulebe, udia amea nowelähilä, Yesu e molö muäia daiai.

¹⁶ Deadi eso digase gaalu, udia dolö nefolalo amolia mugabe fedai nefolalo amoli Yesu neebea sigi mofiai. Sigi mofiasbegi, Yesuea ado sää ameamu mugabe yafie nesila didigila digi. Amase, udia dolö olo i difolalo amoli sulubadela wahisa maadesa nelo.

¹⁷ Ea amala hamoi amoda, Godea ie bea sälo Aisaeama aligila, bea säla neebe amo gausiala digai.

Nifile olo amo häi neala gaui.

Olo elö elöla nilüma baai amoli ea neala gaula asila
sää amo dëdëla neebe dialea.

Aisaea 53.4

Yesuea, e bëgëla moholö amoë mala sää

(Ulugu 9.57-62)

¹⁸ Udia dolö yafiea ja amalela nefolalebe amo bealahilä, Yesuea sähalea, Ödä edefade dibe gowe dëgëla alogodigogi afiadila sää.

¹⁹ Amala sääsebegi, mala dawadigi afädë Yesu neebea maalahilä, ema sähalea, Säla Olelelo-o, di awäsebe go gadola, ne di bëgëla maahagola sää.

²⁰ Amala sääsebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Ilua ügülo sefolalebe amoli dilo mosöda, naga hagalil galea. Amase, haea sefolalebe amolile dilo mosö galea. Amai gaso. Dolöie Malö eda busa fugulo negela dilo mosö fu maademelëla sää.

²¹ Amala sääsebegi, bëgëla aulo elöea ema nabahalea, Dafidilo-o, na nïe naado dafidi baumolö obögëmalamolö doflelala nabi.

²² Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Baagoi difolalebe amolia hilile baagoibaumäia. Dida ne bëgëla misiäla sää.

Yesuea foie ödälema nemoi

(Maga 4.35-41; Ulugu 8.22-25)

²³ Yesu e ödä duugi fila awäsebegi, ie bëgëla aulo amolige ebalä asi.

²⁴ Ili asi oeabö mogogi nebegi fo edefade gelola maase amea ödä aidagula du dabeledä hamose meli. Amala hamosebegi gaso, Yesu eda adi elaboi dilo.

²⁵ Adi elaboi dibegi, ie bëgëla aulo amolia awälahilä Yesu e didiigisalea, Dafidilo Geloi-e! Nilii hä ödäea nälä baagomolö gabu! Dia ugila negemolöödi hä nowemo!

²⁶ Amala sääsebegi, ea säla obögësalea, Asigi holöfali neebe nefolalebelä dili-e, edogi bedäha dialeala sää. Amala sälähilä ja nowelähilä, foie ödälema nemosebegi, fo bogelela ödä hä, aumalasi.

* ^{8:7} Yu ilida dolö fii odoaie mosöada aulo made. Mida, Godeie siigi ilima nigime baalola helësësalea. Abosolo 10.28 bimalo. Amalo gaso, Yesuea amogi fudugila made helësëla, ea Olomo dolöea mosöa awähalä sää. * ^{8:12} Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoë malöla sää amolida Isilale udia dolöe sää.

²⁷ Dolö amolia fudugilahilä sähalea, Dolö goweda nowë gadoidu. Folea ödäleada ie ado nabelo gabula säi.

*Yesuea dolö äudä mugabe fedai nebegi nesila digi
(Maga 5.1-20; Ulugu 8.26-39)*

²⁸ Yes e Galili oceabo amo dëgëla näiadodi alomodi awäla, Gadala segea besela galai. Besela galaha nebegi, baagoi baulo igi äbä difolalebeamadila, dolö äudä mugabe fedai maaha nebegi, Yesuea ele gausiala digai. Dolö äudä amolea udia dolö nufudala iäalemolöi gabugi, idi amogida udia dolö aulo made.

²⁹ Elea Yesu gausiala digalahilä, gelola üalala sähalea, Godeie malö, dia alima abilia hamomolö misi. Së ïmolö segeyo fu aso, made besela galaia, alidale dafidi së ïmolö misilela säi.

³⁰ Amo gaalu, holöbö ga madela amida, sugua yafie moosa nefolalo.

³¹ Hä, dolö äudä amolema mugabe fedai amolia Yesuma sähalea, Dia nili nesila digimolö galëda, nili sugua nefolalebe gagowelima nogila fedamolö mosöla sämola säi.

³² Amala säsebegi, ea mugabe amolima dili mosöla säi. Amala säsebegi, mugabe amolia dolö äudä amole amilahilä, sugua amolima fedai. Fedasebegi, sugua nefolalo amoli sulubadela gau domaladi gelola balululia digafula, oeabogi nogisebegi, ödäea naha maadei.

³³ Amo bealahilä, sugua sigi aligilo nefolalo amoli fisala balululia afufulahilä, gaamugi besela galala hamoi amo sulubadela säla iälahilä, dolö äudä dafidi mugabe fedai nelo amolege, säla iaha maadei.

³⁴ Säla i amo nabala, udia dolö gaamugi ami nefolalo amoli sulubadela Yesu neebea afialahilä, ilia e beala, ema sähalea, Dida nilile segeawi namolö mademelë. Bahila mosöla säi.

9

*Yesuea dolö fii si afädë wahi
(Maga 2.1-12; Ulugu 5.17-26)*

¹ Yesu e dudaia filahilä, oeabo dibe amo dëgëla obëgëlahilä, gaamu hï aligisia ami besela galai.*

² Besela galasebegi, dolö odoaea dolö afädë fii si sulo amo dafudaia gaula misi. Maasebegi, ilile asigi afädë negei amo bealahilä, Yesuea dolö fii si amoma sähalea, Nie malö, asigi gelom. Dia nafade hamoi amolida na hësa maadeimelëa säi.

³ Amala säsebegi, mala dawadigi dolö odoa nefolalo amolia asigiamu helësësalea, dolö goweada Gode gagadesa neala helësësa nefolalo.

⁴ Ilia amala helësësa nefolalebe amo bealahilä, Yesuea ilima sähalea, Dilile iso asigigi nafade helësësa dibegoda mi edoie!

⁵ Aabe sämölödä abodo! Dia nafade hamoi amoli hësa maadeila sämölö amole, ma, nowela nawesa namiëla sämölö amole.

⁶ Amai gaso, Dolöie Malö Namolö Misi amea nagadaiawi nea, udia dolöea nafade hamoi amo hëla digimolö gelei gaula neeve amo dilia helësëmäia olesagomelelä säi. Amala sälähilä, ea dolö fii si amoma sähalea, Nowela, die dafu neala gaula dihi mosöa mosöla säi.

⁷ Amala säsebegi, e hä hï mosöa asi.

⁸ Amala hamose amo beala, udia dolö yafie nefolalo amoli bedäi. Bedälahilä ilia sähalea, gelei hido elöi we gadoi dolöma ilo gabula säla, Godeie ei gauia adogo.

*Yesuea Madiu wei
(Maga 2.13-17; Ulugu 5.27-32)*

⁹ Yesu e amila awähalea, dolö afädë, eida Madiu, eda dagisi muni nelo mosöa ami sebe meli. Bealahilä, Yesuea ema sähalea, Ne bëgëla misiëla säi. Amala säsebegi, Madiu e nowela, Yesu bëgëla asi.

¹⁰ Yesu e wäla Madiuia mosöa molö naha sebegi, dagisi muni nelo amolige, dolö yafie mala nafade hamolo amolige maala, Yesula, ie bëgëla aulo amolalibälä, molö naha sefolalo.

¹¹ Amala naha sefolalebegi, Felesi dolö amolia bealahilä, ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Dilile säla olelelo goea, dagisi muni neloge, mala nafade hamologe, golibalä molö naha sebegoda edoïela nabi.*

* **9:1:** Segeyo amo gaalu, sege gaamu Gabaniama amida Yesu e aligilo. * **9:11:** Felesi iliada gowe gadola made hamomolöla säla negeida malei bëgëla hamolo. Ilia helësësaleada, dolö afädëa säla negei amo made bëgëla hamoseda, ea Godeie siigi nafade hamoi neala helësëlo. Amase, dolö fii odoa amobälä seëda, amolige Godeie siigi nigime baai neala sälo. Felesi iliada helësësaleamelebe, dolö odoa Olomoie hamoi hamolasila dagisi muni neaha nefolalo amolida, Godeie siigi nigime baai neala helësëlo. Amoie mida, segeyo sulubadelagi amoliada Olomo dolö Gode made helësëlo amolibalä nawesa neë melëlo amogi.

¹² Amala sāi amo nabala Yesuea sāhalea, Udia dolō oloi made nefolalebe amolida alögoda neebea aulo made. Oloi sefolalebe amolimu alögoda neebea aulomelē.

¹³ Dili afialahilä, Dafidilo Geloïï bebagi ado dëdëi dibe gowe helësëmalo. Amoda gomalä, Na nelebo elö elöla nufudala imolö amo hamela made, bobasëla ugila negemolö amo hamesala

säla dëdëla negei dialea. Hosea 6.6

Ne misiweda, udia dolö mala mogoi hamolo nefolalebe amoli wemolö misi made. Udia dolö mala nafade hamolo nefolalebe amoli wemolö misimelëla sâla i.

Yesuea molö made naha aligilo amoie sâi

(Maga 2.18-22; Ulugu 5.33-39)

¹⁴ Segeyo amo gaalu, Yoneie bëgëla aulo nefolalo amoli Yesu neebea maalahilä, ema nabahalea, Niliage, amase, Felesi dolö nefolalebe amoliage, nilä molö made nalä aligilo amogi, dë bëgëla aulo nefolalebe golia molö made naala, made aligilo goda mida edoïela nabi.

¹⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sâla obëgësalea, Dilia dolö afädëa udia neahalea, dolö udia nelo amoie damelë hii ebälä gedola nea, asigia yöi gadoi neada ifolole. Amalo made gaso, ili neebea amila odoaea e sigi moholö segeyo fu besela galaseda, segeyo amogi ili molö made naala namolömelé.

¹⁶ Afädëa fagulo goofo nuligi fagulo gähea baala asogelo made. Amala baala asogeseda, fagulo gähea goofogi baala asogezi amo edela nulilo.

¹⁷ Amase, afädëa wani ödä gähe dibe amo, i sugua meme gafodoea hamoi goofogi söga salelo mademelë. Amala hamoseda, wani ödä gähe amea sugua meme gafodoea hamoi goofo amo dusulahilä, wani ödä amo awäha maadela, meme gafodoea hamoi i amoge nafademolöi nafademolömelë. Amala hamoloea, wani ödä gähe dibe amoda, meme gafodoea hamoi i gähe amohü gadoigï söga salaseda, helegela hedabi dië melëlola sâi.*

Beaha aligilo afädëe idiwige, udiaea Yesuüe fagulogii diigi amoge

(Maga 5.21-43; Ulugu 8.40-56)

¹⁸ Yesuea aso, Yoneie bëgëla aulo amolibalä adosa nebegi, beaha aligilo dolö afädëe maalahilä, Yesuüe emo mia emo gumu sasagala fia idogolahilä sähalea, Nie nidiwi hädamadefalä hame doala asi dialea. Di maala, dë naaboea e diigiseda, e wahila galamolöla sâi.

¹⁹ Amala säsebegi, Yesu e nowela e awäse amo gadola awäsebegi, ie bëgëla aulo amolige e awäse amo gadola asi.

²⁰ Awäha nebegi, udia afädë gäheo i giwilasi heale olo olosamu aligilo amea Yesuüe baagido awälahilä, ie fagulo sedade gäi amoie bidigifalä diigi.

²¹ Ea hido sähalea, Na ie fagulogimu diigiseda, ne wahimolö gabula sâi.

²² Amala hamosebegi, Yesuea besuia imogola, e bealahilä sähalea, Nie nidiwi-e, asigi gelomalo. Dihii asigi afädë negei amea, di hä wahigomelëla sâi. Amala sâi amole, udia amo aabela wahi meli.

²³ Amila awäla, Yesu e beaha aligilo dolö amea mosöa nogila digai. Nogila digalahilä behahaleamelebe, fëla gälo dolö odoage, udia dolö yafie gegedola didigaosalea goba fedaha dibë amoge beala,

²⁴ ea sähalea, Dili afiaha maademo. Udia malö holöbö goda baagoi made. Sëwia adi dialeamelëla sâi. Amala säsebegi, ilia Yesubalä ösa dilo.

²⁵ Amasebegi, udia dolö nefolalo amoli segea nesila digalahilä, Yesu e ie dilo hogoligi ami nogila digalahilä, udia malö holöbö amoie naabogi nabeleia wesebegi, nowela galai.

²⁶ Yesuea hamoi amo sege amomadi nefolalo amoli sulubadelaea nabala daidoi.

Yesuea dolö si golai äudä, nafi dofogai afädëla wahilasi

²⁷ Yesu e amila awäha nebegi, dolö äudä si golai nelo amolea e baagiala bëgëla maaha nea, gelola uuala sähalea, Debidii malö-o, dia alii bobasëmola sâi.*

²⁸ Yesu e awäla mosöa nogila digasebegi, dolö äudä amole e sebea ami maasebegi, Yesuea dolö äudä amolema nabahalea, Alile si na wahämäiala helësëla, ali asigi afädë negei nealela nabi. Amala nabasebegi, elea sâla obëgësalea, Ä, Dafidilo-o. Alia asigi afädë negeimelëla sâi.

* ^{9:17:} Yu ilia sugua meme nufudala gafodo amo hololo. Amala hamolahilä, i edefade amogida wani ödä amo gögödëla salelo. Ilia wani ödä gähe amo hedabola gamogamäia, meme gafodo amogi gögödëla negesila, segeyo holöbö sedade aligilo. Amala negesi diëgi, wani ödä amo hii nobala bolela fedalo. Wani ödä gähe amo meme gafodo goofo amogi gögödëla negeseda, sugua meme gafodo i amo dusulomelë. * ^{9:27:} Yu ilia helësësaleada, Godea Afädë Memelei ie udia dolö sigi obëgëmolöla sâi amoda, Debidii sosogogila moholöla helësëi. Dolö si golai äudä amolea helësësaleage, Yesu eda Isilale dolëea misiäia beaha nelo amo gabula helësëlahilä, elea Debidii malö-o sâi.

²⁹ Amala säsebegi, Yesuea elele siigi diigisalea sähalea, Hali asigi afädë negei neebe gohi gadola hamomolöla säi.

³⁰ Amala sälähilä, elele si amo hedabola fisigäsebegi, Yesuea elema gelolafalii sähalea, Go hamoi goda, dofä elöma säla īmabiola säi.

³¹ Amala säla i gaso, ele awähalea, Yesuea elema hamoi amo, sege amomadi nefolalo amolia nabaha maademäia säla iia awäha nelo.

³² Dolö äudä amole doadigila awäse amo gaala, udia dolö odoaea dolö afädëma mugabe fedalahilä, ado adomolö uli nelo amo, sigi misi.

³³ Mugabe fedai amo nesila digisebegi, dolö adomolö uli amea ado adoi. Amala hamosebegi, udia dolö yafie gegedoi nefolalo amolia fudugilahilä sähalea, Isilale segeawi dofä go gadola hamose afädë melëlo made nelo amo neawemelëla säi.

³⁴ Amala säsebegi, Felesi dolö nefolalo amolia sähalea, Mugabe amoli sulubadelaie dafidiloea geloi īasebegi, ea mugabe nesila digisa neamelelä säi.*

Yesuea udia dolö amoli bobasëi

³⁵ Yesu e gaamu sulubadelagige, sege sulubadelagige, nawesa neada. Ilile gedolo mosöa ami säla olelesalea, Beaha Maadela Sigi Neebe amoie Ado Mala Hedabi amo säla olelela digi, olo elö elöla olo difolalo amoli wahila digi, amase, domalo nalafadela nawei amoli sulubadela wahisa maadela aligi nawesa nelo.

³⁶ Ea udia dolö yafie gegedoi nefolalebe amoli beala bobasëi. Mida, ili sugua sibi sigi aligilo maadeia, hilido aligilo amo gadola nea, asigia säösäola, nalahoil nefolalebe amo beala.

³⁷ Amo bealahilä, ea ie bëgëla aulo amolima sähalea, sagaia molö bëi yafie dialea gaso, molö bëi amoie hamoi hamola gegedolasimolö dolöda ede made gabumelë.

³⁸ Amai gabugi, sagai eedo hü ie sagaia hamoi hamomolö fisiga gamäia, dilia ema adosa namialola säla i.

10

Bëgëla aulo giwilasi amolile ëi (Maga 3.13-19; Ulugu 6.12-16)

¹ Yesuea ie bëgëla aulo giwilasi amoli wela misialolahilä, Mugabe fedai nefolalebe amoli nesila digimäiage, olo elö elöla olo difolalebe amoli wahimäiage, domalo nalafadela nawei sefolalebe amolige, sulubadela wahisa maademäia, ea ilima geloi i.

² Abosolo giwilasi amolile ëida gowe ili.* Dafidida Saimono, ie ëi elö Fidala sälo amoie edoo Äduluge, Sebediie malö Yamesege, ie edoo Yonege.

³ Filibige, Badolomiuge, amase, Domassage, dagisi muni nelo Madiuge, Alibiasaë malö Yamesege, Dadiusige.

⁴ Selodo sosogo Saimonoge, Yudasa Isagaliada, ea Yesu hololölo amolali memelei.

Yesuea dolö giwilasi amoligali hamoi i (Maga 6.7-13; Ulugu 9.1-6)

⁵ Yesuea dolö giwilasi amoli hä, afiamalolahilä, ea ilima gomalä säla i.* Dili awähalea, udia dolö fii odoa sebea aulo idigi mosabio. Samelia gaamu difolalebeamadi amogige digamabio.

⁶ Ami made awäla, dilida Isilale udia dolö ili sugua sibi dabadigi gadoi nefolalebea amimu mosalo.

⁷ Awälahilä, ado mala säla īahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dialeamelëla säla īmalo.

⁸ Amase, olo difolalebe amoli wahila digi, hame doala asi difolalebe amoli wahila digi, gudubu hamola nawei sefolalebe amoli wahila digi, mugabe fedai sefolalebe amoli nesila digisa namialo. Walio dilia nelebo nii gaula neebe goda, bidia made, memalä nii amo gadola, memalä īmalo.

⁹ Dilia afiahalea, muni gologe, silibage, benige afädë muni salelogi salala, made gaula mosalo.

¹⁰ Dili afiahalea aduge, fagulo elö baalage, emo usililoge, galiamoge, made gaula mosalo. Mida, hamoi hamolo neebe amogalida, molö īmolö dialea.

* ^{9:34:} Mugabe sulubadelaie dafidiloda Saidani. * ^{10:2:} Nilile ado adola abosoloda, säla īmolö mosöla säsägi aulo.

* ^{10:5:} Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëla negei dibe amoligida, ageduda go. Ea säi amoda ie bëgëla aulo amolia udia dolöma Godeëe ado mala säla olelela awäsebea ami nea, gomalä hamomalola säla i. Ado amoda 10.5-42 amogi dialea.

¹¹ Dili afiala gaamu afädégige, sege afädégige besela galasegi, afädëa dili nihiligila diahala säsebelela bimolö mosalo. Besela galasegi, diahala säse dolö amabalämu diaha nelolahilä, moholö fu besela galasolo amo gala, giso sege amo digila mosalo.

¹² Dili mosö amogi nogila digahalea, udia dolö amolima, dalulo dilibalä diamäiameläla säla ïmalo.

¹³ Udia dolö mosö amogi sefolalo amolia obeägilä dili gauia idaseda, dalulola säla ï amo ilibalä diamialamalo. Ilia amala made hamoseda, dalulo säla ï amo dihilima obögämäia nea nimalo.

¹⁴ Mosö afädëgi sefolalebe amoliage, gaamu afädëgi nefolalebe amoliage, dili midilö mofiamola made säla, dilia ado säsebegoge made nabaseda, dilile emogi dao baai amo fefela salalahilä, mosalo.*

¹⁵ Na dilima dofä sähago. Memeleta gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Sodomo ilibaläge, Gomola ilibaläge memeleta gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, gaamu amogi nefolalebe amolibalä, gelolafali memeleta gudimolömeläla säi.

Neala sëlasimolö elö elöla moholömeläla säi

(Maga 13.9-13; Ulugu 21.12-17)

¹⁶ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Nabuö! Na dili Sugua sibifalï gadoi, ilua ügülo nefolalebea ami mosalahagomelë. Dilia hamosego hamosaleada, amo helësëla hedabola hamomalio. Dilia sigo sigosa neada, asigige gagadelai namialo.

¹⁷ Dolö odoa nefolalebe amoli helësëla, idihë namialo. Ilia dili, ilile galisölö dolö amolile naabogi gausimolömelë. Amase, ilile gedolo mosöa amige, ilia dili fëgämölömelë.

¹⁸ Dilia ne bëgëla mofiasibe goë, beaha aligilo gini nefolalebea amige, gamane beaha aligilo nefolalebea amige, sigi awäsedä. Dilia meli amoge nabi amoge, ilimage, fii odoa nefolalebe amolimage säla ïmalo.

¹⁹ Ilia dilibalä gudimolöie sigi awäsedä, nilia ado abodo sämolödu, nilia ado abeahäla säla obögämölödula asigia säosäola helësëmabio. Segeyo sämolö fu amogida dilia sämäia Godea olese amo sämolömelë.

²⁰ Mida, dihili ado sämolö mademelë. Dilile Diadoëe Gesamia dihilima aligila sälasmolömelë.

²¹ Dolëea ie edoo nufudala baagomäia gaula imolömelë. Malö eedoeage hile malö amo gadola wäla hamomolömelë. Amase, malöeage ie eedo emelebalä habobala nufudala baagomäia gaula imolömelë.

²² Nie ëi dilima dibego beala, sulubadela dili bimolö habobamolömelë. Amai gaso, afädëa aso maadela, wagamäialahilä gelolamu aligiseda, e damula moholömelë.

²³ Dili gaamu afädëgi neëgi neala sëlasiseda, fisäla gaamu elögi afiamalo. Na dilima dofä sähago. Dilia Isilaleie gaamu dibe sulubadelagi, hamoi hamomolö difolalebe amo, dofä made hamosa maadeeria, Dolëe Malö amo moholömelë.

²⁴ Bëgëla aulo neeve ameada, ie olelelo neeve amo dabiala aulo made. Amase, galabaia hamoi gadoi hamolasilo neeve ameada, ie dafidilo neeve amo dabiala aulo mademelë.

²⁵ Amaimo, bëgëla aulo neeve ameada, ie olelelo neeve amo gadoi namolöda dofea. Amase, galabaia hamoi gadoi hamolasilo neeve ameage, ie dafidilo neeve amo gadoi namolöda dofeamelë. Ilia mosö eedo neeve amoma ëi Belesabulula sälo nea galëda, ie malö nefolalebe amolimage, dilile ëi nafadefalï nafadela sämolö gabula säi.*

Godebalämu bedämölö dialea

(Ulugu 12.2-7)

²⁶ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Dilia dolö amolibalä bedämabio. Nelebo sulubadela walio dabela negei difolalebe amolida, hobeala ulufadigisa maademolömelë. Amase, nelebo sulubadela walio musügä negei difolalebe amolige, hobeala dawadigisa maademolömelë.

²⁷ Na walio gasimi sagaia nea ado säla ïase weda, dilia eso neë dibeä ami nea, säsewe gadola bu eegela sähä namialo. Geleä sëdäwala säse nabasegoda, dilia mosö daiowa nea, udia dolöma uuala säla ïaha namialo.

²⁸ Gesamila made, domalomu baagomäia nufidelo nefolalebe amolibalä bedämabio. Gasoda, domalo gesamile helegela heli segea nafademolö neeve Gode amabalämu bedämälo.

²⁹ Haea nelësa gigiso gadoi äudäda, bidi holöfali muni giwi afädë gadoia nelo. Amai gaso, dilile Diadoëa haea holöfali amoda hedabola sigi aligilo nea. Haea amoligi afädë nagadaia baagoseda Godea asigisa nea.

* **10:14:** Udia dolö amolia, nilia asiala hamoi gabula helësëmäia, ie bëgëla aulo amolia amala olela hamomalola säi. Maga 6.11; Abosolo 13.51ge bimalo. * **10:25:** Belesabuluie ëi elöda, Saidani. Madiu 12.22-28 bimalo.

³⁰ Amase, dilile busagia busa hili nebegoge, sulubadela nidesa maadei neamelë.

³¹ Amaimo, dilia bedämabio. Haea gigiso gadoi sefolalebe amolida holöbö gidogolahilä, dilida abulümi hamoi nebegoe madele.

*Gelesoie neawela sämolöge, Gelesoma baagi ïmolöge
(Ulugu 12.8-9)*

³² Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Afädëa udia dolö sefolalebe amolile siigi nea, neda Gelesoie neawela säla ulufaseda, amase, nage nïe Naado selesiaia mosöa neeve amoë siigi, amo gadola wäla sämolömelë.

³³ Amaimo, afädëa udia dolö sefolalebe amolile sidaia, neda e sosogo mademelëla säseda, nage nïe Naado selesiaia mosöa neeve amoë sidaia, dolö amoge ne sosogo mademelëla sämolömelëla sää.

*Udia dolöea Yesu edefade boba hamomolö
(Ulugu 12.51-53; 14.26-27)*

³⁴ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Diliada na sege sulubadelagi dalulo ïmolöie gaula misi gabula helësemabio. Dalulo ïmolöie gaula misi made, nada nudulo helebe gaula misimelë.

³⁵ Na mogemolö misi amoda gomalä,
malöea ie eedobaläge,
idiwia ie emebaläge, amase,
malö udiaeä egoamebaläge.

³⁶ Dolöie ado riida, hile mosöa aligilo amoli namolömelë.

Maija 7.6

³⁷ Afädëa ne boba hamoi amo holöbö gidogolahilä, ie eedole emele boba edefade hamoseda, eda ne sosogo namolö dofëa mademelë. Amase, afädëa ne boba hamoi amo holöbö gidogolahilä, ie malö boba edefade hamoseda, eege ne sosogo namolö dofëa mademelë.

³⁸ Amase, afädëa hile i fügäi neala gaula, ne bëgëla made maaseda, amoge ne sosogo namolöda dofëa mademelë.*

³⁹ Afädëa hile namolö amo gaula fëdöla aligimolö amomu helësëseda, ie namolö amo hogosa helemolömelë. Gaso, afädëa hile namolö amo ne helësëla fisiseda, ea ie namolö amo gaula namolömelëla sää.

*Udia dolöea Geleso sosogo ugila negeseda, ilia bidi nimolö
(Maga 9.41)*

⁴⁰ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Afädëa dilima, nihiligila namolö mofiamola säseda, nege ebalä namolö misiela sähagomelë. Amase, afädëa nema, haligila namolö misiela säseda, ne fisiga welo ebalä namolö misiela sähagomelë.

⁴¹ Amaimo, afädëa goweda bea sälo gabula helësälähilä, ea mosöa sigi aligiseda, eege, bea säloea bidi nease amo gadoimu nimolömelë. Amase, afädëa dolö goweda mala mogoi hamolo neebela bealahilä, ea mosöa sigi aligiseda, eege, dolö mala mogoi hamolo amea, bidi nease amo gadoimu nimolömelë.

⁴² Dolö afädëa nïe bëgëla aulo holöbö gidogo neeve amo, nïe bëgëla aulo gabula helësëla, amogali gögi ödä osala iaseda, na dilima dofä sähago, dolö amoda dofä bidi nimolömelëla sähagola sää.

11

*Ödägi gelo Yonea ie bëgëla aulo amoli Yesu neebea mosaloi
(Ulugu 7.18-35)*

¹ Yesuea ie bëgëla aulo giwilasi amolima amala hamomolömelëla säla ialahilä, e amila awäla, ilile gaamu difolalebe amoligi nawesa nea, udia dolö ilima ado mala säla iadigi, säla olelela digisa namolö asi.

² Ödägi gelo Yonea e galabaia mosöa nea, Gelesoea hamoi hamosa neamelëla sää amo nabalahilä, Yonea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Yesuma ado gomalä nabulö mosalola sää. Amala säsebegi, ili Yesu neebea awälahilä,

³ ema nabahalea, Afädë moholömelëla sää amoda dile, ma, nilia elö beaha namolöledula nabi.

* **10:38:** Amo gaalu, Olomo iliada fii odoaeage, amase, memalä hamoi hamolasilo nefolalo amoliage nafade hamosegi nufulö galëda, iliada ili i fügäigimu baala negelo. Iliada dolö i fügäigi baala negemolö amohü, sege e baala negemolöia ami i fügäi amo gaula mosalalo. Yesuea i fügäi neala gaula aulola sää amoda ado besula sähalea, Udia dolö dofä e bëgëla aulo neeve amoliada, baagomolömedi namolö gabula helësemäia sää.

⁴ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dili obëgélahilä, ado nabi amoge, siia meli amoge, Yonema säla imalo. Säla iahaleada,

⁵ Si golai nefolalo amolige, siia beaha maadela, emo nafadei sefolalo amolige, emesala nawela, amase, gudubu hamoi sefolalo amolige, wahisa maadela, gëhe gai sefolalo amolige, hä, nabaha maadela, baagoi difolalo amolige, nowelasisa maadela, amalahilä, udia dolö busadäoi nefolalebe amolima Ado Mala Hedabi säla iaha neebeola sämalo.*

⁶ Udia dolöea ne beala, ilile asigi afädë negei amo made digase amoliada, obeägisä neamelë säi.

⁷ Amala sääsebegi, dolö misi amoli awäse amo gaalu, Yesuea udia dolö gegedola nefolalo amolima Yoneie helësäla sähalea, Sege nafadeia udia dolö aligilo made dibeä ami afiai amoda, dilia edo bimolö afiai. Dili afiai amoda, fœa giisi sedade fologosebe amo bimolö afiai.

⁸ Amai made galëda, dilia edo bimolö afiai. Dolöea fagulo hedabifalimu salugai neebe amo bimolö afiaile. Nabuö. Fagulo hedabifalï amo gadoi salugalo neebe amolida beaha aligilo ginia mosöa dilo neamelë.

⁹ Dili afiai amoda edo bimolö afiai. Bea sälo afädë neebe amo bimolö afiaile. Ä, amomelë. Amai galëda, na hä dillima sähago. Bea sälo weada, bea sälo odoa baagila asi neamelë.

¹⁰ Íe helësäla, gomalä dëdëla negei dialea.

Nabuö. Nie ado säla ilo eda, die dafidila mosalamolömelë. Dida e baagia emesala nawesa namolöie, ea die idi fodolasimolömelëla säi dialea.

¹¹ Na dillima dofä sähago. Udiaea neegela ägüi amoli sulubadelada, ödägi gelo Yone neebe amo gadoi maade, ilida holöbö gidogofali. Amai gaso, dolö afädë Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami holöbö gidogofali neebe ameada, Yone baagila asi neamelë.

¹² Ödägi gelo Yonea, ado mala mi gäwila säla iaha neloa amila maala, hä, walio wegida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami neala sëlasila, dolö nafade nefolalebe amolile geloia neala gaumolöie nudusa nea.*

¹³ Amaimo, bea sälo sulubadeläa nefolalo amoliage, amase, Mosesea Ado säla negei ameage, bea säsäla maaha nelolahilä, giso Yone neebea ami besela galai.

¹⁴ Amaimo, dilia ilile ado nabala asigi afädë negemolö galëda, Elaia moholömelëla säla dëdëla negei amoda, Yone emelë.

¹⁵ Afädë gëne galea galëda, nabualo.

¹⁶ Udia dolö walio neebe welí ado abodo gadoima oodo beala sämölödu. Ilida malësäea maga gaamugi salea, malësä odoama uuala säia gala sähalea,

¹⁷ Nilia dilile bädäima dülasilebeda, dilia amogi made gosasio.

Nilia oböla dilile bobasëi gë udälasilebege, dilia amogi bobasëla düila made nelomelëla sälo amo gadoida ili nea.

¹⁸ Amaimo, Yone e maala neada, molö made naala, wani ödäge made naala nebegi, ilia eda mugabe fedai neala sälomelë.

¹⁹ Amalahilä, Dolöe Malö amo maala neada, ea molöge wani ödäge naha nebegi, ilia sähalea, Dolö neebe goweada molö badoia nalä, wani ödäge edefade nülo nea. Amase, ea dagisi muni nelobaläge, mala nafade hamolo amolibaläge damelë hamola aligilo neebe gowe bimola sälomelë. Amalo gaso, Godeie asigi falagasei ulufadigisebe ameada, dofä dibe amo ulufadigimolömelëla säla i.

Gaamu odoagi udia dolöea asigi afädë made egei nelo (Ulugu 10.13-15)

²⁰ Gaamu odoagi, Yesuea melëlo made gadoi yafie hamoi gaso, udia dolö ami nefolalo amolia asigi besula made nefolalo. Amala hamosebegi, Yesuea ilima nemola sähalea,

²¹ Golasini Gaamugi neebe udia dolö dili asigii gabu. Amase, Bedesaida udia dolö neebe diligie, asigi gabu. Mida, dili neebea ami geloi melëlo made gadoi hamoi amo gadola, gaamu Daia Saidonolemadì dafidi hamoi galebeda, ilia asigi besula, nafade edefade hamoi amoie ulufala, hewai fagulo salugalahilä, nisibu uula filabio.

²² Amaimo, na dillima säla iahago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Daia ilibaläge Saidono ilibaläge memelela gudimolö amo gadola made, dilibalä dofä baagila awäla, gelola gudimolömelë.

* **11:5:** Godea Isilale udia dolö ugila negemolöie nelebo amo gadola hamomolömelëla Aisaaeaa bea säla negei. Aisaea 35.1-7; 61.1-4 bimalo. * **11:12:** Damo gowegi dibe amoda, Giligi adoea ulufala fädäla made säi. Be, dolö odoaea helësäleada, Yesuea säi amoda, sosogo odoa ilia Olomo ilibalä nudulahilä fisigämolö gabu. Nelebo amala hamose ameada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo nagadaia digamäia, Gode hii idi hamogimolö gabula helësëi.

²³ Amase, Gabaniama dilige, Godea dili gauia adogosegi selesaia mosöa fedamolö gabula helësësale. Ai, dilida heli segea gidogofalö digamolömelë. Geloi melëlo made gadoi dili neebea hamoi amo gadola, Sodomo ami dafidi hamoi galebeda, Sodomo gaamu amoda aso, walio diëgi amalabio.

²⁴ Gaso, na dilima säla iahago. Gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Sodomo ilibalä gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, dilibalä gelola gudimolömelë säla i.

Yesuea dili ne neebea hele fimolö mofiamola säi

(Ulugu 10.21-22)

²⁵ Segeyo amo gala, Yesuea sähalea, Mudaiaïege, nagadaiaïege Dafidilo Geloi di nebego. Naado-o, na die ëi gauia adaha. Mida, asigi falagasei nefolalebe amolimage, nagadaia mala dawadigi nefolalebe amolimage, dia amolima musüä negelahilä, oböla, malësä gadoi nefolalebe amolima nelebo amoli ulufala olei amogi.

²⁶ Ae, Naado. Dili amala hamomolö helësëi amo gadola, hamoi gabumelë.

²⁷ Yesuea aso sähamu nea sähalea, Nie Naadoea nelebo sulubadela nema gausisa maadeimelë. Afädëa Malö eda gowe neala dawadigi mademelë. Naadoea hïdomu dawadigi nea. Afädëa Naado eda gowe neala dawadigi made neamelë. Malö eamu hido dawadigi nea. Amase, Malöea ie Eedo olemolö helësësebe amolima olesegi, iliage e gowe gabula dawadigisa neamelë.

²⁸ Dili sulubadelaea nelebo yöi dibe amoli, baagi sëla gaula nefolalebelä dili, ne neebea mofiamo. Mofiaseda, na diligali hele fimolö amo imölämelë.

²⁹ Nelebo gaula dusugamolöie sugua gao daia i damui muugia begelo amo gadola, dilia nie ado hawala nea, nema dawa nimalo. Mida, na dolö odoama hame negela aligiloge, nihi nagadaiala nea mala hamologe neawe. Ameada, dili hele fimolö beagolemolömelë.

³⁰ Amala hamomolö amoëe mida, nie i damui dilile mugia negemolö amoda häuai made, aabei gaumolömelë. Nelebo dihili gaumäta na imölä amoda yöi made, hageai dialeala säla i.

12

Segeyo Sabadagi hamoi made hamolo amoëe Yesuea säi

(Maga 2.23-28; Ulugu 6.1-5)

¹ Holöbö ede made nelolahilä, segeyo Sabada gafegi, Yesu e eladi gadoi ëi widi sagai mogogi awäha nelo. Awäha nea, ie bëgëla aulo amoli sidëa baagosebegi, widi amoëe gägä amo faila nana awäha nelo.*

² Amala nasebe amo, Felesi dolö nefolalo amolia bealahilä ema sähalea, Segeyo Sabada gafegi made hamomalai amoda, die bëgëla aulo golia hamosa neebe gowe bimola säi.*

³ Amala säsäbegi, ea ilima säla obëgësalea, Debidige, ie dolö odoa amolige, sidëa baagosealea, Debidia hamoi dëdëla negei dibe amo dilia made meli neale.

⁴ Debidi e Godeie balai mosöa nogila digalahilä, beledi Godegali odala i dibe amo nealahilä, hüge, ie dolö odoa amoliage mai. Ado säla negei ameada, Beledi amoda odoaea nülo made, gobela ilo nefolalebe amoliamu nülo negei.

⁵ Ado säla negei dibe amogi dëdëla negei dibe amo dilia made melile. Gobela ilo nefolalo amolia Segeyo Sabadagi Godeie mosöa ami nea, Sabada segeyo damusa aligilo. Gaso, iliada asiala made hamoi.

⁶ Na dilima säla iahago. Neebe egoweadä, Godeie mosö baagi neamelë.

⁷ Bebagi dëdëla negei dibe amogi afädëda gowe.

Na nelebo nufudala imölä hamela made, bobasëla ugila negemolö amo hamesala säla dëdëla negei dialea. Hosea 6.6

Amaimo, ado amoëe mi gowe gadoila helësëi galebeda, dilia uidia dolöea asiala made hamoi nefolalebe amolina, dilia asiala hamoi gabumelëla sälo made aligilabiomelë.

⁸ Amoieda Dolöie Malö amo hi eda segeyo Sabada gafeie Dafidilo neala säla i.

Segeyo Sabadagi Yesuea dolö afädëe naabo nafadei wahilasi

(Maga 3.1-6; Ulugu 6.6-11)

⁹ Yesu e amila awäla, ilile gedolo mosö afädë neebea ami nogila digai.

* **12:1:** Segeyo Sabadada Yu uidia dolö ilile hele aligilo segeyoge, amase, Godeie ëi gauia adalo segeyoge dilo. Godea sege föi dibe amo sulubadela segeyo gafeiagi hamosa maadelahilä, segeyo gifaläldälügi hü e hele sulo. Isilale uidia dolö ilia amo gadola hamomäia, ea segeyo Sabada daiai. Segeyo Sabada Edolo niläda gafela sälo. Mi Gäwi 2.2-3ge, Sigi Obëgëi 20.8-11ge bimalo. * **12:2:** Yu ilile Ado säla negei ameada, segeyo Sabada gafegi hamoi hamolo madela säla dofogala negei dilo. Hamoi amo gadoi hamomolöie Ado säla negei amea sähaleada, Bëi faila negelo amogi ilia made hamomolöla säla dofogai dilo. Sigi Obëgëi 34.21 bimalo. Amala säla negei dilo amo Yesue bëgëla aulo amolia damui.

¹⁰ Mosö isogi ami dolö naabo nafadei afädë maala sulo. Dolö odoa nefolalo amolia Yesuma dia nafade hamoila sädelälahilä, ilia ema nabahalea, Segeyo Sabada gafegi wahilasimolöda dofeale, ma, dofea madelela nabi.

¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea säla obégésalea, Dili neebe gogi afädëe sugua sibi afädë Sabada segeyo gafegi dögögi digai diëda, sugua sibi eedoea made sogobala fisiga adamolölö.

¹² Sugua sibida holbö gïdogolahilä, dolöda dafidilo edefade neebe amo beahale. Amai ameada, segeyo Sabadagi hedabi hamomolö amoda dofeala säi.

¹³ Amala sälähilä, ea dolö amoma sähalea, Die naabo mogodigimola säi. Dolö amea ie naabo mogodigia gasebegi, bu hedabola obégélahilä, naabo näiado hedabi amo hï gadoi wäla hedaboi meli.

¹⁴ Amala hamosebegi, Felesi dolö amoli segea doadigila awälähilä, Yesu nufulö abilia hamomolödula säla didiäha dilo.*

Yesu eda dofä Godeie hamoi hamolasilo nea

¹⁵ Yesuea ilia e nufulö didiäha dibe amo helësöhilä, sege amo digila asi. Digila awäsebegi, udia dolö yafie nefolalo amolige e awäse amo gadola mofiasbegi, ea udia dolö olo amoli sulubadela wahisa maadela aligi awäha nea,

¹⁶ ea ilima sähalea, Eda gowe gabiola odoama säla ïmabiola säla i.

¹⁷ Ea amala hamoi amoda, bea sälo Aisaeaea bea säla negei amo gausiala digai. Ea bea säla negei amoda gowe.

¹⁸ Nie hamoi hamolasilo na memelei amoda neebe gowemelë. Na ema boba hamolahilä, obeägäis neawe. Na nie Gesami ema namolö mosöla sämolömelë. Ea, na memelemolö amo gowe gadoi galeameläla säla, udia dolö sege elö elölagi sefolalebe amoli sulubadelama säla iaha namolömelë.

¹⁹ Eada gëgësadiilage, uualage made sämolö. Amase, idiafage ea ado säse made nabulömelë.

²⁰ Eada fise dagabomolöle wäbëala digase amoge, ea made dagabomolömelë. Eada gele wai uliliги neebe amoda made usila digimolömelë. Hamoi mogola hamomolö amo baagila mosäia, eada mogola hahamogisamu namolömelë.

²¹ Udia dolö fii elö elöla nefolalebe amolia ie ei helësëla, sisiläfüla beaha nefolamolömeläla säla dëdëla negei dialea.

Aisaea 42.1-4

Ilia Yesu eda, Belesabulubalä nea hamosa neala säi

(Maga 3.20-30; Ulugu 11.14-23; 12.10)

²² Segeyo amo gala odoaea dolö afädëma mugabe fedalahilä, si nafadela ado adomolö uli nelö amo, Yesu neebea ami sigi misi. Sigi maasebegi, Yesuea dolö amo wahilasihilä, ado maade amea ado adola, siia fädäla meli.

²³ Amasebegi, udia dolö yafie gegedoi nefolalo amoli fudugilahilä sähalea, Wae! Egoweda Debidüe malöledula säi.*

²⁴ Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö nefolalo amolia sähalea, Dolö goea mugabe fedai nesila digisebegoda, mugabe eï dafidilo neada, Belesabuluea geloi i amo gaula nea, nesisa nemelëla säi.

²⁵ Amala helësëla sähä dibe amo Yesuea helësöhilä ilima sähalea, Gädili afädëa hilimu moge mogela nuduseda, amo nafademolömelë. Amo gadolamu, gaamu afädëge mosö afädëge hilimu moge mogela nuduseda, amolege geloi made namolömelë.

²⁶ Amaimo, Saidania Saidani nesila digilo galebeda, hï ebäla moge mogela aligilabio. Amala aligiseda, ea beaha maadela sigi neebe amo abeahäla namolödu.

²⁷ Na Belesabuluei geloigi nea mugabe fedai nesila digilo amo dofä galëda, dilibalä aligilo amolia, mugabe fedai nesila digisa nelo amoda nowëa ugila negesa nelo. Dilibalä aligilo amolia, dilia asiala helësëi amo ulufala olelo nea.

²⁸ Amaimo, na Godeie Gesamia geloi iase amea mugabe fedai nesila digisa nea galëda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo dili neebea hä besela galai dialea gabula helësëmal.

²⁹ Amase elöda, afädëa dolö geloi neebe amoie nelegei fa nimolö helësëeda, dolö geloi neebe amodale dafidi made nafodola negesiseda, dolö amoie mosöa digala, ie nelegei dibe amoligi abeahäla fa nimolödu. Dafidi e nafodola negesilahilä, hobeala ie mosöa nelegei difolalebe amo fa neaha maademoi bimolömelë.

³⁰ Afädë e nebalä made nea galëda, hï nebalä ado nii nea. Amase, afädëa nebalä made gedolaseda, ea dusula afiaha maademäia nesila digisamelë.

* **12:14:** Felesi dolö ilia helësöhaleada, olo wahiseweda hamoi hamolo gadoila helësëi. Amahaleada, ea segeyo Sabadagi olo made wahimäiala dofogai. Amogida, Felesi ilia ema habobalahilä, Yesu e nufulöle idi hogosa nelo amo. Ulugu 13.14ge, Yone 5.16-18ge bimalo. * **12:23:** Madiu 9.27 bimalo.

³¹ Amaimo, na dilima säla īahago. Udia dolöea nafade hamoi amoge, gagadei amoge, sulubadela hëla fisimolömelë. Amai gasoda, afädëa Gesami gagadeseda, amoda made hëla fisimolömelë.

³² Afädëa Dolöie Malö e gagadela ado nafadela säseda, amo hëla fisimolömelë. Gasoda, afädëa Eleloï Gesami e gagadela säseda, amo walioge, hobealage made hëla fisimolömelëla sää.

Iia gägä negelo

(*Ulugu 6.43-45*)

³³ Aso, Yesuea säi amo, uda negela made, sähamu nea sähalea, Dilia i afädë hedabi neebela helësëseda, ie gägäge hedabila helësëmalo. Be, dilia i afädë nafade neebela helësëseda, ie gägäge nafadela helësëmalo. I afädëa gägä negesebe amo bealahilä, i gowe gadoi neebela helësëlomelë.

³⁴ Dilida baagolo nubaëe malö nebego. Dihili dili nafade nea, ado hedabida abilia sämolö gabu. Iso asigigi nobala adugasebe amo gadoi nafi idigila säla ulufadigilo.

³⁵ Afädë hedabi neebe ameada hile iso asigigila hedabi dibe amo gadoi ulufadigilo nea. Amase, afädë nafade neebe ameage hile iso asigigila nafade dibe amo gadoi ulufadigilo nea.

³⁶ Na dilima sähago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, udia dolöea ado galone made memälä säi amoda, mi edoëe säila sälä obëgëmolömelë.

³⁷ Mida, dihü ado säi ameamu, dihidi mogoi neala sämolömelë. Amase, dihü ado säi ameamu, dihü asiala hamoila sämolömelëla Yesuea säi.

Dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola säi

(*Maga 8.11-12; Ulugu 11.29-32*)

³⁸ Amala säsebegi, mala dawadigi odoa nefolalo amoliage, Felesi dolö odoa nefolalo amoliage Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, dia dolöea hamomolöi made gadoi afädë nilia melëdelä hamomola säi.

³⁹ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Udia dolö walio nefolalebe welia nafademu hamosa nea, uidiae dolö fisilo amo gadola Godeie mala fisilo amolia, dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola sälo. Amalo gaso, dolöea hamomolöi made gadoi afädë bea sälo Yonama hamoi amomu ilima olemolömelë.

⁴⁰ Yona e seme edefade afädëe isogi segeyo ohodoa gasi ohodoala dilo amo gadola, amase, Dolöie Malö amo amoge segeyo ohodoa gasi ohodoala naga hawa diamolömelë.*

⁴¹ Gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Niniba udia dolöea walio udia dolö nefolalebe welibalä nowela aligilahilä, ilima dofea made hamoimelëla sämolömelë. Mida, ilia Yonaea Godeie ado mala säla i amo nabalahilä, asigi besusa maadei amea. Amaimo, walio gui nebego eda Yona nelo amo gadoi made, baagila asi neamelë.

⁴² Gudisolo amo gala, gädili Siba udia dolö beaha aliigilo gini udia amea nowela aligilahilä, walio nefolalebe welibalä, dofea made hamoimelëla sämolömelë. Mida, udia amea Solomono asigi falagasei neebe amoëe ado nabulöie, wagadi made hile segeala naba misimelë. Nabuö. Afädë walio gui nebego eda, Solomono nelo amo gadoi made, baagila asi neamelëla säi.

Mugabe afädë bu obëgëei

(*Ulugu 11.24-26*)

⁴³ Yesuea aso, sähamu nea sähalea, Dolö afädëma mugabe fedai amo doadigila awäsedä, mugabe amo sege falaia awälahilä, e hele fimolöie sege hogosa nea, afädë made beaglelomelë.

⁴⁴ Made beaglesegi, hidomu sähalea, Mosö digila misia ami obëgëmolöla sälonelë. Awäla mosöa besela galala beahamelële, mosö badumu, gëgelë doala, nelebo sulubadela hedabola negesi diëgi beaglelomelë.

⁴⁵ Bea negesiä, bu doadigila awälahilä, hii eda holöbö hedabilahilä, mugabe gifalädalä nafadefali nafade nefolalo amoli ea sigi obëgëla ebalä awäla nogila digalahilä, mosö amogi aliigilo. Amaimo, dolö amo dafidi nafade nelo amo baagila, hobeala nafadeifalä nafade aligilomelë.

Walio udia dolö nafademu hamosa nefolalebe gowe ilimage amo gadoi wäla hamomolömelëla säi.

Yesuei eme edoolalida nowë

(*Maga 3.31-35; Ulugu 8.19-21*)

⁴⁶ Yesuea udia dolö gegedoi nefolalo amolima adosa nebegimu, ie eme edoolali ebalä ado adomolöie segea maala nefolalo.

* **12:40:** Yona 1.17 bimalo.

⁴⁷ Amala nefolalebegi, afädëa ema sähalea, Dïe dieme didoola ilia dibalä ado adomolöie segea godogoi misi nefolalebelä säi.*

⁴⁸ Amala säsebegi, Yesuea dolö amoma säla obögësalea, Nïe nemedä abodo, nïe nedoolalida nowë gabula säi.

⁴⁹ Amala sälahilä, ea ie bëgëla aulo amolima naabo sögödigila sähalea, Nïe neme nedoolalida nefolalebe gowe ilimelé.

⁵⁰ Mida, udia dolöea nïe Naado selesaia mosöa neebe amea hamese amo gadola hamosa nefolalebe amolida nïe nedooige, nïe nalifige, nïe nemefe, amoli nefolaleamelëla säi.

13

Yesuea ado besula, molö gägä fëfëila säi

(*Maga 4.1-9; Ulugu 8.4-8*)

¹ Segeyo amo galamu, Yesu e mumusogila segea doadigila fedalahilä, oeabo edefade dibe amoë agesua ami sulo.

² Sebegi, udia dolö yafie mafula gegedolahilä, e sebe amo nogöla amalei. Nogöla amalesebegi eda ödä dudaia fila fedala sulo. Sebegi, udia dolö gegedoi amolida oeabo agesua ami nefolalo.

³ Yesu e amala salea, ea ado besula mala yafie säla iahalea, Dolö afädëa gägä sagaido fëfëla aliligì asimelé.*

⁴ Fëfëla aliligì awäha nebegi, gägä odoa idiafa daala negei dibegi, haea maalahilä neala naha maadei.

⁵ Gägä odoa igi naga abelëidaa daala negelahilä, fodolofalä duulu fedala bëui

⁶ gaso, eso neëla galasebegi, difi moholö ulësalea, bausosa maadei.

⁷ Amase, gägä odoa éfë äyo gägäi neebea ami daala negesebegi, éfë äyo gägäi amo baulahilä, widi duulu fedasebe amo dabiala yau hai nelo.

⁸ Gägä odoa naga hedabi dibeä ami daala negei amo baulahilä gägä negeimelé. Odoaea hädali afädë negei. Odoaea nabülesi gafeia negei. Amase, odoaea nabülesi ohodoa negeimelé.

⁹ Afädë gëhe galea galëda, hä nabualola säi.

Yesuea edo helësëla ado besula sämolö mi dibegi säi

(*Maga 4.10-12; Ulugu 8.9-10*)

¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea bëgëla aulo amolia e sebea ami maalahilä nabahalea, Dia udia dolöma ado besulamu säla iaha nebegoda, edoë amahala nabi.

¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoë helësëmolöda, dafidi odoa ulufadigi made, musügä negei dilo amo, odoa ilima made i. Dilima imelé.

¹² Amoëda, afädëa nelebo afädë gaula neebe amomada, odoa baala iasegi, yafie gaula namolömelé. Amase, afädëa nelebo afädë made gaula holöfalimelé gaula neebe amoda haila nimolömelé.

¹³ Na odoa ilima ado besula säla ilo amoë mida, ilia beaha gaso, made bease amoëge, nabaha gaso, made nabala helësëe amoëge amala sälomelé.

¹⁴ Amaimo, Aisaeaea bea säla negei ilima gausiala digasebe amoda gowe.

Dilia nabahamu nea gasoda, fädäla made helësëmolömelé. Dilia beahamu nea gasoda, galone gowe gabula made beagolemolömelé.

¹⁵ Amoë mida, udia dolö amolile asigi dofogai nea. Ili gëhe gai gadoia hedabola made nabelo nea. Ilile siige dofogai nea. Ilia siia beala, gëhea nabala, asiga helësëla besusa galebeda, amoda na ili wahasilabiola

Aisaea 6.9-10

¹⁶ Amai gaso, dilia obeägïsa nea. Mida, dilile siia beala, amase, gëheage hä nabahagomelé.

¹⁷ Amai na dilima dofä sähago. Siiba bea sälo yafieage, amase, asigi mogoi nefolalo yafieage, dilia beasego gadola wäla edefademalä bimolö helësëlahilä gaso, made meli nefolalo. Dilia nabasego gadola wäla edefademalä nabulö helësëlahilä gaso, made nabi nefolalola säi.

Ado besula säi amoë mi fädäla säi

(*Maga 4.13-20; Ulugu 8.11-15*)

¹⁸ Yesuea amo sälahilä sähalea, Amai galëda, gägä fëfëlo amoë ado besula säi amo nabuo.

* **12:47:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo goweda Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea ado Maga 3.32gi amoge, Ulugu 8.20gige dibe amolebalä gaalumäiae dëdëila helësë. * **13:3:** Madiugi Yesuea ado sedadela bia säi dëdëi amo gadola, osoda dëdëida go. Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoë mala sähaleada, ado besulamu malei sähä nelo. Ado amoda 13.3-52 amogi dialea.

¹⁹ Beaha Maadela Sigi Neebe amoie ado mala afädëa nabala fädäla made helëseda, mugabe busa nafadefalï maalahilä, ado mala ie asigigi fëfëi amo fedela neala gaula aulomelë. Eda molö gägä idiafa daala negei amo gadoi nea.

²⁰ Molö gägä igi naga abelëi dibe daala negei amo gadoida, afädëa ado mala nabala aabela obeägila neala gaulomelë.

²¹ Amalahilä gaso, e difi moholö ulila sedade made aligilomelë. Ea ado mala neala gauj amoie yöi beasege, amase, odoaea e neala sëlasisege, ea fodolofalï digila aulo nea.

²² Molö gägä äyo gägäi éfë neebaa daala negei amo gadoida, afädëa ado nabaha nea gaso, nagadaia namolö amo säösäola helësemolöge, nelegei yafie dibe amo asigia negesa maademolöge, amea ea ado mala nabi amo dabiala yau hahalea, gägä made negelo nea.

²³ Molö gägä naga hedabi dibe daala negei amo gadoida, afädëa ado mala nabala helësolo amore. Ea gägä hedabola negelo amoleda, hädali afädëge, nabülsä gafeiage, nabülsä ohodoage negela digisa aligilo neala säi.

Ado besula giisi nafade afädëe säi

²⁴ Yesuea ado besula udia dolöma aso, elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö afädëa hile sagaia eladi gadoi ei widiüe gägä hedabi amo fëfëla sadia gogoi.

²⁵ Amala hamoi gaso, ili sulubadela adi elaboi difolalebegi, ie ado nii dolö maalahilä, widi gägä sadia gogoi dibe ami gägä nafade widi gadoi sadia gogola negesia moholöi asi.

²⁶ Widi bäula, gägä negese amo gaalu, giisi nafade widi gadoi amoge gedola bäui neeve meli.

²⁷ Sagai eedoie hamoi hamolasilo amolia e neebea awälähilä, ema sälä iahalea, Dafidilo, dia sagaia widi gägä hedabimu hadia gogoi walebelei gaso, giisi nafade bäui neeve amoda abododila maala bäui neadula säi.

²⁸ Amala säsebegi, ea sälä obëgësalea, Goda ado nii afädëa sagai gabugola säi. Amala säsebegi, hamoi hamolasilo amolia ema nabahalea, Nilia awälähilä giisi nafade amoli besela digidulela nabi.

²⁹ Amala nabasebegi, ea sälä obëgësalea, Ai. Giisi nafade amo walio besela digisegi, widi hï elä beselaloea.

³⁰ Faimolö fu besela galämäia, helegela amala gegegedola fedämäia amilasimalo. Amala fisigisilähilä, hobela faimolö dolö amolima sähalea, Giisi nafade amoli dafidi beselala, gobemolöye dobosa maadelahilä, hobela widi hï e damula gegegedola negelähilä, nïe molö negelo mosöa ami negemalola sämolömeläla sälä säi.

Ado besula masada gägäie, beledi edelo yidüege säi

(Maga 4.30-32; Ulugu 13.18-21)

³¹ Yesuea udia dolöma ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö afädëa masada gägä gaula awälähilä, hï sagaia sagai.

³² Gägä amoda holöfälifalimelë. Bäuseda, hawa hëhela odoa dägöala sagai dibe amo gadoi made, amoda i gadoi bäulomelë. Bäula fedaha nelolahilä, edefade neëda, haea sefolalebe amoli mafula adomo amogi gilifa hamola dilomeläla säi.

³³ Yesuea ilima aso, ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Udiaea balawa edefade falodaia besigala salala, amo edelasilo ei yidi amo gegoala naaboseda, balawa sulubadela edela bolela fedalola säi.

Ado besulamu sälä i

(Maga 4.33-34)

³⁴ Yesuea udia dolö gegedoi nefolalo amolima ado säi amo sulubadela, memälä made sälä, ado besulamu sälä i.

³⁵ Ea amala hamoi amoda, dafidi bea sälo afädëa bea säla negei amo gausiala digai. Na nafi dagala ado besula sälä ïmolömelë. Sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila musügä negei difolalo amoligi sälä ïmolömeläla
sälä dëdëla negei dialea.

Gë Udälo 78.2

Ado besula Giisi nafade säi amoie mi fädäla säi

³⁶ Yesuea ado mala sälä iäla, udia dolö gegedoi amoli amilahilä, e mosöa awäla sebegi, ie bëgëla aulo amoli maalahilä ema sähalea, ado besula sagaia giisi nafade bäui säi amoie mi fädäla sälä ïmolä sälä.

³⁷ Amala säsebegi, Yesuea sälä obëgësalea, Dolöea gägä hedabi fëfëla sadia gogola aliligi asi amoda, Dolöe Malö amo neamelë.

³⁸ Sagai amoda, naga föi dibe wemelë. Gägä hedabi amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie malö nefolalebe amomelë. Amase, gägä nafade amoda, mugabe busa nafadefalii udia dolö nefolalebe amomelë.

³⁹ Ado niia gägä nafade fëfëla sadia gogoi amoda, mugabe busa neamelë. Molö amo famiolö fuda, segeyo aligila wagamolö amomelë. Molö amo faila negemolöe hamoi hamolo amolida, selesaia fiimelë.

⁴⁰ Giisi nafade amo beselala dobola nulogi gobelo amo gadola, segeyo aligila wagasolo amo galada, amo gadola wäla hamomolömelë.

⁴¹ Amala hamomolö amoda, Dolöie Malö amea, Beaha Maadela Sigi neebea ami nelebo digalasilo sulubadelaea, udia dolö asigi afädë negei amolia nafade hamomäia digalasilo amolige, nafade hamolo nefolalebe amoli sulubadelage, haila fisimäia, ie selesaia fii amoli fisiga gamolömelë.

⁴² Amala hamolahilä, ilia udia dolö amoli nulo edefade wisebea ami sogobala sadia idogoseda, Ami ili diisalea bese ali nalögësa namolömelë.

⁴³ Amala hamosegi, Udia dolö asigi mogoi amolida, Eedoea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, ilida eso neë yo gadoi nefolamolömelë.

Afädë gëhe galea galëda, hä nabulö galeala säi.

Ado besula muni nagagi musügä negeiïe säi

⁴⁴ Yesuea aso sähamu nea sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Muni musügä negelo amo gadola sagai afädëgi musügä negei dilo. Amala dibegi, dolö afädëa beagolei. Beagolelahilä, bu gesusilahilä awäla, e hido elöla obeägilä, nelebo hii gaui amoli sulubadela bidi nelea awäha nelolahilä, sagai amo bidia niimelë.

Ado besula bage isogi momado hedabi helebe näia gadoiïe säi

⁴⁵ Amase elöda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Bidi nelo dolö afädëa bageïe isogi momado hedabi amo gadoi helebe näia dibe amo nimolöe hogosamu aligilomelë.

⁴⁶ Amala hogosolo amo gala, ea helebe näia afädë hedabi hido elöi aye negei amo beagolelahilä, ea nelebo hii gaui amoli sulubadela bidi nelea awäha nelolahilä, helebe näia amo bidia niimelëa säi.

Ado besula selégëïe ado säi

⁴⁷ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Amase elöda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö odoaea selégë oeabo dibeä ami digisebegi, seme yafie elö elöla digai.

⁴⁸ Selégë digi amogi nobasebegi, selégë digilo dolö amolia agesua deala gaula fedala negesila salea, seme hedabi amolida falodaia negesalea, nafade amolida sadia gaimelë.

⁴⁹ Segeyo aligila wagasolo amo gala, amo gadola wäla hamomolömelë. Selesaia fii nefolalebe amoli maala, Asigi mogoi udia dolö amoli amilasilahilä, nafade hamolo amoli neala nafolala gegedolasimolömelë.

⁵⁰ Amala hamolahilä, udia dolö nafade hamolo amoli nulo edefade wisebea ami sogobala sadia idogomolömelë. Amida, ili diisalea bese ali nalögësa namolömelëa säi.

⁵¹ Yesuea ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Na ado säi amoli sulubadela dilia helësei nefolalealela nabi. Amala nabasebegi, ilia ema, Äla säi.

⁵² Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Amai galëda, mala dawadigi sulubadela Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoëe dawadigila bëgëlo nefolalebe amolida, mosö eedoea hii nelegei musügä negelo mosöala nelebo gähe hädamade negeile, siiba negeile helegela gaula segea doadigila aulo amo gadoida amoli neala säi.

Nasalese udia dolöea Yesu hamei made nelo

(Maga 6.1-6; Ulugu 4.16-30)

⁵³ Yesuea ado amoli besula sähä maadelahilä, amila dügila awäla

⁵⁴ hii e ödëia gaamugi ami obëgëi. Amala obëgëlahilä, ea ilile gedolo mosöa ami ilima mala sälä olelesebegi, ilia asigigi fudugisa sefolalo. Ilia sähalea, Dolö gowea dawa weda, abidi niidu. Geloi melëlo made gadoi hamola nowesebeweda, abidi galudu.

⁵⁵ Eda mosö olelo amoëe malö madele. Emeië eida Meli, amase, ie edooda Yamese, Yosebe, Saimono, Yudasafulo madele.

⁵⁶ Amase, ie elefila ili sulubadelada, nilibälä sefolalebe gowe madele. Ea nelebo amolida gelola abidi dibegi niidula säi.

⁵⁷ Ilia amala sälä, ema bimolö habobalahilä, hamei made nelo. Amasebegi gaso, Yesuea ilima sähalea, Bea sälo neeve amoda hïle segeafalige, hïle sosogofaligige, ei maade neala säi.

⁵⁸ Sege amogi fii amolia asigi afädë made negesebegi, ea ami geloi melëlo made gadoi yafie made hamola nelo.

14

*Ödägi gelo Yone baagoi
(Maga 6.14-29; Ulugu 3.19-20; 9.7-9)*

¹ Amo galada, Galili udia dolö beaha aligilo Heledo eada nelebo Yesuea hamosa neala sää amo nabi.*

² Nabalahlilä, ea ie hamoi hamolasilo nefolalo amolima sähalea, Goda ödägi gelo Yone gabugo. E bauia amila nowela galai ameada, ea geloi melëlo made gadoi hamomolöie geloi gaula nebegola sää.

³⁻⁴ Dafidi Heledoea edoo Filibiie udia Helodiasa fedela nii. Amala fedela nii amogi, ödägi gelo Yonea Heledoma dia didooie udia asiala fedela niimelälä sähä nelo. Amala sähä nelo amogi, Heledoea Yone galaba mosöa nafodola negei.

⁵ Amala sähä nelo amogi, Heledoea Yone nufulö helësëi gaso, udia dolöbalä bedäi. Mida, ilia Yone eda bea sääne neala helësëo amogi.

⁶ Amala hamolahilä, Heledo e ägula misi segeyo amo besela galasebegi, Helodiasaë iidiwi amea udia dolö gegedoi sefolalebe mogogi ami nea sigoi. Sigosebe amo beala Heledoea edefademälä obeägilahilä,

⁷ udia malö amoma migalia diigila ado gelola sähalea, Dia ïmola sääse amo gadoida ïmolömelälä sää i.

⁸ Amala säälebe, ie eme amea gomalä säämalola sääsebegi, iidiwi amea sähalea, Walio gogi wäla ödägi gelo Yoneie busa damula falodaia negela ïmola sää i.

⁹ Amala sääla iäsebegi, gini e asigia yöö idogolahilä gaso, ea migalia diigila ado gelola sää i amoge, udia dolö ebalä gegedola molö naha sefolalebe amolige helësälä, ea udia malö amea sää amo gadola odoama hamomalai.

¹⁰ Amala hamomalahilä, odoa ili galabaia mosöa fisiga gasebegi, ilia Yoneie muugi damui.

¹¹ Damula falodaia gaula maalahilä, udia malö amo häma iäsebegi, ea emema ïmolö gaula asi.*

¹² Amala hamosebegi, Yoneie bëgëla aulo nefolalo amolia maala, ie domalo gaula awäla bausilahilä, ilia Yesuma sämölö asi.

*Dolö dausini biaeä molö mai
(Maga 6.30-44; Ulugu 9.10-17; Yone 6.1-13)*

¹³ Ilia Yone nufimelälä sää amo Yesuea nabalahilä, sege e neloa amo dígila, e hido dudaia fila sege dolö afädë maadeia ami asi. Amala asibua, udia dolö nefolalo amolia Yesu hä asimelälä sää amo nabalahilä, ilile gaamu amoli dígila, Yesu asi amo bëbëgëla nagadabodo afiai.

¹⁴ Yesu e ödä dudaiala agesua daala aligilahilä beahamelebe, udia dolö yafie nefolalebe amo beala, ili bobasélahilä, ilile oloj difolalo amoli wahilasisa nelo.

¹⁵ Segeyo amo gala deadisebegi, ie bëgëla aulo amoli Yesu neebea maalahilä ema sähalea, Hä deadifalä gabu. Nilida sege molö maadeia neebe amo, udia dolö nefolalebe gowe ili dusula awälahilä, molö bidia nimolöie sege holöfalä ga made dibea ami hogola aliligi afiamalamola sää.

¹⁶ Amala sääsebegi, Yesuea ilima sää obëgësalea, Ai. Ilida moholöi made gabu. Ili molö muäia dihili ïmalola sää.

¹⁷ Amala sääsebegi, ilia ema sää obëgësalea, Niliada beledi bia, seme äudä amomu wi galeala sää.*

¹⁸ Amala sääsebegi, Yesuea sähalea, Amo ne neebeawi gaula misiela sää.

¹⁹ Gaula maasebegi, ea udia dolö nefolalo amoli giisidaia fifigimalolahilä, beledi bia amola seme äudä amola gaula mudaia sida adogola nea, Godema nesegei. Nesegelahilä, ea beledi dagabodasilä, ie bëgëla aulo amolima iäsebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali sogoi.

²⁰ Amala sogoi amo, ili sefolalo amoli sulubadela naala bolesalea, odoa fea digai amo ie bëgëla aulo amolia gegedola, adu giwilasi salala nobala negei.

²¹ Molö mai amoli, udia malöla nidela made, dolömuda dausini bia gadoia mai.

*Yesu e ödädabodo asi
(Maga 6.45-52; Yone 6.16-21)*

* **14:1:** Heledoie ei elöda Ädibasa, eada Galili sege beaha nelo. Eda Gini Heledoie malö, Melia Yesu neegela ägüi amo gaula nelo amo. Madiu 2 bimalo. * **14:11:** Yone busa damula falodaia gaula misialola sää amoië mida, Helodiasaea helësëaleada, Yone dofä nufi gabula helësëmolöie amala sää. * **14:17:** Yu iliada beledi amoli hamosaleada bobogalada hamolo made. Beledi biala sää amoda dolö äudäeamu molöi gadoi.

²² Amalahilä, fodolofalä Yesuea udia dolö nefolalo amoli dusula afiamalola sämolölahilä, ie bëgëla aulo amolima sähalea, Dilidale dudaia fila, ödä dëgëla alogodi afiamalola säi.

²³ Amalahilä, ea udia dolö amolima dusula hä afiamalolahilä, e Godema adomolöle hido segebidaia ami fedai. Hä, gagasila digase amo gaalu, Yesu e hïdofalä nelo.

²⁴ Amala neebe amo gaalu, du amo asi mia made awäha nebegi, du awäse amoie busamadila fo gelola guula maalahilä, ödä aidagusebe amea du amo besu besui.

²⁵ Amala hamosebegi, sege yomolö amo gaalu, Yesu e bëgëla aulo awäha dibeä ami ödäabodo misi.

²⁶ Ilia e ödäabodo maasebe amo bealahilä, edefademalä fudugila emo gigisëla bedäi. Ilia fudugila sähalea, Wae! Gosogoda mugabe gabula sälähilä, ili bedäla üala dodogöö.

²⁷ Amala üala dodogösebegi, Yesuea fodolofalä ilima sähalea, Bedämabio. Asigi gelomalo. Weda nemelä säi.

²⁸ Amala säsebegi, Fidaea sähalea, Dafidilo-o, di galëda, di neebea gui ne ödäabodo misiäla sämola säi.

²⁹ Amala säsebegi, ea misiäla säi. Misiäla säsebegi, Fida e dudaia amila ödäabodo Yesu neebea ami moholö asi.

³⁰ Amala asi gaso, fo gelola guula maase amo beala fudugila bedälebe, ödägi besela digala usabodelä hamosebegi, Fida hii uuahalea, Dafidilo Geloi-e, ne nabelela nimola säi.

³¹ Amala säsebegi, Yesuea fodolofalä naabo mogodigia gala gaula nea sähalea, Asigi afädë holöfali negei-e, abilideläe asigi äüdä negeila nabi.

³² Amalahilä, ele dudaia fia adogoi amole fo guula maaha nelo amo boogelei.

³³ Amasebegi, ie bëgëla aulo dudaia sefolalo amolia Yesuë ëi gauia adalahilä sähalea, Dida dofä Godeie malö nebegola säi.

*Yesuea Genesaledi ami oloï difolalo amo wahi
(Maga 6.53-56)*

³⁴ Amala hamalahilä, ili oeabo edefade amo dëgëla agesua amila awäla, sege ëi Genesaledi ami besela galai.

³⁵ Besela galasebegi, udia dolö nefolalo amolia e beala Yesu gabula helëselahilä, ilia sege ga made difolalo amoli sulubadelama säla sogosebegi, oloï difolalo amoli sulubadela Yesu neebea ami sigi maaha maadei.

³⁶ Sigi maalahilä, ilia ema gelola sähalea, Oloï difolalebe gowe ilia ðie fagulo bidigimu diigimäiamelä säi. Amo gadola, Yesuë fagulogi diigi amoli sulubadela hä, wahisa maadei.

15

*Godeie Ado säla negei dibe amea mäü ilia aialo mala dilo amo baagila asi dialea
(Maga 7.1-13)*

¹ Amala hamosebegi, Felesi dolö odoa nefolalo amolige, mala dawadigi odoa nefolalo amolige, Yalusalemela Yesu neebea ami maala, ilia ema nabahalea,

² Dë bëgëla aulo amoliada nilile mäü ilia siiba aialo mala negei amo damula, naabo nigime hëla made molö nülo amoda mi edoïela nabi.*

³ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia dilile aialo mala siiba negei gomu helëselahilä, Godea hamomalai amo damulo amoda mi edoë.

⁴ Godea sähalea, ðie diado diemele hedabola helësëla, elele ado nabala hamomalola säi dialea. Amase elöda, afädëa eedole emele gadiaboseda, baagomääa nufulö dialeala säla negei dialea.

⁵ Amai gaso, Afädëa hile nelegei amogi, eedole emele ugila negemolö nea, dilia gomälä sälo, Nelebo goweda Godegali odala i dialeala säseda,

⁶ ea eedo helësëla hedabola ugila negemolöie, made sälo. Dilia mala amala hamolo goeada, dilile siiba aialo mala negei amo hamosalea, Godeie mala säla negei amo neadigila fisilo gabu.

⁷ Asigi fea negelo dili, bea sälo Aisaeaæa dilile hedabola bea sähalea,

⁸ Udia dolö amolia nema asigi wagadi made ga negesilahilä, adoeamu nä ëi gauia adalo nea.

⁹ Ilia olelesaleada, dolöfääea mala säla negei amomu olelelo nea. Amaimo, ilia nä ëi memalä gauia adalo nebegola

bea säla dëdëla negei dialeala Yesuea säla ï.

Aisaea 29.13

* **15:2:** Bëgëla aulo amolile naabo nigime baaia molö nasebegi made. Yu ilia nelebo afädë Godeie siigi nigime baai gaauledula helëselahilä, hili ili Godeie siigi nigime baaloelaa bedälo. Amala helëselahilä, hili aialo mala säla negei amo gadola, Godeie siigi nigime baai made namääia, ilia dafidi naabo nigime hëlahilä, hobeala molö nülo.

*Udia dolö Godeëi siigi nigime baaloie säi
(Maga 7.14-23)*

¹⁰ Yesuea udia dolö mofiamalolahilä, ea ilima sähalea, Dilia nabala hedabola helësëmalo.

¹¹ Nelebo nafiadi digasebe ameada, udia dolö Godeëi siigi nigime baalo made. Nelebo isogi dilo nafiadila segea doadigila awäse ameada, udia dolö Godeëi siigi nigime baalomeläla säi.

¹² Hobeala ie bögëla aulo amolia Yesu neebea maalahilä sähalea, Dia ado säi amo nabala, Felesi dolö nefolalo amolile iso asigigi gäwäsalea sësebe amoda dihü meliilela säi.

¹³ Amala sääsebegi, Yesuea sälä obögësalea, Nelebo sulubadela nie Naado selesaia mosöa neebe amea, made sagai amoda, soomo aala digisa maademolömelë.

¹⁴ Felesi dolö ilida gamelä, helësëmabu. Hili ili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli naabogi gaula sigi aulo nebego. Si golai elöea si golai elö naabogi gaula sigi awäha neëgi, helegela balagula dögögi digalomeläla säi.

¹⁵ Amala sääsebegi, Fidaea sälä obögësalea, Ado besula säi amoie, mi, dia nilima awala sälä ïmola säi.

¹⁶ Amala sääsebegi, Yesuea sälä obögësalea, Dilige asigi made gäwi nelo amo gadoi wäla neale.

¹⁷ Nelebo nafia digase amoda isogi digalahilä, segea doadigila aulo amo dilia dawa made neale.

¹⁸ Amai gaso, nafiadila segea doadigila awäse amoda, iso asigigila besela galasebe amea, udia dolö Godeëi siigi nigime baalomelë.

¹⁹ Mida, iso asigigila besela galalo amoda asigi nafadege, udia dolö baagomäia nufulöge, udia dolö fa nimolöge, hilimu nafade odoa hamomolöge, nelegei fa nimolöge, wäfali sämölöge, odoama ado nafadela sämölöge.

²⁰ Mala nafade amolia udia dolö Godeëi siigi nigime baalomelë. Amalo gaso, naabo nigime hëla made, molö nülo ameada, udia dolö Godeëi siigi nigime baalo mademeläla säi.

*Gainana udia afädëa Yesuma dofä asigi afädë negei
(Maga 7.24-30)*

²¹ Sege amo digila, Yesu e Daiamadige Saidonomadige asi.

²² Ami awäsebegi, Gainana udia afädë segea ami sulo amo Yesu neebea maalahilä, ema uuala sähalea, Debidii malö-o, ne bobasëla ugila negemo. Nie nidiwima mugabe fedalahilä, e neala nafadesaleameläla säi.

²³ Amala sääsebegi, Yesuea ema ado afädë made sälä obögëla nebegi, ie bögëla aulo amoli Yesu neebea maalahilä ema sähalea, Udia gowea nili baagia aligila uuala aligi maasebego mosalamola säi.

²⁴ Amala sääsebegi, Yesuea sälä obögësalea, Isilale udia dolö sugua sibi dabadigi gadoi nefolalebe amolilemu ne fisiga wei neawela säi.

²⁵ Amala sääsebegi, udia amea Yesu neebea maalahilä, e mia emo gumu sasagala salea, ema sähalea, Dafidilo-o, ne ugila negemola säi.

²⁶ Amala sääsebegi, Yesuea sälä obögësalea, Malö ilile molö negeiwegida ügülogali sadia gala ïmlöda dofea madela säi.*

²⁷ Amala säälebegi, udia amea sähalea, Dafidilo, amo dofä. Gasoda, ügüloie eedoea molö nahalea dusula digase amoda, ügüloea nülolä säi.

²⁸ Amala sääsebegi, Yesuea ema sälä obögësalea, Uidia-o, dia asigi affädë negei goda edefade. Dihü hamesebego gadola hamomolömeläla säi. Yesuea ado säia gai fu amogi wäla udia amoie idowi amo hä wahí.

Yesuea udia dolö yafie olo i wahi

²⁹ Yesu e sege amo digila, Galili oeabo dibe amoie agesuadi awäha nelolahilä, gau fedala deadigia adogola e ami sulo.

³⁰ Ami sebegi, udia dolö yafie e neebea ami gegedolahilä, ilia emo nafadeige, si golaige, domalo nafadeige, nafi dofogaige, amase, olo elö elöla oloige, sulubadela ie emo mia gaula mafula negesebegi, ea ili wahisa maadei.

³¹ Amala hamosebegi, udia dolö gegedoi amolia beahamelebe, nafi dofogai odoa amoli ado adola digi, domalo nafadei amoli wahila digi, emo nafadei amoli nawela digi, si golai nefolalo amolia beasebe amo bealahilä, ili fudugilahilä, ilia Isilaleie Gode neebe amoie ei gauia adaha nefolalo.

* ^{15:26:} Yesueada udia amo emesala eegela gadiabola säi made. Eada Ado Mala Hedabi dafidi Isilalemadidale daidola nabaha maadelahilä, hobeala fii odoa ilia nabuäiala helësëi. Amala helësëlahilä, ea ado besula Isilale helësëla malöla säi. Amase, fii odoa amoli helësëla ügülola säi. Amala säi gaso, Yesuea udia amoie asigi besui amo bealahilä, ea e ugila negei.

*Dolö dausini biyidiae molö mai
(Maga 8.1-10)*

³² Yesuea ie bëgëla aulo amoli wela mofiamolahilä ilima sähalea, Udia dolö nefolalebe gowe ili asigii gabumelë. Mida, nebalä hä segeyo ohodoa nelo amea, ili molö maade gabu. Sïdëa baagoi amola wäla mosöla sämölöda, na made hamesa. Idiafa ili si dädäbëlela digaloelae säi.

³³ Amala säsebegi, ie bëgëla aulo amolia ema nabahalea, sege nafade udia dolö aligisia made wi, udia dolö yafe gegedoi nefolalebe weli, molö molö amo abidi nimolödula nabi.

³⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Beledi aboläia galebela nabi. Amala nabasebegi, ilia sälä obögësalea, Beledi gifalädalä, seme nelësa naabo safo gabula säi.

³⁵ Amala gabula säsebegi, Yesuea udia dolö amoli nagadaa fífígmali.

³⁶ Amala sälähilä, ea beledi gifalädalä amoge seme amoge gaula nea, Godema nesegei. Nesegealahilä, dagabodasila ie bëgëla aulo amolima iäsebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali sogoi.

³⁷ Udia dolö sulubadela sefolalo amolia molö doflea naha maadelahilä, fea digai amo adu gifalädalägi salala nobala negei.

³⁸ Udia malöla nidela made, molö mai amolida dausini biyidia sefolalo.

³⁹ Amalahilä, Yesuea udia dolö gegedoi amoli afiaha maademalolahilä, e ödä duugi fila sege ëi Magadani asi.

16

*Ilia Yesuma dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola säi
(Maga 8.11-13; Ulugu 12.54-56)*

¹ Felesi dolö nefolalo amolige, Sadiusi dolö nefolalo amolige, Yesu neebea ami maalahilä, ilia Yesu e fedogola ema sähalea, Nilia di Godeëe hamoi hamolo gabula melëdelä, dia dolöea hamomolöi made gadoi afädë selesaia mosöala misi dia nilüma olela hamomola säi.

² Amala säsebegi, ea sälä obögësalea, [Deadi eso fidila digahalea, mu bëla obögësedä, dilia hä, esomolö gabula sälö.]

³ Amase elöda, sege yose gaalu, gelë muugi baala bëla gasimi sagaseda, diliada walio hä fo maala, sege digamolö gabula sälomelë. Amaimo, dilia mu giwigi bealahilä, amo gadola hamomolö gabulada helësölo gaso, walio hamosebe amo beala, mi goweë hamosebela dilia dawa made nefolalebegola säi.]*

⁴ Udia dolö walio nefolalebe welia nafademu hamosa neebe ameada, udiaea dolö fisilo amo gadola Godeëe mala fisilo neebe amoliada, dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola sälö. Amalo gaso, dolöea hamomolöi made gadoi afädë Yonama hamoi amomu ilima olemolömelä säi. Amala sälähilä, ili dígila e bahila moholöi asi.

*Felesi dolöle Sadiusi dolölele beledi hamolo yidila säi
(Maga 8.14-21)*

⁵ Bëgëla aulo amoli oeabo edefade dibe amo dëgëla näiado älömodi besela galahamelebe, beledi afädë made ägüla elabola misi meli.

⁶ Amaimo, Yesuea ilima sähalea, Felesi dolölele Sadiusi dolölele beledi edelo yidi amo helësëla, idihë nea hedabola beaha namialola säi.

⁷ Amala säsebegi, ilia hilidomu didiähalea, Nilia beledi made ägüi amoë säsebela didiäha dilo.

⁸ Hilidomu didiäha dibe amo Yesuea dawadigi nea, ilima sähalea, Asigi afädë holöfälä negeila dili, dilia beledi maade gabula didiäsebegoda edoë.

⁹ Dilia dawadigi made nelo amo, Aso, amo wälasimu nelo amo neagole. Beledi bia amea dausini biaeä nalalahilä, fea digai amo dilia adu aboläiagi salala nobala negei. Amoda dilia elaboi neale.

¹⁰ Amase elöda, beledi gifalädalä amea dausini biyidiae nalalahilä, fea digai amoda dilia adu aboläiagi salala nobala negei. Amoge dila elaboi neale.

¹¹ Na dilima beledië säi made amo, dilia dawadigi made nebegoda edoëa. Felesi Sadiusilele beledi edelo yidi dibe amoë hedabola idihë namialola sälä.

¹² Amala säsebegi, ilia helësësaleamelebe, ea hedabola idihë namialola säi amoda beledi neala edelo yidië made säi gabu. Felesi dolöle Sadiusi dolölea mala sälä olelesebe amoë säi gabula helësäi.

*Fidaea sähalea, Afädë Memelei amoda di nebegola säi
(Maga 8.27-30; Ulugu 9.18-21)*

* ^{16:3:} Dawadigi dolö odoaea helësëaleada, ado [gomalä] holela negeida, Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëila helësäi.

¹³ Yesu e Sisalia Filibai gaamumadi awäla besela galalahilä, ea ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Udia dolö nefolalebe amolia Dolöie Malö amoda nowë neala sähä difolalebela nabi.

¹⁴ Amala nabasebegi, ilia sälä obëgësalea, Odoaeada ödägi gelo Yone neala sälä digi, odoaeada Elaia neala sälä digi, amase, odoaeada Yelemaea galë, bea sälö elö galë neala sälä digisa difolaleamelëla sää.

¹⁵ Amala sälä obëgësebegi, ea ilima nabahalea, Amai, diliada ne nowëla neala sähä dialeala nabi.

¹⁶ Amala nabasebegi, Saimono Fidaea sälä obëgësalea, Afädë Memelei amoda dimelë. Dida Gode namolöi neebe amoë malö nebegola sää.

¹⁷ Amala säsebegi, Yesuea sälä obëgësalea, Yonaë malö Saimono-o, dida obeägïsa nea.* Mida, dia walio sää amoda nagadaia dolöea dima olei made. Nie Naado selesaia mosöa neebe amea oleimelë.

¹⁸ Amaimo, na dima sähago. Dïe ëida Fida. Igi amodaia nïe udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli na ulimolömelë. Olasegi, baagomolö amoë geloi ameada made nufuda salala salolemolömelë.*

¹⁹ Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoë idì gai dogelo gii amo na dima imolömelë. Dia naga föidaia wi hamomolö madela sälä negese amoda, Hebenige made hamomolömu dialeala. Amase, dia naga föidaia hamomolö dialeala säsebe amoda, Hebenige hamomolömu dialeala sää.

²⁰ Amala sälahilä, ea ie bëgëla aulo amolima gelola sähalea, Afädë Memelei moholömelëla sälä negei amoda ne neawemelë, odoama sälä imabiola sää.

Yesu e baagola nowemolömelëla sää

(*Maga 8.31-9.1; Ulugu 9.22-27*)

²¹ Segeyo amila nofela, Yesuea mi gäwilafalï, ie bëgëla aulo amolima fädäla sälä iahalea, Ne Yalusalemo moholö neamele. Ami awäsedä, dolö dafidilo asigi gäwi nefolalebe amoliage, gobela ilö busa nefolalebe amoliage, amase, mala dawadigi nefolalebe amoliage, ne edefadamelä sëlasimolömelë. Amala hamolahilä, ilia ne baagomäia nufudasegi, segeyo äudä nelolahilä osodagi ne nowemolömelë. Amala hamomolö galeamelëla sää.

²² Amala säsebegi, Fidaea Yesu e sigi aliga galahilä nemola sähalea, Dafidilo Geloi-e, amala sämabu. Dima dofä amala made hamomolömelëla sää.

²³ Amala säsebegi, Yesu e besuia imogola Fidama sähalea, Ae. Saidani, ne neebeawi namolö made. Mosö. Dia nïe idiafa dofogasebego. Diada Godea helësëlo amo gadola made, dolöfæa helësëlo wäla helësësela sää.

²⁴ Amala sälahilä, Yesuea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Afädëa ne awäsewe gadola moholö helësëeda, hï hamea hamela helësëlo amo fisila, hïle i fügäi gaula, ne bëgëla moholö dialea.

²⁵ Mida, afädëa hïle namolö amo gaula fëdöla aligimolö helësëeda, ie namolö amo hogosa helemolömelë. Amai gaso, afädëa hïle namolö amo ne helësëla fisiseda, ea ie namolö amo hï gaula namolömelë.

²⁶ Afädëa nagadaia nelegei sulubadela neala gaula nea hï e baagosedä, nagadaia nelegei amea e abeahäla ugila negemolödu. Amase, afädëa bidi edo iälahilä, hïle namolö amo hï bu nea obëgëmolödu.

²⁷ Amala säsebe amoë mida, Dolöie Malö amea ie Eedoëe yo digalo hïdo elöi amo salugalahilä, ie selesaia fiibalä moholömelë. Maasegi, ea udia dolö sulubadela gali hili hamoi amo gadola bidi imolömelë.

²⁸ Na diliama dofä sähago. Dolö odoa walio gui nefolalebe gowe ili baagola made, aso, neëgi wäla Dolöie Malö amo, ie Beaha Maadela Sigi Neebe amobalä maase amo bimolömelëla sää.

17

Yesue domalo bedefala elöi neebe meli

(*Maga 9.2-13; Ulugu 9.28-36*)

¹ Segeyo gafeia nelolahilä, Yesuea Fidage, Yamesege, Yameseëe edoo Yonege, ili sigi awäla segebi edefadedaia gadogofali fedala hilidofali nefolalo.

² Ami nefolalea beahaleamelebe, ilile sidaia Yesue domalo bedefala hïdo elöi neebe meli. Ie odagi eso si gadoi neëla, ie fagulo gäi amoge falela yo digai hïdo elöi neebe meli.

³ Amo bealahilä, ilia beahaleamelebe, Mosesele Elaiale maala ulufadigilahilä, Yesubalä adosa neebe meli.

* **16:17:** Giligi adoda Yonaë malö Saimonola sälä dëdëla negei. Amase, Yone 1.42gida Yoneë malö Saimonola sälä dëdëla negei. * **16:18:** Giligi adoea Fidaë ëida igi éibalä ga madefali dialea.

⁴ Amo bealahilä, Fidaea Yesuma sähalea, Dafidilo Geloi-e, nili wi neebewe hedabi gabu. Na sege mosö ohodoa oledule. Elöda die, elöda Mosesei, elöda Elaiaiela nabi.

⁵ Ea ado amo, aso, sähä nebegi wäla, gelë häu faleifali hido elöia ili neebeadi maala dabelahilä, gelë amoie isogila ado afädë sähalea, Egoweda nie malö, na boba hamosa neawe. Ema edefademaalä obeágisamelä. Dilia ie ado nabualola sää.

⁶ Ado sää amo nabala, bögëla aulo amoli edefademaalä fudugila bedälahilä, nagadaia gimusula dia didigafui.

⁷ Amala difolalebegi, Yesu e ili difolalebea ami maala didiigisalea, Bedämabu. Nowemola sää.

⁸ Amala didiigisebegi, sida adogola beahaleamelebe, dolö elö maade, Yesu e hädomu neebe meli.

⁹ Ili segebidaia amila digafiah dialea, Yesuea ilima gelola sähalea, Dolöie Malö amo bauia amila, aso, made nowela neégida, dilia meli amo odoama sälä imabiola sää.

¹⁰ Amala säsebegi, bögëla aulo amolia Yesuma nabahalea, Mala dawadigi nefolalebe amolia Elaiadale dafidi moholöla sälä amoda mi edoielä nabi.

¹¹ Amala nabasebegi, ea sälä obégësalea, Elaia eda dofä moholö. Eada nelebo sulubadela hahamogisa namolömelä.

¹² Gaso, na dilima sähago. Elaia eda misi. Misi gaso, udia dolö nefolalo amolia e gabula helësëla made, ilia hamomolö helësëi amo gadola hamosa nelomelä. Amo hamosa nelo amo gadola wäla, Dolöie Malö eege neala sëlasimolömelä sää.

¹³ Amala säsebegi, bögëla aulo amolia helësësalea, ado ilima säsebe amoda ödägi gelo Yoneëie säsebela helësäi.

Yesuea maalibu afädëma mugabe fedai nesila digi

(Maga 9.14-29; Ulugu 9.37-43)

¹⁴ Ili afiala, udia dolö gegedoi dibeä ami besela galasebegi, dolö afädë maala Yesu mia emo gumu sasagala salea

¹⁵ sähalea, Dafidilo Geloi-e, nüe malö bobasëmo. E amulämehilä, së yafie nüalomelä. E amulämesalea nulo gobeiage, ödägige digalasisamu aligilo.

¹⁶ Amaimo, die bögëla aulo amoli nefolalebea e sigi misi gaso, ilia e wahilasimolöi made gabiola sää.

¹⁷ Amala säsebegi, Yesuea sälä obégësalea, Udia dolö asigi afädë made negela asiala hamolo walio nefolalebelä dili, ne dilibalä segeyo aboläia namolödu. Segeyo aboläiagi na dilile yöi gaula namolödu. E ne neebea sigi misiäla sää.

¹⁸ Sigi maasebegi, Yesuea mugabe amoma nemosebegi, mugabe amo doadigila asi. Amala asi amore, malö maalibu amo hä fodolofali wahi.

¹⁹ Hobeala, bögëla aulo amoli Yesu e hädomu neebea ami maalahilä, ema nabahalea, Amai nilla mugabe nesila digilibe iliawai amoda edoeadula nabi.

²⁰⁻²¹ Amala nabasebegi, ea ilima sähalea, Dilia asigi afädë negei nebegoda, holöfali negei nebegoea amaimelä. Na dilima dofä sähago. I masada gagä holöfali dibe amo gadoi asigi afädë negela nea, segebi gowema sähalea, Gulahlä gagowedi gasi gamola säeda, gasi gamolömelä. Amase, dilia afädë hamomolö asusugai iliawaida maade bimolömelä sää.*

Yesuea e baagola nowemolömeläbu elö sää

(Maga 9.30-32; Ulugu 9.43-45)

²² Yesula ie bögëla aulolali Galili ami gegedosebegi, Yesuea ilima sähalea, ilia Dolöie Malö e dolögali gaula imolö segeyo hä besela galasebewe.

²³ Gaula iaseda, ilia e nufudala baagomolö, gasoda, segeyo äudä nelolahilä, osodagi e nowela moholömelä sää. Amala säsebegi, ili asigia yöia idodogoi.

Yesuea gobela ilo mosö amoie dagisi muni negei

²⁴ Yesula, ie bögëla aulo amolali awäla, Gabaniarma gaamugi besela galala, ili ami nebegi, gobela ilo mosö amoie dagisi muni nelo nefolalo amolia, Fida neebea maalahilä ema nabahalea, Die sälä olelelo neebe ameada dagisi muni negolela nabi.

²⁵ Amala nabasebegi, Fidaea sälä obégësalea, Ä, negelomelä sää.

Amala sälähilä, Fida e mosö amoie mumusogi nogila digala adola made nebegi, Yesu edale Fidama nabahalea, Saimono, dia abilia helësësebe. nagadaiaë gini nefolalebe amolia, dagisi muni neasebe amo nowëa nea negelo. Ilile malöealedu, ma, odoaealedula nabi.

* ^{17:20-21:} Dawadigi dolö odoaea helësëaleada, damo 21da Madiu hii dëdëi made, goda hobeala dolö elöea ado Maga 9.29gi dibe amabalä gaalumäiae dëdëila helësëi. Amoda gomalä [Nelebo afädë hamosebe amea made, molö made naala nea, Godema adosebe ameamu mugabe fedai gowe gadoi nesila digimolöi dialeamelä sää.]

²⁶ Amala nabasebegi, ea säla obögësalea, Odoaea gabiola säi. Amala sälebegi, Yesuea ema sähalea, Amai galëda, hilile malöeada dagisi muni made ïmolömelë.

²⁷ Amai gaso, alia ili neala habobalasiloea, dia oeabo dibeä ami seme däämolö mosalo. Amaimo, seme dafidi dease amoie nafigida, muni giwi afädë dië bimolömelë. Ameada gobela ilo mosö amoie dagisi muni diege nïege negemolö doflea bimolömelë. Amo neala gaulahilä, alile dagisi muni ilima ia mosalola säi.

18

*Baagila asi neebe amo nowëla nabi
(Maga 9.33-37; Ulugu 9.46-48)*

¹ Segeyo amo gala, bëgëla aulo amoli Yesu neebea maalahilä, ema nabahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami baagila awäla neebe amo nowëdula nabi.

² Amala nabasebegi, Yesuea malö holöbö wela, ilile sidaia ifosilahilä

³ sähalea, * Na dilima dofä sähago. Dilile asigi bedefala, malësä gowe gadoi made aligiseda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami made nogila digamolömelë.

⁴ Hï e nagadaiala, malö holöbö gowe gadoi neebe ameada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami baagila asi nea.

⁵ Amase elöda, afädëa nïe ëigi malö holöbö gowe gadoi neebe amoma, haligila namolö misiela säseda, nemage haligila namolö misiela sähagomelë.

⁶ Afädëa malö holöbö nema asigi afädë negei goweligi afädë neala digalasiseda, ëfëa igi edefademalägi begela, bidi näiادea ie muugia begelalahilä, ödäea muäia duhulugi hadia idogoseda, ie hedabida amomelëla säi.

*Mala nafadea asigi afädë negei nafadelo amoie säi
(Maga 9.42-48; Ulugu 17.1-2)*

⁷ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, odoaea asiala hamomäia, nagadaia dolö nefolalebe amolia digalasilo amoie, ili asigii gabu. Digalasilo amolida dofä moholöi galea gaso, nelebo amoli hamomäia, doga negelo dolö amo asigii gabu.

⁸ Dïe naaboea galëge, emoea galëge, di neala digalasiseda, damula sadia gamalo. Naabo elö amo mauäi, emo elö amo mauäi neebe amoda, namolöi namolö dibeä ami nogila digamolöda, doflea galea. Naabo äudä galëge, emo äudä galëge, nulo usilo made dibeä sadia idogomolö amo nafade gabugi.

⁹ Amase, dïe siia di neala digalasiseda, beselala sadia gamalo. Si afädëfali galëda, namolöi namolö dibeä ami nogila digamolö amoda, doflea galea. Si helegela galëda, heli segea nulo gobei dibeä ami sadia idogomolö amo nafade gabugila säi.

*Ado besula sugua sibi afädë nafolala asila säi
(Ulugu 15.3-7)*

¹⁰⁻¹¹ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Dilia malësä goweligi afädë memalä gadoi gabula helësemabio. * Na dilima sähago. Malësä go ilile selesaia fii nefolalebe amolida, nïe Naado selesaia mosöa neebe amoie odagia amimu aligilo nea.

¹² Dilia abilia helësësebe. Dolö afädëa ie sugua sibi hädali afädë foi nelo amoligi, afädë nafolala asi galëda, eedo amea, nabüla sëgëlasii odoai sëgëlasii amoli, felea ifosilahilä, afädë nafolala asi amo hogola aulo madele.

¹³ Na dilima dofä sähago. Hogola asi amo beagoleseda, sugua sibi odoa made nafolala asi amoligi obeägi amo gidogolahilä, sugua sibi afädë beagolei amogi, edefademalä obeägilo.

¹⁴ Amo gadola wäla, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea malësä goweligi afädë dabadigmäia made hamesa neamelëla säi.

*Dima didoo afädëa asiala hamosegi hamomolö
(Ulugu 17.3-4)*

¹⁵ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Dïe didooea dima nafade afädë hamosedä, hido neebea ami awälähilä, halidomu nea, ea asiala hamoi amo olemalo. Dia ado säsabe amo ea nabaseda, dia didoo hä sigi obögëgomelë.

* **18:3:** Yesuea ado sedadelia bia säi Madiu bebagi dëdëla negei dibe amoligida, biyiduda go. Yesuea ie bëgëla aulo amolia mala abodo bëgëla hamomäia sähä nelö. Ado amoda 18.3-35 amogi dialea. *

18:10-11: Giligi adoeada malësä gowe ilila säi (damo goïge, damo 6iege, amase, damo 14iege) afädëdi go gadoida Maga 10.42 amogida, nïe bëgëla aulo holöbö gidogo neebe amola säi. Ado amo beaseda, Yesuea malësäemu helësëla made, ie bëgëla aulo odoa amolige helësëla säi bimolö.

* **18:10-11:** Dawadigi dolö odoaea helësaleada, damo 11da Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea Ulugu 19.10 gaula maala dëdëla helësëi. Amoda gomalä [Mida, Dolöe Malö ameada uidia dolö dabadigi nefolalebe amoli sigi obögëmolö misimelë.]

¹⁶ Ea dia ado säsebe amo made nabaseda, dolö afädë galë, äudä galë dibalä awähaeamalo. Amoë mida,
äudäea galë, ohodoaea galë ea asiala gowe hamoila sämäia ado säi dibe amo gadola
mogomalo.

Mala Bu Eegei 19.15

¹⁷ Amala hamosegi, dolö amea ilia säse amo made nabala auauseda, udia dolö Godea
wela ifosisi nefolalebe amolima sämalo. Amala hamosegige, dolö amea ilia säse amoge
hä, made nabala auauseda, dilia Gode helösë made amolimage, amase, dagisi muni nelo
amolimage mala hamolo amo gadola, dolö amoma hamomalola säi.

¹⁸ Amaimo, na dilima dofå sähago. Dilia nagadaia nea hamomolö madela säsebe amoda,
Hebenige hamomolö mademu dialea. Amase, dilia nagadaia hamomolö dialeala säsebe
arnoda, Hebenige hamomolömu dialea.

¹⁹ Amaimo, na dilima ado elöge sähago. Nagadaia wi nea, diligi äudäea ado afädë negela
Godea afädë gowe hamomäiala sälä, ema adoseda. Nie Naado selesaia mosöa neebe amea,
hamomalola säse amo gadola hamomolömelë.

²⁰ Amaimo, äudäea galëge, ohodoa galëge, nïe ëigi gedola neëda, ne ili mogogi ami
namolömelëla säi.

Ado besula e damelëa asiala hamosegi made hëlo nelola säi

²¹ Amala säsebegi, Fida e Yesu neebea maalahilä, ema nabahalea, Dafidilo Geloi-e, nedoo
afädëa nema nafade hamoseda, na aboläagi hëmolödu. Ma, Gifalädälialaledula nabi.

²² Amala nabasebegi, Yesuea ema sälä obëgësalea, Nada gifalädäliamula made sähä. Nada
nabüla gifalädäliäla odoai gifalädäliamela sähago.

²³ Amoë mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Beaha alig-
ilo gini afädëa ie hamoi hamolasilobalä bidi negei dilo amoda, hä mogomolöila helësemelë.

²⁴ Ea mogodelä hamosebegi, ie hamoi hamolasilo afädëbalä muni edefade nidemolö
anusugai bidi negelo amo, e neebea sigi misimelë.

²⁵ Hamoi hamolasilo amea bidi negei amo beselala ïmolöi made ameada, ie dafidiloea
dolö odoama sähalea, Muni bidi negei amo beselala ïmolöie, hü eege, ie udiage, ie malöge,
amase, ie nelegei dibe amo sulubadelage, muni neaha maademalola säi.

²⁶ Amala sälä amo nabalahilä, hamoi hamolasilo amea e mia emo gumu sasagala salea,
fudugila sähalea, Made habobala, aso, beaha namialo. Na dihëma sulubadela beselala iaha
maademolömelëla säi.

²⁷ Amala sälä obëgësebegi, hamoi hamolasilo amoë dafidilo amea bobasësalea, e mosalo-
lahilä, bidi negei amo hei.

²⁸ Amala hamosebegi, dolö amo doadigila fedahamelebe, dolö afädë ebalä hamoi gaalu
hamolasilo amo gausiala digai. Dolö amea ebalä ie bidi holöfali negei dilo. Ea dolö amoë
muugia fëdöla gaula nea sähalea, Nie muni budi negei amo hä beselala ïmola säi.

²⁹ Amala säsebegi, ebalä budi negelo amea, gimusula dialea fudugila sähalea, Made
habobala, beaha namialo. Na dii go beselala ïmolömelëla säi.

³⁰ Amala säsebegi gaso, budi negelo dolö amea beaha namolö made helësëla, elö amea budi
negei amo beselala ïmäia, e galabaia mosöa ifosi.

³¹ Amala hamosebegi, hamoi hamolasilo odoa nefolalo amolia ea hamose amo beala, ilia
edefademalä habobal. Habobalahilä, ilile dafidilo neebea awäla, nelebo sulubadela hamoi
amo ema awala sälä iaha maadei.

³² Dafidilo amea ie hamoi hamolasilo amo misialolahilä, ema sähalea, Hamoi hamolasilo
nafade di, dia nema fudugila säi amea, die budi negei amo na hësa maadeimelë.

³³ Na di bobasëi amo gadola, diada dibalä hamoi gaalu hamolo amoge bobasëmolöi galea
madelela säi.

³⁴ Amala sälähilä, dafidilo amea edefade habobalahilä, ie budi negei amo hulu beselala
iaha maademäia, dolö amo galabaia mosöa sëlasilo dolö amoligali gaula awäla ifosi.

³⁵ Dili hido hüdolaea didooea asiala hamoi amoli iso asigigila made hësedä, nïe Naado sele-
saia mosöa neebe ameage, dolö dafidiloea hamoi amo gadola wäla, dilima hamomolömelëla
sälä i.

19

*Dolöea udia nii fisiloëe säi
(Maga 10.1-12; Ulugu 16.18)*

¹ Yesuea ado amo sähä maadelahilä, Galili sege digila ödä Yodona dëgëla alömodi Yudia
segeamadi asi.

² Udia dolö yafiege e awäse amo gadola bëgëla afiai. Maasebegi, ea oloi amoli wahilasisa
nelo.

³ Felesi dolö nefolalo amoli Yesu neebea maalahilä, ilia e fedogola beala sähalea, Galonegige, galone madegige, nilile ado säla negei dibe ameada, dolö afädëa ie udia fisimolö dialeala säi dialeale, ma, madelela nabi.

⁴ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Mi gäwila hamosolo amo gala, Godea udiale dolöle äudä hamoila säla dëdëla negei dibe amo dilia made meli neale.

⁵ Ea aso, elö sähalea, Amala hamoi ameada, dolöea ie eedole emele digila, ie udiabalä gedola nea, ele domalo afädëfali namolö madele.

⁶ Amalo amo, ele äudä nelö amo fisila, ele afädëfali aligilomelë. Amoie mida, Godea gedolasila ele afädëfali namiäia dilasi amo, dolöea hido hïdolasinabiola säi.

⁷ Amala sääsebegi, Felesi ilia ema nabahalea, Amai galëda, Mosesea ado säi dibe amea sähalea, Dolö afädëa udia nii amo fisisaleada, beba dëdëla iahilä, fisimolö dialeala säi amoda, abilia sääidula nabi.

⁸ Amala nabasebegi, ea ilima säla obögësalea, Dilile iso asigi geloi dibe amoie, Mosesea udia nii fisimolö dialeala säi gabio. Gaso, mi gäwila hamoia amida amo gadola hamolo negei made.

⁹ Amoie mida na dilima sähago. Dolö afädëa ie udia amea dolö elöbalä mala nafade hamosegi made, memalä fisila, udia elö neaseda, ea udia elö amo fa nimolömelä säi.

¹⁰ Amala sääsebegi, ie bégëla aulo amolia ema säla obögësalea, Dolöea udiamama amo gadola hamomolö galëda, udia nimolöda dofea made gabula säi.

¹¹ Yesuea ilima säla obögësalea, Ado walio sääewedea, sulubadelaea neala gaumolöi made dialea. Ado nimäia Godea geloi i amoliama nelo.

¹² Nabuö. Dolö udia made nimolö mi elö elöi salea. Odoada, emea neegela ägüsölo amo gala udia nimolö made, neegela ägüi. Odoada, dolöea ili iso neadigi nea. Amase, odoaeada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amomu asigisalea, udia made neala aligilo. Säla olelesewe nabala, neala gaumolöi galëda, neala gaumalola säi.

Yesuea malësä e mia misiäiala säi

(Maga 10.13-16; Ulugu 18.15-17)

¹³ Udia dolö odoa nefolalo amolia, ilile malö Yesuie naaboea diigila, Godema adomäia e neebea sigi maasebegi, ie bégëla aulo amolia ilima halala nemola dofogai.

¹⁴ Amala nemosebegi, Yesuea ilima sähalea, Dofogamabu. Malësä ne neebea misiäia beasimo. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe ami, malësä gowe ili gadoi neebe amolile dialeamelë.

¹⁵ Amala sälähilä, malësä amoli naaboea diigilahilä, e sege amo digila asi.

Malësä nelegei yafie negelo afädëa Yesuma nabi

(Maga 10.17-31; Ulugu 18.18-30)

¹⁶ Segeyo afädëgi, dolö afädë Yesu neebea maalahilä ema nabahalea, Säla Olelelo-o, ne namolöi namolö neala gaumolöi, hamoi hedabi abodo gadola hamomolö dialeadula nabi.

¹⁷ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Mala hedabi amoie dia nema edoie nabaha. Afädë emu hedabi nea. Di namolöi namolö dibeä ami nogila digamolöila helëseda, nilia hamomalai amoli hamosa namialola säi.

¹⁸ Amala sääsebegi, dolö amea naba obögësalea, Amoda abodowedula nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Baagomäia nufuabio, udia dolö fa nimabio, nelegei fa nimabio, wáfali sámabio,

¹⁹ amase, die diadole diemele hedabola helësela, elele ado nabala hamomalo, dihiidi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amoli boba hamomalola säi.

²⁰ Amala sääsebegi, malisä amea säla obögësalea, Amolida na sulubadela hamosa maadei. Gaso, Nema maadeda edodula nabi.

²¹ Amala nabasebegi, Yesuea ema sähalea, Di hedabi mogoifali namolöila helëseda, die nelegei dibe amo bidi neaha maademolö mosö. Amalahilä, bidi nease muni amoda, dolö busadäoï nefolalebe amoligali ìmalö. Amala hamoseda, di Hebeni ami bidi nimolömelë. Amalahilä, ne bégëla misialola säi.

²² Ado säi amo nabalahilä, malisä amea asigigi yöia idogolahilä asi. Mida, ie nelegei yafie dilo amogi.

²³ Amo beala Yesuea ie bégëla aulo amolima sähalea, Na dilima dofä sähago. Nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amolida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami nogila digamolöda, häuvi galeameli.

²⁴ Na dilima bu elö sähago. Sugua gamele nusi galabagi nogila digamolö häuvi amo gadoi made. Gaso, nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amoli, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nogila digamolöda, häuvi baagila asi dialeamelëla säi.

²⁵ Amala säi amo nabalahilä, bégëla aulo amoli edefademalä fudugilahilä sähalea, Amai damula aulo nowëa neala gaula namolödula säi.

²⁶ Yesuea ilima sila neamu sähalea, Udia dolöea hamomolöi made amoda. Godea sulubadela hamomolöimu neamelëla säi.

²⁷ Amala säsebegi, Fidaea ema naba obögësalea, Amai, niliäda, nilile nelegei sulubadela fisisa maadelahilä, di bëgëla misi amo, nilia edo nimolödula nabi.

²⁸ Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä sähago. Namolö gähogi aligisolo amo gala, Dolöie Malö amo ie beaha aligilo filo hedabi hido elöidaia fiseda, ne bëgëla mulo dilige sigi aligilo filo giwilasidaia ami salea, Isilale sosogo giwilasi amoli sigi aligimolömelë.

²⁹ Amase, sulubadelaea nïe ëi helësëla, ille mosöge, edooge, elefige, eedoge, emege, malöge, segege, fisila. Dïgila misi amoliada, dïgila misi amo gadola hädali afäädé nealahilä, namolöi namolöge nimolömelëla säi.

³⁰Yafie dafidila nefolalebe amolida neala hobeahalea, hobeala nefolalebe amolida neala dafidimolömeläla säi.

20

Dolöea gelebi sagai dibe hamoi hamoi amoie ado besula säi

¹ Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami gowe gadoidialea. Segeyo afädëgi yosefali sagai eedo afädëa, dolö odoaea gägä negelo gelebi sagaia amie hamoi hamolasimäa ea bidi ìmolöö hogola asi.

² Ea dolö odoa beagolelahilä, ili ado afädë negela sähalea, Segeyo walioë bidi muni giwi siliba afädë afädëla sogodelälä sälahilä, ie gelebi sagaia ami afiamaloi.*

³ Amaimo, eso neëla udigise amo gaalu, magaïa gaamugi awäla beahaleamelebe, dolö odoa memalä nefolalebe meli.

⁴ Bealahilä, ea ilima sähalea, Na muni bidi mogola idälä, dilige gelebi sagaia ami afiamaloi.

⁵ Amo nabala ilige hamoi hamomolö afiai.

Amase, eso mogogige, odoa nebegi ea amo gadola sälahilä, eso bëgise gaaluge, ea bu elöamo gadola wäla hamoi.

⁶ Hä, deadise amo gaalu bu awähamelebe, dolö odoa, aso, memalämu nefolalebe meli. Bealahilä ea ilima nabahalea, Segeyo sedade amoda memalä aligila waeasei goda mi edoëela nabi.

⁷ Amala nabasebegi, ilia säla obögëselea, Afädëa nilima hamoi hamomolö made säsebegi nefolaleawela säi. Amala säla obögësebegi, ea ilima sähalea, Dilige gelebi sagaia ami afiamalola säi.

⁸ Hä, deadi së gämolö amo gaalu, sagai eedo amea ie hamoi sigi aligilo amoma sähalea, Hamoi hamosa nefolalo amoli mofiamalolahilä, deadi maala hamoi amolidale bidi iia nedala, yose maala hamoi amoli iäla wagamalola säi.

⁹ Dolö odoa deadifali misi amoli maala, ilia muni giwi siliba afädë afädëla nii.

¹⁰ Amala neasebegi, dafidi awäla hamolo amoli maala ilia helësësaleada, muni baagila awäla nimolö gabula helësei. Gaso, iliage muni giwi siliba afädë afädëla nii.

¹¹ Muni amo neala gaula awälahilä, ilia sagai eedo amoma habobala.

¹² sähalea, Dolö hobea fali deadi misi amolia aoa afädému hamoi hamolo amolige, dia nilibälä dafidi misi gadoi hamola, muni afädédila sogosio. Niliada yosefali awäla hamosa nea, eso neëa hégisebe amoma bibisa hamosa nelola sähä dilo.

¹³ Amala sähä dibegi, sagai eedo amea iligi dolö afädéma sähalea, Nedoo, na dima asiala made hamoi. Dia muni giwi siliba afädé afädéla nimolöie nebalä ado afädé negei made.

¹⁴ Di hä, i go gaula mosalo. Dolō gowe hobeafali misi amoma, digali i amo gadola imolo hamesamelē.

¹⁵ Nihile munia nihii hameese amo gadola hamomolö dialea madele. na mala hedabii hamosa neebee wegi, Oböla, dia mudiahalea säi.

Vesuvia a haggala nowemelör lälä hy clö säi

¹⁷Yesu e Yalusaleme mobohë afiahalea, ea ie bëgëla aulo giwilasi amolima bilidomu

¹⁸ Tesu e Yalusaleme mifundole amahalea, ea le Segela ahu giwiasi amolimba mifundole aliga gaula ne sähalea,

* **20:2:** Muni giwi silibala sāi amoda dolō afādēa segeyo afādēgi hamoi hamola muni bidi nelo amo gadoi. Giligi adoedaa

¹⁹ Amalahilä, fii odoaea e gadiabola, ëfë damuia fëgälahilä, e baagomäia i fügäigi baala negemäiaie, ilia iligali gaula imolömelä. Amala hamoseda, segeyo äudä nelolahilä, osodagi e nowemolömelä sää.

Dafidilo namolöe nabi

(*Maga 10.35-45*)

²⁰ Hobea Sebediie udia amola ie efegele äudä amolali Yesu neebea maalahilä, udia amea emo gumu sasagala fia idogola salea, e ema afädë édëgëi.

²¹ Amalebe, Yesuea ema nabahalea, Dia edo hamesala nabi. Udia amea säla obëgësaleda, Dïe Beaha Maadela Sigi Neebea amida, nïe malö äudä, elöda dïe naabo dafädimadi, elöda dïe naabo fefeädimadila samiäiala sämola sää.

²² Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Dilia nabasegoda, dawa made nea, fuduia nabasebe. Na ödä iigi usi molö neebewe gadola, alia molöi gabulela nabi. Amala nabasebegi, elea ema säla obëgësaleda, Aliada molöi neawela sää.

²³ Molöi neawela säsebegi, ea elema sähalea, Aliada nïe ödä iigi usi dibe amo dofä molöi nea. Gaso, ali elöda nïe naabo dafädimadi, elöda nïe naabo fefeädimadila samiäiala sämölöda, nïe made. Naadoea gove samiäiala dñaiamea sämölömelä sää.

²⁴ Amola sää amo nabala ie bëgëla aulo nabüla amolia elema habobai.

²⁵ Amasebegi, Yesuea ili sulubadela mofiomalohilä sähalea, Fii odoa beaha aligilo neebe amoliada, ie udia dolö beaha aligilo neada, gelola beaha aligilo nea. amase, ilile ëi sälo neebe amoliada, udia dolö bobasëla made, ilile ado bëgëmäia gelola sigi aligilo amoda dilia dawa.

²⁶ Ilia hamolo amo gadola, dilia made hamomolö. Dili neebe gogi afädëa ëi sälo namolöila helësëeda, ea dilile hamoi memalä ugila negela hamolasilo namolömelä.

²⁷ Amase, afädëa dafidilo namolöla helësëeda, eda dilile memalä galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolömelä.

²⁸ Amo gadola, udia dolöea Dolöe Malö amoëe hamoi hamolasimäia misi made . Ea ilile hamoi hamolasila ie namolö amo udia dolö yafiegali fisiga gala, ili sigi obëgëmolö misimelä sää.

Yesuea dolö si golai äudä wahilasi

(*Maga 10.46-52; Ulugu 18.35-43*)

²⁹ Yesula ie bëgëla aulolali Yaligola afiasbegi, udia dolö yafie ili bëgëla afiai.

³⁰ Afiahalea dialea beahamelebe, dolö si golai äudä idì agesua ami sebe meli. Elea Yesu baagila awäsebela sää amo nabalahilä, uuala sähalea, Dafidilo-o, Debidiie malö-o, ali bobasëmola sää uuaha sulo.

³¹ Elea amala uuasebegi, udia dolö gegedoi amolia elema nemola sähalea, Adomabu. Gameläla sää nemoi. Nemosebegi gaso, elea gelola uuahalea, Dafidilo-o, Debidiie malö-o, ali bobasëmola uuaha sulo.

³² Amala uuasebegi, Yesu e maala beaha nea, ele welahilä sähalea, Na alima edo hamomäia helësëebela nabi.

³³ Amala nabasebegi, elea ema sähalea, Dafidilo-o, dia alile si fisigälasmäiamelä sää.

³⁴ Amala säsebegi, Yesuea ele bobasëla, elele sihidoa diigi. Diigi amole fodolofalë si fisigälä fädäla bealahilä, ele Yesu bëgëla asi.

21

Yesu e beaha aligilo gini gadoi hamola Yalusaleme asi

(*Maga 11.1-11; Ulugu 19.28-40; Yone 12.12-19*)

¹ Ili Yalusaleme besela galamolö ga madela, Olibebi neebea ami sege Bedefagi besela galamolöie yauabia nea, Yesuea bëgëla aulo äudä dafidi mosololahilä

² elema sähalea, Gaamugi ami awäla besela galala beahamelële, sugua dögi aseme, ie malö daiadigile begela negei neë aabela bimolömelä. Beaseda, fisigälähilä ne neebeawi sigi misialo.

³ Afädëa alima ado afädë säseda, gomälä sämalo. Dafidiloea welebalä hamomolö galeamelä sämalo. Amala säseda, ea fodolo sähalea, Hä sigi mosöla sämölömelä sää.

⁴ Dafidi Dafidilo Geloia bea säloma aligila bea sää negei amo gadola gausiala digamäia amala hamoi. Sää negei amoda gowe.

⁵ Saionoie idiwima sähalea, Bimo.* Dïe beaha aligilo gini amoda di neebea maasebe. Hi e nagadailala aligilo nea, sugua dögidala fila maasebe. Sugua dögi üdilidaia fila maasebegola sämälola sää dëdëla negei dialea.

* ^{21:5:} Saionoie idiwila sää amoda, Yalusaleme udia dolöla helësämäia sää.

⁶ Amala sāsebegi, ie bēgēla aulo amo awāla, Yesuea hamomalola sāi amo gadola hamoi.
⁷ Elea sugua dōgi aseme üdilile sigi maalalahilä, amoledaia elele fagulo daia salugalo amo gilla fösisebegi, Yesu e amoledaia fila fedai.

⁸ Amala fedala fise amo gaalu, udia dolö yafie gegedoi amolia ilile daia salugalo fagulo neala idiafaa fōla digi, odoaea fasela bāu gadoi dagabola gaula mafula fōla digisa nelo.

⁹ Udia dolö gegedoi amoli Yesu awāse amo gadola dafidila awāha nelo amoliage, hobeala maaha nelo amoliage, uuala sāsāla awāhalea, Agua. Nesege. Godeie ēi gauia adadi.

Debidiië malöma sähago. Afadë Dafidilo Geloiië ēigila maahago Godea e neala obeägilasimäia. Hosana. E ilibia neebe amoie ēi gauia adadila
 sāsāla afiai.

Gē Udälo 118.25, 26

¹⁰ Yesu e Yalusaleme awāla besela galasebegi, udia dolö ami nefolalo amoli sulubadelaea budugila bedälahilä sähalea, Dolö goweda nowëdula sähä dilo.

¹¹ Amala sāha dibegi, udia dolö gegedoi amolia sähalea, Goda bea sälö Yesu. Eda Galili segeëie gaamu Nasalese dolömeläla sähä dilo.

Yesuea Godeie mosöa awāla hamoi

(Maga 11.15-19; Ulugu 19.45-48; Yone 2.13-22)

¹² Yesu e awāla Godeie mosö yala isogi nogila digalahilä beahamelebe, bidi neadigi, bidi nimolöie negela digisa dibe amoli sulubadelaea nesila digisa nelo. Muni bedefalo auli amoliage, amase, haea maliabu gadoi bidi neaha aligilo amolile filo auli amoliage, neala besula besigadasi.*

¹³ Ea ilima sähalea, Ado sāla dēdēla negei dibe amea sähaleada, Nie mosö amoda Godema adolo mosö dialeala sāmolömeläla sāla dēdēla negei dialea gaso, dilia fa nelo musügä aligilo igi äbä gadoi hamosebela sāi.

¹⁴ Ea amala sālahilä Godeie mosöa ami nebegi, si golaige emo nafadeige mofiasbegi, ea ili wahisa nelo.

¹⁵ Gobelä ilo busa nefolalo amoliage, mala dawadigi nefolalo amoliage, Yesuea hedabi hamose amo bealahiläge, amase, malësä nefolalo amolia Godeie mosöamadila dägö digala sähalea, Agua. Nesege. Godeie ēi gauia adadi. Debidiië malöma sähagola sāsebe amo nabalahiläge, ilia habobai.

¹⁶ Habobalahilä, ilia Yesuma nabahalea, Ilia sāsego dia nabasebelela nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ilima sāla obégësalea, Ä. Ado afadë sāla dēdēla negei dibe amoda gomälä. Malësä nelësä amoliage, malö dodo naha sefolalebe amoliage, ilile naflala dia dë ēi gauia adamäia hedabolafä oleleimeläla

sāla dēdēla negei dialea. Dilia ado amala sāla negei dibe amo made meli nealela nabi.

¹⁷ Amala nabalahilä, Yesuea ili digila gaamugi amila doadigila awāla Bedani midilö asi.

Yesuea äfæoma nemosebegi bausoi

(Maga 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Diala yosefalä nowela, gaamugi obégësalea e sïdëa baagoi.

¹⁹ Awähalea beahaleamelebe, idi agesua ami äfæeo afadë neebe beala, ea i mia ami bea awähamelebe, gägä afadë maade, bāu badumu neebe meli. Gägä maade beala, ea äfæeo amoma sähalea, Dia gägä hobeala dofä made negemäiameläla sāi. Amala sāi amole, fodolofalä bausoi.

²⁰ Bausosebegi, ie bēgēla aulo amolia beala budugilahilä nabahalea, Äfæeo amo fodolofalä bausoi amoda abeahäladula nabi.

²¹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sāla obégësalea, Na dilima dofä sähago. Asigi äudä negela made, asigi afadë negela aligiseda, äfæoma na walio hamoi amo gadola, diliage hamomolömelä. Amoda afadë amomu made, dilia segebi neebe amoma dihü dagabola awäla, ödä duhulu daia digamola sāseda, dilia sāse amo gadola hamomolömelä.

²² Dilia Godema adosalea, asigi afadë negela, nelebo afadë imola edëgësedä, dilia edëgëse amo gadoi wäla nimolömeläla sāi.

Yesu dia hamosebego nowëa hamomalai hamosala nabi

(Maga 11.27-33; Ulugu 20.1-8)

²³ Yesu e Godeie mosöa nogila digalahilä, ado mala sāla olelesa nebegi, gobela ilo busa nefolalo amoliage, udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo amoliage, e neebea maalahilä ema nabahalea, Dia nelebo hamosebego, nowëa hamomalai hamosa. Nilia nabedelä, dia sāla imo. Go hamomäia, geloi go nowëa iasiola nabi.

* **21:12:** Dolö odoaea Godeie mosöie yala isogi nelebo nea digahaleada, Godeie mosöa muni negei ameamu nelo. Iliada Olomolele Giligilele muniada nelo made. Dolö amolia haea neasebe amoliage, amase, nelebo odoa neasebe amoliage, nelebo amoli Godegali odala ilo.

²⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Nage dilima ado afädëe nabahago. Dilia säla obögësedä, nelebo na hamosebeweda, gowea hamomalai hamosa neamelëla sämölömelë.

²⁵ Yonea ödägi gesa nelo amoda abidila misi. Selesaia mosöala misile ma dolömäda misilela nabi. Amala nabasebegi, hilido didiähalea, Nilia selesaia mosöälala säseda, ea nilima nabahalea, Amai galëda, ema asigi afädë made negei goda edoïela nabulö gabu.

²⁶ Amase, nilia dolömädilala sämölö gaso, nili' udia dolöbalä bedäsebe. Mida, ili sulubade-laea helësësäbe, Yone eda bea sälo nelola helësësa nefolaleala didiäi.

²⁷ Amala didiälöhilä, ilia Yesuma säla obögësalea, Nilia dawa mademelëla säla obögëi. Dawa mademelëla säla obögësebegi, ea ilima sähalea, Amai galëda, nage nelebo na hamosebewe gowea hamomalai hamosa neala dilima made säla ïmolömelëla säi.

Ado besula eedo afädëe malö äudäea hamoi säi

²⁸ Yesuea sähalea, Dilia edo helësësäbe. Dolö afädë nelo amoë malö äudä sulo. Dolö amea ie malö abulümi amoma sähalea, Dia walio awäla gelebi sagaia hamoi hamosa namialola säi.

²⁹ Amala säsebegi, malö amea ie eedoma haboila sälähilä gaso, hobeala asigia degela oböla hamola asi.

³⁰ Amasebegi, dolö amea ie malö elö neebea ami awälähilä, elö amoma säi amo gadola wäla säi. Sälebe malö elö amea säla obögësalea, Naado, hamola awähadiola sälähilä gaso, made awäla fisi.

³¹ Amai, eedo amea hamomaloj amo gadola, malö abodoea nabala hamoila nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Abulümiala säi. Amala säla obögësebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Na dilima dofä sähago. Dagisi muni nelo nefolalebe amoliage, idigi nawela susugu hamolo udia nefolalebe amoliage, dilida digila, ilidale dafidila Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami afiahagomeläla säi.

³² Amoë mida, Yone e dili neebea maalahilä, ea idi mogofalä amo olesebegi gaso, dilia dofä gabula helësëla made nelomelë. Dagisi muni nelo amoliage, idigi nawela susugu hamolo udia amoliage, ea ado mala säsebe amo nabalahilä, ea säse amo dofä gabula helësëimelë. Ilia amala helësësäbe amo, dilia bealahilä gaso, dilia asigi besula, dofä gabula helësëla made nelomelëla säi.

Ado besula sagai oodola beaha namialola säi

(Maga 12.1-12; Ulugu 20.9-19)

³³ Yesueda sähalea, Ado besula elö säsebewe nabualo. Dolö sege eedo afädëa sagai sagala, yalala amalelahilä yala amo dimelë. Yala isogi ami gelebi gägä emesala fësëla salimolöie naga döögi. Döögöla negesilähilä, sagai idihé nea beaha aligilo mosö holöbö ilibia ola fedalahilä negesi.* Amala hamolahilä, ea dolö oodoama sähalea, Sagai oodola beaha namialola säsilähilä, hii e sege wagadi made asimelë.

³⁴ Gelebi gägä hä, faimolö segeyo ga madesebegi, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo amoli mosalolähilä, sagai oodola beaha aligilo amolima ie gägä odoa faila ïmola sämölö mosaloi.

³⁵ Amala sämölö awäsebegi, sagai oodola beaha aligilo amolia hamoi hamolasilo amoli gaulahilä, elö amo nufudala iälalei, elö amo nufudala baagoi, amase, elö amo igia nufi.

³⁶ Amala hamosebegi, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo odoa, dafidi fisiga gai amoli gadioi made, hobeala yafie fisiga gasebegi afiai. Gaso, sagai oodola beaha aligilo amolia, dafidi hamoi amo gadola wäla hamoi.

³⁷ Hobeafalä, sagai eedo amea hile malö amo fisiga gai. Eedo amea helëselähilä sähalea, Iliada nie malö we hawala nea, mogola hamomolöla helësësala säi.

³⁸ Hile malöfälä maase amo bealahilä, sagai oodola beaha aligilo amolia hilido didiähalea, Goda sagai eedo amoë malöfälä gabugo. Eedoie nalä negei nilia nimolöie, e nufidedila säla didiäi.

³⁹ Amala sälähilä, ilia e gaula sagai amoë yala baagido sadia gala nufudala baagoimelë.

⁴⁰ Amoda amala hamoi amo, sagai eedo amea maalahilä, sagai oodola beaha aligilo amolima, edo hamomolö gabula nabi.

⁴¹ Amala nabasebegi, ilia ema säla obögësalea, Ea dolö nafade amoli neala nafadela nufudadigimolömelë. Amalahilä, gägä faimolö fu besela galassolo amo gala, faila mogelo dolö amolia oodola beaha namiäia, sagai amo ilima ïmolömelëla säi.

* ^{21:33:} Godea ie Isilale udia dolöma hamosebe amoë, gelebi sagaila säla ado besula Aisaea 5.1-2gi säi dibe amo nealahilä Yesuea säla i. Ado besui amoë mida gomalämelë. Dolö sagai sagalola säi amo gadoida, Gode hii emelë. Amase, gelebi sagai amo gadoida Isilale udia dolömelëla säi.

⁴² Amala sääsebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilia ado säla dëdëla negei dibe amoda made meli neale.

Mosö olelo amolia igi galone hamomolöi made gabula memelela fisi amoda, galone geloi dafidilo gelola besela galai neamelë. Dafidilo Geloia hamogilebeda, nilia siia bealahilä fudugisa neala

säla dëdëla negei dialea. *Gë Udälo 118.22-23*

⁴³ Amoie na dilima sähago. Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo dili neebea guila neala gaula awälahilä, amoie gägä negelo udia dolö amolima imolömelë.

⁴⁴ Igi amodai afaädë digase digase amoda, igi amea dusudasila fisimolömelë. Amase, igi gowea, udia dolö eegeseda, hä eegela fisimolöi fisimolömelä säi.*

⁴⁵ Amala sääsebegi, gobela ilo busa nefolalo amoliage, Felesi dolö nefolalo amoliage, ea ado besula sääsebe amo nabalahilä, amoda ilile sääsebela helësei.

⁴⁶ Ilia Yesu gaudelälä idi hogoi gaso, udia dolö nefolalebe amolia Yesuda bea sälo neala sähä dibe amogi bedäi.

22

*Ado besula udia neahalea molö giala daiala negeila säi
(Ulugu 14.15-24)*

¹ Yesuea ado besula ilima bu elö sähalea,

² Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Beaha aligilo gini afaädëa ie malö udia neasebegi, molö giala daiala negei.

³ Daiala negesa maadelahilä, ea ie hamoi hamolasilo amolima sähalea, Udia dolö giwi säi amoli walio misiäia bea mosaloi. Bea asi gaso, giwi säi amoli moholö haboi.

⁴ Habosebegi, ea hamoi hamolasilo odoama mosalalahilä sähalea, Na giwi säi amolima gomalä sämalo. Molö molö daiala negei dialea. Nie sugua gao gawalige, üdili säfei odoa hedabige giala dagabodasila negela, nelebo sulubadela daiala negei dialea. Udia neaseweë molö molö misiäia säla imolö mosalola säi.

⁵ Säla imolö awäsebegi, giwi säi amolia nabalahilä gaso, auaula afiai. Dolö afaädëa, hile sagaia asi. Amase, elöda hile sidua mosöa asi.

⁶ Odoa made asi amoliada, ie hamoi hamolasilo amoli gaulahilä, nafadela nufudala baagoi.

⁷ Amala hamosebegi, beaha aligilo gini amea mihalähilä, ie ami dolö amoli mosalalahilä, ilia nufidelö dolö amoli nufudaha maadelahilä, ilile mosö gobesa maadei.

⁸ Amalahilä, ea ie hamoi hamolasilo amolima sähalea, Molö giala daiala negei dialea gaso, na molö na misialola giwi säi amoli moholö amo dofea made gabu.

⁹ Idi osogoloa ami awälahilä, udia dolö gausiasebe amolima, udia neaseweë molö molö misiäiala sämölö mosalola säi.

¹⁰ Amala sääsebe amo nabala, hamoi hamolasilo amolia idigi awäla, udia dolö gausiai amoli sulubadela neala gegedoi. udia dolö nafadege hedabige molö molö maala, mosö amo nobai.

¹¹ Udia dolö amoli maala sebegi, beaha aligilo gini amea mofiai sefolalebe amoli bimolöie digalahilä beahamelebe, dolö afaädë udia neahalea fagulo gälo amo made gäi misi sebe meli.

¹² Amo bealahilä ea ema nabahalea, Nedoo, udia neahalea fagulo gälo amo made gäi goda, abilia misi saleala nabi. Amala nababebegi, dolö amea ado säla obégëla made sulo.

¹³ Ado made säla obégësebegi, beaha aligilo gini amea ie hamoi hamolasilo amolima sähalea, ie naaboo emole helegela nafodolahilä, gasimi sagai dibeä ami sadia idogomo. Amida, ili düsialea bese ali nalögësa namolömelä säi.

¹⁴ Nabuöl Yafie wei gaso, afaädë afaädëla memelei amomu nogila digai gabiola säi.

*Dagisi muni imolö gabule, ma, made imolö gabulela nabi
(Maga 12.13-17; Ulugu 20.20-26)*

¹⁵ Felesi dolö nefolalo amoli afialahilä ado afaädë negemolöie didiähalea, Yesuea ado sääse amohü ja gaumolöie ado abilia säla oodomolödula didiähä dilo.

¹⁶ Amala didiähilä, ilia ilile bégëla aulo nefolalo amolige, Heledoie sosogo nefolalo amolige, Yesu neebea mosaloi. Ili awäla ema sähalea, Säla Olelelo-o, niliada dia ado dofämu säläla helësësamelë. Amase, dia Godeie mala säla oleleso goge, mogolafalä säla oleleso. Dia dolö odoabälä made bedälo ameeda, dia mogolamu olelelola helësësamelë.

¹⁷ Amalo gabugi, dia helësësebe amo nilima säla imäia. Beaha aligilo Gini Sisa neebe amomada, dagisi muni imolö dialeale ma maadelela nabi.

* **21:44:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo gogi dëdëi goda Madiu hi made dëdëi gasoda, dolö elöea hobeala dëdëi gabula helësei. Ulugu 20.18 bimalo.

¹⁸ Amala nabasebegi, Yesuea ilile asigi nafade dibe amo heléselahilä, ea ilima sähalea, Asigi fea negelola dilia, edoë ne fedogola beaha.

¹⁹ Muni dagisi negelo giwi gogi nema olemola säi. Amala sääsebegi, ilia muni giwi afädë gaula maala ema i.

²⁰ Iäsebegi, ea ilima nabahalea, Muni giwi egowegi dolö busa dibe gowege, ei dëdëi dibe gowege, nowëe gabula nabi.

²¹ Amalebe ilia sähalea, Sisaëla säi. Amala sääsebegi, Yesuea ilima sähalea, Nelebo Sisaëeda Sisa híma ìmalolo säi.

²² Amala säi amo nabala ili fudugilahilä, e digila bahila afiasi.

Sadiusi dolö amolia baagoi nowelo amoë Yesuma nabi

(*Maga 12.18-27; Ulugu 20.27-40*)

²³ Segeyo amo galamu, Sadiusi dolö nefolalo amolia Yesuma afädë nabulöie e neebea ami misi. Sadiusi iliada udia dolö baagoi amoli made nowemolöla sälo.

²⁴ Ilia ema nabahalea, Säla Olelelo-o, Mosesea sähaleada, Dolö baagoi amea malö made sogobala baagoi galëda, baagoi amoë edooea udia didalo amo bedefala nealahilä, edoo baagoi amoë malö sogobamolö dialeala säla dëdëla negei dialea.

²⁵ Amaimo, niligi edoolali gifalädaläa nefolalo amoligi, abulümi amea udia nii amo malö made sogobala baagosebegi, oböla éoea amea udia amo nii.

²⁶ Neala nea, amo gadola wäla hamosebegi, edoo agedu amoge, osoda amoge baagolebe, sosogo gifalädaläa amoli sulubadela baagola mimisa maadei.

²⁷ Amala baagosa maadeibua, udia amo hobealfali baagola wagai.

²⁸ Amo gadola hamoi amo, ili sulubadelaea udia afädë amomu neala salea baagosa maadei. Amai, hobeal baagoi nowela galasolo amo gala, udia amoda, dolö gifalädaläa amoligi afädë abodoweië udia samolödula nabi.

²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sälä obégësalea, Ado sälä dëdëla negei dibe amoge, Godeie geloi dibe amoge, made dawadigi neebe goeada, dilia asiala helésäla sääsebegi.

³⁰ Amoëeda, udia dolö baagoi amoli nowela galaseda, udiage made neala, dolöge made fila, Selesaia mosöa selesiaia fii nefolalebe amoli gadoi namolömelë.

³¹ Amaimo, baagoi amoli nowemolö amoë, Godea dilima ado säi dëdëi dibe amoda, aso, nidela made neale.

³² Ea sähalea, Neda Abalahama, Aisaga, Yeigabala ilile Gode neawela säi amo dëdëla negei dialea. Gode eda baagoi amolile Gode made, eda made baagoi nefolalebe amolile Gode neamelëla säi.

³³ Udia dolö ami gegedoi nefolalo amolia ea ado säi amo nabala, asigigi fudugisa nefolalo.

Nilia hamomalai dibe amogi, edefadeda abododula nabi

(*Maga 12.28-34; Ulugu 10.25-28*)

³⁴ Yesuea ado säi amea, Sadiusi ilia sälä obégëla made nefolaleamelëla säi amo nabala, Felesi dolö nefolalo amoli gegedolahilä,

³⁵ ili sosogo amogi dolö afädë mala sälä negei amo olelelo amea, Yesuea ado asiala sääsebelela bimolöie, ea ado afädë fedogola nabi.

³⁶ Ea nabahalea, Säla Olelelo-o, Ado sälä negei dibe amogi, nilia hamomalai edefade dibe amoda abododula nabi.

³⁷ Amala nabasebegi, Yesuea ema sälä obégësalea, Dafidilo Geloi die Gode neebe amo die bobaäge, gesamiage, asigiage, boba hamomalo.

³⁸ Nilia hamomalai dibe amoligi, edefade dafidilo gelolada amomelë.

³⁹ Amase, agedu gowege amo gadoimelë. Dihidi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amolige boba hamomalo.

⁴⁰ Mosesea ado sälä negei dibe amoge, bea sälä nefolalo amolia bea sälä negei dibe amoge, amoli sulubadela ado äudä amolegimu begedidigila gosai dialeamelëla säi.

Yesuea Felesi ilima, Afädë Memelei moholömelëla sälä negei amoë nabi

(*Maga 12.35-37; Ulugu 20.41-44*)

⁴¹ Felesi dolö amoli gegedoi nefolalebegi, Yesuea ilima nabahalea,

⁴² Afädë Memelei amoëeda, dilia abilia helésäsa. Eda nowëe malö neala nabi. Amala nabasebegi, ilia sälä obégësalea, Debidii malöla säi.

⁴³ Amala sälä obégësebegi, ea ilima nabahalea, Amai galëda, Godeie Gesamia Debidima helésälasisebegi, Debidia oböla and Dafidilo Geloila säi amoda abiliadu. Debidia gomålä säi.

⁴⁴ Dafidilo Geloia nüe Dafidilo Geloima sähalea, Na die ado nii nefolalebe amoli di hawala namiäia, dida nüe naabo dafädimadi awäla salea, beaha samialola säi.

⁴⁵ Debidia hü ema e Dafidilo Geloila säi galëda, eda Debidii malöda abeahäladula nabi.

46 Amala nabasebegi, afädëa ema ado säla obégëmolöi made meli. Amasebegi, segeyo amila nofela, ili bedähalea, ema ado afädë nabala made nelo.

23

*Felesi dolöle mala dawadigi dolölele mala
(Maga 12.38-39; Ulugu 11.43, 46; 20.45-46)*

¹ Hobeala, Yesuea udia dolö gegedoi amolimage, ie bögëla aulo amolimage

² sähalea, Mala dawadigi dolö amolige, Felesi dolö amolige Moseseie filodaia saleamelë.*

³ Amaimo, ilia dilima ado säse amo sulubadela, dilia nabala bögëla hamomolöi galea. Gaso, ilia mala hamose amo gadolada, dilia made hamomalo. Mida, hili made hamosalea, adoeamu sälo gabugi.

⁴ Iliada nelebo yöi gaumolöi made amo neegilahilä, häuala gaulo amo, dolöle giidädaia negesilo amogida, hilile naaboea didigila yöi amoli gaumolöla made helësölomelë.

⁵ Ilia nelebo sulubadela hamose amoda, dolöea bimäiala hamolo. Iliada nelebo salelo amogi ado damui dëdëla salalahilä, odagia baala, naabogige gälo. Ilia salelo sugua gafodo amoda bobogalamu gälo nefolalo. Ilia fagulo sedade gäi amoë bidigi eëfë gadoi begedidigilo arnoda, ilia eëfë sedadeamu begedidigilo nefolalo.*

⁶ Iliada molö nasebea amige, gedolo mosöa amige, dafidilo filo dibe aamimu fimolö hamelo.

⁷ Iliada magaia gaamugi, udia dolöea ilima, di go gabiola sämäiage, säla olelelola sämäiage hamelo.

⁸ Amalo gaso, dolöea dilima säla olelelola sämolöi mademelë. Mida, afädë emu dilile säla olelalo nea. Dili sulubadela didoo didoolali neamelë.

⁹ Amase, nagadaiaawi neada, dolö afädëma dilile diadola sämabio. Mida, afädë emu dilile diado nea. Amoda selesaia mosöa neamelë.

¹⁰ Odoaea dilima dafidilo busala sämolöi mademelë. Mida, dilile Dafidilo afädë nea. Amoda Afädë Memelei neebe amo amomelë. (Guwi wagai)

¹¹ Dilile busa edefade neebe amolida, dilile hamoi ugila negela hamolasilo namolömelë.

¹² Afädëa hii e ilibialo amoda, neala nagadaialasisalea, amase, afädë hii e nagadaialo amoda, ilibialasimolömelëla säi.

*Yesuea mala dawadigi dolömage, Felesi dolömage mala nafade ilia hamosebe amoëe säi
(Maga 12.40; Ulugu 11.39-52; 20.47)*

¹³⁻¹⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea,

Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, dilia Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami udia dolöle odagia gala didigilo. Dihili dili da made nogila digahalea, dilia udia dolö nogila digadelä hamose amolile idi gala didigilomelë.*

¹⁵ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Dolö afädëamu dili bögëla aulo namiäiae, dili da duhulu dibeamadige, sege föi dibeamadige nawesa aligilo. Amaimo, e hä bögëla aulo aligiseda, e heli segeëe malö dili gadoi hamolasilo. Gasoda, ie mala nafadea dili baagila autolomelë.

¹⁶ Dihili dili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli idi olelo nebegoo. Dili asigii gabu. Mida, dilia sähalea, Afädëa gobela ilo mosöa säla, migalä diigila ado gelola säla negeseda, amoda memälä melélo. Gaso, afädëa gobela ilo mosöa golola säla, migalä diigila ado gelola säla negeseda, amoda ea säi amo gadola hamomolö dialeala sälo.

¹⁷ Dili da asigi maade, si golai gabu. Godeëe siigi hedabifalida abodo. Golo amo hedabi gabule, ma gobela ilo mosö amo hedabi gabule. Diliada dawa, goloda gobela ilo mosöa dibe amoëe, Godeëe nafolala hamolo.

* 23:2: Moseseie filodaia saleamelëla säi amoda, Ado säla negei amo Mosesea udia dolöma olelesa nelo amo gadola, mala dawadigi dolö amoliage, Felesi dolö amoliage amo gadola säla olelesa nefolalo amoëe säi. * 23:5: Ilia sisigila sähalea gälo amoda, Yu dolö ilia hamolo. Iliada ado damui odoa dëdëlahilä, nelebo salelo amogi salelo. Amo dëdëla sali amoda, ilile naabo fefeädimadige gäla, ilile odagiäge baalo. Sigi Obëgëi 13.9, 16; Malu Bu Eegei 6.8; 11.18 amoli bimalo. Amase elöda, Yu iliada ado Nidei 15.37-41gi diba amo bögëla, eëfë hilile fagulo gäi amoëe bidigi begedidigilo. Amalo gaso, Yesuea sähalea, Mala dawadigi dolöge. Felesi dolöge, sisigila sämolöie nelebo gäi amoda, edefade bobogamu gälo, amase elöda, eëfë sedademu ilile fagulo bidigi begedidigilo. Mida, udia dolöea bimäiala, ilida, hä, dofä Godeëe Ado säla negei amo bögëlo gabula sämäiae amalola säi. * 23:13-14: Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado odoage damo amogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [14 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, dilia udia didalo sebe amoli dahila neala, ilile mosöa nelebo dibe amo fa neala gaula aulo nea. Dilile asigi müsügä negesilahilä, adoeamu Godema sedadela adolo nea. Amala hamosebe amoëe, dili së edefade muäia baala imolömelë.] Maga 12.40 bimalo.

¹⁸ Amase, dilia elō sähalea, Afädëa gobela ilo aulila säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, amoge memalä melélo. Gaso, afädëa auli amodaia nelebo odala i amola säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, amoda ea säi amo gadola hamomolö dialeala sälo.

¹⁹ Diliada si golai gabu. Godeie siigi hedabifalida abodo. Nelebo gobela ilo amo hedabile ma, auli amo hedabile. Diliada dawa, nelebo gobela ilo amo aulidaia dibe amoie, Godeie nafolala hamolo.

²⁰ Amai gabugi, afädëa aulila säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, eada auli amoge, nelebo sulubadela aulidaia dibe amoge säla, migalia diigila ado gelola säla negelo.

²¹ Amase, afädëa gobela ilo mosöla säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, eada mosö amoge, mosö amogi aligilo amoge säla, migalia diigila ado gelola säla negelo.

²² Afädëa selesia mosöla säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, eada Godeie beaha aligilo filo amoge, filo amodaia sebe amoge säla, migalia diigila ado gelola säla negelo.

²³ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, nelebo nelësa sagaia neebe amo sulubadela amogi, nabülesi mogelahilä, nabü afädë neala Godegali ilo gaso, Ado säla negei dibe amogi ado edefafeda, dilia buludola fisi. Buludola fisi amolida gowe ili. Mogola hamologe, bobasëla ugila negeloge, amase, asigi afädë negeloge buludola fisi. Nabü afädë Godegali ilo dafidi säi amo made fisila, dilia ado edefade gowe ili hahamosa nelo galebeda, dofealabio.

²⁴ Dilihi dili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli idi olelo nebego. Diliada molö gobei nahalea, eeme nelësa seëgi, amo neadigilo gaso, molö gobeigi sugua gamele seëgi, amola wälada sübä dëgilomelë.

²⁵ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Diliada gaaboge faloge daia baagido gomu hëlo gabu. Gaso, isogida dilia dihilile asigi made sigl aligila, molö fa nelo amea nobai gabumelë.

²⁶ Felesi si golai di, gaabo isogi dafidi nigime hëmalö. Amala hamoseda, daia baagido goge gëgelë baai made bimolömelë.

²⁷ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Dilida baagoi bauia beni faleia hëi amo gadoi gabugo. Baui daia amoda hedabifalı beaha gaso, isogi dolö baagoi amolile giwi amoge, nelebo sulubadela nigime baala nobai dialea.

²⁸ Amo gadola wäla, dilile domalo beala udia dolöea asigisaleada, dilida dolö mogoi gabula asigilo gaso, dilile isogida asigi fea negeloge, mala nafademu hamologe nobai gabugo.

²⁹ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Diliada bea sälo amoli baulo mosö olala, amase, dolö mala mogoi hamolo amoli baulo mosö amoge momadolo gabio.

³⁰ Dilia sähaleada, Nilü nilile mäula ili nefolalo amogi galebeda, nilü ili ugila negela bea sälo ilile heale made digalabiola sälo.

³¹ Amala sälo ameada dilia olesalea, dilida bea sälo nufidelo amolile malö gabula olelomelë.

³² Amalo gabugi, dilia dilile diadola ilia mala hamolo amo gadola, hamola wagamalo.

³³ Dilida baagolo nubage, rubaïe malöge nebego. Godea dilibalä gudisegi, dili heli segea moholö amoda abeahäla sisigala moholö gabu.

³⁴ Amai gabugi, nabüö. Na bea sälöge, dolö asigi falagaseige, amase, mala dawadigi dolöge dilima fisiga gamolömelë. Odoada dilia nufudala baagola, odoada i fügäigi baala negemolömelë. Amase, odoada dilile gedolo mosöa ami fégälahilä, ili nesila gaamu afädëgilä doadigila awäla, gaamu elögi nesila fisiga gamolömelë.

³⁵ Amoie mida, dolö mogoi nagadaiaawi nefolalo odoaea nufi amoli sulubadelaie heale digai amoda dilimamu diamolömelë. Mi gäwila dolö mogoi Aibeledale heale digaia amila maala, Belegaeäi malö Segelaeage, dolö dilia gobela ilo mosöle gobela ilo aulile adeba ami nufi amoie heale digaia ami, ili sulubadelaie heale digai amoda dilimamu diamolömelë.

³⁶ Na dilima dofä sähago. Nafade egoweli sulubadela hamoi amoie bidi nimolö amoda, udia dolö walio nefolalebe welia nimolömelëla säi.

Yesuea Yalusaleme bobasëi (Ulugu 13.34-35; 19.41-44)

³⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Yalusaleme-e, Yalusaleme-e, bea sälo nefolalo amoli nufudala baagologe di. Amase, dolö digali fisiga wei amoli igia nufideloge di. Haea gagalugoea ie malö augia hawa neala gafedela musügä negelo amo gadola, segeyo aboläiagi gadola, na die malö goli neala gegedolasideläi gaso, dihili habosio.

³⁸ Nabuö. Godea dilile mosö digila awäla, mosö amo memalä diamolömelë.

³⁹ Na dilima sähago. Dilia ne bu elö made beala nelolahilä, dilia sähalea, Afädë Dafidilo Geloïe eígila maahago, Godea e neala obeägilasimäiala säsolo amo gala, dilia ne bimolömelä Yesuea säälä i.

24

*Godeie mosö nafademolömelä säi
(Maga 13.1-2; Ulugu 21.5-6)*

¹ Yesu e Godeie mosöamadila awäha nebegi, ie bëgëla aulo amoli e neebia maalahilä, ilia ema, Godeie mosö amoli bimola säi.

² Amala sääsebegi, ea ilima säälä obëgësalea, Egoweli beahale. Na dilima dofä sähago. Igi elö daia dadagulula fedai golida, sulubadela mugulula digaha maademolömelä säi.*

*Yöi yafie moholömelä säi
(Maga 13.3-13; Ulugu 21.7-19)*

³ Yesu e Olibebidaia sebegi, ie bëgëla aulo amoli hilidomu maalahilä nabahalea, Dia nillima säälä imo. Dia säi amo abola besela galamolödu. Dafidi nelebo edodale besela galasegi, nilia amo bealahilä, di hä, ulufadigimolö amoge, aligila wagamolö amoge, ga made gabula helësämölä nabi.

⁴ Amala nababebagi, Yesuea ilima säälä obëgësalea, Odoaea dili dahila neloea, idihë namialo.

⁵ Mida, dolö yafie maalahilä näi eëi säälä, Afädë Memelei Geleso amo ne misi neawela sähahilä, udia dolö yafie dahila nimolö moholömelä.

⁶ Amase, sege ga madefalü nudusalea ado goba nabase amogige, sege wagadi made nudusalea wabula sääse amo nabase amogige, dili fudugila bedäloea, asigi sigi namialo. Nelebo amala hamomolö dialea gaso, amoda aso, aligila wagamolö mademelä.

⁷ Fii elöle elöle nudula digi, gamane elöle elöle nudula digisa namolömelä. Amase, sidë iige, fogolige sege odoagi moholömelä.

⁸ Nelebo amoli sulubadela hamomolö amoda, udiaea malö ägümolö salea, mi gäwila sëlo amo gadoi bimolömelä.

⁹ Amo gala, dili gaula neala sëlasila, nufudala baagomolömelä. Nie eëgi nefolalebegó bealahilä, udia dolö fii odoa amoli sulubadelaa dilima bimolö habobamolömelä.

¹⁰ Segeyo amo gala, yafiea nema asigi afädë negei amo digila awälahilä, ilia hilimu bimolö habobala, odoama gaula imolömelä.

¹¹ Amase, wäfälä bea säalo yafiege maalahilä, udia dolö yafie dahila nimolömelä.

¹² Mala nafade edese amea, udia dolö yafiea boba hamolo amo gögila badilimolömelä.

¹³ Amamolö gaso, afädëa aso maadelahilä, wagamäiala gelola aligiseda, e damula moholömelä.

¹⁴ Fifi asi sefolalebe amoli sulubadelaa nabaha maademäia, Beaha Maadela Sigi Neebe amoë Ado Mala Hedabi amo sege föi sulubadelagi säälä daidosa maademolömelä. Amala daidosa maadeseda, aligila wagamolömelä säi.

*Nelebo yöi ayägöloi bimolö amoë säi
(Maga 13.14-23; Ulugu 21.20-24)*

¹⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amamolö gabugi, dilia bea säalo Danialoea nelebo yöi ayägöloi amoë säälä negei amo Godeie mosöa dië beaseda, (ado egowe nidese ameada hedabola helësämälo)

¹⁶ Yudia segea sefolalebe amolida, segebi dibeä ami fisäla baluluia afufumalo.

¹⁷ Amo gala, afädë mosö figidaia sebe amea digalahilä, mumusogi ie nelegei nea digam-abio.

¹⁸ Amase, afädë sagaia neeve amea, fagulo daia salugalo negei amo mosöa nea obëgëmabio.

¹⁹ Segeyo amo gala, udia fagulo hagui sefolalebe amolige, malö dubo dodo iaha sefolalebe amolige, asigii gabu.

²⁰ Fisäla moholö amoda i bäu giisalea gögï mulo amo gala galëge, amase, hele filo segeyo Sabada gafegi galëge muloea, dilia Godema adosa namialo.

²¹ Mida, segeyo amo gala yöi edefade elö elöla yafie maala negei dië bimolömelä. Sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila yöi amo gadoi made meli. Amase, hobeage bu elö made bimolömelä.

²² Amaimo, amo gala Godea segeyo obobagilasi made galebeda, udia dolö sulubadela fisilabio. Amalabio gaso, udia dolö hi memelei amoli helësähilä, obobagilasimolömelä.

* **24:2:** Yesuea ado sedadela bia säälä Madiu bebagi dëdëla negei dibe amoligida, biida go. Ea segeyo aligila wagamolö amoë sähä nelo. Ado amoda 24.2-25.46 amogi dialea.

²³ Segeyo amo gala, afädëa dilima sähalea, Bimo. Afädë Memelei amo misi neala säsege, gagowei misi neamelëa säsege, dofä gabula helësemabio.

²⁴ Amoëe mida, wäfali Afädë Memelei gadoi odoage, wäfali bea sälo odoage moholömelë. Amala maalahilä, ilia udia dolö Godea memelei nefolalebe amoli dahila neala hamomabele bimolööe, dolöea dofä hamomolöi made gadoige, hido elöige hamosa namolömelë.

²⁵ Nabuö. Amo made hamola neeve amo gaalu, na dilima säla iahagomelë.

²⁶ Amaimo, afädëa dilima sähalea, Nabuö. Sege udia dolö aligilo made dibeä ami neala säseda, ami mosabio. Amase, afädëa sähaleada, Mosö hogoli afädëgi nogila digai saleala säseda, dofä gabula helësemabio.

²⁷ Mida, sege yabagelela eso maasidola maala, eso digasido amige yo digalo amo gadola, Dolöie Malö amo ulufadigisolo amo gala, amo gadola wäla ulufadigimolömelë.

²⁸ Baagoi domalo dibeä ami haea säsäli gadoi gegedomolömelëa sää.

Hobeala Dolöie Malö ulufadigimolö

(*Maga 13.24-27; Ulugu 21.25-28*)

²⁹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo amogi vöi yafie elö elöla amo hamosa maadei amole, eso usila, aube made neëla, amase, gasumili mudaiala besela didigafulahilä, muugi nelebo geloi hido elöi amoge neala fogolasimolömelë.

³⁰ Amala hamosegi, Dolöie Malö amoëe nofe elöi amo mudaia ulufadigisegi, sege dibe sulubadelagi nefolalebe amoli didigaomolömelë. Ilia beahalea, Dolöie Malö amo geloi amole, yo digalo hido elöifalä amolebalä, mu baidilidaia maala neë bimolömelë.

³¹ Amase, fuuloea gelola fuuse amo gaalu, ea ie selesaia fii amolima mosalolahilä, udia dolö hii memelei sege fii sulubadelagi, agesu näiadio nefolalebe amolige, näiadio nefolalebe amolige, neala gegedolasimalola sämolömelëa sää.

Yesuea äfääeëe ado sää

(*Maga 13.28-31; Ulugu 21.29-33*)

³² Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Diliada äfääeoë mala amogi helësemalo. Äfääeoë fësëgësisila, bäü gähe bobagiseda, dilia helësësalea, sege esomolöda ga made gabula helësëlomelë.

³³ Amo gadola wäla, nelebo sulubadela säsewe gadoi hamose dilia beaseda, amoda hä, ga made, suägisa gabula helësemalo.

³⁴ Na dilima dofä sähago. Udia dolö walio nefolalebegoo baagola made nefolalegi wäla, nelebo sää amoli sulubadela hamosa maademolömelë.

³⁵ Mu giwige, naga föige hogosa helemolö gaso, nïe adoda dofä made hogosa helemolömelëa sää.

Dolö afädëa gowe gala hamomolöla dawa madela sää

(*Maga 13.32-37; Ulugu 17.26-30, 34-36*)

³⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amala hamomolö amoda segeyoge, aoage afädëa dawa mademelë. Selesaia fii iliage, Malöeage dawa mademelë. Naadoea hïdomu dawadigi neamelë.

³⁷ Dolöie Malö ulufadigisolo amo gala, Noaë segeyogi hamoi amo gadola wäla hamomolömelë.

³⁸ Ödä bëi made maala nebegi, ilia molö ödäge nadigi, udia neadigi, dolö fila awäla digisa nebegi, Noa ödä sibigi fila fedamolö segeyo amo besela galaimelë.

³⁹ Ilia dawa made nebegi, ödä bëi maala ödäea sulubadela mai. Dolöie Malö ulufadigisolo amo galage, udia dolöea amo gadola wäla hamosa namolömelë.

⁴⁰ Segeyo amo gala, dolö äudä sagaia neëgi, elö amo neahalea, elö amo dügila moholömelë.

⁴¹ Udia äudä wahalo däilaha neëgi, elö amo neahalea, elö amo dügila moholömelë.

⁴² Amai gabugi, dilile Dafidilo segeyo gomo gala moholö gabula, dilia dawa made ameada, dili idihë namialo.

⁴³ Ado gowe helësemalo. Mosö eedoea fa nelö dolö gasigi gowe gala moholöla helësei galebeda, ea idihë neëgi, ie mosö dagabola fa nea digamäia fu made iyalbiomelë.

⁴⁴ Amai amea, Dolöie Malö moholö amoda, dilia gowe gala moholö gabula helësei made neëgi, e moholö ameada, diliage daialha namolö dialeala sää.

Ado besula hamoi hamolasilo hedabiëege nafadeëege

(*Ulugu 12.41-48*)

⁴⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hamoi hamolasilo asigi falagaseige, nulügäige neeve amea, ie dafidiloea hile mosöa hamoi hamolasilo odoa sigi namiäia, ilile molö segeyo hii daiala negeifaligi mogela ilo amoda abodowedu.

⁴⁶ Ie dafidilo amo maalahilä beahalea, hamoi hamolasilo amea, hamoi amo gadola wäla hamosa neë beaseda, hamoi hamolasilo amo obeägisa namolömelë.

⁴⁷ Na dilima dofä sähago. Dafidilo amea hamoi hamolasilo amoma ie nelegei sulubadela sigi namialamolömelë.

⁴⁸ Amaimo, hamoi hamolasilo nafadea asigiamu helësësalea, nïe dafidilo aso, deegela, fodolo made moholöledula helësëlahilä,

⁴⁹ ea hamoi gaalu hamolasilo nefolalebe amoli nufudala, gagaolo ödä nülo dolöbalä molö ödäle naah agilgilomelë.

⁵⁰ Amai gabugi, hamoi hamolasilo amea e segeyo gowegi, aoa gowegi moholöla helësëi made neëgi, ie dafidilo amo moholömelë.

⁵¹ Maalahilä, ea hamoi hamolasilo amo neala nafademolöi nafadelasila, e asigi fea negelobalä namialamolömelë. Amida, ili düsaleda bese ali nalëgësa namolömelëla säi.

25

Ado besula uidia dodola nabülasie säi

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo amo galada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida, gowe gadoi diamolömelë. Uidia dodola nabülasia ilile elamu amoli neala gaula, uidia nimolö dolö amo gausiamolöi afiai.

² Uidia amoligi biada asigi maade, amase, biada asigi gäwi.

³ Uidia asigi maade amoliada, ilile elamu gaula afiai gaso, amabalä weli osala nafolala, gaula made afiai.

⁴ Amasebegi, uidia asigi gäwi amoliada, weli ödä iigi söga salala nafolala, ilile elamubalä gaula afiai.

⁵ Uidia nimolö dolö amo fodolo made maasebegi, ili süwiala waola, sulubadela adidi difolalo.

⁶ Gasi mogogifali, afädëa uuahalea, Uuaa. Uidia nimolö dolö amoda hä, misi gabio. E gausiamolöi afiamalola uuai.

⁷ Amala uuae begi, uidia dodola amoli sulubadela nowelahilä, ilile elamu amoli hamogilahilä gaui.

⁸ Amasebegi, asigi maade amolia asigi gäwi amolima sähalea, Dilia weli gogi nili gögödëla imo. Nilile elamu usidelä hamosebela säi.

⁹ Amala säse begi, asigi gäwi amolia säla obëgësalea, Ai. Weli wegida dilila nililada dofea made. Bidi neasea ami awäla, dilida dihilile bidia nimalola säi.

¹⁰ Amala säse begi, ili weli nea asi amo gaalu, uidia nimolö dolö amo besela galai. Amasebegi, daiai uidia amolida ebalä awäla, uidia neahalea molö edefade nasebea ami digala, idi gai.

¹¹ Hobeala, uidia dodola odoa amoli maala, ilia sähalea, Dafidilo, dafidilo, nili idi gai dogasimola säi.

¹² Amala säse begi, ea säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dilida na dawa madela säi.

¹³ Amamolö gabugi, dilia segeyoge aoage dawa made neebe ameada, idihë namialola Yesuea säi.

Ado besula hamoi hamolasilo ohodoaie säi

(Ulugu 19.11-27)

¹⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida, gowe gadoi diamolömelë. Dolö afädëa e sege wagadi made moholö awähalea, ie hamoi hamolasilo amoli misialalahilä, ilia ie nelegei sigi namiäiae, ilile naabogi gausisi.

¹⁵ Ea afädëema muni giwi siliba dausini bia i. Elömada muni giwi dausini äudä i, amase, elömada dausini afädëfali i. Ilile asigi dibé amo gadola, afädë afädëlama muni sogola gausisi. Amala hamola negesilahilä, e asi.

¹⁶ Awäse begi, dolö dausini bia nelō ameada, fodolofali awäla bisinesi hamosa neada, dausini bia elö neala baai.

¹⁷ Amase, dolö dausini äudä nelō ameage, amo gadola hamosalea, dausini äudä elö neala baai.

¹⁸ Amai gaso, dolö dausini afädë nelō ameada awäla, ie dafidiloë muni giwi dausini amo naga dögölahilä, naga isogi musügä negesi.

¹⁹ Segeyo holöbö ede nelolahilä, hamoi hamolasilo amolile dafidilo amo obëgëla, ea muni i amoile, ilibala ado fädäla sämölöi misi.

²⁰ Dolö muni giwi dausini bia nelō amea, dausini bia elöge baala nii amo gaula maala nea sähalea, Dafidilo, dia negali dausini bia i. Ameada, na dausini bia elö neala baai amo gowemelë.

²¹ Amala säle begi, ie dafidilo amea ema sähalea, Hamoi hamolasilo hedabi-e, dia hamoi hedabolafali hamoi gabu. Dida asigi nulügäi. Dia nelegei holöfali go hedabolä madëlela

sigi nelo goeada, dia nelegei edefade sigi namiäiaë ïmolömelë. Di nebalä obeägïsa namolöie misiäla säi.

²² Amala sääsebegi, dolö dausini äudä nelo ameage maala nea sähalea, Dafidilo, dia negali dausini äudä i. Ameada, na dausini äudä elö neala baai amo gowemelë.

²³ Amala sääsebegi, ie dafidiloea ema sälä obëgësalea, Hamoi hamolasilo hedabi-e, dia hamoi hedabolafalï hamoi gabu. Dida asigi nulgäi. Dia nelegei holöfali go hedabolä madëlela sigi nelo goeada, dia nelegei edefade sigi namiäiaë ïmolömelë. Di nebalä obeägïsa namolöie misiäla säi.

²⁴ Amala sääsebegi, dolö muni giwi dausini afädë nelo ameage maala nea sähalea, Dafidilo, dida dolö aabelä habobalo amo na dawa. Dia made sagaia amida, dia molö nelo. Sege dia molö gägä made fëfëia amige, diada molö gegedola negelo.

²⁵ Amalo ameada, ne bedähalea. Ne awäla, die muni giwi amo na naga dögöla negei. Die muni amoda gowemelë.

²⁶ Amala sääsebegi, ie dafidiloea ema sälä obëgësalea, Hamoi hamolasilo nafade di, dida habobalo. Dia helësësalea, sagai na made sagaia ami na molö nelo, amase, sege na molö gägä made fëfëia amige, nada molö gegedola negelola helësëile.

²⁷ Amala helësëi galëda, dia bëgi dolöbalä nüe muni negesi galebeda, ne obëgëla maala, baai muni amola nealabio.

²⁸ Amai amea, muni giwi dausini afädë ea gaula neebe go neala, dausini nabülesi galebe amogali imalo.

²⁹ Amoëeda, sulubadelaea nelebo afädë gaula neebe amolimada, odoa baala ïasegi, yafie gaula namolömelë. Gaso, afädëa nelebo afädë made gaula neebe amomada, holöfali mele gaula neebe amoda haila nimolömelë.

³⁰ Hä, hamoi hamolasilo nafade goda sege gasimi sagai dibea ami sogobala sadia idogomalo. Amida, ili düisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säila säi.

Dolöie Malöea udia dolö sulubadela mogemolö

³¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dolöie Malö amo, ie yo digalo hido elöi salugalahilä, selesia fii sulubadelabalä maasolo amo gala, e ie beaha aligilo filo hedabi hido elöidaia samolömelë.

³² Fifi asi sefolalebe amoli sulubadela, ie odagia maala gegedolasisegi, sigi aligilo ilia sugua sibile sugua memele nafolala mogelo amo gadola, eada udia dolö mogela,

³³ sugua sibida dafädimadi negela, sugua memeda fefeädimadila negemolömelë.

³⁴ Amo gala, beaha aligilo Ginia ie dafädimadi nefolalebe amolima sähalea, Nie Naadoea neala obeägilasi dili-e, dili misië. Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami digamalo. Amoda sege fôi dibé sulubadela mi gäwila hamoia amila diliile daiai dilo.

³⁵ Mida, ne sïdëa baagoi nebegi, dilia ne molö i. Ne ödä haläi nebegi, dilia ne ödä i. Amase, ne näiadodi dolö gabugi, dilia ne mosöa sigi asi.

³⁶ Ne fagulo maade nebegi, dilia ne fagulo i. Amase, ne oloi dibegi, dilia ne sigi nelo. Ne galabaia mosöa nebegige, dilia ne bea misila sämölömelë.

³⁷ Amala sääsegi, mogola hamolo nefolalo amolia ema sälä obëgësalea, Dafidilo Geloi-e, di sïdëa baagoi nebegi, nilia abola beala, di molö ïasio. Di ödä haläi nebegi, nilia abola di ödä ïasio.

³⁸ Amase, di näiadodi dolö nebegi, nilia abola di mosöa sigi awäsi. Di fagulo maade nebegi, nilia abola digali fagulo ïasio.

³⁹ Amase, di oloi dibegige, galabaia mosöa nebegige, nilia di abola bea awäsiola nabulömelë.

⁴⁰ Amala nabasegi, Gini amea ilima sälä obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dilia nelebo sulubadela nüe nedoolaligi afädë holöbö gidogofalï neebe amoma hamoi amoda, dilia nema hamoila sämölömelë.

⁴¹ Amala sääsegi, ea fefeädimadi nefolalebe amolima sähalea, Nemola fisi udia dolöla dili, dilida ne neebeawi made, bahila afiala, nulo usilo made dibea ami moholö mosö. Nulo amoda mugabe busa amoëege, ie hamoi hamolasilo amolilege daiai.

⁴² Mida, ne sïdëa baagoi nebegi, dilia ne molö made i. Ne ödä haläi nebegi, dilia ne ödä made i.

⁴³ Amase, ne näiadodi dolö gabugi, dilia ne mosöa made sigi asi. Ne fagulo maade nebegi, dilia ne fagulo made i. Amase, ne oloi dibegige, galabaia mosöa nebegige, dilia ne made bea misila sämölömelë.

⁴⁴ Amala sääsegi, iliage naba obëgësalea, Dafidilo Geloi, di sïdëa baagoi nebegige, di ödä haläi nebegige, di näiadodi dolö gabugige, di fagulo maade nebegige, di oloi dibegige, amase, di galabaia nebegige, nilia amo abola bealahilä, di made ugila negesiola nabulömelë.

⁴⁵ Amala nabasegi, ea ilima säla obégësalea, Na dilima dofä sähago. Dilia nelebo su-lubadela afädë holöbö gidogofali neebe amoma made hamoi amoda, dilia nema made hamoila sämölömelë.

⁴⁶ Amai gabugi, ilida së nahamu namolöia ami moholömelë. Gaso, mogoi hamolo amolida namolöi namolö dibea ami moholömelëla Yesuea säla wagai.

26

*Busa dolö amolia Yesu baagomäia nufulöla didiäha dilo
(Maga 14.1-2; Ulugu 22.1-2; Yone 11.45-53)*

¹ Yesuea ado amoli sulubadela säha maadelahilä, ie bëgëla aulo amolima sähalea,

² Segeyo äudä namolö gabulahilä, Baagila Asi Segeyo besela galamolö amoda dilia dawa.* Hä, Dolöie Malö amo i fügäigi baala negemäia, odoaïe naabogi gausimolömelëla säi.

³ Segeyo amo gala, gobela ilo busa nefolalo amola, udia dolöie asigi gäwi dafidilo nefolalo amolali, gobela ilo Busa Edefade, amoëë ëida Gaiafasa, amoëë mosöa gegedoi.

⁴ Ilia Yesu abeahämola oodolahilä, nufudala baagomäia gaumolödula geleä didiäha difolalo.

⁵ Ilia sähalea, Amamolö gaso, Segeyo Edegi gedosolo amo gala made, udia dolöea gelola üala dodögöla säloeala säi.

*Udia afädëa Yesuïe busagia weli söga negei
(Maga 14.3-9; Yone 12.1-8)*

⁶ Yesu e sege Bedani ami gudubu hamoi Saimonoea mosöa sebegi,

⁷ udia afädëa weli hedabi gafisigäi hido elöi muni edefadea nelo amo gaula, e sebea ami misi. Yesu e ami molö naha sebegi, udia amea weli ödä i igia hamoigi osala negei dilo amo, ie busagia söga negei.

⁸ Amala hamoi amo, ie bëgëla aulo amolia bealahilä, ilia habobala sähalea, Faeagasebeboda edoiedu.

⁹ Ameada bidi edefade nealahilä, muni amo busadäoigali iälabiola säi.

¹⁰ Yesuea ilia habobasebe amo dawadigi nea, ea ilima sähalea, Dilia e edoëë yölasisa. Eada nema mala hedabi hamosebemelë.

¹¹ Busadäoida dilibalä namolöi namolömelë. Gaso, neda dilibalä namolöi namolö mademelë.

¹² Udia amea nïe domalogi weli negei amoda, ne baumolö amoëë daiai.

¹³ Na dilima dofä sähago. Ado Mala Hedabi gowe sege föi sulubadelagi säla olelesaleada, e helësëlahilä, ea hamoi amoge säla imolömelëla säi.

*Yudasaea Yesu hololömolöie ado afädë negela üi
(Maga 14.10-11; Ulugu 22.3-6)*

¹⁴ Giwilasi amoligi afädë, ie ëida Yudasa Isagaliada, e gobela ilo busa neebea ami awälahilä,

¹⁵ ea nabahalea, Na e dilile naabogi gausideläe, diliada negali edo imolö gabula nabi.

Amala nabasebegi, ilia muni giwi siliba nabülesi ohodoa nidelahilä, egali i.*

¹⁶ Segeyo amila nofela, ea Yesu ilile naabogi gausimolöie fu hogosa nelo.

*Yesu e ie bëgëla aulo amolibalä molö naha dilo
(Maga 14.12-21; Ulugu 22.7-14, 21-23; Yone 13.21-30)*

¹⁷ Segeyo Edefadegi beledi yidila made gobela molö amoëë segeyo bu agesolo amo gala, bëgëla aulo amoli maalahilä, Yesuma nabahalea, Dia Baagila Asi Segeyo molö molö amoëë, nilia abidi daiamäia hamesebela nabi.

¹⁸ Amala nabasebegi, Yesuea sähalea, Gaamugi awälahilä dolö amoma gomalä sämalo. Säla Oleleloea sähalea, Nïe fuda hä, ga made gabugi, nïe bëgëla aulolali, Baagila Asi Segeyo amoëë molö molö amo na dibalä nuduläla säila sämälola säi.

¹⁹ Amala säsebegi, bëgëla aulo amolia Yesuea säi amo gadola hamola, Baagila Asi Segeyo amoëë molö molöie daiai.

²⁰ Deadifalü, Yesu e giwilasi amolibalä molö naha sefolalo.

²¹ Ili molö naha sefolalea, ea sähalea, Na dilima dofä sähago. Dili sebegogi afädëa ne hololöla odoaïe naabogi gausimolömelëla säi.

* **26:2:** Baagila Asi Segeyola säi amoda, Isilaleie malö made nufudala, baagila awäla, Isibii dolö malö abulümi amoli nufudaha maadei amoëë helësëla obégëlo segeyola säi. * **26:15:** Muni giwi siliba nabülesi ohodoa go, walioda aboläiaidu nilia dawa made. Goda holöbö muni edefade. Hamoi hamolo dolöea aube bia gadoigige, gafeia gadoigige bidi nelo amo gadoi. Madiu 27.9-10 amoge bimalo.

²² Amala säsebegi, ilile asigia edefade yöia idogolahilä, hädo hïdolaea ema säla didigahalea, Dafidilo Geloi-e, nale, ma nalela säla didigai.

²³ Amala säla didigasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dolö nebalä falogi naabo gaalu digai ameada, ne hololöla odoaie naabogi gausimolömelë.

²⁴ Ie säla dëdëla negei dibe amo gadola, Dolöie Malöda baagomolö. Gaso, Dolöie Malö e hololöla odoaie naabogi gausise dolö amoda, asigii gabumelé. E emea made neegela ägii galebeda, e hedabi algilabiomelëla säi.

²⁵ Yudasa, e hololöla odoaie naabogi gausimolö amea nabahalea, Säla Olelelo-o, nalela nabi. Amala nabasebegi, ea ema sähalea, Dihü säse gomelëla säi.

Yesuea beledile wani ödäle ie bëgëla aulo amoligali i

(Maga 14.22-26; Ulugu 22.15-20; Age Golidi 11.23-25)

²⁶ Ili molö naha sefolalea, Yesuea beledi afädë nealahilä, Godema nesegei. Nesegelahilä, ea beledi dagabodasila, bëgëla aulo amoligali iahalea, Goda nïe domalomelëla säi.

²⁷ Amala sälähilä, ea gaabogi usi amo neala gaula nea, Godema nesegelahilä, iligali iahalea, Dili sulubadelaea go hä, gobe dadagabola mualo.

²⁸ Goda nïe healemelë. Asialo made ado elöi säla negemolöie healemelë. Nafade hamoi amoli hëmäia, udia dolö yafiegali besigahawé.

²⁹ Na dilima sähago. Segeyo wila nofela, ne wani ödä bu elö made naala nelolahilä, Naadoea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, dilibalä bu elö molömelëla säi.

³⁰ Amala sälähilä, ilia gë afädë udälähilä, Olibebia afiai.

Fidaea Yesu dawa madela sämolömelëla säi

(Maga 14.27-31; Ulugu 22.31-34; Yone 13.36-38)

³¹ Olibebia afiahalea, Yesuea ilima sähalea, Walio gasigi, dili sulubadelaea, nema hamosebe amo beahalea, dilile asigi afädë negeigo digamolömelë. Mida, ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, Na sugua sibi sigi aligilo nufudasegi, sugua sibida fisäla dusudasila afufumolömelëla säla dëdëla negei dialea.

³² Amamolö gaso, ne nowelasisegi, na dili baagila, nedale Galili moholömelëla säi.

³³ Amala säsebegi, Fidaea ema säla obëgësalea, Dima hamosebe amo bealahilä, sulubadelaei asigi afädë negei amo digaseda, neda dofä made amamolömelëla säi.

³⁴ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Na dima dofä sähago. Walio gasigi gagalugo gawalia made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämolömelëla säi.

³⁵ Amasebegi, Fidaea ema sähalea, Neda dibalä gaalu baagomolö galëge, ameada na di dawa madela dofä made sämolömelëla säi. Ie bëgëla aulo amoli sulubadelaeage amalamu säla didigai.

Yesu e Gesemani sagaia Godebalä adoi

(Maga 14.32-42; Ulugu 22.39-46)

³⁶ Yesu e ilibälä sege eï Gesemani besela galalahilä, ea bëgëla aulo amolima sähalea, Ne holöbö gasi gala Godema adose gaaluda, dili wi sefolamialola säi.

³⁷ Amala sälähilä, Fidage, Sebediïe malö äudä amolege, ea ili sigi awälahilä nea, ie iso asigia yöia idogola, säosäosa nelo.

³⁸ Amala nea, ea ilima sähalea, Nie iso asigia edefademalä yöia idogosalea, ne baagomolö gabumelë. Dili gui nea, nihiligila idihë namolölamelëla säi.

³⁹ Amala sälähilä, e holöbö gasi gala, nagadaia gumusula dia idogola dialea, Godema sähalea, Nie Naado, asiamolö fu galëda, gaabogi usi molö amo na asiamäia. Amamäia gaso, na hamese amo gadola made, dia hamese amo gadola hamomäiamelëla säi.

⁴⁰ Amala sälähilä, ea ie bëgëla aulo sebea ami awäla beahaleamelebe, ili süwia adi dibe amo beahilä, ea Fidama nabahalea, Dilia nebalä aoa afädë idihë namolö ulisebele.

⁴¹ Nafadea dili fedogola melëloea, idihë nea, Godema adosa namialo. Dofä. Asigiada hamomolöila helësësa neago gaso, domaloda wäbëai nebegola säi.

⁴² Amala sälähilä, e bu agedu obëgëla, Godema adosalea, Nie Naado, go made asiala, muäia galëge, dia hamese amo gadola hamomäiamelëla säi.

⁴³ Amala sälähilä, e bu obëgëla maala beahaleamelebe, ili süwia adi dibe meli. Mida, ilile si gafodo amo hä, gadugisalea amai.

⁴⁴ Ili ami bu elö digila awälahilä, ea bu osoda Godema dafidi säi amo gadola wäla säi.

⁴⁵ Amala sälähilä, ie bëgëla aulo amoli sebea ami bu obëgëla, ea ilima sähalea, Dili süwiamu diala, hele saleale. Bimo. Fu hä, ga madesebegi. Dolöie Malö amoda, nafade hamolo amolile naabogi hololöla gausisebemelë.

⁴⁶ Dili hä, nowemo. Afiadi. Bimo. Dolöea ne hololöla odoaie naabogi gausimolö amo hä, ga made misi neebemelëla säi.

Yesu odoaëe naabogi gausi

(Maga 14.43-50; Ulugu 22.47-53; Yone 18.3-12)

⁴⁷ Yesuea ado amo aso, sähä nebegi, giwilasi amoligi Yudasa e misi. Dolö maleia nudulo helebege baialage gaula, ebalä mofiai. Gobela ilo busa amoliage, udia dolöie asigi gäwi dafidilo amoliage, dolö amoli misialai.

⁴⁸ E hololäa ilile naabogi gausil amea, ilima dafidi daiala säla iahalea, Na dolö gaula mimise amoda emelë. E gaumalola säla i.

⁴⁹ Ili maalahilä, e hä, Yesu neebea fodolofalä maala sähalea, Säla Olelelo-o, di go gabiola sähahilä, e gaula mimi.

⁵⁰ Mimisebegi, Yesuea ema sähalea, Nedoo, dia hamomolö misi amoda hä, hamomola säi. Amala säsebegi, dolö amoli maala, Yesu hä, gaula fëdöi.

⁵¹ Amalebegi, dolö afädë Yesubalä nelo amea, ie helebe besela neawelahilä, gobela ilo Busa Edefade amoë hamoi hamolasilo amo nufudala, ie gëhe dagala sali.

⁵² Amala hamosebegi, Yesuea ema sähalea, Dia helebego dihü negeia ami negela obëgëmo. Mida, dolö sulubadelaea helebea nudumolöie gauseda, helebea ili nufudala baagosa maademolö gabu.

⁵³ Na nïe Naadoma nabaseda, eada waliomu selesaia fii yafie, ami giwilasi amo baagila asi amolida, nema fisiga wemolömelë. Na ema amala nabulö ulila helësësebele.

⁵⁴ Gaso, na amala nabaha galebeda, ado säla dëdëla negei dibe amo gadola, amala hamomolöi dialeala säi amo made gausiala digalabiola säi.

⁵⁵ Amo gala, Yesuea gegedoi amolima sähalea, Fa nelo gaumolöie mulo amo gadola, nudulo helebege baialage gagaulahilä, ne gaumolö misile. Segeyo sulubadelagi, nada Godeie mosöä säla olelesa sulo amogi, dilia ne made gauj amoda.

⁵⁶ Gaso, bea sälo amolia ado säla dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamolöie, nelebo sulubadela amala hamosamelëla säi. Amala säsebegi, bëgëla aulo amoli sulubadelaea e dëgila fisäla awäha maadei.

Ilia Yesuma gudi nabi

(Maga 14.53-65; Ulugu 22.54-55, 63-71; Yone 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ Yesu gauj amolia gobela ilo Busa Edefade Gaiafasa neebea ami, e sigi asi. Mala dawadigi dolöge, asigi gäwi dafidilo dolöge, ili ami gegedoi nefolalo.

⁵⁸ Fida e holöbö hobeala baagiala e bëgëla awäla, gobela ilo Busa Edefadeie mosö yala isogi digalahilä, hä, wagasebe amo bimolöie, hamoi hamolasilo amolibälä beaha sulo.

⁵⁹ Gobela ilo busa amoliage, Galisölo dolö amoli sulubadelaage, e baagomäia nufulöie, dolö odoaea wäfali, Yesuea asiala hamose melëlo amo sämäiala hogoi.

⁶⁰ Hogosebegi, yafiea wäfali, ea asiala hamose melëlo amo säla misi gaso, e nufulöie mi made meli. Made beasebegi, giso hobealafalö, dolö äudä maalahilä

⁶¹ sähalea, Egowea sähaleada, Na Godeie mosö go haila digalahilä, segeyo ohodoagi bu ultimolömelëla säimelëla säi.

⁶² Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefadea nowela aligilahilä, Yesuma nabahalea, Dia ado afädë made säla obëgësalea. Elea dima säsegoda, abeahämola sähadula nabi.

⁶³ Amala nabasebegi gaso, Yesu e ado saula sulo. Amasebegi, gobela ilo Busa Edefade amea ema sähalea, Gode namolöi neebe amoë eigi, dia nilüma fädäla sämola sähä. Afädë Memeli amoda, dile. Dida Godeie malölöla nabi.

⁶⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dihü säse gomelë. Gaso, na dilima sähago. Hobelada, Dolöö Malö Geloi Edefade amoë naabo dafädimadi filahilä, e mu baidilidaia maaha neë bimolömelëla säi.

⁶⁵ Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade amea, hile fagulo gadelaha nea sähalea, Ea Gode gagadela säsebego. Odoama ea hamoi amoë nalii made nabedelämelë. Hädamade ea Gode gagadela säsebe amo dilia hä, nabi amomelë.

⁶⁶ Dilia abilia helësësebelä nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Eda hä, nufudala baagomolö dialeala säi.

⁶⁷ Amala sähahilä, ilia Yesu e odagia gofedela gagalala, e nufudala iälalei. Odoaeada e naabo gafea nufudalahilä

⁶⁸ sähalea, Afädë Memeli, dolö di nufudase egoweda nowë gabu. Dihü bea säla sämola sähä nelo.

Fidaea Yesu dawa madela säi

(Maga 14.66-72; Ulugu 22.56-62; Yone 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Amo gala, Fida e segea yala isogi nogila digasia ami sebegi, hamoi hamolasilo dolisä afädë maalahilä ema sähalea, Dige Galili dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula säi.

⁷⁰ Amala säsebegi gaso, Fidaea dolö sulubadelaie sidaia ne madela sähahilä sähalea, Ado dia säse goda, na dawa mademelëla säi.

⁷¹ Amala sälähilä, e yala baagido idi dagaboomadi awäha nebegi, hamoi hamolasilo dolisä elöea e bealahilä, ami nefolalebe amolima sähalea, Dolö egoweda Nasalese dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula säi.

⁷² Amala säsebegi, Fidaea migalia diigila, bu elö ne madela gelola sälähilä sähalea, Dolö amoda na dawa mademeläla säi.

⁷³ Hobeala, dolö odoa ami nefolalebe amolia maalahilä, Fidama sähalea, Dida dofä amoligi gabu. Dia adosebegoea dihiüd ulufadigisebegomeläla säi.

⁷⁴ Amala säsebegi, Fidaea, na we wäfäl säseda, dofä ne Godea së imäiala sälähilä, migalia diigila sähalea, Dolö amo na dawa mademeläla säi. Ea säia gai amole, hä, gagalugo gawalia gäi.

⁷⁵ Amala gäsebegi, Fidaea helësësalea, Yesuea sähalea, Gagalugo gawalia aso, made gäla neëgi, dia ohodoala ne dawa madela sämölömeläla säi amo helësëla obëgëi. Amala helësëla obëgëlahilä, e segea doadigila awäla, gäia güsäla düisa nelo.

27

Ilia Yesu e Gabena Bailadi neebea sigi asi

(*Maga 15.1; Ulugu 23.1-2; Yone 18.28-32*)

¹ Segeyo sagala digase amo gaalu, gobela ilö busa nefolalo amoli sulubadelaeage, udia dolöe asigi gäwi dafidilo nefolalo amoliage, Yesu baagomäia nufulöla säla ado afädë negei.

² Ilia Yesu nafodola sigi awälähilä, Gabena Bailadië naabogi gausi.*

Yudasa e baagoi

(*Abosolo 1.18-19*)

³ Ilia e nufulöie hamosebe amo bealahilä, Yudasa, Yesu hololölo amea asigi bedefalahilä, muni giwi siliba nabülesi ohodoa amo neala gaula, gobela ilö busa amolige, dolö asigi gäwi dafidilo amolige neebea obëgëlahilä

⁴ sähalea, Nada dolö nafade afädë made hamoi hololöi amoda, asiala hamoi gabiola säi. Amala säsebegi, ilia säla obëgësalea, Dia hamoi goda nilile mademelë. Goda dihiülemeläla säi.

⁵ Amala säsebegi, Yudasaea muni amo Godeie mosö isogï ami sadia idogolahilä awäla, hümu maagö bëola baagoi.

⁶ Amala hamosebegi, gobela ilö busa amolia muni amo neala gaula nea sähalea, Goweeda dolöe heale digamäia hamoi amea, muni goda negelo dibeä ami gedola negemolöda dofea mademeläla säi.

⁷ Ilia ado afädë negelahilä, muni amea sege afädë nii. Sege amoda, nagaea sosobene hamolo dolö amoma nii. Udia dolö sege odoadila misi amoli baagosegi baumolöie sege nii.

⁸ Amala hamoi amo helësëlahilä, sege amoda Heale Segela sälo, amase, walioge amala sähä nea.*

⁹ Amoda Godea bea sälo Yelemaeama aligila bea säi amo gausiala digai. Ado amoda gomalä. Ilia muni giwi siliba nabülesi ohodoa amo neala gaui. Bidi amoda Isilaleie malö odoaea dolö goë bidida gomalä säla negei.

¹⁰ Dafidilo Geloia na hamomalai amo gadola, nagaea sosobene hamolo dolö amoë sege nimolöe, ilia bidi amo ilä dëdëla negei dialea.

Yesuma dida Yu udia dolöe beaha aligilo ginilela nabi

(*Maga 15.2-5; Ulugu 23.3-5; Yone 18.33-38*)

¹¹ Yesu Gabenaei siigi nebegi, Gabenaea Yesuma nabahalea, Dida Yu udia dolöe beaha aligilo ginilela nabi. Amala nababegi, Yesuea säla obëgësalea, Dihü säse gomeläla säi.

¹² Gobela ilö busa amoliage, dolö asigi gäwi dafidilo amoliage, ea asiala hamoimeläla säsebegi, ea ado afädë made säla obëgëi.

¹³ Amasebegi, Bailadia ema nabahalea, Ilia dima asiala hamoila säsebegi, dia made nabahalela nabi.

¹⁴ Hä, Yesuea ado afädëge made säla obëgësebegi, Gabena amo edefademalä fudugi.

Yesu baagomäia nufulöla säi

(*Maga 15.6-15; Ulugu 23.13-25; Yone 18.38-19.16*)

¹⁵ Segeyo Ede amoë molö nasolo amo galada, Gabenaea galabaia negei afädë fisigähamu aligilo. Udia dolö gegedoi amolia dolö gowe fisigämola säse amo gadola, hilima fisigälasilo.

* ^{27:2:} Bailadida Olomo dolö. Olomo ilia, e Yu ilile gamane beaha aligilo gabena namialai. Yu ilia hilidomuda Yesu nufudala baagomolö uligabugi, Olomo dolö amoliamu nufudala baagomolö dialeala sämölöi dilo. Ameada, Yu ilia Bailadi neebea Yesu sigi asi amo. Yone 18.31 bimalo. * ^{27:8:} Ado amea, walioge amala sähä neala säi amoda, segeyo walio nili neebeweë made säi. Amoda Madiuea ie beba dëdësebe amo gaalu segeyo dilo amoë säi.

¹⁶ Segeyo Ede amo gala, dolö afädë, ëi Balabasa galabaia negei dilo. Udia dolö sulubade-laea ie mala dawadigi.

¹⁷ Udia dolö yafie maala gegedoi nebegi, Bailadia ilima nabahalea, Na nowë dihilima fisigämäiala hamesebe. Balabasa fisigädule, ma Yesu, ema Afädë Memeleila sälo go fisigädulela nabi.

¹⁸ Amala nabi amoë mida, ilia Yesuma mudialahilä, ie naabogi gausi gabula helësëalea amai.

¹⁹ Amaimo, e gudisalea filo amodaia sebegi, ie udiaea ado afädë säsisa, Dolö mogoi goma afädë made hamomalo. Mida, na walio simasia beala, e helësëla nïe asigi edefade yöia idogoinmeläla säi.

²⁰ Amai gaso, gobela ilo busa amoliage, dolö asigi gäwi dafidilo amoliage, udia dolö gegedoi amolima Balabasa fisigähalea, Yesu nufuöla sämäia si nigilasi.

²¹ Amasebegi, hä, Gabenaeä ilima nabahalea, Äädä amolegi abodo dihilima fisigämäiala nabi. Amala nabasebegi, ilia sälä obëgësalea, Balabasameläla säi.

²² Amala sääsebegi, Bailadia ilima nabahalea, Amai galëda, Yesu, ema Afädë Memeleila sälo goma, na abilia hamomäiala nabi. Amala nabasebegi, ili sulubadelaea sälä obëgësalea, I fügäigi baala negemäiala säi.

²³ Amalebe, ea ilima nabahalea, Mida edogi. Ea edo nafade hamoi gabiola nabi. Amai gaso, ilia gelolafalí uuala sähalea, Eda i fügäigi baala negemäiala sähä nelo.

²⁴ Ea sääse amo made nabahalea, ilia gelola üala dodogöla sämölö hamosebe amo bealahilä, Bailadia udia dolö gegedoi amolile sidaa naabo nigime hësalea sähalea, Dolö goë heale digaseda, asialada nema maademelë. Dihilima gomeläla säi.

²⁵ Amala sääsebegi, udia dolö amoli sulubadelaea sälä obëgësalea, ie healeda nilïmage, nilile malömage diamäiala säi.*

²⁶ Amala sääsebegi, ea Balabasa hilima fisigäi. Amalahilä, odoaea Yesu fëgämälo. Fëgälahilä, e i fügäigi baala negemolö sigi mosalai.

Ami dolö amolia Yesu gadiaboi

(*Maga 15.16-20; Yone 19.2-3*)

²⁷ Amala hamosebegi, Gabena amoë ami dolö amolia Yesu sigi awäla, Beledoliama mosöa nogila digalahilä, ami dolö odoama gegedomalolahilä, e nogömaloi.*

²⁸ Ami nebegi, ilia ie fagulo gäi amo giila negesilahilä, fagulo bëi sedade bedefala salugasi.

²⁹ Amalahilä, ëefë äyo gägäi neala nasigila amalela, ginië busa gadoi hamola ie busagia salugasilahilä, i dama dagaboiige ie naabo dafädimadi gausi. Ili e mia emo gumu sasagala fia idogola salea, e gadiabola sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo gini-e, di go gabiola sähä nelo.*

³⁰ Amalahilä, ilia e gofedela gagalala digi, amase, i dama dagaboi gausi amo fedela neala busagia nufudadigisa nelo.

³¹ Ilia ema amala gagadiabosa nelolahilä, fagulo sedade amo holola, hïle fagulofalí amo salugasi. Salugasilahilä, ilia e i fügäigi baala negemolöe sigi asi.

Yesu e i fügäigi baala negei

(*Maga 15.21-32; Ulugu 23.26-43; Yone 19.17-27*)

³² Ili amila doadigila afiahä dibegi, gaamu Sailini ami fii dolö afädë, ie ëida Saimono gausiala digai. Amalebe, ilia ema Yesue i fügäi amo gaumalala eegei.

³³ Afialahilä, sege ëi Gologoda besela galai. Gologoda amoda Busa Giwi Segela sälo.

³⁴ Besela galalahilä, ilia wani ödäge gamogai ödäge gegoalahilä, egali muäia iäsebegi, ea nabibilage, molö made helësei.

³⁵ Amalebe, ilia e hä, i fügäigi baala negelahilä, ie fagulo gii amo nowëa nimabelela, sadu dahila, ie fagulo amo amala mogei.

³⁶ Amalahilä, ili ami fia idogola, e idihë sefolalo.

³⁷ Ilia i fügäigi ie busa daia adomoi, ema gudisalea säi amo dëdësalea,

GODA YESU, YU UDIA DOLÖIE BEAHA ALIGILO GINILA

dëdëla baala negei.

³⁸ Amala hamolahilä, ebalä fa nelo dolö äudä, elö naabo dafädimadi, amase, elö naabo fefeädimadila i fügäigi baala negei.

³⁹ Udia dolö ili amogi baagila afu mafusalea, ema busa dugagila digila gagadiabola

* ^{27:25:} ie healeda nilïmage, nilile malömage diamäiala säi amoda gomalä helësëla säi. E nufudala heale digasebe amoë sëda, hili molöla sähalea säi. * ^{27:27:} Beledoliama mosöda Gabenaeä mosö edefade. Amogida ami dolö amoli aligilo.

* ^{27:29:} Ami dolö iliä Yesu gadiabola dahila neala, beaha aligilo giniä momadolo amo gadola momadolasi. Segeyo amo gaalu, beaha aligilo gini iliada, fagulo bëige, habuga gadoige salugala, i dama dagaboi gaula filo negei.

⁴⁰ sähalea, Diada Godeie mosö haila digilahilä, segeyo ohodoagi ulimolöeai amo, di dihümu damula mosö. Dida Godeie malö galëda, i fügäia adogoila digamola säla baagila digisa nelo.

⁴¹ Amaimo, mala dawadigi amoliage, dolö asigi gäwi dafidilo amoliage, gobela ilo busa amoliage, amo gadola wäla gadiabola sähalea,

⁴² Eada udia dolö odoa ugila negelo. Amai gaso, hii ugila negemolöi made gabu. Eda Isilalei beaha aligilo gini nea. I fügäia adogoila e walio digaseda, nilia ema asigi afädë negemolö.

⁴³ Ea Godema asigi bogia adogola nelo. Godea e hameseda, ea e ugila negemäia. Mida, ea sähaleada, Neda Godeie Malölä sålo ameala sähä dilo.

⁴⁴ Fa nelo dolö ebälä i fügäigi baala negei amoleage, amo gadola wäla ema nemoi.

Yesu baagoi

(*Maga 15.33-41; Ulugu 23.44-49; Yone 19.28-30*)

⁴⁵ Eso mogogila awäla eso bëgise gaaluge, sege sulubadela gasilasimu dilo.

⁴⁶ Eso bëgise gaalu, Yesuea gelolafali wela säia adahalea, Eli, Eli lama sabagadanila säi. Amoie mida gomalä, Nie Gode, nie Gode, dia ne edogi fisigisisala säi.

⁴⁷ Amo nabalahilä, odoa ami nefolalo amolia sähalea, Goeada Elaia wesebegola säi.

⁴⁸ Hä, fodolofali amoligi afädë baluluia awäla, nelebo afädë dahudu gadoi wani ödä gamogai dibea ami gelahilä, i bidigi yaala, egali muäia i.

⁴⁹ Amala hamosebegi, odoa amolia sähalea, Aso. Elaia maala, e damula misiabelela beaha aligidila säi.

⁵⁰ Yesuea bu elö gelola sälähilä, ie namolö amo fisila, hame hä, mosaloi.

⁵¹ Amasebegi, fagulo edefade Godeie mosöa gosagisi dilo amo, gadogola gadelala digalahilä, elö eamu eamula negesi. Amase, fogolige maala, igige güädälä digi.

⁵² Amase, baui amolige doga negesebegi, Godeie udia dolö baagoi difolalo amoligi, yafie nowelasisi.

⁵³ Yesu baagoi amo nowelasisebegi, nowelasisi amoli baui amo dígila awäla, gaamu Godea hile nafolai Yalusaleme dibea ami nogila digasebegi, udia dolö yafiea ili meli.

⁵⁴ Ami dolö hädali afädë beaha aligilo ameage, amase, ebalä Yesu idihë nefolalo amoliage fogoli misi amogige, nelebo hamoi amogige beala, edefademalä fudugila bedälähilä sähalea, Wae! Goweda dofä Godeie malö gabula säi.

⁵⁵ Uidiafali yafiea Yesu ugila negemolöie, Galilila e bëgëla mofiai amolige, ami holöbö mia madela sidawewela nefolalo.

⁵⁶ Magadala udia Melige, Yamelele Yosebelele eme Melige, amase, Sebediie malö äudä amolele emege, udia amoligi nefolalo.

Yesue domalo baui

(*Maga 15.42-47; Ulugu 23.50-56; Yone 19.38-42*)

⁵⁷ Deadifali, Alimadia nelegei yafie negelo dafidilo dolö afädë misi. Dolö amoie éida Yosebe. Eege Yesue bëgëla aulo nelo.

⁵⁸ E Bailadi neebea maalahilä, Yesue domalo amo ema imäiala nabi. Nabasebegi, Bailadie ami dolöea ema neala imalai.

⁵⁹ Amasebegi, Yosebea Yesue domalo amo nealahilä, fagulo nigime baai made, hedabifali amea usulala

⁶⁰ gaula awälähilä, hile igi äbä gähe duwi dilo amogi bausi. Bausilahilä, igi edefade afädë bebugula maala, idi amo dofogasila, e hä asi.

⁶¹ Magadala udia Melige, amase, Meli elö amoge, ele Yesu baui gaalu älomodi sulo.

Ami dolö amolia baui amo idihë nelo

⁶² Nelebo daialo segeyo amo baagia, segeyo amogi gobela ilo busa nefolalo amolige, Felesi dolö nefolalo amolige, Bailadi neebea awäla gegedolahilä

⁶³ sähalea, Dafidilo, dahila nelo goea aso, made baagola nea sähalea, Segeyo äudä nelohilä osodagi, ne nowelasimolömelä säi amo nilia helëselä obëgëimelë.

⁶⁴ Amala säi amea, segeyo ohodoa gogi, odoaea baui amoie idi hedabola galahilä, idihë namialamalo. Bëgëla aulo amolia maala, ie domalo amo nealahiläda, udia dolöma hä bauia amila nowelasimeläla sälöea. Ilia amala hamola, dahila neala säseda, ea dafidi dahila neala sälo amo baagila moholö gabumelä säi.

⁶⁵ Amala säsebegi, Bailadie ilima sähalea, Ami dolö odoa idihë aligilo namiäia diligili iahago. Dilia ili sigi awälähilä, ilia bauia ami idihë namialamalo. Dilia gomalä hamomolööla asigisebe amo gadola hamola, bauia hedabola gamalola säi.

⁶⁶ Amala säsebegi, ili awäla bauia amo hedabola galahilä, odoaea idi galo igi amo bebugula auloea nofe negelä, idihë aligilo amolima hedabola idihë namialai.

28

Yesu e baagoiala nowela asi

(*Maga 16.1-10; Ulugu 24.1-12; Yone 20.1-18*)

¹ Segeyo Sabada baagibua, saleleie mi gäwi segeyogi, eso mi gäwila säsälösebe amo gaalu, Magadala udia Melile, Meli elölea bauí amo bea asi.*

² Ami nebegi, fogoli edefade misi. Dafidilo Geloïïe selesaia fii afädë Hebenila digahalea amai. Digalahilä, selesaia fii amea igi amo bebugula negesilahilä, e amodaia sulo.

³ Selesaia fii amoë odagida sege yabagelela yo digalo amo gadoi, amase, ie fagulo gäige falefafali fisi.

⁴ Amogi, idihë aligilo amoli ebalä bedähalea, ili emo gigisëla, baagoi gadoi hamoi.

⁵ Amaimo, selesaia fiaa udia amo lema sähalea, Ali bedämabio. Aliada Yesu i fügäigi baala negei hogola misi amo, na dawamele.

⁶ Eda wi maade. E negei diloa gowe bea misië. Mida, ea säi amo gadola, nowela asimelë.

⁷ Ali hä, aabela awäla, ie bëgëla aulo amolima gomalä sämalo. Eda baagoiala nowela asimelë. Dili baagila, edale Galili moholö awäha nea, e ami bimolömelëla sämalo. Na hä, alima säi agui amomelëla säi.

⁸ Amala säsebegi, ele bedälage, edefademalä obeägilage, fodolofalä bauia amila awäla, ie bëgëla aulo amolima sämölöie baluluu asi.

⁹ Awäha nebegi, Yesuea ele gausiala digala sähalea, Ali go gabiola säi. Amala säsebegi, ele e mia ga madela maala, ie emogi gaula digala, elea ie eï gauia adai.

¹⁰ Amasebegi, Yesuea elema sähalea, Bedämabio. Aliada, nïe nedoolalima, ili Galili mosalamalo. Awäsedä, ilia ne ami bimolömelëla sämölö mosalola säi.

Idihë aligilo amolia säi

¹¹ Udia äudä amole awäha nebegi, idihë aligilo odoa awäla gaamu isogi digalahilä, ilia gobela ilo busa amolima nelebo sulubadela hamoi amo säla iaha maadei.

¹² Amala säsebegi, gobela ilo busala, dolö asigi gäwi dafidilobalä gegedolahilä, ilia ado afädë daiala negei. Ilia muni malei neala, ami dolö amoligali iahalea

¹³ sähalea, Dilia gomalä sämalo. Ie bëgëla aulo amolia gasigi maalahilä, nili adidi dibegi, ie domalo amo fa niimelëla sämalo.

¹⁴ Amasebegi, Gabenaea ado gowe nabaseda, amoda, nilia ebalä ado hahamogimolömelë. Dilia asiala hamoi made bimäiala säi.

¹⁵ Amala säsebegi, ami dolö amolia muni amo nealahilä, ilima säi amo gadola bëgëi. Amaimo, walioge Yu ilia ado amomu säla daidosa nea.

Yesuea ie bëgëla auloma hamoi ilia hamomäiae säi

(*Maga 16.14-18; Ulugu 24.36-49; Yone 20.19-23*)

¹⁶ Bëgëla aulo giidälası amoli Galili afialahilä, segebidaia Yesuea säla negeia ami afiai.

¹⁷ Afialahilä, ilia e beala, ie eï gauia adai. Amai gaso, odoaeada asigi äudä negei.

¹⁸ Amasebegi, Yesu e ili neebaa maala nea, ilima sähalea, Hebeniïge, nagadaiaweïge, geloi sulubadela nema gausisa maadeimelë.

¹⁹ Amala hamoi amea, dili awälahilä, fifi asi sefolalebe amoli sulubadela nïe bëgëla aulo aligimäiae sämölö mosalo. Amalahilä, dilia Naadoë eïgige, Malö amoë eïgige, Eleloï Gesamiië eïgige, ili ödägi gelasila,

²⁰ na dilia hamomäiae amo sulubadela ilia bëgëla hamomäiae olelemalo. Segeyo sulubadeliä ne dilibalä namolömelë. Amalamu awäla, aligila wagamolömelëla säi.

Hä amo.

* **28:1:** Saleleie mi gäwi segeyoda, salele ede. Edolo niliada gifalädalüla sälo.

Ado Mala Hedabi Magaea Dëdëi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Ado Mala Hedabi Maga bebagi dëdëla negei amea, dafidi mi gäwila sähaleada, Godeie malö Yesu Gelesoie Ado Mala Hedabila säla dëdëla negei dialea. Nilia Magaea dëdëi dibe amo beaseda, Yesuea geloi hïdo elöi gaula nelo amoge, ea hamoi hamosa nelo amoge ulufala dëdëi dië bimolömelë. Yesuea mala oleesa nelo amoge, mugabe fedai nesila digisa nelo amoge, udia dolöea nafade hamoi hësa nelo amoge, amoda ie geloi amo olela, ea amo gadola hamosa nelo. Yesuea hïle eïda gomälä sälo. Dolöie Malöla sälo. Dolöie Malö namolö misi ameeda, ie namolö fisiga gala udia dolö yafie sigi obégemolömelä säi, (10.45).

Magaea, Yesuea hamosa nelo amo sedalu yafie säi. Gasoda, Yesuea udia dolöma ado mala oleesa nelo amolida, ea sedalu hedabola made säi. Magaea dafidida ödägi gelo Yoneie sedalu sälalihä, Yesu et ödägi gei amoge mugabe Saidania e fedogola melü amoge, obobala dëdëlahilä, Yesuea hamoi geloi hamosa nelo amoge ulufala dëdëi. Amase elöda, udia dolöea yöi elö elöla gauseda, ea boba hamomolö amoie ilima oleesa nelo.

İe bëgëla aulo amolia, mi gäwilafalï amida, Yesuea nelebo hamosa nelo amoie mi fädäla dawa made nelo. Gaso, geléala bebea awäha nea, giso hobeala beagolei. Beaseda, udia dolö ilia Yesubalä ado neala yöi yafie ilä säi dië bimolömelë. Ea Ado Mala Hedabi dëdëla wagahalea, Yesu baagola nowela asi amo dëdëla negei dialea.

Yesu misi amoda udia dolöma Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe säla imolö misi

(Maga 1.1-3.6)

*Ödägi gelo Yonea ado mala säla iäha nelo
(Madiu 3.1-12; Ulugu 3.1-9, 15-17; Yone 1.19-28)*

¹ Ado Mala Hedabi goda, Godeie malö Yesu Gelesoia dafidi mi gäwi amo dialea.

² Bea sälo Aisaeiae bebagi ado dafidi dëdëla negei dibe amoda gowe.

Godea sähalea, Nabuö! Nie ado säla imolö mosalamalo amomada, die idı fodolasimäia, ema dafidimola sämölömelë. *Malagai 3.1*

³ Udia dolö aligisia made sege falaia ami nea, afädëa uuala wesalea, Dafidilo Geloi misiäia idı fodomolö amo dadaiaha namialo. İe idı amoda mogolafalï fodolasimala sähä neamelëla. *Aisaea 40.3*

⁴ Amala säla dëdëla negei dibe amo gadola, sege nafade udia dolö aligisia made ami ödägi gelo Yone et misi nelo. Ea shähalea, Dilia nafade hamoi amo Godea hëmäia, dilile iso asigi besula, ödägi gemolö dialeala säla iäha nelo.

⁵ Yudia sege gaamu holöfali holöfali dibeaa amilage, Yalusaleme udia dolö nefolalo amoli sulubadeläge, e neebaa ami mafusa nelo. Mafula ilia nafade hamoi amo sisihaha maadesebegi, Yonea ili ödä Yodonagi gesa nelo.

⁶ Yone eda sugua gamele hilä fagulo hamoi amo salugalahilä sugua gafodo gadoia malibu negela nelo. Eada galia wage äwi ödäge nahe nelo.

⁷ Ea ado mala säla iähalea, Ne dafidi nusi neawee. Hobeaa ne baagia afädë moholö amoda, ne holöfali neebewe gadoi made, eda ilibia edefade neebe amo moholömelë. Ne hedabi made ameeda, na ie emo usililo éfë gumusula dialeaa fisigämölö amo dofea made neawee.

⁸ Na dilli ödäeamu gesa neamelë, eada dili Eleloï Gesamia gemolömelëla säla iäha nelo.

*Yonea Yesu ödägi gelasi
(Madiu 3.13-17; Ulugu 3.21-22)*

⁹ Segeyo amogimu Yesu e Disiligi Galiliie gaamu Nasalesela maasebegi, Yonea Yesu ödä Yodonagi gelasi.

¹⁰ Yesu ödägi gelahilä ödägilä fodolo agesua aliga adogoi amo, mu dusuia gase amo meli. Amala dusuia gasebegi, Gesami haea maliabu gadoi digalahilä ema fise amo meli.

¹¹ Amo gaalu, selesaia mosöala ado afädë säia idogosalea, Dida nïe malö. Na dima edefademälä boba hamoi nea, nïe iso asigia dima obeägïsa neawela säi.

*Yesuea nafade hamomabelela mugabea fedogola bimolö misi
(Madiu 4.1-11; Ulugu 4.1-13)*

¹² Ado amo säha maadeia gai amo, Godeie Gesamia Yesu e sege nafade udia dolö aligisia made ami mosäia fisiga gai.

¹³ E fisiga gaia ami segeyo nabülsä biyidia nebegi, mugabe Saidania Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolö misi. Yesu e sugua ilaba elö elöla nefolalebea ami nebegi, selesaia fii ilia e ugila negemolö misi.

*Yesuea hamoi mi gäwila Galili hamosa nelo
(Madiu 4.12-17; Ulugu 4.14-15)*

¹⁴ Yone galabaia negesebegi, Yesu e Galili awälahilä Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie Ado Mala Hedabi säla iäha nelo.

¹⁵ Yesuea sähalea, Godea segeyo daiala negei dilo amo, walio wegi gausiai ameada, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ga madefali dialeamelë. Ameada, dili asigi besula, Ado Mala Hedabi go gaula mogomalola säla i.

*Yesuea dolö biyidia seme digisa nebegi wei
(Madiu 4.18-22; Ulugu 5.1-11)*

¹⁶ Yesu e Galili oeabo agesu nedaha nea beahamelebe, seme digilo dolö äudä, Saimono ie edoo Ädulule seme digisa neeve meli.

¹⁷ Bealahilä Yesuea elema sähalea, Na alima udia dolö nelo mala oleledelä. Ali ne awäsewe gadola bégëla misiela säi.

¹⁸ Amala säsebegi, elea selégë amo fodolofali ami negesilahilä e bégëla asi.

¹⁹ Yesu e holöbö sedade awälahilä beahamelebe, Sebediie malö Yamese ie edoo Yonele dudaia ami nea, selégë nuli amo hamogisa neeve meli.

²⁰ Beala fodolofali ele wesebegi, elele eedo Sebedige bidi nimolöie hamoi hamosa nefolalo amolige dudaia amilahilä ele Yesu bégëla asi.

*Yesuea dolö afädëma mugabe fedai nesila digi
(Ulugu 4.31-37)*

²¹ Yesula udia dolö odoali afiala Gabaniama gaamugi besela galai. Sabada gafe segeyo amo besela galasebegi,* Yesu e gedolo mosöa ami nogila digalahilä, ea udia dolö amolima ado mala säla olelesa nelo.

²² Ea säla olele amo nabala ili fudugisa sefolalo. Mida, mala dawadigi amolia olelelo amo gadola made, geloi hido elöi gaula nea olelese amogi.

²³ Segeyo amo gala dolö mugabe fedai afädë gedolo mosöa ami maala sulo. Dolö amea üalala digila sähalea,

²⁴ Nasalese fii Yesu-o, nili neebea wi dia edo hamomolö misi. Nili nufudadigmolöie misile. Nada di dawa. Dida dolö hedabi mogofiali, Gode hü e neebea amila misimelëla säi.

²⁵ Amala säsebegi, Yesuea mugabe amoma nemosalea, Adomabu! Dolö go digila di mosöla säi.

²⁶ Amala säsebegi, mugabe amea dolö amo neala amulämelasihilä üalala digila doadigila asi.

²⁷ Amala hamosebegi, udia dolö sefolalo amoli sulubadela, fudugilahilä hilidomu säla didigahalea, Walio hamoi amoda edo gadoidu. Dolö goea walio ado säi amoda, ado gähe geloi hido elöi gelola säimelë. Ea ado säseda, mugabe ilia nabelo gabula säi.

²⁸ Yesuea hamoi amo udia dolö Galilimadi nefolalo amoli sulubadelaea fodolofali nabala didigai.

*Yesuea udia dolö yafie wahilasissa nelo
(Madiu 8.14-17; Ulugu 4.38-41)*

²⁹ Yesuge Yamese Yonege ie begela aulo odoa ilige gedolo mosöa amila Saimono Ädululea mosöa ami afiai.

³⁰ Saimonoie udia amoie eme domalo hëgila oloi, imididaia adi dilo amo, ilia fodolofali Yesuma säla i.

³¹ Säla iäsebegi, Yesu e udia oloi dibea ami awälahilä, ea naabogi gaula nowela ifosi. Amala hamosebegi, e hëgila oloi dilo amo hogosa helela wahisebegi ea ili molö muäia daiai.

³² Eso digase gaalu, deadi udia dolö nefolalo amolia oloi difolalo amolige mugabe fedai nefolalo amolige sigi gagaula Yesu neebea ami gegedoi.

³³ Uidia dolö Gaamugi ami nefolalo amoli sulubadela idi galo mia hadaigi amimu gegedoi.

³⁴ Amala hamosebegi, Yesuea udia dolö yafie olo elö elöla oloi difolalo amoli wahila digi, mugabe fedai yafie nefolalo amoli nesila digila digisa nelo. Amala hamosebegi, mugabe

* **1:21:** Segeyo Sabadada Yu udia dolö ilile hele aligilo segeyoge, amase, Godeü ei gauia adalo segeyoge dilo. Godea sege föi dibe amo sulubadela segeyo gafeiagi hamosa maadelahilä, segeyo gifalädalügi hü e hele fila sulo. Isilale udia dolö ilia amo gadola hamomäia, ea segeyo Sabada daiai. Segeyo Sabadada Edolo niläada gafela sälo. Mi Gäwi 2.2-3ge, Sigi Obëgëi 20.8-11ge bimalo.

amolia Yesu eda gowe neala dawadigisa madei nefolalebegi, Yesuea mugabe amolima dilia adomabula säi.

*Yesuea Galilimadi ado mala sälä olelesa nelo
(Ulugu 4.42-44)*

³⁵ Sege yomolö amo gaalu Yesu e segea nowela awälahilä, udia dolö aligisia made ami awäla Godema adosa sulo.

³⁶ Saimonoge ebalä nefolalo amoliage Yesu hogogola hobeala bëgëi.

³⁷ Beagolelahilä ilia ema sähalea, udia dolö sulubadelaea di hogosa neamelëla sälä i.

³⁸ Amala sälä läsebegi, Yesuea sälä obëgësalea, Gamelä. Sege gaamu odoa ga made dibeä ami, ado mala sälä ìmolö afiadi. Neda hamoi amo hamomolö misimelëla sälä.

³⁹ Amala sälähilä e Galili sege sulubadelamadi nawesa nea, ilile gedolo mosö nefolalebe amoligi nogila digalahilä, Yesuea ado mala sälä iadigi, mugabe fedai nefolalo amoli nesila digila digisa nelo.

*Yesuea dolö gudubu hamoi afädë wahi
(Madiu 8.1-4; Ulugu 5.12-16)*

⁴⁰ Amala hamosa nebegi, dolö gudubu hamoi afädë Yesu neebea ami maalahilä, emo gumu sasagala fia idogola salea sähalea, Dia ne wahimäiala helësëeda, hä dia ne wahilasi-molöi nebegola sälä.

⁴¹ Amala säsebegi, Yesuea dolö amo bobasëlahilä, ie naabo mogodigia gala, dolö amo diigisa nea sähalea, Na amala helësësa, wahimola sälä.

⁴² Amala säsebegi, dolö gudubu hamoi amo fodolofali hogosa helela wahi.

⁴³ Yesuea e fodolofali mosalolahilä, ema gelola sähalea,

⁴⁴ Nabuö! Di wahi go oböla odoama sälä ìmabio. Gobela ilo dolö neebe amea di bimäia olemolö mosalo. Amalahilä, udia dolö ilia bimäia di wahi go olemolöie, Mosesea sälä negei dibe amo gadola, di hëmäia nelebo afädë odala ìmalö mosalola sälä i.

⁴⁵ Amala sälä i amo nabalahilä gaso, dolö amo awäha neada, ema hamoi amo ili sulubadelama sälä iia awäha nelo. Amala sälä iia awäha neala sälä amo nabala, Yesu e ilile siigi gaamu difolalebea ami made awäla, udia dolö aligisia made ami gasi gala nelo. Amala gasi gala nebegi, udia dolö sege sulubadelagi nefolalo amoli Yesu neebea ami mafula gegedoi.

2

*Yesuea dolö fii si afädë wahilasi
(Madiu 9.1-8; Ulugu 5.17-26)*

¹ Segeyo odoa baagisebegi Yesu e bu Gabaniamma obëgëi. Yesu obëgëla misi neala sälä amo udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea nabaha maadei.

² Nabalahirilä udia dolö yafie Yesu neebea ami mafula gegedoi amea, mosö isogige idilibage fimolö fu maade, negegi dibegi, Yesuea ilima ado mala sälä iaha nelo.

³ Säi iaha nebegi, dolö afädë fii si sulo amo e neebea ami, dolö biyidiaeia iwasala gaula misi.

⁴ Udia dolö yafie negegi amea, ilia dolö amo Yesu neebea gaula moholö uli gabugi, mosö figidaia gaula fedalahilä, mosö figi dusuia gala dolö iwasala gaula misi dafu amola mumusogi Yesu neebe amo gaalu salisi.

⁵ Ilia asigi afädë negei nea hamosebe amo bealahilä, Yesuea dolö fii si amoma sähalea, Nie malö, dia nafade hamoi amoli na hä hësa maadeimelëla sälä.

⁶ Amala säsebegi, mala dawadigi dolö odoa sefolalo amolia asigiamu helësësalea,

⁷ dolö gowea ado egoweda abeahilä sähad. Eada Gode gagadesa neamelë. Gode eamu udia dolöea nafade hamoi amoli hëmolöi neala helësësa sefolalo.

⁸ Ilia amala helësësa sefolalebe amo, ie asigia aabelaa beagolelahilä, ea ilima sähalea, Edoë dilia go helësësa dialea.

⁹ Na dolö fii si gowema ado aabei sämölöda abodo. Dia nafade hamoi amoli hësa maadeila sämölö amo aabei gabule, ma, di nowela dëe fëo gaula mosöla sämölö amo aabei gabule.

¹⁰ Amaimo, Dolöie Malöea nagadaiaawi nea, udia dolöea nafade hamoi amoli hëla digimolöie, geloi gaula neebe amo dilia helësämäia olesagomelëla sälä. Amala sälähilä ea dolö fii si amoma sähalea,

¹¹ Na dima sähago. Di nowela dëe fëo neala gaula dihi mosöla mosalola sälä.

¹² Amala säsebegi, dolö amo nowelahirilä, udia dolö sulubadelaei sidiaa ie fëo amo neala gaula fodolofali asi. Amala hamosebegi, ili sefolalo amoli sulubadelaea asigigi fudugilahilä, Godeie ei gauia adala sähalea, Siiba nelebo gowe gadoi hamose nilia melëlo mademelëla sälä didigai.

Yesuea Ilibai wei

(Madiu 9.9-13; Ulugu 5.27-32)

¹³ Yesu e Galili oeabo agesu bu elö nedaha nebegi, udia dolö yafie e neebea ami mafula gegedoi. Gegedosebegi Yesuea ilima ado mala säla iaha nelo.

¹⁴ Säla iaha nelolahilä awäha nea, Alibiasaie malö Ilibai e dagisi muni nelo mosöa sebe amo bealahilä, Yesuea ema ne bëgëla misiela säi. Amala säsebegi, e Yesu bëgëla asi.

¹⁵ Yesu e Ilibaia mosöa molö naha sulo. Dagisi nelo dolö yafiege, mala nafade hamolo dolö yafiege, Yesula ie bëgëla aulo amolibalä gedola salea molö naha sefolalo. Dolö amo gadoi yafieada, Yesu awäse amo gadola bëgëla awähamu aligilo.

¹⁶ Mala dawadigi Felesi dolö amolia beahamelebe, Yesu e dagisi muni neloge, mala nafade hamologe, nefolalo amolibalä gedola salea molö naha sebe melü. Bealahilä ilia Yesu bëgëla aulo amolima nabahalea, Mala nafade hamologe, dagisi muni nelo nefolalo amolige, ebalä, gedola salea molö naha sebegoda edoïela nabi.

¹⁷ Amala nabasebegi Yesuea ilima säla obëgësalea, Udia dolö olo made nefolalebe amolida, alögoda neebea aulo made. Oloi sefolalebe amolima alögoda neebea aulo. Amo gadola wäla, ne misi weda, udia dolö hedabi sefolalebe amoli wemolö misi made, udia dolö nafade hamolo nefolalebe amoli wemolö misimeläla säla i.

Yesuea molö made naala aligiloë säi

(Madiu 9.14-17; Ulugu 5.33-39)

¹⁸ Segeyo molö naala made aligilo fu amogida, ödägi gelo Yoneie bëgëla aulo amoliage Felesi dolö amoliage molö naala made aiala nefolalo. Udia dolö odoa maalahilä, Yesuma nabahalea, Yoneie bëgëla aulo amoliage Felesi dolö bëgëla aulo amoliage molö made naala aligilo fu amogi, Die bëgëla aulo golia molö naha nebegoda mi edoïela nabi.

¹⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dolö afädëa udia neahalea, udia dolö e damelë molö molö gedoi hï ebalä sefolalebe amolima, dili molö made naala aiala samialola samolöle. Udia nimolö dolö amo ilibälä seëda, ili molö made naala aiala samolöle.

²⁰ Gaso, hobeala dolö amo odoaea sigi gaula asibua, ili molö made naala aiala sämolömeläla säi.

²¹ Amala sähilä Yesuea ado elö sähalea, Afädëa fagulo goofogi fagulo gähea baala asogelo made. Amala hamoseda, fagulo gähe amea goopo amo nulimolömelë. Amalahilä dafidi nuli amo gadola made bu edela nulilo.

²² Amo gadolamu, dolö afädëa sugua meme gafodoea ödä i hamoi sibai amogida, wani ödä gähe dibe amo söga salelo mademelë. Amala hamoseda, wani ödä amea ödä i sugua meme gafodoea hamoi sibai amo dusulahilä, ödä i amoge wani ödä amoge, hä, nafademolömelë. Amala hamoloea, wani ödä gähe dibe amoda sugua meme gafodoea ödä i hamoi gähegi oselomeläla säi.

Yesuea segeyo Sabada gafegi hamoi made hamolo amoë säi

(Madiu 12.1-8; Ulugu 6.1-5)

²³ Segeyo Sabada gafegi Yesula ie bëgëla aulolali, eladi gadoi ei widi sagaido afiahä dilo. Afiahä dialea ie bëgëla aulo amolia widi gägä amo faila nana awäha nelo.

²⁴ Nana awäha neebe amo Felesi dolö ilia bealahilä Yesuma sähalea, Nilile mala säla negei dibe ameada, segeyo Sabada gafegi hamolo made amo die bëgëla aulo golia damula hamosa nebegoo bimola säi.

²⁵ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Siiba Debidia hamoi dëdëla negei dibe amo dilia made nidelo neale. Debidige, dolö odoa ebalä nefolalo amolige, molö maadela sidëa baagoselea,

²⁶ gobela ilo Busa Edefade Abiada e nebegi, Debidia Godeëe mosöa nogila digalahilä, beledi Godegalii odala i dilo amo neala mai. Beledi amoda odoaea nülo made, Gobela ilo amoliama nülo negei amo ea nalalahilä, odoa ebalä nelo amoli muäia neala gaula awäla imelëla säi amo dilia made nidelo neale.

²⁷ Yesuea ilima säla wagahalea sähalea, Godea segeyo Sabada gafe hamoi amoda, Udia dolö fifi asi sefolalebe amolia segeyo Sabada gafe amo ugila negemäia hamoi mademelë. Udia dolö fifi asi sefolalebe amoli ugila negemäia hamoimelë.

²⁸ Amala hamoi ameada, Dolöö Malö amoda, segeyo Sabada gafeëe Dafidilo neamelëla säla i.

3

Segeyo Sabada gafegi Yesuea dolö naabo nafadei afädë wahí

(Madiu 12.9-14; Ulugu 6.6-11)

¹ Yesu e gedolo mosöa ami bu elö nogila digai. Mosöa amida dolö naabo elö amo balägädöla nafadei afädë sulo.

² Udia dolö odoa sefolalo amolia Yesuma dia nafadela hamoila sämölölahilä, segeyo Sabada gafegi, Yesuea dolö amo wahisebelela bimolöie, ilia si dadaiaha sefolalo.

³ Amaha sefolalebegi, Yesuea dolö naabo nafadei amoma sähalea, Di nowela mogogi namolö misiëlä säi.

⁴ Amala sälähilä ea ilima nabahalea, Nilia segeyo Sabada gafegi hedabi hamomolö amo dofeale ma, nafade hamomolö amo dofeale. Udia dolö hedabola namiäia damula moholö amo dofeale ma, baagomäia nufulö amo dofealela nabi. Amala nabasebegi, ilia sälä obégela made sefolalo.

⁵ Yesuea udia dolö sefolalo amoli sidawewela bealahilä e yöi. Mida. Ilile iso asigi geloi dibe amo beala. Yölöhilä ea dolö naabo nafadei amoma sähalea, Die naabo mogodigia gamola säi. Dolö amea naabo mogodigia gai amole, ie naabo amo wahimolöi wahi meli.

⁶ Amala hamosebe amo bealahilä, Felesi dolö sefolalo amoli segea fodolofali doadigila awäla, Heledo sosogo nefolalo amolibälä gegedolahilä, Yesu baagomäia abilia hamolödula sälä didiäha dilo.

Yesuea ie geloi olei gaso, hile segeafali fii amolia ema asigi afädë made negei

(*Maga 3.7-6.6*)

Udia dolö yafe oeabo agesua gegedoi
(*Ulugu 6.17-19*)

⁷⁻⁸ Yesula ie bégela aulola ili sege ili neloa amo fisila, Galili oeabo dibea ami afiai. Ili afisebe amo gadola udia dolö yafea ili bégela afiai. Sege Yudialage, gaamu Yalusalemelage, sege Idumialage, ödä Yodona dögela alämadilage, gaamu Daiamadilage, Saidonomadilage, sege amoligila udia dolö sämölö asusugai yafiea, Yesuea hamoi amo nabala e bégela afiahilä, e neebe amimu gegedoi.

⁹ Amala gegedosebegi Yesuea ie bégela aulo amolima sähalea, Udia dolö yafie gegedosalea, ne dedelela fédösebe amea, bobadélasebegi, ne dudaia fedadelä, dilia du afädë gaula maala ne neebe gaalu, ga madela negesimola säi.

¹⁰ Ea udia dolö yafie dafidi wahilasi amo gadola, udia dolö olo sefolalo amoliage ili wahilasimäialahilä, ilia e digimolöie gegedoi amea dedelei.

¹¹ Mugabe amolia e beala ie emo mia gumusula dia digalahilä, üalala digila sähalea, Dida Godeie malömelä säi.

¹² Amala säsebegi, ea mugabe amolima gelola sähalea, Odoama ne Godeie malö neala sälä ïmabiola säi.

Yesuea abosolo giwilasi memelei
(*Madiu 10.1-4; Ulugu 6.12-16*)

¹³ Yesu e segebidaia fedalahilä, dolö odoa hï hamei amoli misiäia wesebegi, ili e neebea ami misi.

¹⁴⁻¹⁵ Maasebegi ea dolö giwilasi amoli ebalä namolöie ili memelelahilä, ea ilile ei abosolo negei. Ilia Godeie ado mala sälä ïmolö mosäiäge, mugabe fedai nesila digimolö geloi iligali ïmolöiege, ea ili memelei.

¹⁶ Giwilasi memelei amolile eida gowe ili. Saimono, Yesuea ie ei elö Fida negei amoge,

¹⁷ Sebediie malö Yamesege, ie edoo Yonege, Yesuea elele ei elö Boaneyisi negei. Nilile ado sälada sege gudusebeie malö.

¹⁸ Äduluge, Filibige, Badolomiuge, Madiuge, Domassage, Alibiasaie malö Yamesege, Dadiusige, Selodo sosogo Saimonoge,

¹⁹ Yudasa Isagaliada, Yesu hololölo amoge. Yesuea giwilasi amoli memelei.

Yesu e mugabe Belesabulubälä nea, hamosa neebela säi
(*Madiu 12.22-32; Ulugu 11.14-23; 12.10*)

²⁰ Memelesa maadelahilä, Yesu e mosöa asi. Udia dolö yafie bu gegedoi amea, Yesula ie bégela aulo amolali molö molö fu maade meli.

²¹ Amala hamoimelä säi amo nabalahilä, Yesu sosogo nefolalo amolia e bea asi. Mida, odoa ilia e gagaosa neala säi amo nabala.

²² Mala dawadigi dolö Yalusalemela digafui amolia sähalea, Mugabe Belesabuluda Yesuma fedai nea.* Mugabe ilile busaea ema geloi iäseggi, ea mugabe nesila digisa neamelä säi.

²³ Amala säsebegi, Yesuea ili mofiamolahilä, ilima ado besula sähalea, Mugabe Saidani hümuda abilia nesila digimolöi gabu.

²⁴ Sege afädëgi fii hilimu mogela nuduseda, fii amoda geloi made bimolömelä.

* **3:22:** Belesabulüe ei elöda, Saidani. Madiu 12.22-28 bimalo.

²⁵ Mosö afädëgi fii hilimu mogela nuduseda, mosö amoda gelola namolö mademelë.

²⁶ Mugabe Saidania hümu ado nease amea, e sosogo neebe amoli mogeseda, amoda gelola made aligila, hogosa helesa maademolömelë.

²⁷ Afädëa dolö geloi neebe amoë mosöa ie nelegei dibe amo fa nimolö moholöi mademelë. Ea dolö geloi amo dafidi naabo emoge, nafodola negesiä ie mosöa nelegei dibe amo fa nimolö moholöi galea.

²⁸ Na dilima dofä gelola sähago. Udia dolöea nafade hamoi amoli sulubadelage, gagadela ado nafade elölä säi amolige, hëla fisimolöi bimolömelë.

²⁹ Be afädëa Eleloï Gesami gagadeseda, made hëmolö. Ie nafade hamoi amoda, walioge hobealage, hii ebäla diamolöi diamolömelëla, Yesuea säi.

³⁰ Ilia Yesu e mugabe fedai neala säi amo nabala ea ado amo amala säi.

Yesuea eme edoolalida nowë

(*Madiu 12.46-50; Ulugu 8.19-21*)

³¹ Segeyo amo gala, Yesuea eme edoolali mafula segea ifo baagido nea, odoa ilima sähalea, Yesu e nili neebeawi misialasebela sämola säi.

³² Amala sääsebegi, udia dolö yafie Yesu amalela sefolalo amolia ema sähalea, Nabahale. Die dieme didoo dialifilari misi segea nea. Ilia di misialala sääsebela säi.

³³ Amala sääsebegi, ea säla obögësalea, Nëe neme nedoolalida nowë ili gabula säi.

³⁴ Ea e amalela sefolalebe amoli sidawewela bealahilä ilima sähalea, Bimo. Neme nedoolalida sefolalebe gowe ilimelëla säi.

³⁵ Udia dolö, Godea hameše amo gadola hamolo nefolalebe amolida, nedooge nalifige nemege amoli neamelëla säi.

4

Yesuea ado besula, molö gägä fëfëila säi

¹ Yesu e Galili oeabo agesua nea, udia dolöma ado mala bu säla olelesalea, ado besu yafie säi amoda gowe.

² Amala nefolalebegi, Yesuea ilima säla olelesalea, ado besu yafie säi amoda gowe.

³ Nabuöl! Dolö afädëa sagaido gägä fëfëila aligi asi.

⁴ Sadia gogola aligi awäha nebegi, gägä odoa idiafa daala negei amo haea maala, neala naha maadei.

⁵ Gägä odoa igi naga abelëidaia daala negelahilä, gägä amea naga abelëi amodaia fodolofalä bäu.

⁶ Bäu gaso, eso neëa hégisalea difi moholö asusugala ödölola bausoi.

⁷ Amase, gägä odoa äyo gägäi neebea ami digai. Amoda äyo gägäi amobalä gegedola bäu amea, widi gägä amo yau hahalea gägä made negei.

⁸ Gägä odoa naga hedabi dibeä ami daala negei ameada, hedabola baulahilä gägä neimeilë. Odoaeada gägä nabülaşı ohooda negei. Odoaeada nabülaşı gafeia negei. Odoaeada nabülaşı emu nabülaşı negeimelëla säi.

⁹ Amala sälähilä Yesuea säla wagala sähalea, Dili gëhe galea galëda nabuölä säi.

Yesuea ado besula säi amoda mi edo helësëla säi

(*Madiu 13.10-17; Ulugu 8.9-10*)

¹⁰ Udia dolö yafie afiha maadeibua e bëgëla aulo giwilasi amola, udia dolö odoa Yesubalä nefolalo amola ilia, ea ado besula säi amoë mi nabi.

¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo helësemolöda, dafidi ulufadigila made musügä negei dilo amo, dilia helësemäia säla i amomelë. Be udia dolö segea nefolalebe amolima ado besulamu säla iha neebeweie

¹² Mida.

Ilia siia beahamu nea gaso, dofä gowe gabula made beagolemolömelë. Ilia gëhea nabahamu nea gaso, asigia mi gowe gabula made helësemolömelë. Ilia beagolela helësësa galebeda, ili asigi besusa maadesegi ilia nafade hamoi amo Godea hësa maade-labiomelëla

säla i.

Aisaea 6.9, 10

Ado besu säi amoë mi fädäla säi

(*Madiu 13.18-23; Ulugu 8.11-15*)

¹³ Yesuea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Ado besu säi amoë mi fädäla made helësëi neale. Made helësëi nea galëda, ado besu odoa säse amo sulubadelä abilia helësemolö gabu.

¹⁴ Dolö amea hawa fëfëi amo gadolada, Ado Mala fëfëlo dolö nea.

¹⁵ Ado mala idiafa digai amo gadoida, udia dolö odoaea ado mala nabasebegi, Godea ilile isogi ado mala sagasi amo, mugabe Saidani maala fodolofalä neala gaula aulo nea.

¹⁶ Amase, udia dolö odoa widi gägä igi naga abelöidaia digai amo gadoi nkeebe amoliada, ado mala obeägila nabalahilä fodolofalä neala gaulo.

¹⁷ Gaso, ili difi moholö ulisalea sedade made aligilo. Amalahilä ilia ado mala neala gaui amoë yöi beasege, odoaea ili neala sëlasisege, ilia fodolofalä digila aulo nea.

¹⁸ Udia dolö odoa giisi äyo gägä damui fedaha dibeaa daala negei amo gadoi nkeebe amoliada, ado mala nabalahilä gaso,

¹⁹ ilia nagadaia galu difolalebe amoligi säösälahilä, muni edefade negemolöla helësëla, nelebo elö elöla gesami awäla helësëe amea, ado mala nabi amo yau hahalea gägä negelo made nea.

²⁰ Gaso, naga hedabia molö gägä daala negei amo gadoi udia dolö nkeebe amoliada, ado mala nabala asigi afädë negela neala gaulahilä, ilia gägä nabüla si ohodoa negela digi, nabüla si gafeia negela digi, nabüla si emu nabüla si negela digilo neamelëla sää.

*Dolö afädëa gamali waseda falo hawa negelole
(Ulugu 8.16-18)*

²¹ Amala sälähilä Yesuea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Afädëa gamali yola sagaseda, faloea dabelole ma, imidi hawa negelole. Ai amala made hamolo, aulidaia negelomelë.

²² Nelebo musügä negei dibe amoda hobeala ulufadigisa maadela, udia dolöea nelebo dabela negei difolalebe amolida hobeala yo digai dibeaa ami ulufadigisa maademolömelë.

²³ Afädë di gëhe glea galëda, nabualola sää.

²⁴ Ea ilima aso sähamu neamu sähalea, Ado dilia nabi amoda hedabola helësemalo. Dilia odoagali mogela iaseda, Godeage amo gadola wäla diligali mogela iahalea, odoage baala ïmolömelë.

²⁵ Afädëa nelebo afädë gaula nkeebe amomada Godea odoa baala yafie ïmolömelë. Afädëa nelebo afädë made gaula nea, holöfälä gaula nkeebe amo dofea gaula neala nkeebe amolida, Gode hii fedela nimolömelëla sää.

Molö sagai bäulo amoë ado besu sää

²⁶ Yesuea ado aso sähamu nea sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoda gowe gadoi dialea. Dolö afädëa sagaido hawa fëfëla aligi awäha nelolahilä,

²⁷ gäsi sulubadelagi dolö amo diala, yose nowela afu mafusa neé gaalu, hawa fëfëi amo dulu besela galala bause amoda gomalä bausebelä dolö amo hüda dawa made aligilo.

²⁸ Nagaea bäulasila gägä negelo. Dafidida bäudale bäulo. Hobeala mumusu negelahilä, gägä hii e negelomelë.

²⁹ Molö sagai amo nimolöi galëda, dolö amo hii helebe guagei amea damulo. Mida, molö mumului nimolö segeyo besela galai amea.

*Ado besula masada gägäe sää
(Madiu 13.31-32; Ulugu 13.18-19)*

³⁰ Yesuea aso sähamu nea sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo, nilia abodo gadoila sämölödu. Ado besula nilia abodo gadoima oodo beala sämölödu.

³¹ Amoda masada gägä gadoi. Gägä odoa gadoi made. Gägä amoda holöfälifalä. Ilia amo sagaia sagalomelë.

³² Ilia sagai amo fedala edefadela aligiseda, dägöala sagai odoa amo baagila awäla bäulomelë. Ie adomo edefade bafui amogida, haea mafula bäu augi hawa ami mosö olelomelëla sää.

³³ Udia dolö amolile asigia helësemoloi galëda, helësemäia. Yesuea ado mala sälä iahaleada, ado besula yafie sälä iahä nelo.

³⁴ Ea udia dolöma Ado Mala sälä iahaleada, ulufala made sälä iala, ado besula sälä iaha nelo. Ie bëgëla aulolali hilidomu neada, ea ado besula sälä ilo amoë mi sulubadelä ilima sälä iaha maadei.

*Yesuea fo ödälebalä adoi
(Madiu 8.23-27; Ulugu 8.22-25)*

³⁵ Segeyo amo gala deadi eso digase amo gaalu, Yesuea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Oeabo edefade goie agesu alogodigogi afiadila sää.

³⁶ Amala sälähilä udia dolö yafie nefolalo amoli amilahilä, ili Yesu sulo du amodaia fila fedalahilä, eege hiligila fila afiai. Du odoage ili awäse amo bëgëla hobeala afiai.

³⁷ Afiahä dibegi, fo edefade gelola guula maalahilä, oeabo bubolela aidagula dudaia häila digala, du nobamolö hamose meli.

³⁸ Amala hamose amo gaalu, Yesu eda du bidigi busa fugulo negela adi dilo. Amala adi dibegi ilia e didiigisalea sähalea, Säla Olelelo-o, di nowemo. Nili baagodelä hamosebe gowegi di holöfali fudugila made dialealela säi.

³⁹ Amala säsebegi, Yesu e nowelahilä foma nemolahilä ödäma sähalea, Aeala aumamo. Fologomabula säi. Amala säi amofo fo gelola guula misi amo boogeleta ödä aidagula fedai amofo aumalasi.

⁴⁰ Ea ie bögëla aulo ilima nabahalea, Edogi bedäha dialea. Dili Godema asigi afädë negei made nealela nabi.

⁴¹ Amala usila aumase amo beala, ili edefademu bedälahilä hilidomu sähalea, Folea ödäleada ie ado nabelo gabu. Dolö weda nowëdula sähä difolalo.

5

Yesuea dolö afädëma mugabe fedai nesila digi

(*Madiu 8.28-34; Ulugu 8.26-39*)

¹ Yesula ie bögëla aulola ili Galili oeabo agesu näiado alömodi awäla Gelasa fii mosöa besela galai.

² Yesuea ödä du ami negesiä awäha nebegi, dolö mugabe fedai afädë baagoi igi ävägi bausidola maaha nebegi gausiala digai.

³ Dolö amoda baagoi bausiale amimu diaha aligilo. Dolö afädëa ie naabo emoge igi efëa gaula nafodomolöi made nelo.

⁴ Segeyø yafiegi ilia ie naabo emoge igi efëa nafodosamu aligilo. Gaso, igi efë amo ea hësäla digisamu aligilo nelo. Gelo hidö elöi amoda dolö afädëa e gaumolöi made nelo.

⁵ Dolö amoda gasi esoage baagoi bausiale segebidailemu nawesa aligilo. Ea üalala gaula nawesamu neada, hïle domalo igia dagabosamu aligilo.

⁶ Amala hamosamu aligilo amo, Yesu e aso wagadi made maaha neebe amo beala, e balulua awälahilä Yesuüe emo mia gumusula dia digai.

⁷ Gumusula dialea gelola sähalea, Gode Dofä Ilibia Edefade neebe amoë malö Yesu, dia nema abilia hamomolöe misi. Na dima Godeie ei nabasewegida dia ne së imabiola säi.

⁸ Ea amala gelola säi amoë mida, Yesuea ema dida mugabe, dia dolö go digila mosöla säsebegi amala sälä obögëgi.

⁹ Yesuea ema nabahalea, Die eida nowëla nabi. Ea sälä obögësalea, Nie eida Malei. Nilida holöfali made, maleimelä säi.

¹⁰ Amala sälähilä ea Yesuma gelolafali sähalea, Segeweda digila mosöla sämabiola säi.

¹¹ Amo gaalu amida sugua yafie gau domala ami moosa nefolalo.

¹² Mugabe amolia Yesuma gelolafali sähalea, Nilii sugua nefolalebe gagowelima fedala namolö mosöla sämola säi.

¹³ Yesuea amala hamomola säsebegi, dolö amo digila mugabe amoli sugua nefolalo amolima fedai. Amala nogila fedala gau mogobogi amogi balulua didigafula ödägi nogila digaha maadelahilä, sulubadela ödäea naha maadei. Sugua amoli gedolada dausini äudä gadoi ödäea mai.

¹⁴ Amala hamose amo beala sugua sigi aligilo amoli fisäla awälahilä, gaamu dibeä amige mosö gagäwila asi dibeä amige säsäla awäha nelo. Säi amo nabalahilä udia dolö nefolalo amolia abilia gelola hamoi walebelela fädäla bea afiai.

¹⁵ Ili Yesu neebea afialahilä beahamelebe, dolö dafidi mugabe yafie fedai nelo amo fagulo salugalahilä, e asigi hedabi negei sebe amo beala ili bedäi.

¹⁶ Udia dolö Yesuea hamose melölo amolia, udia dolö misi nefolalebe amea nabuäia dolö amoma mugabe yafie fedai nesila digi amoge, sugua ödäea mai amoge ilima sälä iaha maadei.

¹⁷ Amala sälä iasebegi, ilia Yesuma gelola sähalea, Dida nilile segea wi namolö mademelä. Näiadodi namolö mosalola säi.

¹⁸ Amala säsebegi Yesu e dudaia fimolö awäha nebegi, dolö mugabe yafie fedai dafidi nesila digi amea, Yesuma nabahalea, Di awäsebe go gadola ne mudulela nabi.

¹⁹ Amala nabasebegi, Yesuea dolö amoma sälä obögësalea, Nebälä moholö made. Dafidilo Geloia dima hamoi amoige bobasëi amoige die sosogoma sälä imolö dihü mosöa mosalola säi.

²⁰ Amala säsebegi, dolö amea Gaamu nabülsasi difolalebe amo sulubadelägi awälahilä, Yesuea ema hamoi amo udia dolö nefolalo amolima sälä iasebegi, ilile asigia fudugisa maadei.

Yalusüe idowi wahi amoge, udia Yesuüe fagulogi diigisebegi wahi amoge
(*Madiu 9.18-26; Ulugu 8.40-56*)

²¹ Yesu e dudaia fila Galili oeabo bu dëgëla obëgëla awäla agesua nebegi, udia dolö yafie mafula ea ado säse amo nabulö gegedoi.

²² Amase amo gaalu, gedolo mosö beaha aligilo afädë misi, amoëë ëida Yalusi. Ea Yesu beagolelahilä ie emo mia gumusula dia idogolahilä

²³ Yesuma gelola sähalea, Nie nidiwi holöböda baagomolö ga madefali dialea. Dia dofä naaboea diigisegi made baagola wahimäia awähadula säi.

²⁴ Amala säsébegi, ebalä asi.

Udia dolö yafie nefolalo amoliage e bëgëla afiahalea negegilä dedelela aligi afiahä dilo.

²⁵ Afiasë amo gadola udia afädë gäheo i nabülasi afädëe odoai äudä heale olo olosamu aligilo amoge asi.

²⁶ Udia ameada e wahimäiala alögoda yafie neebëa ami awähamu aligilo. Gaso, ea së edefade meli. Ea alögoda iligali muni iahamu aligilo. Gaso, ie olo amo made wahila edesa aligilo.

²⁷ Amala hamoi salea, ea Yesuea hamolo sedalu säi amo nabalahilä, udia dolö Yesu bëgëla afiasë amolibalä awälähilä e baagido maala ie fagulogi diigi.

²⁸ Ea hido asigiamu helësëalea, na ie fagulogi diigiseda, neda wahimolöla helësëi.

²⁹ Ea Yesue fagulogi diigi amore, heale olo oloi amo hogosa helela, e fodolofali wahi gabula helësëi.

³⁰ Yesuea ie wahilo geloi awäse amo helësähilä, besula nea nabahalea, Nie fagulogi diigi amo nowëala nabi.

³¹ Amala nabasebegi, ie bëgëla aulo amolia ema sähalea, Dibalä udia dolö yafie dedelela aligi afiahä dibewe dia beaségoda, ne nowëa diigila edoëë nabahala säi.

³² Amala säsé amo gaalu, e nowëa digisa walebelela sidawewela hogoi.

³³ Udia amea ema hamoi amo helësëla emo gigisëla bedäla, Yesu mia ga madela gumusula dia idogolahilä, Ema hamoi amo sulubadela sälä iahä maadei.

³⁴ Sälä iäsebegi Yesuea ema sähalea, Nie nidiwi-e, dia nema asigi afädë negei amea di hä wahigomelä. Olo amea dima bu elö made baamolömelä, dalulo gaula mosalola säi.

³⁵ Yesuea sähä nebegimu gedolo mosö beaha aligilo Yalusüe mosöala dolö odoa misi. Maalahilä ilia ema sähalea, Die didiwi amoda hä baagoi dialea. Sälä olelelo goma yöi iäse goda edoëela säi.

³⁶ Ilia amala säsébegi, Yesuea auaualahilä gedolo mosö beaha aligilo amoma sähalea, Dia bedämabu. Godema asigi afädë negemalola säi.

³⁷ Amala sälähilä udia dolö odoa nefolalo amolima dili misiabiola sälähilä, Fida Yameise ie edoo Yonela ohodoa ilimu ebalä asi.

³⁸ Gedolo mosö beaha aligilo amoëë mosöa maligahamelebe, udia dolö yafie gegedolahilä didigaosalea goba fedaha dibe meli.

³⁹ Beala e mumusogi nogila digalahilä ea ilima sähalea, Dilia goda edogi didigaola goba fedaha dialea. Udia malö goda baagoi made, süwia adi dialeameläla säi.

⁴⁰ Amala säsébegi, ilia Yesubalä ösa sefolalo. Amasebegi, ea ili sulubadela segea nesila digitalähilä, udia malö amoëë eedo emeleta ie bëgëla aulo ohodoa amolali udia malö dusugala negei hogoli amogi nogila digai.

⁴¹ Yesuea udia malö amoëë naabogi gaula nabeleia wesalea, Dalida gumi. Nilile ado adolada, Udia malö holöbö, na dima sähä. Di hä nowemola säi.

⁴² Amala säi amore udia malö amo fodolofali nowela asi. Amala hamose amo beala, udia dolö nefolalo amoli edefademälä budugila bedäi. Udia malö amoëë gäheo ida nabülasi afädëe odoai äudä.

⁴³ Yesuea ilima gelolafalä sähalea, Na walio hamoi amoda udia dolö odoama sälä imabiola säi. Amala sälähilä, Ea ilima udia malö holöbö go molö muäia imola säi.

6

*Nasalese udia dolöea Yesu hamei made nelo
(Madiu 13.53-58; Ulugu 4.16-30)*

¹ Yesuea sege amo dëgila ie bëgëla aulolali hü e edëla aligi segea ami bu obëgëi.

² Segeyo Sabada gafegi Yesu e gedolo mosöa ami awälähilä, udia dolöma ado mala olelesa nelo. Udia dolö yafie ea ado mala säsé nabaha sefolalo amoli asigigi budugilahilä sähalea. Dolö goea ado goweda, abidi niidu. Ema dawa edefade dibe goweda, dawa edo gadoidu. Ea melëlo made gadoige hamomolöi made gadoige hamose weda edodu.

³ Nilia helësëa, dolö egoweda mosö olelo. Meliie malö madele. Eda Yameise Yosese Yudasa Saimonola ilile edoo nea madele. Ie elefila ilida nilibälä wi sebe amodala säi. Ilia amala sälähilä, ema bimolö habobala hamei made nelo.

⁴ Amasebegi, Yesuea ilima sähalea, Udia dolö fifi asi sulubadelaeada, bea säloie ado nabaha. Gaso, hile segea fii, hile sosogofali iliage, hile mosöa fii iliage, ie ado nabelo made gabiola säi.

⁵ Segea ami dolöea hamomolöi made gadoige melëlo made gadoige ea hamomolöi made gabugi, udia dolö oloi afädë afädëlamu naaboea diigila wahisa nelo.

⁶ Amala hamose amo beala ilia ema asigi afädë made negesebegi Yesu e fudugisa nelo. Amasebegi, ea Nasalese sege amo fisila udia dolö fii odoa ilima ado mala olelela aligi nawesa nelo.

Yesuea ie bëgëla aulo amolima ie geloi olei. Gaso, ilia e dawadigi made nelo.

(Maga 6.6-8.21)

Bëgëla aulo giwilasi amolima Yesuea hamoi i

(Madiu 10.5-15; Ulugu 9.1-6)

⁷ Yesuea ie bëgëla aulo giwilasi amoli wela gegedosebegi. Ea ili äudä äudäla afufumalola sähahilä, udia dolö mugabe fedai nefolalebe amoli nesila digamäia ea ilima geloi i.

⁸ Ea ilima sähalea, Dili afiahalea galiamomu gaula mosalo. Nelegei odoa gaula mosabio. Molöge aduge muni salelogi salala gaula mosabio.

⁹ Emo usililo salugamalo. Fagulo äudä salugamabiola säi.

¹⁰ Ea ilima aso sähamu nea sähalea, Dili awäla sege afädëgi besela galala mosö afädëgi nogila digaseda, mosö amogimu nelolahilä dilia sege amo digila awäsolö amo gala giso mosö amo hä fisimalo.

¹¹ Amase, sege odoagi besela galasegi, ami fii amolia mosö fu made iala, dilia säse amoge made nabaseda, sege amo hä digila mosalo. Digila awähaleada, dilile emogi dao baai amo fefëla salalahilä mosalo. Amala hamoseda, ilia helésëslea, nilia asiala hamoi amea amala hamosebela helésëmelömelä säi.

¹² Amala säi amo nabala ili afiahilä, udia dolö ilima sähalea, dili asigi besumalola säla i.

¹³ Ilia amala säla ialahilä, udia dolö yafie mugabe fedai nefolalo amoli nesila digila digi. Udia dolö oloi yafie difolalo amolige ilia weli soga negesebegi, wahisa maadei.

Ödägi gelo Yone baagoi

(Madiu 14.1-12; Ulugu 3.19-20; 9.7-9)

¹⁴ Udia dolöea Yesuei ei säsäi asi ameada beaha aligilo Gini Heledoea nabi. Odoaea sähalea, Ödägi gelo Yone dafidi baagoi amo bu nowelahilä obégëla misi nea, geloi melëlo made gadoi hamosa neamelëla sähä dilo.

¹⁵ Odoaea sähaleada, Eda Elaia gabu. Amase, odoaea sähalea, Eda bea sälo siiba nelo amo gadoi gabula säi.

¹⁶ Heledoea ado amo nabalahilä sähalea, Yoneda na muugi damui amo bu obégëla maala neeve gadoi gabula säi.

¹⁷⁻¹⁸ Helodiasa eda dafidi Heledoie edoo Filibiie udia sulo amo hobeala Heledoea fedela nii. Amala hamosebegi, Yonea Heledoma sähalea, Dia didooie udia fedela neala dibälä sebegö dofea made hamoimelëla säi. Amala säsebegi, Heledoea ami dolö nefolalo amolima sähalea, Yone gaumölö mosalola säi. Amalebe ilia e igi éfëa nafodolahilä galabaia mosöa negei. Heledoea ie udia Helodiasa obeägimäia amala hamoi.

¹⁹ Ie udia Helodiasaea Yonema habobalahilä, ja baagomäia abilia nufulödula helésä sulo. Gaso, nufulö fu made meli.

²⁰ Mida, Heledo eada Yone eda dolö hedabi, Godeie siigi asigi mogoi neala helésäla bedälähilä, eada Yone idihë nelo. Ea Yonea ado säse nabala obeägilö ameada e asigi säösäla helésäla nelo.

²¹ Heledo ja ägäla misi segeyo besela galasebegi, gamane beaha aligilo nefolalo amolimage, ami beaha aligilo nefolalo amolimage, Galili segeie dafidilo nefolalo amolimage ea sähalea, Molö molö gegedomalola säi. Molö giasolo amo galada Helodiasaea Yone nufulö fu beagolei.

²² Segeyo amo gala ili molö naha dibegi udia malö Helodiasaie idivi maalahilä sigoi. Heledo eage dolö odoa ebäla molö naha sefolalo amoliage, ea sigoi amogi hido elöla obeägij. Hido elöla obeägisebegi, ginia dolisä amoma sähalea, Sigosegoie nelebo afädë imose amo gadoi imolömelëla säi.

²³ Ea naabo migalia diigila dolisä amoma sähalea, Nelebo afädë imoseda, na sege edefade beaha neeve amogi mogogi nofela imolömelëla säi.

²⁴ Amala säsebegi, dolisä amo segea doadigila awälähilä emema nabahalea, Ne edo imola sämolödula nabi. Amala nabasebegi, emea sähalea, Ödägi gelo Yoneie busa damula imola sämalola säi.

²⁵ Amala sääsebegi, dolisä amo fodolofalä baluluia obëgëla awälahilä Ginima sähalea, Ödägi gelo Yoneie busa damula falodaia gaula maala walio ïmäia hamesameläla säi.

²⁶ Amala säi amo nabalahilä ginia edefademalä bobasëi. Gaso, dolö molö naha sefolalo amoli sidaia migaläa diigila ado gelola säi ameada, fisimola sämölö uli gabula helësëi.

²⁷ Amala helësëlahilä ea fodolofalä ami afädëma sähalea, Yoneie busa damula gaula obëgëmolö mosöla säi. Amala sääsebegi, ea galabaia mosöa awälahilä Yoneie busa damui.

²⁸ Damulahilä falodaia negela gaula maalahilä dolisä amoma i. Iäsebegi, dolisä ameada emema i.

²⁹ Amala hamoimeläla säi amo nabalahilä ie bëgëla aulo amolia ie domalo neala gaula awäla igi äbägi bausi.

Udia dolö yafiea molö mai

(*Madiu 14.13-21; Ulugu 9.10-17; Yone 6.1-13*)

³⁰ Abosolo dolö amoli Yesu neebea obëgëla maalahilä, ilia hamoi amoge mala olelei amoge sulubadela ema säla iaha maadei.

³¹ Udia dolö afu mafusalea ili molö molö fu made beasebegi, Yesuea ilima sähalea, Nili udia dolö madeido hele fimolö afiadila säi.

³² Amala sähahilä ili hilido ödä dudaia fifigila udia dolö madeido afiai.

³³ Ili afiahia dibegi, udia dolö yafiea bealahilä ili hä afiahia gabula helësëi. Amala helësëlahilä ili gaamu elögi elögila nagadabodo baluluia afialahilä ili moholö afiasheba ami dafidi ilidale awäla besela galai.

³⁴ Ili awäla ödä agesua besela galahamelebe, udia dolö yafie nefolalebe meli. Bealahilä ea ili edefademalä bobasëi. Mida, Ili sugua sibi sigi aligilo maadesalea, hilido aligilo amo gadoi neebe amo beala. Amalebe ea ilima ado mala yafie säla olelesa nelo.

³⁵ Segeyo amo gala deadisebegi, ie bëgëla aulo amolia andee neebea maalahilä ema sähalea, Sege udia dolö maadeia wimu nebegi hä deadisebegi.

³⁶ Dia udia dolö nefolalebe gowe ili mosalala sämo. Afialahilä hili molö bidia nimolö sagai mosö dibeaa amige gaamu holöfälä dibeaa amige hogogola mosäiameläla säi.

³⁷ Amala sääsebegi, ea ie bëgëla aulo amolima säla obëgësalea, Ili molö muäia dilia ïmalolä säi. Amala sääsebegi, ilia ema säla obëgësalea, Muni gina hädali häudäea ili beledi muäia neala imolö afiadulela nabi.

³⁸ Ea ilima nabahalea, Dilia beledi aboläia ägüi walebelela bimolö mosalola säi. Beala maalahilä ilia ema sähalea, Niliada beledi bia seme äudä amolemu ägülubela säi.

³⁹ Amala sääsebegi, ea ilima sähalea, Udia dolö sulubadela gegedolahilä, giisi hedabidaia, nudulu hamola fifigimalamalola säi.

⁴⁰ Amala sääsebe amo gadola sääsebegi, odoada hädali afädë, odoada nabülesi bia gadoi nudulu hamola fifigi.

⁴¹ Amala fifigi dibegi ea beledi bia amoge seme äudä amoge naaboea gaula nea, Selesia mosöa sida adogola nea, Godema nesegelehalilä, ie bëgëla aulo amolia udia dolö amoligali sogomäia beledi dagabodasilä i. Amalahilä ea seme äudä amoge dagabodasilä, ili sulubadelagali sogomalai.

⁴² Sogoi amo, sefolalo amoli hulu sulubadela naha maadei.

⁴³ Naala bolesalea, beledige semege fea digai amo bëgëla aulo amolia neala gedolahilä, adu giwilasigi salala nobai.

⁴⁴ Beledi seme nahä sefolalo amoli dolömuda dausini bia sulo.

Yesu ödäabodo asi

(*Madiu 14.22-33; Yone 6.16-21*)

⁴⁵ Yesuea ie bëgëla aulo amoli fodolofalä mosalolahilä sähalea, dafidi dilidale ödä dudaia fifigila oeabo go dëgëla alogodi sege ei Bedesaida mosalola säi. Amala sähahilä udia dolö gegedoi amolima sähalea, Dilige dihili mosöa dusula afiamalola säi.

⁴⁶ Ili sulubadela dili hawio afiamalolahilä, eda Godema adomolöie segebidaia ami fedai.

⁴⁷ Ie bëgëla aulo amoli dudaia fifigila asi amo oeabo mogogi gasise amo gaalu, segea amida Yesu e hido nelo.

⁴⁸ Yesu e ami nea beahamelebe, du busamadila fo gelola maase amea, ödä adelo i amea ilia gelola adimolö ulise meli. Haea gämolö amo gaalu, Yesu e ödäabodo ili neebea ami moholö asi. Ea ili baagila moholö awäse

⁴⁹ amo gaalu, ilia e ödäabodo maase amo beala, mugabeledula helësëlahilä üälai.

⁵⁰ Ili sulubadelae a beala edefademalä bedäsebe amo bealahilä, Ea ilima fodolofalä sähalea, Asigi hä gelomalo. Weda nemelë. Bedämabiola säi.

⁵¹ E maala ilibälä dudaia fii amole fo made maala boogelei. Amala hamosebegi, ilile asigigi edefademalä fudugi.

⁵² Iliada ea udia dolöea muäia beledi i amoëe mida fädäla made helësëi nelo. Ilile iso asigi gai nelo.

*Yesuea Genesaledi ami udia dolö oloi yafie wahi
(Madiu 14.34-36)*

⁵³ Yesula ie bëgëla aulola ili oeabo amo dëgëla alämadi sege ëi Genesaledi besela galalahilä ödä du amo ëfëa begela agesua ami negesi.

⁵⁴ Du negesiä maaha neeve amo udia dolö nefolalo amolia bealahilä, hä Yesu gabula aabela helësëi.

⁵⁵ Amala helësëlahilä ili sege dibe amo sulubadelagi fodolofali baluluia afufulahilä udia dolö ilima sälä iaha maadei. Udia dolö Yesu misi neala säi nabi amoliada, oloi difolalo amoli iwasala gaula Yesu neebaa ami misi.

⁵⁶ Sege dibe sulubadelagige gaamu dibe sulubadelagige, mosö dibe sulubadelagige Yesu e awäla besela galasebea amida, udia dolö nefolalo amolia oloi difolalo amo gaula mafula magaia gaamugi negesisi. Negesiä ilia Yesuma gelola sähalea, Oloi gowe ilia die fagulo bidigimu diigimäiamelëä säi. Oloi amoli sulubadelaea amala diigisebegi, wahisa maadei.

7

*Godeie Ado sälä negei amea mäu ilile ado baagi
(Madiu 15.1-9)*

¹ Felesi dolöge, mala dawadigi dolö odoa Yalusalemela misi amolali gegedolahilä ili Yesu neebea ami afiai.

² Ilia beahamelebe ie bëgëla aulo odoaea naabo nigime hëla made molö naha sefolalebe amo meli.

³ Felesi dolö iliage, Yu udia dolö sulubadelaeage, mäu ilia aialo mala negei amo helësëlahilä naabo nigime made hëla molö nülo made nelo.

⁴ Ili magaia gaamugi awäla, obëgëla maalahilä, nigime made hëla molö nülo made nelo. Ödä ii ge faloge, gaabo iige, aiala nigime hëlo negei amo gadola aiala hamolo odoa yafie negei.

⁵ Felesi dolöla mala dawadigi dolöla ilia ema nabahalea, Die bëgëla aulo golia, mäu ilile aialo mala dibe amo damula, naabo nigime hëla made, buludola molö nase goda edoëla nabi.

⁶ Amala nabasebegi, ea ilima sälä obëgësalea, Siiba Aisaeaea asigi fea negelo dilile hedabola bea sälä negeimelë. Ea bea sälä dëdëla negei amoda gowe,

Udia dolö ilile iso asigi wagadi made ga negesiä, adoeamu nïe ëi gauia adalo nea.

⁷ Ilia dolöfæa mala sälä negei amomu olelesaleada, Godeie adoda amomelëä sälö nea. Amaimo, ilia nïe ëi memalä gauia adalo nebegola

sälä dëdëla negei dialeala Yesuea säi.

Aisaea 29.13

⁸ Dilia Godeie ado sälä negei dibe amo fisila, dolöie aialo mala dibe amomu gaula gelola hamosa nebegola sälä i.

⁹ Yesuea ilima aso sähamu nea sähalea, Dilile aiala hamolo mala amo hamosalea. Dilia Godeie mala sälä negei dibe amo fisi gabu.

¹⁰ Amoëe Mosesea ado sälä negesalea, die diado diemele hawa nea, elele ado nabala, bëgëla hamomalola sälähilä sähalea, Afädëa ie eedo emele gadiaboseda, baagomäia nufulö dialeala sälä negei dialea.

¹¹⁻¹² Amai gaso, dilia gomalä sälomelë. Afädëa nelebo amoligi gobanala säseda, eada eedo emele, made ugila negemolömelëä sähalea sälö, Gobana nilile ado sälada Godegali odala i neawe.

¹³ Amalo ameada, dilia mäu ilia aiala hamolo mala olelei amomu hamosa neada, dilia Godeie ado fisila, mala amo gadoi yafie hamosamu aligilomelëä säi.

*Yesuea udia dolö neala nafadelo amoëe säi
(Madiu 15.10-20)*

¹⁴ Yesuea udia dolö nefolalo amoli bu misialolahilä ilima sähalea, Dili sulubadelaea, na säsebewe nabala hedabola helësëmal.

¹⁵⁻¹⁶ Nelebo segea dilo dolö isogi digase ameada, udia dolö neala nafadelo mademelë. Nelebo isogi dilo segea doadigila awäse amea udia dolö neala nafadelomelëä säi.

¹⁷ Amala sälähilä, udia dolö amoli amilahilä, e mumuso isogi digala sebegi, ie bëgëla aulo amolia ema nabahalea, Ado besula säi amoëe mida edodula nabi.

¹⁸ Amala nabasebegi, ea ilima sähalea, Dilige aso, asigi made gäwi neale. Nelebo sulubadel asegea dilo isogi digase ameada, udia dolö Godeie siigi nigime baalo made amo, dilia dawa made neale.

¹⁹ Molö nase amoda asigigi aulo mademelë. Gaisagi digalahilä segea doadigila aulomelë. Ado amoüeda Yesuea gomalä sähalea säi. Molö sulubadela nase ameada, Godeie siigi nigime baalo mademelëla säi.

²⁰ Ea sähamu nea sähalea, Udia dolöie iso asigigi besela galase amea, udia dolö Godeie siigi nigime baalomelë.

²¹ Udia dolö ilile iso asigigila besela galalo amoda gowe. Asigi nafadege, nelegei fa nimolöge, udia dolö baagomäia nufulöge, udia dolö susugu hamomolöge, hilimu nafade odoa hamomolöge,

²² Udia nii susugu hamomolöge, gesami moholöge, mala nafade elö elöla hamomolöge, wäfali sämölöge, nafade memelela made sulubadela hamomolöge, mudiamolöge, wäfali säsäla hololömolöge, gugusämäia hamomolöge, asigi maade gadoia hamolo wäla hamomolöge.

²³ Nafade amoli sulubadela asigigila besela galasebe amea udia dolö Godeie siigi nigime baalomelëla säi.

*Fonisia fii udia afädëa, Yesuma dofä asigi afädë negei
(Madiu 15.21-28)*

²⁴ Yesu e sege amo dögila gaamu Daimadi asi. Udia dolö nefolalebe amolia, e neala, made helèsämäia e mosö afädë neebe amoie mumusogi nogila digai. Gaso, e musügä fimolöi made nelo.

²⁵ Amala nebogi, udia afädëie idwi holöböma mugabe fedai sulo. Amoie emea Yesu neala säi amo nabala, e fodolofali maalahilä, Yesuie emo mia gumusula adi.

²⁶ Udia ameada Giligi ado adolo. Eda Silia Fonisia fii udia. Ea Yesuma gelola sähalea, Nie nidiwi holöböma mugabe fedai sebe amo dia nesila digamäia helèsämelëla sälä i.

²⁷ Amala säsebegi, ea udia amoma sähalea, Molö nahalea, malö ilidale dafidi imolö galea. Malö ilile molö dibe amogida, ügüloea muäia sadia gala imolöi made galeala säi.

²⁸ Amala säsebegi udia amea sälä obégësalea, Dafidilo-o, dofä gaso, malësäea molö nahalea iso dusula fisia digaida ügüloea neala nülo madeleta säi.

²⁹ Amala säsebegi Yesuea udia amoma sähalea, Dia ado säi ameada, dëe didiwima mugabe fedai amo hä asimelë. Di hä mosöa obégëmalola säi.

³⁰ Udia amo hü mosöa obégëlahilä beahamelebe, ie malöma mugabe fedai amo doadigila asi, diasia dofea dibe meli.

Dolö afädë gëhe gala ado dadabi wahi

³¹ Yesu e Daimadila obégëla awäla gaamu Saidono awäla, Gaamu Nabülasimadi nawesa nelolahilä, Galili oeabo edefade dibea ami awäla besela galai.

³² Udia dolö nefolalo amolia dolö afädë gëhe gala ado dadabi nelo amo e neebea ami sigi maalahilä, Yesuea e naaboea diigimäiamelëla sälä i.

³³ Amala säsebegi, ea udia dolö nefolalo amoli ami dögila, dolö amole heledo aliga gala, ie naabo sögöea dolö amoie gëhe helegelagi diigilahilä, oböla hobeala hile naabo sögögi gofedela galala, dolö amoie eligi diigilahilä.

³⁴ Selesaia mosöa sida adogola nea, hame hëia fedalahilä sähalea, Efadala säi. Nilile ado adolada, Gëhe gai dugimo.

³⁵ Amala hamosebegi, dolö amoie gëhe amo doga negela, ie eli fodolofali hedaboi amea, ado hedabola adoi.

³⁶ Yesuea udia dolö nefolalo amolima gelola sähalea, Walio meli amo udia dolö odoama sälä imabiola säi. Sämabiola sälä iahamu neebe amo nabalahilä gaso, ilia auaula sälä iahamu nelo.

³⁷ Udia dolö amolia ado amo nabala ili asigigi edefademalä fudugilahilä sähalea, Ea hamosebego sulubadela hedabola hamosebe. Gëhe gai nelo amoli doga negela digi, adolo made nelo amoli hedabola adomäia hedabolasilo neala sähä nefolalo.

8

*Yesuea udia dolö dausini biyidiagali molö i
(Madiu 15.32-39)*

¹ Segeyo amo gala, udia dolö yafie bu gegedoi amoli molö molö maade gabugi, Yesuea ie bëgëla aulo amoli mofiamolahilä ilima sähalea,

² Udia dolö gegedoi gowe ili nebalä segeyo ohodoa nelo amea hä molö molö maade gabugi asigisebemelë.

³ Na ili sidëa baagoi amola wäla hili mosöa mosalaseda, ili idiafa si dädäbëlela digamolö gabu, Amase, odoada sege wagadi madela mofiai gabumelëla säi.

⁴ Ie bëgëla aulo amolia ema nabahalea, Nilä sege nafadeia neebe ameada, udia dolö nefolalebewe ili muäia, nilia molö abidi nea awäla nimolödula nabi.

⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima, dilia beledi aboläia galebela nabi. Ilia ema säla obögësalea, Nilia gifalädaläia galebela säi.

⁶ Amala säsebegi, Yesuea udia dolö nefolalo amoli nagadaia fifigimalola säi. Amala sälähilä ea beledi gifalädaläia amo gaula nea, Godema nesegelahilä, dagabodasila ie bëgëla aulo amolima sogomäia iäsebegi, ilia udia dolö sefolalo amo iligali sogoi.

⁷ Ilia seme nelësa naabo safo ägüi amoge, ea nesegelahilä udia dolö amo iligali sogomäia i.

⁸ Udia dolö sefolalo amoli hulu sulubadela naha madei. Ilia nahalea fea digai amo, ilia adu gifalädaläia salala nobai.

⁹ Udia dolö amolida dausini biyidia gadoi nelo.

¹⁰ Yesuea udia dolö amoli hä afiamalola sälähilä, ie bëgëla aulola ilida fodolofali ödä dudaia fila Dalamanuda segeamadi afiai.

Ilia Yesuma dolöea hamomolöi made gadoi hamomola säi

(*Madiu 16.1-4*)

¹¹ Felesi dolö odoa Yesu neebea ami maalahilä ilia ebalä gëgësalea. Dolöea hamomolöi made gadoi, selesaia mosöala misi dia, nofe elöi afädë hamomola säi. Ilia, e amala fedogola beasebegi,

¹² Yesue iso asigigi yöla hame hëia fedalahilä sähalea, Udia dolö walio nefolalebe welia dolöea hamomolöi made gadoi nofe elöi hamosebe amo bimolöe hogosa nebgoë mida edo! Na dilima dofä gelola sähago. Udia dolö walio nefolalebe welima, dolöea hamomolöi made, nofe elöi afädë dofä made hamomolömelä säi.

¹³ Amala sälähilä, ili ami dígila e dudaia bu filahilä, oeabo edefade amoë agesu näiado älömodi amogi asi.

Ado beseda Heledo Felesilele beledi edelo yidila säi

(*Madiu 16.5-12*)

¹⁴ Ie bëgëla aulo amolia beledi made ägüla elabola asi. Ilile beledi afädëfalimu dudaia ami dilo.

¹⁵ Yesuea ilima gelola sähalea, Felesi dolöle Heledo elele beledi edelo yidi dibe amo helësëla, hedabola idihë namialola säi.

¹⁶ Amala säi amo nabalahilä ilia hilidomu sähalea, Ea säse egoweda, nilia beledi ägüla made misi amoë säsebemelä sähä dilo.

¹⁷ Ilia säsebe amo ea helësëlahilä ilima sähalea, Nilia beledi ägüi made amoë, säsebegola sähä dibegoda edoë! Dilia fädäla helësëla made, nelo amomu nea, dawa made neale! Ma, dilile iso asigi gai, nelo amo, aso, neagole!

¹⁸ Dilile si galea gaso, dilia made beasebele. Gëhe galea gaso, dilia made nabahale. Dilia elaboise!

¹⁹ Amo gala beledi bia ameamu dolö dausini biaeä muäia, dagabodasi amo nalähilä, fea digai amo dilia neala, adu aboläiagi nobala salila nabi. Amala nabasebegi ilia ema säla obögësalea, Adu Giwilasila säi.

²⁰ Ilia amala säsebegi ea ilima sähalea, Udia dolö dausini biyidiaeä muäia beledi gifalädaläia dagabodasi amo nalähilä, fea digai amo adu aboläiagi salila nabi. Ilia ema säla obögësalea, Gifalädaläiagi säi.

²¹ Amala säsebegi, ea ilima sähalea, Dilia fädäla made helësëla nelo amomu aso neagolela säi.

Yesuea ie bëgëla aulo amoli olelesa nelo

(*Maga 8.22-10.52*)

Bedesaida dolö afädë si golai wahi

²² Yesula ie bëgëla aulolali afiala Bedesaida segea besela galai. Dolö odoaea dolö afädë si golai nelo amo e neebea ami sigi maalahilä ema sähalea, Die naaboea dolö gowe diigimäiamelä säi.

²³ Amala säsebegi, Yesuea dolö si golai amo naabogi gaula mosö dibeä amila segea sigi awäla, dolö si golai amoë silihooa, ea gofedela galala, ie naaboea diigilahilä, dolö amoma dia nelebo beasebelela nabi.

²⁴ Amala nabasebegi, dolö amea busa fädägägia adogola bealahilä sähalea, Dolö nawese dibe beaha gaso, i gadoi nawese beasebemelä säi.

²⁵ Amala säsebegi, Yesuea dolö amoë siigi bu elö diigisebegi, dolö amea si gadaea gala beasebegi, ie si amo hedabolahilä nelebo sulubadela beaha maadei.

²⁶ Amala hamolahilä Yesuea dolö amoma sähalea, Mosö yafie neebeadi mosabio. Dihü mosöa mosalola säi.

*Fidaea afädë Memelei amo dofä dimelëla säi
(Madiu 16.13-20; Ulugu 9.18-21)*

²⁷ Yesula ie bëgëla aulolali Sisalia Filibai gaamumadi, sege odoa dibe amadi amogi afiai. Idiafa afiaha difolalea ea ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Udia dolö nefolalebe amoliada neda nowë neala sähä difolalebelä nabi.

²⁸ Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgëslea, Udia dolö odoaeada, ödägi gelo Yone neala sälä digi, odoaeada, Elaia neala sälä digi, odoaeada, bea sälo dolö afädë neala sälä digisa neamelëla säla i.

²⁹ Amala sälä iäsebegi, ea ilima nabahalea, Dilia neda, nowë neala sähala nabi. Fidaea ema säla obëgëslea, Godea ie udia dolö sigi obëgämäia, Afädë Memelei amoda dofä dimelëla säi.

³⁰ Amala säsebegi, Yesuea ilima gelola sähalea, Odoama neda amomelë, säla īmabiola säi.

*Yesu e baagola nowemolömelëla säi
(Madiu 16.21-28; Ulugu 9.22-27)*

³¹ Yesuea ie bëgëla aulo amolima mi gäwila säla olelesalea, Dolöie Malö amoda së edefade molömelë. Dolö asigi gäwi dafidilo neebe amoliage, gobela ilo busa neebe amoliage, mala dawadigi neebe amoliage, ema habobalahilä ilia e baagomäia nufulömelë. Segeyo osodagi e bu nowemolömelëla säla i.

³² Ea ilima ado amo mogola säla i gaso, Fidaea Yesu sigi aliga galahilä, nemola sähalea, amala sämabiola säi.

³³ Amala säsebegi, Yesu e besula, ie bëgëla aulo amolima siila nea, Fidama nemosalea, Saidani! Ne neebeawi made namolö. Mosö! Diada Godea helësëlo amo gadola made, dolöfääea helësëlo amo gadola helësësela säi.

³⁴ Amala sälähilä, ea udia dolö nefolalo amolige, ie bëgëla aulo amolige mofiamolahilä ilima sähalea, Afädëa ne bëgëla moholö helësëeda, hii hamela helësëlo amo fisila, hile i fügäi gaula, ne bëgëla moholö dialea.

³⁵ Afädëa hile namolö amo gaula fëdöla aligiseda, ie namolö amo hogosa helemolömelë. Amai gaso, afädëa nege, nïe Ado Mala Hedabige helësëla hile namolö amo fisiseda, ie namolö amo hedabi namolömelë.

³⁶ Afädëa nagadaia nelebo dibe amoli sulubadela gaula neëgi hii e baagoseda, nagadaia nelebo amea, hii e abeahäla ugila negemolödu.

³⁷ Afädëa bidì edo iälahilä, hile namolö amo hii bu nea obëgëmolödu.
³⁸ Udia dolö ado mala made nabeloge, nafade hamologe, nefolalebe amoli bealahilä, afädëa nïe eige nïe ado malage säla īmolö hewaseda, Dolöie Malö amo, Edoie yo digalo hido elölibaläge, selesaia fii hedabifali amolibaläge, obëgësolo amo gala, eage dolö amolibalä hewamolömelëla säla i.

9

¹ Ea ilima sähalea, Na dilima dofä sähago. Dili walio nebego odoa baagola made neëgi, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie, geloi edefademalä maase amo bimolömelëla säla i.

*Yesüe domalo bedefala elöi neebe meli
(Madiu 17.1-13; Ulugu 9.28-36)*

² Segeyo gafeia nelolahilä, Yesuea Fidage Yamege sigi gaula hilidofali segebi afädëgi fedala nefolalo. Ilia beahamelebe Yesüe domalo neala bedefalahilä elöi neebe meli.

³ Ie fagulo gäi amo yo digalahilä faleifali, sege fifi asi dibe amea fagulo falei amo gadoi hamomolöi made, si dëdëgila digamolöi neebe meli.

⁴ Ilia beahamelebe Elaia Mosesele maala ulufadigalahilä, Yesubalä adosa neebe meli.

⁵ Amo bealahilä Fidaea Yesuma sähalea, Säla Olelelo. Nilü wi nefolalebewe hedabi gabugi, nilia sege mosö ohoodaa olahadio. Elöda die, elöda Mosesie, elöda Elaiaiela säi.

⁶ Ili edefademalä bedälahilä, ea edo sämöldula asusugahalea, ea ado amo amala säi.

⁷ Amala säse amo gaalu gelë häu afädë maala ili hagulahilä, gelëgi amila ado afädë säia idogosalea, Egoweda nïe malö, na boba hamoi neameli. Dilia ie ado nabualola säi.

⁸ Amo nabalahilä ilia fodolofali sidawewela beahamelebe ilibälä dolö odoa maade, Yesu emu neebe meli.

⁹ Ili segebidaia amila digahalea, Yesuea ilima gelola sähalea, Dilia nelebo meli amo odoama säla ila made nelolahilä, Dolöie Malö bauiala nowela neëgi giso, säla īmalola säla i.

¹⁰ Ado säi amo ilia odoama made säla iala musügä negelahilä, hilidomu didiähalea, Bauiala nowelasigila säi amoda edodula didiäi.

¹¹ Ilia ema nabahalea, Mala dawadigi neebe amolia sähalea, Elaia e dafidi moholömelëla sähä neebe amoda edoielä nabi.

¹² Yesuea ilima säla obégésalea, Dofä. Nelebo sulubadela hamogimolöie Elaia e dafidi moholö. Gaso, Dolöie Malö e së edefade naala, odoaea ema bimolö habobamolömelëla säla dëdëla negei dibe amoda abeahäladu.

¹³ Na hä dilima säla iahago, Elaia eda hä misi. Gaso, ado säla dëdëla negei dibe amo gadola odoa nefolalo amolia ema hamomolö helësëi amo gadoi hamoimelëla säi.

Yesuea maalibä afädëma mugabe fedai nesi

(*Madiu 17.14-21; Ulugu 9.37-43*)

¹⁴ Ili awäla ie bëgëla aulo odoa neebea ami besela galai. Ilia beahamelebe udia dolö yafie gegedoi amolia ili amalea digilahilä, mala dawadigi dolö amolia ilibalä gëgësa dibe meli.

¹⁵ Udia dolö yafie nefolalo amolia Yesu maasebe amo beala ili fodolofali fudugila, e neebea balulua aifalihilä ilia e säla olela gausiai.

¹⁶ Amasebegi, ea ilima nabahalea, Dilia ilibalä edogi gëgësa dialeala nabi.

¹⁷ Udia dolö gegedoi amoligi dolö afädëma ema säla obégésalea, Säla Olelelo-o, nüe nafegema mugabe fedai amea made ado adosebegi di neebea sigi misimelë.

¹⁸ Mugabe ema fedalahilä, nagadaia nidala awäla ie nafiadi dibu besigala, bese nalëgëlahilä, ie domalo gelola sosolahamelëla säla i. Die bëgëla aulo ilia mugabe fedai amo nesila digamalai gaso, nesila digimolö ulisio.

¹⁹ Amala säsebegi, Yesuea udia dolö amolima sähalea, Udia dolö walio nefolalebe dilia asigi afädë negei made nebegoeada. Segeyo aboläia ne dilibalä namolödu. Na dilile yöi gaula segeyo aboläia namolödu. Malö go nema sigi misiäla säi.

²⁰ Amala säsebegi, ilia malö amo ema sigi misi. Sigi maasebegi, mugabe amea Yesu beala malö amo fodolofali amulämeli, nagadaia nidala awäla fefedelahilä, nafiadi dibu besigalasi.

²¹ Amala hamosebegi, Yesuea malö amoë eedo amoma nabahalea, Gowe gadola abodo gala mi gäwila hamosiola nabi. Eedoëa säla obégésalea, E holöfaligila besela galaimelëla säi.

²² Mugabea malö go baagomäia segeyo yafiegi nulo gobeiage ödägige digalasisamu nelomelë. Dia hamomolöi galëda, nili bobasëla ugila negemola säi.

²³ Yesuea ema sähalea, Dia hamomolöi galëda säi amoda edoë. Dolö asigi afädë negei neebe amea nelebo sulubadela hamosa maademolöi neamelëla säi.

²⁴ Amala säsebegi, malö amoë eedo amea fodolofali üalala digila sähalea, Na asigi afädë negei gaso dofea made gabu. Bu asigi afädë negedelä dia ne ugila negemola säi.

²⁵ Ili neebea ami udia dolö yafie balulua mafula gegedosebe amo bealahilä, Yesuea mugabe amoma nemosalea, gëhe galaloge made adologe, dida mugabe. Dima gelola sähago. Malö go digila mosö, ema bu elö fedamabiola säi.

²⁶ Amala säsebegi, mugabe amea üalala malö amo amulämelasihilä doadigila awähälea, hame doala asi gadoi negesi. Udia dolö yafiea amo bealahilä sähalea, hame doala asi gabula säi.

²⁷ Amala hamosebegi, Yesuea malö amo naabogi nabelela nowela ifosi.

²⁸ Amala hamolahilä, Yesula ie bëgëla aulolali mosö nogila digala hilidomu salea, ilia ema nabahalea, Nilia mugabe nesimolö uli amo abisalea amaidula nabi.

²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea säla obégésalea, Godema adose ameamu mugabe nesila digimolömelë, idi elöda mademelëla säi.

Yesu e baagola nowemolömelëla bu elö agedu säi

(*Madiu 17.22-23; Ulugu 9.43-45*)

³⁰ Yesula ie bëgëla aulolali sege amo digila Galili segeamadi awäla moholö awäha nelo. Yesueada afädëa e neala, made helësämäiala helësëi.

³¹ Mida, Ea ie bëgëla aulo amolima säla olelemolö amo helësëla. Ea ilima sähalea, Dolöie Malö amo dolö odoama hololöla gausiseda, ilia e baagomäia nufulömelë. Baagomäia nufudaseda, segeyo osodagi hii nowemolömelëla säla iaha nelo.

³² Säi amo nabalahilä ilia helësëi made nea, ema mi nabulö amo bedäi nelo.

Baagila asi neebe amo nowëla didiäi

(*Madiu 18.1-5; Ulugu 9.46-48*)

³³ Ili awäla Gabaniama segea besela galala mosö isogi nogila digalahilä, Yesuea ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Idiafa maahalea dilia ado edo didiäla aligi misila nabi.

³⁴ Amala nabasebegi, ili maahalea niligi baagila asi neebe amo nowëla säla didiäla aligi misi amo helësähilä, ema säla obégëla made nefolalo.

³⁵ E fia idogola salea giwilasi amoli mofiamolahilä sähalea, Afäde dafidilo namolööla helësëeda, dafidi hïdale made, udia dolö odooadale ugila negemolöi galeala säi.

³⁶ Amala sähiläla ea malö holöbö afädë nabelela gaula maalahilä ili mogogi ifosilahilä, sogobala gaula nea ilima sähalea,

³⁷ Afädëa ne helësëla malö holöbö gowe gadoi amoma obëbëla obeägiseda, nema obeägisamelë. Afädëa nema obeägiseda, nema obeägïsa maademelë, ne digamalala sälo amoma obeägisamelëla säi.

*Nilibälä ado nii made neebe amoda nili damelë neala säi
(Ulugu 9.49-50)*

³⁸ Yonea Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, nilia beahamelebe, dolö afädëa ëi säla mugabe fedai nesila digisa nebegi nilia ema dia amamabiola säimelë. Mida, dolö amoda nilibälä nawelo made amea hamosebegi amala säimelëla säi.

³⁹ Amala säsebegi, Yesuea säla obégësalea, Amamabula sämabio. Afädëa nïe ëi säla dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamoseda, hobeäa ne aabela gagademolö mademelë.

⁴⁰ Dolö nilibälä ado nii made neebe amoda nili damelë neamelë.

⁴¹ Na dilima dofä gelola sähago. Dilia nïe ëi gaula neëgi, afädëa diligali ödä muäia osala iaseda, udia dolö amolida dofä bidi nimolömelëla säi.

*Mala nafadea asigi afädë negei nafadeloë säi
(Madiu 18.6-9; Ulugu 17.1-2)*

⁴² Yesuea aso sähamu nea sähalea, Afädëa malö holöbö nema asigi afädë negei goweligi afädë neala digalasiseda, éfëa igi edefadmalägi begela, bidi näiaoea ie muugia bege-lalahilä, ödä nudugawa sadia idogola baagomolö amoda, ie hedabida amomelë.

⁴³⁻⁴⁴ Dëe naabo elö goea asiala hamola digalasiseda, naabo elö go damula fisimalo. Naabo afädëamu nea namolöi namolö dibeä ami moholö hedabi dialea, naabo äudälada heli segea nulo usilo made dibeä ami auloea.

⁴⁵⁻⁴⁶ Dëe emo elö goea di neala digalasiseda, emo elö go damula fisimalo. Emo afädëamu nea namolöi namolö dibeä ami moholö hedabi dialea, emo äudälada heli segea sogobala sadia idogoloea.

⁴⁷ Dëe si elö goea asiala hamola digalasiseda, si elö go beselala fisimalo. Si afädëmu nea Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö hedabi dialea, si äudälada heli segea sogobala sadia idogoloea.

⁴⁸ Amida domalo hehea nase amo baagolo madege, nulo usilo madege, dialeamelë. *Aisaea 66.24*

⁴⁹ Nulo sôæea udia dolö sulubadelama molögi ëbä baalo amo gadola baamolömelë.

⁵⁰ Ëbä hedabi dialea. Ëbäie hedälo amo made galëda, dilia edoea neala hedälasimolö gabu. Dilile isogi ëbä baalahilä udia dolöbalä aeaha namialola säi.

10

*Yesuea udia nii fisimabiola säi
(Madiu 19.1-12; Ulugu 16.18)*

¹ Yesuea amala sähä nelolahilä, sege amo dügïla, Yudia segea besela galala, ödä Yodona dëgëla agesu näiado älomodi amogi asi. Udia dolö yafie e neebea ami mafula bu gegedose-begi, hi hamolo amo gadola, ilima ado mala säla olelesa nelo.

² Amala olelesa nebegi, Felesi dolö odoa e neebea ami maalahilä, Yesuma fedogola nabahalea, Nilile mala säla negei dibe ameada, dolö afädëa udia nii fisimolö dialeala säla negei dialeale, ma, maadelela nabi.

³ Amala nabasebegi, ea ilima säla obégësalea, Moseseada dilima edo hamomalola säla negei dialeala nabi.

⁴ Ilia säla obégësalea, Moseseada säla negesaleada, Dolöea udia fisisealeda, beba dëdëla ialahilä, fisimolöi galeala säla negei dialeala säla obégë.

⁵ Yesuea ilima säla obégësalea, Moseseada dilile iso asigi geloi dibe amo beala, dilima ado go dëdëla negeimelë.

⁶ Godea siiba nelebo sulubadela mi güwila hamosolo amo gala, udiale dolöle äudä hamoi.

⁷ Amala hamoi ameada, dolöea ie eedole emele dügïla, ie udiabalä gedola nea,

⁸ eleda domalo afädëfalä namolömelë. Ele äudä nelo amo fisila afädëfalä neamelë.

⁹ Godea ele gedolasi amo, dolöea mogemabiola säi.

¹⁰ Hobeala ie bëgëla aulolali mosöa obégëla awäla sefolalea, ie bëgëla aulo amolia ado säi amoë ema mi fädäla nabi.

¹¹ Amala nabasebegi, ea ilima säla obégësalea, Dolö afädëa hile udia fisila udia elö neaseda, ea udia amo fa susugu hamomolömelë.

¹² Udia afädëa ie dolö fisila dolö elöma fiseda, dolö amo ea fa susugu hamomolömelëla säi.

*Yesuea malësäma obeägïsa nelo
(Madiu 19.13-15; Ulugu 18.15-17)*

¹³ Uidia dolö odoa nefolalo amolia, ilile malö Yesuüe naaboea diigimäia e neebea sigi maasebegi, ie bëgëla aulo amolia ilima halala nemola dofogai.

¹⁴ Amala sääse amo beala, Yesuea ilima habobalahilä sähalea, Malësä ne neebea maase goli misiäia, halala nemola dofogamabu. Godea Beaha Maadela Sigi Neebea amida, malësä go gadoi nefolalebe amolile dialea.

¹⁵ Na dilima dofä gelola sähago. Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami, malësä go ili gadoi moholöila helësëi neebe amo gadola, afädëa ne moholöila made helësëi neebe amoda, dofä made nogila digamolömeläla säi.

¹⁶ Amala sälähilä, ea malësä amoli afädë afädëla sogobala gaula nea naaboea diigisalea, Godea ugila negemäiala säla fisiga idodogosa nelo.

*Dolö nelegei yafie negelo afädëa Yesuma nabi
(Madiu 19.16-30; Ulugu 18.18-30)*

¹⁷ Yesu e moholö awäha nebegi, dolö afädë baluluia maala, ie emo mia gumusula dia idogolahilä sähalea, Säla Olelelo hedabi-e, ne namolöi namolö neala gaumolöie abilia hamomolödula nabi.

¹⁸ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dia nema hedabila säi amoda edoïe. Afädë hedabi maademelë, Gode emu hedabi nea.

¹⁹ Ado säla negei dibe amolida dia dawadigi. Baagomäia nufuabio, udia fa nimabio, nelegei fa nimabio, wäfali säsäla gudimabio, dahila neala elöie nelegei dibe amo nimabio, die diado diemelele ado nabala hamamolala säla negei dialeala säla ï.

²⁰ Amala sääsebegi, ea Yesuma säla obëgësalea, Säla Olelelo-o, ado amolida ne malësägilä hamosa maadeimeläla säi.

²¹ Amala sääsebegi, Yesuea dolö amo boba hamolahilä, ema siila nea sähalea, Afädëmu dofea made nebegi. Die nelegei dibe amoli bidi neaha maademolö mosö. Muni nease amoda nelegei negelo made busadäo neebe amoligali imalo. Iiligali iaseda, selesaia mosöa bidi edefade nimolömelë. Amalahilä di ne bëgëla misialola säi.

²² Dolö amea ea säi amo nabala yöla ie odagi augia idalahilä asi. Mida, ie nelegei yafie dilo amogi.

²³ Amasbegi Yesuea ie bëgëla aulo nefolalebeadi sidawewela bealahilä sähalea, Uidia dolö nelegei yafie negelo nefolalebe amolida, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholöda häuai bimolömeläla säi.

²⁴ Ea amala sääsebegi ie bëgëla aulo amolia fudugi. Yesuea ilima aso bu elö sähalea, Nie malöla dili-e! Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholöda häuai galeamelë.

²⁵ Sugua gameleda nusi galabagi nogila moholö uli amo gadola, dolö nelegei yafie negelo dafidilo nefolalebe amolida, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö häuai bimolömeläla säla ï.

²⁶ Amala sääsebegi, ie bëgëla aulo amolia edefademelä fudugilahilä hilidomu didiähalea, Amai goeada, amai, namolöi namolö nowëa neala gaumolödula säi.

²⁷ Amala sääsebegi, Yesuea ilima sila nea sähalea, Uidia dolöea hamomolöi made amoda. Godea hamomolöi madeda maade, ea sulubadela hamosa maademolöi neameläla säi.

²⁸ Amala sääsebegi, Fidaea ema säla obëgësalea, Bimo! Nilia di bëgëla maahalea, nelebo sulubadela fisisa maadelahilä misimeläla säi.

²⁹ Amala sääsebegi Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa neëge, Ado Mala Hedabige helësëla, mosöge, edooge, elefige, emege, eedoge, malöge, segege, fisisa maadelahilä,

³⁰ hädali afädë nimolömelë. Ili nagadaiawi nebegi Godea nelebo yafie dafidi i amo baagila awäla imolömelë. Mosö yafiege, edoo yafiege, elefi yafiege, eme yafiege, sagai yafiege, segege, ilia yafie nimolömelë. Amala nii neëgi odoaea ili neala sëlasimolömelë. Hobeala segeyo afädë besela galasolo amo galada, ea namolöi namolö gaula namolömelë.

³¹ Walio yafie dafidilo nefolalebe amolida, neala hobeahalea, yafie hobeala nefolalebe amolida, neala dafidimolömeläla säla ï.

*Yesu e baagola nowemolömeläla bu osoda säi
(Madiu 20.17-19; Ulugu 18.31-34)*

³² Yesu ie bëgëla aulolali Yalusaleme aulo idi afiahä dialea, Yesu e, edale dafidi awäha nebegi, ie bëgëla aulo amoli hobeala afiahä dialea fudugila aligi afiai. Uidia dolö odoa ili bëgëla hobeala afiahä dilo amoliage bedäla aligi afiai. Yesuea ie bëgëla aulo giwilasi amoli bu sigi aliga galahilä, ema hobeala hamomolö amoë ado

³³ säla iahalea, Nabuö. Nilä walio Yalusaleme afiahamelë. Amai gaso, gobela ilo busa iliage ado säla negei dawadigi iliage Dolöie Malö amo gaumäia afädëa gaula imolömelë. Gaula iaseda, ilia ebalä gudila, baagomäia nufulömeläla didiähahilä, fii odoagali gaula imolömelë.

³⁴ Gaula īaseda, ilia e gagadela gofedela galala, ēfē damuia nufudalahilä, baagomäia nufulömelë. Amala hamoseda, segeyo osodagi e nowela moholömelëla säla i.

*Yamese Yonelea dafidilo namolöie hogoi
(Madiu 20.20-28)*

³⁵ Sebediie malö Yamese Yonele Yesu neebea maalahilä, elea ema sähalea, Säla Olelelo-o, alia helësëewe gadoi dia alima hamomäia hamesamelëla säla i.

³⁶ Amala sääsebegi, ea elema säla obégësalea, Na alima edo hamomäia helësëebela nabi.

³⁷ Amala nabasebegi, elea ema säla obégësalea, Die yo digalo hido elöibalä fisolo amo gala, alli elöda die naabo dafädimadi, elöda die naabo fefeädimadi fimalola sämäia helësëamelëla säla i.

³⁸ Amala sääsebegi, Yesuea elema sähalea, Alia ado säi amoda helësëla made fuduia säämelë. Na ödä iigi usi naha neebewegi alia molöi gabule. Ma, ne ödägi gesa neebewegi ali gemolöi gabulela nabi.

³⁹ Amala nabasebegi, elea ema säla obégësalea, Alia amala hamomolöi neawela säi. Amala sääsebegi, Yesuea elema sähalea, Na ödä iigi usi nasewe gadola aliage molömelë. Ne ödägi gesewee gadola alige gemolömelë.

⁴⁰ Gaso, ali elö di nië naabo dafädimadi, elö di nïe naabo fefeädimadila samiäia memelemolöda nïe mademelë. Godea fimäiala daiai amolilemelëla säla i.

⁴¹ Bëgëla aulo nabüläsi odoa amolia elea ado säi amo nabala elema habobaha nefolalo.

⁴² Amasebegi, Yesuea ili mofiamolahilä ilima sähalea, Fii odoa beaha aligilo gadoi neebe amoliada, udia dolö gelola beaha aligilo nea. Amase, ilile ei sälo neebe amoliada, udia dolö bobasëla made, ilia sääse amo gadola hamomäia gelola sigi aligilo amoda dilia dawa.

⁴³ Ilia amala hamolo amo gadola, dili nebegogi afädëa amala hamomolöi mademelë. Dili nebegogi afädëa ei sälo namolöila helësëeda, odoa neebe amo iligali hamoi hamolasilo namolö dialea.

⁴⁴ Afädëa e dafidilo namolöila helësëeda, eda udia dolö sulubadelaie, memalä galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolöi galea.

⁴⁵ Mida, Udia dolöea Dolöe Malö misi amoëe hamoi hamolasimäia made, Ea ilile hamoi hamolasila, ie namolö amo udia dolö yafiegali fisiga gala, ili sigi obégëmolö misimelëla säi.

*Yesuea Badimasa si golai wahi
(Madiu 20.29-34; Ulugu 18.35-43)*

⁴⁶ Yesula ie bëgëla aulolali afiala Yaligo gaamugi besela galai. Besela galala ie bëgëla auloge udia dolö odoa yafiege ebalä Yaligo baagila afiahä dibegi. Dimasaie malö Badimasa eda, si golai idì agesua ami salea, muni imola edëgësa filo sulo.

⁴⁷ E amala salea Nasalese fii Yesu maahala säi amo nabalahilä, ea uuala sähalea, Debidüe malö Yesu-o, ne bobasëmola säi.

⁴⁸ Amala sääsebegi, udia dolö yafiea ema nemosalea, Dia adomabula säi. Gaso, ea auaula gelola uuahalea, Debidüe malö-o, ne bobasëmola sähamu nelo.

⁴⁹ Ea Amala sääsebegi, Yesuea fologola made beaha nea sähalea, E misiäia dilia e wemolö säi. Ilia dolö si golai amoma sähalea, Asigi hä gelomalo. Ea di wesebegoo, di hä nowemola säi.

⁵⁰ Ea fagulo afädë salugala sulo amo giila sadia galahilä, fodolofalä nowela Yesu neebea ami misi.

⁵¹ Maasebegi, Yesuea ema nabahalea, Na dima edo hamomäia helësëebela nabi. Amala nabasebegi, dolö si golai amea säla obégësalea, Säla Olelelo-o, na bimolö helësëebela säi.

⁵² Amala sääsebegi, Yesuea ema sähalea, Dilii asigi afädë negei amea die si hä wahigomelë, Mosalola säi. Amala sääsebegi, dolö amo fodolofalä wahi amea siia fädälä bealahilä, Yesu bëgëla asi.

Yesu së nalä baagoi

11

(Maga 11-16)

*Yesu e beaha aligilo gini gadoi hamola Yalusaleme besela galai
(Madiu 21.1-11; Ulugu 19.28-40; Yone 12.12-19)*

¹ Yesula ie bëgëla aulolali Yalusaleme besela galamolö ga madela nea, sege Bedefagigie Bedanige, Olibebi neebea amige, ili awäla besela galai. Besela galala ami nea, Yesuea ie bëgëla aulo amoligi, äudä dafidila mosalolahilä,

² elema sähalea, Segea ami awäla besela galala beahamelële, sugua dögi üdili afädë dolöea fila aulo made, ga madefalä gui gide begela negei neë bimolömelë. Dögi amo fisigälähilä wi sigi misialo.

³ Afädäe alima dögi go abidä fisigähala nabaseda, alia ema gomalä sämalolo. Dafidilo Geloia webalä hamoi hamomolömelë. Amalahilä, we fodolofalü sigi obögëmalamolömelä sämalola säi.

⁴ Amala säi amo nabalahilä, ele awäla besela galala beahamelebe, sugua dögi üdili afädë mosöa nogila digalo, ifo baagido idiliba ami, gide begela negei neebe amo bealahilä, fisigäi.

⁵ Fisigäsebegi, udia dolö ami nefolalo amolia elema nabahalea, Alia abilia hamodelä, sugua dögi üdili go fisigähala nabi.

⁶ Elea Yesuea sämalola säi amo gadola säsebegi, ilia hä, sigi mosalola säi.

⁷ Elea sugua dögi üdili amo Yesu neebea sigi gaula awälahilä, elea sugua dögi amodaia fagulo daia salugalo amo giila fösisebegi, Yesu e amodaia fedala sulo.

⁸ Amala hamosebegi, udia dolö yafiea ilile fagulo gäi amo giilahilä idiafa föla digi, odoaea idi agesua fasela bäu gadoi dagabola gaula mafula föföla aligi awäha nelo.

⁹ Udia dolö nefolalo amoli Yesu awäse amo gadola, dafidila awäha nelo amoliage, hobeala maaha nelo amoliage, uuala säsäla awähalea, Agua. Nesege. Godeie ei gauia adadi.

Afädë Dafidilo Geloii äigila maahago, Godea ema obeägimäia.

¹⁰ Nilile naado Debidia beaha maadela sigi nelo amo gadola namolö neebe amoma obeägidi. *Gë Udälo 118.25, 26*

Selesaia fiaa Godeie ei gauia adala nesegemola uuala säsäla awäha nelo.

¹¹ Yesu e Yalusaleme besela galala, Godeie mosö amoë yala isogi nogila digalahilä, ami nelebo difolalebe amo sulubadela beaha maadei. Hä deadisebegi, ie bëgëla aulo giwilasi amolibälä Bedani obëgëi.

*Yesuea äfæoma säi
(Madiu 21.18-19)*

¹² Segeyo agedugi ili Bedani amila awähalea, Yesu e sidëa baagoi.

¹³ Sidëa baagosebegi holöbö wagadi madela sida gala beahamelebe, äfæeo bäu yafie negei neebe meli. Bealahilä, gägä negei walebelela mia bea asi. Beahamelebe gägäda negei made, bäumu yafie negei neebe meli. Mida, äfæeo gägä negelo segeyogi made amea bäumu meli.

¹⁴ Amo bealahilä ea äfæeo amoma sähalea, Hobeä dëe gägäda udia dolöea made molömelä säi. Amala säse amo ie bëgëla aulo amolia nabi.

*Yesuea Godeie mosöa magaia negei hai
(Madiu 21.12-17; Ulugu 19.45-48; Yone 2.13-22)*

¹⁵ Yesula ie bëgëla aulolali awäla Yalusaleme besela galai. Yesu e Godeie mosö yala isogi nogila digalahilä beahamelebe, bidi neadigi, bidi nimolöë negela digisa difolalo amoli nesila digalahilä, Muni bedefalo auli amoge, haea maliabu gadoi bidi neaha aligilo amolile filo auli difolalo amoge, besigadasi.

¹⁶ Godeie mosö yala isogi nogila digahaleada, dilia nelebo gaula, nogila digafu fedafum-abiola sälä i.

¹⁷ Amala sälähilä ea ilima sälä olelesalea sähalea, Bebagi ado dëdëla negei dibe amoda gomalä madele. Nie mosö goweda fifi asi sulubadela Godema adolo mosö neamelä sämolömelä dëdëla negei dialea gaso, dilia fa nelo musügä aligilo igi äbä gadoi hamoi gabula säi.

¹⁸ Amala hamoila säi amo nabalahilä, gobela ilo busa amoliage, ado sälä negei dawadigi dolö amoliage, Yesu abeahäla nufulödula fu hogosa nelo. Enufulö helësëi amoë mida, ebalä bedähalea. Ebalä bedäi amoë mida, udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea ea mala olelei amo nabala budugisebegi.

¹⁹ Säha nea së gäsebegi, Yesula ie bëgëla aulolali Yalusaleme digila afiai.

*Äfæeo i bausoi amoë ado sälä i
(Madiu 21.20-22)*

²⁰ Ili diala yose awähalea beahamelebe, äfæeo amo bäuge difige bausosa maadei neebe meli.

²¹ Bealahilä Yesuea säi amo helësähilä Fidaea ema sähalea, Säla Olelelo-o, bimo! Dia aiyo äfæoma habobala säi amoda hä bausoi gabuwela säi.

²² Amala säsebegi, Yesuea ilima sälä obögësalea, Godema asigi afädë negemalo.

²³ Na dilima dofä gelola sähago, Dolö afädäe asigi äudä negela made, ea säse amo gadola dofä amamolölä helësëla, segebi gowema dia dihi dagabola duhuludaia digamola säeda, ea säi amo gadola dofä amala hamomolömelë.

²⁴ Amaimo, na dilima sälä iahago. Dilia Godema adosalea nelebo afädë nimolölä helësëla ema nabaseda, Dilia säi amo gadoi dofä nimolömelë.

25-26 Dilia nowela nea Godema adosalea, dolö afädëa dilima asiala hamoi amo helësëeda, dolö amea asiala hamoi amo fisimalo. Amala hamoseda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea, dilia asiala hamoi amo ge fisimolömelä sää.

*Yesu dia geloi gaula neebe go nowëa ila nabi
(Madiu 21.23-27; Ulugu 20.1-8)*

27 Yesula ie bëgëla aulolali Yalusaleme bu obëgëlahilä, Yesu e Godeëe mosöa nogila digaha nebegi, gobela ilo busa amolige, Ado säla negei dawadigi dolö amolige, asigi gäwi dafidilo dolö amolige, e neebaa ami maalahilä,

28 ema nabahalea, Nelebo dia hamosa neebe goli hamomäia, nowëa hamomalai hamosa. Nilia nabedelä, dia säla imo. Go hamomäia, geloi go nowëa iäsiola nabi.

29 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Nage dilima afädë nabahago, Na dilima nabase amo dilia säla obëgësedä, na nelebo hamosa neebewe hamomäia geloi i amoda gowea ïmelëla dilima säla imolömelä.

30 Yonea ödägi gesa nelo amoda Godeëe galueale ma, dolöie galueale. Dilia nema säla imola sää.

31 Amala säsebegi, ilia hilido didiähalea, Nilia selesaia galueala säseda, dilia ema asigi afädë negela made nelo goda edoiela sämölö gabu,

32 Amase nilia dolöie galueala sämölö gaso, amoge doflea made gabula sää. Ilia amala säi amoie mida, Udia dolö sulubadelaea Yoneda Godeëe bea sälo afädë nelola helësei neebe amo helësela ili udia dolöbalä bedäi.

33 Amalahilä ilia Yesuma säla obëgësalea, Niliada dawa mademelä sää. Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Amai galëda, na nelebo hamosewe hamomäia geloi i amoda gowea i hamosa neamelëla, nage dilima made säla imolömelä sää.

12

*Ado besula dolö nafade nefolalo amolia gelebi sagai beaha neloie sää
(Madiu 21.33-46; Ulugu 20.9-19)*

1 Yuda ilile busa dolö nefolalo amolima, Yesuea ado besula säla iähalea, Dolö afädëa yalala agulahilä, efe gägä negelo ei gelebi sagai. Gelebi sagai amo emesala fësëla salimolöie uli dögöi. Amalahilä sagai amo idihë namiäia mosö afädë holöbö ilibia ola negesi. Amalahilä, ea dolö odoama sähalea, Sagai amo beaha nea bisinesi hamosa namialola säsilihilä, hii eda sege wagadil made namolö sää.

2 Hä, gelebi gägä amo faimolö segeye besela galasebegi, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo afädëma sähalea, Nie sagai beaha aligilo nefolalebe amolima, gelebi gägä odoa faila imola sämölö mosalola sää.

3 Faila imola samolö asi gaso, sagai beaha aligilo nefolalo amolia e gaula nufudala iälalelahilä, memalä e hodomu fisiga gaimelë.

4 Amala hamoi galebe, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo elöma bu mosaloi. Awäsebegi, ilia busagia afisila nufudalahilä, e gagadela gadiaboi.

5 Amala hamosebegi, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo osoda bu mosaloi. Awäsebegi, ilia dolö amo nufudala baagoi. Amalamu hamosebegi ea dolö yafie oböla bu mosalai. Amoligi odoa nufudala iälalelahilä, odoa baagomäia nufi.

6 Hä dolö afädëfalu nelo. Dolö amoda hile efege hii boba hamoi nelo. Hobeafalii eedoea ie malö amoma ili neebea mosalalahilä sähalea, Iliada nïe malö amoie ado nabala mogola hamomolöla helësëamelëla sää.

7 Gaso, sagai oodola beaha aligilo nefolalo amolia hilidomu säla didiähalea, Sagai eedo amoie malö amoda hä go gabugo. Eedoie nalä ea nimolö gabugi, niligali bedefala nedelä, e baagomäia nufidedila sähaleilä,

8 ilia malö amo nufudalahilä, ie domalo amo sagai yala baagido sadia gaimelë.

9 Amala hamoi amoie sagai eedo ameada abilia hamomolödu. E maalahilä sagai beaha nefolalo amoli baagomäia nufudaha maadelahilä, sagai amo odoaea beaha namiäia imolömelä.

10 Bebagi ado säla dëdëla negei dibe amo dilia made meli neale.

Mosö olelo amolia igi amo galone hamomolöi made gabula memelela fisi. Gaso, walioda galone geloi gelola dialeamelë.

11 Amoda Dafidilo Geloi hii hamogi amo nilia siia bealahilä budugisa neamelëla säla dëdëla negei dialeala sää.

Gë Udälo 118.22-23

12 Dolö busa nefolalo amolia Yesuea ilile ado besula säsebelä helësëlahilä, ilia e gaudelä hamoi gaso, Udia dolö yafie nefolalebe amoli beala ili bedähalea dígila asi.

*Dagisi muni imolö dialeale ma, madelela nabi
(Madiu 22.15-22; Ulugu 20.20-26)*

¹³ Busa dolö amolia, Felesi dolö odoage, Heledoie damelë odoage, Yesu neebea mosaloi. Mida, Yesuea ado asiala säeda, e gaumolöie Yesu fedogola adomolö mosaloi.

¹⁴ Ili Yesu neebea afialahilä, Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, niliada, dia mala säla olelese amoda mogola olelesala helësësamelë. Amalahilä dolö odoa ei sälo geloi nefolalebe amolibalä bedäla madege, odoa nefolalebe amolia di beala säse amogige dia helësäla made neada, Godea hameise amoë mala udia dolöma säla olelelo amoda mogola säla olelelomelë. Amalo gabugi dima afädë nabaha. Nilile mala säla negei dibe amo helësäla, Beaha Aligilo Sisa neebe amoma dagisi muni imolö dialeale ma, madele.

¹⁵ Nilä ema dagisi muni imäiale ma made imäialela nabi. Ilia e fedogola wäfali säsebe amo dawadigilahilä, ea ilima säla obögësalea, Edoie ne fedogola beaha. Na melëdelä muni giwi afädë gaula misiela säi.

¹⁶ Ilia muni giwi afädë gaula maasebegi, ea ilima nabahalea, Muni giwi gowegi dolö busa dibe gowege, ei dëdëi dibe gowege nowëë gabula nabi. Amala nabasebegi, ilia ema säla obögësalea, Beaha Aligilo Sisaielä säi.

¹⁷ Yesuea ilima säla obögësalea, Nelebo Sisaie dibe amoda Sisa hüma imalo. Nelebo Godeie dibe amoda Gode hüma imalola säi. Amala säse amo nabala ili fudugi.

Sadiusi ilia Yesuma baagoi abilia nowemolöla nabi

(Madiu 22.23-33; Ulugu 20.27-40)

¹⁸ Udia dolö baagoi amoli made nowela galamolöla sälo, Sadiusi dolö amoligi odoa Yesu neebea maalahilä sähalea,

¹⁹ Säla Olelelo-o, nilia hamomäia Mosesea, ado afädë dëdëla negei dibe amoda gowe. Dolö afädëe edoo malö maade nea baagoseda, udia didalo amo sulolahilä, dolö baagoi amo sosogo namiäia, ie eïgila malö sogobamolöie, edoo elö amohü udia amo nimäiala säla dëdëla negei dialea.

²⁰ Amaimo, edoolali gifalädalä salea, abulümi amea udia afädë neala nea, malö made sogobala baagoi.

²¹ Baagoibua, abulümi baagia amea udia didalo amo bedefala nealahilä, eage malö made sogobala baagoi. Amala bu baagoibua, edoo osoda ameage amala hamolahilä,

²² edoolali gifalädalä amoli malö made sogobala baagosa maadei. Amalahilä udia amo hobea wagala baagoi.

²³ Amala hamoi amo dolö gifalädalä amolia udia afädë amomu nii amea, hobea baagoi amoli nowela galasolo amo gala udia amo nowëë udia samolödula nabi.

²⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Bebagi ado säla dëdëla negei dibe amoge, Godeie geloi dibe amoge, dilia dawa made amea dilia asiala säsebego.

²⁵ Udia dolö baagoi amoli nowela galasolo amo galada, dolöea udia nimolö mademelë. Amase, udiage dolö fimolö mademelë. Ilida selesaia fii nefolalebe amoli gadoi namolö madele.

²⁶ Amase, udia dolö baagoi amoli nowela galamolö amoë ado afädë sähago. I afädëgi nulo sôa fedaila säla, Mosesa dëdëla negei dibe amo dilia made melile. Amila Godea Mosesema sähalea, Neda Abalahamaëge, Aisagaëge, Yeigabaëge Gode neamelëla säila säla dëdëla negei dialea.

²⁷ Eda udia dolö baagoi amolile Gode mademelë. Eda udia dolö sebe amolile neamelë. Dilia asiala helësëi gabula säi.

Godea Ado säla negei dibe amogi geloi edefade säi dibe amoda gowe

(Madiu 22.34-40; Ulugu 10.25-28)

²⁸ Ado säla negei dawadigi dolö afädë maalahilä, Sadiusi dolö amolia Yesubalä gégësebegi, ea ilima hedabola säla obögësebe amo nabalahilä, ea Yesuma nabahalea, Godea Ado säla negei dibe amogi geloi edefadeda abododula nabi.

²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Ado säla negei dibe amogi geloi edefadeda gowemelëla sähago. Isilale udia dolö dilia nabualo. Dafidilo Geloi eda, nilile Gode afädëfali neebe emu Dafidilo Geloi neamelë.

³⁰ Dafidilo Geloi die Gode neebe amo die bobaеage, gesamiage, asigiage, geloiage boba hamomalola säla negei.

³¹ Amo baagia elöda gowe. Dihüdi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amoli boba hamomalola säla negei. Mala geloi edefade äudä säla negei dibe amole gadoida, odoada maademelëla säi.

³² Amala säsebegi, ado säla negei dawadigi amea ema säla obögësalea, Säla Olelelo-o, dia Gode afädëfali emu neala säi amoda, dia dofä säi. Elöda maademelë.

³³ Ema bobaеage, dawaеage, geloiage hamelahilä, dihüdi boba hamolo amo gadola odoa dibalä nefolalebe amoli boba hamomalolo. Äudä amoleada nelebo Godegali odala iala gobesa maadelo amoge, odala ilo amoge sulubadela baagila asimelëla säi.

³⁴ Yesuea dolö amea hedabola helësëla säsebe amo bealahilä, ema sähalea, dida Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami ga madela nebegola säi. Amala säsebegi, udia dolö odoa ilia Yesuma nelebo odoa nabulö amo bedäi.

*Yesuea udia dolöma Godea Afädë Memelei amoie nabi
(Madiu 22.41-46; Ulugu 20.41-44)*

³⁵ Yesuea Godeëie mosöä säla olelesa nea sähalea, Ado säla negei dawadigi nefolalebe amolia, Afädë Memelei moholömeläla säi amo e Debidüe malölä sälo amoda abeahälä sälodu.

³⁶ Eleloï Gesamia Debidiima helësëlasisebegi, Debidüe sähalea, Dafidilo Geloia näe Dafidilo Geloima sähalea, Na die ado nii nefolalebe amoli di hawa ifosimäia, dida näe naabo dafidämadi awäla salea, beaha samialola säimelé.

³⁷ Amase, Debidüe hii ema Dafidilo Geloila säi amoda, Dafidilo Geloi e Debidüe malöda abeahälädula nabi. Udia dolö yafie gegedoi amolia ea säse amogi obeägila nabi.

*Yesuea mala dawadigi nefolalebe amoli helësëla idihë namialola säi
(Madiu 23.1-36; Ulugu 11.37-54; 20.45-47)*

³⁸ Yesuea ilima ado mala olelesalea sähalea, Dilia mala dawadigi nefolalebe amoli hedabola idihë namialo. Ilia fagulo sedademu salugala magaia gaamugi awälähilä, udia dolöä ili beala gugusäla gausiamäiala helësëlo nea.

³⁹ Amase, iliada gedolo mosöä amige dolö dafidilo filo dibea amimu fimolöila helësëloge, udia dolö yafie gegedola molö nasebea ami molö gialo eedo amobalä dafila salea, ua gagaula hamomolöila helësëlo nea.

⁴⁰ Ilia udia didalo sebe amoli dahila neala, ilile mosöä nelebo dibe amo fa neala gaula aulo nea. Ilile asigi musügä negesilahilä, adoeamu Godema sedadela adolo nea. Amala hamosebe amoie ili së edefade muäia baala ìmolö dialeala säi.

*Udia didalo afädëa muni negei
(Ulugu 21.1-4)*

⁴¹ Godeëie muni negelo dibea ami Yesu e ga madela salea, udia dolö yafie misi amolia muni negelo amogi muni negese amo siila sulo. Nelegei yafie negelo dafidilo udia dolö yafie amoliada muni yafie negei.

⁴² Udia didalo busadäoi afädë maalahilä muni giwi holöfälä äudä negei.

⁴³ Amala negesebegi, Yesuea ie bëgëla aulo amoli misielahilä ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Udia didalo busadäoi gowea negei ameada udia dolö sulubadelaea Godeëie muni negelo amogi negei amo baagila asimelé.

⁴⁴ Ilia muni yafie negei dilo amogi odoa mogela hilile negesalea mogela negesio. Be, udia goweada afädë gaula made nea, ea molö nimolö gaui amoda hulu sulubadela negesa maadeimelä säi.

13

*Yesuea Godeëie mosö mugulula digamolömeläla säi
(Madiu 24.1-2; Ulugu 21.5-6)*

¹ Yesu e Godeëie mosöä amila doadigila awäha nebegi, ie bëgëla aulo afädëa ema sähalea, Säla Olelelo-o, igi hedabi hido elöi bobogamu nelegela fedala mosö made, hedabi hido elöi neeveb gowea bimola säi.

² Amala säsebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Dia mosö edefade igi bobogamu nelegela fedala uli nefolalebe beahago gasoda, igi nelegela fedala uli nefolalebegoda, igi afädëdaia amimu negela made, sulubadela mugulula digaha maademolömeläla säi.

*Yöi elö elöla bimolömeläla säi
(Madiu 24.3-14; Ulugu 21.7-19)*

³ Yesu e Olibe bi daia fedala Godeëie mosö sida idogola sebegi, Fida Yamese Yone Ädululali hilidomu nea ilia ema nabahalea,

⁴ Dia nilüma säla ìmo. Segeyo abodo gala dia säi amo besela galamolödu, Dafidi nelebo edodale besela galasegi, nilia amo beala dia säi amo besela galamolö amoda, hä ga madesa gabula helësemolömeläla nabi.

⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Odoaea dili dahila neloea, idihë namialo.

⁶ Dolö yafie maalahilä näe éi säla sähalea, Neda dolö amo misi neawela sälähilä, udia dolö yafie dahila nimolö moholömelä.

⁷ Ga made nudusalea ado goba nabase amogige, sege wagadi made nudusalea wabula säse amo nabalage, dilia bedäla fudugimabio. Nelebo amala hamose ameada, aligila wagamolöie made amamolömelä.

⁸ Fii elöle elöle nudula digi, gamane elöle elöle nudula digisa namolömelë. Amase, sege föi odoagi fogolige maala, sidë iige moholömelë. Nelebo amoli hamomolö amoda, udiaeä malö ägümolö salea mi gäwila sëlo amo gadoi bimolömelë.

⁹ Dilia hedabola idihë namialo. Ilia dili nafodola gaula galisolö neebea sigi moholömelë. Gedolo mosöa amige dili nufudala iälalemolömelë. Nie ëi gaula mogoi ameada gamane dolöe siigige, gini dolöe siigige gaula awäla ifosimolömelë. Amala hamoseda nië Ado Mala Hedabi nabuäia säla iaha namialo.

¹⁰ Amo hamola made neebewegi wäla, fifi asi sefolalebe amoli sulubadelaea, nië Ado Mala Hedabi nabaha maademäia dafidi säla imalo.

¹¹ Ilia dili nafadolahilä gudimolöe sigi gaula awäsedä, ado abodo sämolödula asigia säösäla helésémabio. Gudisolo amo gala Godea ado säla iasebe amo säla imalo. Ado säla imolö amoda dihili sämolö mademelë. Eleloï Gesamia sämolömelë.

¹² Dolöea ie edoo nufudala baagomäia gaula imolömelë. Malö eedoea hile malöge amo gadola wäla hamomolömelë. Amase, malöeage ie eedo emelebalä habobala nufudala baagomäia gaula imolömelë.

¹³ Nie ëigi nefolalebego beala, sulubadelaea dilima bimolö habobamolömelë. Amai gaso, afädëa aso maadela, hamola wagämäalahilä gelola aligise amo eda damula moholömelëla säi.

*Nelebo yöi yafie hehealei besela galamolömelëla säi
(Madiu 24.15-28; Ulugu 21.20-24)*

¹⁴ Yesuea ilima sähalea, Yöi yafie hehealela bedälasimolö maala negemolöi made dibea ami maala negei dië bimolömelëla säla i. (Ado gowe nidese ameada hedabola helésimalo.) Yesuea amala sälähilä sähalea, Amo siia beaseda, Yudia segea sefolalebe amolida segebi dibea ami fisäla baluluia afufumalo.

¹⁵ Amo gala, afädë mosö figidaia sulo amea digalahilä, ie nelegei mumusogi nea digamabio.

¹⁶ Dolö sagaia nelo amea hii mosöa fragulo nea obögëmabio.

¹⁷ Segeyo amo gala udia fragulo hagui sefolalebe amolige, malö dubo dodo iaha sefolalebe amolige, edefademalä asigimolö dialea.

¹⁸ Amo hamomolö amoda, i bäu giisalea gögi mulo amo gadola muloea, Godema adosa namialo.

¹⁹ Mida, segeyo amo gala yöi yafie elö elöla maala negei dië bimolömelë. Godea nelebo mi gäwila hamoia amila yöi amo gadoi made meli. Amase, hobeage bu elö made bimolömelë.

²⁰ Amaimo, Dafidilo Geloia segeyo amo neala obobagilasimolö made helësei galebeda, udia dolö sulubadela namolö amo fu made bealabio. Udia dolö hii memelei amoli helëselähilä, segeyo amo neala obobagilasimolö helësëi.

²¹ Amaimo, afädëa dilima sähalea, Afädë Memelei amo misi neebe gowe bimola säsege, e neebe gagowe bimola säsege, dofä gabula helésémabio.

²² Dolö odoaea wäfali säsäla sähalea, Afädë Memelei amo ne misi neawela sämolö moholömelë. Odoaea wäfali säsäla sähalea, Neda Godeie bea sälo misi neawela sämolö moholömelë. Amala maalahilä, ilia udia dolö Godea memelei nefolalebe amoli dahila neala hamomolöi walebelela bimolöe, dolöea hamomolöi made gadoige, hido elöi elö elöge hamosa namolömelë.

²³ Dilia idihë namialo. Nelebo amoli hamola made neebe amo gaalu, na dilima dafidi säla iahagomelëla säla i.

*Hobeala Dolöie Malö bu obögëmölö
(Madiu 24.29-31; Ulugu 21.25-28)*

²⁴ Yesuea aso, sähamu nea sähalea, Yöi yafie elö elöla hamosa maadeibua eso usilahilä, aube made neëla,

²⁵ gasumili mudaiala besela didigafula, mudaia nelebo geloi hido elöi amea fogolasi-molömelë. *Aisaea 13.10;*

^{34.4}

²⁶ Amala hamose amo gaalu, Dolöie Malö amoda geloi hido elöibaläge yo digalo hido elöibaläge mu baidilidaia maala neë bimolömelë.

²⁷ Bease amo gaalu, ea ie selesaia fii amolima mosalolahilä, udia dolö hii memelei sege föi sulubadelagi, agesu näiado nefolalebe amolige, näiado nefolalebe amolige, sege afädëgi neala gedolasimolö mosalolahilä sämolömelëla säi.

*I bäu bobagiloie ado säi
(Madiu 24.32-35; Ulugu 21.29-33)*

²⁸ Yesuea aso, sähamu nea sähalea, Diliada äfääoe mala amogi helësämäia sähago. Äfääoe fësëgësisila, bäu gähe bobagiseda, dilia helësësalea, sege esomolöda hä ga made gabula helësömelë.

²⁹ Amo gadola wäla, dilia nelebo säi amo gadoi hamose beaseda, Dolöie Malö amo hä moholö suägisa gabula helësämalo.

³⁰ Na dilima dofä gelola sähago. Udia dolö walio nefolalebego made baagola nefolalegi wäla, nelebo säi amoli sulubadela hamosa maademolömelë.

³¹ Mu giwige naga föige hogosa helemolö gaso, nie ado malada dofä made hogosa helemolömelëla säi.

*Nelebo gowe gala hamomolö gabula sulubadelaea dawa madela Yesuea säi
(Madiu 24.36-44)*

³² Yesuea aso, sähamu nea sähalea, Amala hamomolö amoda segeyoge, aoage afädëa dawa mademelë. Selesaia fii iliage, malöeage dawa mademelë. Naado eamu hido dawadigi neamelë.

³³ Nelebo amoli hamomolö amo gowe gala gabula, dawa made ameada, dilia hedabola idihë namialo.

³⁴ Amoda gowe gadoimelë. Dolö afädëa, ie mosö dügila, sege wagadi made aulo amo gadola awähalea, ie hamoi hamolasiloma, ie hamoi beaha namialola säla, hido hïdolama hamoi sogosa maadelahilä, idiliba beaha aligilo amoma sähalea, Hedabola beaha namialola säsila aulomelë.

³⁵⁻³⁶ Mosö eedo amoda së gäse gaalu obëgëmolöledu ma, gasi mogogi obëgëmolöledu ma, haea gäse gaalu obëgëmolöledu ma, yose obëgëmolöledula dilia dawa made neeve ameada, dili oböla adi elaboi diëgi fodolofali muloea, idihë namialo.

³⁷ Na dilima ado säla iasewe gadola, udia dolö sulubadelamage, dili idihë namialola säla iahadiola säi.

14

*Busa dolö ilia Yesu nufulöie didiäha dilo
(Madiu 26.1-5; Ulugu 22.1-2; Yone 11.45-53)*

¹ Segeyo äudä nelolahilä, osodagi Baagila Asi Segeyo amoë molö molö amoda, Beledi Yidila Made Gobei Segeyo amoë gabula helësähilä, gobela ilo busa nefolalo amolaliage, mala dawadigi nefolalo amolaliage didiähalea. Yesuma wäfali abeahäla sälähilä, e gaula nufulödula säla didiäha difolalo.

² Ilia sähalea, Segeyo Edefadegei gedola molö nasolo amo galada, amala made hamodelä, udia dolöea niliblä nuduloeala säi.

*Udia afädëa Yesuëe busagia susu gadoi weli söga negei
(Madiu 26.6-13; Yone 12.1-8)*

³ Yesu eda sege Bedani ami Saimono dafidi gudubu hamoi nelo amea mosöa molö naha sulo. Ami sebegi, udia afädëa weli hedabi gafisigäi hido elöi, amoë eida nada. Weli amoda muni edefadea nelo ödä i igia hamoigi osala negei dilo. Amo gaula maala dusulahilä, Yesuëe busagia söga negei.

⁴ Amala hamosebegi, udia dolö odoa sefolalo amolia habobalahilä, hilidomu sähalea, Weli gafisigäi we memälä edoëe waeasesadu.

⁵ Weli gafisigäi egoweda gina hädäli ohodooa gadoi nii galebeda, dolö busadäoi nefolalebe amoligali mogela iälabio gabula säla, ilia udia amoma habobala baagido sähä dilo.

⁶ Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Beasimo. Edoëe ema habobala baagido sähä. Udia gowea nema hamoi amoda, hedabi hido elöi hamoimelë.

⁷ Udia dolö busadäoi nefolalebe amolida dilibalä namolöi namolömelë. Abodo gala dilia ili ugila negemolöila helësësedä, amoda dilia ugila negemolö doflea. Gaso, neda dihilibalä namolöi namolö mademelë.

⁸ Udia goweeda hamomolöi beala hamoimelë. Ea nie domalogi nada hëi amoda, hobea nie domalo baumolö amoë, dafidi daiala hëimelë.

⁹ Na dilima dofä gelola sähago. Ado Mala Hedabi sege föi sulubadelagi säla olelesaleada, e helësëla, ea walio nema hamoi amo säla imolömelëla säi.

*Yudasaea Yesu hololömolö asi
(Madiu 26.14-16; Ulugu 22.3-6)*

¹⁰ Amalahilä bëgëla aulo giwilasi amoligi Yudasa Isagaliadaea gobela ilo busa neebea ami awälahilä, ilia Yesu nufuäia hololömolö asi.

¹¹ Ea säi amo nabala ilia obeägilahilä, egali muni imolömelëla säla negei. Amalebe ea Yesu hololöla gaula imolöie fu hogosa nelo.

*Yesula ie bëgëla aulolali Baagila Asi Segeyo amoie molö mai
(Madiu 26.17-25; Ulugu 22.7-14, 21-23; Yone 13.21-30)*

¹² Segeyo agegi Beledi Yidila Made Gobei Segeyo amo besela galaseda, Isilale iliada Baagila Asi Segeyo amoie sugua sibi malö nufidelö. Segeyo amo gala, ie bëgëla aulo amolia Yesuma nabahalea, Baagila Asi Segeyo amoie molö molöda nili abidi daiamäia hamesebela nabi.

¹³ Amala nabasebegi, ea ie bëgëla aulo äädä mosalalahilä, elema sähalea, Ali awäla gaamugi besela galahamelë, dolö afädëa ödä iigi usi gaui maaha neëgi, gausiamolömelë. Alige dolö amo bëgëla mosalo.

¹⁴ Alia beahamelë, dolö amo mosöa nogila digaseda, alia mosö eedo amoma gomalä sämalo. Säla Olelelo neebe amea dima nabahalea, nie bëgëla aulola nili Baagila Asi Segeyoie molö molöie nie mosö hogoli abidi dialeala nabimelëla sämalo.

¹⁵ Amala säseda, ea hogoli edefade daia dilo amogi, filo aulige molö negelo aulige daiala negesa maadei dilo amo olemolömelë. Ami nili molö molöie daiamalola säi.

¹⁶ Amala säi amo nabalahilä, ie bëgëla aulo äädä amole awäla, Yalusaleme besela galalahilä beahamelebe, ea säi amo gadola sulubadela gausiala digaha maadesebegi, elea Baagila Asi Segeyo amoie molö molö daiai.

¹⁷ Deadi Yesula ie bëgëla aulo giwilasi amobalä misi.

¹⁸ Maalahilä ili molö naha sefolalea Yesuea sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Dili sebegogi afädëa ne hololömelömelë. Dolö amoda nebalä molö naha saleala säi.

¹⁹ Amala säsebegi, ilia asigia yölahilä, ema hüd hüdolæa dafidi hobeala säla didigahalea, Nale ma, nalela säla didigai.

²⁰ Amala säla didigasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dili giwilasi sebegogi afädëa nebalä falo afädëdaa beledi ua negela nahe sebe ameamelë.

²¹ Dolöie Malö amoda bebagi ie dëdëla negei dibe amo gadola baagomolö. Gaso, Dolöie Malö e hololöla, odoaie naabogi gausise dolö amo, asigisebemelë. E emea made neegela äggü galebeda, e hedabi aligilibiomelëla säi.

Yesuea beledile wani ödäle ie bëgëla aulo iligali i

(Madiu 26.26-30; Ulugu 22.14-20; Age Golïdi 11.23-25)

²² Ili molö naha sefolalea, Yesuea beledi afädë neala gaula nea, Godema nesegelahilä, beledi amo dagabodasilä ie bëgëla aulo amoligali ia gogosalea sähalea, Nimo. Nie domalo gomelëla säla i.

²³ Amalahilä, ea wani ödä usi amo neala gaula nea, Godema nesegelahilä iligali iasebegi, ili sulubadelaæa neala mai.

²⁴ Ea ilima sähalea, Goda nie heaalemelë. Asialo made ado säla negei amoie mida nü heale gogi dialea. Amoda udia dolö ugila negela sulubadela gali sögaha.

²⁵ Na dilima dofä gelola sähago. Ne wani ödä bu elö made naala nelolahilä, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, bu gähe elö molömelëla säi.

²⁶ Ili molö naha madela gë afädë udälahilä, Olibe bi daia fedafiai.

Fidama, dia ne dawa madela sämölömelëla säi

(Madiu 26.31-35; Ulugu 22.31-34; Yone 13.36-38)

²⁷ Yesuea ie bëgëla aulo ilima sähalea, Dilia asigi afädë negeigo sulubadela digaha maademolömelë. Mida, bebagi ado gomalä säla dëdëla negei dialea,

Godea sähalea, na sugua sibi sigi aligilo neebe amo nufudaseda, sugua sibi nefolalebe amoli dusudasila fisäla afiahä maademolömelëla

Segelaea 13.7

säla dëdëla negei dialea.

²⁸ Amai gaso, Godea ne nowelasisegi, dili baagila dafidi nedale Galili moholömelëla säi.

²⁹ Amala säsebegi, Fidaea säla obëgësalea, Ili sulubadela fisäla awäsedä, neda made fisäla moholömelëla säi.

³⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na dima dofä gelola sähago. Walio gasigi haea gagalugo gawalia nafi bu äädä made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämölömelëla säla i.

³¹ Amala säsebegi, ea gelolafali säla obëgësalea, Ne dibälä baagomolö nea galëda, na di dawa madela dofä made sämölömelëla säi. Ili sulubadelaæa amo gadolamu sähä maadei.

Yesu e Gesemani sagaia Godebalä adosa sulo

(Madiu 26.36-46; Ulugu 22.39-46)

³² Yesula, ie bëgëla aulolali sege ëi Gesemani ami afialahilä, ea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Ne Godema adomolö awäsewe gaalu, dili wi sefolamialola säi.

³³ Amala sähahilä, ea Fida Yamese Yonela ilimu sigi awälahilä, ie iso asigigi fudugila yöla säosäomolö mi gäwila besela galasebegi,

³⁴ Ea ilima sähalea, Nie iso asigigi edefademalä yösalea, ne baagomolö gabumelë. Dili gui salea idihë namialola säi.

³⁵ Amala sälähilä e holöbö aliga gala nagadaia gumusula dia idogolahilä sähalea, Asiamolö fu galéda, nema walio hamomolö amo asiamalola säi.

³⁶ Ea sähalea, *Aba-o*, Naado-o, dia nelebo sulubadela hamosa maademolöi nebego.* Nema ödä iigi usi dibe amo dia nea nimalo. Amai gaso, na helësësewe gadola made, dia helësëse amo gadola hamomalola säi.

³⁷ Amala sälähilä e obögësamelebe, ili süwia adidi dibe amo beala, ea Fidama sähalea, Saimono-o, di adi dialeale. Fu oboba gogi dia idihë namolö ulisebele.

³⁸ Nafadea dili digalasiloëa, idihë nea Godema adosa namialo. Dofä, asigida hamomolö helësëi neago gaso, domalo wäbëäi nebegola säi.

³⁹ Amala säsila e bu awäla, dafidi säi amo gadola sähä sulo.

⁴⁰ Amala sälähilä e bu obögësamelebe, ili aso adidi dibe meli. Mida, süwiaeä ilile si gafodo gadugisalea amai. Ameada, ilia ema edo säla obögëmolödula asusugai.

⁴¹ E bu osoda obögëlahilä, ea ilima sähalea, Dili hele salea addidimü dialeale. Amo dofea. Bimo! Dolöe Malö amo nafade hamolo amolima gaula imolö fu hä besela galai gabuwe.

⁴² Nowemo. Nilia hä gausiala afiadila säi. Ne gaumäia hololölo amoda ga made misi nebegö bimola säi.

Yesu gaui

(*Madiu 26.47-56; Ulugu 22.47-53; Yone 18.3-12*)

⁴³ Yesuea amala sähä nebegi, ie bögëla aulo giwilasi amoligi Yudasa e dolö maleibalä fodolofalä misi. Ilia helebe baialage gagaula ebalä misi. Gobela ilo busa amoliage, mala dawadigi amoliage, asigi gäwi dafidilo amoliage ili mosalola säsebegi misi.

⁴⁴ Yesu gaumäia hololölo amea ilima dafidi daiala sähalea, Na gomalä hamoseda, amo gabula helësëmalo. Na dolö amo mimila nödöseda, amo hedabola gaulahilä sigi mosalola säla i.

⁴⁵ Ea säi amo gadola Yesu neebea fodolofalä maala aligilahilä sähalea, Säla Olelelola säla, Yesu mimila nödöö.

⁴⁶ Mimila nödösebegi, ilia e gaulahilä naaboea gaula fëdöi.

⁴⁷ Amala hamose amo gaalu, dolö afädë ami nelo amea helebe besela nealahilä, gobela ilo Busa Edefade amoë hamoi hamolasilo neebe amoë gëhe dagala salisi.

⁴⁸ Yesuea ilima sähalea, Fa nelo gaumolöie mulo amo gadola, helebe baialage gagaula ne gaumolö misile.

⁴⁹ Segeyo yafiegi ne dilibalä nea, Godeie mosöa ado mala olelesa nelo amogi ne dilia made gaui. Amai gaso, bebagi ado säla dëdëla negei dibe amo gadola hamomäiamelä säi.

⁵⁰ Amasebegi, ie bögëla aulo amoli sulubadela e digila fisäla awäha maadei.

Malö malisä afädë fisäla asi

(*Madiu 26.57-68; Ulugu 22.54-55, 63-71; Yone 18.13-14, 19-24*)

⁵¹ Malö malisä afädë fagulo bulula gälahilä Yesu bögëla awäha nebegi, dolö amolia e gaui. ⁵² Amasebegi, fagulo bulula gäi amo ilima amilahilä e dudugimu fisäla asi.

⁵³ Yesu e gaulo amolia e sigi gaula gobela ilo Busa Edefade sebea ami sigi asi. Gobela ilo busa amolige, asigi gäwi dafidilo amolige, mala dawadigi amolige gedola ami sefolalo.

⁵⁴ Fida e Yesu bëbëgëla asi. Gaso, eda holöbö hobeal a wälahilä, gobela ilo Busa Edefade amoë mosö yala isogi nogila digalahilä, idihë aligilo amolibalä nulo gobeia ami hëgi hausa sulo.

⁵⁵ Gobela ilo busa amoliage, Galisölö dolö amoli sulubadelaeage, dolö odoaeaage Yesuea asiala hamose melëlo amoli misialolahilä, ilia säla ulufamalai. Ilia e nufuäia ea asiala hamoi walebelela hogosamelebe, afädë maade meli.

⁵⁶ Dolö yafiea ea made hamoi amo ilima wäfali baala säla ulufai gaso, ado afädëdi made meli.

⁵⁷ Odoaea nowela nea ea made hamoi amo baala wäfali sähalea,

⁵⁸ Niliaada ea gomalä säse nabimelë. Godeie mosö dolöie naaboea hamoi amo, ea haila digila, segeyo ohodoagi ea bu ulimolö amoda, dolöie naaboea olelo amo gadola made, ulimolö säimelëla säi.

⁵⁹ Ilia amala sälä ulufai amo aso afädëdi made meli.

* **14:36:** Nilia naadola sälo amo gadola, Alamege adoeada, abala sälo. Alamege adoda, Yesuie ado.

⁶⁰ Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade amea dolö sefolalebe amoë mogogi nowela aligilahilä, Yesuma nabahalea, Dia ado afädë made sälä obögëmolöle. Ilia dia asiala hamoila säsegoda edo hamoila nabi.

⁶¹ Yesuea nafi dagala made sälä obögësebegi, gobela ilo Busa Edefade amea ema bu elö nabahalea, Dida, Afädë Memelei Gode hedabi hido elöi neebe amoë malöda dilela nabi.

⁶² Amala nabasebegi, Yesuea sälä obögësalea, Ä, neda amomelë. Dolöie Malö e Gode Geloi Edefade Neebe amoë naabo dafädimadi fila, mu baidilidaia maala neëda, dilile siaa bimolömeläla sää.

⁶³ Amala säse amo nabala gobela ilo Busa Edefade amea mihalälä hile fagulo nulilahilä sähalea, Ea hamoi amo sämäia odoa ili misialola nali sämabio.

⁶⁴ Ea Gode gagadese nabi amo, dilia abilia helësësela nabi. Amala nabasebegi, ili sulubadelaea sähalea, Ea asiala hamoi amoëda, e baagomäia nufulö dialeala sälä didigai.

⁶⁵ Amala sälahilä odoaea e gofedela galala, ie si usulala naabo gafea nufudalahilä sähalea, Di dolö gowea nufila diüh olemola sää. Amase, idihë aligilo amoliage elöea nufudala elöeaha nelo.

Fidaea, na Yesu dawa madela sää

(Madiu 26.69-75; Ulugu 22.56-62; Yone 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Fida e yala isogi nogila digala sebegi, gobela ilo Busa Edefade amoë hamoi hamolasilo dolisä afädë maalahilä.

⁶⁷ Fida e hëgii hausa sebe amo fädäla bealahilä sähalea, Dige Nasalese dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula sää.

⁶⁸ Amala säsebegi, Fidaea ne mademeläla sälahilä, dia ado säsebegoda, na dofä dawa mademeläla sää. Amala sälahilä e mosö amoë idı galo baagido awäha nebegi haea Gagalugoea gäi.

⁶⁹ Hamoi hamolo dolisä amea e bu bealahilä, dolö nefolalo amolima sähalea, Dolö goda amoligimeläla sää.

⁷⁰ Amala säsebegi, Fidaea bu elö sähalea, ne mademeläla sää. Holöfali nelolahilä dolö nefolalo amolia Fidama bu elö sähalea, Dofä. Dida amoligi. Dige Galili dolömeläla sää.

⁷¹ Amala säsebegi, Fidaea gelolafallä sälä gabulo amo gadola migaläa diigila sähalea, na we wäfali säseda, Godea ne dofä së imäiameläla sälahilä, Dilia dolö ei säse goda na dofä dawa mademeläla sää.

⁷² Ea amala säia gai amole haea gagalugo gawalia nafi bu äudä gäi. Fidaea amo nabalahilä dafidi Yesuea, haea gagalugo gawalia nafi bu äudä made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämölömeläla sää amo helësei. Amo helësela gäia güsäla düisa nelo.

15

Yesu Bailadi neebea sigi asi

(Madiu 27.1-2, 11-14; Ulugu 23.1-5; Yone 18.28-38)

¹ Yosefali gobela ilo busa amolige, asigi gäwi dafidilo amolige, mala dawadigi amolige, Galisölo dolö amoli sulubadelage gegedolahilä ilia hamomolö amoë ado didiäha dilo. Didiäha dilolahilä ilia Yesu e igi éfea nafadolahilä Bailadi neebea sigi asi.

² Sigi maasebegi, Bailadia Yesuma nabahalea, Yu udia dolöie beaha aligilo ginida dilela nabi. Amala nabasebegi, ea sälä obögësalea, Dia säse gomeläla sää.

³ Gobela ilo busa amolia ea nafade yafie hamoimeläla sää.

⁴ Ilia amala säsebegi, Bailadia ema bu elö nabahalea, Dia ado afädë made sälä obögëmolö neale. Iliada, dia nafade yafie hamoila sää amo nabilela nabi.

⁵ Amala nabaseamogi Yesuea abo bu elö made sälä obögësebegi Bailadi e fudugisa nelo.

Bailadia Yesu e i fügäigi baala negemalola sää

(Madiu 27.15-26; Ulugu 23.13-25; Yone 18.38-19.16)

⁶ Gäheo i sulubadelagi Segeyo Ede amoë molö nülo segeyo amogida, udia dolöea galabaia negei amoligi ei sälä gowe fisigämola säsegäi Bailadia fisigähamu aligilo.

⁷ Segeyo amo gaalu, dolö odoaea gamanebalä nudusalea dolö odoa nufudasebegi, ilia ili galabaia negei. Amogi dolö afädë galabaia negei nelo amoë eida, Balabasa.

⁸ Udia dolö gegedoi amolia Bailadi neebea maalahilä, ema sähalea, Dia nilima gäheo i sulubadelagi hamolo amo gadola walio hamomäiameläla sää.

⁹ Ea ilima sälä obögësalea, Na Yu udia dolöie beaha aligilo gini dihilima fisigämäiala helësësebelela nabi.

¹⁰ Amala nabi amoë mida, gobela ilo busa amolia Yesuma mudiala mihalälähilä, e sigi gaula misi gabula helësela, Bailadia amala nabi.

¹¹ Gaso, udia dolö gegedoi amolia Bailadima, Balabasa hilima fisigämäiala gelola sämäia gobela ilo busa amolia ilima si nigilasi.

¹² Bailadia ilima bu elō nabahalea, Diliada, Yu udia dolöie ginila sälo neebe gowema, na abilia hamomäia helësëabela nabi.

¹³ Amala nabasebegi, ilia bu uuala sähalea, Eda i fügäigi baala negemalola säi.

¹⁴ Amala säsebegi, Bailadia ilima sähalea, Mi edogi. Ea edo nafade hamoi gabiola nabi. Amala nabasebegi, ilia gelola uala sähalea, I fügäigi baala negemalola säi.

¹⁵ Amala säsebegi, Bailadia, udia dolö gegedoi amolia obeägimäia, Balabasa hilima fisigälahilä, ea ami dolö amolima Yesu fëgämalolahilä, i fügäigi baala negemolö sigi mosaloi.

*Ami dolö illia Yesu gadiaboi
(Madiu 27.27-31; Yone 19.2-3)*

¹⁶ Ami dolö amolia Yesu sigi gaula gamane beaha aligiloie mosö yala isogi nogila digai. (Mosö amoie eïda Beledoliama.) Ilia ami dolö odoa misialosebegi ili mafula gegedoi.

¹⁷ Gedolahilä, ilia fagulo sedade hogale uii Yesuma salugasihilä, èfè äyo gägäi amalela nasigila giniie habuga gadoi hamola ie busagia salugasi.

¹⁸ Amalahilä ilia naabo sögödigila sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo gini, namolöi namiäiameläla säi.

¹⁹ Amala sähahilä, ilia ie busagia buudi damuia nufudalahilä, gofedela gagalai. Amalahilä, ilia ie eï gauia adogose gadoi hamola gumusula dia digafui.

²⁰ Ilia e gagadela hamomolö amo gadoi hamosa maadelahilä, fagulo hogale uii sedade gäsi amo giilahilä hile fagulo amo salugasi. Amalahilä e i fügäigi baala negemolö segea sigi asi.

*Yesu i fügäigi baala negei
(Madiu 27.32-44; Ulugu 23.26-43; Yone 19.17-27)*

²¹ Ili idiafa afiaha dibegi Sailini fii dolö afädë ie eïda Saimono. Alegisäda Ulufasalele eedo amo, sagaiala maaaha nebegi gausiala digalahilä, ami dolö amolia ema Yesuie i fügäi gaumo gaumola eegedigi.

²² Ilia Yesu sigi gaula sege eï Gologoda asi. (Gologoda nilile ado adulada Busa Giwi Sege.)

²³ Ilia wani ödäge i afädëie ödä muwege gegoalahilä egali muäia i gaso, ea made mai.

²⁴ Amalahilä, ami dolö amolia e i fügäigi baala negei. Ilia ie fagulo amo nowëa nimabelela, ilia sadu dahilahilä, ie fagulo amo amala mogei.

²⁵ Yose eso neëla udigisa nebegi, ilia e i fügäigi baala negei.

²⁶ Ea nafade hamoila sälo amolia dëdëla negesalea,

YU UDIA DOLÖLE BEAHA ALIGILO GINILA

säla dëdëla negei.

²⁷⁻²⁸ Amase, Yesu baala negei amo gaalu, fa nelo dolö äudä, elö ie naabo dafädimadi, elö ie naabo fefeädimadila, i fügäigi baala negei.

²⁹ Udia dolö e dibeadi baagila afu masufalea, Yesu gagadiabola busa dugagila èhehelahilä, Godeie mosö haila digila segeyo ohodoagimu ulimolö säi amo,

³⁰ dihimu damula awäla i fügäi daina adogoila digamola säla baagi baagisa nelo.

³¹ Amo gadola wäla gobela ilo busa amoliage, mala dawadigi amoliage Yesu gagadiabola säla didigahalea, Eada udia dolö odoa ugila negela wahilo amo gadola, e himu ugila negemolöi made gabugi dialealedu.

³² Nilia ema asigi afädë negedeläie Afädë Memelei, Isilale udia dolöie gini ameada, e i fügäi daina adogoila digämäia. Nilia amo beala asigi afädë negedeläla säi. E baala negei gaalu, baala negei äudä amoleage e gadiabola amo gadolamu säi.

Yesu hame doala asi

(Madiu 27.45-56; Ulugu 23.44-49; Yone 19.28-30)

³³ Eso mogogi gasila, sege sulubadela gasilasi dialeamu deadi eso digase gaalu yo digala obögëi.

³⁴ Amala hamose amo gaalu, Yesuea gelola uuala sähalea, Elöi, Elöi, lama sabagadanila säi. Nilile ado adulada, Nie Gode, nüe Gode, abisigi ne dügila asi.

³⁵ Amala säi amo nabalahilä, udia dolö odoa ami nefolalo amolia sähalea, Nabuö. Ea Elaia wesebegola säi.

³⁶ Afädë baluluia awälahilä, nelebo afädë dahudu gadoi wani ödä gamogai dibe amogi gelahilä, ibidigi yaala, egali muäia iälahilä sähalea, E i fügäigi dibeä adogoi, Elaiaeae fisigämölö maasebelela aso, beaha aligidila säi.

³⁷ Yesuea uuala gelola sälähilä hame doala asi.

³⁸ Amasebegi, gobela ilo mosöa fagulo edefade gosagisi dilo amo, gadogola gadelala digalahilä, elö eamu eamula negesi.

³⁹ Ami dolö hädäli afädë beaha aligilo amea Yesuie odagiamadi nea, sida adogola beahamelebe, Yesu hame doala asi amo bealahilä, Dolö goda dofä Godeie malö gabula säi.

⁴⁰ Amo gaalu, udiafali holöbö wagadi madela nea, sida gala nefolalo amolida, Magadala udia Melige, Yamese elö Yosese elele eme Melige, Salomege nelo.

⁴¹ Dafidi Yesu e Galili neëgida, udia amoli e awäse amo gadola awälahilä, e ugila negesa aligilo. Udia odoa yafie ebalä Yalusaleme misi amolige nefolalo.

Yesu bau

(*Madiu 27.57-61; Ulugu 23.50-56; Yone 19.38-42*)

⁴² Segeyo amoda nelebo daialo segeyo. Sabada segeyo aiyo namolö gabula helëselahilä,

⁴³ Deadisebegi, Alimadia dolö Yosebe e misi. Eda galisolö dolö amoligi afädë nelo. E udia dolöö siigi hedabi neada, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoge ea beaha nelo. Eada bedälo made mumulasi amea, Bailadi neebea awälahilä, Yesuë domalo nimolö audulela nabi.

⁴⁴ Amala nabasebegi, Bailadima aabelaa baagoi gabula fudugilahilä, ami dolö hädali afädë beaha aligilo amo welahilä, e hä baagoilela nabi.

⁴⁵ Amala nabasebegi, Bailadima ami beaha aligilo amea, e hä baagoimeläla säi. Amo nabalahilä, ea Yosebema sähalea, dofear ië domalo nimolöla säi.

⁴⁶ Amala sälebegi Yosebea fagulo falei hedabi afädë nealahilä, ië domalo i fügäidaia dibe amo neala gaula digala, fagulo amea usulala gaulahilä, igi äbä dafidi duwi diloa ami baumolö gaula asi. Gaula awäla bausilahilä, igi edefademalä afädë bebugula gaula maala idi gasi.

⁴⁷ Amala bause amo Magadala udia Melile Yoseseë eme Melilea meli.

16

Yesu nowela asi

(*Madiu 28.1-8; Ulugu 24.1-12; Yone 20.1-10*)

¹ Segeyo Sabada gafe baagibua, Magadala udia Melige Yameseë eme Melige Salomege illia Yesuë domalogi hëla moholöö, weli gafisigä hido elöi amo bidia nii.

² Segeyo gifalädalügi yosefali ili igi äbägä bauia ami afiai.

³ Hilido afiaha dialea sähalea, Bausalea, igi edefadea gai dibe amo, nowëa nili ugila negela bebugula fisiga gala dogasimolödula säsäla afiai. Igä amoda dofä edefade amo helësäla amala säi,

⁴ Ili ami besela galamolö nea sida gala beahamelebe, igi edefadea gai dilo amo bebugula nigia gala doga negei meli.

⁵ Beala ili awäla äbä isogi nogila digalahilä bauia ami beahamelebe. Malö malibu afädë fagulo falei sedade gäi ille naabo dafädimadi sebe amo beala, ili fudugi.

⁶ Ea ilima sähalea, Dilia fudugimabu. Dilia Nasalese fii Yesu, illia i fügäigi baala negei amo hogola misi goda, na helësäsa. E hä nowela asimelë. Eda wi maade. Illia e negei diloa amo bimo.

⁷ Hä dili afiala Fidamage ie bëgëla aulo odoa amolimage säla iahaleada, Illia e Galili bimolömeläla dafidi säla i amo gadola, eda edale Galili moholö awäha neameläla säla imalola säla i.

⁸ Amala säi amo nabalahilä, ili igi äbä isogi amila fodolofali doadigila fedala afiaha dialea, edefademalä bedäla emo gigisëla fudugila aligi afiai. Ili afiahalea udia dolö odoabaläge made adoi. Mida, ili bedäi afiahalea amea.

Magadala udia Melia Yesu meli

(*Madiu 28.9-10; Yone 20.11-18*)

[

⁹ Segeyo gifalädalügi yosefali Yesu e nowelahilä, Magadala udia Melia bimäia e sebeadale e ulufala besela galai. Dafidi udia amoma mugabe gifalädalä fedai sebegi Yesuea nesila digi.

¹⁰ Besela galai amo bealahilä, Yesubalä dafidi nawesa aligilo amolia e asigiila diisa dibeä ami säla imolö asi.

¹¹ Awälahilä Melia ilima sähalea, Yesu hii nowela asi amo na melimeläla säi. Amala säsebe amo illia nabi gasoda, dofä gabula made helësëi.

Bëgëla aulo äudäea Yesu meli

(*Ulugu 24.13-35*)

¹² Hobeala ie bëgëla aulo äudä Yalusalemela ididila awäha nebegi, elea e bimäia Yesu e domalo elölahilä besela galai.

¹³ Amo bealahilä ele obëgëla awäla bëgëla aulo odoa amolima säla i gaso, illia dofä gabula made helësëi.

*Yesuea ie bëgëla aulo amolima Ado Mala Hedabi säla ïmalola säi
(Madiu 28.16-20; Ulugu 24.36-49; Yone 20.19-23; Abosolo 1.6-8)*

¹⁴ Amalahilä hobeafali ie bëgëla aulo gïdälasí amoli molö naaha dibeä ami Yesu e ulufala besela galai. Ulufala besela galalahilä, ilia asigi afädë made negei amogige, iso asigi geloi neebe amogige, odoa ilia hï nowela neebe melimelëla säi amo nabala dofä gabula made helësei amogige ea ilima nemoi.

¹⁵ Amalahilä ea ilima sähalea, Dili sege föi sulubadelagi afufulahilä, udia dolö sulubadella Ado Mala Hedabi säla ïmolö mosalo.

¹⁶ Afädëa asigi afädë negeseda, ödägi gelahilä damula aulo neala gaumolömelë. Be afädëa asigi afädë made negese amobaläda gudila së ïmolömelë.

¹⁷ Asigi afädë negei neebe amoliada, dolöea hamomolöi made gowe gadoi hamomolömelë. Nie éigi nea mugabe fedai nesila digimolöge, udia dolö odoaie ado adomolöge,

¹⁸ baagolo nuba gausege baagolo ödä nasege made baagomolömelë. Oloï difolalebe amoli ilia naaboea diigiseda wahimolömelëla säi.

*Yesu selesaia mosöa fedai
(Ulugu 24.50-53; Abosolo 1.9-11)*

¹⁹ Dafidilo Geloi Yesuea ilima ado amo säla iaha maadelahilä, selesaia mosöa fedala Godeie naabo dafädimadi awäla sulo.

²⁰ E asibua ie bëgëla aulo amoli sege sulubadelagi afufulahilä, ado mala säla iaha nebegi, Dafidilo Geloia ilibalä hamoi hamolasila, ilia säsebe amo dofä säsebelä helësemäia, dolöea hamomolöi made gadoi hamolasi.]

Ado Mala Hedabi Yonea Dëdëi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Ado Mala Hedabi Yoneie bebagi dëdëla negei dibe amea sähaleada, Ado eda dolö domalola digala, nilibälä wi nelola säla dëdëla negei. Yonea beba gowe dëdëi amoïe mida, ea sähalea, beba gowegi dëdëla negei dibe amo nidesalea, Godeie malö Yesu Gelesoma asigi afädë negemäiae, Afädë Memelei amo dofä Yesu Geleso gabula helësemäiaje dëdëla negesamelëla säi (20.31 bimalo).

Dafidi Yonea nilima, Ado eda mi gäwilafali, Godebalä siiba nelomelëla säla dëdëla negei. Amalahilä, Yesuea hamomolöi made gadoige, melölo made gadoige hamosa nelo ameada, Afädë Memelei amoda Yesu, amase, Yesuda Godeie malö gabula helësemäia ulufala dëdëla negei dialea. Amase, Yonea nilima, Yesuea hamomolöi made gadoige, melölo made gadoige hamoi amoïe mi fädäla säi. Amase, udia dolö odoaea ema asigi afädë negela e bégëla asi amoge, odoaea ema asigi afädë made negela ebalä ado nii nelo amoge dëdëi bimolömelë.

Hogili 13-17gi dëdëla dibe ameada, Yesuea ie bégëla aulo amolibala nea, e hä baagomolö ga made gabula helëselahilä, ilile asigia dofea, aso maadela, gelola namiäia, galone yafie säla iaha nelo.

Yonea wagala dëdëla negei dibe ameada, Yesu e nafodola gaula awäla gudi amoge, e i fügägi baala negesebegi, hii hame doala mosaloi amoge, e nowela awäla ie bégëla aulo nefolalebea ulufadigi amoge, dëdëla negei dialea.

Beba gowegi namolö gähele mala dofä dibe amoli olelemolölahilä, segeyo sulubadelagi hamomolö amoïe, galone helësemölöe dibe amolida gowe. Foïela sälage, ödäela sälage, belediüela sälage, yo digaloïela sälage, i gägä negelo gelebi efeiela sälage, sugua sibi sigi aligoïela sälage, säi amoli dëdëla negei dialea.

Yone Ado e dolö namolö digai. Eda udia dolöbalä namolö digai.

(Yone 1)

Ado eda namolöie mi, dolö namolö digai

¹ Ado eda mi gäwilafali siiba nelo. Eda Godebalä nelo. Ado hii eda Gode nelo.

² Eda mi gäwilafali, Godebalä siiba nelo.

³ Afädë idi elömadila misida maade. Godea Adobalä nea nelebo sulubadela hamosa maadeimelë.

⁴ Emada namolö mi dilo. Namolö ameada udia dolöie yo digalo nelo.

⁵ Yo digalo ameada gasimi sagaia ami yo digaha nea. Gasimi sagaloeada yo digalo amo gesumolöi made dilo.

⁶ Godea dolö afädë nagadaia fisiga wei amoïe eida Yone e misi nelo.

⁷ E misi amoda yo digalo amoïe säla imolöie misi. Amaimo, udia dolö sulubadelaea ie ado nabalahilä, asigi afädë negemäiae misi.

⁸ Hii eda yo digalo amo made. E misi amoda yo digalo amoïemu säla imolö misi.

⁹ Yo digalo amoda dofä yo digalofali nelo. Udia dolö sulubadelagali yo digalo ilo. E nagadaiaawi moholö nelo.

¹⁰ Ado eda nagadaiaawi nelo. Ado ameamuda Godea sege föi hamoi gaso, nagadaia udia dolöea e gowe gabula made helësei nelo.

¹¹ Eda hile segea wi misi gaso, hile sosogoea e made säla olei.

¹² Gaso, odoaea e säla olela ie eigi asigi afädë negesebegi, ea ilima sähalea, Dilida Godeie malö namialola säi.

¹³ Ili Godeie malö besela galai amoda, eedole emelele healemadila made, amase, domaloïe hameloea made, amase, dolöie hameloea made, Godeamu ie malö hamola besela galai.

¹⁴ Ado eda dolö domalola digala, nilibälä wi nelo. Nilibälä wi nebegida, ie yo digaloge ie geloige hido elöi amo nilia melimelë. Eedoie malö emu nea, ugila negelole ado dofäle ema nobala, ie yo digaloge ie geloige hido elöi dilo amo nilia melimelë.

¹⁵ Yonea Adoe säla iaha nelo. Ea uuala sähalea, Dolö goda dafidi na dilima säla iahalea, Ne baagia maase amoda, ne baagila asimelë. Mida, ne maadeie e dafidi nelola säila säi.

¹⁶ Ema nobai amo adugasebegi, ea nili sulubadela ugila negelahilä, hä, bu elöge ugila negesamu nelo.

¹⁷ Godea Mosesemadila mala säla negei amo säla i gaso, ugila negelole ado dofaleda, Yesu Gelesomadila misimelë.

¹⁸ Afädëa Gode dofä made meli gaso, ie Malö afädëfali amea Gode e nilima ulufala olei. Malö amoda dofä Gode. Eda Eedobalä dila nea.

*Ödägi gelo Yonea säla iaha nelo
(Madiu 3.1-12; Maga 1.7-8; Ulugu 3.15-17)*

¹⁹ Yu ilia gobela ilo dolöge, amase Ilibai dolöge Yalusalemela Yone neebea mosalosebegi, ili maala Yonema nabahalea, Dida nowëla nabi. Amala nabasebegi, Yonea gomalä säla i.

²⁰ Ea musügä negela made, hedabola ulufala säla iahalea, Afädë Memelei amoda ne mademelëla säla i.*

²¹ Amala säla iäsebegi, ilia ema nabahalea, Amai dida nowë. Dida Elaialela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obégësalea, Neda e mademelëla säi. Amala säsebegi, ilia ema bu nabahalea, Dida bea sälo amolela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obégësalea, Ai. Neda amo mademelëla säi.

²² Amala säsebegi, ilia ema bu nabahalea, Dida dofå nowë. Dolö nili fisiga welo amolima eda gowe gabiola sämölöie, diada dihi dimada nowëla sähala nabi.

²³ Amala nabasebegi, Yonea bea sälo Aisaeaea säi amo gadola ilima säla obégësalea, Neda afädëa sege nafadeia udia dolö aligilo made dibeä ami nea uuala wesalea, Dafidilo Geloi misiäia idi mogola fodomalala sähä neamelëla säla obégëi.

Aisaea 40.3

²⁴ Felesi ilia dolö fisiga gai

²⁵ amolia Yonema nabahalea, Dida Afädë Memelë amo made galëda, amase, Elaia made galëda, amase, bea sälo amo made galëda, amai mi edoë dia udia dolö ödägi gesa neala nabi.

²⁶ Amala nabasebegi, Yonea ilima säla obégësalea, Nada ili ödäeamu gesa neawe. Gaso, dolö afädë dilia made dawa dili mogogi nea.

²⁷ Dolö amoda ne baagia hobeala moholömelë. Nihineda ie emo usililo ëfë fisigämölöda dofeäa mademelëla säi.

²⁸ Yonema nabi amoge, amase, ea säla obégëi amoge ödä Yodona dëgëla alömodi, Bedani segea nea amala säi. Segea amida Yonea udia dolö ödägi gesa nelo.

Yesuda Godeïe Sugua Sibi Malö neala säi

²⁹ Amo aiyo amogi, Yonea Yesu e neebea maasebe amo bealahilä sähalea, Bimo. Egoweda Godeïe Sugua Sibi Malömelë. Goeada udia dolö sege föi sulubadelagi nefolalebe amolile nafade hamoi amo hësa maademolömelë.

³⁰ Dolö goda dafidi na dilima säla iahalea, Ne baagia hobeala maase amoda, ne baagila asimeilë. Mida, ne maadeia e dafidi nelola säla i amoda egowemelë.

³¹ Nada e dawa made nelomelë. Amai gaso, e Isilale udia dolöma ulufala olemolöie, na udia dolö ödägi gemolö misimelëla säi.

³² Yonea e ulufala sähalea, Na beahamelebe, Gesami Hebenila haea maliabu gadoi digalahilä, edaia fise melimelë.

³³ Nada e dawa made nelo gaso, udia dolö ödägi gemäia ne fisiga welo amea nema sähalea, Dia Gesami digalahilä dolö afädëdaia fise beaseda, dolö ameada udia dolö Eleloï Gesamia gemolömelëla säi.

³⁴ Eda Godeïe malö neebe amo na melimelë. Amo na dilima säla imelëla Yonea säi.

Dolö ohodoaea Yesu bëgëla asi

³⁵ Amo aiyo amogi, Yonege ie bëgëla aulo äudä amolege bu amimu nelo.

³⁶ Amala nea, Yonea Yesu awäha neebe amo bealahilä sähalea, Bimo. Egoweda Godeïe Sugua Sibi Malömelëla säi.

³⁷ Amala säsebegi, ie bëgëla aulo äudä amolea ea säse amo nabalahilä, Yesu bëgëla asi.

³⁸ Amalebegi, Yesuea besula beahamelebe, ele e bëgëla maaha neebe meli. Ea elema nabahalea, Alia edo hogosala nabi. Amala nabasebegi, elea ema nabahalea, Elabai-e, dida mosö abodogi saleala nabi. Elabai amo besulada, säla olelelola sälo.

³⁹ Amala säsebegi, Yesuea elema säla obégësalea, Alia bea misiäla säi. Amala säsebegi, ele awähilä ja diasebë mosö amo beaha nelo. Segeyo amoda ebalä ami nelo. Ele ebalä asi amoda eso si biyidugi gadola deadi asi.

⁴⁰ Bëgëla aulo äudäea Yoneie ado nabala Yesu bëgëla asi amolegi, afädëda Saimono Fidaie edoo Ädulu.

⁴¹ Eada Yesu hä amilahilä, fodolofalï ie edoo Saimono bea asi. Amalahilä, ea Saimonoma sähalea, Alia hä Mesaea melimelëla säi. Èi Mesaea amo besulada, Gelesola sälo.*

* ^{1:20:} Afädë Memelëla säi amoda Godea afädë memelela ie udia dolö sigi obégëmolöla helësëla säi. Giligi adoeada Gelesola sälo. Hibulu ado sälada Mesaea sälada. Gelesole Mesaealeda nililë ado sälada Afädë Memelëla sälo. * ^{1:41:} Hibulu ado sälada Mesaea sälada. Giligi ado sälada Gelesola sälo. Mesaea Gelesole nililë ado sälada Afädë Memelëla sälo.

⁴² Amalahilä Äduluea e sigi Yesu neebea asi. Maaha nebegi, Yesuea ema siila nea sähalea, Dida Saimono, Yoneie malö. Die ēida Sifasala sämolömelä sāi. Ëi Sifasa amo besulada, Fidala sālo.*

Yesuea Filibile Nadanalele wei

⁴³ Amo aiyo amogi, Yesu e Galili moholö helësëi. E awäla Filibi gausialahilä ema sähalea, Ne bégëla misiela sāi.

⁴⁴ Filibida gaamu Bedesaida ami fii dolö. Sege amoda Ädulule Fidale sege.

⁴⁵ Amasebegi, Filibia Nadanale hogola asi amo beagolelahilä ema sähalea, Mosesea Ado sälä negei dibe amogi ie dëdëla negei amo gadolage, amase, bea sālo amolia bebagi ie dëdëla negei amo gadolage, niiña hä e melimelë. Amoda Nasalese fii Yesu, Yosebeie malö amo gabiola sāi.

⁴⁶ Amala sääsebegi, Nadanalea ema nabahalea, Amai nelebo hedabi afädë Nasalesela moholöi gabulela nabi. Amala nabasebegi, Filibia ema sähalea, Dia bimolö misiela sāi.

⁴⁷ Amala sääsebegi, Yesuea Nadanale e maaha neeve amo bealahilä, e helësëla sähalea, Bimo. Dolö maasebe egagoweda dofä Isilale dolömelë. Wäfali sālo afädë egowemada mademelëla sāi.

⁴⁸ Amala sääsebegi, Nadanalea ema nabahalea, Dia ne abilia dawadigila nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema sälä obëgësalea, Filibia di, aso, made wela nebegi, di äfæeo i mia sulo amoda na melimelëla sälä i.

⁴⁹ Amala sälä iäsebegi, Nadanalea sälä obëgësalea, Sälä Olelelo-o, dida Godeie malö. Dida Isilaleie Ginimelëla sāi.

⁵⁰ Amala sääsebegi, Yesuea ema sälä obëgësalea, Di äfæeo i mia sulo amo na melila sāi amea dia nema asigi afädë negesale. Hobdealada go gadoi made, baagila asi elöi bimolömelëla sāi.

⁵¹ Amalahilä, Yesuea ema bu elö sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Hebeni doga negei bealahilä, dilia Godeie selesaia fii amoli Dolöie Malöma fedafu digafusa neë bimolömelëla sāi.

**Yesuea ie ëi ilibia amoge, ie geloi amoge, nofe elöi amo
olemolöie melëlo made gadoige, hamomolöi made gadoige, mi
gäwila hamosa nelo***

2

(Yone 2-4)

Dolö afädëa Gaina segea udia nii

¹ Segeyo äudä nelolahilä osodagi, Disiligi Galiliie Gaina segea ami, dolö afädëie udia ifosebea Yesue emea amo bea asi.

² Ilia Yesuge ie bégëla aulo amolige misialola wesebegi, ili awälähilä, udia ifosebea ami nelo.

³ Wani ödä amo hä maadei gabugi, Yesue emea ema sähalea, Ilia wani ödä amo hä, maadei gabuwela sāi.

⁴ Amala sääsebegi, Yesuea ema sälä obëgësalea, Neme, nie hamoi amogida, dia nema hamomola sämolöi mademelë. Nie segeyoda, asomelëla sāi.

⁵ Amala sääsebegi, emea oböla hamoi hamolasilo amolima sähalea, Ea dilima nelebo afädë hamomalola säeda, dilia amo nabala hamomalola sāi.

⁶ Amaimo, amida gobo i igia hamoi bobogamu gafeia dilo. Yu iliada ilile aialo mala dibe amo gadola hësa aligilo dilo. I afädë afädëlagida bagedi i nabülsäi gadoia galë, mimogolasi gadoia galë, söga salasegi nobamolöi dilo.

⁷ Amala sääsebegi, Yesuea hamoi hamolasilo amolima sähalea, Gobo i gogi ödä osaha maademalola sāi. Amala sääsebegi, ilia ea sääsebe amo gadola, osala nobaha maadei.

⁸ Amala hamosebegi, ea ilima sähalea, Ödä usi gogi odoa neala gaula, molö sigi aligilo neebea ami mosalola sāi. Amala sääsebegi, ilia amo gadola hamolahilä, gaula asi.

⁹ Gaula awälähilä, molö sigi aligilo amoma iäsebegi, ea ödäfalia wani ödä hamoi amo na bealahilä, abidi niidula asusugai. Hamoi hamolasilo dolö, ödä usi gaula mulo amoliamuda, dawadigi nelo. Amala asusugalahilä, ea udia goa amo welahilä,

¹⁰ ema sähalea, Udia dolö molö misialola sāi misi sefolalebe amoli wani ödä hedabi amo dafidi muäia osala iia awälähilä, udia dolö amoli edefade naala gagaosa neëgi, wani

* 1:42: Ëi Sifasada Alamego ado. Segeyo amo gaaluda Yu ilile adoda Alamego ado. Amase, ëi Fidala Giligi adomadila misi. Sifasale Fidale nilile ado sälada igila sālo. * 2:: Yesuea hamomolöi made gadoige, melëlo made gadoige, nofe elöi hamoi amoda, Yone bebagida damo yafie goweligi dibe amo bimalo: 2.11, 18-19, 23; 3.2; 4.54; 6.2, 14, 26; 9.16; 11.47; 12.18, 37.

ödä fea amo odoa muäia ilo negei gaso, wani ödä hedabi amo musügä negei dilolahilä, dia oböla hobeala gaula misi gabula säi.

¹¹ Yesuea dolöea hamomolöi made gadoi dafidi mi gäwila hamoi amoda, Disiliqi Galiliie gaamu Gaina amidale hamoi. Ea amo hamoi amoda, ie geloi hido elöi dilo amo ulufala olei. Amala hamosebegi, ie bëgëla aulo amolia ema asigi afädë negei.

¹² Hobeala, Yesuge, ie emege, ie edoolalige, amase, ie bëgëla aulo amolige, Gabaniama gaamugi awälähilä, segeyo ede made ami nelo.

*Yesuea Godeëe mosöa magaia negei hai
(Madiu 21.12-13; Maga 11.15-17; Ulugu 19.45-46)*

¹³ Yu ilile Baagila Asi Segeyo edefade amo hä, ga made dibegi, Yesu e Yalusaleme moholö asi.*

¹⁴ Amalahilä, ea Godeëe mosöa ami beahamelebe, sugua gaoge, sugua sibige, haea malibu gadoige, bidi neadigisa dibe meli. Amase, dolö odoa muni bedefaloge ami sefolalebe meli.*

¹⁵ Amo bealahilä, Yesuea ëfë gadoia fëgälo ëfë afädë hamoi. Amalahilä, ea dolö amolige, sugua gaoge, amase, sugua sibige, Godeëe mosö yala isogi amila nulufuda segea nesila fisiga gaha maadei. Muni bedefa bedefalo sefolalo amolile muni aulidaia difolalo amola neala besigadasila sadia galahilä, auli amoge besusa maadei.

¹⁶ Amala besusa maadelahilä, haea magaia neaha difolalo amolima sähalea, Goda su-lubadela segea gaula afiamo. Naadoëe mosö ameada, magaia nelo mosö gadoi hamomabila säi.

¹⁷ Ea amala hamose amo bealahilä, ie bëgëla aulo amolia ado afädë bebagi säla dëdëla negei dibe amo helësëla obëgëi. Amoda gowe. Na dëe mosö gelola hamese amea, ne sëlasimolömeläla säla dëdëla negei dibe amo helësëi. *Gë Udälo 69.9*

¹⁸ Yesuea amala nesila digisebegi, Yu ilia ema nabahalea, Dia hamoi amo gadola hamomölöe geloi galeameläla säla, dolöea hamomolöi made gadoi abodo hamola nilima olemolö gabula nabi.

¹⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia Godeëe mosö neebe gowe hä, haila fisimo. Amaseda, na segeyo ohodoagimu bu ulimolömeläla säi.

²⁰ Amala säsebegi, Yu ilia säla obëgësalea, Wae! Go hamosaleada, gäheo i nabülesi biyidiae gafeia asi amoda. Amai, diada segeyo ohodoagimu ulimolölela nabi.

²¹ Gaso, Yesuea Godeëe mosöla säi amoda, hile domalo amo helësëla amala säi.

²² Hobeala, e bauiala nowesebegi, ie bëgëla aulo amolia bu helësëla obëgësalea, ea ado dafidi säi amo helësëi. Amala helësähilä, Godeëe ado säla negei dibe amoge, ado Yesuea säi amoge, dofä säi gabula helësëi.

Yesuea udia dolö sulubadelaë asigi dawadigisa maadei nea

²³ Yesu e Yalusaleme ami nea, Baagila Asi Segeyo amoë helësëla molö molö gedosolo segeyo amo gala, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamose amoli bealahilä, udia dolö yafiea ie ëigi asigi afädë negei.

²⁴ Amala negei gaso, Yesuea udia dolö sulubadela dawadigi neebe amea, ilima asigi bogia gala made nelo.

²⁵ Udia dolöe iso asigi dawadigi neebe ameada, eda dawa oboba made, amase, afädëa ema ebedada gowe gadoimeläla säla ïmolöi mademelë.

3

Yesuea Nigudimusima ado säi

¹ Felesi dolö afädë Yu ilile busa nelo, amoë eida Nigudimus.

² E Yesu neebea gasigi maalahilä, ema sähalea, Säla Olelelo-o, nilia dida säla olelelo Godea fisiga weila helësämeli. Mida, Gode e dolö afädëbalä made nea, ea dolöea hamomolöi made gadoi dia hamosego gadola hamomolöi mademeläla säi.

³ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na dima dofä gelola sähago. Dolö afädë e bu elö made neegela ägüseda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo ea made bimolömeläla säi.

⁴ Amala säsebegi, Nigudimusia ema nabahalea, Dolö fädäi amoda abilia neegela ägümolöödu. Amai emeëi isogi nogila digaseda, emea bu elö neegela ägümolölela nabi.

* **2:13:** Baagila Asi Segeyo edefadela säi amoda, Isilaleë malö made nufudala, baagila awäla, Isibië dolö malö abulümi amoli nufudaha maadei amoë helësëla obëgëlo segeyo säi. * **2:14:** Dolö odoaea Godeëe mosöe yala isogi nelebo nea digahaleada, Godeëe mosöa muni negei ameamu nelo. Iliada Olomolele Giligilele muniada nelo made. Dolö amolia haea neasebe amolige, amase, nelebo odoa neasebe amolige, nelebo amoli Godegali odala ilo.

⁵ Amalebe, Yesuea säla obögësalea, Na dima dofä gelola sähago. Amai afädë ödäeage, Gesamiage, made neegela ägüi neebe amoda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami dofä made nogila digamolömelë.

⁶ Afädë e domaloea neegela ägüse amoda, domalomu neamelë. Amase, Gesamia neegela ägüse amoda, gesami neamelë.

⁷ Na dima sähalea, Dilida hä, bu elö neegela ägümölö dialeala säla i amogi, dia fudugimabu.

⁸ Foda hii hamea aulomelë. Gobamu nabelo gaso, abododila maala abododi awähadu, amoda dawa mademelë. Amai Gesamia neegela ägüi nefolalebe amoli sulubadelada, amo gadoi neamelëla säi.

⁹ Amala säsebegi, Nigudimusia ema nabahalea, Dia säsebegoda, abeahäladula nabi.

¹⁰ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Dida Isilale ilile säla olelelo nebego gaso, na säsebeweda made helësësebele.

¹¹ Na dima dofä gelola sähago. Nelebo nilia dawadigi amoge, amase, beaha maadei amoge, dilima säla iahawe gaso, ado nilia säla iasebe amoda, dilia dofä säsebela helësëla made nebego.

¹² Na dilima nelebo nagadaia dibe amogi neawela säla iaha gaso, asigi afädë made negese goeada, amai Hebeniie nelegei dibe amogi neawela säsedä, dilia abilia asigi afädë negemolödu.

¹³ Afädë nagadaiwila Hebeni fedaida maade. Hebenila Dolöie Malö nagadaiwila digai amomu Hebeni fedaimelë.

¹⁴ Siiba, Mosesea sege nafadeia udia dolö aligilo made dibeä ami nea, nuba iigi baala gauia adogoi amo gadola, Dolöie Malö amoge amo gadola wäla gauia adogomolö dialea.*

¹⁵ Mida, udia dolö sulubadelaea ema asigi afädë negese amoliada, namolöi namolö gaula namiäiaiæ.

¹⁶ Godea udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli boba hamolahilä, ie malö afädëfali nelo amo i. ie malöma asigi afädë negei nefolalebe amoli, made baagola, namolöi namolö amo neala gaumäiaiæ imelë.

¹⁷ Godea ie malö amoda udia dolöbalä gudimolöe fisiga wei made. Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli damula mosäia fisiga weimele.

¹⁸ Godea ie malöma asigi afädë negei nefolalebe amolibaläda gudila asiala hamoila made säimelë. Ema asigi afädë made negei nefolalebe amolibaläda gudila asiala hamoila säimelë. Mida, Godeie malö afädëfali amoie eigi asigi afädë made negei amea amaimelë.

¹⁹ Asiala hamoila säi amoda gomålä. Yo digalo nagadaiwai digai nebegi gaso, udia dolöea mala nafademu hamolo amea, gasimi sagalomu boba hamosalea, yo digaloda boba hamoi made nelo.

²⁰ Udia dolö mala nafade hamolo amoli sulubadelaeada, ilile mala nafade hamoi amo ulufadigiloea, yo digalobalä habobalahilä, ilida yo digalo neebea ami mulo mademelë.

²¹ Amai gaso, mala dofä hamolo neebe amolia hamosebe amoda, Godeie geloigila hamosamelëla yo digaloea olemäialahilä, ilida yo digalomadi maala aligilomelëla Yesuea säi.

Ödägi gelo Yonea Yesuda gowe gadoi neala ulufai

²² Hobela, Yesula ie bëgëla aulo amolali, hä, Yudia segea moholö afiai. Afiala ilibalä salele odoa ami nea, ea udia dolö ödägi gesa nelo.

²³ Amase, Salimi gaamu ga madela Ainono segea ami, ödä yafie dilo ameage, amase, udia dolö yafie ödägi gemäia maftui ameage, Yonea ili ödägi gesa nelo.

²⁴ Amoda Yone e, aso, galabaia negela made nelo amo gaalu, amala hamosa nelo.

²⁵ Amaha nea, Yoneie bëgëla aulo amolia, nigime hëla mala negei dibe amo helësëla, Yu dolö afädëbalä gégësa dilo.

²⁶ Amala gégësa dilolahilä, ili Yone neebea afialahilä ema sähalea, Säla Olelelo-o, dolö afädë dibalä Yodona dëgëla alömodi nebegi, dia sähalea, Dolö amoda gowemelëla säi ameada, udia dolö ödägi gesa nea. Amala hamosebegi, udia dolö sulubadelä e neebeamu awäha neamelëla säla i.

²⁷ Amala säla iasebegi, Yonea säla obögësalea, Afädëa Hebenila nelebo ema iase amomu neala gaumolömelë.

²⁸ Na dafidi dilima sähalea, Afädë Memeli amoda ne mademelë. E hobea misiäia, nedale fisiga weila säsebegi, dilia nabi amoda säla imolöi galeamelle.

²⁹ Amaimo, dolö afädëa udia neaseda, udia amoda dolö amoie udia filo. Dolö esama ebalä ga madela nelo amea, udia goaea ado säsebe amo nabalahilä, edefademalä obeägilo. Amo gadola obeägilo nema nobasebe ameada, na obeägisä neawe.

³⁰ Neda holöfälila, eda ilibiala edemolö dialea.

* 3:14: Nidei 21.9 bimalo.

³¹ Afädë gadogola digai neebe amoda, sulubadelaë edefade nea. Afädë nagadaiala misi neebe ameada, nagadaiala maala nagadaia mala amomu sälo nea. Afädë Hebenila digai neebe amoda, sulubadelaë edefade neamelë.

³² Ea meli amo ge, nabi amo ge, udia dolöma säla iaha nea gaso, afädë ea säsebe amo made nii neamelë.

³³ Ea säi amo nii neebe amea, Gode eada dofä sälo neamelëlu ulufalomelë.

³⁴ Amoë mida, Godea gëla made, ie Gesami ilo amea, afädë ea fisiga idai ameada, Godeë ado amo sälo nea.

³⁵ Eedoea ie Malö amo boba hamolahilä, nelebo hulu sulubadela ie naabogi gausisa maadei.

³⁶ Malö amoma asigi afädë negei neebe ameada, namolöi namolö amo gaula nea. Malö amea ado säsebe amo made nabala, auuala fofolölo neebe ameada, namolö amo made bimolömelë. Amobaläda, Godeë habobalo amo diamolöi diamolömelë Yonea säi.

4

Yesuea Samelia udiabalä adoi

¹ Yonea ie bëgëla aulo namiäia udia dolö ödägi gesa nelo amoli holöfälilahilä, Yesuea yafie gesa neamelëlu odoaea säi amo Felesi dolö amolia nabi.

² Yesueada afädë made gei. Gaso, ie bëgëla aulo amoliamu amala gesa nelo.

³ Amo nabimelëlu säi amo Yesuea nabalahilä, e Yudia dëgila Galili obëgëi.

⁴ Galili moholöda, Disiligi Sameliamadi awäla aulo negei.

⁵ Amalebe e awäla, Samelia ilile gaamu afädëgi besela galai. Gaamu amoë éida Sigala sälo. Siga gaamu amoda siiba Yeigabaea ie malö Yosebegali sege ia ami ga madela dilo.

⁶ Segea amida siiba Yeigabaea ödä dögöi afädë dilo. Yesu e awäha nea emo hëhela, ödä dögöi amo ga madela ami hele sulo. Amoda eso mogogi amai.

⁷ Amala sebegi, Samelia udia afädë ödä usimolö maaha nebegi, Yesuea ema sähalea, Ne ödä molö gabu. Osala imola säi.

⁸ Amoda ie bëgëla aulo amoli, gaamugi molö nea afiaibua amai.

⁹ Amala säsebegi, Samelia udia amea ema säla obëgësalea, Dida Yu dolö. Neda Samelia udiamelë. Dia ödä imo ne nahadula säsebegoda, abilia sähala säi. Udia amea amala säi amoë mida, Yu iliada Samelia ilibälä gedola made aligilo.

¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea udia amoma säla obëgësalea, Dia Godeë galu amoge, amase, dolö dima ne ödä imo nahadula säsebegoda, dawa galebeda, dia ema namolöi namolö ödä imola säsegä, ea digali namolöi namolö ödä amo iälabiola säi.

¹¹ Amala säsebegi, udia amea ema säla obëgësalea, Dafidilo-o, dida ödä i maade goda, ödä dögöi goweda ga ga gidogofali dibe amo, dia namolöi namolö ödäda abidi usimolö.

¹² Ödä dögöi oselo goweda, nilile mäü Yeigabaea niligali i. Amase, hï eege, ie malölalige, ie sugua gaoge, sugua sibige, sulubadelada ödä dögöi gowegimu naha nelo amo, amai diada Yeigaba baagilela nabi.

¹³ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Udia dolö sulubadela ödä gowegi naha neebe amolida bu halämölö.

¹⁴ Gaso, afädë ödä na imolö amo nasebe amoda, bu elö made halämölö. Ödä na ema imolö amo gü dusula besela galahamu neëgi, eda namolöi namolö gaula namolömelëla säi.

¹⁵ Amala säsebegi, udia amea Yesuma sähalea, Dafidilo-o, hobea ne ödä made halämölöge, ödä dögöi gowegi bu elö made osa moholöge, dia ödä go negali imola säi.

¹⁶ Amalebe Yesuea ema sähalea, Dia die dolödale dafidi bea awälahilä, haligila wi misialola säi.

¹⁷ Amala säsebegi, udia amea säla obëgësalea, Neda dolö maadela säi. Amalebe Yesuea ema sähalea, Dia di dolö maadela säi amoda mogola säimelë.

¹⁸ Dafidi die dolö bia sulo. Amase, dolö afädëbalä di walio sebegoda, dihile dolö made. Dolö maadela säsebegoda, dofä säimelëla säi.

¹⁹ Amala säsebegi, udia amea ema säla obëgësalea, Dafidilo-o, na walio helësäa, dida bea sälo afädë gabumelë.

²⁰ Nilile mäü iliada segebi wedaia Godeë éi gauia adalo. Gaso, Yu udia dolö diliada Yalusaleme amimü gauia adamolö dialeala sälomelëla säi.*

²¹ Amalebe, Yesuea ema sähalea, Udia-o, na ado säsebewe dia nimalo. Segeyo afädë besela galasagi, dilia segebibaiawi neamuge, amase, Yalusaleme neamuge, Naadoë éi made gauia adamolömelë.

* ^{4:20:} Udia amea segebi Gelisimila säi amoda, Disiligi Samelia segea ami dilo. Samelia iliada segebi amodaia amimu Godeë éi gauia adaha aligilo. Ulugu 9.53gi gasumilë dibe amo bimalo.

²² Samelia diliada nelebo dawa made amoë ēi gauia adalo. Gaso, niliada nelebo dawa amoë ēi gauia adalomelë. Mida, damula auloda Yu fii ilimadila mulomelë.

²³ Godeie ēi gauia adalofalë amoliada ilile gesamia Naadoëe ēi dofä gauia adamolömelë.* Amala hamomolö segeyo besela galasegi hamomolö amo hä, besela galai dialea. Naadoea ie ēi gauia adaloda amoli gadoi hamesa neamelë.

²⁴ Gode hü eda gesami nea. ie ēi gauia adalo amolia ilile gesamia Naadoëe ēi dofä gauia adamolö dialeamelëla sää.

²⁵ Amala säsebegi, udia amea Yesuma sähalea, Mesaea moholö amoda na helësësamelë. Ema Gelesolage sälä amo. E maaseda, ea nelebo sulubadela awala sälä imolöla sää.

²⁶ Amala säsebegi, Yesuea ema sälä obëgësalea, Walio dibalä adosa neebeweda, neda amo neawemelëla sää.

²⁷ Amala sähä nebegi, ie bëgëla aulo amoli obëgëla mofiahamelebe, Yesu e udiabalä adosa neeve amo bealahilä, ili fudugi. Fudugilahilä, dia edo hogosalage, amase, edoëe udia gobalä adosa nelolage made sää.

²⁸ Amalebe, udia amea ödä i amo ami digila, e bu gaamugi obëgëlahilä, udia dolö amolima sähalea,

²⁹ Dolö afädë neeve amea nelebo na hamoi amo sulubadela sälä iaha maadei amo, bea mofiamo. Eda Gelesoledula sää.

³⁰ Amala säsebegi, ili gaamugi amila Yesu neebea afiai.

³¹ Udia amo asibua, ie bëgëla aulo amolia Yesuma sähalea, Sälä Olelelo-o, di hä molö muöla sää.

³² Amala säsebegi, ea ilima sälä obëgësalea, Na molö molö galebe amoda, dilia dawa mademelëla sää.

³³ Amala säsebegi, ie bëgëla aulo amolia hilidomu didiähalea, Amai afädëa egali molö gaula maala iledula didiäi.

³⁴ Amala didiäsebegi, Yesuea ilima sähalea, Nie molöda ne misialala sälö amea hamesebe amo gadola bëgëla, ie hamoi amo hamola wagamolö amomelë.

³⁵ Dilia sähaleada, Aube biyidia nelolahilä, molö nelo segeyo amo besela galamolö gabula sälö madele. Gaso, nabuö. Na dilima sähago. Dilia hä, sagai dibeadi hedabola sidawewela bimo. Molö amolida mumului hä, nimolöi gabuwe.

³⁶ Walioda, failoea bidi neahawe. Walioda, ea namolöi namolöe molö faisa nea. Mida, afädëa hawa fëfësa neeve amoge, elöea faisa neeve amoge, ele helegela gedola nea obeägimäiamelë.

³⁷ Ado goda dofämelë. Afädëa sagasegi, elöea molö amo faila nelomelë.

³⁸ Dilia dafidi sagaia made ami, na dilima molö nea mosalaimelë. Odoa ilia häuala sagai dibea ami, dilia ilia hamoi amoë molö niimelëla sää.

³⁹ Samelia udia amea säse amo nabalahilä, gaamugi ami fii yafiea Yesuma asigi afädë negei. Amoë mida, udia amea na nelebo hamoi amo sulubadela sälä iaha maadeimelëla sää amogi.

⁴⁰ Amalebe, Samelia ili Yesu neebea ami maalahilä, e ilibalä neadula sää. Amasebegi, segea ami e segeyo äudä nelo.

⁴¹ Amalebe, udia dolö odoa yafieage ie ado nabala asigi afädë negei.

⁴² Ilia udia amoma sähalea, Nilia dia säse nabi ameamu asigi afädë negesa mademelë. Nihüli ie ado amo nabala helësësaleada, dolö goweda dofä nagadaia udia dolö neeve amolide damula aulo gabula helësësa neamelëla sää.

Yesuea ginüe gusigusië malö wahilasi

⁴³ Yesu e segeyo äudä Samelia ilibalä nelolahilä, sege amo digila Disiligi Galili asi.

⁴⁴ Dafidi Yesu hü sähalea, Bea sälö neeve amoda hïle segeafalë ie maade neala sää.

⁴⁵ E awäla Galili besela galasebegi, Galili udia dolö ilia e sälä olela gausiäi. Mida, ilige dafidi Yalusaleme awäla, Segeyo Edefade amoë molö molö gedosolo amo gala, ea nelebo hamose meli amogi.

⁴⁶ Yesu e Disiligi Galilië gaamu Gaina ami dafidi ödäfalë neala wani ödä hamoia ami bu awäla besela galai. Segeyo amo galada, ginüe gusigusië efege Gabaniama gaamugi ami oloï dilo.

⁴⁷ Dolö amea nabelebe, Yesu e Yudia digila Galili misi neala sää amo nabi. Amalebe, ie malö oloï amo baagomolöfalë dibe amea, e Yesu neebea awälahilä sähalea, Nie malö wahimäia di Gabaniama awähadula sää.

⁴⁸ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoige, hido elöige hamose amo made bealada, dofä dilia asigi afädë negelo made gabumelëla sää.

* **4:23:** Damo 23gige, 24gige dolö odoaea gesamiala besusaleada, Godeie Gesamiala sälä besui.

⁴⁹ Amala säsebegi, gusigusi amea ema sähalea, Dafidilo-o, nïe malö baagoloea, awähadula säi.

⁵⁰ Amalebe, Yesuea ema sähalea, Di mosalo. Dïe malöda hä, wahi saleamelëla säi. Dolö amea Yesuea ado säsebe amo dofä gabula helësëla e hä, asi.

⁵¹ Dolö amo made besela galala awäha nebegi, ie hamoi hamolasilo amolia maala, idiafa gausiala digalalahilä sähalea, Dïe malöda hä wahi saleamelëla säi.

⁵² Amala säsebegi, ea ilima nabahalea, Aoa nowëgi wahisiola nabi. Amalebe ilia sälä obëgësalea, Aiyo eso si agegi olo amo hä, damuimelëla säi.

⁵³ Amalebe, eedoea helësëaleada, aiyo aoa amogimu Yesuea ema dïe malöda wahi saleamelëla säi amo gadola, wahi gabula helësëi. Amalebe, eege, e sosogo amoli sulubade-laeage, asigi afädë negei.

⁵⁴ Amoda Yesu e Yudiala Galili maala nea, ea dolöea hamomolöi made gadoi bu agedu hamoida amo.

Yesuea hï hamoi hamola digi, amase, Sabada segeyo edefade amo udia dolöma sälä olelela digisa nelo*

5

(Yone 5-10)

Ödä Bedeseda nudugu dibe ami Yesuea dolö afädë wahi

¹ Hobeala, Yu ilile segeyo edefade afädëgi gedolo amo gadola, Yalusaleme gedosebea ami Yesu eege asi.

² Yalusaleme amida yala edefade amoë idì afädëda Sugua Sibië idila sälö dibe amo ga madela amida, ödä nudugu afädë dilo. Ödä nudugu amoda Hibulu adoeada Bedesedala sälö. Amo amalelada holöbö mosö gadoiïe hadai bia dilo.

³⁻⁴ Amolidaiaida, udia dolö oloi yafie difolalo, si golaige, emo nafadeige, fii sige.*

⁵ Hadai amodaiaida dolö afädë dilo. Dolö amo oloi dialeamu gäheo i nabülesi ohodoaïe odoai gödöläsì asì dilo.

⁶ Yesuea dolö oloi dibe amo beahamelebe, e siibafali amo wälasi dilo gabula helësëlahilä, ema nabahalea, Di wahimäia hamesebelela nabi.

⁷ Amala nabasebegi, olio amea sälä obëgësalea, Dafidilo-o, ödä bebedägïsebea ami ne ugila negela, ödägi gelasimolö dolö madesalea. Nihido geleä fifilila awäha neëgi, odoa iliada ne baagila ilidale digafulomelëla säi.

⁸ Amala sälä amo nabalahilä, Yesuea ema sähalea, Di nowelahilä, dïe fëogo gaula mosalola sälä.

⁹ Amala säi amole, dolö olio amo wahisebegi, ie fëo amo hï neala gaula asi. Dolö wahi amoda, segeyo Sabada gafegi wahi.

¹⁰ Amai gabugi, Yu ilia dolö wahilasi amoma sähalea, Walio Sabada segeyo gafego. Mala sälä negei amea dia fëogo gaula mosabiola sälä dialeala sälä.

¹¹ Amala säsebegi, ea sälä obëgësalea, Dolö ne wahilasi amea dïe fëogo gaula mosalola sähalela sälä.

¹² Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Dolö nowëa dïe fëogo gaula mosalasiola nabi.

¹³ Dolö wahi amea nowëa e wahilasidula dawa made nelo. Amoë mida, udia dolö yafie gegedoi dibe amai, Yesu e asi amea amai.

¹⁴ Hobeala, Yesuea Godeëi mosöa ami beahamelebe, dolö amo neebe bealahilä ema sähalea, Nabuö. Walio di hä, wahi gomelë. Dia nafade bu elö made hamomalo. Oböla, yöi elö dia dafidi gausiai amo baagila awäla dima besela galaloeamelëla sälä.

¹⁵ Amalebe, dolö amo awälahilä, Yu amolima sähalea, Ne wahilasi amoda Yesuea gabiola sälä.

¹⁶ Yesuea Sabada segeyo gafegi amala hamolo gabugi, Yu ilia e sëlasisa nelo.

¹⁷ Amasebegi, Yesuea ilima sälä obëgësalea, Nïe Naadoea hamoi hahamolamu maaha nelo amo gadola, nage walio hamosa neamelëla sälä.

* 5:: Yone beba gowegida, Yesuea segeyo Sabada gafegi nelebo yafie amo hamoi dëdëi dialea. Amase, Yu ilile Sabada segeyo edefadegige. Damo 5.1, 9; amase, 6.4; 7.2; amase, 10.22ge bimalo. Dawadigi dolö yafeia helësëalea, Yone olesaleada, Yesu hï eda Sabada segeyo edefade amoë misfali neala olei gabula helësëi. Damo 2.13, 23; 11.55 amolige bimalo. * 5:3-4: Dawadigi dolö odoaea helësëaleada, damo gowelegidä ado odoa dialeala helësëi. Ado amoda gowe, [Illiada ödä amo bebedägïmäia beaha fifigilo. Segeyo odoagi Dafidilo Geloïe selesaia fii afädë ödä nudugu amogi nogila digalahilä bebedägilasilo. Bebedägilasisa neëgi, dafididale digase amoda, e olo abodo gadoi dilo amo gadoida wahilasisa aligilo.]

¹⁸ Amala sää amo nabalahilä, Yu amolia Yesu e nufulö gelola helësëi. Amoë mida, Yesuea segeyo Sabada gafeëe mala damulo amogimu made. Nie Naadoda Godela sää ameada, e hii Gode gadoi hamosebelä helësëlahilä, ilia e nufulö helësësa nelo.

Eedoea hamosebe amo gadola wäla, Malöeage hamosa neamelëla sää

¹⁹ Amala helësësa dibegi, Yesuea ilima sää obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Malöea hido asigiamu nelebo afädë hamomolöi mademelë. Eedoea hamose amo bealahilä, Malöeage amomu hamomolömelë. Mida, Eedoea nelebo sulubadela hamosebe amo gadola, Malöeage amo gadola wäla hamosamelë.

²⁰ Eedoea ie Malö boba hamolahilä, ea hamosebe amo sulubadela Malöma olesa. Dili sulubadela budugimäia, hamoi geloi hido elöi walio hamosebe meli amo gadoi made, edefademalä hamomäia ea ie Malöma olemolömelë.

²¹ Eedoeada udia dolö baagöi amoli nowela ifosilahilä, namolö ilo amo gadola, Malöeage amo gadola wäla namolö imolö helësëse amogali imolömelë.

²² Amase, Eedo hida udia dolöea hamosebe amoëeda made mogemolömelë. Sulubadela ie Malöeamu mogemäia ifosimelë.

²³ Amala ifosi amoë mida, udia dolö sulubadelaea Eedoëe ei gauia adalo amo gadola, ie Malö amoë eige gauia adamäia ifosi nea. Afädëa Malö amoë ei made gauia adalo neebe ameada, Eedoea Malö misialala sää amoë eige made gauia adalo nea.

²⁴ Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa na ado sääsäbe amo nabala, ne misialala sää amoma asigi afädë negei neebe amea namolöi namolö gaula neëgi, ea hamoi amoëeda made mogemolömelë. Eda dafidi baagomolömadi nelo amo, walioda e namolöi namolömadi dëgëla aligi nea.

²⁵ Na dilima dofä gelola sähago. Segeyo afädë besela galamolö amoda hä, walio besela galai dialeamelë. Segeyo amogi, udia dolö baagöi difolalebe amolia Godeëe Malö amoë ado nabulömelë. Nabase amolida, hä, namolömelë.

²⁶ Eedo hii ema namolö dibe amo gadola, Malömage namolö diamüäia ea geloi i.

²⁷ Amase, eda Dolöe Malö neebe amea, Eedoea udia dolöea hamosebe amoëe mogemäida, ema geloi i.

²⁸ Na ado sääsäbewegida, dilia budugimabio. Segeyo afädë besela galamolö amo, besela galasolo amo galada, udia dolö baui dibe amoli sulubadelaea Malö amoë ado nabala,

²⁹ bauia amila nowela galaha maademolömelë. Udia dolö mala hedabi hamosa nefolalo amolida, namolöi namolöie nowela galamolömelë. Amase, udia dolö nafade hamosa nefolalo amolida, ilibalä gudilahilä ilima asiala hamoila sämölöie nowela galamolömelëla sää.

Odoa ilia Yesu eda gowe neala sää ulufai

³⁰ Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Na nihüo asigiamu nelebo afädë hamomolöi mademelë. Ado na nabelo amo gadolamu mogelomelë. Na mogelo amoda mogola hamolomelë. Mida, na nihüle hamelo amo fisila, ne misialala sää amea hamelo amo gadola mogelomelë.

³¹ Na gomalä hamolomelëlage, amase, ne gowe gadoi neamelëlage sähä galebeda, amoda dofä made sääsäbela sämölö dialea.*

³² Be, nelebo na hamosebe amo, afädëa gomalä hamosamelëla sää iaha nea. Na ea sääsäbe amoda dofä sähala helësäsamelë.*

³³ Dilia Yonema ado naba mosäia dolö fisiga gasebegi, Yonea dolö amolima ado dofä amoë ulufala sää i.

³⁴ Na helësësaleda, dolöfää ado ulufala sää iäse amoda, na ado sääsäbeweë gelolasimolöi madela helësäsamelë. Gasoda, dili sigi obëgëmäia, na dilima amala sähawé.

³⁵ Yonea eda gele wai gadoi nea, ea gele wala yo digaha nelo. Dilia segeyo ede madegi ie yo digalo neebe amo beahalea, obeägäsa nelomelë.

³⁶ Yoneada ne dilima holöfälä olemelë. Nie Naado hii gelolasisa neëgi, hamoi hamosa maademäia i amo hamosa neebe ameada, edefadeda ne amea olesamelë. Amo bealahilä, nie Naadoea ne misialala sääsäbegi misi gabula helësämolö dialea.

³⁷ Naado ne misialala sää amohida dofä ne neebe amo gadoi ulufala sää nea. Dilia ie adoge dofä nabelo made, ie odagige melëlo made, amase,

³⁸ ie ado malage dilile iso asigigi made dibego. Mida, ea misialala sääsäbegi misi amoma asigi afädë made negei nefolalebe goea.*

* 5:31: Mala Bu Eegei 19.15 bimalo.

* 5:32: Yesuea afädëala sää amoda Gode e helësëla sää.

* 5:38: Ea misialala sääsäbegi misila sää amoda Yesu hii e sää.

³⁹ Dilia Godeie bebagi ado säla dëdëla negei dibe amogi namolöi namolö beagolemolöi heléselahilä, nidesamu aligilomelë. Be, ado säla dëdëla negei dibe ameada, ne dilima ulufala säla ilo

⁴⁰ gaso, dihili namolöi namolöie ne neebea moholö habosebego.

⁴¹ Nada dolöfæea nie ëi gauia adamäiala helésela sähä made

⁴² gaso, dilile iso asigigi dibe amoda na dawadigi nea. Godeie boba hamolo amo dilima maade gabula helésesa neamelë.

⁴³ Neda Naadoie ëigi misi neebewegida, dilia ne säla olela made gausiaimelë. Amai gaso, dolö elö hile ëigi maaseda, dilia e säla olela gausiamolömelë.

⁴⁴ Gode afädéfällee neebe amea dilile ëi gauia adamäiala aligila madeda, dihilimu dihilile ëi gauia adadaha aligilo nebego. Amalamu hamolo neada, dilia asigi afädë abeahäla negemolöi gabu.

⁴⁵ Na Naadoie siigi nea, dilia hamosebegoie asiala hamoila sämölö gabula helésemabio. Dihili Mosesese e sisiläfülo amea, dilia asiala gomalä hamosa nelomelëla Naadoma säla imolömelë.

⁴⁶ Diliada Moseseie ado nabala asigi afädë negei galebeda, amai nemage asigi afädë negelabio. Mida, ado ea dëdëla negei dibe amoda nie säla dëdëla negei dialea.

⁴⁷ Ea säla dëdëla negei dibe amoda dofä gabula made helésëi nefolalebegoeada, amai nie ado säsebeweda dofä gabula abeahäla helésömolödula säi.

6

*Yesuea udia dolö dausini biagali molö i
(Madiu 14.13-21; Maga 6.30-44; Ulugu 9.10-17)*

¹ Hobeala, Yesu e Galili oeabo amo dëgëla alömodi asi. Galili oeabo amoëe ëi elöda Dabeliasa.

² Udia dolö yafie gegedola, e awäsebe amo gadola bëgëla afiai. Mida, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamola, udia dolö oloi difolalo amoli wahisebe meli amogi.

³ Yesula ie bëgëla aulo amolali segebedaia ami fedafula sefolalo.

⁴ Segeyo amo galada, Baagila Asi Segeyo amo besela galamolö dilo. Segeyo edefade amoda Yu liile gedola molö nülo segeyo dilo.

⁵ Amala sefolalea, Yesuea busa fädägägia adogola beahaleamelebe, udia dolö yafie e sebea ami mofiasebe amo bealahilä, ea Filibima nabahalea, Mofiasebe gowe ili molö muäia abidi bidia nimolödula nabi.

⁶ Eada gomalä hamomolöla dawadigi nea gaso, ea Filibi fedogola nabi.

⁷ Amala nabasebegi, Filibia ema säla obëgësalea, Muni gina hädali äudäea molö bidia neaseda, udia dolö sulubadelaea holöfälä holöfälila molöi made gabumelëla säi.

⁸ Yesu bëgëla aulo Saimono Fidaie edoo Äduluea Yesuma sähalea,

⁹ Malö maalibu neebe gowea eladi gadoi balia beledi hamoi biage, amase, seme äudäge ägülea gaso, udia dolö yafie gegedoi welibälä dofea made gabula säi.

¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Udia dolö fifigimalamalola säi. Sege amogida giisi hedabi yafie dilo. Udia dolö amoli amodaia fifigisa maadei. Dolömu nidelada dausini bia gadoi sefolalo.

¹¹ Sefolalebegi, Yesuea beledi amo neala gaula nea, Godema nesegelahilä, udia dolö sefolalebe amoligali sogomalai. Seme äudä amoge amo gadolamu hamosebegi, ilia helésëi amo gadola mai.

¹² Ili sulubadelaa dofea gaalula nasebegi, ea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Fea digai amo sofälöea, sulubadelaa neala gegedola negemalola säi.

¹³ Ili neala gegedola negei amo, beledi bia amea naala fea digai amo adu giwilasi salala nobai.

¹⁴ Udia dolö amolia Yesuea dolöea hamomolöi made gadoi hamosebe amo bealahilä, säla didigahalea, Bea sälo nagadaiaawi moholömelëla sähä dilo amoda dofä go gabumelëla säi.

¹⁵ Yesuea ilia e gini namiäiae e gaula fëdömolö gabula heléselahilä, ea sege amo dëgila hïdföfali segebedaia ami bu obëgëla asi.

*Yesu e ödädabodo asi
(Madiu 14.22-33; Maga 6.45-52)*

¹⁶ Deadi eso digase gaalu, ie bëgëla aulo amoli oeaba daala aligilahilä,

¹⁷ ödä duugi fila Gabaniamma moholö asi. Awäha dibegi, Yesu e ili sebea ami made maala nebegimu, hä, gasimi sagai.

¹⁸ Amase amo gaalu, fo gelola guula maalahilä, ödä aidagula fedai.

¹⁹ Ilia ödä adelo amea ödä adada awäha nea, gilomida bia gafeia gadoi baagise amo gaalu, Yesu e ödädabodo maala ödä du amo ga madela maaha neebe meli. Amo bealahilä, ili edefademälä bedäi.

²⁰ Amala bedäsebegi, ea ilima sähalea, Weda nemelë. Bedämabiola säi.

²¹ Amala säsebegi, ilia e dudaia ami misiäia nabeledä hamose amo gaalu, du amoda hä, waliomu sege ili moholöia ami besela galai neebe meli.

Udia dolöea Yesu hogoi

²² Amo aiyo amogi, ödä dögäla alömodi addidi amolia helësësalea, aiyo ödä du afädëmu dilo amogida ie bögäla aulo amoli fila afiase amogi, Yesu eda fila made awäla ili hilidomu fila afiaila helësä dilo.

²³ Amala helësä dibegi, ödä du odoa Dabeliasa gaamuala, Dafidilo Geloia nesegesebegi, udia dolö molö maia ami ga madela maala negei.

²⁴ Udia dolö gegedoi amolia Yesuge ie bögäla aulo amolige, ami maade, awäha maadei amo bealahilä, ödä du amoligi fifigila Yesu hogola Gabaniama afiai.

Yesuea neda namolöie beledi neawela säi

²⁵ Udia dolö amoli afiala ödä dögäla alömodi Yesu beagolelahilä, ema nabahalea, Säla Olelelo-o, dida wi abola misila nabi.

²⁶ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Ne hogola mofiaigoda, na dolöea hamomolöi made gadoi hamoi amo bealahilä, ne hogola mofiai mademelë. Dilia beledi amo dofea naala gaalui amoëmu, ne hogola mofiai gabumelë.

²⁷ Sigälo molö amo nimolöie hamoi hamosa namiabio. Diamolöi diamolö molö amoë hamoi hamosa namialo. Molö amoda namolö ilö molö. Dolöie Malö amea diligali molö amo ìmolömelë. Naado Godea e amala namiäia memelela ifosi neamelëla säi.

²⁸ Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Nilä Godeie hamoi amo hamomolöie edo hamomöldula nabi.

²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Godeie hamoi amoda gomalämelë. Ea misialala säsebegi misi amoma asigi afädë negemäiamelëla säi.

³⁰ Amala säsebegi, ilia ema säla obëgësalea, Dia dolöea hamomolöi made gadoi hamose amo bealahilä, nilä dima asigi afädë negedeläe, dia edo hamomolö. Diada hamoi abodo gadoi hamomolö gabu.

³¹ Nilile müäla iliada sege nafadeia udia dolö aligilo made dibeä ami nea, mena naha nelo. Amala hamoi amoë ado säla dëdëla negei dibe amoda gomalä. Eada iligali muäia selesaiala beledi iila säla dëdëla negei dialeala säi.

³² Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Selesaiala beledi diligali i amoda, Mosesea i mademelë. Nie Naadoea selesaiala beledifalä amo diligali ilö neamele.

³³ Selesaiala digai neebe amea udia dolö nagadaiawi nefolalebewe iligali namolö amo iäha neebe amoda, Godeie beledifalida amomelëla säi.

³⁴ Amala säsebegi, ilia ema sähalea, Dafidilo-o, dia beledigo niligali iähamu namiolola säi.

³⁵ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Namolöie beledida nemelë. Ne néebea maaha neebe amolida sidëa dofä made baagomolö. Nema asigi afädë negesa néebe amolida, ödä bu elö dofä made halämölömelë.

³⁶ Amaimo, na dilima säi amo gadola, dilia hä, ne meli gaso, oböla nema asigi afädë made negela nebegi.

³⁷ Nie Naadoea udia dolö sulubadela nema iäse amolida nema moholömelë. Ne néebea mafuse amoligida, afädë na dofä made nesila digimolömelë.

³⁸ Mida, ne selesaiala misi amoda, nihi hamese amo gadola hamomolö misi made. Ne misialala sälo amea hamese amo gadola hamomolöie misimelë.

³⁹ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa néebe amoda gowe. Nema i amoligi afädë fisila made, aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, sulubadela nowelasia maademäia hamesa neamelë.

⁴⁰ Nie Naadoea hamesa néebe amoda gowe. Udia dolö sulubadela Malö siia bealahilä, ema asigi afädë negei nefolalebe amoliada namolöi namolö neala gausa maademäia hamesa nea. Aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, nada udia dolö amoli nowelasimolömeläla säi.

⁴¹ Yesuea säi amo nabalahilä, Yu dolö ilia habobalahilä hilidomu didiäha difolalo. Mida, beledi selesaiala digai amoda ne neawela säi amogi.

⁴² Ilia sähalea, Goweda Yosebeie malö Yesu madele. Ie eme eedoleda nilä dawadigi amo. Oböla, ea sähalea, Selesaiala digaila säi amoda abeahäladula säla didiäha difolalo.

⁴³ Amala säla didiäha difolalebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilia habobalahilä, dihilido didiäha dibegoda gafisimo.

⁴⁴ Nie Naado ne misialala sälo amea, afädë nemadi sigi made maaseda, hüdomuda ne neebea moholöi mademelë. Naadoea ne neebea sigi maase amoda, aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, na nowela ifosimolömelë.

⁴⁵ Bea sälo amolile bebagi säla dëdëla negesalea, Godea ili sulubadelama säla ole-lömelëla säla dëdëla negei. Naadoea säla olelesebe amo nabalahilä, e dawadigila helësësebe amolida, sulubadela hä ne neebea maahamelë.

⁴⁶ Afädëa Naado melimelëla sähä made. Naado melida afädëfali e Gode neebeala digai neebe ameamu hädo, Naado meli nea.

⁴⁷ Na dilima dofä gelola sähago. Nema asigi afädë negei nefolalebe amoliada namolöi namolö gaula nea.

⁴⁸ Namolöie beledida nemelë.

⁴⁹ Dilile diadolalia sege nafade udia dolö aligisia made ami nea, mena naha nelo amolida baagosa maadei.

⁵⁰ Gasoda, beledi selesaiala digasebe amoda wi dialea. Beledi amo nase amolida made baagomolömelë.

⁵¹ Namolöie beledi selesaiala digai amoda nihinemelë. Beledi amo afädëa naseda, eda namolöi namolö. Beledi amoda nihile domalomelë. Sege föi sulubadelagi nefolalebe amolia namolö gausa maademäia, na nïe domalo ìmolömelëla säi.

⁵² Amala säi amo nabalahilä, Yu dolö amolia hilidomu gégëla didiähalea, Dolö gowea ie domalo amo nüäia ìmolömelëla sähä neebe goweda, abiliä ìmolöedula didiäha difolalo.

⁵³ Amala didiäha difolalebegi, Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Dolöie Malö amoie domaloge healege made naseda, namolö amoda dili isogi maademelë.

⁵⁴ Nie domaloge healege naha neebe amoda, namolöi namolö gaula nea. Amoda aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, na e nowelasimolömelë.

⁵⁵ Mida, nïe domalo amoda molö dofäfälämelë. Amase, nïe heale amoda ödä dofäfälämelë.

⁵⁶ Amase, nïe domaloge healege naha neebe amoda nïe isogi nea, amase, nege ie isogi nea.

⁵⁷ Naado namolöi neebe amea ne misialala säi. E namolöi neebe amea, nege namolöi neawe. Amo gadolamu, ne naha neebe amoge, ne namolöi neebe amea eege namolöi namolömelë.

⁵⁸ Goda beledi selesaiala digai. Dilile diadolalia mena naha difolalalahilä baagoi amo gadoi made, beledi gowe afädëa naseda, eda namolöi namolömelëla säi.

⁵⁹ Ea säi amoda, Gabaniamma gedolo mosöa ami nea, säla olelesolo amo gala amala säi.

Yesuda namolöie mi nea

⁶⁰ Amala säi amo nabalahilä, e bëgëla nawialo yafiea sähalea, Ado ea säsebe goweda yöi gabu. Nowëa nabulöidula sähä difolalo.

⁶¹ E bëgëla nawialo amolia ea säi amoie habobalahilä, hilidomu didiäha difolalebe amo Yesuea asigia dawadigila nea, ilima sähalea, Na ado säi amea dili neala habobalasisiole.

⁶² Dolöie Malö amo dafidi neloa ami fedase beaseda, abiliä helësemolö gabu.

⁶³ Godeiä Gesamia udia dolögali namolö ilo. Domaloda galone mademelë. Ado na dilima säla iäse amoda gesamile, namolöi namolömelë.

⁶⁴ Amai, dili odoaea asigi afädë made negela nebegola säi. Yesueada ema asigi afädë made negesebe amolige, e hololömolö amoge, mi gäwilafali dawadigi nel. Amala nea, ado amo amala säi.

⁶⁵ Amala sälähilä sähalea, Mi amo helësëla na dilima sähalea, Nie Naadoea afädë ne neebea misiäiala made helësëlasiseda, eda moholöi mademelëla dafidi säla ï amomelëla säi.

⁶⁶ Segeyo amila nofela, e bëgëla nawialo yafiea e bëgëla made awäla, bahila obëgësa maadei.

⁶⁷ Amala hamosebegi, Yesuea giwilasi amolima nabahalea, Dilige bahila äuduläla helësësala nabi.

⁶⁸ Amala nabasebegi, Saimono Fidaea säla obëgësalea, Dafidilo-o, nili nowëma moholö. Namolöi namolö amoie adoda dima dialea.

⁶⁹ Dida mogoi hedabifali, Gode neebeala misi neebe amo helësëlahilä, nilia asigi afädë negei neawemelëla säi.

⁷⁰ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Nada dili giwilasi memelei madele. Amai gaso, diligi afädëda mugabe busa neebemelëla säi.

⁷¹ Eada Saimono Isagliadae malö Yudasa helësëla amala säi. Mida, Yudasa eda giwilasi amoligi nelo amea hobeala e hololölo amo.

Yesuüe edoolalia asigi afäädë made negei nelo

¹ Hobeala, Yu ilia e nufidedelä hamosebegi, Yesu e Yudiamadi nawela made, Galili-madimu nawesa nelo.

² Yu ilile segeyo edefade idia dilo mosö gadoi uligi molö nülo amo ga made dibegi,

³ Yesuüe edoolalia ema sähalea, Dia hamoi hamosa nebegi, di bégëla maasebe amolia bimäia, segewe digila Yudia mosalo.*

⁴ Afäädë ea hamosebe amo sulubadelaea dawadigmäiala asigiseda, musügä negela hamolo made, ulufala hamolomelë. Dia hamoi amo hamosa galëda, sege sulubadelagi nefolalebe amolima olela hamomolö mosöla säi.

⁵ Ie edoola iliage ema asigi afäädë made negesalea, amala sähä nelo.

⁶ Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Segeyo sulubadelada, hä, dilile segeyo dialea. Nïe segeyoda, aso, made besela galaimelë.

⁷ Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoliada, dilima bimolö habobamolö mademelë. Be, na ilima nafade hamosa neebela sälä iahamu neebewegida, ili sulubadelaea nema bimolö habobaha nebegomelë.

⁸ Dilida segeyo edefade amoie molö molö afiamo. Nïe segeyoda, aso, made besela galai gabugi, neda saleamelëla säi.

⁹ Amala sälähilä, e made awäla, Galili ami nelo.

¹⁰ Yesuüe edoolali segeyo edefade amoie molö molö afiasbegi, Yesu eege, udia dolöea e melöloealahilä, musügä hobeala asi.

¹¹ Segeyo edefade gedosolo amo gala, Yu dolö amolia e hogosalea, dolö amoda abidi neadula naba hogosa nelo.

¹² Udia dolö gegedoi amoligi yafiea sädäwala sälä didigaha dilo. Odoaea e hedabimelëla sälä digi, amase, odoaea sähaleada, Amala made. Eada udia dolö dahila neaha reala sälä digisa dilo.

¹³ Ili sulubadelaeada, Yu dolö amolibalä bedähalea, ulufadigila ea gomalä hamolomelëla made sälö nelo.

¹⁴ Idia Dilo Mosö Segeyo amoie segeyo odoa baagilahilä mogogi nebegi, Yesu e Godeëe mosöa ami awälahilä, sälä olelesa nelo.

¹⁵ Amala olelesa neeve amo bealahilä, Yu dolö amoli fudugilahilä sähalea, Dolö gowe sugulu made hamoi amea, dawa hido elöiweda abeahäla dawa niidula säi.

¹⁶ Amala säsebegi, Yesuea ilima sälä obögësalea, Mala sälä olelesa neebeweda, nïe mademelë. Ne misialala sälö amomadila sälä olelesa neawea.

¹⁷ Afäädë Godea hamesebe amo gadola hamomolöla helësëeda, na sälä olelesa neebewe, Godeëe helësëlogi nea olelesa nealedu, ma nihile helësëlogi nea olelesa nealedula amohi bimolömelë.

¹⁸ Afäädë hile helësëloeamu sälä olelesa neeve ameada, hile eï gauia adala sälä olelelo nea. Amai gaso, e misialala sälö amoie eï gauia adamäialahilä, eada ado dofä sälö nea. Emada wäfali sälö afäädë maade neamelë.

¹⁹ Siiba, Ado sälä negei amoda Mosesea diligali i madele. Amai gaso, diligi afäädë gaula mogoloda maade gabu. Mi edoie oböla ne nufulöie hamosa dialeala nabi.

²⁰ Amala nabasebegi, udia dolö gegedoi amolia sälä obögësalea, Dida mugabe fedai nebegi. Di nowëa nufulö hamosa neebela säi.

²¹ Amala säläbegi, Yesuea ilima sälä obögësalea, Na hamoi afäädë hamoi amogi, dili fudugisa daleamelë.*

²² Amaha gaso, gafodo damulo mala Mosesea hamomalaila helësëla, Sabada gafegi dilia dilile malöläli gafodo damulomelë. Gafodo damulo mala amoda, dofä Mosesea negei made. Amoda mi gäwilafali dilile mäulalia siibafali mi gäwimelë.

* ^{7:3:} Segeyo edefade idia dilo mosö gadoi uligi molö nülo sälä amoda, Yu ilia gomalä hamolo. Segeyo edefade amoda molö bëi faila gaula gegedolo fu amogi besela galalo. Amase, Baagila Asi Segeyo molö nalähilä aube gafeia baagilahilä, amo besela galalo. Idia dilo mosö gadoigi aligilo amoie mida, Yu ilia ilile mäulali sege nafade udia dolö aligisua made ami gäheo i yafiegi afiaha dilo amo helësëlahilä, amala hamosa aligilo. Ilia segeyo gödögi amo gadola hamosa aligilo. Segeyo edefade amoie eïda Idia Dilo Mosö Segeyola sälö. Gobela ïlo 23.33-36ge; Mala Bu Eegei 16.13-16ge bimalo. * ^{7:21:} Amala sälä amoda, Yesuea ödä Bedeseda nudugu besela galasebea ami hamoi amo helësëla säi. Yone 5.1-18ge; Sigi Obögëi 31.14-15ge bimalo.

²³ Mosesti nebegi Ado säla negei amoda, dofä made damumolöla sälähilä, dilia Sabada gafegi dolö maläsäe gafodo damusa aligilo amo gadola, nage, dolö afädëie domalo hulu wahilasisa maadei amogi nema mihaläsebele.*

²⁴ Memälä siiamu beala mogelo amo fisimalo. Mala mogoi amo hogosa nea, hedabola mogesa namialola säi.

Udia dolö ilia Yesu e nowëdula helësëi

²⁵ Amala säi amo nabalahilä, Yalusaleme udia dolö odoaea sähalea, Ilia nufidedelä hamosa neeve amoda, dolö go madele.

²⁶ Amai gaso, bimo. Ea udia dolö sidaia mala olelesa neeve amogida, ilia ema ado afädë made säla neeve amoda, beaha aligilo amolia goweda dofä Afädë Memelei amola helësëa nealedu.

²⁷ Amalada abidi. Afädë Memelei misi amo galebeda, e gowegila maasebelä made helëseläbi gaso, dolö goda guwila misi neala nilia dawadigi nea madelela säi.

²⁸ Amala säsebegi, Yesuea Godeie mosöa ami nea, udia dolö amolima säla olelesalea, gelola sähalea, Ä. Dilia nege, sege gowegi fii misilage, helësëa neago gaso, nihile asigia misi mademelä. Ne misialala sälo amoda dofä sälo mi nea. Gasoda, dilia e dawa made nebegi.

²⁹ Ne emadila misi neeve ameage, amase, ne misialala säi ameage, na e dawadigi neala säi.

³⁰ Amala säi amo nabalahilä, ilia e gaudelä hamoi gaso, ie segeyo amo gala made amea, afädëa ie naabogi made gaui.

³¹ Amai gaso, udia dolö gegedoi amoligi yafiea ema asigi afädë negei. Amolia sähalea, Afädë Memelei amo maalahilä, ea dolöea hamomolöi made godoi hamomolö amoda, dolö gowea hamosa neeve amo gadola, baagila awäla hamomolöela säi.

Yesu nafodola mosalai

³² Udia dolö gegedoi amolia Yesu helësëla sädäwala säla didiäha dibe amo Felesi dolö amolia nabalahilä, iliage, gobela ilo busa nefolalo amoliage, Godeie mosö idihë nefolalo amolima ja nafodola mosalala säi.

³³ Amalebegi, Yesuea sähalea, Ne dilibalä segeyo obobamelä nelolahilä, ne misialala sälo neevea ami obégëmolömelä.

³⁴ Obégësedä, dilia ne hogomolö gaso, made beagolemolömelä. Sege ne moholöia amida, dili moholöi made nebegola säi.

³⁵ Amala säi amo nabalahilä, Yu nefolalo amolia hilidomu didiähalea, Ne made beagolemolömelä sähä neeve goweda, eda abododi moholö nea sähadu. Nilä sosogo odoa Giligi sege elö elöla dibeä amä afuvi amoli neevea ami awälahilä, Giligi udia dolö amolima mala säla olelela moholö nea sähadu.

³⁶ Ea sähalea, Dilia ne hogomolö gaso, made beagolemolömelä säi amoge, amase, ne moholöia amida, dili moholöi made nebegola säi amoge, mida edo helësëla sähadula säi.

Yesuea namolö ödäie säi

³⁷ Idia Dilo Mosö Segeyo amo wagamolöie segeyo edefadegi Yesuea nowela nea gelola sähalea, Afädë ödä haläi nea galäda, nema naa misialo.

³⁸ Nema asigi afädë negei neeve amolia bebagi säla dëdëla negei dibe amo gadola hamomolömelä. Ado säla dëdëla negei dibe amea sähalea, ie isogila namolöie ödä amo bugagila awäha namolömeläla säla dëdëla negei dialeala säi

³⁹ Ea amo säi amoda udia dolö ema asigi afädë negei nefolalo amolima hobeala Gesami ïmolö amo helësëla amala säi. Yesu e yo hido elöi digalomadi gauia adogoi amo, aso, made gauia adogoi amea, Gesami made digala nebegi, amo gala amala säi.

Udia dolö ili moge mogela nefolalo

⁴⁰ Ea ado säi amo nabalahilä, udia dolö gegedoi amoligi odoaea sähalea, Dolö goda dofä bea sälo amo gabumeläla säi.

⁴¹ Amase, odoaea sähaleada, Afädë Memelei amoda emeläla säi. Oböla odoaea sähaleada, Afädë Memelei amoda amai, Galilila made moholö madele.

⁴² Godeie bebagi gomalä säi dialea. Afädë Memelei amoda, beaha aligilo Gini Debidiie sosogogila moholömelä. Amase, gaamu Bedelehemie Debidi neloala moholömeläla säla dëdëla negei dialela madelela säi.

* ^{7:23:} Yu ilile Ado säla negei amea sähaleada, udia ilia dolö malö ägüsedä, ägüla misia amila segeyo nidela fedai gödö besela galasolo amo gala malö dubo amoë gafodo damusa aligilo. Gobela ilo 12.3ge; Ulugu 1.59ge; 2.21ge bimalo. Segeyo Yesu digala nelo amo gaaluda Sabada gafe segeyogida, nelebo afädë hamomolö madela säla negei dilo. Gaso, hilida Sabada gafegi gafodo damusa aligilo amoge hamoi hamolo amo gadoimur gabula helëselähi gaso, oböla Sabada gafegi gafodo damusamu aligilo.

⁴³ Udia dolö gegedoi nefolalo amolia Yesu helësëla moge mogela nefolalo.

⁴⁴ Odoaea e gaudeläla helësëi gaso, iligi afädëa e made gaudi.

Yu ilile busa nefolalo amolia Yesuma asigi afädë made negei

⁴⁵ Amasebegi, Godeie mosö idihë aligilo amoli maala Felesi dolöge, gobela ilo busage nefolalebea ami bu obégëi. Obégësebegi, ilia amolima nabahalea, E sigi made misigoda edoienda nabi.

⁴⁶ Amala nabasebegi, ilia säla obégësalea, Siiba dolö afädëa ea säse amo gadola säloda maademeläla säi.

⁴⁷ Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö amolia ilima säla obégësalea, Dilige ea neala golisebegi mofiaile.

⁴⁸ Nilï beaha aligilo busa afädëage, amase, Felesi dolö afädëage, ema asigi afädë negei neebi dilia melile.

⁴⁹ Amai gaso, udia dolö amolia Mosese nebegi Ado säla negei amo hedabola helësëla made, ilia ema asigi afädë negesebegoda, Godea ili së ïmolö dialeala säila säi.

⁵⁰ Amala säsebegi, Felesi dolö afädë Nigudimus, dafidi Yesu neebea mulo amea, e sosogo amolima sähalea,

⁵¹ Nilï Ado säla negei dibe ameada, dafidi afädëa ado sähalea, Na gomalä hamoila säse amo nabalahilä, gudi mogelo amo, ie ado made nabalada, gudi mogelolela nabi.

⁵² Amala nabasebegi, ilia ema säla obégësalea, Dige Galilila misi neale. Bebagi säla dëdëla negei dibe amo hedabola nidela beaseda, bea sälo afädë Galilila moholömeläla säla dëdëla negei diëda, made bimolömeläla säi.

⁵³*[Amala sälähilä, ili sulubadela dusula mosöa bahila awäha maadei.

8

¹ Yesu eda Olibebidaia ami fedai.

Ilia udia afädë nafade hamosa nebegi, Yesu neebea sigi misi

² Yesu e hä, yosefali obégëla awäla Godeie mosöa ami besela galala nebegi, udia dolö sulubadela e neebea ami mafula gegedoi. Amalebe, e ami fia idogola salea, ilima säla olelesu sulo.

³ Mala dawadigi dolö amoliage, amase, Felesi dolö amoliage, udia dolö fii afädëa, dolö fa neaha nebegi beagolelahilä, ilia udia amo sigi misi. Sigi maalahilä, udia amo gegedoi amoli mogogi ifosilahilä,

⁴ Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, udia egowea, dolö fa neaha nebegi beagoleimel.

⁵ Ado säla negei dibe amogi Mosesea sähaleada, Egowe gadoi hamosebe amoda, igia nufudala baagomalola säi dialea. Amai diada, abilia sämölö gabula nabi.

⁶ Ilia ea nafadela säimeläla sädelä, ea nafadela sämabelela nufigila nabaha dilo. Amalebe, Yesu e dosogägilä fia idogola salea, ie naabo sögöea nagagi dëdësa sulo.

⁷ Amala bu eegela nabahamu nebegi, e noweia adogola nea ilima sähalea, Diligi afädë nafade made hamolo neebe ameadale igia udia go ntidimalola säi.

⁸ Amala sälähilä, e dosogägilä fia idogola salea, naabo sögöea nagagi bu dëdësa sulo.

⁹ Ado amala säi amo nabalahilä, dolö asigi fädäi dafidi nefolalo amolidale geleä afädë afädë doadigila awäha maadei. Asibua, Yesu hido sulo, amase, udia amoge mogogi ifosia ami nelo.

¹⁰ Amalebe, Yesu e noweia adogola nea, udia amoma nabahalea, Udia-o, ilida hä, abilisio. Di së ïmolö dialeala säi amoligida afädë made gabulela nabi.

¹¹ Amala nabasebegi, udia amea säla obégësalea, Dafidilo-o, afädëge maade gabuwela säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Nage di së ïmolö dialeala säha mademelä. Mosalo. Segeyo walio neebeweal nofela, dia nafade bu elö made hamomalala säi.]*

Yesuea eda sege föi sulubadelaie yo digalo neawela säi

¹² Yesuea udia dolö amolima bu elö sähalea, Nihineda sege föi sulubadelaie yo digalo neawe. Afädëa ne bëgëla maasebe amoda, gasimi sagaido dofä made awäla, namolöie yo digalo gaula namolömeläla säi.

¹³ Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö amolia Yesuma sähalea, Dia hamosebegi sulubadela dihëmu säla ulufadigisa neebe goeada, dia säsebe amo udia dolöea dofä gabula nabulöi made gabumeläla säi.*

* ^{7:53}: Dawadigi dolö odoaea helësëaleada, ado [gomalä] holela negei amoda, Yone hì dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëla helësëi. * ^{8:11}: Dawadigi dolö odoaea helësëaleada, ado [gomalä] holela negei amoda, Yone hì dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëla helësëi. * ^{8:13}: Mala Bu Eegei 19.15 bimalo.

¹⁴ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Na hamoi amo nihî säla ulufadigisa neëda, udia dolö na säse nabase amoliada dofä gabula nabulöimelë. Mida, neda guwila misi, hä, guwi moholö Nealage, nihü dawadigi neamelë. Amai, ne misi amoge, ne obögëmolö amoge, dilia dawa made nebego.

¹⁵ Diliada nagadaia dolöea mogelo amo gadola mogelomelë. Nada afädë made mogelomelë.

¹⁶ Afädëa hamosebe amo na mogeseda, udia dolö na säse nabase amoliada dofä gabula helësëmolöimelë. Mida, ne nihidomu nea mademelë. Naado ne misialala sälo amo haligila neamelë.

¹⁷ Dilile mala säla negei dibe amea sähaleada, Dolö elöea säi amo gadola, dolö elö ameage, amo gadola wäla säseda, elea säse amoda dofä gabula helësëmolö dialeamelëla säla dëdëla negei dialea.

¹⁸ Nie malage, na hamolo amoge, nihümu neala säla ulufadigisa neebewe gadola, Naado ne misialala sälo ameage, nie säla ulufadigisa neamelëla säi.

¹⁹ Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö amolia ema nabahalea, Amai die Diadoda abidi neala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Dilia nege dawa made, amase, Naadoge dawa made nebego. Ne dawa galebeda, Naadoge dilia dawadigilabiomelëla säi.

²⁰ Yesuea ado amo säha nelo amoda, Godeie mosöamadi Godegali muni odala ilo hogoli ga madela ami nea, amala säha nelo. Ë segeyo aso, amo gala made amea, afädëa e made gaui.

Yesuea ne awäsebe amogida, dili moholöi mademelëla säi

²¹ Yesuea ilima sähamu neamu sähalea, Neda moholö. Dilia ne hogomolömelë. Amase, dilia nafade hamoi amo diëgi wäla dili baagomolömelë. Sege ne moholöi awäsebea amida, dili moholöi mademelëla säi.

²² Amala säi amo nabalahilä, Yu ilia sähalea, Ne awäsebea amida, dili moholöi mademelëla säi amogi, e himu nufudala baagomolöledula säi.

²³ Amala sähä dibegi, Yesuea ilima sähalea, Dilida gidogola. Neda gadogolamelë. Dilida nagadaiala. Neda nagadaiala mademelë.

²⁴ Amoie mida na dilima sähalea, Dilia nafade hamoi amo diëgi wäla dili baagomolömelëla säi amomelë. Ne Nelo Neebe amo dofala made helësëeda, dihili nafade hamoi amo diëgi wäla dili baagosa maademolömelëla säi.*

²⁵ Amala säi amo nabalahilä, ilia ema nabahalea, Dida nowë neala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Neda gowe neamelëla dilima dafidi säla i amomelë.

²⁶ Dilia hamosa nebegoda, gowe hamoimelëla na säla ïmolöge mogemolöge yafie gaulea. Gaso, ne misialala sälo amoda dofä neeve amea, sämola säse amo gadola nagadaiaawi nefolalebe amolima säla iha neawemelëla säi.

²⁷ Amala säi amoda, ea ie Eedoie säla iasebelada ilia made dawadigi nelo.

²⁸ Dawa made nebegi, Yesuea ilima bu sähalea, Hobeala dilia Dolöie Malö amo gauia adasolo amo gala dilia helësëalea, Ne Nelo amo Nea gabulage, amase, nie asigiamu nelebo afädë made hamola, Naadoea nema olelei amo gadola, na ado sälo gabulage dawadigimolömelë.

²⁹ Ne misialala sälo amo nebalä nea. Nada ea hamesebe amo gadola hamosamu aligilo ameada, ea ne dügïla aulo made neamelëla säi.

³⁰ Ea amala säi amo nabalahilä, udia dolö yafiea ema asigi afädë negei.

Ado dofä amea udia dolö fisigämölömelëla säi

³¹ Yesuea Yu dolöea ema asigi afädë negei nefolalo amolima sähalea, Dilia na ado säsebewe nabala, bëgëla hamosa aligiseda, dilida dofä nie bëgëla aulo nea,

³² amase, dilia ado dofä amo dawadigisegi, ado dofä ameada dili fisigäha maademolömelëla säi.

³³ Amalebe, ilia ema säla obögësalea, Nilüda Abalahamaie yaualali aliligi misi amogi neeve amo. Nilüda afädëe galabaia hamoi gadoi made hamolasilo nelo ameada, dia dili fisigäha maademolömelëla säi amoda abeahäladula nabi.

³⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Udia dolö nafade hamolo neeve amoli sulubadelada, nafade hamoloie galabaia hamoi gadoi hamolasilo nea.

³⁵ Galabaia hamoi gadoi hamolasilo neeve amoda, mosöa namolöi namolö mademelë. Malöda namolöi namolömelë.

³⁶ Amai gabugi, Malöea dili fisigäseda, amoda dili dofä fisigäi namolömelë.

* ^{8:24:} Sigi Obëgëi 3.14gi, siiba Godea Mosesema eda gowe gadoimelëla sähalea, Ne Nelo amo Neamelëla säi. Yesueage amo gala amo gadola wäla säi gasoda, udia dolöea Yesuea säi amoie mi fädäla made helësëi nelo. Yone 6.20ge; 8.28ge; 8.58ge; amase, 13.19ge bimalo.

³⁷ Dilida Abalahamaë yaua aliligi misi neebe amoda na dawa. Gaso, nïe adoda dilile isogi fu made iala neada, oböla ne nufidedelä hamosa nebegoo.

³⁸ Ne Naadobalä nea meli amoda säla ilö. Amase, diliada dilile diadoea säse nabi amo gadola hamosa nebegola säi.

³⁹ Amala sää amo nabalahilä, ilia ema säla obögësalea, Nilile naadoda Abalahamameläla sää. Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Dili Abalahamaë malö galebeda, Abalahamaë hamosa nelo amo gadola, diliage hamosa aligilabiomelë.

⁴⁰ Godea nema ado säla iäsebe amo gadola na dilima ado dofä na nabi amo säla iaha nebegida, oböla dilia ne walio nufidedelä hamosebego. Abalahamaeada amo gadola made hamoimelë.

⁴¹ Diliada dilile diadoea hamolo amo gadola hamosebegola säi. Amala säsebegi, ilia ema sähalea, Nemelalia fofalösa malö sogobaida niili mademelë. Nilile Naado afädëfälä neebe amoda Godemeläla sää.

⁴² Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilile diado dofä Gode e nea galebeda, dilia nebalä boba hamolabio. Mida, ne Gode e neebeala misi neawe. Neda nihü asigia misi made, ea ne misialala säimelë.

⁴³ Dilia na ado säsewe made helësëse goda, mi edoea. Amoda, na ado säse dilia nabulöi made neebe goeamelë.

⁴⁴ Dilida dilile diado mugabe busaie malö nea. Ea hameise amo gadola, diliage amo gadola hamela hamosa nebegoo. Siiba, mi gäwia amila ea dolö nufudadigilo nelo. Amase, ema dofä sälo maade ameada, eda dofä sälomadi aligilo made nelo. Ea wäfälä säseda, ea hile mala amo gadola wäla sälo. Eda wäfälä sälo nea, amase, wäfälä sälo neebe amoëe eedoge e neamelë.

⁴⁵ Amalebe, na dilima ado dofä amo säla iaha nea gaso, dilia dofä gabula made helësësebego.

⁴⁶ Diligi nowëa na nafade hamoi amo säla ulufamolöi gabu. Be, na ado dofä säla iäsewegi, dilia dofä gabula made asigi amoda mi edoea amai.

⁴⁷ Udia dolö Godeëe nefolalebe amoliada, Godeëe ado nabelo nea. Dilida Godeëe made neebe ameada, dilia made nabasebegola säi.

Yesu e Abalahama maadeia nelo neamelëla säi

⁴⁸ Yu ilia Yesuma säla obögësalea, Nilia dida Samelia dolölage, amase, dima mugabe fedai nealage sälo amoda dofä sälo madelela sää.

⁴⁹ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Neda mugabe fedai nea mademelë. Nada Naadoë eï gauia adaha neebewegida, dilia ne gagadesa nebegoo.

⁵⁰ Na nihile eï gauia adamolöda made helësësamelë. Afädë neebe amea nïe eï gauia adamolö helësëla, mogelo nea.

⁵¹ Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa na ado säsebe amo nabala bëgëla hamosa neebe ameada, baagomolöda dofä made bimolömeläla sää.

⁵² Amo nabalahilä, Yu ilia ema sähalea, Di mugabe fedai neebe amoda nilia hä, dawadigimelë. Abalahamage baagoi, amase, bea sälo amolige hä, baagosa maadei amo. Oböla, dia sähalea, Na ado säsebe amo nabala bëgëla hamosa neebe ameada, baagomolöda dofä made bimolömeläla säisio.

⁵³ Nilile mäü Abalahama baagoi amo, dia e baagile. Amase, bea sälo nefolalo amolige baagosa maadei amo. Dia dihiida di nowëla asigisebela nabi.

⁵⁴ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Na nihile eï gauia adaha nea galebeda, nihimu nïe eï gauia adai amo memlä gadoi hamolabio goda. Naadoma dilia dilile Godela sälo ameada nïe eï gauia adaha nebegoo

⁵⁵ Gaso, eda dilia dawa mademelë. Nada e dawadigi nea. Na e dawa mademelëla sähä galebeda, nege dili wäfälä sälo nebegoo gadoi aligilabio. Na e dawadigilahilä, ea hamomola säse amo gadola hamosa neawe.

⁵⁶ Dilile diado Abalahamaeada ne moholö segeyo amo bimolöila helëselahilä, obeägilä nelo. Amo besela galasebegi, obeägilä melimelëla säi.

⁵⁷ Amala sää amo nabalahilä, Yu ilia ema sähalea, Dida gäheo i nabülesi bia made baagi nebegoo gabu. Amai Abalahamada dia meli nealela nabi.

⁵⁸ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Neda Abalahama maadeia Ne Nelo amo Neawemelëla säi.*

⁵⁹ Amala sää amo nabalahilä, ilia igi neala e nufulö hamosebegi gaso, Godeëe mosöamadila geleä musügä segea doadigila asi.

* 8:58: Yone 8.24 amogi gasumilä dibe amo bimalo.

9

Dolö si golai afädë si fisigälasi

¹ Yesu e awäha nea beahamelebe, dolö afädë si golai neebe meli. Amoda neegela ägüsolo amo gala, emea si golai amo gadoi wäla ägüla misi sulo amo neebe meli.

² Amo bealahilä, ie bégëla aulo amolia ema nabahalea, Säla Olelelo-o, dolö gowe nowëa nafade hamoia emea neegela ägüsolo amo gala si golai amola wäla neegela ägüidu. Hi nafade hamoialedu ma, eedole emelea nafade hamoialedula nabi.

³ Amala nabasebegi, Yesuea säla obégësalea, Eedo emeage nafade made hamoi, amase, dolö go hige nafade made hamoi. Goda Godeie geloi ulufala olemaia hamomelëla säi.

⁴ Walio segeyo dibewegi, nilia ne misialala sålo amoë hamoi hamosa namolöla. Gasimi sagaloda hä, besela galasebe. Amo besela galaseda, afädëa hamoi hamomolöi mademelë.

⁵ Ne nagadaiaiwi neebewe gaaluda, sege föi sulubadelaie yo digalo ne newameliäla säi.

⁶ Amala sähähilä, ea nagadaia gofedela sadia idogolahilä, naga amobalä dädälähilä, dolö si golai amoë sihidoa häi.

⁷ Amalahilä, Yesuea dolö amoma sähalea, Di awälähilä Sailoama nudugu dibeä ami hämolö mosalola säi. Sailoamada, Hibulu ado. Amoë mida, Mosaloi. Amala säi amo nabalahilä, dolö amo awäla, ödägi ami häi. Hélähilä hä, nelebo sulubadela fädäla bebea obëgëi.

⁸ Amalebe, ebalä gedola aligilo amoliage, amase, dafidi ea muni edëgëse melëlo amoliage sähalea, Wae! Dolö goweda udia dolöma muni imola såna seé melëlo amo mademeläla säi.

⁹ Odoaea sähalea, Amo gabula säi. Amase, odoaeada, Ai. Goda amo gadoi elö gabula sähä dibegi, dolö amo hi sähalea, Amoda nemelëla säi.

¹⁰ Amalebe, ilia hä ema nabahalea, Die si goda abeahäla fisigäila nabi.

¹¹ Amala nabasebegi, ea säla obégësalea, Dolö ei Yesuea nagadaia gofedela sadia idogolahilä nagabalä dädäla, nüe sihidoa hélähilä sähalea, Sailoama nudugu dibeä ami awäla hämolö mosalola säsio. Amala sääsebegi, ne hä awäla hélähilä, siia melimelëla säi.

¹² Amala sääsebegi, ilia ema nabahalea, Amai dolö amoda abidi neala nabi. Amala nabasebegi, ea säla obégësalea, Na dawa mademelëla säi.

¹³ Amalebe, dolö si golai nelo amo ilia Felesi dolö ili neebea ami sigi asi.

¹⁴ Yesuea gofedela nagabalä dädäi amea, dolö amoë sihidoa hësebegi, si fisigäi amoda, segeyo Sabada gafegi amai.

¹⁵ Felesi dolö amoliage ema bu nabahalea, Dia siia beasegoda abeahälala nabi. Amala nabasebegi, ea ilima säla obégësalea, Ea gofedela nagabalä dädäi amo nüe sihidoa negesebegi, na ödägi hélähilä, siia beahamelëla säi.

¹⁶ Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö odoaea sähalea, Segeyo Sabada gafe dialeala made asigi goeada, dolö goda Godemadila misi made gabula säi. Amalebe, odoaea sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoi amoli nafade hamoloea abeahäla hamomolöi gabula sähähilä, hilimu moge mogei nelo.

¹⁷ Amasebegi, ilia dolö si golai nelo amoma bu nabahalea, Ea die si fisigäi goeada, dia ieda abila sähala nabi. Amala nabasebegi, ea säla obégësalea, Eda bea sälo afädë gabiola säi.

¹⁸ Amala sääsebegi gaso, dolö amoda dafidi si golai sulo amo, hä, siia beahamelëla säi amo, Yu ilia dofä gabula made helésähilä, dolö si fisigäi amoë eedole emele misialola wei.

¹⁹ Maasebegi, ilia elema nabahalea, Alile malö si golai neegela ägüla säi amoda gole. Ea beasebegoda abilia beahadula nabi.

²⁰ Amala nabasebegi, eedole emelea säla obégësalea, Goda alile malö amoë, amase, e si golai neegela ägüi amoë alia dawa.

²¹ Ea walio beaha neebe amo abeahäla beahadu. Amoge alia dawa mademelë. Amase, nowëa ie si fisigälasisidu. Amoge alia dawa mademelë. E malësä made ameada, hüma fädäla nabualo. Ea häi hii fädäla sämölömelëla säi.

²² Elea Yu dolö amolibalä bedälo amea amala säi. Mida, ilia ado säla negesalea, afädë Yesu eda Afädë Memeli amo gabiola säla ulufadigiseda, gedolo mosöa amila segea beselala fisimolömelëla säla negei.

²³ Amala säla negei amogi, eedole emelea sähalea, Eda malësä made. Hüma nabualola säi.

²⁴ Yu dolö amolia dolö si golai nelo amo bu elö welähilä ema sähalea, Dia Godeie ei gauia adala, mogolafali sämalo. Nilüada dolö goda nafade hamolo neala helésäsamelëla säi.

²⁵ Amala sääsebegi, ea säla obégësalea, Eda nafade hamolo nealedu. Na dawa made. Gaso, na afädë helésëseba amoda gowe. Ne si golai nelo amoda, na walio siia beahamelëla säi.

²⁶ Amala sääsebegi, ilia ema bu elö nabahalea, Ea dima abilia hamosio. Die si amo abeahäla fisigälasisiota nabi.

²⁷ Amala nabasebegi, ea ilima säla obégësalea, Na dilima dafidi säla i amo made nabile. Edoëi nali nabahamu nea. Dilige ie bégëla aulo namolöi sähalea säi.

²⁸ Amala sääsebegi, ilia e gagadela sähalea, Dolö amoie bëgëla auloda di nebegoo. Nilida Mosesei bëgëla aulo neamelë.

²⁹ Godea Mosesema ado säla i amoda nilia dawadigisa maadei nea. Gaso, dolö goda abidila misi neadu, nilia dawa made neamelëla säi.

³⁰ Amala sääsebegi, dolö amea ilima sälä obëgësalea, Neme, ne bedä! Dilia ado elöla sääsegogi. Ea ne si golai fisigälası amogi, dilia e abidila misidula asusugai nebegoo.

³¹ Nafade hamoloöe adoda Godea nabelo made neebe amo nilia dawadigi nea. Gasoda, afädëa ie eï gauia adaha nea, Godea hamee amo gadola bëgëla hamosa neebe amoie adoda, ea nabelo nea.

³² Dafidi nelebo afädë maadeia amila, dolö afädë emea si golai neegela ägüü amo dolö elöea egomäla si fisigälasimelëla säida, dofä made nabimelë.

³³ Dolö go Gode neebeala misi made galebeda, ea nelebo afädë hamomolöi mademelëla säi.

³⁴ Amala sääsebegi, ilia ema sälä obëgësalea, Dida diemea nafadeia nea di neegela ägüsebegi, nafadebalä edëla aligi nebegoo gabu. Di gadoiada nili olelemolö helësëebelela nabi. Amala nabalahilä, ilia e gedolo mosöa amila segea beselala fisi.

Asigi besui made neebe amolida, si golai gadoi neala säi

³⁵ Ilia e amala beselala fisimelëla säi amo nabalahilä, Yesuea dolö amo beagolelahilä, ema nabahalea, Diada Dolöie Malö amoma asigi afädë negeilela nabi.

³⁶ Amala nabasebegi, ea sälä obëgësalea, Dafidilo-o, Dolöie Malö amoda nowë. Na ema asigi afädë negedeläla säi.

³⁷ Amala sääsebegi, Yesuea ema sähalea, Diada e melimelë. Amase, amohïda walio dibalä adosa nebegomelëla säi.

³⁸ Amala sääsebegi, ea sähalea, Dafidilo-o, na dima asigi afädë negesagola sälahilä, Yesuie emo mia gumusulahilä, ie eï gauia adaha sulo.

³⁹ Yesuea sähalea, nada mogelasimolöe nagadaiawi misi neawemelë. Dolöea siia made beaha nefolalebe amolia bimäiage, beaha nefolalebe amolida, oböla, si golamäiage, ne misi neawemelëla säi.

⁴⁰ Amala säi amo, Felesi dolö odoa ebalä nefolalo amolia nabalahilä, ema nabahalea, Nilige hä, si golai neebelala nabi.

⁴¹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sähalea, Dili si golai nea galebeda, nafade dilima made dialealabio. Gaso, dilia sähalea, Nilia siia beahamelëla sälo ameada, dilile nafadeda dialeamelëla säi.

10

Yesu eda sugua sibi sigi aligilo hedabi nea

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Dolö afädëa sugua sibii yala idı galogi dogala digala made, oböla yala dabiala fedalo neebe amoda, musügä awäla fa neloge, idiafa naabo gauia adogola fa neloge nea.

² Amalo gaso, yala idı galo dogala digalo neebe amoda, sugua sibi sigi aligiloda amomelë.

³ Idi galoo idihë aligilo neebe amea, sigi aligilo misiäia idı galo doga negesisegi, sugua sibia sigi aligilo eado nabelo. Ea hile sugua sibi hido hïdola eï sälä welahilä, hï sigi segea doadigila aulo.

⁴ Ea hile sugua sibi sulubadela segea sigi awälahilä, ilia e bëgëla misiäia, hï e dafidila aulomelë. Ie sugua sibia ie ado nabelo amea, e awäse amo gadola bëgëla aulo nea.

⁵ Sugua sibi amolia dolö dawa made amoda dofä made bëgëla aulo. Dolö elöie ado made dawa amea, ili ebalä fisäla aulomelëla säi.

⁶ Yesuea ilima amala ado besula sääsebegi gaso, ilia amoie mi dawadigi made nelo.

⁷ Amala hamosebegi, Yesuea ilima bu sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Nihineda sugua sibii idi galoo neawe.

⁸ Ne made maala dafidila misi amoli sulubadelada, musügä awäla fa neloge, idiafa naabo gauia adogola fa neloge misimelë. Misi gaso, amolile adoda sugua sibia made nabimelë.

⁹ Nihineda idi galoo neawe. Ne mia maala nogila digase amoda damula moholö. Ea mumusogi digala digi segea doadigila fedala digisa nea, molö hedabi dibe amo beagolemolömelë.

¹⁰ Fa neloeada fa nimolöge, nufudadigmolöge, neala nafademolöge, amoiemu mulomelë. Neda ilia namolö gaumäiage, amase, namolö amo ilima nobamäiage misi neawemelë.

¹¹ Sugua sibi sigi aligilo hedabida nihineda neawe. Sugua sibi sigi aligilo hedabiada sugua sibi amoligali hile namolö amo fisiga galomelë.

¹² Dolö hamoi hamola bidi nelo neebe amoda sugua sibi sigi aligiloge, eedoge made nea. Ilua ügülü maase beaseda, ea sugua sibi digila fisäla asibua, ilua ügülöea sugua sibi nufudala balälelomelë.

¹³ Dolö amo fisäla aulo amoie mida, eda bidi nelo nea, sugua sibi made helësëlo amea.

¹⁴⁻¹⁵ Sugua sibi sigi aligilo hedabida nihïne neawe. Naadoea ne dawadigila, amase, nage Naado dawadigi amo gadola, sugua sibi nihile nefolalebe amolida nihï dawadigi. Amase, sugua sibi nihile nefolalebe amoliage ne dawadigi nea. Amala hamola nea, na sugua sibi nefolalebe amoligali nïe namolö fisiga gamolömelë.

¹⁶ Yala goweie isogi sugua sibi nefolalebe welimu made, nada sibi odoage galeamelë. Amolige na sigi moholö dialea. Iliage nïe ado nabala, sosogo afädëfali hamola, sigi aligiloge afädëfali namolömelë.

¹⁷ Naadoea ne edefade boba hamosa néebe amoie mida, na nïe namolö fisiga galahilä, bu nea obégëmolö amogi.

¹⁸ Nie namolö amoda afädëa made neahamelë. Nihï fisiga gamolö hamei amo gadola fisiga gaha. Namolö fisiga gamolö amoie geloige, bu nea obégëmolö amoie geloige, nihï gaulea. Naadoea nema amala hamomalola säimelëla säi.

¹⁹ Ea amala säi amo nabalahilä, Yu ili bu äudäla mogela damula gogoi nelo.

²⁰ Ili dolö yafiea sähaleada, Eda mugabe fedai nea, gagaola säsebegoë dilia nabasebegoda edoie nabahala säi.

²¹ Amala säsebegi gaso, odoaea sähalea, Ea ado säsebegoda mugabe fedaia sälo amo gadola made gabu. Amai mugabeada si golai nefolalebe amoli fisigäläsimolöi gabulela säi.

Yu ilia Yesubalä ado nii nelo

²² Amo baagiada, segeyo edefade siiba Godegali mosö i amo helësëla, amoie Yalusaleme gegedolo segeyo dilo. Mugia i bäu giisalea gögi mulo segeyo amogi,

²³ Yesu eda Godeie mosöa Solomonoie hadaila sälo dibeadi amogi awäha nelo.

²⁴ Awäha nebegi, Yu ili maala e amalela digilahilä ema nabahalea, Neda gowe neamelëla abola sämölö gabu. Dida Geleso nea galëda, nilima ulufala mogola sämola säi.

²⁵ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obégësalea, Na dilima säla i. Gaso, amo dilia dofä gabula helësëla made nebego. Na Naadoie éigi nea hamoi hamosa neebeweada, ne dilima olesa.

²⁶ Gaso, dilida nïe sugua sibi made ameada, dilia asigi afädë made negei nebego.

²⁷ Nie sugua sibi nefolalebe amolia nïe ado nabelo. Na ili dawadigi neëgi, ilia ne bëgëla mulomelë.

²⁸ Na iligali namolöi namolö iäsegì, ili dofä made baagomolömelë. Ili nïe naaboea gaula neebe amoda afädëa fedemolöi made bimolömelë.

²⁹ Naadoea amolida nema i. Nelebo sulubadelä holöbö gidogolahilä, eda dofä dafidilo gelolamelë. Amaimo, Naadoie naaboea gaula neebe amolida afädëa fedemolöi made bimolömelë.

³⁰ Naado aliäda afädëfali neamelëla säi.

³¹ Amala säi amo nabalahilä, Yu ilia e bu nufidedelä igi nii.

³² Amala neasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Na hamoi hedabi yafie Naadomadila misi amolida dilima olei. Hamoi amoligi na abodo hamoi amoie oböla ne nufidedelä hamosala nabi.

³³ Amala nabasebegi, Yu ilia säla obégësalea, Dia hedabi hamola nowei amogi mademelë. Di dolöfä nea oböla, di dihïmu Gode hamola, e gagadei amogi nilia di igia nufidedelä hamoimelëla säi.

³⁴ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obégësalea, Dilile mala säla negei dibe amogida, ado afädë dëdësalea, Nada dili godemelëla säila säla dëdëla negei dialea madele.

³⁵ Siiba Godeie addoda udia dolöma misi. Ea udia dolö amolima dili godemelëla säi galëda, amase, ado säla dëdëla negei amoda neadigmolöi made galëda,

³⁶ na ne Godeie malö neawela säha neebe amea, dilia Naadoea afädë hile nafolalahilä, nagadaiaawi fisiga wei amoma, dia Gode gagadesebegola sähale.

³⁷ Na Naadoie hamoi amo made hamosa neëda, dilia na ado säsebewe dofä gabula made helësemalo.

³⁸ Gaso, ie hamoi na hamosa neëda, dilia na ado säsebewe dofä gabula made helësesa galëda, na hamoi hamosewegi dofä gabula helësemalo. Amala säsebe amoie mida, ne Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilalahilä neebe amo dilia dofä helësemäiamelëla säi.

³⁹ Amala säi amo nabalahilä, ilia e bu gaudelä hamosebegi, e fisäla doadigila asi.

⁴⁰ Amalebe, Yesu e ödä Yodona dëgëla älömodi bu obégëlahilä, sege dafidi Yonea udia dolö ödägi gesa neloa ami awäla nelo.

⁴¹ E ami awäla nebegi, udia dolö yafie e neebea ami mafulahilä sähalea, Yoneada dolöea hamomolöi made gadoi afädë made hamola nelo gaso, ea dolö goweie säi amo sulubadelada dofä gabumelëla säi.

⁴² Hä, ami yafiea ema asigi afädë negei.

Yesu e Yudiage Yalusalemege awäsebegi, busa dolö nefolalo amolia e nufidedelä hamoi

11

(Yone 11-12)

Elasalusi baagoi

¹ Dolö afädë Bedani gaamugi ami fii Elasalusi oloi dilo. Gaamu amoda Melile ie esama Madalele sege dilo.

² Meli ameada Dafidilo Geloië emogi weli gafisigäi söga negelahilä, hile busa hilä hësa sulo, amoie elefi Elasalusi oloi dilo.

³ Oloi dibegi, elefi äädä amolea Yesuma säsisalea, Dafidilo Geloi-e, dolö dia boba hamolo amoda, hä, oloi dialeameläla säsi.

⁴ Amala säsi amo nabalahilä, Yesuea sähalea, Oloi goda, baagomolöie oloi mademelë. Udia dolöea Godeïe geloi beala ie ëi ilibia amo gauia adamäia oloi dialea. Ameada, Godeïe Malö amoie ëige gauia adamäiameläla säi.

⁵ Yesueada Madage, esamage, amase, Elasalusige, boba hamoi nelo.

⁶ Elasalusi oloi dialeameläla säsi amo nabalahilä gaso, Yesu e segeyo äädä bu ya aligi.

⁷ Ya aligilahilä, oböla hobeala ea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Nilü Disiligi Yudiamadi obëgëdila säi.

⁸ Amala säsebegi, ie bëgëla aulo amolia säla obëgësalea, Säla Olelelo-o, Yu dolö ilia di hädamade igia nufulö hamoia ami bu äudulälela nabi.

⁹ Amalebe Yesuea ilima säla obëgësalea, Segeyo afädëgi esoea yo digaha neeve amoieda aoa giwilasi dialea madele. Amai dolö yoba nawesa aligiseda, ea nagadaiae yo digalo meli neeve ameada digalo mademelë.

¹⁰ Gaso, dolö amohima yo digalo maade nea, gasigi nawesa aligiseda, digalomeläla säi.

¹¹ Yesuea amala sähilä ilima hobeala sähalea, Nilü damelë Elasalusi adi dialea. Ne awäla e didiigimolömeläla säi.

¹² Ea amala säi amo nabalahilä, bëgëla aulo amolia ema sähalea, Dafidilo Geloi-e, e adi dialea galëda, e oloi amo wahimolömeläla säi.

¹³ Yesueada e baagoi dibe amoie säi gasoda, illiada e dofä adi dialeala sähä gabula helësei.

¹⁴ Amala säsebegi, Yesuea ilima fädäla sähalea, Elasalusida hä, baagoimelë.

¹⁵ Dili helësela, ne amo gala ebalä ami made nebegi baagoi amogi obeägisawe. Mida, dilia asigi afädë negemäiae amai. Nilü hä, e dibeä ami afiadila säi.

¹⁶ Yesuea amala säi amo nabalahilä, Domasa, ie ëi elö Didimusila sälo amea, bëgëla aulo odoa amolima sähalea, Nilü ebalä baagomolö afiadila säi.

Yesuea nowelasiloë miige, namolöie miige ne neawela säi

¹⁷ Amala sähilä awäla, besela galamolö suägila nea, Yesuea nabelebe, Elasalusi baula asi segeyo ohodoa asi, walioda biyidumeläla säse nabi.

¹⁸ Yalusalemela Bedanida holöbö ga madele, gilomida ohodoa gadoi dilo.

¹⁹ Yu udia dolö yafiea Melile Madalele elefi baagoi amogi asigiisa sebe amobalä aofila sigi samolö asi.

²⁰ Madaea Yesu maahameläla säi amo nabalahilä, e idiafa gausiamolö asi. Gaso, Melida mosöa sulo.

²¹ Madaea hä, Yesuma sähalea, Dafidilo Geloi-e, di yawe nelo galebeda, nïe nalifi made baagolabio.

²² Gaso, walioge dia Godema afädë edëgësedä, ea ïmolöla helësësameläla säi.

²³ Amalebe, Yesuea ema säla obëgësalea, Dïe dialifi amoda hä, nowela galamolömeläla säla i.

²⁴ Amalebe, Madaea ema säla obëgësalea, Ä, segeyo aligila wagasegi, baagoi amoli nowela galasolo amo gala, eege nowela galamolöla helësësameläla säi.

²⁵ Amalebe, Yesuea ema säla obëgësalea, Nowelasimolöie miige, amase, namolöie miige ne neawe. Afädëa nema asigi afädë negei nea baagosedä, gamelä eda namolömelë.

²⁶ Amase, made baagoi sefolalebe amoli sulubadelaea nema asigi afädë negei amolida, dofä made baagomolömelë. Dia dofä säsebelä helësëbelela nabi.

²⁷ Amala nabasebegi, Madaea ema säla obëgësalea, Ä, Dafidilo Geloi-e. Dida Geleso, Godeïe malö nagadaiaawi digamolömeläla säi amo gabugi, na asigi afädë negei neawela säi.

Yesuea Elasalusi baagoi amogi bobasëla dñi

²⁸ Amala sähilä, Mada e obëgëla awäla esama Meli welahilä, geleä musügä gëhegi sähalea, Säla Olelelo amo hä, misi nea. Ea di misialaimeläla säla i.

²⁹ Amala sää amo nabalahilä, Meli e fodolofalä nowela Yesu neebea ami asi.

³⁰ Yesu e gaamugi ami made besela galala, aso, Mada gausiaia amimu nelo.

³¹ Yu ili mafula Melibalä mosöa ami aofila asigisa sefolalo amolia Meli e fodolofalä nowela awäse amo bealahilä, elefi bauia ami düila awäsebela heléselähilä, ilige e bëgëla afiai.

³² Meli e Yesu neebea ami awäla besela galala e bealahilä, ie emo mia gumusula dia idogola ema sähalea, Dafidilo Geloi-e, di yawe nelo galebeda, nié nalifi made baagolabiola sääi.

³³ Amala sääsebegi, Meliage, Yu ebalä misi amoliage didigaosebe amo bealahilä, Yesuie isogi edefademälä sogofalala säösäosa nelo.

³⁴ Amala nelolahilä ea sähalea, Dilia e abidi bauui dialeala nabi. Amala nabelebe ilia ema sääla obégëslea, Dafidilo, dia bimolö misiela sääi.

³⁵ Amalebe afialahilä, Yesueage düi.

³⁶ Amala díisebegi, Yu ilia sähalea, Ea Elasalus i edefade boba hamoi nelogo beasebelela sääi.

³⁷ Amase, odoaea sähaleada, Dolö si golai nelo wahilo amea dolö gowe made baagomäia, hamomolöi made beala amailedula sääi.

Yesuea Elasalus nowelasi

³⁸ Yesuie isogi bu elö edefademälä sogofalala säösäolahilä awäla, Elasalus i bauui dibea ami besela galai. Bauui amoda igi äbägi bausilahilä, igi edefademälä afädëa dofogai dilo.

³⁹ Yesuea sähalea, Igia gaigo dogala bebugula nigia gamola sääi. Amala sääsebegi, baagoi amoie elefi Madaea Yesuma sähalea, Dafidilo Geloi-e, e bauui segeyo walio biyidu ameada, sigä gähä moholömeläla sääi.

⁴⁰ Amala sääsebegi, Yesuea ema sähalea, Dia asigi afädë negeseda, Godeie geloi edefade amo bimolömeläla na dima dafidi sääla i madelela sääi.

⁴¹ Amalebe, ilia igia idi gai dilo amo dogala bebugula negesisebegi, Yesuea sida adogola nea sähalea, Naado-o, na sää amo dia nabi amogi dima nesegesawa.

⁴² Na ado sääse amo dia nabahamu aligilola helésesa. Ado sää amoda udia dolö nefolalebe gowe ili helésela säämelä. Ilia nabalahilä, dia ne dofä fisiga wei gabula helésämäia säämeläla sääi.

⁴³ Amala sälähilä, ea gelolafalä sähalea, Elasalus i, segea doadigila misiela sääi.

⁴⁴ Amala sääsebegi, e baagoi dilo amo nowela maahalea, ie naaboge emoge fagulo gadelaia neleegila, busage faguloea usulala bausi dilo amola wäla nowela doadigila fedai. Amasebegi, Yesuea ilima sähalea, E mosäia bausi fagulo goli fisigälasmola sääi.

Busa dolö amolia Yesu nufulö daiai

⁴⁵ Yu udia dolö yafie Meli sebea misi sefolalo amolia, Yesuea hamosebe amo bealahilä, ema asigi afädë negei.

⁴⁶ Iligi oodo Felesi dolö neebea afialahilä, Yesuea hamoi amo sääla i.

⁴⁷ Amalebe, Felesi dolöfölo gobela ilo busafulo amolia Galisolö dolö amoli mofiala gegedomalolahilä didiähalea, Dolö gowea hamomolöi made gadoi yafie hamosebeweie, nilia edo hamomolödu.

⁴⁸ Nilia ea amala hamomäia guilasiseda, udia dolö sulubadelae ema asigi afädë negesa maademolö gabu. Amala hamoseda, Olomo dolö ili maala, udia dolö nuhudaha maadelähilä, nilile gobela ilo mosö amoge häila hësögudumolö gabumeläla sääi.

⁴⁹ Amala sälähilä, iligi dolö afädë Gaifafasa gäheo i amogi gobela ilo Busa Edefade nelo amea sähalea, Dilida dofä asigi maade gabu.

⁵⁰ Asiala nili sosogo neebe amo sulubadelä nufideloeada, afädëa udia dolö baagomolö amo bedefala baagomolö dofeada amo gabu, dilia made helésesela sääi.

⁵¹ Ado amoda Gaifafasaie asigiamu made sääi. Eda gäheo i amogi gobela ilo Busa Edefade neada, Yesuea Yu udia dolö sulubadelä baagola bedefamolö amoie bea sääi.

⁵² Yesuea Yu ililemu baagomolöie made. Godeie malölali sege sulubadelagi fifi asi sefolalebe amoli neala gegedolasila, afädëfali hamolasmäiage baagola bedefamolö amoie bea sääla, sääla negei.

⁵³ Hä, segeyo amo gala mi gäwila, ilia Yesu nufulöie idi hogola didiähä dilo.

⁵⁴ Amasebegi, Yesu e Yu ilile siigi ulufa made nowela, gaamugi amila awäla sege udia dolö aligilo made dibe amo ga madela, gaamu afädë Efalaimula säälo dibeaa ami, ie bëgëla aulolali awäla nelo.

⁵⁵ Yu ilile Baagila Asi Segeyo amo besela galamolö dibegi, udia dolö sege elö elölägi nelo amoli sulubadelä Yalusalememu afiai. Godeie siigi nigime baai made namolöie hamolo mala dilo amo hamomolöie, Baagila Asi Segeyo made besela galala dibegi, afiai.

⁵⁶ Ili afialahilä, Yesu e hogosamu nelo. Godeie mosöamadi ami nefolalea hilidomu naba hogosalea, Dilia edo helësëa. Eda molö nülo segeyo edefade gedosebeawi made moholöledula naba hogosa dilo.

⁵⁷ Dafidi gobela ilo busa nefolalo amoliage Felesi dolö nefolalo amoliage gelola sähalea, Afädëa Yesu neë beaseda, nihili nafodola moholöö säla ia misialola säla iaha maadei.

12

*Melia Yesuë emogi weli gafisigäi söga negei
(Madiu 26.6-13; Maga 14.3-9)*

¹ Segeyo gafeia negesilahilä, Baagila Asi Segeyo edefade amo hä, besela galamolö dibegi, Yesu e Bedani asi. Elasalusi, Yesuea baagoiala nowelasi amoda, Bedani gaamugi ami nelo.

² Ilia ami Yesu e obeägilasimolöe molö daisha dilo. Madaeada molö mogesa nebegi, Elasalusi eda dolö Yesubala molö naha sefolalo amolibalä sulo.

³ Amala sefolalebegi, Melia weli gafisigäi hido elöi muni edefadea nii ödä i hasagi usi dilo amo gaula maala, Yesuë emodaia söga negelahilä, hile busa hilia hësa sulo. Weli amoda nadaeamu hamoi. Amala hamosebegi, weli gafisigä amea mosö amo negegi dilo. * ⁴ Amala hamosebegi, Yesuë bëgëla aulo afädë, ie éida Yudasa Isagaliada, hobeala ea Yesu hololömolö amea sähalea,

⁵ Weli gafisigäi hedabi gowea muni giwi siliba hädali ohodoa gadoi nealahilä, busadäoi nefolalebe amoligali iala made, abisigi waeasesadula säi.*

⁶ Eada busadäoi nefolalebe amoli helësëla säi made. Eda fa nelo nea amala säi. Ilile muni salelo adu amo ägüla nawesalea, ilia muni negesebe amogi ea odoa fa somodala nelo.

⁷ Amala säi amo nabalahilä, Yesuea sähalea, Udia goea hamosebego hamomäia guilasmalo. Goda ea ne baagosegi baumolö amoë hamosamelë.

⁸ Busadäoi nefolalebe amolida segeyo sulubadelagi dilibalä namolömelë. Be, neda segeyo sulubadelagi dilibalä namolö mademelä säi.

Gobela ilo busa ilia Elasalusi nufudala baagomolöe didiäi

⁹ Yesu e Bedani neala helësëlahilä, Yu ili yafie e neebia ami afiai. Ili afiai amoda, Yesumu helësëla made, Elasalusi e, Yesuea baagoiala nowelasi amoge bimolö afiai.

¹⁰ Amase, gobela ilo busa nefolalo amolia didiähalea, Elasalusige nufidedelämelä säla didiäi.

¹¹ Mida, Yesuea Elasalusima hamoi amo helësëla, Yu ili yafiea gobela ilo busa amoli fisila awäla, oböla, Yesuma asigi afädë negei amogi.

*Yesu e gini gadoi hamola Yalusaleme besela galai
(Madiu 21.1-11; Maga 11.1-11; Ulugu 19.28-40)*

¹² Amo aiyo amogi, udia dolö yafie segeyo edefade amo bimolö Yalusaleme mafula gegedoi amolia Yesu e hä, Yalusaleme maahamelä säi amo nabalahilä,

¹³ waibo bäu gadoi damula gagaaula e idiafa gausiamolö afiai. Gausiala digalahilä obeägilä uuala säsäla afiahalea, Agua. Nesege.

Afädë Dafidilo Geloiië éigila maasebego, Isilaleie Gini go, neala hedabolasimäia.

Nilä ie éi gauia adadi. Hosanala

Gë Udälo 118.25, 26

¹⁴ Yesu e sugua dögi üdili afädë beagolelahilä, e amodaia fila misi. Amoë Godeie bebagi säla dëdëla negei dibe amoda gowe.

¹⁵ Saionoë idiw-i-e, dia bedämabu. Dïe gini hä, sugua dögi üdilidaia fila maasebego bimalola säla dëdëla negei dialea.* *Isaea 62.11; Segelaea 9.9*

¹⁶ Segeyo amo gala, ie bëgëla aulo amolia amo hamoi amoë mi fädäla helësëi made nelo. Gaso, hobeala Yesu e baagola nowelahilä, fedala ie yo digalomadi sebegi, Godeie bebagi hä eie amala säla dëdëla negei dibe amoge, amase, ilia ema amo hamoi amoge, helësëla obégëi.

¹⁷ Dafidi Yesuea Elasalusi bauia amila welahilä, e baagoiala nowelasise melölo amolia säla daidosamu nelo.

¹⁸ Udia dolö gegedoi amolia ea dolöea hamomolöi made gadoi hamoimelä säi amo nabalahilä, e idiafa gausiamolö afiai.

¹⁹ Amasebegi, Felesi ilia hilidomu didiähalea, Nilä hamomolöi madego beasebele. Hä, udia dolöda sulubadela e bëgëla awäha maadesebego bimola säla didiäha dilo.

* **12:3:** Weli gafisigäi amoda hawa gadoi afädë éi nadaë difia hamolo. * **12:5:** Muni giwi silibala säi amoda dolö afädëa segeyo afädëgi hamoi hamola muni bidi nelo amo gadoi. Giligi adoeada denaliusala sälo. * **12:15:** Saionoë idiwila säi amoda, Yalusaleme udia dolö helësëla säi.

Giligi dolö odoaea Yesu bimolö misi

²⁰ Udia dolö ilia segeyo edefade amogi Godeie ëi gauia adamolöie Yalusaleme gegedoi amoligi Giligi odoa ilige maala sulo.

²¹ Amo gala Giligi ili Filibi neebea ami misi. Filibi eda Galilië gaamu Bedesaida ami fii dolö. Ilia ema sähalea, Dafidilo, nilia Yesu melëdeläla sää.

²² Amala säsebegi, Filibi e awäla Äduluma säla iälahilä, ele helegela awäla, Yesuma säla ï.

²³ Amo säla iäsebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Dolöie Malö ëi sälo namolö amoda hä, besela galai gabuwe.

²⁴ Na dilima dofä gelola sähago. Widi gägä afädë nagadaia dufigila digala made baagoseda, gägä afädëfalu dië bimolömelë. Gaso, nagadaia dufigila digala baagoseda, amea gägä yafie negemolömelë.

²⁵ Amaimo, afädëa hile namolö amomu mi hamosa aligiseda, ie namolö amo hogosa helemolömelë. Amase, afädëa nagadaiaawi nea, ie namolö amoma baagi iala fisiseda, namolö amo gaula nea namolöi namolömelë.

²⁶ Amaimo, afädëa nie hamoi hamolasilo nea galëda, ea ne bëgëla moholö dialea. Ne neebea ami nie hamoi hamolasiloge namolömelë. Nie hamoi hamolasiloda, Naadoea e ëi sälo namialamolömeläla sää.

Ilia hä Dolöie Malö gauia adogomolö dialeala säi

²⁷ Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Walio nie iso asigigi yöia idogola säosäosebemelë. Amai na edo sämolödu. Na gomalä sädule. Naado-o, nelebo walio nema hamomolö amo dia neadigimalo. Ai, amala made gabu. Ne wi misi amoëe mida, amo gausiala digamäia misi nea.

²⁸ Naado-o, dia dië ëi edelasimalola sää.

Yesuea amala säla wagaia gai amole, ado afädë Hebenila säia idogosalea, Na nie ëi edelasimelë. Amase, amo gadola wäla bu edelasimolömeläla sää.

²⁹ Udia dolö amala säse nabelo ami nefolalo amolia sähalea, Gomoda sege gudusebegola säi. Amase, odoaea sähaleada, Selesaia fii afädëa ebalä adosebegola sää.

³⁰ Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Ado walio säi ameada, ne ugila negemolöie säi mademelë. Amoda dili ugila negemolöie säsio.

³¹ Walioda, Godea nagadaia udia dolö nefolalebe amoli gudila mogemolömelë. Ea aso, waliomu nagadaiaïe busa neebe amoge haila digimolömelë.*

³² Ilia ne nagadaia nea gauia adogoseda, amo galada na udia dolö sulubadela nemadi dusugamolömeläla sää.*

³³ Yesuea ado amala säi amoda, ema gomalä hamosegi baagomolö gabula ulufala olela amala säi.

³⁴ Amala säsebegi, udia dolö amolia ema säla obögësalea, Nilia Godeie Ado säla negei dibe amogida gomalä säi nabelo. Gelesoda namolöimu namolömeläla sää nabi. Gaso, dia sähalea, Dolöie Malö gauia adogomolö dialeala säi amoda abeahäladu. Amai Dolöie Malöla säsebegoda nowëla nabi.

³⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Fu holöfali dibewegida yo digalo e diliballä namolömelë. Dili gasimi sagaloea dabeloeda, yo digalo neebewe gaalu nawesa namialo. Dolö gasimi sagaia nawelo neebe ameada, idi gowegi awähala helësëla made nawelo nea.

³⁶ Yo digaloë malö namolöie, yo digalo neebewegi wäla dilia yo digaloma asigi afädë negemalola sää.

Yu ili yafiea Yesuma asigi afädë made negei nelo

Yesuea ado amo sähä maadelahilä, udia dolöea e melëloea musügä namolö asi.

³⁷ Yesuea ilile sidaia dolöea hamomolöi made gadoi yafie hamosa nelo gaso, ilia ema asigi afädë made negei nelo.

³⁸ Aisaeaea bea säla negei amo gadola gausiala digamäiaïe amala hamoi. Aisaeaea bea säla negei amoda gowe.

Dafidilo Geloi-e, nilia ado säsebeweda, nowëa dofä gabula helësëidu. Amase, Dafidilo Geloiëe geloi amoda nowëma oleidula

säla dëdëla negei dialea. Aisaea 53.1

³⁹ Ilia Yesuma asigi afädë negemolö uli nelo. Amoë mida, Aisaeaea ado elö säla negei dibe amoda gowe.

* **12:31:** Nagadaiaïe busa neebela sää amoda Saidani helësëla sää. * **12:32:** Yesuea amala säi amoda, dolö ilia e gauia adogola i fügägi baala negemolö amo helësëla amala sää. Ameamuda Godea e gauia adogolasisegi, e Hebeni fedalahlä ilibiafali ilibia namolömelë. Filibai 2.9-11 bimalo.

40 Ilia siia beala, asigia helësëla besuseda, na ili wahilasiloea, Godea ilile si dofogalasila asigi
gala digimelëla
säla dëdëla negei dialea.

Aisaea 6.10

41 Aisaeaea amala säi amoë mida, ea dafidi Gelesoë yo digalo hïdo elöi amo bealahilä,
Gelesoë amala sâimelë.

42 Amala säi gaso, busa dolö nefolalo amoli yafiea Yesuma asigi afädë negei. Gasoda,
Felesi ilia ili gedolo mosöa amila segea beselala fisiloea, ilia Felesi amoli helësëlahilä, asigi
afädë negei amo ulufala made säi.

43 Mida, ilia dolöea ilile ëi gauia adamäiala helësëlo ameada, Godea ilile ëi gauia adamäiala
helësëlo amoda baagi.

Yesuea ado säi amea udia dolö mogemolömelëla säi

44 Yesuea gelola sähalea, Afädëa nema asigi afädë negei neebe ameada, nemamu made,
ne misialala sälo neebe amomage asigi afädë negei nea.

45 Amase, afädëa ne bease ameada, ne misialala sälo neebe amoge beaha nea.

46 Afädëa nema asigi afädë negei neebe amo gasimi sagaia aligiloea, neda yo digalo
nagadaiawi namolö misi.

47 Afädëa na ado säsebewe nabalahilä gaso, bëgëlo made neebe amoda, na e made
mogemolömelë. Nada udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli mogemolö misi made.
Nada ili sigi obëgëmolö misimelë.

48 Be amai gaso, afädëa nema baagi iala, nïe ado made nabaseda, amoë gudi mogelo
afädë nea. Amoda segeyo aligila wagasolo amo gala, ado na säla iäsebe wea wäla gudila
mogemolömelë.

49 Mida, na nihië asigiamu sähä mademelë. Ne misialala sälo Naadoea ado gowe sämalola
säla ïmelë.

50 Hamomalalo ameada namolöi namolö amo ulufadigilola helësësamelë. Amala
helësëlahilä, na ado säsebeweda, Naadoea nema sämalola säi amo gadolamu sähä
neawemelëla säi.

Yesuea ie bëgëla aulo amolima, Dili dígila ne Naado neebea obëgëmolö gabumelëla säi

13

(Yone 13-17)

Yesuea ie bëgëla aulo amolile emo nigime hëi

1 Baagila Asi Segeyo amo hä, ga madesebegi, Yesuea asigia helësëalea, segewe dígila ie
Edo neebea moholö amoda, ga madesebela helësëa nelo. Ea hile udia dolö nagadaia
nefolalebe amoli boba hamosa nelolahilä, e baagosalage boba hamoi amo wälasisu nea
baagoi.

2 Hä deadifalë, ili molö naha sefolalebegi, mugabe Saidania Saimonoë malö Yudasa
Isagliadaie asigigi Yesu hololömolö amo hä, helësëla.

3 Yesuea helësëalea, Eedoea nelebo sulubadela ie naabogimu gausisebegi, Gode neebeala
misi amo, bu Gode neebea ami obëgëmolö gabula helësëa nelo.

4 Amala helësëlahilä, Yesu e molö negela nülo auli mia ami nowela nea, ie fagulo daia gäi
amo giilahilä, dawila neala bului.

5 Amalahilä, ea falodaiä ödä söga negelahilä, ie bëgëla aulo amolile emo nigime hëla
didigila awäla, dawila hï bului amoë bidia dogadigila digisa nelo.

6 Amala hëla didigila awäla, Saimono Fida sebeamadi maasebegi, ea sähalea, Dafidilo
Geloi-e, dia nïe emo nigime hësalela säi.

7 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na walio hamosebeweieda, dia made
helësëebego. Gaso, dia hobeala helësëmolömelëla säi.

8 Amala säsebegi, Fidaea ema sähalea, Dia nïe emo nigime dofä made hëmolömelëla säi.
Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na di made hësedä, dida nebalä made dila
namolögodalä säi.

9 Amala säsebegi, Saimono Fidaea ema sähalea, Dafidilo Geloi-e, nïe emomu made. Nïe
naabo busala hëmalala säi.

10 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dolö afädë nigime hësa maadei neebe
amoda, emomu hëmolö dialea. ie domalo sulubadela nigime made baai nea. Dilida hä,
nigime made baai neamelë. Amai gaso, na dili sulubadela sähalea sähä mademelëla säi.

11 Ea ili sulubadela nigime baai made nealada made säi amoë mida, eda dolö gowea
hololömolö neala hï dawadigi nelo.

¹² Yesuea ilile emo nigime hësa maadelahilä, ie fagulo gii amo bu salugala, hi suloa ami bu fila obëgëlahilä salea ilima nabahalea, Na walio dilima hamosebeweieda, dilia helësëbele.

¹³ Dilia nema sähalea, Säla Olelelolage, Dafidilo Geloilage, säsebe amoda dofä sähamelë. Amai, neda dofä amo neamelë.

¹⁴ Dilile Säla Oleleloge, Dafidilo Geloige nea, na dilile emo nigime hëlasisewe gadola, diliage dihilimu amala hamosa namolö dialea.

¹⁵ Na dilima hamola olelesewe gadola, hobeala diliage amo gadola hamomäia ole-samelë.

¹⁶ Na dilima dofä gelola sähago. Hamoi hamolasilo neeve ameada, ie busa neeve amo made baagilo. Amase, ado gaula aulo neeve ameada, e mosalalo amo made baagilomelë.

¹⁷ Hä, walio na olelei amo gadola helësëla hamoseda, dili obeägïsa namolömelë.

¹⁸ Na dili sulubadelama sähalea sähä made. Dolö na memelei amolida nihî dawadigimelë. Gaso, Godeie bebagi ado säla dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamäiae amala sähamelë. Ado säla dëdëla negei amoda gowe. Dolö nïe molö naaha filo amea, ne emesala eegeimelëla säla dëdëla negei dialea.

¹⁹ Walio na dilima säla iasebeweda, made hamola neeve amo gaalu säla iahago. Hobeala na ado säsebewe gadola hamola besela galaseda, amo bealahilä, Ne Nelo amo Neebela dawadigila, dilia nema asigi afädë negesa maademäia, säla iahagomelë.*

²⁰ Na dilima dofä gelola sähago. Afädë na mosalosegi awäse amo neawela sigi aligise ameada, nege neawela sigi aligisagomelë. Amase, ne neawela sigi aligise ameada, ne misialala sälo amoige neawela sigi aligisagomelëla säi.

Yesuea diligi afädëa ne hololömolömelëla säi

(Madiu 26.20-25; Maga 14.17-21; Ulugu 22.21-23)

²¹ Yesuea amala sälahilä, ie iso asigigi edefademalä yöi nea säla ulufadigisalea, Na dilima dofä gelola sähago. Diligi afädëa ne hololömolömelëla säi.

²² Amala säi amo nabalahilä, ie bëgëla aulo amolia gowema säila dawa made ameada, elöea elöma beala, elöea elöma beala.

²³ Bëgëla aulo amoligi Yesuea boba hamolo afädë Yesu hi e miafali ami sulo.

²⁴ Amoma Saimono Fidaea odagi nigila sähalea, Ea nowë helësëla sähala dia nabuöla säi.

²⁵ Amalebe, bëgëla aulo amea, Yesue bidagia golögia alogolahilä nabahalea, Dafidilo Geloi-e, nowëa amamolö gabula nabi.

²⁶ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Na wahalo dagaboi amo neala hëhei gobei ödägi geagilahilä, afädëgäli iaseda, amea amamolömelëla säi. Amala sälahilä, ea wahalo dagaboi amo geagilahilä, Saimono Isagaliadae malö Yudasagali i.

²⁷ Yudasaea wahalo amo nii amole, mugabe Saidani ema fedai. Amasebegi, Yesuea ema sähalea, Dia afädë hamomolö neeve amo hä, aabelä hamomalola säi.

²⁸ Ami sefolalo amolia, Yesuea säse amo nabi gasoda, mi goweëe säsebelä helësei made sefolalo.

²⁹ Odoaea helësësaleada, Yudasaea muni adu ägülo ameada, molö nülo segeyo edefade gedosube amoie nelebo odoa bidia nea mosalahaledu, ma busadäoi nefolalebe amoligali, guie nelebo afädë iä mosalahaledula helësei.

³⁰ Amalebe, Yudasa e wahalo geagi amo nealahilä, fodolofali doadigila asi. Amo gaalu hä, gasimi sagala gasi.

Yesuea ilima mala gähe säla negei

³¹ Yudasa e doadigila asibua, Yesuea sähalea, Walioda hä, Dolöie Malö amoie ei ilibia amo oliesebelemelë. Amase, ea hamosebe amea Godeie ei ilibia amoge olesagomelë.

³² Amaimo, Malöea hamosebe amea Godeie ei ilibia amo oleseda, Gode hi Dolöie Malö amoie ei ilibia amoge walio wegi wäla olemolömelë.

³³ Nie malöla dili-e, neda diliabalä holöb ede made namolömelë. Ne awäsedä, dilia ne hogomolömelë. Na Yu udia dolö nefolalebe amolima säla i amo gadola wäla, walioge na dilima säla iahago. Ne awäse amogida, dili moholöi mademelë.

³⁴ Dilia hamomäia na dilima mala gähe säla negesube amoda gowe. Dilia dihilimu boba hahamosa namialo. Na dili boba hamoi amo gadola, diliage dihilimu boba hahamosa namialo.

³⁵ Dilia dihilimu boba hamose ameada, udia dolö sulubadelaea dilida nïe bëgëla aulo neala helësemolömelëla säi.

Yesuea Fida dia ne dawa madela sämolömelëla säi

(Madiu 26.31-35; Maga 14.27-31; Ulugu 22.31-34)

* **13:19:** Yone 8.24gi dibe amo bimalo.

³⁶ Amala säsebegi, Saimono Fidaea Yesuma nabahalea, Dafidilo Geloi-e, dida abidi moholö nea sähala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Sege ne moholö amogida walio dia bëgëla moholöi mademelë. Hobeadia dia bëgëla moholömelëla säi.

³⁷ Amala säsebegi, Fidaea ema säla obögësalea, Dafidilo Geloi-e, edoea na walio di bëgëla moholöi madedu. Nie namolö amo digali fisiga gamolöi neamelëla säi.

³⁸ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Die namolö amo dofä negali fisiga gamolölle. Na dima dofä gelola sähago. Haea gagalugo gawalia gäla made neëgi, nafi bu ohodoala dia ne dawa madela sämolömelëla säi.

14

Yesuea Naado neebea moholö idi, ne neawela säi

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia yöia idogola säösäola namiabio. Godema asigi afädë negemalo. Amase, nemage asigi afädë negemalo.

² Nie Naadoie mosöa hogoli yafie dialea. Amoli maade galebeda, na dilima made sälabio. Dili namolö sege amo daiamolöie, ne ami moholömelë.

³ Awäla dili namolö sege amo daiala negesilahilä, sege ne namolöia ami dilige nebalä nihilägilä namolöie, na dili bu bea obögëmolömelë.

⁴ Ne moholö idi amoda dilia dawadigi nebgomelëla säi.

⁵ Amala säsebegi, Domasaea ema nabahalea, Dafidilo Geloi-e, sege di moholö amoda nilia dawa made. Hä, di idi gowegi moholö neala nilia abilia helësemolöi gabula nabi.

⁶ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Idige, ado dofäge, amase, namolöge, nihine neawe. Afädë Naado neebea moholö, ne neebea made maaseda, moholöi mademelë.

⁷ Dilia ne dawa galëda, Naadoge dawadigi. Giso, dilia walio mi gäwila, e bealahilä dawadigisagomelëla säi.

⁸ Amala säsebegi, Filibia ema sähalea, Dafidilo Geloi-e, Diado nilima olemo. Oleseda, nilia dofeala helësemolömelëla säi.

⁹ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Filibi, segeyo sedade ne dilibalä nelo amo, dia aso, ne dawa made neale. Afädëa ne meli neebe ameada Naadoge meli nea. Amala hamolo dibe amo, dia diado nilima olemola säi amoda, abeahäladu.

¹⁰ Ne Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilala neamelëla säsewe nabalahilä, dofä gabula made helësësale. Na dilima ado säla iaha neebeweda, nïe asigiamu säla iaha made. Naado e nema neebe amea ie hamoi amo hamosamelë.

¹¹ Ne Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilala neamelëla säsewe nabalahilä, dofä gabula helësëmal. Dofä gabula made helësësa galëda, hamoi hamosa neebewe beala dofä gabula helësëmal.

¹² Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa nema asigi afädë negei neebe amea na hamoi hamosa neebewe gadola hamomolömelë. Ne Naado neebea awäse ameada, nema asigi afädë negei neebe amea na hamosa nelo amo baagila awäla, hamoi edefade hamomolömelë.

¹³ Malöea hamosebe amea Eedoie ëi gauia adamäia, dilia nïe ëigi nea nelebo afädë edëgësedä, na hamomolömelë.

¹⁴ Dilia nïe ëigi nea nelebo sulubadela edëgësedä, na hamomolömelëla säi.

Yesuea Eleloij Gesamifisiga wemolömelëla säi

¹⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia ne boba hamoi nea galëda, na hamomalola säsebewe gadola bëgëla hamosa namolömelë.

¹⁶ Dili Ugila Negela Gelolasilo elö, na Naadoma nabulömelë. Eada diligili ïmolömelë. E maalahilä, dilibalä namolöi namolömelë.

¹⁷ Ugila Negela Gelolasilo amoda dofä sälo Gesamimelë. Nagadaia udia dolëea e made melöle, dawa made amea, e nimolöi mademelë. Gasoda, e dilibalä neebe ameage, amase, dilima nogila digala namolö ameage, dilia e dawadigimelë.

¹⁸ Na dili guluba gadoi namiäia dígila moholö mademelë. Neda dili neebe obögëmolömelë.

¹⁹ Holöfali nelolahilä, nagadaia udia dolëea ne made bimolö. Gaso, diliamu bimolömelë. Ne neebe ameada, dilige namolömelë.

²⁰ Ne Naadoma neebe amoge, dili nema neebe amoge, amase, ne dilima neebe amoge, segeyo amo gala dilia dawadigisa maademolömelë.

²¹ Afädëa na hamomalola säsebe amo nealahilä, bëgëla hamosa neebe ameada, ne boba hamoi nea. Afädëa ne boba hamoi neebe amoda, Naadoeage e boba hamoi namolömelë. Amase, nage e boba hamolahilä, nihine ema ulufala olemolömelëla säi.

²² Amala säi amo nabalahilä, Isagaliada made, Yudasa elöea ema nabahalea, Dafidilo Geloi-e, nilimada di ulufala olesalea, oböla, nagadaia udia dolö nefolalebe amolimada, di made ulufala olemolömelä säi amoda, mi edoienda nabi.

²³ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Afädéa ne boba hamoi neebe ameada, nie ado bégëla hamosa namolömelä. Naadoea e boba hamoi nea, e neebea ami Naado ali haligila maalahilä, ebalä aligmolömelä.

²⁴ Afädéa ne boba made hamoi neebe ameada, nie ado bégëla made hamomolömelä. Dilia ado nabaha nebegoda, nie ado made. Naado ne digamalala sälö amoie adomelä.

²⁵ Ne made awäla, dilibalä neada, ado amo na dilima säla iaha nelo amomelä.

²⁶ Gasoda, dili Ugila Negela Gelolasilo, Eleloj Gesami Naadoea nie eígila fisiga wemolö amo maalahilä, ea dilima nelebo sulubadela olelesa maademolömelä. Na dilima säla iaha nelo amo sulubadela, ea dilima helëslasimolömelä.

²⁷ Na dalulasilo dilibalä diamiäia dilima iahagomelä. Nie dalulasilo amo diligali iahago. Na iäse amoda, nagadaia udia dolöea ilo amo gadoi iaha mademelä. Hä, dilia yöia idogola sääsäolage, bedäläge namiabio.

²⁸ Na dilima sähalea, Ne awälahilä, dili neebea bu obögëmolömelä säi amoda dilia nabi amomelä. Amo nabala nema boba hamoi galebeda, ne Naado neebea awäsewegi dilia obeägilabio. Mida, Naado eda ne baagila, edefademalä nea.

²⁹ Nelebo amo made besela galala neebe amo gaalu, na dilima säla iaha nelo amomelä. Säla i amo gadola hamose beaseda, dilia asigi afädé negemäiaemelä.

³⁰ Na dilibalä ado sedade sähä namolö made gabumelä. Mida, nagadaiae busa neebe amo moholö ga made dialea. Ea nema nelebo afädé hamomolö made bimolömelä.

³¹ Gasoda, nagadaia udia dolöea na nie Naadoma boba hamoi neebe amo helësemäia, na Naadoea hamomalola säse amo gadolamu hamolomelä.

Hä, nowemo. Afiadila säi.

15

Yesuea i gägä negelo gelebi efë dofäda nihiine neamelä säi

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, I gägä negelo gelebi efë dofäda nihiine neawe. Amase, gelebi sagai sigi aligiloda Naado neamele.

² Nema adomo dila neebe amogi, afädé gägä made negelo neebe amoda, Naadoea damula fisilomelä. Adomo elö gägä negelo neebe amoda, gägä yafie negemäia, Naadoea dagabola digila hahamogisa aligilo nea.

³ Na dilima ado säla i ameada, dili nigime hësa maadei nefolaleagomelä.

⁴ Dilia nema dila namialo. Nage dilima dila namolömelä. Adomo afädé i gelebi efë mima dila made hido nea, gägä negelo made amo gadola, dilia nema dila made aligiseda, gägä negemolöi mademelä.

⁵ I gägä negelo gelebi efëda ne neawe. Dilida adomo gadoi nebegoo. Afädéa nema dila, amase, nage ema dilala aligiseda, eada gägä yafie negemolömelä. Dilia ne fisila dihilidomu nea, nelebo afädé hamomolöi made nebegoo.

⁶ Afädéa nema dila made aligiseda, eda i adomo dagala fisisege bausolo amo gadoi nea. Adomo dagala digai bausoi diëgi, ilia gafedelahilä, nulo wisebea ami sadia idogola gobemolömelä.

⁷ Dilia nema dila, amase, nie adoeage dilima dilala nea, dilia hamesebe amo gadoi edëgësesa, edëgëse amo gadoi diligali imolömelä.

⁸ Dilida ne bégëla aulo nea, gägä yafie negeseda, Naadoie ei gauia adogomolömelä.

⁹ Naadoea ne boba hamose amo gadola, nage amo gadola wäla dili boba hamosa nelomelä. Nie boba hamolo amogida dili namialo.

¹⁰ Na nie Naadoea hamomalola säse amo bégëla hamosa nea, ie boba hamolo amogi ne neebewe gadola, dilia na hamomalola säse amo bégëla hamosa aligiseda, nie boba hamolo amogi dilige namolömelä.

¹¹ Na helësësaleada, nie obeägilo dilima negemäiage, amase, dilile obeägilo dilile isogi nobamäiage, na dilima ado säla iaha neawemele.

¹² Na dilia hamämäia säsebe amoda gowemelä. Na dili boba hamoi amo gadola, diliage dihilimoo boba hahamosa namialo.

¹³ Afädéa ie damelëgalie namolö amo fisiga gaseda, ea ie damelë boba hamose ameada, boba hamolo sulubadela baagila aulomelä.

¹⁴ Na dilima hamomalola säse amo gadola hamoseda, dilida ne damelëmelä.

¹⁵ Na walio dili hamoi hamolasilo neala sähalea sähä made. Hamoi hamolasilo neebe ameada, ie busa neebe amea abodo gadoi hamosadula dawa made aligilo. Gaso, na dilima

damelëla sähä. Mida, Naadoea säse nabi amo sulubadela na dilia helësemäia säla īaha maadei amomelë.

¹⁶ Dilia ne memelei made. Na dili memelela, dilia awäla gägä yafie negemäia nafolala memelelasimelë. Amase, dilia gägä negela diamolöi diamäia hamogilasimelë. Amala hamoi nea, dilia nïe ēigi Naadoma nelebo afädë edëgësedä, ea īaha maademolömelë.

¹⁷ Amaimo, na dilia hamomäia säsebe amoda gowe. Dilia dihilimu boba hahamosa namialola säi.

Nagadaia udia dolöea ie bëgëla aulo nefolalo amolima bimolö habobamolömelëla säi

¹⁸ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nagadaia udia dolöea dilima bimolö habobaseda, dafidi nemadale bimolö habobai nelo amo helësemälo.

¹⁹ Dilige nagadaia udia dolö amoli gadoi nelo galebeda, nagadaia udia dolö nefolalebe amolia, ili sosogo nefolalebe amolibälä boba hamolo amo gadola, dilibäläge boba hamola aligilabiomelë. Amai gaso, dili nagadaia udia dolö nebegi na besela neala memelelesi. Ameada, dili nagadaiaäle made nefolalebe goeada, nagadaia udia dolö nefolalebe amolia, dilima bimolö habobasebemelë.

²⁰ Na dilima ado säla i amo helësëla obëgëmalo. Hamoi hamolasilo neeve ameada ie busa neeve amo made baagilo. Ilia ne neala sëlsäli ameada, dilige neala sëlasimolömelë. Ilia nïe ado bëgëla hamoseda, amase, dilile adoge bëgëla hamomolömelë.

²¹ Amolia dilima hamomolömelëla säi amo sulubadelada, dili nïe ēigi neeve ameage, amase, ne misialala sälo neeve amo dawa made nefolalebe ameage, amala hamomolömelëla säla i amomelë.

²² Na ilima ado mala säla ïmolö made misi galebeda, ilia nafade hamosala helësëla made hamosa aligilabio. Gaso, waliq ilia, nilia dawa made nea hamoimelëla sämolö uli bimolömelë.

²³ Nema bimolö habobaha neeve ameada, Naadomage bimolö habobaha nea.

²⁴ Amaimo, ne ili adebawi nea, afädëa siiba hamolo made gadoi hamosa nelo amo illia bimäia, made hamosa nelo galebeda, ilia nafade hamosala helësëla made hamosa aligilabio. Be, na hamoi amo ilia bealahilä gaso, nemage Naadomage bimolö habobaha neagomelë.

²⁵ Ilia amala hamoi amoie, ilile Ado säla negei dibe amogi, säla dëdëla negei dibe amoda gowe. Habobamolö mi madegi, memalä ilia nema bimolö habobaimelëla, säla dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamäiaäle amai.

²⁶ Dili Ugila Negela Gelolasilo, Naadobälä neeve amoda, na e dilima fisiga idamolömelë. Eda dofä sälo Gesami, Naado neebeala moholömelë. E maalahiläda, ne ulufala säla īaha namolömelë.

²⁷ Amase, mi gäwiafali amila dili nebalämu nelo ameada, diliage ne ulufala säla ïmolö galeamelëla Yesuea säi.

16

¹ Dilia asigi afädë negei nebego digila made mosäia, na dilima ado we säla īahawemelë.

² Ilia dili gedolo mosöa amila segea beselala fisimolömelë. Amase, segeyo afädë besela galamolö amogi, afädëa dili nufudahalea, eada Godeëi hamoi hamolasisala helësëla, dili nufulömelë.

³ Ilia Naadoge nege dawa made amea, amala hamomolömelë.

⁴ Amala hamomolömelëla säsebewe hamoseda, säi amo gadola hamosa gabula helësemäia säla īahgomelëla säla i.

Yesuea Eleloj Gesamia hamoi hamomolö amoie säi

Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nelebo amala hamomolömelëla, na dafidi mi gäwia amila made säla īala nelo amoda, ne dilibälä nelo amea, made säla īala nelomelë.

⁵ Amai gaso, walioda, ne misialala sälo amo neebea moholö neamelë. Amai, nema diligi afädëa di abododi moholö neala made nabasebego.

⁶ Amala säsewegida, oböla dilile asigigi edefademälä bobailösebego.

⁷ Bobailösa gaso, na dilima dofä säla īahago. Ne moholö ameada, dili ugila negesalea ne moholö neamelë. Na dili digila moholö made galebeda, Ugila Negela Gelolasilo amo dilibälä namolö made maalabiomelë. Ne awäseda, e dili neebea digamalamolömelë.

⁸ E maalahilä, nagadaia udia dolöma nafadeda gowe gadoimelëlage, mala mogoida gowe gadoimelëlage, amase, Godea gomalä mogemolömelëlage ea fädäla säla ïmolömelë.

⁹ Ilia nema asigi afädë made negei neeve ameada, nafadeda gowe gadoimelëla fädäla säla ïmolömelë.

¹⁰ Ne Naado neebea awäaseda, dilia ne bu elö made bimolö ameada, mala mogoida gowe gadoimelëla fädäla säla imolömelë.*

¹¹ Sege sulubadelagi nefolalebe amolile beaha aligilo neebe amobaläda, Godea gudila mogei neebe ameada, Godea gomalä mogemolömelëla fädäla säla imolömelë.*

¹² Na dilima ado sämolö yafie gaulea gaso, dilia waliomu neala gaumolöi made gabu.

¹³ Amai gasoda, dofä sälo Gesami e maaseda, ea dilile asigi neala mogolasila, ado dofä amo sulubadela helésälasisa maademolömelë. Ea hile asigia säla imolö mademelë. Ea säse nabase amomu säla imolömelë. Amase, nelebo hobeala hamomolö amoë fädäla säla imolömelë.

¹⁴ Ea nïe ado gaula maala, dilima säla imolömelë. Amala hamose ameada, nïe ëige, nïe geloige gauia adogomolömelë.

¹⁵ Nelebo hulu sulubadela Naadoëe dibe amoda, nïe dialea. Amala dibe amea na sähaleada, Nïe dibe amo Gesamia gaula maalahilä, dilima säla imolömelëla säla i amomelëla säi.

Yöi dibe amila hobeala obeägimolöla säi

¹⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo ede made nelolahilä, dilia ne made bimolömelë. Oböla, segeyo ede made nelolahilä, hobeala bu bimolömelëla säi.

¹⁷ Amala säi amo nabalahilä, ie bégëla aulo odoaea hilidomu didiähalea, Ea nilüma säsebe amoda edodu. Ea ede made nelolahilä dilia ne made bimolömelëla säi amoge, ede made nelolahilä, dilia hobeala bu bimolömelëla säi amoge, amase, ne Naado neebea moholö ameala säi amoge, ea edo helésëla säidu.

¹⁸ Aso, sähalea, Ea ede made nelolahiläla säi amoda, edo helésëla säidu. Amoë mida, nilia made helésësebelä säla didiäha dilo.

¹⁹ Ilia Yesu ema naba obégédelä helésësebe amo hï dawadigilahilä, ea ilima sähalea, Dihilimu ado na säi amoë mi hogola didiäha dibegoda, na sähalea, Ede made nelolahilä dilia ne made bimolömelëla säi amoge, amase, ede made nelolahilä hobeala ne bu bimolömelëla säi amogige mi hogola didiäha dialea.

²⁰ Na dilima dofä gelola sähago. Dilida didigaola düisa neëgi, udia dolö nagadaia mala hamolo amolida obeägisa namolömelë. Dilida yöi edefade namolömelë. Oböla hobealada, dili yöi nelo amo bu obeägilö bedefamolömelë.

²¹ Udiaea malö ägümolö salea sémolö fu besela galase gaaluda, asigi sáosáosa filo. Gaso, ea hä malö ägula maala saleada, dafidi sëi amo elabolahilä, ea hä, nagadaiawi malö ägii amogi obeägilo.

²² Amo gadola wäla, walioda hä dili yösa nefolalea. Hobeala na dili bu beasolo amo galada, dilile iso asigigi obeägimolömelë. Dilia obeägimolö amoda afädëa neala hogosa helemolöi made bimolömelë.

²³ Segeyo amogida, dilia nema afädë made nabulömelë. Na dilima dofä gelola sähago. Dilia nïe ëigila Naadoma nelebo afädë edégësedä, ea nabala imolömelë.

²⁴ Dafidi dilia nïe ëigila nelebo afädë edégëla made nelo gasoda, edégëmalo. Obeägilö dilima nobamäiäi, nelebo afädë edégësedä, dilia gaula namolömelëla säi.

Yesuea nagadaia galu sulubadela nufuda salalahilä, baagila asi neawemelëla säi

²⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Na dilima säla iha nelo amoda, ado besulamu säla iha nelomelë. Hobeala segeyo afädë besela galasegida, na dilima ado besula made, Naado gowe gadii neamelëla säla ulufadigimolömelë.

²⁶ Segeyo amo gala neada, dilia nïe ëigila Naadoma edégëmolömelë. Na Naadoma dilile sásimolömelëla sähä mademelë.

²⁷ Naadoea dili boba hamosa neamelë. Mida, dilia ne boba hamola, ne dofä Gode neebeala misi gabula helésëi neebe gogi.

²⁸ Naado neebeala maala nagadaiawi digala neawe. Oböla walioda, sege we dügilä Naado neebea bu obégësamelëla säi.

²⁹ Amala säi amo nabalahilä, ie bégëla aulo amolia sähalea, Agua, dia besula made säla, dofä ulufadigila sääsabego.

³⁰ Nilia walio helésëalea, diada nelebo sulubadela dawadigisa maadei ameada, afädëa dima nabulöi madela helésëawemelë. Ameada, nilia dida dofä Gode neebeala misi gabula helésëa neamelëla säi.

* **16:10:** Nagadaia udia dolö ilia Yesubalä gudilahilä sähalea, Ea mala mogoi made hamoi ameada, eda nufudala baagomolö dialeala säi. Amala säi gasoda, Godea Yesu neala nowela ifosisebegi, e balä samolö fedai. Ameada, Godea udia dolöma Yesuea mala mogoi hamoimelëla ulufala olei dialea. * **16:11:** Nagadaia udia dolö amolia Yesu baagose amo bealahilä, Yesu eda hä gudi digai gabula helésëi. Gaso, Godei siia Yesu eda gudi digai made. Yesu e baagoi ameada, Godea mugabe Saidanibalä gudilahilä, ie geloi amo haila fisi.

³¹ Yesuea ilima säla obögësalea, Walioda dilia asigi afädë negei neago gaso,

³² nabüö. Segeyo afädë besela galamölö amoda, hä, besela galahagomelë. Amo gala dili sulubadela dusudasila sege dihili neloa ami afufula, ne nihihofali digila fisäla dusudasila afiaha maademolömelë. Amamolö gaso, ne nihiö made, Naado haligila neamelë.

³³ Na dilima ado amo säla iaha nelo amoda, dilia nema dilahilä dalulo gaula namiäiaie, säla iaha neawemelë. Nagadaiawi neada, dili yöi bimolömelë. Gaso, asigi gelomalo. Na nagadaia galu sulubadelabalä nudula salolela baagila asi neawemelëla säi.

17

Yesuea ie bögëla aulo amoli helësëla Eedoma adolası

¹ Yesuea ie bögëla aulo amolima ado amoli säla iaha maadelahilä, selesaia mosöa sida adogola nea sähalea, Naado-o, segeyo amoda hä, besela galai gabuwe. Die Malöea die ei ilibia amo olemäiaie, dia Malö amoie ei ilibia amo olemalo.

² Mida, dia udia dolö ema i amoligali, ea namolöi namolö iimäiaie, ea udia dolö sulubade-laie busa namiäia, dia egali geloi i gabumelë.

³ Namolöi namolö amoda gowe gadoi. Gode dofäda dimu neebela helësëlo, amase, Yesu Geleso dia fisiga wei gabula helësëlo amomelë.

⁴ Hamoi dia hamomalola säla i amoda na hä, hamosa maadeimelë. Amala hamosa nelo ameada, ne nagadaiawi nea, die ei ilibia amo ilima oleimelë.

⁵ Naado-o, siiba naga föi we made hamola ne dibälä nea, nüe ei ilibia nelo amo gadola, die siigi ei ilibia nelo amo bu imalo.

⁶ Nagadaiawi nelo dolö odoa, dia nema i amolima die ei ulufala olesa nelomelë. Die nelo amoli dia nema iasio. Ilia die ado nabala dia säi amo bögëla hamoimelë.

⁷ Nelebo sulubadela dia nema i amoda, dimadila misi gabula ilia hä, helësësa maadei neamelë.

⁸ Mida, dia nema ado säla i amolida, na ilima säla iaha maadesebegi, ilia hä, niimelë. Nealahilä, ne dofä di neebeala misi gabula helësësa maadei nea. Amase, dia ne dofä fisiga wei gabula helësësa maadei neamelë.

⁹ Na ili helësëla dima adolasisawe gasoda, nagadaia udia dolö sulubadela helësëla adolasisa mademelë. Na adolasisebeweda dia negali i amolimu helësëla adolasisamelë. Amoie mida, ilida die neebe amoie.

¹⁰ Udia dolö nie neebe amoli sulubadelada die neamelë. Amase, die neebe amoli sulubadelada nie nea. Ilia mala hamosebe amea, nie ei ilibia amo olesebemelë.

¹¹ Hä, walioda ne di neebea moholö neawe. Neda nagadaiawi made namolö. Ilimu wi namolömelë. Naado Hedabi Eleloifali-e, ali afädëdi neebewe gadola, ilige afädëdi namiäia, dia die ei nema i amoie geloia ili sigi namialo.

¹² Ne ilibälä nelo amogida, die ei nema i amoie geloia ili sigi nelomelë. Na ili sigi nebegida, afädë dabadij mademelë. Be, dolö afädë dabadijimölö nelo amomuda hä, dabadijimelë. Amala hamoi amoda ado Godeie bebagi dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamäia.

¹³ Walioda hä, ne di neebea maahago. Gaso, nie obeägilo ilile isogi nobämäia, ne nagadaiawi nea dima adolasisamelë.

¹⁴ Na ilima die ado säla iaha nebegi, nagadaia malamu hamolo neebe amolia ilima bimolö habobaha nelomelë. Mida, ne nagadaia sosogo made neebe amo gadola, ilige nagadaia sosogo made neebe amea.

¹⁵ Na dima adosebe amoda, nagadaiawilä dia ili sigi mosäia made adosamelë. Nafade hamolo busaea ili neala nafadelasiloëa, dia sigi namiäiaie adosamelë.

¹⁶ Ne nagadaia sosogo made neebe amo gadola, ilige nagadaia sosogo made nea.

¹⁷ Dïe adoda dofä sälo dialea. Ili nafolala dihile namiäia, dofä sälo ado amea, dia ilile isogi hamoi hamolasimalola sähago.

¹⁸ Dia nema nagadaiawi udia dolö nefolalebe welibalä namiäia fisiga wei amo gadola, nage ili udia dolö nefolalebea ami afufumalaimelë.

¹⁹ Na ili helësëla, ili dihilefali dofä nafolala namiäiaie, nege dima odala iala neawe.

²⁰ Dima dolö amolimu helësëla adolasisa mademelë. Ilia ado säla iase amo nabala, nema asigi afädë negemolö amolilege gedola adolasisagomelë.

²¹ Nada ili afädëdi namiäiala helësëla adolasisago. Naado-o, di nema neebe amo gadolage, amase, dima ne neebe amo gadolage, ilida alima namiäiala hamesa. Nagadaiawi udia dolö nefolalebe amolia, dia ne dofä fisiga wei gabula helësemäiaie amala adolasisago.

²² Ali afädëdi neebe amo gadola, ilige afädëdi namiäia, dia nema geloile, ei ilibiale i amo, na iligali imelë.

²³ Ne ilima neebe ameage, amase, di nema neebe ameage, ili dofä afädëdi namiäiae. Amoë mida, nagadaiaawi udia dolö nefolalebe amolia dia ne fisiga wei gabula helësemäiae, amase, dia ne boba hamose go gadola, ilige boba hamoi gabula helësemäiaelemë.

²⁴ Naado-o, dia udia dolö nema i amoli ne namolöia ami ili nihüligila namiäiae, amase, nëë i libiale, yo digalole dia nema i amo bimäiae hamesamelë. Naga fõi made hamola nea, dia ne edefademalä boba hamosa nelo amea, eï libia amoge, yo digalo amoge imelë.

²⁵ Mogoi neebe Naado-o, nagadaia sosogo nefolalebe amoliada di dawa made gaso, nada di dawadigmelë. Amase, ne sosogo nefolalebe ilia dia ne fisiga wei gabula dawadigisa maadeimelë.

²⁶ Na ilima die eï ulufalasi. Dia ne boba hamoi amo gadola, boba hamolo amo ilima diamäiae, amase, nihüne ilima namiäiae, die eï, hä, ulufalasisa namolömelëla adola wagai.

Yesuea yöi gaula së naala baagola nowei

18

(Yone 18-20)

Yudasaea Yesu hololöi

(Madiu 26.47-56; Maga 14.43-50; Ulugu 22.47-53)

¹ Yesuea Godema adosa maadelahilä, ie bëgëla aulo amolalibalä segea doadigila awäla ödä Gidolono dëgëla alömodi asi. Sagai afädë dibeä ami ie bëgëla aulo amolali awäla besela galai.

² Sagaia amida dafidi Yesuea ie bëgëla aulo amolibalä segeyo yafiegi ami gedosa aligilo. Amala gedolo ameada, Yudasa e hololölo amea dawadigi nelo.

³ Amai ameada, Olomo ami dolö odoage, Godeie mosö idihë aligilo odoage, Felesi dolö odoaege gobela ilo busa amoliage mosalosebegi, ilia gele gamalige gaula, amase, nufidelo neleboge gagaulahilä, sagaia ami Yudasaea ili sigi asi.

⁴ Maasebegi, Yesuea ema hamomolö amo sulubadela hï dawadigilahilä, doadigila awäla ilima nabahalea, Dilia nowë hogola mofiala nabi.

⁵ Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Nilüada Nasalese dolö Yesu hogola misila säi. Amalebe, Yesuea ilima säla obëgësalea, Amoda nemelëla säi. E hololölo Yudasa amoge ilibalä misi nelo.

⁶ Yesuea, amoda nemelëla säi amo nabalahilä, ili badadi gasia imomogola nagadaia fila didigafui.

⁷ Amasebegi, Yesuea ilima bu nabahalea, Dilia nowë hogola mofiala nabi. Amalebe ilia sähalea, Nilüada Nasalese dolö Yesu hogola misila säi.

⁸ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Na dilima dafidi säla i amo, amoda nemelë. Dilia ne hogosa galëda, dolö nefolalebe gowe ili mosäia fu ïmola säi.

⁹ Dafidi hï sähalea, Naado-o, dia dolö negali i gowe ili afädë made dabadigila säi amo gadola gausiala digamäia amala säi.

¹⁰ Saimono Fidaea nudulo helebe afädë gaula misi amo dusugala neawelahilä, gobela ilo Busa Edefadeie hamoi hamolasilo amo nufi. Nufudasebegi, gëhe dafädimadi amo dagala salisi. Hamoi hamolasilo amoë eïda Malagusi.

¹¹ Amala hamosebegi, Yesuea Fidama sähalea, Dia helebego dihi salelo amogi sala obëgëmo. Dia helësësaleada, Naadoea ödä iigi usi i gowe na made molö gabula helësësalela säi.

Ilia Yesu Anasa neebea sigi asi

¹² Amalebegi, ami dolö amoliage, ilile beaha aligilo busaeage, amase, Yu ilile idihë aligilo amolaliage, Yesu gaulahilä eëfëa nafodoi.

¹³ Amalahilä, ilia e Anasa neebeadale sigi asi. Anasa eda Gaiafasaë esöa nelo. Gäheo i amogida, Gaiafasa eda gobela ilo Busa Edefade nelo.

¹⁴ Dolö ameada Yu ilima dafidi sähalea, Afädëa udia dolö baagomolö amo bedefala baagomolö dofea gabumelëla säi.

Fidaea Yesu dawa madela säi

(Madiu 26.69-70; Maga 14.66-68; Ulugu 22.55-57)

¹⁵ Saimono Fidage bëgëla aulo előye Yesu awäse amo gadola bëgëla hobeala asi. Bëgëla aulo elő amoda gobela ilo Busa Edefade amea dawadigi nelo. Ameada, e Yesubalä gobela ilo Busa Edefade amoë yala isogi nogila digai.

¹⁶ gaso, Fida eda yala idi galo baagido nelo. Amala nebegi, bëgëla aulo elő, gobela ilo Busa Edefadea dawadigi amea udia dolisä idi galo beaha aligilo amoma sälahilä, ea Fida yala isogi sigi digai.

¹⁷ Sigi digasebegi, udia dolisä idi galo beaha aligilo amea Fidama nabahalea, Dige dolö goweie bögëla auloledula nabi. Amala nabasebegi, ea säla obögësalea, Ne mademelëla säi.

¹⁸ Gögisebegi, hamoi hamolasilofulo, idihë aligilofulo amolia nulo gobelahilä, gögi hausa nefolalebea ami, Fida eege ilibälä ami gögi hausa nelo.

Gobela ilo Busa Edefade amea Yesubalä gudi nabi

(*Madiu 26.59-66; Maga 14.55-64; Ulugu 22.66-71*)

¹⁹ Amo gala, gobela ilo Busa Edefade amea Yesuma ie bögëla aulo amolilege, ea ado säla olelei amoiege nabi.

²⁰ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Nada udia dolö nefolalebe amoli sulubadella ulufala säla olelesa nelo. Segeyo sulubadelagi gedolo mosöage, Godeie mosöage, sege Yu ili gedosia ami olelesaleada, afädé musügä negela made olelesa nelomelë.

²¹ Edoie dia nema nabaha. Na mala säla iase nabelo amolima nabualo. Na säi amo ilia dawadigi neagomelëla säi.

²² Yesuea amala säsebegi, idihë aligilo dolö afädë ga made nelo amea nabalahilä, Yesu e naabo gafea nufudalahilä nabahalea, Dia gobela ilo Busa Edefade egowe gadoima egomala säla obögëmolöi gabulela nabi.

²³ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Na nafade säi galëda, gowe asiala säimelëla nefolalebe gowe ilia nabuäia fädäla sämalo. Be, na mogola säi amogi galëda, dia ne edogi nufudahala nabi.

²⁴ Amalebe, Anasaea Yesu e gobela ilo Busa Edefade Gaiafasa neebea sigi mosalola säsebegi, Yesu e effea nafodoi amola wäla sigi asi.

Fidaea Bu elö Yesu dawa madela säi

(*Madiu 26.71-75; Maga 14.69-72; Ulugu 22.58-62*)

²⁵ Saimono Fida e nulo gobelia ami gögi hausa nebegi, ilia ema nabahalea, Dige ie bögëla auloledula nabi. Amala nabasebegi, ea säla obögësalea, Ai. Ne mademelëla säi.

²⁶ Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade amoie hamoi hamolasilo afädë ami nelo amoda, dafidi Fidaea gëhe dagala sali amoie sosogo nelo, amea Fidama sähalea, Sagaia ami ebalä neebe na meli amoda di madelela nabi.

²⁷ Amala nabasebegi, Fidaea bu elö sähalea, Ai. Ne mademelëla säi. Amala säia gai amole, haea gagalugo gawalia gäi.

Ilia Yesu e Bailadi neebea sigi asi

(*Madiu 27.1-2, 11-14; Maga 15.1-5; Ulugu 23.1-5*)

²⁸ Amala hamolahilä, ilia Yesu e Gaiafasa neebea amila Beledoliama mosöa ami sigi asi. Yosefali sigi asi amoda, Yu dolö ilida Godeie siigi nigime baai made aligilo amo damumolöi made gabugi, ili mosöa ami nogila digala made, segea nelo. Mida, ilia Baagila Asi Segeyo amoie molö molöie amai.*

²⁹ Ili segea ami nebegi, Bailadi e segea fedalahilä ilima nabahalea, Dolö goweada edo nafade hamosebegi gudimolöie sigi misila nabi.

³⁰ Amala nabasebegi, ilia ema säla obögësalea, Ea nafade made hamoi galebeda, nilia e sigi made maalabiomelëla säi.

³¹ Amalebe, Bailadia säla obögësalea, Dihilile mala dibe amo gadola gudimolöie, dihilie e sigi obögëmalola säi. Amala säsebegi ilia ema sähalea, Nilia gudilahiläda, dolö afädë nufulöi mademelëla säla negei dialeamelëla säi.*

³² Amala säi amoda, dafidi Yesuea sähalea, Nema gomalä hamosegi baagomolö gabula ulufala olei amo gadola gausiala digamäiae säi.

³³ Amala säsebegi, Bailadi e Beledoliama mosö isogi bu nogila digala, Yesu welahilä ema nabahalea, Dida Yu ilile ginilela nabi.

³⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Dia dihi asigia helësëla nabahale, ma, odoaea niëie säi nabala nabahalela nabi.

³⁵ Amala nabasebegi, Bailadia säla obögësalea, Neda Yu dolö gabule. Dihile fiifali amoliage, gobela ilo busa amoliage di nië naabogi gausi amoda, dia edo hamoi amea amahala nabi.

* **18:28:** Beledoliama mosöda Gabenaë mosö edefade. Amogida ami dolö amoli aligilo. Gamane dolö busa Bailadige, anase, ie sosogo amolige Olomo dolö ameada, Yu ilia Godeie siigi nigime baai made aligilo amoda, ilia bögëla hamolo made nelo. Amala hamolo ameada, Yu ilia asigisaleada, ilia fi odoa ilile mosöa nogila digaseda, Godeie siigi ili nigime baamolö gabula asigi. Udia dolö Godeie siigi nigime baai amolia Baagila Asi Segeyo amoie molö nülo made. * **18:31:** Yu ilile sege amoda Olomo ilia beaha nelo. Ado odoa gudimolö galëda, Yu hili gudila hamogimalola säseg, gudisa aligilo. Gasoda, Yu ilia gudisaleada, dolö afädë nufudala baagomolalada sälo made dilo. Mida, Olomo ilia sähaleada, Yu ilia dolö nufuabiola säla negei dilo. Dolö i fügäigi baala negela nufidelo mala amoda, Olomo iliamu amala hamolo negei dilo.

³⁶ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Na beaha maadela sigi neebe amoda nagadaiaë mademelë. Be, nagadaiaë galebeda, Yu dolö ilia ne gauloea, nie hamoi hamolo amolia nudulabigoda. Na beaha maadela sigi neebe amoda, hä, nagadaiaë mademelëla säi.

³⁷ Amala säsebegi, Bailadia ema sähalea, Hä, di dofä beaha aligilo gini madelela säi. Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Dihü ne beaha aligilo gini neala säsebegomelë. Ado dofä amo säla iäha maademäia nagadaiaawi digasebegi, ne nemea neegela ägüi amo neawe. Uidia dolö dofä sälo sosogu nefolalebe amoli sulubadelaada, nie ado nabelo neamelëla säi.

³⁸ Amala säsebegi, Bailadia ema nabahalea, Ado dofä amoda edodula nabi.

*Bailadia Yesu e i fügäigi baala negemalola säi
(Madiu 27.15-31; Maga 15.6-20; Ulugu 23.13-25)*

Bailadia ado sähalea, maadela, segea bu doadigila fedala Yu dolö amoli neebea awälahilä, ilima sähalea, Ema nafade afädë made beagoleimelë.

³⁹ Amai gaso, na dilile mala dibe amo gadola, Baagila Asi Segeyo besela galaseda, galabaia dolö afädë dihilima fisigälo. Amo gadola, na walio Yu uidia dolöie beaha aligilo gini gowe dihilima fisigädulela nabi.

⁴⁰ Amala nabasebegi, ilia gelola uuala säla didigahalea, E mademelë. Balabasa fisigämäla säi. Balabasa eada fa neaha aligilo nelo.*

19

¹ Amala säi amo nabalahilä, Bailadia Yesu sigi awäla e fëgämaloi. Fëgälahilä,

² ami dolö amolia efé äyo gägäi gadoia gini busa gadoi nasigila amalela ie busagia salugasilahilä, fagulo bëi didiga salugalo afädëge salugasi.

³ Salugasi nebegi, ili e mia ga maadela mafulahilä sähalea, Yu uidia dolöie beaha aligilo gini-e, di go gabioi sähahilä, naabo gafea fadaha nelo.*

⁴ Bailadi e bu elö doadigila fedalahilä, ilima sähalea, Dolö Gowema nafade afädë made beagolei gabula helësemäia, na dili neebea gui sigi segea doadigila fedahagola säi.

⁵ Yesu e efé äyo gägäi gadoia gini busa gadoi amalela salugasi amola, fagulo bëi didiga salugasi amola wäla fedasebegi, Bailadia ilima sähalea, Dolö amoda gowemelë. Bimola säi.

⁶ E bealahilä, gobela ilo busa amoliage, idihë aligilo amoliage, uuala säla didigahalea, Eda i fügäigi baala negemalola säla didigai. Amala säla didigasebegi, Bailadia ilima säla obögësalea, Dihili e sigi awäla, i fügäigi baala negemolö mosalo. Nada ema nafade afädë made beagoleimelëla säi.

⁷ Amala säsebegi, Yu ilia ema säla obögësalea, Nilia ado afädë säla negei galea. Ea e Godeie malöla sälo ameada, ado säla negei dibe amo bëgëla, e nufulö dialeala säi.

⁸ Ado amo nabala Bailadi e edefademalä bedähilä,

⁹ Beledoliama mosö amoëe mumusogi bu nogila digalahilä, Yesuma nabahalea, Dida abidi fii dolöla nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema made säla obégëi.

¹⁰ Made säla obögësebegi, Bailadia ema sähalea, Dia made säla obögësale. Di fisigämola sämolöle geloige, i fügäigi baala negemola sämolöle geloige na gaulube amo, dia made helësäalela nabi.

¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Gode ilibia neebe amea dia nema hamomäia geloi made i galebeda, dia nema hamomolö amo, hamomolöi made bealabio. Be, dolö die naabogi gausilo amea nafade hamoi amoda dia hamoi amo baagila, nafade edefademalä hamoimelëla säi.

¹² Bailadia amala säi amo nabalahilä, Yesu fisigämölö idi hogoi. Gasoda, Yu ilia uuala didigala sähalea, Dia dolö go fisigäla fisiga gaseda, dida Sisaëe damelë mademelë. Dolö afädëa hii e ginila säsebe amoda Sisabalä ado niimelëla säla didigai.

¹³ Amala säi amo nabala, Bailadia Yesu sigi segea doadigila fedalahilä, sege ei Igi Bealë Baledei difolalebea ami gudi mogesalea filo amodaia sulo. Sege amoëe ei Hibulu adoeada, Gabadala sälo.

¹⁴ Baagila Asi Segeyo amoëe helësäla molö daialo segeyo amo gala eso mogosebegi, Bailadia Yu uidia dolö ilima sähalea, Dilile beaha aligilo gini amoda gowemelë. Bimola säi.

¹⁵ Amalebe, ilia uuala didigahalea, Nufulao! Nufulao! Eda i fügäigi baala negemalola uuala säla didigai. Amalebe, Bailadia ilima nabahalea, Diliada na dilile ginigo i fügäigi baala negemäialela nabi. Amala nabasebegi, gobela ilo busa amolia säla obögësalea, Nilile gini elöda maade. Sisa afädëmu neamelëla säi.

¹⁶ Amala säsebegi, Bailadia Yesu e i fügäigi baala negemäia, hilile naabogi gausi.

* **18:40:** Dawadigi dolö ili yafiea helësäaleada, Balabasa eda Olomoge, Yuda gädilige, haila digimolöle nudulo amoligi afädëda e nelola helësëi. * **19:3:** Madiu 27.29gi säi dibe amo bimalo.

Ami dolö amolia Yesu e i fügäigi baala negei
(Madiu 27.32-44; Maga 15.21-32; Ulugu 23.26-43)

Amalebe, ami dolö amolia Yesu e sigi asi.

¹⁷ Ea hile i fügäi amo hii gaulahilä, gaamu amo dígila sege ei Busa Giwi Segela sälo dibea ami asi. Hibulu adoea sege amoda Gologodala sälö.

¹⁸ Segea ami ilia e i fügäigi baala negesaleada, dolö äudäge ebalä baala negei. Eda mogogi, elö ie naabo dafädimadi, elö i naabo fefeädimadila baala negei.

¹⁹ Bailadia i gäi baledeidaia ado gowe dëdëla negemalosebegi, ilia amodaia dëdësalea,

NASALESE FII YESU, YU UDIA DOLÖLE BEAHA ALIGILO GINILA

dëdëlahilä, i fügäi amoie bidigi baasi.

²⁰ Yesu e gaamu ga madela baala negei ameada, Hibulu adoeage, Olomo adoeage, Giligi adoeage sälä dëdëla negei dibe amo, Yu udia dolö yafea nidesamu nelo.

²¹ Amala dëdëla negei dibe amo bealahilä, Yu ilile gobela ilo busa amolia Bailadima sähalea, Dia Yu ilile beaha aligilo ginila sälada dëdëmabu. Ea hümu sähalea, Neda Yu udia dolöie beaha aligilo gini neameläla sälola sälä dëdëmola sääi.

²² Amala säsebegi, Bailadia sälä obégëseala, Na dëdëla negei gomu diamäia. Gameläla sääi.

²³ Ami dolö amolia Yesu hä, i fügäigi baala negesilahilä, ie fagulo gii amo biyidiala mogei. Mogelahilä, ilia afädë afädëla nea gagai. Nea gagalahilä, ie fagulo elö daia salugalo sedade gii amomu dilo. Fagulo amo asogemolöi made, didigala afädëfali asi gabugi,

²⁴ ami dolö amolia hilidomu sähalea, Fagulo go made gadelala, nowëa neasebelela melëdelä sadu hamodila sääi. Ado sälä negei amea sähalea, Ilia nïe fagulo mogelahilä, nïe daia salugalo gii amoie sadu hamoimeläla sälä dëdëla negei dibe amo gausiala digamäiaie, amala hamoi.

²⁵ Yesuie emege, emeëe esamage, Golobasaie udia Melige, amase, gaamu Magadala udia Melige, ili Yesu i fügäigi baala negei amo ga madela ami nefolalo.

²⁶ Yesuea, ie emele, ie bögëla aulo amoligi ea boba hamolo amole ga madefali neeve amo bealahilä, emema sähalea, Neme-e, die malöda egowemeläla sääi.

²⁷ Amase, bögëla aulo amomage sähalea, Dïe diemedä egowemeläla sääi. Amalebe, bögëla aulo amea amo gala säia amila e sigi awäla ea mosöa sigi nelo.

Yesu hii hame hä, mosaloi

(Madiu 27.45-56; Maga 15.33-41; Ulugu 23.44-49)

²⁸ Hobeala, Yesuea hamoi hahamola misi amo hä, walio hamosa maadei gabula helësälähilä, Ne ödä molö gabula sääi. Ado sälä negei dibe amo gadola gausiala digamäiaie amala sääi.

²⁹ Amala säsebegi, ödä i afädëgi wani ödä gamogai usi ami dilo amogi, ilia dahudu gadoi i afädëe ei hisoboie adomogi yaala, wani ödä gamogai amogi gelahilä, Yesuie nafia diissi.

³⁰ Amala hamosebegi, Yesuea wani ödä amo nalahlä sähalea, Hä, hamosa maadei amola sälä, ie busa fuäia idogola ie namolö amo fisila, hame hä, mosaloi.

Ami dolö afädëa Yesuie afawa gögë gäwi

³¹ Sabada segeyo edefade amoie molö daialo segeyo gabugi, ilia Sabada segeyo amogi domalo i fügäidaa ami made diamäiala helësäla, Yu ilia Bailadima sähalea, Ilile emo giwi dagabolahilä, domalo neala gaula mosäia, dia emo giwi dagabomalola sämäia helësei dialeameläla sääi.

³² Amala säsebegi, ami dolö amoli awälähilä, Yesubalä baala negei dilo amogi afädëe emo giwi dagabolahilä, elö amoie emo giwige dagaboi.

³³ Amalahilä, ilia Yesu dibeaa maala beahamelebe, eda hä, hame doala asi dibe amo bealahilä, ie emo giwi made dagabola,

³⁴ afädëa Yesuie afawa gögë gäwi amole healele ödäle besigai.

³⁵ Amo hamose melëlo dolö amea, nelebo ea meli amo sälä ulufai. Ea sälä ulufai amoda dofämeli. Amase, sälä ulufasebe amoda dofälä hii dawadigi. Ameada, diliage asigi afädë negemäiaie, ea sälä ulufasebemelé.*

³⁶ Godeie ado sälä negesalea, ie giwi afädë made dagabomolömeläla sälä negei amo gadola gausiala digamäiaie amala hamoi.

Gë Udälo 34.20

³⁷ Amase, ado elö sälä negei dibe amoda gowe. Dolö gögë gäwi amoda ilia bimolömeläla sälä negei amo gausiala digamäiaie amai.

Segelaea 12.10

Ilia Yesuie domalo igi äbä gähe duwia ami bau

(Madiu 27.57-61; Maga 15.42-47; Ulugu 23.50-56)

* ^{19:35:} Beahaleada, healele ödäle besigase melëlo amoda, bögëla aulo Yesu hii boba hamolo dolö amomelé. Mida, Yone 19.26-27gi sähalea, Bögëla aulo amoda Yesu i fügäigi baala negei dibe gaalu ga madela nelo amo sääi.

³⁸ Amalahilä, hobeala Alimadia fii Yosebea Bailadima Yesuüe domalo amo nedulela nabi. Yosebe eda Yesuüe bëgëla aulo nelo gaso, Yu ilibalä bedähale, ie asigi afädë negei amo musügä negela nelo. Bailadia, ä nimalola säsebegi, ea awäla Yesuüe domalo amo nii.

³⁹ Nigudimus i, dafidi Yesu neebea gasigi aulo amoge, ebalä asi. Nigudimusia i afädële heale muwege, i eël elö aloë healele gegoai dilo amea, Yesuüe domalobalä negemolöe gaula asi. I heale gegoai dilo amoë yöi dofeda, gilo nabüla si ohodoa gadoi dilo.

⁴⁰ Elea Yesuüe domalo amo nealahilä, Yu dolöea bausalea hamolo amo gadola, i heale gegoai dilo amola Yesuüe domalobalä baagoi usilöo fagulo hedabia balagula usili.

⁴¹ Ilia Yesu i fügäigi baala negesi diloa amida, sagai afädë dilo. Sagaia amida baumolöe igi äbä afädë doalahilä, dolö afädë made bau, gähe dilo.

⁴² Elea Yu ilile Sabada segeyoie daialo segeyo gabula helësëlahilä, baumolö äbä duwi ga made dilo ameada, elea Yesuüe domalo amogi bausi.

20

Yesu nowei

(Madiu 28.1-8; Maga 16.1-8; Ulugu 24.1-12)

¹ Salele mi gäwi segeyogi, sege yomolö gaalu, Magadala udia Meli e bauia ami awälahilä beahamelebe, äbä igia idi gai amo doga negei dibe meli.*

² Amo beala, e baluluia awälahilä, Saimono Fidale bëgëla aulo elö Yesu hii boba hamolo amole neebea besela galala, elema sähalea, Ilia Dafidilo Geloi bauia amila gaula asi gabio. Ilia abidi gaula awäla negeidu, nilia dawa madela sää.

³ Amo nabalahilä, Fidale bëgëla aulo elöle amila doadigila bauia ami moholö asi.

⁴ Helegel gaalu baluluia asi gaso, bëgëla aulo elö amea Fida digila, edale bauia ami awäla besela galai.

⁵ Besela galalahilä, nogila digala made, dosogägilä fia idogola salea, aga beahamelebe, fagulo hedabi amomu isogi ami dibe meli.

⁶ Saimono Fida hobeala maala, baui isogi nogila digalahilä beahamelebe, fagulo hedabi amoge,

⁷ fagulo Yesuüe busa neegisila bausi amoge, gedola negela made, fagulo busa neegisi amo hido galila negei dibe meli.

⁸ Amalebe, bëgëla aulo elö bauia dafidi besela galalo amoge, oböla hobeala baui isogi nogila digalahilä, amala hamoi dibe amo beala, e asigi afädë negei.

⁹ Yesu bauiala nowemolö dialeamelëla, ado sälä negei dilo amoda, amo gala ilia hedabola helësëi made nelo.

¹⁰ Amo bealahilä, hele mosöa obëgëi.

Magadala udia Melia Yesu meli

(Madiu 28.9-10; Maga 16.9-11)

¹¹ Segea baui baagido nea, Melia düisa nelo. Düisa nea wäla, dosogägilä fia idogolahilä, baui isogi beahamelebe,

¹² seleasia fii fagulo falei salugai äädä, Yesuüe domalo baui diloa ami, elöda busa diloamadi, elöda emo diloamadila sebe meli.

¹³ Elea Melima nabahalea, Udia-o, dia goda edogi düisa neala nabi. Amalebe, ea elema sälä obëgësalea, Ilia nüe Dafidilo Geloi gaula awäla, abododi negeidula dawa made amea düisamelä sää.

¹⁴ Amala sälähilä, e besua imogola beahamelebe, Yesu neebe meli. Ea meli gasoda, Yesu gabula made helësëi.

¹⁵ Amasebegi, Yesuea ema nabahalea, Udia-o, dia goda edogi düisa nea. Dia nowë hogosala nabi. Melia dolö amoda sagai beaha aligilo amo gabula helësëlahilä, ema sähalea, Dolö edefade-e, dia e gaula asi galëda, nihi nea äudulä, guwi gaula awäla negei dialeala sämola sää.

¹⁶ Amala säsebegi, Yesuea ema, Meli-ela sää. Amala sää amo nabalahilä, ea besua imogolahilä, Hibulu adoea ema Elabonai-ela sää. Nilile ado säläda Säla Olelelo-o.

¹⁷ Amalebe, Yesuea ema sähalea, Naado neebea gadogo aso, fedaia maleda, dia nema diigimabu. Dia nedoolali neebea awälahilä, gomalä sämalo. Neda aso, nüe Naadoge dilile Edoge, amase, nüe Godege dilile Godege neebea fedamolö neebeola sämala sää.

¹⁸ Amala säsebegi, Magadala udia Meli e awälahilä, bëgëla aulo amolima sähalea, Na Dafidilo Geloi e melimelëla sälähilä, ema sälä i amo ilima sälä iäha maadei.

Bëgëla aulo amolia Yesu meli

(Madiu 28.16-20; Maga 16.14-18; Ulugu 24.36-49)

* ^{20:1:} Saleleie mi gäwi segeyoda, salele ede. Edolo niliada gifaläädälüla sälo.

¹⁹ Segeyo amo galamu, salele mi gäwi segeyogi, eso digase gaalu, ie bëgëla aulo amoli Yu ilibalä bedähalea, ili sefolalo mosö amo idi fëdöla galahilä sefolalo.* Amala sefolalebegi, Yesu ili sebe mogogi ami maala nea, ilima sähalea, Dalulo dilibalä namiäiala säi.

²⁰ Amala sälahilä, naaboge afoge ilima olei. Ilia hä, Dafidilo Geloi bealahilä, edefademelä obeägi.

²¹ Yesuea ilima bu elö sähalea, Dalulo dilibalä namiäia. Naadoea ne fisiga wei amo gadola, nage dili fisiga gahagomeläla säi.

²² Amala sälahilä, ea ilimadi hame hëia fedala nafi fo diigilahilä sähalea, Elelo Gesami nimo.

²³ Odoaea nafade hamoi amo dilia hëla fisiseda, hëla fisimelë. Be, odoaea nafade hamoi amo dilia made hëla fisiseda, nafade amolida diamolömeläla säi.

Domasaea Yesu meli

²⁴ Yesu besela galasola amo galada, ili giwilasi amoligi Domasa, ie ëi elö Didimusila sälo amo, sebegi made besela galai.*

²⁵ Hobeala, bëgëla aulo odoa amolia ema sähalea, Nilia Dafidilo Geloi melimeläla säla i. Amala säla iäsebegi, Domasaea ilima sähalea, ie naabogi milä gäwi amo made bealage, nïe naabo sögöea ie mili gäwi bu amogi made digalage, amase, ie afawa gäwi bu amogi nïe naaboea made digalage, nada dofå gabula made helësemolömeläla säi.

²⁶ Amala säi salele afädë baagilahilä, ie bëgëla aulo amoli bu mosöa gegedola sefolalo. Amo gala Domasage hiligila sulo. Idi sulubadelä fëdöla gai gaso, Yesu e ili mogogi ami maala nea, ilima sähalea, Dalulo dilibalä namiäiala säi.

²⁷ Amala sälahilä, ea Domasama sähalea, Nie naabogi dïe naabo sögöea digala bimo. Amalahilä, die naabo mogodigila nie afawa digala bimo. Hä, bealahilä, asigi äudä negela made, afädëfali negemalola säi.

²⁸ Amala säsebegi, Domasaea ema säla obëgësalea, Nie Dafidilo Geloi, nïe Godela säi.

²⁹ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dia ne beala asigi afädë negesale. Ne made beala asigi afädë negese amoliada, edefademelä obeägisä neameläla säi.

Beba dëdei goweëe mi

³⁰ Yesu e bëgëla aulo amolibalä nelo amo gaalu, ilile siigi dolöea hamomolöi made gadoi odoa yafie hamoi dibeda amoda, beba gowegi hulu made dëdëla negei.

³¹ Gaso, beba gowegi dëdësebeweda, Afädë Memelei amoge, Godeie malö amoge Yesu gabula helësäla, ema asigi afädë negemäiage, amase, dilia ema asigi afädë negesa nea, ie ëigi namolöi namolöi gaula namiäiage, dëdëla negesawe.

Yesu e ie bëgëla aulo neebea bu besela galai

21

(Yone 21)

Bëgëla aulo gifalädliaeae Yesu meli

¹ Hobeala, bëgëla aulo amoli Dabeliasa oeaba ami nebegi, Yesu e bu elö ilima ulufadigila besela galai amoda gomalä hamoi.*

² Saimono Fidage, Domasa ie ëi elö Didimusige, Galili segeëe gaamu Gaina ami fii Nadanalege, Sebediile malö äudä amolege, ie bëgëla aulo äudä elölege, ili ami gedola nefolalo.

³ Ami nefolalea, Saimono Fidaea ilima sähalea, Neda seme digila awähadiola säsebegi, ilia nilige hä, dibalä maahagola säi. Amala sälahilä, ili duugi fifigila awäla, gasigi seme digisa nea, seme isoie afädëge made neala nelo.

⁴ Sege yose amo gaalu, Yesu bosea ami maala nelo gaso, ie bëgëla aulo amolia e Yesu neala made helësei nelo.

⁵ Amala nebegi, Yesuea ilima nabahalea, Malisä-o, dilia seme afädë made niilela nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Ä, made niimeläla säi.

⁶ Amalebe, ea ilima sähalea, Selëgëgo dilile du dafädimadi digiseda, seme odoa digamolömeläla säi. Amalebe, ilia selëgë amala digilibe, seme yafie digai amea, selëgë dusugamolö uli.

⁷ Amala hamosebe amo bealahilä, bëgëla aulo afädë Yesu hü boba hamolo amea, Saimono Fidama sähalea, Goweda Dafidilo Geloi gabula säi. Dafidilo Geloi gabula säi amo nabalahilä, Fidaea fagulo daia salugalo dafidi giila negei dilo amo salugalahilä, ödägi nila digai.

* **20:19:** Yone 20.1ëe gasumilä amo bimalo. * **20:24:** Ei Didimusila säi amoëe mida gomalä. Emea äudä busa dila ägüi amogi elöla säi. * **21:1:** Oeabo Dabeliasa amoëe ëi elöda Galili.

⁸ Amase, bëgëla aulo odoa amoliada dudaia nea, selégëgi seme digaide amo dusugala gaula agesua moholö asi. Ili neloa amila ödä agesuada, mia made made, mida hädali afädë gadoi dilo.

⁹ Ili agesua aliga alogola beahamelebe, nulo gobei elëlëgi amodaia seme gobei afädë, beleidge dibe meli.

¹⁰ Yesuea ilima sähalea, Dilia walio seme nii gogi odoa gaula misiëla säi.

¹¹ Amala säsebegi, Saimono Fida e awäla dudaia nea, seme selégë amo agesua dusugala gaula misi. Seme bobogamu selégëgi digai amo gedolada hädali afädëie nabülsä biaë odoai ohodoa (153). Seme malei digai amea, selégë nulimolöi gaso, made nuli.

¹² Yesuea ilima sähalea, Dili hä, molö naa mofiamola säi. Amalebe, bëgëla aulo amoli bedähalea, iligi afädëa di nowëla made nabi. Iliada Dafidilo Geloi gabulamu helësëi.

¹³ Yesu e maala nea, beledi gobei amo neala iligali sogolahilä, seme gobei amoge, amo gadola wäla hamoi.

¹⁴ Yesu e bauiala nowela awäla nea, bëgëla aulo amoli neebea bu osoda ulufala besela galaida amo.

Yesuea Fidama nïe sugua sibi amoli sigi namialola säi

¹⁵ Ili molö naha maadelahilä, Yesuea Saimono Fidama nabahalea, Yoneie malö Saimono-o, odoa gowe ilia ne boba hamose amo gadola made, dia baagila awäla, ne dofä gelola boba hamosalela nabi. Amala nabasebegi, Fidaea ema säla obëgësalea, Ü, Dafidilo Geloi, na di boba hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Nïe sugua sibi malö amoli molö iaha namialola säi.

¹⁶ Yesuea ema bu agedu nabahalea, Yoneie malö Saimono-o, dia ne dofä gelola boba hamosalela nabi. Amala nabasebegi, Fidaea ema sähalea, Ü, Dafidilo Geloi, na di boba hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Nïe sugua sibi amoli sigi namialola säi.

¹⁷ Yesuea aso, bu osoda ema nabahalea, Yoneie malö Saimono-o, dia ne boba hamosalela nabi. Yesuea bu ohodoala dia ne boba hamosalela nabi amogi, Fida e asigia yöia idogolahilä, Yesuma sähalea, Dafidilo Geloi, nelebo sulubadela dia dawadigisa maadei neebe amo, na di boba hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Nïe sugua sibi amoli molö iaha namialo.

¹⁸ Na dima dofä gelola sähago. Di malisä nelo amogida, dëi malibu negelahilä, dilih moholö helësëe amo gadola nawesa aligilomelë. Gaso, di momaeala fia idogose amo gaaluda, dëi naaboo mogodigia gasegi, dolö odoaea di malibu negesilahilä, dia moholö helësëi madeido amogi sigi moholömelëla säi.

¹⁹ Yesuea ado amala säi amoda, Fida e abeahämola hamola baagola, Godeëi eiliä amo gauia adamolö amoëi helësëla amala säi. Amala sälahilä, Yesuea Fidama sähalea, Di ne bëgëla misiëla säi.

Bëgëla aulo Yesuea boba hamoi amoma ado säi dialea

²⁰ Fidaea besula beahamelebe, bëgëla aulo Yesu hï boba hamolo amo, ele bëgëla maaha neebe meli. Dolö amoda dafidi ili molö naha sefolalo amo gala, Yesuee bidagia golögä alogola nabahalea, Dafidilo Geloi-e, nowëa di hololömölö gabula sälo amo maaha neebe meli.

²¹ Beahamelebe e gabugi, Fidaea Yesuma nabahalea, Dafidilo Geloi, dolö gowedala nabi.

²² Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Ne obëgësalea e namolöi namiäiala hameseda, amoda diele. Dida ne bëgëla misiëla säi.

²³ Amalebe, odoa ilia sähalea, Bëgëla aulo go made baagomolöla säimelëla edoolalima säla daidoi. Gaso, Yesueada e made baagomolömelëlada made säi. Ea sähaleada, Ne obëgësalea e namolöi namiäiala hameseda, amoda dielela amomu amala säi.

²⁴ Bëgëla aulo amea nelebo ea meli amo hï säla ulufadigisa nea, amala hamoi amo hï bebagi dëdëla negei amoda amomelë. Niläea säla ulufadigi amoda dofä gabula helësësamelë.

²⁵ Yesuea hamoi elö elöla yafie hamoimelë. Hamoi amo hïdö hïdöla hulu sulubadela dëdëla negesa maadei galebeda, sege dibe sulubadeli beba yafie hamoi amo negemolö fu made bealabiola helësësamelë.

Hä amo.

Abosolo Dolö Amolia Hamoi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Uluguea Ado Mala Hedabi dafidi dëdëi amo dëdësa maadelahilä, hobeala beba elöwege Ulugu eamu dëdëi. Yesuie Ado Mala Hedabi abosolo dolö ilia säla olelemäia Godeie Gesamia idi olei.

Yesuea ado afädë säi amoda gowe. Eleloï Gesami e dili neebea gui maala ie geloia dilile isogi nobamolömelë. Amala hamosedä, nïe Ado Mala Hedabi gaula Yalusalemege, Yudiamadige, Sameliamadige, sege föi sulubadelagi olelesa nawesa namolömelëla säi. Abosolo 1.8 bimalo.

Yesuea amala säi amo gadola ie bëgëla aulo amolia Ado Mala Hedabi säla daidola nawesa nelo. Amala säla iäsebegi, dafidida Yu udia dolö hili ilimu Geleso sosogo nelo. Hobealada sege föi sulubadelagige Geleso sosogo aligisa maadela nelo.

Beba Abosologi afädë säi amoda, dafidi Bëdigosi Segeyogi Yesuie bëgëla aulo sebea Eleloï Gesami digai amoge, amase, hobeala Eleloï Gesamia iilasila geloi iäsebegi, hamoi hamosa nelo amoge dëdëi dialea. Yesu selesaia mosöa awäla nebegi, Geleso sosogo nefolalo amolia Yalusaleme nea Ado Mala Hedabi säla daidosebegi, udia dolö yafie nefolalo amoli asigi besui.

Ilia Yu udia dolöie sege sulubadelamadige Sameliamadige säla daidosa maadei. Aso, illiamu wagadi made sege odoa dibeamadige, Olomomadige säla iïä nawesa maadei amoïe ado säla dëdëla negei dialea.

Yesuea Eleloï Gesami ïmolömelëla säla negei

1² 13 33 Diofilasa-o, dafidi na bebagi dëdëla negesaleada, Yesuea hamoi amoge, olelei amoge dafidi mi gäwia amila e selesaia mosöa fedala asi segeyo amoge dëdëla negesa maadeimelë. Fedala made nea, ea Eleloï Gesamii geloia abosolo dolö namiäia memelei amolima gomälä hamomalo, gomälä sämäla säla iäha maadei.

³ Yesu së naala baagolahilä, bu nowela abosolo dolö amolia e dofä nowei gabula helësemäia e ulufadigila segeyo nabüla siyidia ilibälä nea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe ilima säla iäha nelo.

⁴ E, aso, ilibälä nea ea ilima sähalea, Dilia Yalusaleme digila mosabio. Naadoea ïmolömelëla säla negeila na dafidi dilima säla i amo ïmäia, gui beaha namialo.

⁵ Yoneada ödäea gesa nelomelë. Segeyo ede made nelolahilä, dili Eleloï Gesamia gemolömelëla säi.

⁶ Amo gala, ili gegedolahilä ema nabahalea, Dafidilo, Isilale udia dolö nilia nihili beaha namolö, nihiliä ia obégemolö walio gogilela nabi.

⁷ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obégäsälea, Naadoea hii asigia segeyo daiala negei amoïe dawada, dilile made. Segeyo amo daialoda Naado hïdomumelë.

⁸ Amai gaso, Eleloï Gesami e dili neebea gui maala, ie geloia dilile isogi nobamolömelë. Amala hamosedä, nïe Ado Mala Hedabi gaula Yalusalemege, Yudiamadige, Samelia-madige, sege föi sulubadelagige olelesa nawesa namolömelëla säi.

Yesu selesaia mosöa fedala asi

⁹ Ea ado amo sähä maadelahilä, ilia ami beaha nebegi, e neala gauia adala selesaia mosöa fedai amo baidilia hagui amea, bu elö bimolöi made meli.

¹⁰ E fedala awäse amo gaalu, ilia muugi sisila nebegimu, dolö fagulo falei salugai äädä fodolofali maala ilibälä neebé meli.

¹¹ Amolea ilima nabahalea, Galili dolöla dili-e, mi edoïe muugi sisilamu dialeala nabi. Amala nabalahilä elea sähalea, Yesu goda walio dili digila, e neala gauia adogola selesaia mosöa fedasebe amoda obégemolö. E selesaia mosöa awäsebe dilia meli amo gadoi wäla obégemolömelëla säi.

Ilia Yudasä bedefala dolö afädë memelei

¹² Amala säsebegi, ili segebi ei Olibebidaia amila Yalusaleme obégëi. Segebia amila Yalusaleme ga madefali, Yu udia dolöa segeyo Sabada gafegi nawelo amo gadoi.

¹³ Ili Yalusaleme besela galalahilä, mosö iso daia hogli hili fisia ami fedala nogila digai. Amolida Fidage, Yonege, Yamesege, Äduluge, Filibige, Domassage, Badolomiuge, Madiasige, Alibiasaïe malö Yamesege, Selodo sosogo Saimonoge, Yameseië malö Yudasage.

¹⁴ Dolö amolia Godema adomolö ili gegedosamu aligilo. Udia odoage, Yesuie eme Melige, ie edoolalige ilibälä amala gegedolo.

¹⁵ Amo gala asigi afädë negei sulubadela gegedolada hädali afädëë nabülesi äudä gadoi sefolalebegi, Fidaea nowela nea sähalea,

¹⁶ Nedoola dili-e, Godeëe ado siiba säla dëdëla negei amo dofä gausiala digamolömel. Yudasaea dolö nefolalo amolia Yesu gaumäia idi olei amoë Eleloï Gesamia Debidima aligilahilä bea säla negei amo gadola dofä gausiala digaimel.

¹⁷ Yudasada nili sosogo nelo. Nihiligila hamoi gegedola hamomolöie e memeleimelä säi.

¹⁸ (Yudasä hï nafade hamola muni nii amea sege afädë nofela nii. Amala hamola sege niia ami baagala digala bole dusula gahidated besela galai.

¹⁹ Amo hamoi amo hobeala Yalusaleme nefolalo amolia nabaha maadei. Amalebe sege amoë ëi ilile ado sälada *Ageledama* negei. Nilile ado sälada heale sege.)

²⁰ Fidaea sähalea, Gë Udälo bebagi ado afädë säla negei amo gowe.

İe mosö nalämäia. Mosö amogi afädë made midiäiala
säla dëdëla negei dialea.

Gë Udälo 69.25

Amase, ado elö säla negei dibe amo gowe.

Hamoi ea hamolo negei amo elöea hamola bedefamäiala
säla dëdëla negei dialea.

Gë Udälo 109.8

²¹ Amai gabugida nilia dolö elö gowe gadoi memeledelä. Amoda Dafidilo Geloi Yesu afu mafusa nelo amo gala nilibälä nawelo.

²² Yonea ödägi gese melëlo, Yesu neala gauia adala fedai melëlo nilibälä nawelo. Amea nilia e dofä baagola noweila dawadigi amo nilibälä sämolöie memeledelä.

²³ Amala säsebegi, ilia dolö äudä ëi säla negei. Dolö elö amoë ëida Yosebe, odoaea ëi Basabasala sälo, odoaea Yasadusila sälo nelo amo. Amase, elö amoë ëi Madiasile säla negei.

²⁴⁻²⁵ Amala sälähilä, ilia Godema adosalea, Dafidilo Geloi, dia sulubadelaë iso beaha maadei. Dolö äudä memelei amoëlegi afädëa Yudasaea abosolo hamoi idiadolasia amila bedefamäia dia afädë memelei amo olemalo. Yudasa eda hï segea awähalea abosolo hamoi digila asi gabiola säi.

²⁶ Amala Godemaadolahilä, elele ëi dëdëla salalahilä fofogolebe Madiasiië eidale besela galasebegi, abosolo gidälasi amolibälä giwi e baala namiäia memeleta ifosi.

2

Godeëe Gesami digai

¹ Yu udia dolöie molö nülo segeyo ëi Bëdigosi besela galasebegi, ili sulubadela mosö afädëgi gegedola sefolalo.*

² Amala gegedola sefolalebegi, fo geloiëe goba gadoi aabela guula maalahilä, mosö ili fifigi sebea ami digala nobai.

³ Amala digala nobalahilä, nulo söale elile gadoi mogela ili sulubadela hido hïdolama aliligisebe meli.

⁴ Amalahilä Eleloï Gesamia udia dolö amoli sulubadelama nobalahilä, ilia fii odoaëe ado säla besela gagalamäia Eleloï Gesamia sälasisi.

⁵ Yalusaleme ami Yu udia dolö Godeëe mala nabelo sege föi sulubadelagi nefolalo amoli bobala asi ami sulo.

⁶ Udia dolö amolia goba amo nabalahilä, ili sulubadela gegedoi. Gegedoi amolia hido hïdolaeña nabelebe, ilile ado sälo amo gadola säsebe amo nabalahilä, ili sulubadela fudugi.

⁷ Amo nabala, ili edefademalä fudugilahilä sähalea, Wae! Nilile ado säla sähä dibego ilida Galili dolö madefa.

⁸ Ilia nilile ado elö elöi amo säsebe nihili nabasebeweda, abeahäladu.

⁹ Nili Badialage, Midialage, Elamalage, nili Mesobodemia dolöge, Yudialage, Gabadosialage, Bödasalage, Esialage,

¹⁰ Filigialage, Bäfilialage, Isibilage, Libiae sege Sailinimadilage, Olomola söfë misi amolie,

¹¹ Yu udia dolöge, udia dolö odoaea Yuëe mala gaula mogolo amolige, Gilidilage, Alebialage, nili sulubadela nefolalebewema, ilia nihiliile ado adola, Godea hamoi edefade hamoi amoë säla iäsebegola säi.

¹² Ili fudugila asigi säösölahilä sähalea, Goda edodula säla didigai.

¹³ Odoa nefolalo amolia gadiabola sähalea, Wani ödä gähe hamola negei amo edefadela naala gagaosebegola säi.

Fidaea Ado Mala Hedabi säla ï

* ^{2:1}: Segeyo edefade Bëdigosi amoë ëi elöda Sagaia Molö Hëhela Nelo Segeyo. Baagila Asi Segeyo molö nalähilä segeyo nabülesi bia baagilahiläda Bëdigosi Segeyo besela galalo.

¹⁴ Amala säi amo nabalahilä, Fida e abosolo gïdälasi amolibalä nowela nea ea ilima ado gelolafalä sähalea, Yu dolö dilimage Yalusaleme nefolalebe dilimage, amo hamoi amo säla idülä. Nïe ado hedabola nabualo.

¹⁵ Dilia dolö gowe ili gagaosebela helësëi amoda amai mademelë. Segeyo walioda, aso, yosemelë.*

¹⁶ Go hamose goda dafidi bea sälo Yoalea säla negei amo gausiahamelë. Eada gomalä säla negei.

¹⁷ Godea sähalea, Segeyo aligila wagamolö ga madese gaaluda, na nïe Gesami udia dolö sulubadelama söga salimolömelë.

Dilile didiwi diefegelalia nïe mala olelesa namolömelë. Amase, dilile malö malisä amoliage sosoäla awäla elö elöla bimolömelë. Amase, dolö asigi fädäi dafidi neeve amolia simasimolömelë.

¹⁸ Segeyo amogimu nïe hamoi hamolasilo udia dolö amolimage na nïe Gesami söga salimolömelë. Ilia nïe mala olelesa namolömelë.

¹⁹ Na muugi adogo hido elöi hamolasila naga föidaage dolöea hamomolöi made gadoi hamolasimolömelë. Healege nulo söage höba buguge hamomolömelë.

²⁰ Amase, Dafidilo Geloüe Segeyo Edefademałä besela galamolö amo, aso, made besela galala neëgi, esoge usila aubege bëlähilä heale uii besela galamolömelë.

²¹ Amala hamosegi Dafidilo Geloima damula mosöla säsebe amolida damula aulo gaula namolömeläla Godea säili.

Yoalea säla negei amo Fidaea säili.

Yoale 2.28-32

²² Fidaea sähalea, Isilale dolölä dili-e, ado sähago. Nabualo. Nasalese fii Yesuea geloi melöle made gadoi hamolage, hido elöi hamolage, dolöea hamomolöi made gadoi hamolage, Godea Yesuma aligila dibilänä nea amala hamoi. Amala hamoi ameada e Godea odala iälä hamoi amo hamomolö misi amo olei. Amoda dilia dawadigi nebego.

²³ Dolö amoda gaula imolömeläla Godea dafidi daiala negei amo gadola hamomäia fisigisi. Dilia e baagomäia dolö nafade hamolo nefolalo amolia e i fügäigä baala negemäia hamolası.

²⁴ Baagoia e nafodomolö uli amea Godea baago amoie séa e fisigisimäia e nowela ifosi.

²⁵ Debidiage ie helësäla säi amo gowe.

Na beahamelebe Dafidilo Geloi e nebalä ga madefalä namolöi namolö misi neeve meli. Nafadea ne neala fologolasiloea, ne gelolasimolöie e nïe naabo dafädimadi ga made misi nea.

²⁶ Amalebe nïe isogi edefade obeägilö nobalahilä na obeägi ado säili. Amase, nïe domalogi hamomolö amo hamomäia na beaha namolö.

²⁷ Dia nïe gesami baagoi uguli mosöa ami digila made moholö. Die hamoi hamolasilo diih memelela odai amo bauia ami made sigämolömelë.

²⁸ Dia ne namolöie idi oleimelë. Dia nebalä namolöi nebegoeada ne obeägilö nobalahilä obeägäsa namolöla

Debidia säimeläla säili.

Gë Udälo 16.8-11

²⁹ Fidaea amala sälähilä sähalea, Nedoola dili-e, nilile mäu Debidiüe, na dilima fädäla sähago. E baagoige bauige. E bau amo niliä mia wi walio dialea.

³⁰ Dafidi eda bea sälo nebogi, Godea ema ado dofä gelola säla negesalea sähalea, Hobeafalü die mäu afädäe beaha aligilo filodaia samialamolömeläla säla negei amo Debidi hü dawadigi nelo.

³¹ Godea Afädë Memeli amo baagolahilä nowela ifosimolö amoie Debidia bea sähalea, ie gesami uguli mosöa digila made moholö, ie domalo bauia ami sigämolö madela bea säla negei.

³² Amaimo, Yesu amoda Godea nowela ifosi. Amo niliä beaha maadei amo säla iahamelë.

³³ Godea Yesu neala gauia adala fedalasila ie naabo dafädimadi ifosilahilä, Eleloí Gesami i. Eedoea Gesami imolömeläla dafidi säla negei amo i. Ea amo walio söga sali amo dilia siia beala gëhea nabi amomelë.

³⁴⁻³⁵ Debidi eda selesaia mosöa fedai made gaso, ea säla negesalea sähalea,

Dafidilo Geloia nïe Dafidilo Geloima sähalea, Na die ado nii nefolalebe amoli di hawala ifosimäia, dida nïe naabo dafädimadi awäla salea, beaha samialola säimeläla

säili.

Gë Udälo 11.1

³⁶ Fidaea amala sälähilä sähalea, Isilale udia dolö nefolalebe dili sulubadelaea hedabola helësämalo. Yesu e dofä dilia i fügäigä baala negei amoda Godea e Dafidilo Geloi namiäiage Afädë Memeli namiäiage ifosi amo hedabola helësämalo Fidaea säili.

Udia dolö yafie asigi besula ödägi gei

* **2:15:** Yosemeläla säi amoie mida gomalä, Yu udia dolö amolia wani ödä yose made nulo.

³⁷ Ado säi amo nabalahilä, ilile isogi awäla gäwilebe Fidala abosolo odoa amolima nabahalea, Nedoola dili-e, nilia abilia hamomolödula nabi.

³⁸ Amala nabelebe Fidaea säla obögësalea, Dili asigi besula hido hïdola Yesu Gelesoëë ëigi ödägi gemalo. Amala hamosegida, diliä nafade hamoi amo hëla digila diligali Eleloï Gesamü ïmolömelë.

³⁹ Godea ïmolömelë säla negei amo gadola dilimage, dilile malö amolimage, udia dolö wagadi made nefolalebe amoli sulubadelamage ïmolömelë säla negei. Dafidilo Geloi Godea e neebea misiäia wemolö amoli sulubadelama ïmolömelë säla negeila Fidaea säi.

⁴⁰ Fidaea ado geloi odoage häila nabulöi hamoi odoage ilima gelola säla lalahlä sähalea, Udia dolö nafade memelela made sulubadela hamolo walio nefolalebe welia së molö amogi dilila nülöea fisäla awäla asigi besumalala säi.

⁴¹ Ea amala säi amo hedabola häila nabi amoli ödägi gei. Segeyo amo gala udia dolö dasuin ohodoa baai.

⁴² Abosolo dolö amolia mala olelei amo bëgëla hamola digi, Geleso sosogo odoabalä dila nea, molö gedola nadigi, Godema adola digi, amo sulubadela ilia gelola hamosamu nelo.

Goleso sosogo nea mala hedabi hamoi

⁴³ Udia dolö sulubadela fudugila bedäi. Godea abosolo dolö amolima aligila hido elöi hamolasila, dolöea hamomolöi made gadoi hamola nawei amogi.

⁴⁴ Amase, asigi afädë negei nefolalo amolige afädëdi nelo. Hido hïdolaë nelegei dilo amoda, ilu sulubadelaie ua gadoi dilo.

⁴⁵ Segege, nelegeige bidi nealahilä, mogela nelegei made amoligali ilo.

⁴⁶ Amase, segeyo sulubadelagi ilida Godeie mosöamu gegedolahilä, hilile mosöa afufusa neada ilile iso asigi falagasei nea hiligila obeägila molö gegedola naala,

⁴⁷ Godeie ëi gauia adaha neebe amo bealahilä, udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea obeägila melölo. Segeyo sulubadelagi Dafidilo Geloi odoa asigi afädë negei amolida neala baalasi.

3

Dolö emo nafadei afädë wahilasi

¹ Segeyo afädëgi eso digase gaalu, Fida Yonele Godeie mosöamadi asi. Deadi amo gadola ilia Godema adosa aligilo negei.

² Amaimo, dolö afädë, ie emea neegela ägüsolo amo gala emo nafadei amo gadoi neegela ägüi, amo ilia sogobala gaula awäla Godeie mosö idi nogila digalo Aye Negei dibeä ami ifosisa aligilo. Segeyo sulubadelagi ea Godeie mosöa digasebe amolima muni ïmola sämäia ifosilo.

³ Fida Yonele Godeie mosöa nogila digasebe amo bealahilä ea elema sähalea, Alia ne muni ïmola säi.

⁴ Amala sälebegi Fida Yonelea ema siila nea Fidaea sähalea, Alima bimola säi.

⁵ Amala sälebegi ïmolö gabula helësëla ea elema si.

⁶ Amala sisebegi Fidaea ema sähalea, Muni afädë gauia mademelë. Amai gaso, afädë gauia amo digali iahago. Nasalese fii Yesu Gelesoëë ëigi sähä, di nowela nawemola säi.

⁷ Amala sälähilä ie naabo dafädi amo nabelela gauia adalasibegi, ie amo fodolofali neala gelolasi.

⁸ Nowela nila sadia adodogola asi. Amala awäla elebalä Godeie mosöa nogila digala, Godeie ëi gauia adala amo gumu sesegegila nawesa nelo.

⁹ Udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea e Godeie ëi gauia adala awäse amo bealahilä

¹⁰ ilia helësësalea, Godeie mosöa nogila digalo Aye Negei dibeä ami salea muni ïmola sähä filo amo gabula helësëi. Ema hamoi amo bealahilä ili hame galala fedala fudugi.

Fidaea Godeie mosöa Ado Mala Hedabi olelei

¹¹ Dolö amea Fida Yonelema gaula fëdöla nebogi, udia dolö nefolalo amoli fudugilahilä, Godeie mosö hadai dibeä ami baluluia mafui. Hadai amoda Solomonoë hadaila sälo.

¹² Fidaea udia dolö mafui amo bealahilä, ea ilima sähalea, Isilale dolö dili-e, amo hamoi amogi dili fudugilahilä alima sisila dibegoda edoë. Amai dilia helësësaleada, alile geloiaje Godeie mala mogola gaula neebeweage alia dolö gowe nowela ifosila helësësale.

¹³ Abalahamage Aisagage Yeigabage, nilile mäuge ilile Godea ie hamoi hamolasila Yesuëë ëi libiamäia neala gauia adalasi. Dolö amo dilia dilile beaha aligilo neebea sigi gaula asimelë. Bailadi neebea sigi awäsebegi, Bailadia e fisigäla fisiga gamolö hamosebegi, diliada ema baagi iala golala melimelë.

¹⁴ Dilia dolö hedabi mogoifali hido elöi amoma baagi iala golala bealahilä, dolö nufidelö amo fisigämola säla didigai.

¹⁵ Uidia dolögäli Namolö Gaumäia ilo amoda baagomäia nufimelë. Amo baagolahilä Godea bauia amila neala nowela ifosi neebe amo alia siia melimelë.

¹⁶ Yesuie eigi asigi afädë negei amea Yesuie eia dolö dilia beala dawadigi amoma geloi i. Yesu hii alile asigi afädë negei neala nowelasimelë. Asigi afädë negei amea dili sulubadelaë siigi e wahilasimolöi wahilasimelë.

¹⁷ Amai gabugi, nïe nedoola dili-e, dilia Yesuma hamoi amo fädäla helësëla made nea hamoila helësësa. Dilile beaha aligilo amoliage amala hamoila helësëamelë.

¹⁸ Amo gadola siibafalö Gode e bea sälo sulubadela nefolalo amolima aligilahilä nea, ea Afädë Memelei amo së molömelëla bea säla negei amo gadola amala gausiala digai.

¹⁹ Amala hamoigabugi asigi besula dilile nafade hamoi amo hämäia Godemadi namiäia.

²⁰ Dilia amala hamoseda, dilile gesami gelolasimolöie Dafidilo Geloia e neebeala fu imolömelë. Amase, Afädë Memelei amo dilile namiäia dafidi odalasi Yesu amo dili neebea fisiga wemolömelë.

²¹ Siibafalö Godea bea sälo hile nafolai amolima aligila bea säla negei amo gadola, Godea sulubadela bu elö gähe namolö segeyo daiala negei amo gadola gausiala digamäia Yesu e selesaia mosöa beaha nea.

²² Siiba Mosesea sähalea, Dafidilo Geloi Godea dilile didoomadila aligila afädë bea sälo ne gadoi dilile bea sälo memelela ifosimolömelë. Amala aligiseda, dilia ie ado nabala bëgëla awäla hamomalo.

²³ Ie ado nabalahilä made hamose dolö amolida Isilale udia dolö amolibälä made namiäia nufudala baagomolömelëla Mosesea säi.

²⁴ Amo gadola bea sälo sulubadelaea, Samuale neloa amila, bea säla negesalea segeyo waliowegi hamosebeweëi bea säla negei.

²⁵ Dilida bea sälo amolile malöge, amase, Godea dilile mäuma asialo made ado elöi säla negei amoëe malöge nebegö. Godea Abalahamama sähalea, Die mäuma aligila udia dolö fifi asi dibe amoli sulubadela neala obeägilasimolömelëla säi.

²⁶ Amaimo, Godea Yesu e ie hamoi hamolasilo namiäia diligalidale fisiga wei. Fisiga wei amoëe mida gowe. Dilia nafade hamosa neebea amila ea sigi gaula obëgëlahilä obeägilasimäia fisiga weimelëla Fidaea säla wagai.

4

Ilia Fida Yonele nafodoi

¹ Elea udia dolöma säla iha nebegi, gobela ilo dolö nefolalo amolige, Godeëe mosö idihë aligilo amolile beaha aligilo amoge, Sadiusi nefolalo amolige ele neebea misi.

² Elea udia dolöma Yesu baagola nowei amea baagoi amoli nowela namolömelëla säla olelesebegi, ili mihaläla misi.

³ Ili maalahilä ilia ele gaula nafadolahilä amo gala gasisebegi, aiyo gudimolölähilä galabaia mosöa negei.

⁴ Amaimo, elea säla i amo yafiea nabalahilä asigi afädë negei. Hä dolö asigi afädë negei amoli gedolada dausini bia.

⁵ Segeyo elö aligisebegi, ilile beaha aligilo amolige, asigi gäwi dafidilo amolige, mala dawadigi amolige ili Yalusaleme gegedoi.

⁶ Gobelä ilo Busa Edefade Anasage, Gaifasage Yonege Alegisädage, gobela ilo Busa Edefadeie sosogo nefolalo amolige sulubadela gegedoi.

⁷ Ili gegedoi sebea ami ele ifosilahilä elema nabahalea, Alia hamoi amo edo geloia, nowëe eïgila hamoila nabi.

⁸ Amala nabasebegi, Fidama Eleloï Gesami nobai nea ea ilima säla obëgësalea, Udia dolöie beaha aligiloge, asigi gäwi dafidilola dili-e,

⁹ amai dilia walio alima mi nabi amoda alia dolö emo nafadei afädë ugila negei amoëe nabi galëda, amai dilia helësëaleada, dolö emo nafadei amoda abeahäla hedabomolöi gabu.

¹⁰ Amai galëda, dili sulubadelaeage, amase, Isilale fii sulubadelaeage, mi fädäla helësëmolö dialea. Nasalese fii Yesu Gelesoie eia dolö wagadi nebegowe wahilasimolöi wahilasi amo dihili beasebegomelë. Dilia Yesu Geleso i fügägi baala negei amo Godea bauia amila nowelasi amoda amo.

¹¹ Igi amoda mosö olelo dilia galone hamomolöi made gabulahilä, memelela fisi amoda, galone geloi dafidilo besela galai dibeda amomelë.

Gë Udälo 118.22

¹² Elöea damula moholöi made neamelë. Sege föi sulubadelagi neebe amola nilü damula moholö udia dolögali ei elö made imelëla Fidaea säi.

¹³ Ilia beahamelebe Fida Yonelea gelolahilä bedäla made säsebe amo beala ele sugulu made hamoi, nelebo afädë oodo bealage made hamoi dolö nelo amo helësöhilä ili fudugi. Fudugilahilä gaso, ilia helësësalea, ele Yesubalä neë melölo amo helësëi.

¹⁴ Amala helësöhilä ilia beahamelebe emo nafadei dafidi wahilasi amo elebalä neebe amo bealahilä, elema ado säla obëgëmolöi made meli.

¹⁵ Amalebe ilia ele Galisolö mosöa amila segea oodola doadigila mosalai. Ele asibua hilido didiäla

¹⁶ sähalea, Nilia malö äädä amolema abilia hamomolödu. Elea dolöea hamomolöi made gadoi afädë gelola hamoi amoda udia dolö Yalusaleme nefolalebe amolia dawadigisa maadei. Elea amala made hamoila sämölö uli gabu.

¹⁷ Amaimo, säla daidoloea, nilia ele nufulöie sähaleada, elema eï go säla udia dolö odoama bu säla imabiola gelola sädila säi.

¹⁸ Amala sälähilä ele welähilä ele maasebegi elema gelola sähalea, Alia Yesüe eï säla udia dolö odoama amala olelemabiola säla i.

¹⁹ Amala säsebegi, Fida Yonelea säla obëgësalea, Godeie siigi, alia dilia säse go gadola nabala hamomolö amo dofeale ma, Godea säsebe amo gadola nabala hamomolö amo dofeale. Dilia memelemo.

²⁰ Amai gaso, alia meli amoge nabi amoge sämölö amo, made sämölö ulimelëla säi.

²¹ Amala sälähilä ilia elema säi amo gadola bu elö ele nufulöie ado gelolafalä säla ialahilä ele nufulöfö made beasebegi fisigäla fisiga gai. Fisigäi amoë mida, udia dolö nefolalebe amoli sulubadelaea Godea hamoi amoë ie eï gauia adaha neebe amo helësöhilä amai.

²² Dolöea hamomolöi made gadoi hamola dolö wahilasi amo eda gäheo i nabülasibiyidia baagi nelo.

Ilia Godema adosalea ie ado mala olelemolöie geloi imalola säi

²³ Fisigäsebegi Fida Yonele helele sosogo neebea obëgëlahilä, gobela ilo busa amoliage, asigi gäwi dafidilo amoliage, elema ado säi amo elea ilima säla iaha maadei.

²⁴ Säla i amo nabaha maadelahilä, ili sulubadelaea hame afädë negela Godema adosalea, Dafidilo Geloi-e, muge naga föige ödä duhuluge nelebo sulubadelä amoligi dibe neebe sebe amoge dia hamosa maadei.

²⁵ Siiba nilile müä Debidi, dëe hamoi hamolasilo amoma aligila Eleloï Gesamia ado säi amo gowe.

Edoëe udia dolö fii oodo ilia edefademalä mihalähamu nea.

Edoëe udia dolö amolia nali ado afädë negesamu nea.

²⁶ Sege sulubadeläe beaha aligilo gini nefolalo amolia nudumolöie daiala nefolalo.

Beaha aligilo gini amolia gegeadolahilä Dafidilo Geloi amoge ie Afädë Memeli amoge daia sasagala neala golila

säi. Gë Udälo 2.1, 2

²⁷ Amo gadola Heledoeage Bödiasa Bailadiage elebalä udia dolö fii odoaeage Yu udia dolöeage dofä gaamu gowegi dëe hamoi hamolasilo hedabifalä Yesu, dia memelei amo, diaa sasagala neala golimolöie gegedoi.

²⁸ Ilia amala hamoi amoda dafidi dëe geloage asigiage daiala negei amo gadola gausiala digai.

²⁹ Amaimo, Dafidilo Geloi-e, ilia nili nufulöie ado gelola säha nelo amo dia walio asigimalo. Dëe hamoi hamolasilo nilia bedäla made, gelola nea, dëe ado mala säla olelemolöie geloi imalo.

³⁰ Amo gala oloi dibe amo wahilasmolöiege, dëe hamoi hamolasilo hedabifalä Yesüe eïa dolöea hamomolöi made gadoi hamolasimolöiege hido elöi hamolasimolöiege, dëe naabo mogodigimalala säla adoi.

³¹ Godema adola wagai amole mosö ili gedola sefolalo amo fogola Eleloï Gesamia ilima nobasebegi, ilia Godeie ado mala bedäla made gelola säla iaha nelo.

Udia dolö sulubadelaea oodo ugila negei

³² Udia dolö Yesuma asigi afädë negei nefolalo amoli sulubadelaea hame afädë negela asigi afädë negela nelo. Amala negela neada afädëa ie nelegei dibe amo bealahilä goweda niemelëla sälo made, hido hidoläe nelegei dilo amoda ili sulubadeläe ua gadoi dilo.

³³ Abosolo dolö amolia gelola nea Dafidilo Geloi Yesu baagolahilä nowela neala gelola säla olelesa nelo. Godea ili sulubadelama edefademalä obeägilasilahilä hedabola ugila negesa nelo.

³⁴ Ili sosogo nefolalo amoligida nelebo afädë ufoida made. Ilile sosogo odoaea segege mosöge munia bidi nealahilä

³⁵ abosolo dolö amoligali ilo. Amala ialahilä abosolo dolö amoliada udia dolö oodoa ufolia adi nefolalebe amoligali mogela ilomelé.

³⁶ Amo gadola dolö afädë nelo amoie ëida Yosebe. Æ elö abosolo dolö amolia negeida Banabasa. (Banabasa amoda ado gowe gadoi. Iso asigi neala gelolasilo dolöla säla ëi negei.) Banabasada Ilibai sosogo nelo. Eda ödä södölogi Saibulusi ffi.

³⁷ Amea ïe sege afädë dolö elöma muni nii amoda gaula maala abosolo dolö amoligali ï.

5

Ananaiasa Safailalea hamoi

¹ Amala hamolo amo gadola dolö afädë Ananaiasa ïe udia Safailalea elele sege dilo amogi dolö afädëma bidi nii.

² Muni bidi nii amo Ananaiasaea mogela odoa hïle negesi. Æ udiaeage amo dawadigi sulo. Amalahilä Ananaiasaea muni odoa amo gaula awäla abosolo dolö amolima ï.

³ ïasebegi Fidaea Ananaiasama sähalea, Dia Eleloï Gesamima wäfälï sämölöe mugabe Saidani ïie isogi nobamäia fu ïgo edoie. Dia ïie segeie bidi nii muni amogi odoa dihile negei gabu.

⁴ Sege bidi made nealada dihile dilo madele. Bidi nealahiläda bidi nii amoge dihile madele. Die isogi amala hamomolö helësëi amoda edoie. Dia wäfälï säi amoda dolöma made, Godema säimelëla säi.

⁵ Fidaea säi amo nabala Ananaiasa ulula digala hame doala asi. Amala hamoimelëla säi amo nabelo amoli sulubadelae edefademalä bedäi.

⁶ Amala hamosebegi, malisäea baagoi amo faguloea usulala gaula awäla bausi.

⁷ Aoa ohodoa baagibua egoama hamoi amo helësëla made idia amo misi.*

⁸ Amala maasebegi Fidaea ema nabahalea, Nema sämo. Alia sege muni nii amoda hä amo wäla niilela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ä. Alia muni nii amoda hä go wälamelëla säi.

⁹ Amala säsebegi, Fidaea ema sähalea, Diage diguaeage ali haligilaea Dafidilo Geloïie Gesamia abilia hamosebelela bimolöie fedogola meli amoda edoie. Digua baulo amolia dige gaula moholöie mumusogi digamolöie mosö idiliba maaha neamelëla säi.

¹⁰ Amala säi amole fodolofali Fidaë emo mia ulula digala hame doala asi. Amala hame doala asi amole malisä amolia maala e baagoi dibe amo bealahilä ilia ïe domalo segea gaula awälahilä ega bauia amimu bausi.

¹¹ Udia dolö Geleso sosogo nefolalo amolia edefademalä bedäla didigai. Amala hamoimelëla säi amo nabelo sulubadelae amai.

Dolöea hamomolöi made gadoi hamoi

¹² Udia dolöbalä nea abosolo amolia dolöea hamomolöi made gadoige hïdo elöige yafie hamosa nelo. Amoli sulubadelaeada hame afädë negela Solomonoie hadai dibe aamimu gegedosa aligo.

¹³ Ili gegedosebea amida udia dolö odoa nefolalo amolida ilibalä bedälo. Amala bedäi nea gaso, ili beahaleada ilile ëi gauia adaha aligilo nelo.

¹⁴ Amalo gaso, udia dolö yafie nefolalo amolia Dafidilo Geloima asigi afädë negesa maadelahilä Geleso sosogo nefolalo amolibalä baai.

¹⁵ Amalebe olo difolalo amoli gaula mafula idiafa Fida awärido fëo fösisila nidila negela digi, difufa gaula maala nidila negela digi. Amoie mida, ilia helësësaleada, Fida e maasegi, ïe ausuluboea olo difolalebe amoli dabemäia amai.

¹⁶ Sege odoa Yalusaleme ga madela dibeamadi amodila udia dolö yafiea olo difolalo amolige mugabe fedai difolalo amolige gaula gegedosebegi, sulubadela neala hedabola wahila digisa maadei.

Selesaia fii abosolo dolö fisigäi

¹⁷ Amala hamosebegi, gobela ilo Busa Edefade nelo ameage, amase, ebalä aligilo Sadiusi sosogo dolö amoliage naabo gëi.

¹⁸ Amala helësëlahilä ilia abosolo dolö amoli neala nafadolahilä gaula awäla galabaia mosöa negesi.

¹⁹ Amala negesi dibegi gasigi Dafidilo Geloïie selesaia fii afädëa galabaia mosö idi gai amo doga negesilahilä, ili sigi gaula segea doadigila fedalahilä.

²⁰ Ilima sähalea, Dili afialahilä Godeie mosöa nea namolö gähe goweie mala sulubadela udia dolöma olelemalola säla ï.

²¹ Amala säi amo nabala abosolo dolö amoli yosefali Godeie mosöa ami awälahilä udia dolöma mala olelesa nelo.

Gobela ilo Busa Edefade nelo amoge ebalä aligilo nefolalo amolige maalahilä ilia ado sämölö Yu udia dolöie dolö asigi gäwi dafidi nefolalo Galisölö amoli gegedomalai.

* 5:7: Molö gaij deala molöi gadoi baagibua.

Gegedolahilä ilia sähalea, Galabaia mosöa amila dolö amoli sigi misiäiala säla ïmolö mosalola säi.

²² Amala säsebegi, idihë aligilo amolia galabaia mosöa awälahilä beahamelebe, dolö amoli maade beala Galisölö dolö amolima säla ïmolö obëgëi.

²³ Obëgélahilä ilima sähalea, Nilia galabaia mosö idı fedöla gai amoge idihë aligilo idı gasia nefolalebe amolige melimelë. Bealahilä nilia idı gai amo dogala beahamelebe ami dolö afädë sebege made melimelëla säla i.

²⁴ Amala säla iäsebe amo nabalahilä, Godeie mosö idihë aligiloie beaha aligilo ameage gobela ilo busa amolaliage goea edo besela galamolödula helësëla asigia säosäosa dilo.

²⁵ Ilia amala asigi säosäosa dibegi dolö afädë maalahilä ilima sähalea, Nabuö. Dolö dilia galabaia mosöa negei amoliada Godeie mosöa udia dolöma mala olelesa nefolaleamelëla säla i.

²⁶ Amala säla i amo nabalahilä, idihë aligiloie beaha aligilo amola, idihë aligilo amolali awälahilä ili sigi obëgëi. Udia dolö nefolalebe amolia ili igia nufideloea bedälahilä, ilia ilima nelebo afädë made hamola, geleä awäla sigi obëgëi.

Abosolo ilia bedäla made ado säi

²⁷ Ili sigi obëgélahilä Galisölö dolö sefolalebea ami ifosi. Ifosilebe gobela ilo Busa Edefade amea ilima sähalea,

²⁸ Nilia dofä dolö amoie eï säla olelemabiola gelola säla i. Amai gaso, nabuö. Mala amomu Yalusaleme udia dolöma säla iäsebegi ilia dilile ado nabaha maadei gabio. Amase, dolö baagoi amoge diliada nilia nufila sämolöi nebegola säi.

²⁹ Amala säsebegi, Fidala abosolo odoa amola ilia säla obëgësalea, Nilia dolöea säse amo gadola made, Godea säse amo gadola hamomolöi galea.

³⁰ Dilia Yesu baagomäia iigi baala negei amoda nilile mäüie Gode nkeebe amea e nowela ifosimelë.

³¹ Eda Dafidiloge Damula Auloge namiäia Godea e gauia adala ie naabo dafädimadi ifosi. Godea amala hamoi amoie mida gowe, Isilale udia dolö asigi besumäiage nafade hamoi amo hëla fisimäiage fu ïmolöie amala hamoi.

³² Nilliage Eleloï Gesami Godea ie mala hamolo nefolalebe amolima ilo ameage amala hamoi amo dawadigila siia bealahilä säla ulufadigisa aligilo nili nefolalebewemelëla säla i.

Gamelielea Galisölöma ado säi

³³ Galisölö dolö amolia ilia säi amo nabalahilä edefademalä habobala abosolo amoli baagomäia nufulöla helësëi.

³⁴ Amala helësesa dibegi, Galisölö dolö sefolalebea amoligi afädë nowei. Eda Felesi dolö, eada mala säla negei amo olelelo. ie eï Gameliele. Udia dolö nefolalo sulubadelaeada eï sälo neala sälo nelo. Amea sähalea, Dolö go ili oodola segea namolö mosalamola säi.

³⁵ Amala sähähilä Galisölö dolö amolima sähalea, Isilale dolöla dili-e, dilia dolö go ilima nelebo afädë hamomolö helësesa galëda, dafididale fädäla helësemalo.

³⁶ Aso, sedade nelola made, Deyudasa e maalahilä ea sähalea, Neda dolö eï sälomelëla säsebegi, udia dolö hädalı biyidia gadoia e bëgëla afiai. Amai gaso, e baagomäia nufudasebegi e bëgëla aulo amoli dusudasiselea mala olelei amo hogosa helei.

³⁷ Amase, hobeala gamanea udia dolöe eï dëdëselo amo gala, Galili fii afädë, ie eïda Yudasa, misi. Maalahilä ie adoea udia dolö yafie neaha maaðesebegi, egee baagomäia nufudasebegi, e bëgëla aulo amoli sulubadelä dusudasisa maadei.

³⁸ Amaimo, walio na dilima sähä, dolö go ilima afädë hamola made hä guilasimalo. Ilia daiai amoge hamoi amoje hili döfélä hamosa galëda, amoda hogosa helemolömelë.

³⁹ Ma, Godea hamomäia daiai hamosa galëda, dilia haimolö ulimelë. Dilia Godebalä ado neloeamelëla Gamelielea säi. Amala sälebegi Galisölö dolö amolia Gamelielea säi amo gadola hamodeläla helësëi.

⁴⁰ Amala helëselahilä, ilia abosolo amoli welahilä mofiasbegi, ili fëgämalai. Fëgälahilä Yesuie eï säla bu elöda olelemabiola sähähilä ili fisigäi.

⁴¹ Amalebe ili Galisölö neebaa amila obeägila segea doadigila asi. Obeägila asi amoie mida gowe, Yesuie eïgi hewai amo Godea dofœala helësei amogi.

⁴² Amalahilä segeyo sulubadelagi Godeie mosöa amige udia dolö mosöa amige Ado Mala Hedabi olelesalea, Godea Afädë Memelela ifosi amoda Yesu neamelëla fisila made, säla iähmu nelo.

¹ Segeyo amo gaaluda, Yesu bëgëla aulo malei maala baahamu nelo. Giligi ado sälo amolia Alamege ado sälo amolibälä gégësalea sähalea, Dilia segeyo sulubadelagi mogela ilo amogida nilile udia didalo sebe amoligali made ilomeläla säla gégë.

² Amala gégësebegi abosolo giwilasi amolia Yesu bëgëla aulo odoa amoli sulubadela gegedomalolahilä ilima sähalea, Nilia Godeie ado amo fisilahilä molö mogemolö amo dofea made gabumelë.

³ Amai gabugi, nedoola, dilia dili nebegogi dolö gifalädaläa mogoi neala sälo, Godeie Gesami nobai, hedabola dawadigi, amomu memelelamo. Memelalahilä, hamoi amo ilia sigi namiäia ifosidelä.

⁴ Amalahiläda, niliamu Godema adosa namolö amoge udia dolöma Godeie ado mala säla imolö amoge hamosamu namolölameläla säi.

⁵ Amolia säi amo udia dolöea nabalahilä sulubadelaea dofea gabula säi. Amalahilä, ilia Sidibeni memelei. Sidibeni eda asigi afädë negelahilä gelola nea, Eleloï Gesamige ema nobai nelo. Amase, Filibige, Bologolusage, Niganologe, Dimonoge, Bamenasage, Nigolasage ili memelei. Nigolaseda Ädiago fii. Eda Yu fii made gaso, dafidi Yu udia dolöe mala neala gaulahilä ilibälä dila nelo.

⁶ Dolö memelei amoli abosolo ili neebea sigi maala ifosisebegi, Godema adolasila ilia ilima naabo negesi.

⁷ Amala hamolahilä Godeie ado mala säla daidoi. Yalusaleme ami Yesu bëgëla aulo udia dolö yafie, sämolö asusugai awäla baai. Gobela ilo dolö yafieage Yesüe mala gaula mogola asigi afädë negei.

Yu ilia Sidibenibalä gudi

⁸ Godeie ugila negeloge geloige Sidibenima nobalasibegi, e udia dolöbalä nea hüd elöige dolöea hamomolöi made gadoige gelola hamosa nelo.

⁹ Amala hamosebegi, dolö odoaea Sidibenibalä gégësa nelo. Yu udia dolö amolile gedolo mosö afädë amoëe éida Fisigäi Amoli Dilo Mosöla sälo amoligi nelo. Dolö amolida Salinialage Alegisädalalage misi. Ilibalä odoage Silisiala Esialage misi amoli sulubadelaea Sidibenibalä gégësa nelo.

¹⁰ Gégësalea Eleloï Gesamia Sidibeni hedabola dawadilasi amea ilia ado säi amea e aulo dabemolöi made nelo.

¹¹ Ilile adoea aulo dabemolöi made bealahilä, geleä hado musügä awälahilä dolö odoama sähalea, Sidibenia Mosesele Godele gagadela säse nabimeläla sämämaläla säi.

¹² Amala säi amogi udia dolö nefolalo amoliage, asigi gäwi dafidilo nefolalo amoliage, mala dawadigi nefolalo amoliage habobala mihalähilä, ilia Sidibeni sigi gaula Galisölö dolö neebea ami asi.

¹³ Amalahilä, ema ilia wäfali babala säsäla sämäia dolö odoa sigi maalahilä amolia sähalea, Dolö neebe eegeweda sege Godea hile nafolai goge, Ado säla negei dibe amoge gagadesamu nelomelë.*

¹⁴ Eada gomalä säämelë. Nasalese fii Yesuea mosö go haila fisila, mala Mosesea säla negei amo nalaba maaha nelo nilia nabaha neebewege neala bedefamolömeläla säi amo nilia nabimeläla säi.

¹⁵ Amo säi amo nabalahilä, Galisölö dolö sefolalo amolia Sidibenii odagi siila beahamelebe, selesaia fiüe odagi gadoi neebe meli.

7

Sidibenia Galisölö dolö amolima ado säi

¹ Amaimo, gobela ilo Busa Edefade nelo amea Sidibenima nabahalea, Ilia ado säsebego dofä sääsebelela nabi.

² Amala nabebelbe Sidibenia säla obégësalea, Naado nedoola dili-e, ado sähago. Nabualo. Nilile naua müä Abalahama e Halana made awäla Mesobodemia nebegi, Gode yo digalo hidö elöi amo Abalahama neebea maala besela galai.

³ Maalahilä ea ema sähalea, Die segege sosogoge dígila sege na olese amogi mosalola säi.

⁴ Amala säi amo nabalahilä, e Galadia sege dígila Halana namolö asi. Íe eedo baagolahilä, sege walio dili neebea ami namiäia e Godea namolö mosalola säi.

⁵ Amo gala ema sege fufu afädë nefola made i. Sege afädë emo afädë emesamolölige dofä made i. Amai gaso, Godea sege amogi dige die diaua müä ilige dili namiäia imolömeläla Godea Abalahama e malö maade nebegi säla negei.

* **6:13:** Sege Godea hile nafolaila säi amoda Godeie mosö amoëe sähalea säi.

⁶ Godea gomalä säi. Die diaua mäu amoli elöe segea namolömelë. Ami gäheo i hädali biyidia galabaia hamoi gadoi hamolasisa neeve amo gaaluda, dolö elöea ili neala sëlasimolömelë.

⁷ Amamolö gaso, ili galabaia hamoi gadoi hamomäia hamolasilo fii amolibälä na gudimolömelë. Gudilahilä ili sege amo dígila awälähilä, sege wegi nea nïe ëi gauia adamolömelëla Godea säi.

⁸ Amase, Godea asialo made ado elöi säla negei amoie ea nofe negela Abalahamama gafodo damulasilo mala negei. Amala negei amo gadola Aisaga emea e ägülebeda segeyo gödögi Abalahamaea Aisagaie gafodo damulasi. Hobeala Aisagaie malö Yeigabamage amai. Amalahilä Yeigabaë malö nilile mäu giwilasi amolimage amai.

⁹ Nilile mäu gídälsä amolia giwi afädë Yosebema naabo gélahilä, eda Isibi segea galabaia hamoi gadoi hamolasilo namiäia odoama muni imolahilä muni nii. Isibi segea sigi asi gasoda, Godea e sigi nea

¹⁰ yöi elö elöla sulubadelä dibea amila e damula awäla ugila negei. Isibi sege beaha aligilo gini Felauë siigi, Godea Yosebegali hedabola dawadigilasiloge mala hedabi hamolasimäiage i. Amo bealahilä, Isibi udia dolöge, amase, ie mosö sulubadelage sigi namiäia Yosebe memelela ifosi.

¹¹ Amalahilä Isibi sege sulubadelagige Gainana sege sulubadelagige sidë i maasebegi, udia dolö edefade yösa nefolalo, nilile mäu ilia molö abidi galea walebelela hogoi gaso, afädë made beaglei.

¹² Aso, molö made nebegi, Isibi segea molö galeamelëla säi amo nabalahilä, Yeigabaea nilile mäu nelo amolima degabo mi gäwila afiamola sälähilä ili fisiga gai.

¹³ Amalahilä bu elö awäsebegi Yosebea ie edoolalima, nedä Yosebemelëla ulufadigila säla i. Amala sälähilä nebegi, Felauëa Yosebe sosogo amoge dawadigi.

¹⁴ Amalahilä, Yosebea ie eedo Yeigabala e sosogola Isibi misialola säsi. E sosogo gegedolada nabüla gifalädaifä odoai bia.

¹⁵ Misialola säsi amo nabala Yeigaba Isibi digala nebegi, hobeala e baagoi. Amalahilä nilile mäu amolalige baagosebegi,

¹⁶ ilile domalo amo Segeme segea gaula obégélahilä, sege dafidi Abalahamaea Segeme ami Hamolöe malöma baulo sege bidia niia ami bau.

¹⁷ Godea Abalahamama ado säla negei amo gausiala digamolö fu ga madesalea, Isilale udia dolö Isibi nefolalo amoli sosogo malei bäula besela galai.

¹⁸ Malei amala nebegi, hobeala beaha aligilo gini elö amea Yosebe made dawa nea, Isibi udia dolö sigi nelo.

¹⁹ Gini amea nili sosogo amoli dahila nealahilä, nilile mäu sëlasila, ilile malö dubo baagomäiä segea sadia gamalai.

²⁰ Amo gaalu, Moseseie emea e ägula misi, malö amoda Godeëe siigi hedabifali. Aube ohodoo eedo hü mosöa ami sigi nelo.

²¹ Amalahilä e segea negei dibegi, Felauë idiwia neala gaula awälähilä, hile malö folo wäla fosa nelo.

²² Amala fosololahilä ilia Isibüe dawadigilo amo sulubadela Mosesema olelei. Amasebegi ea ado adomolö amoge mala hamomolö amoge dolö geloi edefade nelo.

²³ Mosese e gäheo i nabüla biyidia baagilahilä, ie edoo Isilaleiä malö amoli neebea söfë moholö dialeala helësëi.

²⁴ Awälähilä ea beahamelebe Isibi dolö afädëa Isilale dolö afädë nufudaha neebe meli. Amalebe Mosesea Isilale dolö amo damula awäla Isibi dolö amo hü asiala hamoi amoie hü e bidigi nufudala baagoi.

²⁵ Mosesea helësëaleada, ie edoo amolia Godea Moseseie naaboea ili fisigämölö gabula helësëa dialeala helësëi. Gasoda, iliada amala made helësëi nefolalo.

²⁶ Amo aiyo amogi Mosese besela galala beahamelebe Isilale dolö äudä nudusa neebe bealahilä, ele neala aealasidelälähilä elema sähalea, Malö äudä-o, didoo madele. Halimu edogi nudusala nabi.

²⁷ Amala sälebe, mi hamola nudulo amea Mosese bobala sadia galahilä ema nabahalea, Di nilile beaha aligilo namiäiage, gudi mogelo namiäiage di nowëa memelesio.

²⁸ Aiyo dia Isibi dolö nufudadigi amo gadola nege nufudadigidelä misi nealela nabi.

²⁹ Amala säi amo nabalahilä Mosese e Midiana segea fisäla awäla nelo. Ami nea ie dolö malö äudä sogobai.

³⁰ Ami gäheo i nabüla biyidia baagilahilä, Mosese e sege nafade udia dolö aligilo made sege Sainai bi ga made neebea ami nebegi, i holöfali afädëgi nulo söägila selesia fii afädë Mosesea bimäia ulufadigila nelo.

³¹ Amala hamosebe amo beala Mosese e fudugilahilä ga madela hedabola fädäla bimolö awäha nebegi, Dafidilo Geloïie ado nabi.

³² Dafidilo Geloia sähalea, Neda die diado amolile Gode neawe, Abalahamaege, Aisagaëge, Yeigabaëge ilile Gode neawemelä säi. Amala sääbegi, Mosese e edefademalä budugila emo gigisëlahilä bimolö bedäla nelo.

³³ Bedäla nebegi Dafidilo Geloia ema sähalea, Sege di nebegoda na nihüle nafolai sege amea dia emo usililo salugai go giimo.

³⁴ Nie udia dolö Isibi nefolalebe amolima ilia edefademalä neala sälasisabe amo siia melimelä. Ili dudumigila düsa dibe amo nabalahilä, na ili damula awäla sigi obëgëmolöie digai neawe. Amai gabugi, hä misië, na di Isibi mosalahagomelä säi.

³⁵ Dafidi Mosese ema ilia habobalahilä ema sälä obëgësaleada, Di nilile beaha aligilo namiäiage, gudi mogelo namiäiage di nowëa memelesiola säi amoda Mosese amoma säi gasoda, selesaia fii afädë i holöfalgila ulufadigi amoë naaboea dolö amea ili sigi namiäiage damula mosäiäge Godea e fisiga galasimelä.

³⁶ Dolö amea Isibi segea neage, ödä duhulu eida Heale Uii dibeä ami neage, gäheo i nabüla biyidia sege nafadeia ami neage, hido elöige dolöea hamomolöi made gadoige hamola ili sigi asi.

³⁷ Mosese amea Isilaleë malöma sähaleada, Godea dilile didoomadila aligila afädë bea sälö ne gadoi dilile bea sälö memelela ifosimolömelä säi.

³⁸ Mosese amoda selesaia fii afädëa Sainai bia amila ema ado sälä iasolo amo gala sege nafadegi gegedolo amolibalä nelo. Nilile naado amolibaläge nelo. Ado diamolöi diamolö amo nilima sälä imäia ema i.

³⁹ Amaimo, nilile naado amolia ea ado säi amo gadola hamomolö habobalahilä, e bobala sadia gala ilile asigida Isibi obëgësa nelo.

⁴⁰ Amala asigila nea ilia Alonoma sähalea, Niligali gode odoa naaboea hamomalo, iliadale nill sigi mosäia. Mosese amea nili Isibilahilä segea moholöie sigi nelo amoma edo gadoi besela galaidu nilia dawa madela säi.

⁴¹ Amala säsolo amo gala ilia sugua afädë gao emalö gadoi naaboea hamolahilä wäfälä gode amoma sugua gadoi elö elöla nufudala göa nelegela i. Nilia naaboea hedabi hamoi gabula helësähilä ilia edefademalä obeägisa nelo.

⁴² Amala hamolebe Godea ili baagi iala ilia mu ilibia gasumilima göa nelegemäia fisigisi. Amo gadola bea sälöe bebagi dëdëla negei amo gowe.

Isilale fii dili-e, gäheo i nabüla biyidiagi sege nafadegi nea, sugua gadoi nufudala göa negela negali iledu.

⁴³ Amaimo, Molegeië balai mosö dilia gaula asi. Amase, dilile gode Lëfanaë gasumilä gadoige, dilia göa nelegemolöie naaboea hamoi amo dilia gaula asi. Dilia amala hamoi amea na dili Babilono holöbö baagia gala bobala mosäia fisiga gamolömelä dëdëla negei dialea. *Amosi 5.25-27*

⁴⁴ Gode ilibälä neebe amoë helësäla balai mosö amo nilile naadolalibalä sege nafadeia ami nelo. Mosö amoda Godea Mosesema gowe gadoi hamomalola sälä olei amo gadola ilia hamoi.

⁴⁵ Hobevala nilile naado amolia ilile eedo bedefala balai mosö amo gaula Yasuabalä asi. Yasuabalä awäha nea Godea udia dolö fii odoa nefolalo amoli nesila digila sege amo iligali bedefala aligi awäha neada balai mosö amo gaula awäha nelo. Amalahilä balai mosö amo nebegimu beaha aligilo Gini Debidi besela galai.

⁴⁶ Godea ema obeägisebegi ea Godema nabahalea, Na mosö afädë Yeigaba fii amolile ulimolöda dofealela nabi.*

⁴⁷ Amala nabi gaso, Solomonoea Godeëe mosö uli.

⁴⁸ Amai gaso, Ilibia Edefade neebe ameada mosö naaboea uligida aligilo made nea. Bea sälöea säi amo gadola.

⁴⁹ Dafidilo Geloia sähalea, Muda nüe beaha aligilo filo dialeamelä. Amase, naga föida nüe emoea emesaia idala filo dialeamelä. Dilia ne namolöda mosö abodo gadoi olasimolö. Amase, ne hele fimolöie sege fuda abidi dialea.

⁵⁰ Nelebo dibe goda sulubadela nüe naaboea hamoi madelela säila *Aisaea 66.1, 2*

⁵¹ Aso, Sidibenja ilima sähamu nea sähalea, Dilile iso asigi geloifalü nebegi, bobaeage gëheage asigi afädë made negei amo wälasi nebegi. Eleloji Gesamima habobahamu nebegi. Dilida diliile diado amoli nelo amo gadoimou nebegi.

⁵² Bea sälö nefolalo amoligi afädë dilile diado amolia neala made sësa neloda nowë. Siiba dolö mogoifalü moholömelä sälä digi amolige ilia baagomäia nufudadigisa nelo. Amase, walio dilia dolö amo hololölahilä baagomäia nufimelä.

* **7:46:** Mosö amoda Yeigaba fii (Isilale udia dolö) Godegali nelebo odala iala ie ëi gauia adamolöie gobela ilo mosö.

⁵³ Diligali Ado säla negei amo selesaia dolöma aulo negela i amo dilia gaula nea, amo made hamolo nebego dilia amaila Sidibenia säi.

Ilia Sidibeni igia nufudala baagoi

⁵⁴ Sidibenia ado säi amo nabalahilä, ilia edefade mihalälä ema bese ali nalëgëi.

⁵⁵ Amasebegi, Sidibeni ema Eleloï Gesami nobala nea, ea selesaia mosöa sida adogola nea beahamelebe, Godeie yo digalo hido elöi amoge, Yesu e Godeie naabo dafädimadi neebe amoge meli.

⁵⁶ Säla nea sähalea, Bimo. Selesaia mosö doga negei dibe amoge Dolöie Malö amo Godeie naabo dafädimadi neebe amoge beahameläla säi.

⁵⁷ Amala säi amo nabala, ilia gelola hoala digila naaboea ilile gëhe galahilä, e neebea gaula fodolofalä nawela awäla

⁵⁸ e gaula gaamu yala baagia sadia galahilä, e baagomäia igia nufudaha nelo. Dolö dafidi ema babala sälo amolia ilile fagulo sedade daia salugai amo gilahilä, malisä afädie emo mia nidila negei. Malisä amoie éida Solo.

⁵⁹ Ilia Sidibeni e igia nufudaha nebegi, ea Godema adosalea, Dafidilo Geloi Yesu-o, dia nä gesami nea nimola säi.

⁶⁰ Amala sälähilä, emo gumu sasagala salea, gelolafalä sähalea, Dafidilo Geloi-e, ilia nafade hamosebe goweieda ili sé imabiola sälähilä, Sidibeni e süwia dilo wäla adi.

8

¹ Sidibeni nufudadigi amogi Soloea ie siigi dofea hamoila helësëi.

Soloea Godea udia dolö wela ifosi nefolalo amoli neala sëlasisa nelo

Segeyo amo gaalu, Sidibeni nufudahilä, Godea Yalusaleme udia dolö wela ifosi nefolalo amoli mi gäwila edefademalä gelola neala sëlasisa nelo. Amalebe ili sulubadela fisäla awäla Yudia segeamadige Samelia segeamadige dusudasila afiha maadei. Abosolo ilimu Yalusaleme ami nelo.

² Dolö odoa Godeie mala nabelo nefolalo amolia edefademalä didigaola Sidibenië domalo bausi.

³ Amalahilä Soloea udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoli nufudala iälalesa nelo. Amala hamosa nea mosö neebe amo sulubadelagi awälähilä, udiage dolöge gaula dusugaia awäla galabaia negesa nelo.

Samelia segea Ado Mala Hedabi säla i

⁴ Udia dolö fisäla dusudasila afiai amolia sege ili afiaind amo sulubadelagi Ado Mala Hedabi säla iia afiai.

⁵ Amala afialähilä, Filibi Sameliaie gaamu afädë dibea ami awälähilä, ea ilima sähalea, Godea Afädë Memeli amo hä misi neameläla säla iaha nelo.

⁶ Filibia ado säla i amo udia dolö gegedoi amolia hedabola nabalahilä, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamola digisebe amo beala ili sulubadelaea ea ado säsebe amo nabaha nelo.

⁷ Amaha nea, udia dolö yafiemä mugabe fedai nefolalo amoli nesila digisebegi üalala gäwila doadigila awäla digi, amase, dolö emo nafadeige, dolö fii siige yafie wahila digisa maadei.

⁸ Amala hamosebegi, gaamugi ami fii udia dolö amolia edefade obeägisa nelo.

⁹ Gaamugi ami dolö afädë ie ei Saimono sulo. Dafidida ea golë hamosa nelo. Samelia fii udia dolö fudugimäia elö elöla hamosa nelo. Ea hümu sähaleada, Neda ei sälo edefademeläla sälo.

¹⁰ Amase, dolö odoa ei säloge, memassage sulubadelaea Saimonoie ado nabaha aligilo. Amoli sulubadelaea sähaleada, Godeie geloi amo ilia Edefadela sälo amoda amola sälo.

¹¹ Saimonoea segeyo yafiegä golë hamosa nelo amogi ili neala fudugilasilo amea ilia ea säsebe amo nabaha nelo.

¹² Amai gaso, Filibia ilima Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoiege Yesu Gelesoie eëige Ado Mala Hedabi säla iäsebegi, uidiaage dolöeage, asigi afädë negesebegi, ödägi gei.

¹³ Amase, Saimono eege asigi afädë negesebegi ödägi gei. Amalahilä e Fililibalä nawesa nea, dolöea hamomolöi made gadoige, geloi melélo made gadoige hamosebe amo bealahilä Saimono e fudugi.

¹⁴ Abosolo dolö Yalusaleme nefolalo amolia Samelia ilia Godeie ado mala neala gausaleala säi amo nabalahilä ilia Fidale Yonele ili neebea fisiga gai.

¹⁵ Amala säsebegi, ele awäla besela galalahilä, elea Samelia udia dolö amolia Eleloï Gesami nimäia Godema adolas.

¹⁶ Mida, Eleloï Gesami ilibalä digala made nelo. Yesuie eëigimu ödägi gesa nelo.

¹⁷ Godema adolasilahilä, elea ilima naabo negesebegi ilia Eleloï Gesami nii.

¹⁸ Abosolo äudä amolea naabo negesi amea Gesami iasebe amo Saimonoea bealahilä, ea muni iahagolahilä

¹⁹ sähalea, Na afädëma nïe naabo negesisegi Eleloï Gesami nimolö amoë geloi amo nema imäiamelëla sää.

²⁰ Amala sälebe Fidaea ema säla obögësalea, Godea memalä ïmolö amogi dia munia nimolö helësëi amea, dige dïe munige haligila heli segea mosäiamelë.

²¹ Die iso asigi Godeie siigi mogoi made nebegó. Ameada alia hamoi hamosebewegida dofå dia hamomolöi mademelë.

²² Dia nafade hamomolö helësëi amoë asigi besumalo. Amalahilä, dïe isogi nafade asiaala helësëi amo hëmäta Dafidilo Geloima adomalo.

²³ Na sää amoë mida, gesami aulo gamogai amo dïe isogi nobalahilä, nafade hamomolö amea dia gide begei dibe go beahamelëla Fidaea sää.

²⁴ Amala sääsebegi, Saimonoea säla obögësalea, Alia sää amo gadola nema made hamomäia Dafidilo Geloima nïe adolasimola sää.

²⁵ Amalahilä elea Yesuea elema hamoi amo säla i. Amase, Dafidilo Geloïie ado malage säla ialahilä Yalusaleme obögëgi. Obögësalea Samelia segeie gaamu holöfali dibeadi amogi Ado Mala Hedabi säla olelela aliligi obögëgi.

Filibia Idiobia dolöma Ado Mala Hedabi säla i

²⁶ Amalahilä Dafidilo Geloïie selesaia fii afädëa Filibima sähalea, Yalusaleme Gasa segea aulo idi gumadi mosalo. Idi sege nafadeido aulo amogi mosalola sää.

²⁷ Amala sää amo nabalahilä Filibi e nowela asi. Idi amogi awäha nebegi, Idiobia dolö afädë idiafa gausiai. Dolö amoda dafidi iso neadigi nelo. Dolö ameada Idiobia uidia dolöie beaha aligilo gini uidia ei Gädasi sulo amoë muni nelegeige beaha aligilo nelo. Dolö amoda Yalusaleme ami Godeie ei gauia adala Godema adomolö asi

²⁸ obögësalea, galo sugua hosima begela dusugala aulo amogi filahilä, bea sälo Aisaeaea bebagi dëdëla negei dibe amo nidela aligi awäha nelo.

²⁹ Nidela aligi awäha nebegi Gesamia Filibima sähalea, Di awäla galo mia ga madela, galo awäse amo gadola mosalola sää.

³⁰ Amala sääsebegi, Filibi e baluluia galo awäse amo gadola awäla nebegi, Idiobia dolö amea Aisaeaea bebagi dëdëla negei dibe amo nidese nabi. Amo nabalahilä Filibia ema nabahalea, Ado nidese gofeda helësësebelela nabi.

³¹ Amala nababebagi, ea säla obögësalea, Afädëa goë mida gowemelëla nema made säla iaseda, na abeahäla helësemolödula sää. Amala sähahilä ea Filibima sähalea, Galodaia haligila fidelä fedala fimola sää.

³² Bebagi ado säla dëdëla negei nidei amoda gowe. Sugua sibi baagomäa nufulö sigi awäsebe amo gadolage, sibi emalö hilü damusegi, nafi dagala adolo made amo gadolage, ea nafi made dagai.

³³ E neala hewalasihilä ie gudi mogola made säsi. E nagadaia namolöda aligila wagai amoë yaua mäuië ado nowëa säsimalöla

Aisaea 53.7-8

³⁴ Idiobia dolö amea Filibima nabahalea, Bea sälo amea, amo sää amo nowëie helësëla sää gabu, hii e helësëla sää gabule ma, elöie helësëla sää gabulela nema säla imola nabi.

³⁵ Amalebe Filibia dafidi ado dëdëla negei nideia amila mi gäwila Yesue Ado Mala Hedabi dolö amoma säla olelesa nelo.

³⁶⁻³⁷ Ele idiafa awähalea ödä afädë dibeä ami besela galala Idiobia dolö amea Filibima nabahalea, Bimo. Ödä dialea. Ne ödägi gemolö amo nelebo afädëa dofogamolöi gabulela nabi.*

³⁸ Amalahilä ea galo gaulo amoma beaha namiëlahilä, eäge Filibige helegela ödägi digala aligilahilä Filibia e ödägi gelasi.

³⁹ Ele ödägila fedalahilä, Dafidilo Geloïie Gesamia Filibi fodolofali sogobala gaula asibua Idiobia dolö amea e bu elö made meli. Amalahilä ea obeägila nelea hii aulo idi amogi asi.

⁴⁰ Filibi e hä Asodasa gaamua neebe meli. Amalahilä e segea amila doadigila awäla gaamu dibe sulubadelagi nawesalea, Ado Mala Hedabi olelela aliligi awäla Sisalia gaamugi besela galai.

9

Solo e asigi besui

* **8:36-37:** Uluguea beba gowe dëdëi amogi hobeala dolö odoaea ado odoa neala baala, damo 37 dëdëi. [37 Amala sälebe Filibia säla obögësalea, Die bobaea gelola asigi afädë negei nea galëda, ödägi gemolöi dialeamelëla sää. Amala sälebe dolö amea sähalea, Ä, asigi afädë negei neawe. Yesu Geleso e Godeie Efege neala helësëlahilä gaula mogosamelëla sää.]

¹ Amo gala Soloea Dafidilo Geloïë bëgëla aulo nefolalo amolima sëlasila nufudadigideläla gelola sähamu nelo. Ea gobela ilo Busa Edefade neebea ami awâlahilä sähalea,

² Gedolo mosö amoli beaha aligilo Damasaga nefolalebe amolima idulä, beba afädë dëdëla imo. Yesuïe Idigi aulo nefolalebe, udiage dolöge, beagoleseda, nafodolahilä Yalusaleme sigi obëgëdeläla sää.

³ Amalahilä, Solo e Damasaga suägilä nebegi, mudaiala yo digalo maala fodolofalï ema sege yabagelelo wäla yabagelei.

⁴ Amea e nagadaia digai dibegi, afädëa ema sähalea, Solo-o, Solo-o, edogi dia ne neala sëlasilala sää nabi.

⁵ Amo nabalahilä ea sää obëgësalea, Dafidilo, dida nowëla nabi. Amala nabasebegi, ea sää obëgësalea, Neda Yesu, dia neala sëlasilo amomelë.

⁶ Di hä nowela Damasaga gaamugi mosalo. Dia hamomolö amo ami sää ïmolömelëla sää.

⁷ Dolö odoa Solobalä asi amolia adola made aumala nelo. Ado sääse amo nabi gaso, dolö hodo made meli.

⁸ Solo e digai amo noweia adalahilä si fisigäla meli gaso, nelebo bimolö uli meli. Uli galebeda ilia e nabelela gaulahilä sigi awâla Damasaga besela galai.

⁹ Besela galalahilä, ami segeyo ohodoa nelo amogi bimolö uli nea, molö ödäge made naala nelo.

¹⁰ Damasaga ami bëgëla aulo afädë nelo. Amoïe ëida Ananaiasa. Ea sosoäla awâla beahaleamelebe Dafidilo Geloia wela sähalea, Ananaiasa-ola sää. Amala säsebegi, ea sää obëgësalea, Dafidilo Geloï-e, ne neawela sää.

¹¹ Amasebegi Dafidilo Geloia ema sähalea, Di nowelahilä idi gogi mosalo. Idi amoïe ëida Mogoi Idi. Amogi awâlahilä Yudasäie mosöa besela galamolöie nowela mosalo. Yudasäie mosöa besela galalahilä dia Dasasa fii dolö afädë ei Soloda salealela nabualo. Mosalola sää amoïe mida, ea Godema adosa neebe amoïe.

¹² Ea sosoäla awâla beahaleamelebe ie si hedabomäia dolö afädë ëida Ananaiasa maalahilä ie naabo negesi melila sää.

¹³ Amala sälebe Ananaiasaea sää obëgësalea, Dafidilo Geloï-e, dolö goeada udia dolö dihile nafolai Yalusaleme nefolalo amolima nafade edefade hamoimelëla udia dolö yafiea sää amo na nabimelë.

¹⁴ Nili neebea wige udia dolö die ei gauia adalo amoli sulubadela nafodomolöie gobela ilo busa nefolalo amolia ema geloi ïmelëla sää.

¹⁵ Amala säsebegi, Dafidilo Geloia ema sää obëgësalea, Mosalo. Dolö amoda nïe hamoi hamolasilo namiäia memeleimelë. Eada udia dolö fii odoa amolige, beaha aligilo gini nefolalebe amolige, Isilale udia dolö nefolalebe amolige, nïe ei ilile siigi sämäia memeleimelë.

¹⁶ Ea nïe eigi sé elö elöla molö amo na ema olemolömelëla sää.

¹⁷ Amala sää amo nabalahilä, Ananaiasa awâla besela galalahilä mosö amogi nogila digai. Digalahilä ea ema naabo negesila sähalea, Nedoo Solo-o, Dafidilo Geloia ne wi misialai, di wi maahalea Yesu idiafa dia meli amea. Die si bu bimäiage Eleloï Gesami dima nobamäiage ne misialaila sää.

¹⁸ Amala sälebe fodolofalï seme bebe gadoi Soloïe siigila digalahilä ea bu bimolöi meli. Amalebe Solo e hä nowelahilä, ödägi gei.

¹⁹ Ödägi gelahilä, molö naala gelola obëgëei.

Solo Damasaga nea Yesuïe mala sää iaha nelo

Damasaga nea Solo e bëgëla aulo amolibälä segeyo odoa nelo.

²⁰ Beaha aligila made fodolofalï gedolo mosöa awâla nea, ea Yesuda Godeïe Efege neamelëla sää iaha nelo.

²¹ Amalebe ea ado sää amo nabelo amoli sulubadelaea fudugilahilä sähalea, Udia dolö ei go gauia adalo amoli Yalusaleme nufudadigisa aligilo amo e madele. Yawewe amala hamomolöie ili nafodolahilä gobela ilo busa nefolalebea ami sigi gaula moholöie nisi madelela sää didigai.

²² Amalo gaso, Soloea edefademalä gelolasila ado mala sää iaha nelo. Sää iahalea Afädë Memeli amoda dofä Yesu e neamelëla sää amo Yu udia dolö Damasaga nefolalo amolia nabala fudugila, dofä säsebelä helëselahilä, sää obëgëmolö asusugai nelo.

²³ Segeyo yafie baagilahilä, Yu ili gegegedola Solo baagomäia nufidedelämëla sää didiäha dilo.

²⁴ Amala didiäi amo Soloea nabi. Ilia segeyo sulubadela gasi esoage Damasaga gaamu yalala amalela digi amoïe idi nogila digalo amo sulubadela Solo e baagomäia nufulöie idia negesamu nelo.

²⁵ Amala hamosa nebegi gasi afädëgi Soloïe bëgëla aulo nefolalo amolia Solo adu gadoigi salalahilä yala baagido éfëa begela fisiga idai.

Solo e Yalusaleme nelo

²⁶ Solo e Yalusaleme awäla, Yesu bëgëla aulo amolibalä gedola namolö helësëi. Amala helësëla nebegi, eda Yesu bëgëla aulo made neala helësëla sulubadelaea bedäha nefolalo.

²⁷ Amalo gaso, Banabasaea e sigi awäla abosolo amoli neebea ami asi. Sigi awälahilä ea abosolo amolima Solo e idiafa awäha nebegi Dafidilo Geloi meli amoge, ea Soloma ado säi amoge, ilima awala säla i. Amala säla ialahilä Damasaga awäla Soloea Yesüe eigi ie ado mala gelola säla i amoge ilima awala säla i.

²⁸ Amala sälähilä Solo e ilibala gedola nea, Yalusaleme sege sulubadelagi awäha nea, Dafidilo Gelooi eigi gelola säla iaha nawesa nelo.

²⁹ Amala säla iaha nea, ea Yu dolö Giligi ado adolo nefolalebe amolibalä ado adosa nea gëgësa nelo. Gëgësebegi ilia e baagomäia nufulöie idi hogosa nelo.

³⁰ Amala hamosa neamelëla säi amo nabalahilä edoolalia Solo Sisalia sigi awälahilä e Dasasa mosäia ifola asi.

³¹ Amala hamolahilä, Yudiage Galilige Sameliage udia dolö Godea wela ifosi nefolaloa ami aeaeala nelo. Amala nea ili neala gelolasisebegi, Dafidilo Gelolibalä bedäla nagadaiala nelo. Elelo Gesamia ilile asigi falagaselasisebegi, udia dolö odoaea asigi afädë negela ilima disa maadei.

Fidaea Eniasa wahilas

³² Fida e sege sulubadelagi nawesalea, udia dolö Godea hile nafolai Lida gaamugi nefolalebea amige digala nelo.

³³ Digala nea segea ami dolö afädë fii si dibe meli. Dolö amoie eida Eniasa, e imididaia diasii dibegimu gâheo i gödölsi baagi.

³⁴ Fidaea ema sähalea, Eniasa-o, Yesu Gelesoea di wahilasisebego. Nowelahilä die fëo galimola säi. Amala säi amole e fodolofali nowei.

³⁵ Udia dolö sulubadelala Lidalage sege Salonorlage ili sulubadelaea e bealahilä Dafidilo Geloina asigi besui.

³⁶ Yesu bëgëla aulo udia afädë ei Dabida, Giligi ado adola ei elöda Dogasa, e Yoba filo. Udia amea hamoi hedabi hamosamu nea. Udia dolö busadäoi nefolalebe amoli ugila negesamu aligilo.

³⁷ Amala hamosa sebegi e olola baagoi. Baagosebegi odoaea ie domalo nigime hëla hogoli ilibia afädëgi nea negesi.

³⁸ Yoba gaamu amoda Lida gaamu ga madela negei. Bëgëla aulo nefolalo amolia Fida segeyo amo gala Lida neai amo nabalahilä, ilia dolö äudäma e neebea bea mosalai. Awälahilä elea ema sähalea, Saula made, nili nefolalebea fodolo misialola säla i.

³⁹ Amala säla iäsebegi, Fida e nowelahilä hiligila obégëi. Besela galalahilä hogoli ilibia amogi ilia e sigi asi. Sigi awälahilä udia didalo nefolalo amoli e neebe gaalu ga madela nefolaleda didigaola fagulu sedadegé fagulo odoage Dogasaea hñ e made baagola salea hamoi dilo amo ema nidila olei.

⁴⁰ Fidaea ili sulubadelala afiahä maademolahilä, emo gumu sasagala salea Godema adoi. Amala adolahilä Fidaea ie domalomadi besua galahilä sähalea, Dabida, nowemola säi. Amalebe udia amea si fisigäla Fidama bealahilä e nowela fii.

⁴¹ Amala hamolebeda Fidaea udia amoie naabogi nabelela nowela ifosi. Ifosilahilä Fidaea udia dolö Godea hile nafolai nefolalo amolimage, udia didalo amolimage mofiamolahilä, ea udia wahi neebe amo ilima olei.

⁴² Amala hamoi amo Yoba udia dolöea dawadigisa maadelahilä yafiea Dafidilo Geloina asigi afädë negei.

⁴³ Fida e segeyo yafie Yoba segea ami nelo. E ami nelo amoda dolö afädë ei Saimonobalä nelo. Saimono ameada sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöie daiaha aligilo.

10

Selesaia fii afädë maalahilä Goniliásama ado säla i

¹ Sisalia gaamugi ami dolö afädë nelo. Ë eida Goniliásaa. Eada ami dolö hädali afädë beaha aligilo nelo. Hädali afädë amoda hädali gafeia amoligi, hädali gafeia amolile eida Idali Ami Dolöla sälo.

² Goniliásaa eada Godea hamei dibe amomu hamolo nea, Godebalä bedäla nagadaiala aligilo. Ë mosöa nefolalo amoli sulubadelaeage amalo. Eada busadäoi neebe amoli ugila negela muni nelegeige iaha aligilo nea, segeyo sulubadelagi Godema adolasisa aligilo nelo.

³ Amala hamosa nebegi segeyo afädëgi eso bëgisebe amo gaalu, Goniliásaea sosoäla awäla beahaleamelebe, Godeë selesaia fii afädëa e neebea maalahilä ema Goniliásaa-ola säsebegi ea fädäla meli.

⁴ Amala säsebegi, ea bedälahilä, selesaia fii amoma siila dialea nabahalea, Dafidilo, edola nabi. Amala nabasebegi, ea ema säla obögësalea, Dia Godema adosa aligilo amoge, nelegei muni busadäoi amoligali iaha aligilo amoge Godea bealahilä di helësëa neamelë.

⁵ Amaimo, dolö afädë Saimono, ie ëi elöda Fida, amoda di neebea gui misiäia dolö odoaea Yoba bea mosalamalo.

⁶ Dolö amoda edaoa Saimonoë mosöa söfë misi saleamelë. Saimono ameada sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöie daiaha aligilo. Ëe mosöda duhulu agesugi neamelëla säi.

⁷ Selesaia fii amea ema säla iala asibua Goniliäsaaë ie hamoi hamolasilo äudä nelo amolege, amase, ami dolö afädë Godea hamei dibe amomu hamolo ebalämu aligilo amoge, ohodoa amoli misialolahilä,

⁸ nelebo e neebea maala hamoi amo sulubadela ilima fädälä säla iaha maadelahilä ea ili Yoba mosaloi.

Fidaea sosoäla awäla meli

⁹ Amo aiyo amogi ili awäla idiafa eso mogogi suägila gaamu ga madela awäha neebe amo gaalu, Fidaea Godema adomolö mosö figi baledeidaia fedai.

¹⁰ Fedalahilä adosa salea, Fida e südäe baagosebegi molö molö helësëi. Odoaea molö giala daiasebe amo gaalu, Fida e olobola salea sosoäla awäla meli.

¹¹ Beahaleamelebe mu doga negelähilä nelebo afädë fagulo gadoi edefade bidi biyidiagi gaulahilä nagadaa fisiga idogosebe meli.

¹² Amodaia ami hogoi elö elöige, nagadaia hagömöea aulo elö elöige, hagila aulo haea elö elöige sefolalebe meli.

¹³ Amo beaha nebegi, ado afädë sähalea, Fida-o, nowelahilä dia nufudala muöla säse nabi.

¹⁴ Amala säi amo nabalahilä Fidaea säla obögësalea, Dafidilo Geloi-e. Ai, made molö. Nilä made mualaise, nelebo die siigi dofear madege, na afädë dofä made maimelëla säi.

¹⁵ Amala sälebe, ado amea bu elö ema sähalea, Godea dofear muöla säi amoda ie siigi dofear madela sämabiola säse nabi.

¹⁶ Amo gadola bu ohodoala hamolahilä fodolofalä nelebo fagulo gadoi amo mudaia dusugala neasebe meli.

¹⁷ Sosoäla awäla meli amo Fidaea mi edoiedula asigi säösäola hehelësëa sebegi, dolö ohodoa Goniliäsäe mosöala misi amoli maalahilä, Saimonoë mosö abidi neala nalaba awäla beagolelahilä, idi galo mia ami segeamadi nelo.

¹⁸ Idi galo baagido segea nea wala nabahalea, Dolö afädë Saimono, ie ëi elöda Fida, mosöa gui sebelela nabi.

¹⁹ Sosoäla awäla meli amo Fidaea edodula hehelësëamu sebegi Gesamia sähalea, Nabuo, dolö ohodoaea di hogosa nea.

²⁰ Di hä nowela digamo. Ilibalä moholö amogi dia asigi säösäomabu. Na ili fisiga weila säi.

²¹ Amala säsebegi, Fida e digalahilä dolö amolima nabahalea, Dolö dilia hogose amoda nemelë. Edoëe misila nabi.

²² Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Godeë selesaia fii afädëa ami dolö hädäli afädë beaha aligilo Goniliäsama sähalea, Fida di neebea misialalamalo. Ea säse amo dia nabualola säimelë. Goniliäsada dolö asigi mogoi, Godebalä bedälä nagadaiala aligilo neamelë. Yu udia dolö amoliage e asigi mogoi neala sälomelëla säi.

²³ Amala säsebegi, Fidaea ili mosöa digafiamola sälähilä, ili ami adi.

Fida e Goniliäsaaë mosöa asi

Diala nowela hiligila afiai. Edoolali odoa Yoba gaamugi nefolalo amolige hiligila afiai.

²⁴ Amo aiyo amogi e Sisalia gaamugi besela galai. Gaamugi ami Goniliäsaaë ili beaha nelo. E sosogo amolige e damelëfali amolige misialolahilä, ili gegedola beaha nefolalo.

²⁵ Fida e digala besela galasebegi Goniliäsaaë maalahilä, ie emo mia gumusula dia idogoi.

²⁶ Amala hamosebegi, Fidaea e nabeleia idahalea sähalea, Di nowemo. Nege dolöfämelëla säi.

²⁷ Fidaea ebalä adodola mumusogi digahamelebe udia dolö yafie gegedoi dibe meli.

²⁸ Bealahilä ilima sähalea, Afädë Yu dolö neebe amogida udia dolö fii elöbalä aligilo madege, amase, söfäge aulo madela säla negei amoda dilia dawadigi nebego. Amala hamolo gaso, dolö elöma dida nafade, amase, Godeë siigi dofear madela made sämäia Godea nema oleimelë.

²⁹ Amalebe misialoi amogi na säla obögëla made, ne misimelë. Amaimo, mi edoëe ne misialaila nabahala nabi.

³⁰ Amala nabasebegi, Goniliäsaaë sähalea, Gomoë gahada deadi walio neebe we gadola eso bëgisebe amo gaalu, nihü mosöa Godema adosa sebegi, dolö afädë fagulo hedabi eleloi salugai nie odagia maala nelo gabio.

³¹ Amala maala nea ea sähalea, Goniliasa-o, dia Godema adoi amo ea nabi. Amase, dia nelegei munige busadäo amoligali iaha aligilo amoge Godea made elaboi nea.

³² Dolö afädë Saimono, ie ēi elöda Fida, e Yoba gaamugi neamelë. Dolö odoama bea mosalamalo. Dolö amoda edaio Saimonoë mosöa söfë misi saleamele. Saimono ameada sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöie daisha aligilo. Ie mosöda duhulu agesugi neamelëla säi.

³³ Amala sälebe na fodolofali di bea mosalola säi. Nabalahilä misi goda hedabi hamoi. Nesege. Amaimo, Dafidilo Geloi sulubadela dima sämäla säi amo gadola säsebe amo nabulö nili sulubadela Godeite sidaia gedola saleawela säi.

Fidaea Goniliasa-ae mosöa Ado Mala Hedabi olelei

³⁴⁻³⁵ Fidaea sähalea, Godea udia dolö sulubadela memeleta made, fii sulubadelaea ebalä bedäla nagadaialahilä, mala mogoi hamosa nefolalebe amoli Godea hulu helësëla obeägilo neeve amoda, dofä na walio beagolei neawe.

³⁶ Godea neala dulasilo Ado Mala Hedabi Yesu Geleso aulodaia nea säla, Isilale udia dolöma säla i amo dilia dawadigi nebegó. Yesu Geleso amoda udia dolö sulubadelaie Dafidilo Geloi nea.

³⁷ Yonea ödägi gelo mala oleleibua, Galili ami mi gäwilahilä, Yudia sege sulubadelamadi hamoi amo dilia dawadigi nebegó.

³⁸ Ami hamoi amoda gowe. Godea Nasalese fii Yesu memelela Eleloï Gesamige, geloige, ema söga negesebegi, Gode ebalä nelo amea Yesuea fufuia nawesa nea, udia dolöma hedabi hamola digi, udia dolö mugabe busäie geloi hawa nefolalebe amoli sulubadela wahila digi amo dilia dawadigi.

³⁹ Ea Yalusaleme neage, Yu udia dolöie sege sulubadelagi neage hamoi amo nilia beaha maadei. Ilia ja baagomäa iigi baala negeimelë.

⁴⁰ Amaimo, segeyo äudä nelolahilä osodagi Godea dolö amo nowela ifosilahilä, udia dolöea bimää olei.

⁴¹ Amala olei amoda, udia dolö sulubadelama made, Godea e bimää memeleiamu meli. E baagola nowesebegi ebalä molö ödäge naha aligilo neeve nilimamu oleimelë.

⁴² Ea nilia sähalea, Udia dolöma ado mala säla iahalea, udia dolö dafidi baagoi amolilege walio nefolalebe wilelege gudi mogelo namiäia Godea ne memelela ifosila säla ïmalola säi.

⁴³ Dafidi bea sälo nefolalo amoli sulubadelaea ie helësëla bea säla sähalea, Ema asigi afädë negei nefolalebe amolia nafade hamoi amoda Godea ie ēia hëla digimolömelëla säi.

Godea udia dolö fii odoagali Eleloï Gesami i

⁴⁴ Fidaea ado amo, aso, sähä nebegimu, Eleloï Gesami udia dolö ea säi amo nabaha sefolalo amoli sulubadelama digai.

⁴⁵ Asigi afädë negei gafodo damulo Fidabalä misi amolia Eleloï Gesami memalä udu ilo amo fii odoama söga sali amo beala fudugisa dilo.

⁴⁶ Fudugi amoie mida gowe. Udia dolö amolia ado elö säla, Gode eda edefade neala säse nabi amogi. Amalahilä Fidaea nabahalea,

⁴⁷ Nilia Eleloï Gesami nii amo gadola nii amoli ödägi made gemolöila sämölöi nealela nabi.

⁴⁸ Amala nabasebegi, ea Yesu Gelesoie ēigi ödägi gemalola säi. Amalahilä ilia ema segeyo odoa ilibalä namolömelëla säla gauia idai.

11

Fida e Yalusaleme awälahilä nelebo hamoi säla i

¹ Abosolo iliage edoolali Yudia sege sulubadelagi nefolalo amoliage nabahalea, udia dolö fii odoa amoliage Godeie ado mala neala gaui neala säi amo nabi.

² Nabalahilä nea, gafodo damulo dolö odoaea Fida Yalusaleme awäla besela galasebegi, ilia ema nemoi.

³ Nemola sähalea, Dia dolö gafodo made damui nefolalebe amolile mosöa digalahilä, ilibalä molö gedola naha sulo gabiola säi.

⁴ Amala säsebegi, Fidaea nelebo dafidi mi gäwila hamoi amo ilima awala sähalea,

⁵ Ne Yoba gaamugi Godema adosa sebegi, ollobola salea sosoäla awäla beahaleamelebe, mudaiala nelebo fagulo gadoi edefade bidi biyidiagi gaulahilä ne mia fisiga idogosio.

⁶ Fisiga idogosebegi fagulo gadoi amogi na siila fädäla beahalemebe, sugua foi elö elöige, hogoi odoage, hagömoea aulo gadoige, hagila aulo haeage sefolalebe meli.

⁷ Beaha nebegi nema ado afädë sähalea, Fida-o, nowelahilä dia nufudala muöla säse nabi.

⁸ Amo nabalahilä na säla obëgësalea, Dafidilo Geloi-e. Ai, made molö. Nilia made mualaise, nelebo dëi siigi dofea madege, afädë nüe nafia made maimelëla säi.

⁹ Amala sälebeda ado amea mudaiala bu elö sähalea, Godea dofea muöla säi amoda ie siigi dofea madela sämabiola säse nabi.

¹⁰ Amo gadola bu ohodoala hamolahilä nelebo amoli sulubadela mudaia dusugala neasebe meli.

¹¹ Amo gala dolö ohodoa Sisaliala fisiga gai amoli mosö ne neebea ami maala besela galasio.

¹² Besela galasebegi Gesamia nema ilibalä moholö amogi dia asigi säösäomabula sää. Amala säsebegi, nedoo gafeia amolalige nebalä awälähilä, nihiligilä dolö amoie mosöa nogila digai.

¹³ Digalahilä ea nilima sääla iahalea sähalea, Selesaia fii afädë née mosöa maase meli. Selesaia fii amea sähalea, Dolö odoa Yoba mosaloi, amoli awälä dolö afädë Saimono, ie éi elöda Fida, e misiäia bea mosaloi.

¹⁴ Ea ado mala sääla iasebe amea dige die mosöa neebe amolige dili sulubadela damula moholömeläla sääla sää.

¹⁵ Amaimo, na ado sähä nebegi, Eleloï Gesami dafidi mi gäwila nilima digai amo gadola ilimage digasio.

¹⁶ Amala hamolebe na helésela obégësalea, dafidi Dafidilo Geloia ado sää amo gadola, Yoneada ödäea gesa nelo, dili Eleloï Gesamia gemolömeläla sää amo helésela obégëimelé.

¹⁷ Dafidilo Geloï Yesu Gelesoma asigi afädë negesebegi, Godea niligilä i amo gadola, iligalige iasebegi, na Godema iligali amala ïmabula sämölöi nelolela Fidaea sääla wagai.

¹⁸ Amala sää amo nabalahilä, ilia bu sääla obégëla made, Godeie éi gauia adala sähalea, Godea udia dolö fii odoa neebe amoliage asigi besulahilä namolö gähe neala gaumäia iligali fu i gabula sää.

Udia dolö Godea wela ifosisi Ädiago nefolalo

¹⁹ Sidibeni baagomäia nufia amila odoaea ili neala sélasisa nebegi, udia dolö fisäla dusudasila afiai amoli fisäla odoa Fonisiage, Saibulusige, Ädiagoge awäla ado mala sääla iia Yu udia dolömamu olelela aliligi asi.

²⁰ Amai gaso, fisäla asi amoligi Saibulusi dolö odoage Sailini dolö odoage Ädiago gaamugi awäla Giligi udia dolömage Dafidilo Geloi Yesuie Ado Mala Hedabi olelesa nelo.

²¹ Dafidilo Geloia ie geloi ilima olesebegi udia dolö yafie asigi afädë negesa maadelahilä Godemadi namolö obégëi.

²² Amala hamoila sää amo Godea Yalusaleme udia dolö wela ifosi nefolalo amolia nabalahilä, ilia Banabasama Ädiago segea bea mosalai.

²³ E awäla besela galalahilä beahamelebe, Godea ili hedabola ugila negei amo bealahilä ea obeägi. Obeägilahilä ea illile iso asigi gelolasila udia dolö sulubadelama sähalea, Fisila made, Dafidilo Gelibalä dila nebegoda go wälasimu namialola sää.

²⁴ Banabasa e dolö hedabi, Eleloï Gesami ema nobai nea, asigi afädë negei geloi nelo amea amala sää. Amaimo, udia dolö yafiege Dafidilo Geloina asigi afädë negela baai.

²⁵ Amala hamolahilä Banabasaea Solo hogomolöie Dasasa asi.

²⁶ Beagolelahilä ea e Ädiago sigi obégëi. Ädiago ami gäheo i afädë ele udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amolikalä gegedola nea, udia dolö yafiema mala sääla olelesa nelo.

Yesu bëgëla aulo Ädiago ami mi gäwila Geleso sosogola éi negei.

²⁷ Segeyo amo gaalu, bea säälo odoa Yalusalemelahilä Ädiago digai.

²⁸ Iligi afädëte éi Agabasa e nowelahilä, Gesamie geloia bea sääla negesalea sähalea, Sege föi sulubadelagi sidë i edefademalä gelola moholömeläla sää negei. Amala sää amo gadola beaha aligilo Gini Sisa Golodiasa nebegi gausiala digai.

²⁹ Ado sää amo nabalahilä, bëgëla aulo nefolalo amolia ado afädë negela, edoolali Yudia nefolalebe amoligali ugila negela ïmolöie, muni dibe amo gadola idulämeläla sää.

³⁰ Ilia amala sää amo gadola hamolahilä, ilia Banabasale Sololele naabogi gausilahilä, dolö asigi gäwi dafidilo nefolalebe amolima ïmolöie gaula mosaloi.

12

Yameise baagomäia nufudalahilä, Fida nafodoi

¹ Amo gaalu, Gini Heledoea udia dolö Godea wela ifosi nefolalo odoa amoli neala sélasimolöie gaula nafodosa nelo.

² Ea Yoneie edoo Yameise baagomäia nudulo helebea nufi.

³ Heledoea beahamelebe, Yu ilia ea nelebo hamosebe amogi haeafula obeägisebegi, Fidage gaula nafodomalai. Ea amo hamoi amo Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö fu amo gala amala hamoi.

⁴ Fida gaula galabaia mosöa negesilahilä, ami dolö nudulu gäwi biyidia amolia Fida e idihé namialai. Nudulu gäwi afädë afädëlagi ami dolö biyidia biyidiala ifosisi. Amala

ifosisilahilä, Heledoea Baagila Asi Segeyo amo baagibua ebalä gudimolöie udia dolö neebea e sigi moholölä helësëi.

⁵ Amaimo, Fida e galabaia mosöamu nebogi, udia dolö Godea wela ifosi amolia ie Godema gelola adosa nelo.

Selesaia fia Fida fisigäi

⁶ Heledoea aiyo gadola e sigi moholölahilä, walio gasigi gadola, Fida e ami dolö äädä amole mogogi ami adi dilo. Ilia e igi ëfë äädäea begela negesilahilä, ami dolö odoaea galabaia mosö amoë idì galo baagido idihë nefolalo.

⁷ Amala dibegi, Dafidilo Geloïïe selesaia fii afädë fodolofalí maala aligisilahilä, galabaia mosö hogolia ami yo digai. Selesaia fii amea Fidaë afawa nufigila didiigisalea sähalea, Di fodolofalí nowemola säi. Amala säi amole igi ëfë äädä amo Fidaë naabogi amila fisigåla digai.

⁸ Amala hamosebegi, selesaia fii amea sähalea, Dië malibu fëdöla negelahilä, emo usililoge salugamola säi. Amala säi amo gadola Fidaea hamosebegi, selesaia fii amea ema sähalea, Dië daia salugalo fagulo amoge salugalahilä, ne bëgëla misiëla säi.

⁹ Amala sääsebegi, e awäse amo gadola bëgëla segea doadigila awähaleada, selesaia fia e dofä sigi awäsebela made helësëla, ea sosoäla awäla beahala helësëi.

¹⁰ Ele awähalea idihë aligilo elö neebe amo baagila awäla, elö neebe amoge baagila asi. Amala awäla gaamugi aulo idi galo igi aeanea hamoia gaia ami besela galai. Besela galalebe idi gai amo hii asigia doga negesbegi, ele doadigila asi. Awäla idi afädë amogi awäha nebegi, selesaia fii amea e amilahilä fodolofalí dígila asi.

¹¹ Selesaia fii amea dígila asibua Fidaea fädäla helësëla obëgësalea sähalea, Heledoëe naaboea gauia amilage, Yu udia dolö ilia hamomolö helësëia amilage, Dafidilo Geloia ne damula awäla ie selesaia fii dofä fisiga wei gabula säi.

¹² Amala fädäla helësëlahilä, Fida e Yoneïë eme Meliïë mosöa asi. Yoneïë ëi elöda Maga. Mosöa ami udia dolö yafie gegedolahilä Godema adosa dilo.

¹³ Fida e maalahilä idi galo baagido segeamadila nea, gödögödöla nufigisebegi, hamoi hamolasilo dolisä ëi Olodaea idi gai dugimolö misi.

¹⁴ E maalahilä sääse amo nabahamelebe, Fidaea adose nabala e edefademalä obeägisalea, idi gai amo made dogala baluluia digalahlä sähalea, Wae, dili-e! Fida idiliba misi neamelëla säi.

¹⁵ Amala säälebe, ilia ema sähalea, Di gagaosa walofala säi. Amala sääsebegi, ea ado gelolafalí sähamu nea, Ai, dofä misi neala säi. Amalebe ilia sähalea, Goda ie selesaia fii gabula säi.

¹⁶ Ilia amala sähä dibegimu, Fida ea, aso, idi galogi gödögödöla nufigisamu nebegi, idi gai dogalahilä beahamelebe Fida neebe beala ili edefademalä fudugi.

¹⁷ Amalebe udia dolö amolia made adomäia ea naabo usigilahilä, Dafidilo Geloia e galabaia mosöa amila doadigila segea sigi misi amo ilima awala iaha maadei. Awala iaha maadelahilä sähalea, Amala hamoimelëla Yamesemage, edoolalimage sälä imalola sälä ialahilä Fida e doadigila awäla sege elögi asi.

¹⁸ Sege yose amo gaalu, ami dolö amolia fudugilahilä Fida abodogi asidula didiäla edefademalä asigi sääsäosa dilo.

¹⁹ Amala hamoi gabugi, Heledoea e hogoi amo made beagolesebegi, idihë aligilo nelo amolibalä gudilahilä ili baagomäia nufualai.

Amalahilä Heledo e Yudia sege dígila Sisalia gaamugi namolö asi.

Heledo baagoi

²⁰ Udia dolö Daiamadi nefolalebe amolimage, Saidonomadi nefolalebe amolimage, Heledoea edefademalä mihalhä nelo. Amala nebegi, hili asigi afädë negelahilä Heledo neebea asi. Ilia bea moholö nea, gini dilo mosö beaha aligilo dolö ëi Balasadusabalä ado afädë negelahilä, hobeala neala dalumolöie ado sämölö ili Heledo neebea asi. Amala sämölö ami amoë mida, ilia Heledoë segeamadi molö bidia nelo amo helësëla amai.

²¹ Segeyo diaiala negei amo gala Heledo e beaha aligilo ginië fagulo sedade salugalahilä, beaha aligilo filodata salea, ea udia dolöma ado edefade sälä ï.

²² Amo nabalahilä udia dolö amolia, Ado sääsebe goda dolöea sääse amo gadola made gabu, gode afädë elöea sääse amo gadola sääsebela gelola sähamu nelo.

²³ Ado amo Heledoea nabalahilä, Godeïë ëi gauia adamolö made helësëi amea, Dafidilo Geloïïe selesaia fii afädëa e fodolofalí nufi. Amalebe, fësöea naala e hame doala asi.

²⁴ Amaibua Godeïë ado mala sälä daidola bâui.

²⁵ Hä Banabasale Sololea Yalusaleme ami ugila negemolö asi amo hamosa maadelahilä, elea Yone Maga sigi hiligila Ädiago obëgëi.

13

Banabasale Solole Godeie hamoi hamomolö mosaloi

¹ Udia dolö Godea wela ifosi Ädiago nefolalo amoligi odoaea bea sälo nea, odoaea säla olelelo nelo. Ille ëida gowe, Banabasage Simeono, ie ëi elö Nigeluge, gaamu Sailini ami fii Ulusiusige, beaha aligilo Heledobalä esamala aligilo Manainige, Sologe, ili nelo.

² Segeyo afädëgi udia dolö Godea wela ifosi amolia Dafidilo Geloi helësëla molö aiala made mai. Made naala nea, Dafidilo Geloië ëi gauia adala Godema adosebegi, Eleloi Gesamia ilima sähalea, Banabasale Sololea hamoi hamomäia na helësëla daiai dibe amo gadola hamomäia, ele nafolala odasimalola säi.

³ Amalebe ilia molö made naala aiala, Godema adola elema naabo negesilahilä mosalai.

Banabasale Sololea Saibulusi Godeie ado mala olelei

⁴ Eleloi Gesamia ele mosalosebegi, ele gaamu Selusia ami digai. Selusia amila ele du edefadegi fila awäla Saibulusi södölo dibe ami asi.

⁵ Ele awäla gaamu Salamisi besela galalahilä, elea Yu udia dolöie gedolo mosö nefolale-bea ami Godeie ado mala säla iaha nelo. Ele ugila negemolöie Yonege elebalä asi.

⁶ Ele ödä södölo amoë sege sulubadelamadi nawesa nelolahilä awäla gaamu Bafosi besela galai. Segea ami Yu dolö afädë sebe meli. Dolö ameada golë elö elöla hamosa aligilo nea, wäfali bea sälo nelo. Amoë ëida Ba-Yesu.

⁷ Eda gamane beaha aligilo dolö Segiasa Folasabalä aligilo nelo. Gamane dolö amoda asigi gäwi nulügäi nelo. E Godeie ado mala nabedelä Banabasale Solole misialola wei.

⁸ Amai gaso, golë hamolo, amoë ëi elöda Elimasi, ea Banabasale Sololele ado bafuäha nelo. Mida, ea gamane beaha aligilo neeve amea Yesuma asigi afädë made negemäia helësëla ami.

⁹ Amala hamosebegi, Solo, ie ëi elö Folola sälo nelo amoma Eleloi Gesami nobalahilä ema siila dialea sähalea,

¹⁰ Wäfali säsäla dahila nelo sulubadelage, asigi musügä negela gadiabolo sulubadelage dima nobai gabu. Amai, dida mugabe busaë malö neeve, mogoi hamomolö dibe amo sulubadelabaläda dia ado neala aligilo. Diada Dafidilo Geloië mala mogoi hamolo dibe amo halowemolö helësësa aligilo amo, made fisimolöle.

¹¹ Amai galëda, nabualo. Dafidilo Geloië naaboea di nufudasebego. Hä die si dofo-galahilä, eso neë made beala, holbö segeyo sedade namolömelä säi. Amala säi amole fodolofalï gelë gadoiage gasimi sagai gadoiage ie si gesusebegi, nagubila nawesalea afädëa e nabelela gaula sigi mosäia ea hogosa nelo.

¹² Amala hamoi amo bealahilä, gamane beaha aligilo dolö amea Dafidilo Geloië ado mala säi amo nabala fuduglahilä, asigi afädë negei.

Banabasale Folole Bisidia segeie gaamu Ädiago ado mala säla olelei

¹³ Bafosi amila Fologe ebälä asi amolige du edefadegi fila awäla Bäfilia segeie Bega gaamugi besela galai. Gaamugi amila ili digila Yone e Yalusaleme obëgëi.

¹⁴ Amala hamosebegi, ili Bega gaamugi amila awäla, Bisidia segeie Ädiago gaamu dibe ami besela galai. Besela galalahilä, segeyo Sabada gafegi ili gedolo mosöa ami awäla sulo.

¹⁵ Gedolo mosöa ami sebegi, Mosesebegi Ado säla negei amoge, amase, bea sälo nefolalo amolia säla negei amoge nidelahilä, gedolo mosö beaha aligilo amolia dolö afädëma ilima sämäia säsi. Säsisalea, Nedoola dili-e, dilia udia dolö asigi gelolasimolöie ado afädë gaulea galëda, säla imäiamelëla säi.

¹⁶ Amala säi amo nabalahilä, Foloea nowela aligila naabo usigililahilä sähalea, Isilale dolö diliage, amase, fii odoa Godebalä bedälä nagadaiala neeve diliage, nabualo.

¹⁷ Isilale udia dolö go ilile Gode neeve amea dafidi nilile naado nefolalo amoli mememelei. Amalahilä ili Isibi awäla nebegi, sosogo malei besela galamäia neala edelaslahilä, hobeala ie geloiamu Isibila sigi doadigila asi.

¹⁸ Sigi awäla sege nafade udia dolö aligisia made ami nebegi, gäheo i nabülesi biyidiagi ea yöi gaula hi guila auaula nelo.

¹⁹ Amalahilä Gainana ami fii gifalädalä sulo amoli nufudaha maadelahilä, ilile sege Isilale udia dolö samiäia hilima imelë.

²⁰ Amala hahamola maaha nea gäheo i hädäli biyidiäne nabülesi bia gadoi nelo. Sege amo nealahilä, Godea ëi sälo odoaea beaha aligimäia iligali iäla beaha aliligi awälahilä, bea sälo Samuale neloa ami awäla besela galai.

²¹ Samuale nebegi, ilia beaha aligilo gini imäia èdëgësebegi, Godea Bëyamini sosogomadila Gisiëe malö Solo i. Amala iasebegi Solo eda gäheo i nabülesi biyidiagi beaha aligilo nelo.

²² Godea Solo beselalahilä, ilile beaha aligilo Gini Debidi namiäia memelela ifosi. Debidi helësäla ado gomalä säi, Yesiie malö Debidiida näe naabo dafädi, hame salifalä neeve melimelë. Eada na helësäi dibe amo gadoi hamosa maademolömelëla Godea säi.

²³ Dolö amoë yaua mäumadila afädëa Isilale udia dolöe damula aulo namiäia Godea dafidi säla negei amo gadola Yesu e misimelë.

²⁴ Yesu e, aso, maala ulufadigila made nebegi, Yonea Isilale udia dolö sulubadelama sähalea, Asigi besulahilä ödägi gemalola säla iaha nelo.

²⁵ Yonea ie hamoi hamola wagamolö fu ga madesebegi, ea sähalea, Diliada ne nowë neala helësäsebe. Nedä amo mademelë. Amai gaso, nabualo. Hobea ne baagia e moholömelë. Na ie emo usililo efë fisigämölö dofea made neawela Yonea säimelë.

²⁶ Nedoola dili, Abalahamaïe malöge, amase, fii oodo Godebalä bedäla nagadaiala neebege, damula moholö amoë ado gowe nilima fisiga wei.

²⁷ Udia dolö Yalusaleme nefolalo amola, ilile dafidilo nefolalo amolalia dolö amo fädäla dawadigi made nelo. Dawadigi made nea, ilia e baagomäia nufulöla säi amea bea sälö nefolalo amolia ade säla negei dilo amo segeyo Sabada gafe sulubadelagi nidesamu aligilo amo gadola gausiala digai.

²⁸ Amaimo, e baagomolö mi maadegi, ilia Bailadima nufualola säi.

²⁹ ie helësäla dëdëla negei dibe amo sulubadelha gausiaha maadesebegi, ilia idaiala gaula digalahilä igi äbägi bausi.

³⁰ Amai gaso, Godea e bauia amila neala nowelasi.

³¹ Nowelasibegi, dafidi ebalä Galilila Yalusaleme fedafiai amolia e segeyo yafiegi meli. Meli amolia udia dolöma e olelo nea.

³² Amaimo, nilia dilima Ado Mala Hedabi säla iaha neawe. Dafidi nilile naadolalima hamomolömelëla säla negei amo gadola

³³ Godea Yesu neala nowelasi amea ilile malö nilima gausiala digaimelë. Gë Udälo agedugi dëdëla negei amoda gowe.

Dida näe malö nebegi, walio neda die Diado aligisawela
säla dëdëla negei dialea.

Gë Udälo 2.7

³⁴ Godea Yesu neala nowelasi amo bu made baagomolömelëla gomalä säla dëdëla negei dialea.

Dofä hedabi obeägilasimolö dafidi Debidima ïmolömelëla säla i amo gadola dilima
ïmolömelëla
säla dëdëla negei dialea.

Aisaea 55.3

³⁵ Amo gadoi ado elö säla dëdëla negeida gowe.

Düe hamoi hamolasilo dihi memelela odai amo bauia ami made sigämölömelëla
säla dëdëla negei dialea.

Gë Udälo 16.10

³⁶ Debidi nelo amo gaalu, Godeie hamoi hamomolö negei dilo amo gadola hamosa maade-
lahilä e baagoi. Baagosebegi ie eedolali bauia ami eege amimu baula sigäi.

³⁷ Amaimo, Godea afädë neala nowelasi amoda sigäi made melimelë.

³⁸ Amai gabugi, nedoola dili-e, Yesiie aulodaia nea nafade hamoi amo hëmolöe mala
dilima säla iaha neebewe helësemalo.

³⁹ Ea hamoi amea, sulubadelaea dolö amoma asigi afädë negesebegi, nafade hamoi amo
Mosesebegi Ado säla negei ameada hëmolö uli amo sulubadelha ea hëla digisa maadelo
nea.

⁴⁰ Amaimo, bea sälö nefolalo amolia dafidi bea säla negei amo dilima gausiala digaloea,
hedabola idihé namialo. Bea säla negei amoda gowe.

⁴¹ Gadiabolo nefolalebe, bimo. Beala fudugilahilä baago geia mosalo. Dili neeve amo
gaalu, na hamomolö amo afädëa dilima amala hamoilä säseda, dilia dofä gabula
made helësemolömelëla
säla dëdëla negeila Foloea säla wagai.

Habagaga 1.5

⁴² Amala säla wagalahilä, Folole Banabasale gedolo mosöalahilä doadigila awäha nebegi,
udia dolöea elema sähalea, Mala amo gadoi segeyo Sabada gafe elö gogi säla ïmolö
obëgëmalola säi.

⁴³ Amalahilä gedoi amoli dusula awäla, Yu udia dolö yafiege, amase, udia dolö fii oodo Yuie
mala bëgëla hamolo yafiege, Folole Banabasale bëgëla asi. Bëgëla maasebegi, elea ilima säla
iähalea, Godea ugila negelo dibe am i fodola namialola gelola säla i.

⁴⁴ Segeyo Sabada gafe elö amogi Godeie ado nabulö gaamu sulubadelha gegedoi gaso,
odoa holöbö made gedoi.

⁴⁵ Amaimo, Yu udia dolö amolia yafie gegedoi dibe amo bealahilä, ilile iso asigia Foloma
edefademalä naabo gëlahilä, e gadiabola, ie ado bafuäha nelo.

⁴⁶ Amasebegi, Folola Banabasalea hubabelela made gelola nea sähalea, Amaimo, Godee ado dilimadale dafidi säla ïmolöi galea gaso, dilia helësësaleada, namolöi namolö nimolö amo nilia dofea madela helësöhilä, ado amo eegeia gasebegoeada alia dili ïgïla fii odoamadi moholömelë.

⁴⁷ Mida, Dafidilo Geloia alia hamomalai amoda gowe.

Dida fii odoa udia dolöie yo digalo nebego. Damula aulo amo sege föi dibe sulubadelamadi gaula mosäiala

säi.

Aisaea 49.6

⁴⁸ Elea amala säi amo nabalahilä, udia dolö fii odoaea obeägilä, Dafidilo Geloïe ado mala gauia adalahilä, Godea namolöi namolö amo gaula namiäia memelei amoli sulubadela asigi afädë negei.

⁴⁹ Amalahilä Dafidilo Geloïe ado mala neala gaulahilä sege amogi säla daidoi.

⁵⁰ Amaimo, Yu udia dolö amolia gaamu amoie udia dafidila fii Gode helësölo sefolalo amoliage, dolö ëi sälo nefolalo amoliage mihalämäiala, Folole Banabasale neala sëlasimäialahilä, sege amomadi made namiäia nesila digi.

⁵¹ Amala hamolebe ilia asiala hamoi amo helësämäia elea dao elele emogi baai amo fëfëla salalahilä, Aigoniamäia asi.

⁵² Yesu bëgëla aulo nefolalo amolima obeägiloge Eleloï Gesamige nobai nelo.

14

Folole Banabasale Aigoniamäia nea ado mala säla olelei

¹ Aigoniamäia ami Folole Banabasalea gaamu odoagi aulo amo gadola Yuë gedolo mosöa ami asi. Ami awälähilä ado mala hedabolafali olelesa nelo amea, udia dolö yafie, Yuge, Giligige, ilia asigi afädë negei.

² Amasebegi, Yu udia dolö asigi afädë negemolö haboi nefolalo amolia udia dolö fii odoa amolia edoolalima bimolö habobamäia si nigilasi.

³ Segeyo yafie Folole Banabasale ami nea, bedäla made Dafidilo Geloïe ado mala gelola olelesa nelo. Amala olelesa nebegi, Dafidilo Geloïe ugila negelasilo mala säla i amo dofä gabula helësämäia, Dafidilo Geloia ele neala gelolasihilä, dolöea hamomolöi made gadoige, hido elöige hamomäia elema geloi i.

⁴ Amala hamosebegi, gaamugi ami fii udia dolö nefolalo amoli mogelähilä, odoa damula Yumadi, odoa damula abosolomadila mogela nelo.

⁵ Amasebegi, Yu ilige, amase, fii odoa amolige, ilile sigi aligilo amolibälä nea, Folole Banabasale së muäia igia nufulö dialeala helësöi.

⁶ Amala helësësaleala säi amo nabalahilä, Folole Banabasale fisäla awäla Ligonia segeë gaamu Ilisidalage Debige sege amoie ga made ga madela dibeadi amogige asi.

⁷ Amige elea Ado Mala Hedabi säla iia asi.

Folole Banabasale Ilisidalage nea hamoi

⁸ Ilisidalage gaamugi ami dolö emo nafadei afädë sulo. Emea emo nafadei amo gadoi neegela ägüla misi salea, holöfali emesala nawelo made sulo.

⁹ Dolö amea Foloea ado säsebe amo nabaha sulo. Nabaha sebegi, Foloea ema sisamelebe, e wahimäia asigi afädë negei sebe amo bealahilä

¹⁰ gelola sähalea, Dihile emoea nowela namiëla säi. Amala sälebe, dolö amo nila fedala aligisihilä nawesa nelo.

¹¹ Foloea amo hamose amo bealahilä, Ligonia udia dolö yafie gegedoi amolia hilile ado adola gelolafalä sähalea, Dolö gadoi hamolahilä, gode amoli nihili neebea digai gabuwela säi.

¹² Amala sälähilä, Banabasaie ëi Susa negei. Amase, Folo eda ado adolo neala helësöhilä, ie ëi Hemisi negei.*

¹³ Ilisidalage gaamu amoie yala baagido ami ilile gode Susaie odala ilo mosö olasi nelo. Amoie gobela ilo dolö nelo amea mama bebegesiala amalei amoge sugua gao gawali amoge idiliba ami sigi misi. Sigi maalahilä eage gegedoi nefolalo amoliage elegali göa nelegela nufudala ïmolö helësöla sigi misi.

¹⁴ Amala hamomolöie hamosa neala säi amo nabalahilä abosolo äudä Banabasale Fololea helele fagulo amo nulilahilä, udia dolö gegedoi mogogi ami baluluia awälähilä, ado gelola silälasila

¹⁵ sähalea, Dolö dili-e, dilia goda edo hamomolöie hamosa. Alige dolöfää dili nebego gadoi neamelë. Dilia nelebo memalä gadoi go fisila Gode namolöi neebe amoma besumäia alia

* ^{14:12}: Ilia hilile gode ëi sälo dibe amo gadola ëi negei.

Ado Mala Hedabi säla īmolö misimelë. Gode namolöi neebe ameada muge naga föige ödä duhuluge nelebo sulubadela amoligi dibe neebe sebe amoge ea hamosa maadei.

¹⁶ Dafidi ea udia dolö fii odoa siiba fii amoli sulubadela hili helësëse amo gadola mosäia fisigisi.

¹⁷ Amai gaso, ea hamoi amo sulubadelaea e dofä neala helësemäia, musügä negela made, hii e olei. Ea hedabi hamosebe amoda gowe. Sege mudaiala fisiga idaloge, amase, molö bäulasiloge amole diligali ilomelë. Diligali molö iäse amea bolelasiloge obeägilö dilile isogi nobalasiloge neamelëla sää.

¹⁸ Elea ado amala sälähilä, udia dolö gegedoi sefolalo amolia elegali göa nelegela sugua gao made nufudala īmäialahilä, baagi sei hamoi hamosa nelo. Amalebeda ilia made amai.

¹⁹ Amaha nebegi, Yu odoa Ädiagolage Aigoniamalage mofiai. Mofiai amolia helësëse amo gadola gegedoi amolia amala helësemäialahilä, ilia ado afädë negei. Ado afädë negelahilä, ilia Folo igia nufi. Nufi amo baagoi gabula helëselahilä, dusugala gaula awäla gaamu baagido negesi.

²⁰ Amala hamosebegi, Yesu bëgëla aulo nefolalo amolia Folo e amalela digila nebegi, e nowelalahilä gaamu amogi bu obëgëla digai. Diala aiyo amogi Banabasale helegela Debi asi.

Banabasale Fololea Yesu bëgëla aulo nefolalo amoli neala gelolasi

²¹ Ele gaamugi ami nea elea Ado Mala Hedabi säla īaha nelo. Säla ī amea Yesu bëgëla aulo yafie besela galai. Amalahilä ele Ilisidalage Aigoniamage Ädiagoge obëbëgela awähalea,

²² elea bëgëla aulo nefolalo amoli neala gelolasila sähalea, Dilia asigi afädë negei nebegoda go wälasimu namialola säsäisila aliligi obëgëi. Elea sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholöi, nilia yöi yafie bimolömeläla säla ī.

²³ Asi amo obëgësælea, elea Godea wela ifosi sege hido hïdolagi dolö odoa asigi gäwi dafidilo nefolalebe amolia sigi aligimäia memelela ifosisi. Ifosisislahilä, molö made naala aiala nea, udia dolö Dafidilo Geloina asigi afädë negei nefolalo amoli Godema adola ema gausisila aliligi asi.

Ele Sisalia segeëe gaamu Ädiago obëgëi

²⁴ Amalahilä Bisidia sege baagila awäla Bäfilia segea besela galai.

²⁵ Besela galalahilä elea Bega gaamugi ami Godeie ado mala säla īalahilä, Adalia digai.

²⁶ Adaliala ödä sibigi fila Ädiago obëgëi. Dafidi Ädiago ami elea hamoi hamola wagai amo hamomäia Godea udia dolö wela ifosi Ädiago nefolalo amolia Godea ele ugila negemäia ele Godema adolasila gausia ami obëgëi.

²⁷ Ami besela galalahilä, elea udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoli gegedomalalahilä, Godea elemadi aligila hamoi amo ilima awala säla īaha maadei. Elea sähalea, Udia dolö fii odoa amoli Yesuma asigi afädë negemäia ea idi doga negei gabiola säla ī.

²⁸ Eleda segeyo yafie Yesu bëgëla aulo amolibälä ami nelo.

15

Mala hamogimolöi Yalusaleme gegedoi

¹ Dolö odoa Yudiala digalahilä ilia edoolalima säla olelesalea sähalea, Moses nebegi säla negei dibe amo gadola, gafodo damulo mala dibe amo made hamosedä, Godea dili made damula moholömeläla säla ī.

² Amala säla ī amo nabalahilä, Folole Banabasalea dolö amolibälä didiähalea holöfali made gëgëi. Amalebe ilia Folole Banabasale dolö odoa nefolalo amolibälä mala amo hamogimolöi abosolo amolimage, asigi gäwi dafidilo nefolalo amolimage, nabuäia Yalusaleme fedamalai.

³ Amala säi amo gadola Godea wela ifosi nefolalo amolia mosalosebegi ili fedafiai. Fedafiahalea ilia Fonisiamadige Sameliamadige udia dolö nefolalo amolima fii odoa nefolalo amoli Godema asigi afädë negeimeläla säla iia fedafiai. Ado amala säi amo nabalahilä, edoolalia edefademalä obeägisäa nefolalo.

⁴ Ili fedafiala Yalusaleme besela galasebegi, udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoli age, abosolo amoli age, asigi gäwi dafidilo nefolalo amolalia dili mofiaha golela säla olei. Amasebegi Folole Banabasalea Godea elema aligila hamoi amo sulubadela ilima säla īaha maadei.

⁵ Amai gaso, Felesi sosogo odoa asigi afädë negei nefolalo amolia nowela aligilahilä sähalea, Fii odoa amoli age gafodo damumolö dialea. Amase, Moses nebegi Ado säla negei amoge ilia hamomäia säla īmolö dialeala sää.

⁶ Ado amo hamogimolöi abosologe, asigi gäwi dafidilo nefolalo amolalige gegedoi.

⁷ Gegegedolahilä ado säsälä awäla gidogo gadogosebegi, Fida e nowela aligilahilä ilima sähalea, Nedoola dili-e, fii odoa nefolalebe amolia Ado Mala Hedabi näfia nabalahilä asigi afädë negemäia Godea dafidifali diligi ne memelei amo dilia dawadigi.

⁸ Sulubadelaë iso asigi dawadigi neebe Gode amea udia dolö fii odoa nefolalebe ilige dofea neebela ulufadigila olesalea ie Elelo Gesami niligali i amo gadola iligalige imelë.

⁹ Eada ilige nilige mogogi nofeida maade. Ilia Yesuma asigi afädë negesebegi, ilile nafade hamoi amo ea hëla fisimelë.

¹⁰ Amaimo, dilia Gode fedogola bimolölahilä adu yöi edefade niliage nilile naado amoliage ägümölöi made amo bëgëla aulo nefolalebe amolia ägümäia neala ägsü amo mi edoëi.

¹¹ Amala hamomolöi mademelë. Nilia helësëaleada, Dafidilo Geloi Yesuë ugila negeloea ili damula asi amo gadola nilige damula asila helësëamelëla Fidaea säi.

¹² Amala säsebegi, Banabasale Fololea udia dolö fii odoabalä nea, Godea elema aligila nea dolöea hamomolöi made gadoige hüd elöige hamoi amo sulubadela gegedoi sefolalebe amolima elea sälä i. Säla iaha nebegi, ilia ado adola made, nalabola sefolalo.

¹³ Elea ado sähä maadesebegi Yamesea sähalea, Nedoola dili-e, na säsebewe nabuö.

¹⁴ Godea udia dolö fii odoa nefolalebe amoli hamei amo dafidi olela odoa iligi i nemäia memelei amo Saimonoea nilima awala säla imelë.

¹⁵ Säla i amo gadola bea sälo nefolalo amolia ado amo wäla säla negei dialea. Amoda gomalä dëdëla negei dialea.

¹⁶ Dafidilo Geloia sähalea, Hobea ne obëgëlahilä na Debidië mosö dagabola digai amo hamogimolö. Mosö hai dibe amo hahamogilahilä gelolasimolömelë.

¹⁷ Mida, udia dolö fii odoa amolia Dafidilo Geloi hogomäia amamolömelë. Fii odoa näi äi gaula neebe amoli sulubadelaea ne hogomäia amamolömelëla säi. Gowe sulubadela hamolo Dafidilo Geloia amala säila
säla dëdëla negei dialea.

Amosi 9.11-12

¹⁸ Amoda siibafalï nilia dawadigi.

¹⁹ Na sämolö helësëebe amoda gowe. Udia dolö fii odoaea Godema asigi besusa neebe amolida nilia neala yölasimolö amo dofea made.

²⁰ Ilia yöi made gaumäia nilia ilima beba gomalä dëdëla fisiga gadelä. Age gowe, molö nülo dibe amogi wäfali godegali göa nelegela i muabio. Agedu gowe, udia dolö fa nimabio. Osoda gowe, hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea, muugia heale gälo sali amola muabio. Biyidu gowe, heale hë eege muabio. Amoli dëdëla fisiga gadelä.

²¹ Mida, siibafalï Mosesne nebegi mala säla negei dibe amoda gaamu sulubadelagi dolö odoaea säla ihamu aligilo. Ie ado mala amoda gedolo mosö difolalebea ami segeyo Sabada gafe sulubadelagi nidesamu aligilomelëla Yamesea säi.

Fii odoa Geleso sosogo nefolalebe amolima beba dëdëla i

²² Amala säsebegi, abosolo amoliage, asigi gäwi dafidilo nefolalo amoliage, amase, udia dolö Godea wela ifosi ami nefolalo amoli sulubadelaage ado afädë negelahilä sähalea, Nili neebewegi dolö odoa Folole Banabasalebalä Ädiago mosäia memeledelämelëla säi. Amala sälähilä ilia Yudasale, ie äi elöda Basabasa, Sailasale memelei. Eleda edoolali amoligi dafidilo nelo.

²³ Beba ilia gaula mosäia gomalä säla dëdëla i.

Abosolo niliage, asigi gäwi dafidilo nefolalebeweage, dilile didoo nefolalebe nilia nilile nedoo fii odoa Ädiagoge Siliamadige Silisiamadige nefolalebe dilima dili go gabiola säla beba gowe dëdëla läsisago.

²⁴ Nili neebewegi odoaea dilima ado säla i amea dili fudugila asigi säösäola nefolaleai amo nilia nabi. Ilia amo amala sämalola nilia made säimelë.

²⁵ Amoë nilia ado afädë negelahilä, dolö memelei amoli nilile damelë aeaifalï Banabasale Fololebalä dili neebea fisiga idamolöla helësëi.

²⁶ Dolö äudä amoleada nilile Dafidilo Geloi Yesu Gelesoë eigi hamoi hamosalea baagomolö ga made dibe aminu ga madela aligilomelë.

²⁷ Nilia amala helësëi amo gadola Yudasale Sailasale bebagi ado dëdëi amo gadola adoea säla imäia dili neebea mosalahagomelë.

²⁸ Elelo Gesamiage niliage yöi afädë dilima neala baasilorea nilia ado geloi biyidiamu dilia hamomäia säla imolöla helësëi. Amoda gowe ili.

²⁹ Age gowe, molö nülo dibe amogi wäfali godegali göa nelegela i muabio.

Agedu gowe, heale hë e muabio.

Osoda gowe, hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea muugia heale gälo sali amola muabio. Biyidu gowe, udia dolö fa nimabio.

Amo hamomabiola säi amo hamola made sisigaha aligiseda, hedabola namolömelë.

Hä amomelë. Hawiola

säla dëdëla i.

³⁰ Hä mofiamalolahilä ili Ädiago digai. Digala besela galalahilä ilia Geleso sosogo nefolalo amoli gegedomalolahilä beba dëdëi amo ilima i.

³¹ Amala iäsebegi udia dolö amolia dëdëi amo nidei. Ado hedabi dëdëi amo nidei amea ilile asigi neala gelolasisebe amogi obeägi.

³² Yudasale Sailasaleage bea sälo nea, edoolali bologodei namiäia neala asigi gelolasila ilima ado yafie säla iähamu nelo.

³³⁻³⁴ Ele Ädiago ami segeyo holöbö ede nelolahilä, ilia dafidi ele mosalola sälo nefolalebea ami obögämäa edoolalia aealo alima diamiäialahilä, Hawio obögämäalola säi.*

³⁵ Folole Banabasale Ädiago ami nea, eleage dolö odoa yafieage amolalia Dafidilo Geloüe ado mala säla iadigi säla olela digisa nelo.

Folole Banabasale gégélahilä hidō hidōi

³⁶ Segeyo odoa nelolahilä Foloea Banabasama sähalea, Gaamu sulubadelagi Dafidilo Geloüe ado mala säla ia ami edoolali hedabola neebelela fädäla bebea obögätila säi.

³⁷ Amala säsebegi, Banabasaea Yone Maga heléselahilä, nihilägila afiahala säi.

³⁸ Amai gaso, Foloea e sigi moholö amo dofea madela helésëi. Mida, dafidi ea elebalä hamoi hamomolö made awäla ele digila Bäfiliala bahila obögëi amogi.

³⁹ Amala helésëebegi Folole Banabasale helemu edefade gégélahilä mogela, Banabasaea Maga sigi gaula ele Saibulusi moholöe ödä sibigi fila asi.

⁴⁰ Amase, Foloea Sailasa memelesebegi edoolalia sähalea, Godeie ugila negelo alibalä namialola säsebegi, ele asi.

⁴¹ Ele awäla Folo e Siliamadige Silisiamadige nawesa nea, udia dolö Godea wela ifosisi sege amoligi nefolalo amoli neala gelolasila aliligi asi.

16

Dimodi e Folole Sailsalebalä asi

¹ Folo e awähamu nelolahilä, Debige Ilisidalage awäla besela galai. Ami bëgëla aulo afädë ëi Dimodi nelo. Ie emeda Yu fii udia gaso, ie eedoda Giligi dolö nelo. Emeda asigi afädë negei suo.

² Edoolali Ilisidalama ami fiaage Aigoniamma fiaage Dimodi eda asigi mogoi neala sälo nelo.

³ Foloea Dimodi ebalä moholöla heléselahilä, ea Dimodiüe gafodo damulasi. Amala hamoi amoëe mida, segea ami Yu udia dolö neebe amoli sulubadelaeada Dimodiüe eedoda Giligi dolö neala dawadigi neebe amo heléselahilä amala hamoi.

⁴ Ili gaamu dibeamadi amogi nawesalea ilia abosologe, asigi gäwi dafidiloge Yalusaleme ami nefolalo amolia mala säla negei amo gadola ilia bëgëla hamomäia ilima säla iña awäha nelo.

⁵ Amalebe udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoli Yesuma asigi afädë negemolömadi neala gelolasilahilä, segeyo sulubadelagi odoaea asigi afädë negelahilä ilima säla baala bäusa nelo.

Foloea Doloasa nea sosoäla awäla meli

⁶ Eleloï Gesamia ilia Esiamadi ado mala säla imolö mosabiola idi gasebegi, ili Filigiamadile Galesiamadilemu nawesa namolö asi.

⁷ Misia sege nofea ami awäla besela galalahilä, ili Bidiniamadi awäla besela galamolö helésëebegi, Yesueï Gesamia mosabiola idi gai.

⁸ Amala idi gasebegi, ili Misia baagila digala gaamu Doloasa awäla besela galai.

⁹ Awäla besela galasolo amo gala, gasigi Foloea sosoäla awäla beahaleamelebe, Masedonia fii dolö afädëa ema sähalea, Dia nili Masedonia ugila negemolö duhulu dëgëla misialola sähä neebe meli.

¹⁰ Foloea amala sosoäla awäla beasebegi, hä, nili fodolofali Masedonia moholöe fu hogosa neada, Godea nilia ilima Ado Mala Hedabi säla imäia neala olei gabula helésëi.

Ilidiaeä asigi afädë negei

¹¹ Amalahilä nilia Doloasa digila ödä sibigi fila mogolafali awäla Samodelese besela galai. Amo aiyo amogi oböla awäla Neabolisi besela galai.

¹² Neabolisi amila nagadabodo awäla Filibai besela galai. Gaamu amoda Masedonia segeie afädë dilo. Amida Olomo gamane maala aligilo. Nili ami segeyo odoa nelo.

* ^{15:33-34:} Dawadigi odoa ilia helésëaleada, ado odoa säi damo gogi dialeala helésëi. Ado amoda gomälä. [Amai gaso, Sailasa eda Ädiago ami namolöila helésëi.]

¹³ Segeyo Sabada gafegi Filibai gaamu amoë yala idi galo baagido doadigila awäla, ödä afädëe agesua Godema adolo sege dialealedula helësëlahilä, nili ödägi ami afiai. Ami awäla udfialafä odoa gegedola sefolalebe amolibälä fifigilahilä adosa sefolalo.

¹⁴ Daiadaila udia afädë eï Ildia sulo. Ado säi amo ea nabaha sulo. Udia ameada fagulo hogale uii gadoi amo bidi neaha aligilo. Ea Godeë eï gauia adala Godema adosa filo. Foloea ado mala sälä iaha nebegi, Ildiaeaa mala amo hedabola nabala gaula mogomäia Dafidilo Geloa ie iso asigi doga negelasi.

¹⁵ Amala hamosebegi, Ildiagie ie mosöa ami aligilo amolige ödägi gei. Ödägi gesebegi Ildiaeaa nilima sähalea, Dafidilo Geloa na dofä asigi afädë negei gabula helësësa galëda, na mosöa namolö mofiamalola säi. Ea ähadulamu eegesebegi nili ea mosöa afiai.

Folole Sailasale Filibai galabaia negei

¹⁶ Nilä Godema adolo segea ami awäha nebegi, dolisä afädë galabaia hamoi gadoi hamolasilo sulo amoma, mugabe fedalahilä meualasilo sulo amo, nilia gausiala digai. Dolisä amea meuasebe amoë, udia dolö nefolalo amolia ie beaha aligilo nefolalo amoligali muni ede ilo nelo.

¹⁷ Folola nihilägila awäha nebegi, dolisä amea bëgëla maalahilä üala sähalea, Dolö golida Gode Dofä Ilibia Edefade neebe amoë hamoi hamolasilo neamelë. Dili damula aulo neala gaumäia, ilia sälä ilo neala säi.

¹⁸ Dolisä amea segeyo yafiegi ado amala sähama aligisebegi, Foloea habobalahilä besuia imogola mugabe fedai amoma sähalea, Yesu Gelesoë eïgila sähago. Dolisä go digila, segea mosöa säi. Amala säi amole, mugabe amo doadigila asi.

¹⁹ Amala hamosebegi, dolisä amoë beaha aligilo amolia hobeala muni bu elö made nimolö gabula helësëlahilä, ilia Folole Sailasale gaulahilä, magaia gaamugi sigi aligilo nefolalebea ami, ele gaula dusugaia asi.

²⁰ Ilia Olomo gamane gudi mogelo nefolalo amoli neebea ami sigi awälahilä sähalea, Yu dolo äudä gowelea nilile gaamugi wi maalahilä, udia dolö neala nafadelasibemelä.

²¹ Nilä hamomolö madela sälä negei dibe amoda, elea hamomalola sälä olelesa neamelë. Mala olelesebe amoda, Olomo dolö nefolalebe niliada amo nabala hamomolöi mademelë sälä.

²² Amala säi amo nabalahilä, udia dolö gegedoi amoliage ele nufulö hamosebegi, gudi mogelo amolia elele fagulo giila digilahilä, ele buudi damuia nufulai.

²³ Ilia gelola nufudala iäialelahilä, Folole Sailasale dusugaia awäla, galabaia mosöa ifosilahilä, galabaia beaha aligilo amoma gelola sähalea, Ele hedabola idihë namialola sälä iä.

²⁴ Amala sälä iäsebegi, galabaia sigi aligilo amea ele galabaia mosö hogoli mogogi amogi gaula awäla ifosilahilä, elele emo i gäia igadula negesi.

²⁵ Gasi mogogi Folole Sailasalea Godema adola digi, ie eï gauia adala gë udäla digisebe amo, odoa galabaia mosöa sefolalo amolia nabi.

²⁶ Amala sähä sebegi, fogoli edefademälä fodolo maalahilä, galabaia mosö igau fogosa maadei. Amala hamoi amole, mosö amoë idi galo doga negesa maadelahilä, igi eëfa ili sulubadela nafodoi amoge, holola fisigäla digaha maadei.

²⁷ Amala hamoi amogi, galabaia beaha aligilo amo adi elaboi amo nowelahilä beahamelebe, idi galo sulubadela doga negesa maadei dibe amo bealahilä, galabaia negei amoli fisäla awäha maadei gabula helësei. Amala helësëlahilä, ea hile nudulo helebe besela neala, hii e nufudala baagodelä hamosebegi,

²⁸ Foloea ado gelolafäi sähalea, A, di dihiimu nufuabio. Nilida fisäla made asimelë. Sulubadela sefolaleawela sälä.

²⁹ Amala säi amo nabalahilä, galabaia beaha aligilo amea gele gaula mofiamola sälähilä, Folole Sailasale sebea balulua awäla, e emo gigisëla elele emo mia gumusula dia digai.

³⁰ Amala hamolahilä, ea ele segea sigi fedalahilä elemä sähalea, Dafidilo äudä ali-e, Godea ne damula mosäia na abilia hamomolödula nabi.

³¹ Amala nabasebegi, elea sälä obëgësalea, Dafidilo Geloj Yesuma asigi afädë negeseda, dihidige, die mosöa ami aligilo amolige, damula moholömelëla sälä iä.

³² Amala sälähilä, elea emage, ie mosöa aligilo amolimage, Dafidilo Geloëe ado mala sälä iaha nelo.

³³ Amo gala, gasi mogogi galabaia beaha aligilo amea ele sigi awälahilä, elele domalogi buudi damuia nufi amo nigime hëlasi. Amala hamosebegi, eäge ea mosöa aligilo amolige ödägi gelasi.

³⁴ Ödägi gelasisebegi, ea ele ea mosöa sigi awälahilä, ele molö muäia i. Eage, ea mosöa aligilo amoliage, ilia Godema asigi afädë negei amogi edefade obeägisa nelo.

³⁵ Yose Olomo gamane gudi mogelo amolia dadi gaui nefolalo amolima ado säsiselea sähalea, Dolö äudä amole fisigämäia sälä ìmalola säsi.

³⁶ Amala säsí amo nabalahilä, galabaia beaha aligilo amea Foloma säla iahalea, Na ali fisigämäla gudi mogelo amolia säsí gabumelë. Ilia amala säsí gabugi ali doadigila awähalea dalulo go gaula geleä mosalola säi.

³⁷ Amala sääsebegi, gaso, Foloea dadi gaui mofiai amolima sähalea, Alida Olomo dolö amogi neebe amo ilia gudila made, udia dolö si mogogi buudi damuia ali nufi. Nufudalahilä galabaia mosöa gaula dusugaia awäla ifosisio. Amaimo, iliada walio ali geleä musügä fisigäla mosalasio. Ai, amala mademelë. Hili ili maalahilä ali fisigämäiamelëla säi.

³⁸ Foloea sää amo gadola dadi gauí amolia gudi mogelo amolima säla iäsebegi, ele Olomo dolö amogi gabiola säi amo nabalahilä ili bedäi.

³⁹ Amalahilä ilia ele neebea awäla elema aeala sähalea, Asiala hamoimelëla sälahilä, amila sigi segea doadigila awäla gaamu we digila mosäiamelëla geleä säi.

⁴⁰ Amala sääsebegi, ele galabaia mosö digila awäla Ildiaeae mosöa asi. Mosöa amida edoolali sefolalebe amoli bealahilä, elea ili neala gelolasilahilä asi.

17

Folole Sailasalea Desalonaiga nea hamosa nelo

¹ Ili asi amo awäla Äfibolisige Aboloniage besela galala digila awäla giso Desalonaiga besela galai. Gaamugi amida Yu udia dolöe gedolo mosö afädë nelo.

² Dafidi Folo e sege odoagi nea gedolo mosöa aulo amo gadola e awäla gedolo mosöa ami digai. Gedolo mosöa ami Foloea segeyo Sabada gafe ohodoagi gegedola mofiai amolibala ado bebagi säla dëdëla negei amo ilima säla iaha nelo.

³ Amala säla iaha nea ea ilima Godeie ado mi ulufadigila awala säla iaha nelo. Ea ilima sähalea, Afädë Memeleia së naala baagola nowemolöla bea sälo amolia dofä amala säla dëdëla negei dialea. Yesuda na walio dilima säla iahago. Amoda Afädë Memelei amomelëla Foloea säi.

⁴ Amala säla iäsebegi, odoa ami nefolalo amolia ea dofä sääsebela helëselahilä Folole Sailasalebalä dii. Giligi udia dolö Godeie ei gauia adalo yafeage udia dafidila fii odoaeage amai.

⁵ Amai gaso, Yu dolö nefolalo amolia naabo gölähilä, dolö nafade hamolo memalä magaia gaamugi nawesa aligilo nefolalo odoa amoli hobe nii. Hobe nealahilä udia dolö yafie gegedolasila, ado gelolafali säi amea ili sulubadelaea gaamugi ami nududulä hamoi. Amala hamola ilia Folole Sailasale udia dolö neebea sigi moholöie ele hogosalea dolö afädë ei Yeisonoie mosöa ami fuludasia awäla hogola digai.

⁶ Awäla hogoi amo ele made beasebegi, ilia Yeisonoge edoo odoa amolali gaula dusugaia awäla galisöö dolö amoli neebea awälahilä gelolafali sähalea, Dolö sege sulubadelagi nafade yafie daidola hamosa maadelo amolia hä nilile segea besela galai gabumelë.

⁷ Besela galasebegi Yeisonoea ie mosöa fimää fu i gabio. Ili sulubadelaea beaha aligilo gini elö Yesu neebe amo sähaleada, beaha aligilo Gini Sisa neebe amea hamolo mala säla negei dibe amoda damusa neamelëla säi.

⁸ Udia dolö sulubadela nefolalo amolige galisöö dolö nefolalo amolige ilia ado säi amo nabalahilä, budugila bedäi.

⁹ Budugila bedäsebegi galisöö dolö amolia Yeisonoeage dolö odoa ebalä gaui amoliage ili fisigämölöie muni imalasebegi, imalasebe amo gadola iäsebegi ili fisigäi.

Folole Sailasalea Belia nea hamoi

¹⁰ Segeyo amoie gasigi edoolalia Folole Sailasale Belia moholö mosalola säi. Amala sääsebegi, ele awäla Belia besela galalahilä, Yu udia dolöe gedolo mosöa ami asi.

¹¹ Udia dolö Belia ami sefolalo amolile asigi fisigäi ameada Desalonaiga udia dolö amoli baagila asi. Ilia Godeie ado mala nabulö edefademalä obeägila nabahamu nelo. Nabalahilä, ilia Foloea ado mala säla i amo dofä walebelela bimolöie segeyo sulubadelagi bebagi ado dëdëla negei amo nidela fädäle beaha aligilo.

¹² Amala hamolahilä ili yafiea asigi afädë negei. Giligi udia dafidila fii sefolalo amoliage, amase, Giligi dolö yafeage asigi afädë negei.

¹³ Amala hamosebegi, Foloea Belia amige Godeie ado mala säla iaha neala säi amo nabalahilä, Yu dolö Desalonaiga nefolalo amoli Belia ami mafulahilä, udia dolö amoli budugila bedämäa ili neala fologolasi.

¹⁴ Amala hamosebegi, edoolalia Folo e ödä duhulu dibeamadi amodi mosäia fodolofali fisiga gai. Sailasale Dimodile made awäla Belia ami nelo.

¹⁵ Folo ifola afiai amolia e Adenesi gaamugi ami ifosila obögësebegi, Foloea ilima ado säsisealea, Sailasale Dimodile ne neebea fodolofali misiäia säla imalola säsisebegi ili obögëi.

Folole Sailasalea Adenesi nea hamoi

¹⁶ Folo e ele misiäia Adenesi ami beaha nea beahamelebe, gaamugi ami nelebo yafie wäfali godegali göa nelegela sämolöe naaboea hamoi difolalebe amo bealahilä, ie asigigi edefademälä yösa nelo.

¹⁷ Amogi yöla ea gedolo mosöa ami awälahilä, Yu udia dolö nefolalo amolibälä odoa Godeie ei gauia adalo nefolalo amolibälä didiäha nelo. Magaia gaamu dibeä amige segeyo sulubadelagi udia dolö gausiasebe amolibälä ea didiäha nelo.

¹⁸ Ebigulia sosogo mala olelelo dolö odoaeage Sidoigi sosogo mala olelelo dolö odoaeage Folohalä sälä obögë obögësa nelo. Ili odoaea sähaleada, E dawadigi gadoi hamola sähä neeve goda edo säsebela sää. Amase, ili odoaea sähaleada, Sege näiadodi amolile godeie mala sälä iahaledula sää. Ilia amala sää amoie mida gowe. Foloea Yesüe malage baagoi amoli nowemolö malage sälä i amogi amai.

¹⁹ Amala sälähilä ilia Folo e sigi awäla Aliobagusa Galisölö dolö amoli gegedola adolo segea ami awälahilä ilia ema sähalea, Dia mala gähe sälä olelelo amo nilia nabulö hamesamele.

²⁰ Ado odoa sää amo hiid elöi gabugi, amoie mi helësdeläla sää.

²¹ (Adenesi fii amoliage, amase, sege näiadodi fii Adenesi ami maala nefolalo amoliage nelebo odoada hamolo made, segeyo sulubadelagi iliada mala gähe elöi elö elöla sämolöge nabulöge amomu hamosamu aligilo.)

²² Amasebegi Foloea Aliobagusa Galisölö dolö amoli mogogi nowela nea sähalea, Adenesi fii dili-e, dilia nelebo afädë hamosebego na beahaleada, dilia göa nelegela hamolo mala amo gelola hamei gabula helësamelë.

²³ Na nawesalea beahamelebe, dilile göa nelegela sälo mosö yafie meli. Beahaleamelebe göa nelegela nufudala ilo auli afädë aullua negei dibeä ami gomälä dëdëla negei dibeo.

GODE NILIA DAWA MADEGALILA

dëdëla negei dibeo. Dilia Gode dawa made nea e helësëlo. Amo hile ado malafalä amo na walio dilima sälä iahgomelë.

²⁴ Godeada sege dibe sulubadelage nelebo sulubadela amogi dibe neeve sebe amoge hamosa maadei. Gode eda mudaiaiäge nagadaiaiäge Dafidilo Geloi nea. Gode amoda gobela ilo mosö naaboea hamoi amoligi aligilo made nea.

²⁵ Eda nelebo afädë ufola adida made neeve amo dolöfääe a ugila negela nelebo afädë imolöi mademelë. Mida gowe. Ea namolöge hamege nelebo sulubadelage udia dolö sulubadelagali imolöda hii e nea.

²⁶ Eada mi gäwila dolö afädë hamoi amoma aligila udia dolö fii sulubadela hahamola sege sulubadelagi awäha namialai. Aso, amala made hamola nebegi, dafidifali ea daiaha maadelahilä, udia dolö ili amo gala gowegi namiäiala helëselahilä, ilile sege nofela daiala negei.

²⁷ Ea ili hamoi amoie mida gowe. Ilia e hogomäiäge nagubaia nawela e beagolemäiäge ea ili hamoi. Gode eda nili hiid hildola neebrea wagadi made nea.

²⁸ Mi ema aligilahilä, ie geloigi nili segegi fila digi fologola digisa sebewemelë. Amo gadola diligi ado dëdëlo dolö odoa nefolalo amolia sähalea, Nilige ie malöläli neamelëla sälo.

²⁹ Häänilia Godeie malö neebe amea, nilia e goloeage silibaeage igiäge, nelebo afädë dolöea ie asigia naaboea hamola negei difolalebe amoma Godeda amo gadoi neala helësemolöi mademelë.

³⁰ Godeada dafidi udia dolöea e dawa made nea hamoi amoda ea helësëlo made nelo. Amalo gasoda, walio ea udia dolö sege föi sulubadelagi neebe amo sulubadelaea asigi besumalola gelola sähä nea.

³¹ Ea dolö afädë memelei amoie aulodaiala udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amolibälä mogolafalä memelela mogemolöe segeyo afädë daiai amo dialea. Ea dolö memelei amo baagola nowela ifosi amea udia dolö nefolalebe sulubadelabalä amala hamomolömelä dofä gelola sälä negei amo oleimelëla Foloea sää.

³² Baagoi amoli nowemolöla sää amo nabalahilä, dolö odoa nefolalo amolia ölahilä e gadiaboi. Amase, odoaea sähalea, Ado walio sälä i amo hobeala bu elö nabulö helësämeliä sälä i.

³³ Amala säsebegi, Foloea ili amilahilä digila asi.

³⁴ Amala awäsebegi dolö odoa nefolalo amolia ebalä dila asigi afädë negei. Asigi afädë negei amoligi dolö afädë eida Daionisiasa, eda Aliobagusa Galisölö dolö nelo. Eage, amase, udia afädë ei Damalisi eage, amase, odoaeage elebalä asigi afädë negei.

² Golidi ami Yu dolö afädë ëi Aguila gausiai. Eda Bödasa fii dolö. Beaha aligilo Gini Golodiasaea Yu fii Olomo nefolalebe amoli sulubadelama näiadodi afiaha maademalola säsebegi, Aguila ie udia Bilisilale Idali sege digila hädamade misi nelo. Folo e ele sebea asi.

³ Foloeage Aguila Bilisilaleage hamoi afädë hamolo. Amalebe e elea mosöa gedola nea eage hamoi hamosa nelo. Ili bidi nimolöe ilile hamoida balai mosö nedëmesa aligilo.

⁴ Amo hamosa neada Foloea segeyo Sabada gafe sulubadelagi gedolo mosöa ami awälahilä, gegedoi amolibälä didiäha nelo. Yu udia dolö odoaeage Giligi udia dolö odoaeage ea dofä säsebelä helësëi.

⁵ Sailasale Dimodile Masedoniala digasebegi, Foloea segeyo sulubadelagi Godeëe ado mala säla iahamu nelo. Ea Yu udia dolö nefolalo amolima Afädë Memelei amoda Yesu neamelëla gelola säla iaha nelo.

⁶ Amala säla iaha nebegi gaso, ilia made nabalahilä e baagido säla digi gagadela digisa nelo. Amala hamosebegi, Foloea ie fagulo fëfëla digilahilä, ea ilima sähalea, Dili nafadegi awäsedä, dihilä asiaha hamoi ameamele. Asiahal nema mademelä. Walio neeve wegida ne awäla udia dolö fii odoa nefolalebea moholömelëla säi.

⁷ Amala sähililä, amila ili digila Folo e dolö afädë ëi Didiasa Yasadusi amea mosöa asi. Ëi mosöda gedolo mosö gägäglafali nelo. Dolö ameada Godeëe ëi gauia adalo nelo.

⁸ Gedolo mosö beaha aligilo ëi Galisibusaeage ea mosöa aligilo amoliage ilia Dafidilo Geloima asigi afädë negela nelo. Amase, Golidi udia dolö yafie nefolalo amoliage nabalahilä asigi afädë negesebegi ili ödägi gei.

⁹ Gasi afädëgi Foloea sosoäla awäla beahaleamelebe, Dafidilo Geloia ema sähalea, Bedäla nafi yömbio. Mala säla iahamu namiälo.

¹⁰ Mida, ne dibälä neamelë. Gaamugi guida, udia dolö yafie nie neeve amea afädëa di nufudala sëlasimolö mademelëla säla i.

¹¹ Amala säla iäsebegi, Foloea udia dolö nefolalo amolima Godeëe ado mala säla iaha nea gäheo i afädëe, elö amoëe aube gafeia ami nelo.

¹² Agaia sege Galioea beaha aligilo nelo amo gaalu, Yu fii nefolalo amoli ado afädë negela ilia Folobalä ado neala e gaulahilä gudilo mosöa sigi asi.

¹³ Sigi awälahilä ilia sähalea, Udia dolö nefolalebe amolia Godeëe ëi gauia adamäia dolö gowea mala säla negei dibe amo gadola made, mala elöi säla, säla olelesa neamelëla säi.

¹⁴ Amala sähililä, Foloea ado sädelä hamosa nebegi, Galioea Yu fii amolima sähalea, Yu dolöla dili-e, mala dabiala nafade hamoüe sämölö mofiai galebeda, amoda na habobala made hedabola nabalabio.

¹⁵ Gasoda, adoge ëige dihilile mala säla negeige amolilemu galëda, amoda dihili hamogimalo. Goieda na made mogemolömelëla säi.

¹⁶ Amala sähililä ea ili gudilo mosöa amilahilä nesila digi.

¹⁷ Amala hamosebegi, ili sulubadelaea gedolo mosö beaha aligilo ie ëi Sosodenisi nelo amo gaulahilä, gudilo mosö baagido segeamadi ami nea, nufudaha nelo. Amala nufudasebegi Galioeada hilile hamoi hamosebegola helëselahilä ea adola made nelo.

Folo Silia segeë Ädiago obëgëi

¹⁸ Amala hamosebegi, Folo e Golidi ami segeyo odoa nelolahilä ea edoolalima dili samialola säla, ödä sibigi fila Silia segea moholö asi. Bilisilale Aguilalege hiligila asi. Awäla Sëgilia gaamua ami nea Foloea Godema afädë hamomolömelëla säla negei amea ie busa hilä damusa maadei.

¹⁹ Amalahilä awäla Ebesa besela galai. Besela galalahilä Foloea ele ami digilahilä, hido awäla gedolo mosö neebea ami besela galai. Besela galalahilä Yu dolö nefolalo amolibälä ado didiäha dilo.

²⁰ Amala didiäha dibegi ilia ema sähalea, Dida nilibälä holöbö sedade namiäiamelëla säi. Ilia Amala säsebegi, Foloea ilima üla made säi.

²¹ E moholö nea ea ilima sähalea, Ne dili neebea obëgëmäiala Godea hameseda, amoda ne obëgëmäiala säi. Amala sähililä ea ili hawiola sähililä e Ebesa digila ödä sibigi fila asi.

²² Awäla ödä agesua besela galalahilä Sisalia gaamugi besela galai. Besela galalahilä awäla e fedalahilä udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amolima dili go gabiola säla olelahilä awäla Ädiago digai.

²³ Folo e Ädiago ami holöbö ede nelolahilä, e awäla Galesiamadige Filigiamadige holöbö aligila baagila digila awähalea, Yesu bëgëla aulo nefolalo amoli sulubadela neala gelolasisia aligili awäha nelo.

Abolosia Ebesa nea hamosa nelo

²⁴ Amo gaalu, Yu dolö afädë ëi Abolosi eda Alegisädalja fii nelo amo Ebesa misi. Eada ado hedabola dawadigila adolo nea, bebagi ado dëdëla negei dibe amo hedabola dawadigi nelo.

²⁵ Dafidi Dafidilo Geloïïe idigi aulo mala ema olelei. ïe iso asigigi sämo sämosa nebegi, ea Yesüe mala amo udia dolöma hedabola olelesa nelo. Abolosi eada Yonea ödägi gelo mala olelei amomu dawadigi nelo.

²⁶ Abolosia gedolo mosöa ami nea gelola säla iaha nelo. Amala säla iasebe amo nabalahilä, Bilisilale Aguilalea Abolosi sigi aliga galahilä, elea Abolosi ea Godeie idigi aulo mala hedabola helësemäia mogolafali säla iaha nelo.

²⁷ Hobeaa Abolosi e Agaia segea moholö helësëebegi, edoolalia e gelolasila hä mosalola sälähilä, Yesu bëgëla aulo amolima beba dëdëla iasisalea Abolosima obeägilahilä gauia idogomalo. Abolosi e ami besela galasebegi, udia dolö Godeie ugila negeloea ili ugila negesebegi asigi afädë negei amoli ea hedabola ugila negesa nelo.

²⁸ Mida, udia dolö yafie gegedoi nebegi, ea bebagi ado dëdëla negei dibe amogila sähalea, Afädë Memelei amoda Yesu e neamelëa ulufadigila säi. Ea ado amo gelolafali säsebegi, Yu udia dolö hewalahilä ilia adola made sau sagai.

19

Foloea Ebesa nea mala säla iaha nelo

¹ Abolosi e Golidi nebegi Folo e nawesalea segebi gau fedala digala digila awäla Ebesa besela galai. Besela galala Ebesa ami bëgëla aulo odoa gausiai.

² Gausialahilä ea ilima nabahalea, Dilia Yesuma asigi afädë negeselo amo gala Elelo Gesami niilela nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Elelo Gesami neala säi goda nilia nabi mademelëla säi.

³ Amala säsebegi, Foloea säla obëgësalea, Amai galëda, edoea ödägi geila nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Yonea ödägi gelo amo gadola geimelëla säi.

⁴ Amala säsebegi, Foloea säla obëgësalea, Yonea ilia nafade hamoi amoë asigi besula ödägi gelo. Ea udia dolöma sähalea, Ne dafidi misi neamelë. Hobeala afädë moholö amoma dilia asigi afädë negemolö dialeala säi. Hobeala moholöla säi amoda Yesu hii e helësëla säila Foloea säi.

⁵ Foloea amala säi amo nabalahilä, ili Dafidilo Geloï Yesüe ëigi ödägi gei.

⁶ Amasebegi Foloea ilima naabo negesibegi Elelo Gesami ilima digala ilia ado elö säla bea sähä nelo.

⁷ Dolö amolida giwilasi gadoi nelo.

⁸ Amala hamosebegi, Folo e gedolo mosöa ami digai. Aube ohodoagi amala digahamu nea ea ado mala gelola säla iahalea, udia dolö nefolalo amolibalä didiähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoë mala säla iaha nelo amoda dofä säi gabula helësemäia säla iahamu nelo.

⁹ Amala säla iahamu nebegi dolö odoa nefolalo amolia ilile asigi geloi neada asigi afädë made negei. Udia dolö nefolalo amolia nabuäia ilia Idigi aulo mala amo gagadesa nelo. Ilia amala hamosebegi, Foloea ili amilahilä Yesu bëgëla aulo amoli sigi asi. Amala hamolahilä segeyo sulubadelagi ado mala säla didiälo mosö afädë Dilanasaae neebea ami awälahilä, Foloea Yesu mala säla didiäha nelo.

¹⁰ Ea gäheo i äudägi amala hamosamu nelo. Amala hamoi amea Esia segea nefolalebe ili sulubadela, Yu udia dolöeage, Giligi udia dolöeage, Dafidilo Geloïïe ado mala nabi.

Segebaë efegelalia hamoi

¹¹ Godea Foloe naaboea geloi melölo made hido elöi hamosa nelo.

¹² ïe filimo dogelo faguloge bululo faguloge hïle domalogi diigilo amo gaula oloi difolalebea ami awäsebegi, olio damula digi, mugabe doadigila awäla digisa nelo.

¹³ Amala hamosebegi, Yu dolö nawesalea mugabe fedai nesila digisa aligilo nefolalo amoligi odoaea oodo beala Dafidilo Geloï Yesüe ëi säla mugabe fedai nefolalo amolima sähalea, Foloea ïe mala säla ilo Yesu amoë ëigi dili nesila digisagola sälo.

¹⁴ Yu udia dolöe gobela ilo busa afädëë ëi Segebaë efegelali gifulädalä amolia amala hamosebegi,

¹⁵ mugabe fedai amea ilima säla obëgësalea, Na Yesu dawa, Fologe helësëa. Gasoda, dilida nowëla nabi.

¹⁶ Amala nabalahilä dolö amoma mugabe fedai nelo amea ilima nila sadia alogola ïe geloia ili baagila awäla, ili nufudala iälalesebegi ili mosöa amila sësëla dudugimu fisäla asi.

¹⁷ Amala hamoimelëla säi amo nabalahilä, Ebesa nefolalo sulubadela Yu udia dolöge Giligi udia dolöge edefademalä bedälahilä, Dafidilo Geloï Yesüe ëi gauia adaha nelo.

¹⁸ Amase, asigi afädë negei yafie nefolalo amoli maalahilä, ulufadigila, nilia nafade amo hamoimelëla säla sisihaa maadei.

¹⁹ Golë hamolo yafie nefolalo amolia ilile golëë beba difolalo amo gaula mafulahilä, udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea bimäia gobesa maaidei. Beba gobei amoli muni dafidi nii amoda näba gegedolada siliba giwi dausini nabüla bia gadoia nii.

²⁰ Amo gadola Dafidilo Geloëe ado mala daidolahilä, edefademalä gelola bäui.

Ebesa ami nebegi, habobahalea üalala säi

²¹ Amala hamosebegi, Folo ema Gesamia helësëlasisebegi daiala negesalea, dafidi Masedoniage Agaäge awälahilä, hobeala Yalusaleme moholöi moholöla helësëi. Amala helësähilä sähalea, Ämi awäha maadelahiläda, Olomoge söfë moholö dialeala säi.

²² Amala sähilä ea ie ugila negelo Dimodile Elasadasale Masedonia mosaloi. Ele amala mosalolahilä, e holöö Esia segea beaha nelo.

²³ Amo gala, Idigi aulo mala olelei amogi yönölö holöfali made, edefade besela galai.

²⁴ Dolö afädë nelo amoë ëi Demediliasa, ea nelebo elö elöla silibaea hamolo nelo. Ademisië odala ilö mosö gadoi holöfali afädë afädëla Demediliisasaea silibaea hamolo nelo.* Ea amo hamolo ameada hamoi hamolasilo nefolalo amolia muni edefade neaha aligilo.

²⁵ Ea ie hamoi hamolasilo amolige, dolö odoaea hamoi amo gadoi hamolo nefolalo amolige neala gegedolasihilä sähalea, Dolöla dili-e, nilä hamoi amo hamolo amea muni edefade nelo amoda dilia dawa.

²⁶ Ebesa wimu made, Esiamadi sege holöö sulubadelamadida, dolö Folo amea udia dolö yafie dusugala nidilahilä, ilile asigi neala gagaolasila sähalea, Nelebo dolö naaboea hamola nowei amolida, gode madela sälö nea. Amo dilia beadigi nabadigi amomelë.

²⁷ Ea amala hamosa neeve ameada, udia dolö amolia nabalahilä, nilä bidi nimolöie hamoi hamolo amoda nafadela sälöea. Amomu made, nilile gode edefade udia Ademisië odala ilö mosöe udia dolöe siigi memalä gabula sälöea. Amase, Esiamadi udia dolö nefolalebe amolige, udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoliage dafidi ie ëi gauia adalo gaso, ie ëi edefade amo neala nagadaialoala säi.

²⁸ Ado säi amo nabalahilä, ilia edefademalä mihaläla gelola üalalahilä sähalea, Ebesaë Ademisida edefademalä neala gelola sähamu nelo.

²⁹ Amaimo, gaamugi nefolalo amoli sulubadelaea üalala dodogösa difolalo. Amala üalala dodogösa difolalea, Masedonia fii dolö äudä Gaiusale Alisadagusale Folobalä nawesa aligilo amole ilia gaalu gedolo gaamu edefade dibea ami fodolofali sigi gaula asi.

³⁰ Foloea udia dolö yafie gegedoi dibea ami hï äudulä hamosebegi, Yesu bëgëla aulo nefolalo amolia made mosalola säi.

³¹ Esia sege amoë gamane beaha aligilo odoa Folobalä damelë hamola aligilo nelo amolia Foloma ado säsiselea sähalea, Di gedolo gaamu dibea ami dofä mosabiola säi.

³² Ilia amala säsisebe amo gaalu, udia dolö gegedoi amolia gelola üalala dodogöla sähä difolalo amea, ili asusugahalea odoaea ado elö säsebegida, odoaeada, oböla, ado elö sälö aulo dabela digisa dilo. Ili yafieada, mi goweëe gedoi gabula made helësëi nefolalo.

³³ Yu dolö nefolalo amolia Alegisäda e nowela fedala aligisia ami namiäia nabelela gaula fedala ifosisebe amo bealahilä, udia dolö odoaea helësëaleada, mi e gabula helësëi. Amala helësëebegi Alegisäda e nowela aligilahilä nea naabo usigilisalea, gegedoi amolima ne mademelä sädelä hamoi.

³⁴ Amala hamoi gaso, ilia eda Yu dolö amogi gabula bealahilä, ado gelola gaalu sähalea, Ebesaë Ademisida, edefademalä neamelëla sähä nebegimu, aoa äudä gadoi asi.*

³⁵ Gaamu amoë gusigusi nelo amea udia dolö sulubadela nefolalo amolima sau sagamolä hilä, ea ilima sähalea, Ebesa dolöla dili-e, Ademisi edefade neeve amoë odala ilö mosö neeve amoëge, amase, nelebo afädë mudaiala beselala digai dibe amoëge sigi aligiloda Ebesa gaamumu dibe amoda dolö afädëa dawa madera nowë.

³⁶ Hä, na säi amo gadola afädëa wäfali säila sämölö uli ameada, dilia nelebo afädë asigi made gäwila hamolo amo gadola, made hamola, sau sagamo.

³⁷ Dilia dolö äudä sigi misi goweleada odala ilö mosöa negei amogi afädë made fa nii, dilile gode udia amoge made gagadeimelë.

³⁸ Amaimo, Demediliasaage ebäla hamoi hamolo neeve amoliage, ilia afädëbalä gudimolö helësëa nea galëda, gamane gudilo dolö neeve amea amoë gudimolö segeyo odoa daiala negei dialea. Ilia amogi gudimolöi galea.

³⁹ Amomu made ado odoage sämölö helësëa nea galëda, amoda gamane dolö amolia ado giwi sämölö gegedomalola säsgei sämölöi galea.

* 19:24: Ademisida gowe gadoi. Eda wäfali gode udia gadoi. Udia dolöea nelebo elö elöla gôa nelegela, wäfali gode amogali ilö. * 19:34: Aoa äudäda molö gïai deala molöi gadoi.

⁴⁰ Nilia walio hamoi amea Olomo gamane neebe ameada, nilima dilia üalala ddogöla gegëimelä sälahilä, nilibälä gudimolöi gabumelë. Ilia amala hamosedä, nilia walio gegedola üalala säi amoë mi goweëe säimelä sämölöi mademeläla gusigusi amea säla wagai.

⁴¹ Amala säla wagalahilä, ea gegedoi nefolalebe amolima afiaha maademalai.

20

Folo e Masedoniage Giligige asi

¹ Ado gelola üalala ddogöla säha dilo amo sau sagaha maadeibua, Foloea Yesu bëgëla aulo amoli mofiamalolahilä, asigi gelolo mala ilima säla iälahilä, ne awähamelë, dili hawio, namialola sälahilä, e Masedonia moholö asi.

² Sege amoligi newesa nea, Foloea ilima asigi gelolo ado yafie säla iia awälahilä, hobeala Giligi segea besela galai.

³ E ami aube ohodoxa nelolahilä, hobeala e du neala Silia moholö hamosebegi, Yu fii nefolalo amolia e nufulöla didiäha dialeai amea, e Masedonia obëgëmolöla helësëi.

⁴ Dolö ebalä asi amolida gowe ili. Gaamu Belialada Bilusaë malö Sobadage, Desalon-agala Alisadagusa Següdasalage, Debila Gaiusage, amase, Dimodige, Esia segeala Digigusi Dolofimasalage, amoli ebalä asi.

⁵ Dolö amolida ilidale dafidi awäla nili misiäia Doloasa ami beaha nelo.

⁶ Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö amo baagilahilä, nili Filibai digila ödä sibigi fila afiai. Amala afiala ödä sibigi fila segeyo bia awälahilä, afiala ili neebea Doloasa besela galai. Besela galalahilä segeyo gifalädalä ami nelo.

Doloasa ami Foloea Yudigasa neala nowelasi

⁷ Segeyo gifalädalü niili molö molö gedolahilä Foloea ilibalä didiäha nelo.* E aiyo amogi moholö gabula helësähilä, ea säla iäha nebegimu gasi mogoi.

⁸ Mosö ilibia hogoli nili gedoi amogida gamali wala negei malei dilo.

⁹ Ami malisä afädë amoë ei Yudigasa e mosö amoë wido holela dagaboidaia ami salea edefademalä süwiala waoi. Foloea sähamu nebegi, Yudigasa süwiala adi elaboi amo hogogolula fedai osodadaia amila bebedoi. Amala hamosebegi, neahamelebe hä, baagoi meli.

¹⁰ Folo e digalahilä malisä amodaia dia fedalahilä naaboea gauia welahilä sähalea, Hame gudusebemelë. Didigaomabula säi.

¹¹ Amala sälahilä Folo e bu fedala beledi dagabodasila nalalahilä, ado sedadela säha nebegimu segeyo sagai. Segeyo sagasebegi, e asi.

¹² Malö amo made baagoi sebegi, ilia e sigi awähalea ilile iso asigia edefade obeägi.

Folo e Doloasala Miledusa asi

¹³ Nilii nilidale ödä sibigi filahilä Asoso moholö afiai. Asoso ami Folo gausialahilä, ödä sibigi timolö helësëi. Folo e nagadabodo moholöe ea amala daiai.

¹⁴ Afialahilä Asoso ami ea nili gausialahilä, ege ödä sibigi fedala filahilä nihiligila Midilini afiai.

¹⁵ Amo aiyo amogi amilahilä, ödä sibigi fila awäla Giosi sida gagala awäla, aiyo amogi Samoso awäla besela galai. Amilahilä amo aiyo amogi Miledusa awäla besela galai.

¹⁶ Esia segeamadi segeyo yogobodimolö madelahilä, Foloea Ebesa baagila moholöla helësëi. Yu udia dolöie molö nülo segeyo ei Bëdigosi made besela galai amo gaalu, fodolofali Yalusaleme awäla besela galamolöi galëda, amoda moholöla helësëi.*

Foloea Geleso sosogo Ebesa nefolalo amolile dafidilo amolima hawiola säi

¹⁷ Miledusa ami nea, Foloea udia dolö Godea wela ifosi Ebesa nefolalo amolile asigi gäwi dafidilo nefolalo amoli e neebea misiäia misialola säsi.*

¹⁸ Ili e neebea maala besela galasebegi, ea ilima sähalea, Esia segeamadi degabo mi gäwila maala nela amila dilibälä nea hamosa nelo amoda dilia dawadigi.

¹⁹ Yu dolö nefolalo amolia ne nufulö daiaha nelo amea ne fedogola beasebegi, na nihi nagadaiala siaholö digaha nea, Dafidilo Geloiïe hamoi hamolasisa nelomelë.

²⁰ Dili ugila negemolö amogi afädë musügä negela made, na dilima säla iädig, udia dolö gegedoi dibeä amige, dilile mosöa amige, säla olelela digi amoda, dilia dawadigi amomelë.

²¹ Amaimo, na Yu ilimage, amase, Giligi ilimage asigi besulahilä, Godemadi nea, nilile Dafidilo Geloi Yesuma asigi afädë negemalola gelola säla i amomelë.

* ^{20:7} Dolö dawadigi odoa amolia helësäleada, molö mai amoda Yesüe molö maila helësëi.

* ^{20:16} Baagila Asi

Segeyo molö nalalahilä segeyo nabüla bia baagilahilä, Bëdigosi Segeyo besela galao.

* ^{20:17} Miledusala Ebesa

moholöda mia made, gilomida nabüla bia gadoi. Ayala Fogomayu gadola.

²² Amala hamosa nelo gaso, hä walio Gesamia ne mosöla säse amo gadola, ne Yalusaleme moholö neawe. Ami neëgi, nema edo hamomolödu, na dawa mademelë.

²³ Dawa made gaso, na afädë dawadigida gowemelë. Sege sulubadelagi ne neloadi amogi nebogi, Eleloï Gesamia nema sälä iahalea, Galabaia negemolöge së molöge bimolömelë galola sälä iahamu nelomelë.

²⁴ Amaimo, ne namolö amoda, nema memalä gadoi gabula helësësamelë. Godeëi ugila negelasilo Ado Mala Hedabi sälä ïmolöie hamoi Dafidilo Geloi Yesuea nema i amo hamola wagamolö amoda, geloi gabula gelola helësä neawe.

²⁵ Hä, nabuö. Ne dafidi dili nefolalebeadi Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoëi mala sälä iaha nelo gasoda, diligi afädëa hobeala nü mi bu elö made bimolöla helësësamelë.

²⁶ Amai gabugi, walio na dilima ulufadigila fädäla sälä iahago. Afädë nafadegi awäsedä, asialada nema mademelë.

²⁷ Mida gowe. Godea hamomolö amo afädë musügä negela made, sulubadela na dilima sälä iaha maadei amea.

²⁸ Geleso sosogo sugua sibi gadoi nefolalebe amoli dilia sigi namiäia Eleloï Gesamia dili ifosi amo ilile asigige dihilile asigige hedabola beaha namialo. Udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli ie namiäia hile healea nii amoli dilia sugua sibi sigi aligilo amo gadola, ili sigi namialo.

²⁹ Ne asibua ilua ügülo geloi gadoi dili nefolalebea gui maalahilä, sugua sibi gadoi nefolalebe amoli bobasëla made, nufudala hësömolöla helësësamelë.

³⁰ Dihili diliq dolö odoaea nowelahilä, ado halowela sälä, Yesu bëgëla aulo nefolalebe amolä dusugala ili bëgëla misiäia moholömelë.

³¹ Hä, idihé namialo. Na gäheo i ohoogi esoage gasigige siaholö digaha nea, dili hüdö hidolama sälä olelesamu nelo amo helësëmalo.

³² Amai gabugi Godemage, ie ugila negelo ado mala amomage dili gausisagomelë. Mala amea dili neala gelolasimolöige, Godeëi udia dolögali hedabi ïmolö dibe amo gadola dilima ïmolöige nea.

³³ Na afädëe munige faguloge gesami awäla made nelomelë.

³⁴ Nihile naaboea nihi hamoi hamola, nihinege, nebalä aligilo amolige, nili molöge neleboge dofea negei dilo amoda, dihili dawadigi amomelë.

³⁵ Na sulubadela hamosa nelo amo gadola hamoi edefade hamosebewea udia dolö geloi made nefolalebe amoli ugila negemolöi dibe amo oleimelë. Amase, Dafidilo Geloi Yesuea sähalea, Afädëa digali afädë iaseda, dia holöfali obeägimolö. Gasoda, dia afädë elögali iaseda, dia edefademalä obeägimolömelë säi amo helësëmolöi dibe amoge oleimelëla Foloea sälä wagai.

³⁶ Ea ado amo säha maadelahilä, ili sulubadelabalä ea emo gumu sagala gumusula Godema adoi.

³⁷ Godema adola wagasebegi, ili sulubadelaea edefademalä düila Folo gaula mimi.

³⁸ Amala ilia edefademalä asigii. Asigii amoëi mi edefadeda gowe. Ea nü mi bu elö made bimolömelëla sälä amogi. Hä, amalahilä ilia e du dibeä ami ifola asi.

21

Folo ödä duugi awäla, Yalusaleme asi

¹ Nilia ilima, nili hä afiahamelë, dili hawiola sälähilä, ödä sibigi fila mogolafalä awäla Gosi besela galai. Amo aiyo amogi Olodesi besela galai. Amilahilä Badala besela galai.

² Badala amila ödä sibi elö Fonisia moholö dibe amo bealahilä, nili amogi fila afiai.

³ Afiahalea nilia Saibulusi södölo dibe amo bealahilä naabo fefeädimadi dibe amo amilahilä nili baagila awäla Siliamadi awähamu nelo. Awähamu nea Daia awäla besela galai, du amogi nelegeri gaui amo ami negemolöie.

⁴ Daia ami besela galala bëgëla aulo nefolalo amoli beagolelahilä, nili ilibalä segeyo gifalädalä ami nelo. Gesamia ilima aligilahilä helësëlasisebegi, ilia Foloma Yalusaleme mosabiola sälä.

⁵ Amala säsebegi gaso, nili moholö fu besela galasebegi, hä doadigila afiai. Afiasabegi ili sulubadela udia malöla gaamugi amila nilibalä duhulu agesua afiai. Afialahilä nili sulubadelaea duhulu bosea ami emo gumu sasagalahilä Godema adoi.

⁶ Godemaadolahilä, nili hä afiahamelë, ilima dili hawiola sälä. Amase, iliage nilima amala hawiolahilä hili mosöa obëgësebegi nili duugi fimolöie afiai.

Sisalia ami bea sälä Agabasaea Foloma ado sälä i

⁷ Ödä sibigi filahilä Daia dëgila awähamu nea, Dolemesi besela galai. Besela galalahilä nedoo nefolalo amoli sälä olela gausialahilä ilibalä segeyo afädë adi.

⁸ Diala aiyo amogi awäla Sisalia besela galai. Besela galalahilä Ado Mala Hedabi säla ilö afädë nelo amoie ëi Filibi amoie mosöa digalahilä ebalä nefolalo. Filibida dolö Gifalädaläia amoligi nelo.*

⁹ Ie idiwilali biyidia sulo amoli dolö made fila awäla salea, Godeie bea sälo sulo.

¹⁰ Nilä ami segeyo nahui nebegi Godeie bea sälo afädë amoie ëida Agabasa eda Yudiala misi.

¹¹ E nili neebea ami maala, ea Foloie malibu gii amo nealahilä hile emole naabole neegilahilä, ea sähalea, Elelo Gesamia sähalea, Malibu goweie eedo amo Yalusaleme ami Yu dolö nefolalebe amolia gowe gadola gaula neegila dolö fii odoama ïmolömeläla sääsebemeläla sää.

¹² Amala säi amo nabalahilä niliage, amase, udia dolö ami nefolalo amoliage Foloma Yalusaleme fedamolö gameläla sähamu nea häuai.

¹³ Amala sähamu nefolalebegi ea säla obëgëslea, Dilia düsamu dibegoea ne neala yölasisebe goda edoie. Ne Yalusaleme ami nea nie emo naabo neegimolö gomu made. Dafidilo Geloi Yesüe ëigi baagomolö diëge amoda dofeala helësësameläla sää.

¹⁴ Amala sääsebegi, ea helësëi neebe amo haila fisimolöi made beala nilia fisilahilä sähalea, Dafidilo Geloihamesebe amo gadola hamomäiameläla sää.

Folo e Yalusaleme asi

¹⁵ Amala säla, segeyo amala nelolahilä, nelegei neala gaula Yalusaleme fedai.

¹⁶ Bégëla aulo odoa Sisalala nilibälä gegedola afiai. Afiai amoda Saibulusi fil afädë bégëla aulo siiba nelo amoie ëida Nesono ie mosöa awäla nefolamolöi ilia nili sigi asi.

¹⁷ Nili Yalusaleme besela galasebegi ami nedoolali amolia obeägilä gauia idai.

¹⁸ Amo aiyo amogi Folola nihilägila Yamese neebea afiai. Afiahä dibegi, asigi gäwi dafidilo nefolalo amoli sulubadelage ami gegedoi.

¹⁹ Foloea ilima dili go gabiola sähähilä, udia dolö fii odoa nefolalebea ami Godea emadi aligila hamoi amo ilima awala säla iha maadei.

²⁰ Foloea awai amo ilia nabalahilä Godeie ëi gauia adai. Amalahilä ilia Foloma sähalea, Nedoo, dia dawa, Yu udia dolöda dausini maleia asigi afädë negei. Udia dolö amoli sulubadelaeada Ado säla negei amo gelola bégëla awäha neamelé.

²¹ Amala hamola nelo amolima dolö odoa nefolalo amolia sähalea, Foloea Yu udia dolö sege elö elöla fii odoa amoligi nefolalebe amoli sulubadelama ado gowe gadoi säla olelelo. Mosesea Ado säla negei dilo amo fisimola säla, dilile malöi gafodo damumabio, siiba mala hamolo amoda made hamomalola säla iha neameléla odoaea säla i gabio.

²² Odoaea di yawe misi neala säseda, ilia dofä nabulö gabumelé. Hä nilia abilia hamomolödu.

²³ Amaimo, niliäda dia mala afädë bégëla hamomäiae säla iha. Nilibäläda Godema afädë hamomolömeläla säla negei dolö biyidia nea.

²⁴ Diada ili sigi awäla, ilia Godeie siigi nigime baai made neebe amo olelo mala hamomolö amo diage amala hamomalo, amase, ili busa gesemolöie ilile bidige dia negelasimalo.* Amala hamosedä, odoaea ado die säi amo nabelo amoliada, nillima wäfälä säla i gabula helëselähilä, Ado säla negei dibe amo dia bégëla hamolo gabula helësëmolömelé.

²⁵ Udia dolö fii odoa asigi afädë negei neebe amolima, ado sâmolö helësëi dilo amo nilia beba dëdëla i. Nilia ilima sähalea, ili idihë nea, molö nülo dibe amogi wäfälä godegali göa nelegela i muabio. Amase, heale hi e muabio. Hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea muugia heale gälo sali amola muabio. Amase, udia dolö fa nimabiola säla ilä sää.

²⁶ Amalahilä amo aiyo amogi Foloea dolö biyidia amoli sigi nea, hiligila Godeie siigi nigime baai made neebe amo olelo mala hamoi. Amalahilä e Godeie mosöa awäla gobela iloma nigime baai made neebe amo oleloie segeyo amogi wagamolö gabugi, afädë afädälæea amo galada odala ïmolö gabula säla i.

Yu dolö amolia Folo gau

²⁷ Mala amoie segeyo gifalädaläia dilo awäha maademolö ga made dibegi, Yu dolö odoa Esia segeala mofiai amolia Folo Godeie mosöa neebe amo meli. Bealahilä udia dolö nefolalo amoli sulubadelaeaa Foloma habobämäia neala habobalasilahilä Folo gau.

²⁸ Gaulahilä ilia gelola uuala sähalea, Isilale dolöla dili-e, nili ugila negemolö mofiamo. Dolö gowea sege dibe sulubadelagi udia dolö nefolalebe sulubadelama säla olelesalea, Isilale udia dolöge, Ado säla negei dibe amoge, amase, sege gowege, amolida memälämeläla säla olelelomelé. Amomu made, ea Giligi dolö odoa nefolalebe amoligi Godeie mosöa sigi maalahilä mosö Godea hile nafolai nelo amoge neala nafadei gabiola sää.

* ^{21:8} Filibida dolö gifalädaläia abosolo ugila negelo namiäia dafidi memelei amoligi nelo. Abosolo 6.1-6 bimalo.

* ^{21:24} Abosolo 18.18 amoge bimalo.

²⁹ Amala säi amoda dafidi ilia Ebesa fii ëi Dolofimasa e Folobalä gaamugi neebe amo bealahilä, Foloea e Godeie mosöa sigi nogila digai gabula helësëlahilä amala säi.

Ami dolö amolia Folo e sigi asi

³⁰ Amala säsebegi, gaamugi nefolalo amoli sulubadela budugilahilä, udia dolö baluluia mafula gegedola ilia Folo gaulahilä, Godeie mosöa amila dusugala gaula awähalea Godeie mosö idi galu sulubadela fedolofali gaha maadei.

³¹ Amala hamolahilä Folo baagomäia nufulö hamosebegi, Olomo ami dolö beaha aligilo busa amea Yalusaleme udia dolö sulubadelaea edefademälä budugila nudusaleamelä säi amo nabi.

³² Amo nabalahilä ea ami dolö beaha aligilo odoa nefolalo amolige ami dolö odoa nefolalo amolige sigi awähahilä, udia dolö gegedoi neebea ami ili fodolofali baluluia afiai. Beaha aligilo busa amoge ami dolö odoa amolige maase bealahilä, ilia Folo made nufudala fisi.

³³ Ami dolö beaha aligilo busa amea Folo neebea awähahilä e gaula nea, ea ami dolö amolima sähalea, Igi ëfë äudäea e nafodomola säi. Amala sälähilä ea nabahalea, Dolö goweda nowë, ea edo hamosiola nabi.

³⁴ Amala nabasebegi, udia dolö gegedoi nefolalo amolia sälä obëgëslea, ado elö elöla gelola sälä didigai. Amala gelola sälä didigai amea ami dolö beaha aligilo busa amea ado mi fädäla made beasebegi, ami dolö amolima dolö goweda ami mosöa sigi mosalola säi.

³⁵ Amala sigi awäla e mosö aulo didaia fedadelä hamolebe udia dolö gegedoi amolia edefade habobasebegi, ami dolö amolia Folo e naaboea sogobala gaula fedai.

³⁶ Mida, udia dolö amolia, nufuö, baagomäia nufuöla gelola sälä didigala ili bëgëla maasebegi amai.

Folo e asigi afädë negei amoë mi Yu ilima fädäla sälä i

³⁷ Ami dolö amolia Folo e sigi gaula ilia mosöa digamölö hamosebegi, Foloea ami dolö beaha aligilo busa amoma sähalea, Na dima ado afädë nabedulela säi. Amala sälebe busa amea sähalea, Dida Giligi ado adolole.

³⁸ Isibi dolö afädë dafidi gamanebalä nudulahilä ie nudulo dolö dausini biyidia sege nafade udia dolö aligisia made ami sigi awäha nelo amoda di madelela nabi.

³⁹ Amala nabasebegi, Foloea sähalea, Neda Yu dolö neawe. Silisia segeie gaamu Dasasa dibe amoda nië segemelë. Nie gaamuda ilibia edefademelë. Na udia dolö ilima ado sädälä dima nabahala säi.

⁴⁰ Amala sälebe ami dolö beaha aligilo busa amea dofea sämosebegi, Foloea aulo didaia ami nea naabo usigili. Sau sagaha maadesebegi Foloea Hibulu adoea sähalea,

22

¹ Naado nedoola dili-e, dilia na asiala hamoila säsibegoë, asiala made hamoila dilima fädäla sälä iahago, nabualola säi.

² Amala sälähilä Hibulu adoea sähä neebe amo nabalahilä, dolö nefolalo amolia dofä adola made sau sagala nefolalo.

Sau sagala nefolalebegi Foloea sähalea,

³ Ne fiida Yumelë. Silisia segeie gaamu Dasasa amida nemea ne neegela ägüi. Gasoda, neda gaamu wegi nea wi fädäla aligisebegi, Gamelielea ne olelesa nelo. Eada nema nilile naua mäüie malä sälä negei dibe amo sulubadela hedabola sälä olelei. Na Godea hamomola säsegä gelola hamosa nelo, dili walio nefolalebe goea hamosa neebe go gadola.

⁴ Idi gowegi bëgëla aulo nefolalo amoli na neala sëlasisa nelo, ili baagomäia. Udiage dolöge nafadolahilä, ili galabaiä mosöa negesa aligilomelë.

⁵ Gobela ilo Busa Edefade neebe ameage galisölö dolö nefolalebe sulubadelaeage, ilia na dofä säsibewe dilima sälä ilo amo. Ilia ilile edoo Damasaga nefolalebe amolima beba dëdëla, na gaula mosäia iasisio. Iasisibegi Idi bëgëla aulo ami nefolalo amoli gaulahilä së imäia Yalusaleme sigi obëgëmolöie nea asimelë.

⁶ Ne Damasaga suägäla eso mogogi aligisebe amo gaalu, mudaiala yo digalo edefade fedolofali maala nema sege yabagelelo wäla yabagelei.

⁷ Amaimo, ne nagadaia digala negei dibegi afädëa nema sähalea, Solo-o, Solo-o, edogi dia ne neala sëlasisa säse nabi.

⁸ Amo nabalahilä na, Dafidilo, dida nowëla sälä obëgëi. Amala sälä obëgëlebeda ea nema sähalea, Neda Nasalese fii Yesu, dia neala sëlasilo amomelä säso.

⁹ Dolö nebalä afiai amoliada yo digai amo meli gaso, afädëa nema ado säi amoë adoda ilia made nabi.

¹⁰ Amala hamosebegi, na nabahalea, Dafidilo, na abilia hamomolödula nabi. Amala nabasebegi, Dafidilo Geloia nema sähalea, Di nowela Damasaga mosö. Ami dia hamomolö Godea daiai amoda afädë ami neebe amea dima säla iaha maademolömelä säsio.

¹¹ Yo edefade digai amea na bimolö ulisebegi, dolö nebalä afiai amolia ne nabelela gaula awäla Damasaga besela galai.

¹² Dolö afädë ei Ananaiasa e Damasaga ami nelo. Eada Ado säla negei dibe amo gadola hamolo nebegi, Yu udia dolö ami nefolalo amoli sulubadelaeada, eda dolö hedabi mogoi neala sälo nelo.

¹³ E maala ne neebea ga madefalii nea, ea nema sähalea, Nedoo Solo-o, die si hedabi bu bimalola säsio. Amala säi amole nïe si bu hedabolahilä bimolöi gabugi e meli.

¹⁴ Amasebegi ea sähalea, Nilile mäüie Gode neebe amea ea hamesebe amo dia helësämäiage, ie hamoi hamolasilo asigi mogoifalii neebe amo dia siia bimäiage, hï ado säsebe amo nabuaiaige di memeleimele.

¹⁵ Dia meli amoge nabi amoge udia dolö sulubadelama säla imolöie e neala olelo di namolömelä.

¹⁶ Di memalä beaha samolöda edoëie. Hä nowelalahilä ödägi gela, Dafidilo Geloima adola, dia nafade hamoi amo hëla fisimalola säsiola Foloea säi.

Foloea fii elöma ado mala sämäia Godea fisiga gai

¹⁷ Foloea säla iahamu nea sähalea, Ne Yalusaleme obëgëlahilä Godeëie mosöa Godema adosa salea sosoäla awäla

¹⁸ beahamelebe, Dafidilo Geloi e misi nelo gabio. Ea nema sähalea, Dia nïe säsise amoda Yalusaleme nefolalebe amolia made nabulö ameada, hä fodolofalii, Yalusaleme dëgila di aabela mosalola säsio.

¹⁹ Amala säsebegi, na säla obëgësalea, Dafidilo Geloi-e, na gedolo mosö difolalebea ami awäla udia dolö dima asigi afädë negei nefolalo amoli nufudala iälalela, galabaia negelo amoge hili dadwigimelä.

²⁰ Die olelo Sidibenii heale digasolo amo gala nege ilibälä nelomelä. E baagomolöge dofeala helësëlahilä ja baagomäia nufidelo amolile fagulo daia salugalo gii amoda na beaha nelomeläla säi.

²¹ Amala sälebe ea nema sähalea, Mosalo. Na di sege wagadi made, udia dolö fii elö sefolalebe ami fisiga gamolömeläla säi.

Foloea ami dolö amolima neda Olomo dolömeläla säi

²² Ea ado säha nelo amo udia dolö nefolalo amolia hedabola nabaha nea gaso, ea udia dolö fii elöma moholömeläla säse amo nabalahilä, ilia gelola üalala sähalea, Dolö goweda baagomäia nufuö. Go gadoida wi namolöi made gabula säla didigai.

²³ Ilia üalala didigala sähamu nea hilile fagulo daia salugai giila sadia gala digi, gulu dao gasala sadia adala digisa nebegi,

²⁴ ami dolö beaha aligilo busa amea sähalea, Ilia ema ado gelola säse goë mi säla imäia ami mosö mumusogi digala e fëgämäla säi.

²⁵ Amasebegi ilia Folo fëgämölöie e nafodoi. Nafodoi amola wäla nea, Foloea ami beaha aligilo ga madela neebe amoma nabahalea, Olomo dolöma gudi made nabala, Olomoie mala säla negei ameada dolö amo fëgämölöda mogolalela nabi.

²⁶ Amala säi amo nabalahilä beaha aligilo amea ami dolö beaha aligilo busa neebea awäla ema säla iälahilä nabahalea, Dia abilia hamomolö gabu. Dolö goweda Olomo dolöla säi.

²⁷ Amasebegi beaha aligilo busa amea e neebea awäla ema nabahalea, Nema sämo. Dida Olomo dolölela nabi. Amalebe ea säla obëgësalea, Äla säi.

²⁸ Amalebe beaha aligilo busa amea sähalea, Nihïne muni edefadea ne Olomo dolö hamomolöie niimeläla säi. Amalebegi Foloea sähalea, Nemea ne neegela ägüsolo amo gala ne amala nelola säi.

²⁹ Amalebe e fëgämölö nefolalo amoli fodolofalii badadi gasi gagai. Amasebegi ami dolö beaha aligilo busa amea helësësaleada, na Olomo dolö nafodoila helësëlahilä, e bedäha nelo.

Foloea Yuë Galisölöma ado säi

³⁰ Amo aiyo amogi ami dolö beaha aligilo busa amea Yu amolia Folo eada edo asiala hamoidula fädäla bimolöie, e fisigälähilä gobela ilo busa amolige, Galisölö dolö amoli sulubadelage gegedomalai. Gegedosebegi ea Folo sigi digala ili sebea ami ifosi.

23

¹ Foloea Galisölö dolö amolima siila nea sähalea, Nedoola dili-e, ne Godeëie siigi nawesa neada nïe iso asigia dofealahilä hahamola misi amo, aso, hamosa neawe.

² Amala sääsebegi, gobela ilo Busa Edefade Ananaiasaea dolö odoa Folo ga made nefolalo amolima sähalea, ſe nafigi nufuölä säi.

³ Amala sääsebegi, Foloea ema sähalea, Dida mosö alalo gai beni faleia hëi amo gadoi nebegi, Godea di nufulömelë.* Ado säla negei dibe amo gadola dia nema gudi nabulö salea gasoda, dia Ado säla negei dibe amo damula ne nufuölä sähalela nabi.

⁴ Ea Amala nabasebegi, dolö e ga madela nefolalo amolia sähalea, Dia Godeie gobela ilo Busa Edefade neebe goma nafadela sähalela nabi.

⁵ Amala nabasebegi, Foloea säla obögësalea, Nie nedoola dili-e, e gobela ilo Busa Edefade neala na made helësëi. Uidia dolö dili nefolalebe amoie beaha aligilo neebe amo dilia e gagademabiola bebagi dëdëla negei dialeala säi.

⁶ Amalahilä Foloea dolö nefolalebe amoli odoa Sadiusi sosogo, odoa Felesi sosogo nefolalebe amo helësöhilä, Galisölo gegedoi nefolalo amolima ado gelola sähalea, Nedoola dili-e, neda Felesi sosogo neawe. Nie naadoge Felesi sosogo nelomelë. Uidia dolö baagoi nowemolö amo dofå gabula helësëla asigia sisiläfüsa neebeweieda gudisagomelëla säi.

⁷ Ea amala sälebegi, Sadiusi sosogo amoliage, Felesi sosogo amoliage ili gëgëlahilä gegedoi amo hilimu moge mogela.

⁸ Sadiusi sosogo iliada uidia dolö baagoi amoli made nowelolage selesaia fige gesamige madela sâlo nea, Felesi sosogo ilia ohodoa amoli dofå gabula helësëa neamelë.

⁹ Amalahilä dolö amolia gëgësalea ado gelola sähamu nebegi, mala dawadigi odoa Felesi sosogo amoli amolila ilia nowela aligilahilä ado gelola sähalea, Dolö gowea nafade afädë hamoi nilia made meli neawe. Amai gesamiale ma, selesaia fiaa ema ado säla ilelula säi.

¹⁰ Amala sääsebegi, ilia gëgëlahilä edefade nudusalea, Folo dusugagise amea damula galaloea ami dolö beaha aligilo busa amo bedäi. Bedälahilä ea ami dolö nefolalo amolima sähalea, Dili idogo digalahilä Folo e ili mogogila neala ami mosö mumusogi sigi obögëmalola säi.

¹¹ Amala hamolahilä gasigi Dafidilo Geloi Folo neebea maalahilä sähalea, Asigi gelomalo. Bedämabio. Yawe Yalusaleme nea di nie neala olelo nelo amo gadola Olomo awälage amo gadola wäla hamomolömelëla säi.

Yu dolö ilia Folo baagomäia nufulö daiai

¹² Sege yosebe amo gaalu, Yu dolö nefolalo amolia Folo nufulö daiaha dilö. Ilia migalia diigila ado gelola säla negesaleada, ilia molö ödäge made naala, Folo nufudala baagolahilä molö ödä molömelëla säla negei.

¹³ Nufulöla daialo amolida nabüla si biyidia baagi.

¹⁴ Ili gobela ilo busa amolige, asigi gäwi dafidilo dolö amolige neebea awälahilä, ilia sähalea, Nilia migalia diigila ado gelola säla negesaleada, nilia molö made naala, Folo nufudala baagolahilä molö molömelëla säla negeimelë.

¹⁵ Amala hamoi gabugi, Galisölö diliada ami dolö beaha aligilo busa amo sebea ado fisiga gahaleada, Folo dili neebea sigi digamalamäia, ema säi amoie mi fädäla hogomolöielä sämalo. Amala hamosedä, e dili mia, aso, made besela galala neëgi, nilia e nufulöie daiai neamelëla säla i.

¹⁶ Amala sääsebegi, gaso, Foloie elefie malöea ilia säi amo nabalahilä, e ami dolöie mosöa awäla mumusogi digala Foloma säla i.

¹⁷ Amo nabala Foloea beaha aligilo dolö afädë welahilä sähalea, Diada malö malisä gowe beaha aligilo busa sebea sigi mosalo. Eada ado afädë ema sämölö gauleamelëla säi.

¹⁸ Amalebe ea malö malisä amo beaha aligilo busa sebea sigi awälahilä sähalea, Galabaia negei Foloea ne wesaleada, malö malisä goweada ado afädë dima sämölö galea, di sebea sigi mosöla säla imelëla säi.

¹⁹ Amala sääsebegi, ami dolö beaha aligilo busa amea malö malisä amoie naabogi gaula agesuadi heledo nea nabahalea, Diada nema edo sädeläla nabi.

²⁰ Amalebe ea sähalea, Yu ilia ado afädë negesalea gomalä negesio. Ema säi amoie mi fädäla nabulöie, dia Folo e Galisölo neebea aiyo sigi digamalamäiala sämölöla säsio.

²¹ Amaseda, diada ilima ümabio. Mida, dolö amolida nabüla si biyidia baagi, ilia e nufulö musügä beaha nea. Ilia migalia diigila ado gelola säla negesaleada, molö ödäge made naala, e nufudala baagolahilä molö ödä molömelëla säla negesio. Hä dia ümäia ili walio daiala beaha neamelëla säla i.

²² Amala säla ibé beaha aligilo busa amea malö malisä amoma gelola sähalea, Dia nema säla i amo afädëma säla imabio, mosalola säi.

Gamane beaha aligilo Feligisi neebea, Folo e sigi asi

* **23:3:** Mosö alalo gai beni faleia hëila säi amoie mida gomalä. Mosö alalo gai nafade fea amoda made bimäialahilä beni faleia hëlo amo gadolla helësëi.

²³ Amala sälahilä ea ami beaha aligilo äädä misiela welahilä elema sähalea, Sisalia moholöie ami dolö hädali äädäge, sugua hosidaia fila aulo dolö nabülesi gifalädaliage, amase, gögë gaulo dolö hädali äädäge, süwia midilö neë gaalu, moholöie walio daiamalo.

²⁴ Amase, Foloëe sugua hosige dilia daialahilä e hedabola sigi awäla gamane busa Feligisi neebea sigi mosalola säi.

²⁵ Amala sälahilä ea beba afädë dëdëla iahalea gomälä säla dëdëla i.

²⁶ Neda Golodiasa Ilisia, na gamane beaha aligilo Feligisi dolö edefade dima, Di go gabiola sälä, beba gowe dëdëla iasisago.

²⁷ Yu iliada dolö go gaula nufudadigmolöie hamosebegi, na eda Olomo dolömeläla säsebe amo nabalahilä, ami dolö amola e neebea maala na e damula awäla sigi obögëimelä.

²⁸ Ilia ema gudimolö ado säsebe amoë mi nabulöilahilä, na ilile Galisolö neebea e sigi asimeleä.

²⁹ Sigi awälahilä beahamelebe, ilia ema gudimolö ado säi amoë mida ilile mala sälä negei amoëmu meli. Amai ameada, e baagomäia nufulöge, galabaia negemolöige, afädë made meli.

³⁰ Dolö go baagomäia nufulö daiahaleameläla afädëa nema säla iasebegida, di neebea e fodolo fisiga idogosagomelä. Ea nafade hamoila sälo amoliage mi goweiemelä dima säla imolö mosalahagomeläla säla dëdëla i.

³¹ Amaimo, ami dolö amolia ea säi amo gadola, gasigi Folo e sigi awäla Ädibadalisi gaamugi besela galai.

³² Amo aiyo amogi ami dolö sugua hosidaia fila aulo amoliamu e sigi awähamu nebegi, ami dolö odoa amolida hilile mosöa obögëi.

³³ Ami dolö sugua hosidaia fila afiai amoli awäla Sisalia besela galalahilä, gamane beaha aligilo amoma beba dëdëi amo neala iala, amase, Fologe sigi maala e mia ifosi.

³⁴ Amalebe beba amo nidelahilä Foloma nabahalea, Dida bolobinisi abidilala nabi. Eda Silisiaala helësëlahilä

³⁵ ea sähalea, Dia nafade hamoila sälo amoli moziala neëgi, na die gudi nabulömelä. Amala sälahilä ea Heledoea mosöa e idihë namialai.

24

Yu dolöea Foloea nafade hamoila säi

¹ Segeyo bia nelolahilä, gobela ilo Busa Edefade Ananaisage, dolö asigi gäwi dafidilo nefolalo amolige, Olomoë mala negei amo gadola sälasilö ei Dedulusi nelo amea ilile säsämäia eäge hiligila digai. Digalahilä, ilia gamane beaha aligilo amea nabuäia Foloeada nafade gomu hamoimeläla säla i.

² Amalahilä beaha aligilo amea Folo misialai. Maala nebegi, Dedulusia ea asiala hamoi amoë ado säla iahalea, Dia nili sigi namolöi nelo amea nili neebea dalulo amoda negesimu dialeamelä. Dia nili hedabola sigi nelo amea sege edefade gowegi nefolalebewe hedabi namolöie, neala mogolasisa nelo.

³ Dolö edefade Feligisi-e, nilia amo bealahilä segeyo sulubadelagige sege dibe sulubadelagige dima obeägilä edefademalä nesegeza aligilomelä.

⁴ Amai gaso, na asiala dima dofogaloea, dia nili bobasëla nilia ado oboba säsewe nabuäia.

⁵ Nafade hamoloda dolö gowemadila misi gabula beagolesamele. Eada Yu dolö sege dibe sulubadelagi nefolalebe amoli neala habobalasilahilä nudulasiloge, amase, Nasalese sosogo nefolalebe amolile dafidiloge emu neamelä.

⁶⁻⁷ Amase, ea Godeie mosö Godeie siigi nigime baalasilage hamoi. Amalebegida nilia gauimelä.*

⁸ Amaimo, dihi mi fädäla hogomolöie dolö goma nabaseda, nilia nafade gowe hamoila säsewa dofä säsebela helësëmolömeläla säi.

⁹ Amala säsebegi, Yu iliage Dedulusiie ado ugila negela ado säi amoda dofämeläla säla i.

Foloea Feligisima ado säi

¹⁰ Gamane beaha aligilo amea Foloea ado sämäia ie naaboeamu oodo bibila säsébegi, ea obögëla sähalea, Dida gäheo i yafiegi sege edefade goweëe gudi mogelo nelo amo helësëlahilä, nïe asigiada ilia ado säi amoë dima obögëla sämölöda hedabi galea.

* ^{24:6-7:} Dolö dawadigi odoa amolia helësësaleada, ado odoage damo gogi dialeala helësëi. Ado amoda gomälä. [Nilia nili Ado säla negei amoë ema gudideläi 7 gaso, ami dolö beaha aligilo busa Ilisia maala, nili bobala didigilahilä, ea nilia gaula nelo amo sigi awäso. 8 Sigi awäla ea nafade hamoila sälo amoli di neebea misialola säi.]

¹¹ Aaimo, na Godeie ēi gauia adala Godema adomolō Yalusaleme fedaia amila segeyo walioda giwimelē. Amoda dihi dawadigimolōi.

¹² Aaimo, ilia na Godeie mosōa nea afädēbalä didiäha neebe made meli. Amase, gedolo mosōage, sege gaamu dibeage udia dolō gegedoi amoli fudugilasila hamoseda made melimelē.

¹³ Aaimo, na nafade hamoila ilia walio sälebeda, na dofā amala hamoi amoda dima säla ulufadigimolō amo ulisio.

¹⁴ Ado dofā dima säla īahawé, amoda gomalä. Neda Idi ilia sosogo elöla säse gowe bęgęsaleda, nilile mäüe Gode ēi gauia adalomelē. Amase, nada Ado säla negei dibe amo sulubadelage, Godeie bea sälo amolia ado säla dëdēla negei amoge dofā gabula helésesamelē.

¹⁵ Godea baagoi amoli nowela ifosimäia na beaha neebe amo gadola, amase, dolō gowe illiage amala beaha neamelē. Godea amala hamomäia na asigia sisiläfusa nea.

¹⁶ Amalebe segeyo sulubadelagi Godeie siigige udia dolöte siigige nüe iso asigia mogola namiäiala helésela aligilo.

¹⁷ Neda gäheo i odoa nelolahiläda, nihile segea obęgęsalea, udia dolō nelebo maade amoligali muni imolölege, amase, Godegali odala imolölege obęgęe.

¹⁸ Dafidida Godeie siigi nigime baai made neebe amo olelo mala hamolahilä, Godeie mosōa odala imolöie awäla nebegi, ilia ne meli. Nebalä udia dolō gegedoi made, gęgęla nudusage made nudui.

¹⁹ Amalebe, Yu dolō odoa Esia segeala mofiai ami nefolalo amolia nema dia nafade hamoila säha nea galëda, di neeba hili ado amo sämölö yawe moholöi galea.

²⁰ Maade galëda, dolō nefolalebe gowe ilia ne Galisölo dolō neeba nowela ifosisolo amo gala, ilia na dofā nafade hamoila meli amo säla imäia.

²¹ Ne ilibalä nea na ado afädē säi amomuda gowe. Udia dolō baagoi nowemolō amo dofā gabula helésela asigia sisiläfusa neebeweieda, dilia walio gudisagomelēla säimelēla Foloea säi.

²² Amala säsebegi, Feligisia Idigi aulo mala hedabola dawadigi nelo ameada gudi nabi amo wagalahilä sähalea, Ami beaha aligilo busa Ilisia e maasegi, dilile gudi säla mogemolöla säi.

²³ Amala sähalea, ami beaha aligilo amoma sähalea, Folo e idihé nea gaso, hī helésese amo gadola hamomäiage, amase, e damelē neebe amolia e ugila negemolō misiäiage fu imalola säi.

Feligisia Folo e gäheo i äädä galabaia negei

²⁴ Segeyo odoa nelolahilä, Feligisi e hile udia Dulusilabalä misi. Dulusila eda Yu udia. Feligisia Folo bea mosalolahilä sigi maasebegi, Foloea Geleso Yesuma asigi afädē negemolō mala säla iäsebegi, Feligisia nabaha nelo.

²⁵ Nabelebe Foloea mogoi namolöge, asigi sigi namolöge, mogemolöie segeyo daiala negei amo maasebe amoige säla īaha nelo. Säla īaha nebegi, Feligisi e bedälahilä sähalea, Di mosalo. Hobeala fu beaseda, na di misialamolömelēla säi.

²⁶ Amala heléseselo amo gala Feligisia Folobalä ado didiämolöie wesamu nelo amoda muni imäiala heléselähilä amai.

²⁷ Gäheo i äädä nelolahilä Feligisi gadoi Bosiusi Fesidusi e gamane beaha aligilo bedefala nelo. Feligisiada Yu dolō nefolalo amoli obeägimäia Folo e galabaia mosōa ifosisamu nelo.

25

Foloea sähalea, Olomo beaha aligilo Gini Sisa neeba gudimolō moholömelēla säi

¹ Bolobinisigi ami gamane beaha aligilo Fesidusi besela galala segeyo ohodoa nelolahilä, e Sisalia digila Yalusaleme fedai.

² Yalusaleme fedala nebegi gobela ilo busa nefolalo amolige, Yu udia dolō ēi sälo nefolalo amolige e neeba awälahilä, Foloea nafade gomalä hamoimelēla säla ī. Säla īalahilä ilia ema gelolafalä sähalea,

³ Dia dofā nili ugila negela Folo eda Yalusaleme misialamäiala säi. Dafidi ilia didiähalea, Folo e, aso, idiafa maaha neëgi, e nufulöie idia negemolömelēla didiäi amo helésela amala säi.

⁴ Amalebe Fesidusia säla obęgęsalea, Folo eda Sisalia galabaia nea. Neda holöfali nelolahilä ami obęgémolömelē.

⁵ Dolō goea nafade afädē hamoi galëda, dilile ēi sälo odoa nefolalebe amolia ebalä gudimolöie nebalä digamalamalola säi.

⁶ Amida Fesidusi e ilibalä segeyo gödölesi gadoiledu ma, nabülesi gadoiledu, nelolahilä Sisalia digai. Amo aiyo amogi Fesidusi e gudisalea filo amodaia salea, ea Folo sigi misialai.

⁷ E maasebegi Yu dolö Yalusalemela digafiai amolia Folo e nogöla amalela digila nea, ea nafade yafie edefade hamoimelëla säi. Amala säi gaso, ea dofä amala hamoi amoda säla ulufadigmolö amoda uli meli.

⁸ Amaimo, Foloea sähalea, Yu udia dolöe mala säla negei dibe amoge, Godeie mosöge, amase, Olomo beaha aligilo Gini Sisa neeve amomage na nafade afädë made hamoi neawela säi.

⁹ Amala sääsebegi, Fesidusia Yu udia dolö obeägümäiala helësëlahilä, Foloma säla obégëla nabahalea, Ilia säi amoie na gudi mogemolöe Yalusaleme fedamolö helësësebelela nabi.

¹⁰ Amasebegi Foloea säla obégësalea, Mosöa walio ne neebeweda Sisaë gudilo mosö. Nebalä gudimolö amoda mosö wegimelë. Dihä dawadigi, nada Yu ilimada asiala hamoi afädëda made.

¹¹ Amaimo, na nafade hamolo amea baagomolö galebeda, ne baagomolö amoda dofeabio. Amai walio dolö gowe ilia na nafade hamoila sääsebego, amo dofä made galëda, afädëa ne neala ilile naabogi gausimolöda made bimolömelë. Amaimo, neda Sisaeamu nïe gudi nabuäiala helësësamelëla säi.

¹² Amala sääsebegi, Fesidusia dolö e ugila negela sälasilo amolibala didiälahilä, ea Foloma säla obégësalea, Dia Sisaea nabuäiala säi ameada dida Sisama moholömelëla säi.

Fesidusia Gini Agilibama Foloie nabi

¹³ Segeyo odoa baagilahilä, beaha aligilo Gini Agilibale Benisile Sisalia Fesidusima di go gabiola säla olemolö misi.*

¹⁴ Eleda Sisalia segeyo holöbö nahui nelo. Segeyo amo gala Fesidusia Foloie ado amoie ginima säla i. Ea sähalea, Dolö afädë dafidi Feligisia galabaia negei nelo amo, wimu neamele.

¹⁵ Ne Yalusaleme nelo amogida, Yu ilile gobela ilo busa amoliage, asigi gäwi dafidilo amoliage, dolö amoie sähalea, Ea nafade gomalä hamoimelëla säla iälahilä, na dofä ea asiala hamoila sämäiala säsio.

¹⁶ Amasebegi na ilima säla obégësalea, Olomo nilile malada dolö memalä neala előie naabogi gausiloda mademelë. Dolö gudimolö galëda, eda dafidi gudimolö dolö amo mimiagila mia sida alogala aligilo. Amase, nilia ema fu iahalea ilia ema ema sääse amoie säla obégümäia fu ilomelëla säi.

¹⁷ Amalebe ilia wi maala gegedosebegi, segeyo baagila made, amo aiyo amogi ne gudisalea filo amodaia salea, na dolö amo sigi misialola säi.

¹⁸ Dolö ebalä gudimolö amoli hä nowela nefolalebeda, ilia ea nafadefalä hamoi gabula sämäbelela helësëi gaso, maaade gabu.

¹⁹ Ilia ado gégëla sähä nelo amoda ilile Gode bëgëlo mala amole, Yesu baagola Foloea e noweimelëla sälo amolegi gégëi.

²⁰ Na ado goie mi fädäla bimolö amo asusugasebegi, na ema nabahalea, Ado goie gudi mogemolöe Yalusaleme moholö helësësebelela nabi.

²¹ Amalebe Foloea, beaha aligilo giniamu nïe gudi mogemäia galabaia namolöla sääsebegi, na e beaha aligilo Gini Sisa neebea fisiga gamolölahilä gaso, aso, galabaia namialaimelëla Fesidusia säi.

²² Amala sääsebegi, Agilibaea Fesidusima sähalea, Dolö goea ado sääse amo nihi nabulöila helësësebeläla säi. Amala sälebe, ea säla obégësalea, aiyo dia ie ado nabulömelëla säi.

²³ Amo aiyo amogi Agilibale Benisile momadolahilä maala ami beaha aligilo busa nefolalo amolige, gaamu amoie dolö dafidilo nefolalo amolali gamane gegedolo mosöa ami digai. Digalahilä, Fesidusia Folo e sigi misialasebegi ilia e sigi misi.

²⁴ Sigi maala nebegi Fesidusia sähalea, Gini Agiliba-o, dolö gegedoi sulubadela dili-e, dolö dilia beasebe egoeda Yu udia dolö sulubadela, Yalusaleme amige, amase wige, nema nabahamu nea sähalea, E namolöi madela üalala sähä aligilomelë.

²⁵ Amai gaso, na ea hamoi amoie ja baagomäia nufulöda mi afädë made beagolesebegi, Gini Agiliba-o, dïe siigi e sigi misialaimelë, amase dilile siigige. Mida, nilia ema säi amoie mi fädäla hogolahilä, ea hamoi amoie mi bebagi dëdëla negemolö dibe amo helësëlahilä, dëdëmolömelë.

²⁶ Ea hamoi amoie dafidiloma beba dëdëmolöe afädë fädäla made beagolesebegi, Gini Agiliba-o, dïe siigi e sigi misialaimelë, amase dilile siigige. Mida, nilia ema säi amoie mi fädäla hogolahilä, ea hamoi amoie mi bebagi dëdëla negemolö dibe amo helësëlahilä, dëdëmolömelë.

²⁷ Afädë galabaia neebe amea nafade gomalä hamoila made dëdëla fisiga gamolöda dofea madela helësësamelëla Fesidusia säi.

* ^{25:13:} Gini Agilibada Heledo, Yameise nufidelo amoie malö. Abosolo 12.1 bimalo. Benisida Agilibaie elefi.

26

Foloea Gini Agilibaea nabuäia ado säi

¹ Agilibaea Foloma sähalea, Dia sämölö amo sämälola säi. Amala säsebegi, Foloea naabo gauia adogola nea sähalea,

² Gini Agiliba-o, Yu dolöea nema dia nafade hamoila säi amo sulubadelaëda walio na dima sälä obégemolö amogida obeägisamelë.

³ Obeägisamelëla säi amoda, diada Yu udia dolö neebe amoie mala sulubadelage, amase, nillä elö elöla helésela gégélo amoge dawadigisa maadei nebego. Ameada na walio ado säsebewe sedade säsebela helésela made, hame negela nabuäiala helésesa.

⁴ Ne malësägila na hamosa nelo amoda Yu udia dolö sulubadelaæa dawadigisa maadei nea. Mi gäwia amila niüh segea neage Yalusaleme neage, namolöi nelo amo ilia dawadigi nea.

⁵ Ilia ne malësägila dawadigi ameada ilia sämölö helésesa, na Felesi ilile mala hamosa nelo amo dima sämölöi gabu. Nilile Gode bëgëlo mala amoie sosogo odoa dialea gaso, Felesi sosogoie mala elö elöla yafie hamolo ameada sosogo odoa sulubadela baagila asimelë.

⁶ Amaimo, dafidi Godea nilile mäüma ado afädë sälä negei amo hamomäia na asigia sisiläfusa neebeweë ne nebegi walio gudisagomelë.

⁷ Ado sälä negei amo bimolöie nili fii giwilasi nefolalo amolia asigia sisiläfulahilä, esoage gasigige Godeie ëi gauia adala ema ado sähamu nefolalea. Amaimo, beaha aligilo gini-e, na asigia sisiläfusa neebeweëeda Yu dolö ilia dia nafade hamoila sähä neamelë.

⁸ Godea udia dolö baägoi amoli nowelasilo neebe amo dilia e amala hamolo ulila helésesa nefolalebegoda edoie.

⁹ Nasalese fii Yesuë ëi neala nafademolöie, na hamoi edefade hamomolöila helésesa nelomelë.

¹⁰ Amala heléselahilä, na Yalusaleme nea amala hamosa nelo. Gobela ilo busa nefolalo amolia ne geloi iäsebegi, udia dolö yafie Godea hile nafolai amoli na galabaia negei. Amalahilä, ilia udia dolö amoli baagomäia nufluidola säsegige na ülomelë.

¹¹ Segeyo yafiegi gedolo mosö nefolalebe amo sulubadelagi awälahilä, ilia Gode gagademäiae na ili neala sélasisa nelo. Na ilima edefademalä mihalälä fii elö elöläe gaamu deiba amige awälahilä, ili neala sélasisa nelomelë.

¹² Na amo gadola hamomäia gobela ilo busa nefolalo amolia ne geloi iala, bebage dëdëla iäsebegi Damasaga gaamugi asi.

¹³ Beaha aligilo gini-e, ne idiafa awäla eso mogogi aligisebe amo gaalu, na beahamelebe, nege nebalä afiai amola nili neebea ami eso si gadoi made, yo edefade hüdo elöi mudaiala säsälosebe meli.

¹⁴ Amala hamosebegi, nili sulubadela digafui difolalebegi, afädëa nema Hibulu adoea sähalea, Solo-o, Solo-o, edogi dia ne neala sélasisa. I ägëgi emoea nufidelo wäla nufidelo goeada diihüü yolasibegola sässio.

¹⁵ Amala sälebe na naba obégësalea, Dafidilo, dida nowëla nabi. Amala nabelebe Dafidilo Geloja sälä obégësalea, Neda Yesu, dia neala sélasiso amomelë.

¹⁶ Di nowela emoea emesala namië. Di hamoi hamolasilo namiäiage, dia walio ne neebe meli amoge, hobeä ne bimolö amoge udia dolöma sälä imäia na di memelela ifosimolöie ulufadigila misi neawe.

¹⁷ Hobea ne bimolöla säi amoda, di fii nefolalebe amoliage, amase, udia dolö fii elö nefolalebe amoliage, di nufudadigiloea na damula awäla sigi moholömelë. Na di ilima fisiga gahagomelë.

¹⁸ Ilile si fisigälasimolöie, gasimi sagaia amila yo digalo dibea amige, amase, Saidanië geloi hawa amila Godea sigi neebea ami ili besulasimolöie, na di fisiga gahagomelë. Ilia amala hamosedä, ilile nafade hamoi amo hëla fisimolö. Amase, udia dolö nema asigi afädë negela Godea hile nafolaimadi namiäia fu imolömelëla sässio.

¹⁹ Amalebe, Gini Agiliba-o, selesia mosöala olesalea ado säi amoda na fisila made nelo.

²⁰ Dafidida Damasaga nefolalebe amolimage, Yalusaleme nefolalebe amolimage, amase, Yudia sege sulubadela dibea nefolalebe amolimage sälä iähalea, Dili asigi besulahilä Gode-madi nea, dili dofä asigi besui amo gadola mala hedabi olela hamosa namialola sälä iähahilä, hobealada fii oodoa ilimage amala sälä iaha aligilomelë.

²¹ Amala sälä iaha aligilo amoie, Yu dolö nefolalo amolia ne Godeie mosöa nebegi gaulahilä baagomäia nufidedelä hamoimelë.

²² Amaimo, Godea ne ugila negesebegida, na memasamage, ëi sälomage ado säsäla misi amo, aso, walio sähä neawe. Nada ado elö made sähamelë. Nada siiba bea sälolea, Moseselea nelebo gausiala digamolömelëla ado sälä negei amomu sähamelë.

²³ Ilia gomalä säla negei. Afädë Memelei amoda së molö dialea. Amalahilä, bauiala nowemolö amo dafidifali hü nowese amea ea Godeë yo digalo amo e fii amolimage, amase, udia dolö fii odoa amolimage säla ïmolöla bea säla negeila Foloea säi.

Foloea Agiliba asigi afädë negemäiae säi

²⁴ Foloea amala säha nebegi Fesidusia gelola uuala sähalea, Folo, dida gagaosebego. Dïe dawadigilo edefade goeada dihidi gagaosebegola säi.

²⁵ Amala säsebegi, Foloea sähalea, Dolö edefade Fesidusi-e, ne gagaosa maademelë. Nada dofä säha. Asigi gäwi nea gowe sähala sähamelë.

²⁶ Gini Agilibaeada na ado säi amoie dawadigisa neamelë. Nada musügä negela made sälä iäha maademolöi neawe. Na helësësaleada, ea dawa made made, amoli sulubadela ea dofä dawadigisa maadei nebegola helësësamelë. Mida, amo hamoi amoda musügä nea hamoi made ameeda amala helësë.

²⁷ Gini Agiliba-o, diada bea sälöte ado amoda dofala helësësale. Na helësësaleada, diada dofala helësëala helësësamelëla säi.

²⁸ Amasebegi Agilibaea Foloma säla obögësalea, Ne Geleso sosogo namolöie fu oboba gogi aligilasimäia helësësela säi.

²⁹ Amala säsebegi, Foloea säla obögësalea, Fu obobagi galëge ma, sedadegi galëge amoie na dimu made, udia dolö na walio ado säsebe nabaha nefolalebe amoli sulubadelage nihine gadoi namiäiae Godema adosamelë. Nihine gadoi gaso, dili igi ëfëa galabaia negelo amo gadola made negela namiäiala helësësamelëla säi.

³⁰ Amasebegi beaha aligilo ginige, gamane beaha aligiloge, Benisige, ilibälä sulo amolige hä nowei.

³¹ Nowelahilä ili segea doadigila awäla hilidomu sähalea, Dolö goweda ea hamoi amoie nufulöge, galabaia negemolöge maade gabula säi.

³² Amasebegi Agilibaea Fesidusima sähalea, Dolö goeada Sisaea ie gudi nabuäiala made säi galebeda, dia fisiga gamalalabiola säi.

27

Ilia Folo e Olomo mosäia ödä du edefadegi fisiga gai

¹ Ilia nili ödä sibigi Olomo moholö dialeala ado afädë negesebegi, ilia Fologe dolö galabaia negei odoage ami beaha aligilo afädëie naabogi gausi. Beaha aligilo amoie éida Yuliasa. Eada ami dolö hädal afädë beaha aligilo nelo. Eda beaha aligilo Gini Sisaie Ami Dolö amoligi nelo.

² Nilö ödä sibi Adalamidiamala misi dilo amogi fila afiai. Sibi amoda Esia segeie gaamu agesumadi besela galala digila moholö dilo. Desalonaigala Masedonia fii dolö afädë éi Alisadagusage nilibälä afiai.

³ Afiyal amo aiyo amogi Saidono besela galai. Besela galalahilä Yuliasaea Foloma hedabola helësälasila sähalea, Di damelë wi nefolalebe amolia nelebo di gumusui dibe amo gadoi ïmäia, ili neebea moholöi galeala sää i.

⁴ Amalahilä sege amo digila ödä sibigi afiahä dibegi, fo eso digasebeamadila maasebeamadi amogi moholö iliawasebegi, fo hagula Saibulusimadi dewagila afiai.

⁵ Afiyahilä ödä duhulu dëgëla awäla Silisiale Bäfiliale agesuamadi awälahilä Ilisiaie gaamu Maila besela galai.

⁶ Besela galahamelebe, ami dolö beaha aligilo amea ödä sibi elö Alegisädaliala misi Idalimadi moholö dilo amogi nili sigi awäla ifosi.

⁷ Segeyo holöbö nahuigi afiahalea baagi sëla aligi gebela awäla Nidusa gaamu sida gagala afiai. Fo amea nili moholö helësëido amogi moholöi made gabugida oböla fo hagula ödä södölo Gilidimadi dewagila awäla Salomone segeamadi sida gagala afiai.

⁸ Nilö baagi sëla aligi dewagila didigila awäla sege afädëgi besela galai. Sege amoda Ödä Sibi Musügä Negelo Hedabi Segela sälo. Amoda gaamu Alasea ga madela ami dilo.

⁹ Segeyo yafie baagila asi amogige, amase, Molö Made Nülo Segeyo* amoge baagila asi amogige segeyo amo gaaluda, baagoloea ödä sibigi aulo made negei. Amo helësëla Foloea ilima sähalea,

¹⁰ Dolö dili-e, wilahilä moholö amoda dofea made, nafade na melimelë. Nelegei difolalebe goge, du edefade wege neala nafademolö gabumelë. Amase, nili odoage baagomolö gabumelëla säi.

¹¹ Amala säi gaso, ami beaha aligilo amea ödä sibi gaulolea ödä sibi eedolea helësëe amo gadola hamodeläla helësëla Foloea säsebe amo gadola made hamodeläla helësëi.

* 27:9: Molö Made Nülo Segeyola säi amoda nafade hëmolöie odala ilo mala siiba daiala negei segeyo dilo amola helësëi.

¹² I bău giise gaalu, gögii mulo segeyo besela galasebegi sege amogida ödä sibi negesilamu diamolö amo dofea made gabula helëslahilä, dolö yafie ilia Finigisi moholö amoïe ado afädë negei. Ilia nili Finigisi besela galamolö walebelela bimolö moholölä helësëi. Gögii mulo segeyo besela galasebegi ami negesimu diamolöla helësëi. Finigisi amoda Gilidi södölöie ödä agesua. Sibi negelo segea ami diëda eso digasido amoïe fefeädimadilage dafädimadilage melëlo.

Sibi ödägi awäha nebegi fo edefade misi

¹³ Fo eso digasido amoïe fefeädimadila holöbö geleäla maasebegi, dolö amolia hili helësëi amo gadola ga moholö dialeala helësëi. Amala helëslahilä nelebo yöi igi aeanea hamoi amo dusugala neala gauia adalalahilä, Gilidi segeie ödä agesuamadi afiai.*

¹⁴ Aso, afiaha dibegi heleia made fo geloi edefademaläde Gilidi södöloomadila misi. Fo amoïe eïda Ulagulo fo.*

¹⁵ Amalahilä du amo fœa gaula näiadodimu bolosebegi iliada du obëgëdelä hamoi gasoda, obëgëmölöi made meli. Amasebegi hä fœa du gaula mosäia fisigisi.

¹⁶ Fisigisila awäla södölo holöfali, eïda Gaudaea fo holöfali hagusebegi, niliada häualafali du edefade mia du holöfali begela negei amo dusugala gaula misi.

¹⁷ Dusugala gaula maala du holöfali amo gauia adala du edefade amodaia negesebegi, ilia du edefade hawa eëfë fisiga idogolahilä amo bämäia fëdöla begela negei. Ilida du amo ödämu dibe amogi ödä dögöla digai made giäbigi ei Sidisi amogi aligisiloea bedähalea ie balai amo haila negesebegi fœeamu gaula asi.

¹⁸ Fole ödä bubolele dagabola maase amolea niliida edefade besu besui. Amasebegi, amo aiyo amogi ilia mi gäwila nelegei dudaia negei amo duhulugi hadia idodogosa nelo.

¹⁹ Amalahilä awäla segeyo naabo osodagi, ödä sibigi negelo nelegei odoa, eëfëe balaiige iige amo gadoi difolalo amoge hili naaboea neala ödägi hadia idodogoi.

²⁰ Segeyo yafiegi niliada eso, gasumilile made beala, fo edefademalä maahalea nili neala besu besusamu nelo. Amasebegi niliada helësësalea, niliada samolö made gabu, baagomolö gabula helësäi.

²¹ Segeyo yafie ili molö made nasebegi, Foloea ili mogogi nowela nea sähalea, Dolö dili-e, dilia nie ado nabala Gilidi made baagi galebeda, nafadela bedälasila hamoi amoda made beala, nelegei odoa made fisilabio.

²² Amaimo, walio na dilima gomalä sähawé. Dili bedäla made, obeägimalo. Mida, niligi afädë made baagomolö. Du wemu nafademolömelë.

²³ Gode neebe amoïe ne neawe. Nada ie ei gauia adaha aligilo. Gode amoïe selesaia fii afädëea walio gasigi ne sebea maala nea

²⁴ sähalea, Folo, bedämbu. Dida awäla Sisaïe siigi namolö galea. Amase, nabuö. Dolö dibalä ödä sibigi sefolalebe goli sulubadelada made baagomolö Godea die naabogi gausila imelëla säsio.

²⁵ Ameada, dolö dili-e, bedäla made, obeägimalo. Mida, na helësësalea, Godea ado nema sái amo gadola gausiala digamolöla helësësamelë.

²⁶ Gaso, fœa nili gaula awäla södölo afädëgi aligisimolö galeamelëla Foloea sái.

²⁷ Amaimo, segeyo silasi awäha nelolahilä gasisebegi, nili ödä duhulu ei Ödä Adiliagi fœa gaula awähamu nelo. Gasi mogogi ödä sibi gaulo dolö amolia ödä agesu holöbö ga madei gabula helësëi.

²⁸ Amala helëslahilä ilia ödä amo dofe bimolöie eëfë sedade amoïe bidigi yöi afädë begelahilä ödägi fisiga idogoi. Fisiga idogoi amo nea adogola beahamelebe ödä dögöla digai dofei amo mida nabülesi biyidia gadoi meli.* Amala bealahilä holöfali aliga galahilä bu elö fisiga idogola dofela beahamelebe ödä dofei amo mida nabülesi ohodoa gadoi meli.*

²⁹ Amalahilä nili awähalea igidaia aligisiloea bedälahilä, ilia nelebo yöi igi aeanea hamoi biyidia amoli du amoïe gobegi begela sadia idogoi.* Amalahilä ilia sege yola eso neëmäia Godema adosa nelo.

³⁰ Amaimo, ödä sibi gaulo amolia sibi digila äudulalahilä du holöfali fisiga idogola wäfalii sähaleada, Nelebo yöi igi aeanea hamoi odoa sibië busamadila fisiga idogosamelëla sái.

³¹ Amalebe Foloea ami beaha aligilo amomage ami dolö amolimage sähalea, Ili sibi gowegi made aligiseda, dili baagomolömelëla sái.

³² Amala sälebegi ami dolö amolia du edefadegi du holöfali begei amo damula sali.

* ^{27:13:} Nelebo yöi igi aeanea hamoila sái amoda gomalä. Nelebo yöi igi aeanea hamolahilä ödä du made mosäia begela ödägi nea salelo. * ^{27:14:} Ulagulo foda eso fedasido amoïe fefeädimadila mulo, mugi fo gadoi. * ^{27:28:} Mida nabülesi biyidia amoda hësä gïdälası gadoi. * ^{27:28:} Mida nabülesi ohodoa amoda hësä gödölası gadoi. * ^{27:29:} Abosolo 27.13 amogi gasumilii nufi amo bimalo.

³³ Haea gämolö hä ga madese amo gaalu, Foloea dolö amoli molö muäiala ilima sähalea, Segeyo silasigi dili molö fodögila made naala memalä nelo.

³⁴ Walio dili molö muäiala sähamelë. Dili namolöie molö molö dialea. Dilile busa hili afädë made besela digimolömelä sää.

³⁵ Amala sälahilä Foloea beledi afädë nealahilä ili sulubadela sebea ami nea Godema nesegelahilä dagabola naha nelo.

³⁶ Amala hamosebegi, sulubadela asigi gadaealahilä ilige molö mai.

³⁷ Ödä sibi amogi dolö sefolalo amoli gedolada hädali äudäe nabüla si gifałädalıaie odoai gafeia sulo.

³⁸ Molö mai agulahilä, ilia ödä sibi amo hageamäia eladi gadoi ei widi dilo amo ödägi sadia idodogosa nelo.

Du dagabodasi

³⁹ Segeyo hosogasebe amo gaalu, ilia duhulu agesua besela galaia amo bealahilä, sege abididula asusugai. Asusugalahilä beahaleamelebe duhulu hedogola bose fula asi dibe amo bealahilä, ami awäla ödä sibi negemolöi galëda, negemolöla helësëi.

⁴⁰ Amala helësöhilä ilia nelebo yöi igi aeanea hamoi amoli ödägi eëfë amo damula sasali. Amala hamolahilä ödä sibi mogola mosäia adelo i eëfëa begela negei dilo amo fisigäi. Fisigälahilä foea ödä sibi gaula mosäia ilia duie busamadi balai afädë dilo amo gauia adogola neegilahilä, ili ödä agesu dibeä ami besela galamolöie awäha nelo.

⁴¹ Awäha nea ödä sibi amo ödä isogi bose giäbigila fedai dilo amogi udigi. Busa amo udigila aligisilahilä fogomolö uli dilo. Amala aligisi dibegi ödä bublela edefade maasebe amea du gobe aba fedafusalea dagabodasila nafadei.

⁴² Amala hamosebegi, dolö galabaia negei amoli ödä agesua dasi afufula fisäla afialoea, ami dolö amolia ili sulubadela nufudadigmolöla helësëi.

⁴³ Ilia amala helësöhëbegi ami beaha aligilo amea Folo e made nufüäiala helësëla ilima säla iahalea, Dilia helësëi amo gadola hamomabiola sää. Amala sälahilä ea sulubadelama sähalea, Ödä dasi aulo nefolalebe dilidale ödägi nila digala dasi afufula agesua mosalo.

⁴⁴ Oodo dilida i gäi amogi gaula, amase, oodo du nuli amogi gaula biila mola afufula mosalola säla i. Amala säi amo gadola hamolahilä niligi afädë made baagola hulu agesua dea negesa maadeimelë.

28

Folo e Malada södölogi nelo

¹ Nili agesua hedabola besela galalahilä, ami fii amolia sege ödä södölo amoëi ei Maladamelëla säla i.

² Udia dolö sege amogi fii amolia nili hedabola helësëla hido elöla ugila negei. Sege digahalea gögïsebegi, ilia nulo gobelahilä nili sulubadelama hëgi haumolö mofiämäla sää.

³ Foloea nulo gasa nidilahilä nulo gaamugi gobesebegi, nulo amogi baagolo nuba afädë nulo gaamuea hëgïsebegi doadigila fedala, Foloë naabogi mihila begedigila gosai dilo.

⁴ Ami fii udia dolö amolia beahamelebe, Foloë naabogi nubaæa mihila begedigila gosai dibe amo bealahilä hilidomu sähalea, Dolö goeada dofä dolö nufudala baagolo. Eda duhulugilä baagomolö halabai gaso, godea nafade hamolo amolima bidi obégëla ilo amea e made namiäia amasebelä sää.

⁵ Amasebegi Foloea nuba amo folalela nulogi hadia galalahilä, eda made olola hedabi nelo.

⁶ Udia dolö amolia helësëalea, e galumolöledu ma, fodolo baagola digamolöledula helësëi. Amala helësöhilä, ili sedademalä beaha nefolalebegi, emada nelebo afädë made hamose meli. Amasebegi ilia asigia oböla elö bedefala helësëalea, eda gode afädë gabula helësëi.

⁷ Sege afädë ili sebe amo gägägëla dilo amoda södölo amoëi dafidilo ei Bubuliasaie sege dilo. Dolö amea nili ea mosöä fimäia fu iäsebegi segeyo ohodoagi ea nili hedabola sigi nelo.

⁸ Bubuliasaie eedo domalo hëgïge gaisa sëge oloi dibegi, Foloea e dibeä ami awäla Godema adoi. Godema adolahilä ea ie naabø negesebegi oloi dilo amo wahilasi.

⁹ Amala hamosebegi, södölogi ami oloi difolalo amoli Folo neebea mafusebegi ili wahilasi.

¹⁰ Nilima obeägila ilia hedabolafalë hamoi. Amala hamolahilä hobeala nili ödä sibigi äudulä hamosebegida ilia nelebo nili gumusui dibe amo gadoi i.

Folo awäla Olomo besela galai

¹¹ Aube ohodoa ami nelolahilä, nili ödä sibi afädë Alegisädaliala misi dilo amogi fila afiai. Ödä sibi amo i bäu giilo segeyo amoli besela galasebegi södölogi ami negesi dilo. Sibi amoie busamadi malö äudä balagula ägüi amolele ausulubo iia hamola baala negei dilo.*

¹² Afiala nili Silagusa besela galalahilä, segeyo ohodoa ami nelo.

¹³ Silagusa amila awäla giso Ilegiuma besela galai. Segeyo afädë ami nelolahilä, fo eso digasido amoie fefeädimadila maasebegi, nili afiala gasila didigadigila awälahilä amo aiyo amogi awäla Budeoli besela galai.

¹⁴ Besela galalahilä ami nedoo odoa nefolalebe amoli beagolelahilä, ilia nilima segeyo gifalädaliala namolömelä säi. Ami nelolahilä nili Olomo moholö afiai.

¹⁵ Afiaha dibegi nedoolali Olomo ami nefolalo amolia nili maahala säi amo nabalahilä, ilia nili idiafa gausiamolö maala odoa Abiasa magaia gaamugi gausialahilä, odoada hele filo mosö ohodoa neebea ami gausiai. Foloea ili maasebe amo beala Godema nesegelahilä, ie iso asigi delési.

¹⁶ Nili Olomo besela galasebegi gamane ilia, ami dolö afädëa idihë neëgi, Folo mosö afädëgi hido namolöi galeala säi.

Foloea Olomo nea Yesüüe mala säla i

¹⁷ Segeyo ohodoa nelolahilä, Foloea Yu udia dolö nefolalo amolile dafidilo nefolalo amoli misiäia wei. Maala gegedosebegi Foloea ilima sähalea, Nedoola dili-e, nili ffi amolimage, nilile mäüie mala amomage na nafade afädë made hamoi nebegi, ne Yalusaleme ami nafodolahilä, Olomo dolö nefolalebe amolile naabogi gausimelé.

¹⁸ Ilia gudilahilä ne nufudala baagomolö amoie mi fädäla made beasebegi, fisigämölöa helësëi.

¹⁹ Amala helësëebegi, Yu dolö amolia amamabiola säsebegi, idi elö maade gabugi na beaha aligilo Gini Sisaamu näe gudi nabuäiala säi. Amai gasoda, na ne ffi amolima nafadela hamoila sämölöda helësëela made nelo.

²⁰ Mi amoie na dili siia beala ado sämölöe dili misiäia weimelë. Isilale ilia asigia sisiläfusa neebe amoie igi efë gowea ne begela negei neawela säi.*

²¹ Amala säsebegi, ilia ema sähalea, Yudia amila dia hamoi amoie beba nilima made dëdëla iasi. Nilile nedoo misi amoliage ado made säi. Dia nafade hamoilage made säla ìmelë.

²² Dia helësëi amo nilia nabulöila helësëebe. Mida, sege sulubadelagi sosogo gowe nafade neala sälo amo nilia dawadigi neamelëla säi.

²³ Amala sälähilä ilia ema segeyo naabo negesebegi, ili yafie Folo neebea mosöa ami mofiala gegedoi. Gegedosebegi Foloea yosefali nowela Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie ado sälä iahalea mi awala iaha nebegimu së gäi. Ea Moses nebegi Ado säla negei amo gadolage, amase, Godeie bea sälö nefolalo amolia bea sälö negei amo gadolage sälä iahalea Yesüüe säi amo dofä gabula helësämäia sälä iahamu nelo.

²⁴ Amala säla iasebegi, dolö odoaeada ea ado säsebe amo dofä gabula helësëi. Amase, odoaeada dofä gabulada made helësëi.

²⁵ Amala hamolahilä ili hilimu asigi afädë made negela afiai. Dafidida, Foloea ado afädë wagala sähalea, Eleloï Gesamia bea salo Aisaeama aligila dilile mäuma mogola säi gabu.

²⁶ Ea sähalea,

Udia dolö amoli neebea awäla ilima sähalea, Dilia nabahamu nea gasoda, fädäla made helësämölömelë. Dilia beahamu nea gasoda, galone gowe gabula made beagole-molömelë.

²⁷ Amoie mida, udia dolö amolile asigi dofogai nea. Ili gëhe gai gadoia hedabola made nabelo nea. Ilile siige dofogai nea. Ilia siia beala, gëhea nabala, asigia helësëela besusa galebeda, amoda na ili wahasilabiola sämälola

Aisaea 6.9, 10

²⁸⁻²⁹ Amai ameada gowe helësämalo. Godeie damula moholö ado mala amoda udia dolö ffi elö amolima fisiga gaila helësämalo. Ilia nabulömeläla Foloea säla wagai.*

³⁰ Foloea mosö e adi amoie bidi iahilä ami gäheo i äudä nelo. Ami nea udia dolö sulubadelia e neebea mofusebe amoli obeägilä gauia idala nelo.

³¹ Ea Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoiege säla iala, amase, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoie malage säla olelesa nelo. Bedäla made gelola säla olelesa nebegi, afädëa ema olelemabiola made säi. Hä amo.

* **28:11:** Malö äudä balagula ägüila säi amoda, wäfali gode Susa amoie dolö malö äudäiela säi. * **28:20:** Abosolo 23.6; 24.21; 26.6 amoli bimalo. * **28:28-29:** Dawadigi dolö odoaea helësëaleada, ado odoage amogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [29 Foloea ado säsebegi, Yu dolö amolia awäha nea hilimu mihaläla gëgëla afiai.]

Foloea Geleso Sosogo Golosi Nefolalebe Amolima, Beba Dëdëla İasi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoie Neala Olelo Oboba

Golosi gaamu amoda Bolobinisi Esiae Ebesa gaamu ga madela adadi eso maasido dilo. Foloea made, dolö odoaea Golosi udia dolöma Ado Mala Hedabi säla olelesebegi, udia dolö odoa nefolalo amolia asigi besula Yesuma asigi afädë negei.

Amala hamosebegi, Geleso sosogo Golosi nefolalo amolima, dolö odoaea Godeie mala dofä dibe amo gadola made säla olelesa neala säsebe amo nabalahilä, Foloea beba we dëdëla i. Godeie mala dofä dibe amo gadola made säla olelelo nefolalo amolia sähalea, Godeebe amo hedabola helësëla, ie damula aulo neala gausa maademolöi, mudaia beaha aligilo nefolalebe amolige, busa nefolalebe amolige helësëla ei gauia adamolö dialeala säi.

Ilia amomu made, mala elö elöla hamomolöge, made hamomolöge säla digi, gafodo damumolö dialealage, amo gadoi yafie säla olelesa nelo. Ado amo nabalahilä, Foloeada amolia Godeie mala dofä dibe amo gadola made olelei gabula helëselahilä, Godeie mala dofä dibe amo dëdëla ilima i.

Foloea beba amo dëdëla dolö äudäma i. Dolö elö amoie eida Digigusi, elö amoie eida Onesimus. Elea gaula mosäia i. Onesimus eda, galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelo. ie dafidilo ei Filimonoma beba elö Foloea dëdëla i amo dialea.

Geleso eda nelebo dibe sulubadelai busa neada, namolö sulubadelage, Godeie mala dibe amoge ema nobai nea

(Golosi 1.1-3.4)

1-2 Neda Folo, Gode hile hamelo dibe amea, Geleso Yesuie abosolo neawe. Nedoo nalifi Golosi gaamugi Gelesoma asigi afädë negela, ema dila nefolalebela dilima, nilile nedoo Dimodi alia beba gowe dëdëla iasisago.

Nilile Naado Godea dilima ugila negelasiloge, neala dalulasiloge imäia hamesa neawe.

Golosi ilia Yesuma asigi afädë dofä negei

3 Alia dilile Godema adosaleada, segeyo sulubadelagi nilile Dafidilo Geloi Yesu Gelesoie Eedo Godeebe amoma nesegesamu aligilomelë.

4 Dili nefolalebe goea Geleso Yesuma asigi afädë negei amo, amo wälasi nebegoge, amase, Godeie udia dolö sulubadelama boba hahamosa nebegoge, alia nabalahilä, nesegesa aligilo.

5-6 Ado dofä amoda, Ado Mala Hedabi dili neebea besela galasebegi, asigia sisiläfusa namolö amoda, nabi gomelë. Selesaia mosöa müsügä negei amoie dilia asigia sisiläfusa neebe goeada, dilia asigi afädë negesa nebegole, boba hamosa nebegolemelë. Ado Mala Hedabi ameada, sege sulubadelagi bäula edelahilä, gägä negelasilou nea. Diliage ado amo dafidi mi gäwila nabalahilä, Godea ugila negelasilou i amo hedabola helësëla, dofä gabula beagolesolo amo gala, amo gadolamu gägä negela bäulasilou nelo.

7 Ado mala amoda, Ebafolasaea dilima säla olelei. Eda nilile damelë obeägilö nilibälä hamoi gedola hamolasilo nea. Eda asigi falagasei nea, dili ugila negela, Gelesoie hamoi hamosa nelomelë.

8 Godeie Gesamia odoa boba hamolo dilima i amo, Ebafolasaea alima ulufala säla imelë.

Golosi ili gelolasila Foloea Godema adolasi

9 Dilile säla iasebegi, dafidi nabia amila alia Godema dilile adolasisamu nelo amo neamelë. Asigi falagasei namolölö, helësëole, ie Gesamia ilo dibe ameada, Godea hamese amo gadola helësëlo amo dilima nobamäiae adolasisamu neamelë.

10 Amala adosebe amoie mida, dilia Godeie mala bëgëmolö dibe amo gadola bëgëla awäla, Gode neala obeägmäiae adolasi. Amoda gomalä. Hamoi hedabi amoli sulubadelagi dilia gägä negemäiae, Gode dawadigilo amo edemäiae,

11-12 dili mia yöi dibe amo sulubadelagi, aabelaa made habobala, aso maadela, gelola namiäiae, ie geloi hido elöia geloi sulubadelä iala, dili neala gelolasimäiae, amase, Godeie udia dolö yo digalo neebea ami neëgi, ilima imolö daiala negei dibe amoda, Naadoea dili neala hedabolasi amea, dilimage mogela imolö amogi, ema obeägilä nesegesa namiäiae, adolasi.

13 Gasimi sagaloie geloia nili gide begei dibe amo beala, Naadoea nili naabogi gaula, ie malö boba hamoi neebe amea beaha maadela sigi neebea ami nili sigi maala ifosi.

14 Malö ameada nilia nafade hamoi amo hëla fisilahilä, nili fisiglä ifosi nefolalea.

Gelesoie mala amoge hamoi hamolo amoge Foloea säi

¹⁵ Nilia Gode made melélo gaso, ie malöda Gode hii e gadoi nea. Eda ie malö abulümi neada, Godea hamoi dibe neebe sebe amo sulubadeläe busa nea.

¹⁶ Godea ie malömadila mudaia neebe amolige, nagadaia dibe neebe sebe amolige sulubadela hamoi. Siia bimolöi dibe neebe sebe amolige, bimolöi made dibe neebe sebe amolige, beaha aligilo nefolalebe amolige, dafidilo nefolalebe amolige, mudaia geloi elö elöla nefolalebe amolige, sulubadela emadilamu aligila hamoi. Godea ie Malö amoie namiäia hamoi amolida, sulubadela ie Malömadilamu hamoi.

¹⁷ Amoli sulubadelada dafidi nelo made, Geleso e dafidi nelo amo nea. Sulubadela dibe neebe sebe amolige, made balälemäia gaula aligilo nea.

¹⁸ Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadelada, ie domalo nea, hii eda busa nea. Domalo amoie namolö mida, hii e nea. Sulubadela dibe neebe sebe amoige, busa hii emu namiäia, malö abulümi nelo amo baagola, baagoi bauiala mi gäwila nowelasi.

¹⁹ Godea hamei amo gadola, ie namolö amoge, mala amoge sulubadela ie malöma nobamäia hamelahilä, Gode hii ie malöma nobalasi.

²⁰ Hä, malöea hamoi ameada, nelebo sulubadela dibe neebe sebe amolibälä ado nii neebe amo nufuda salimäia helësëi, nagadaiage, mudariage. Ie malö i fügäigi baagola, ie heale digai ameada, Godea sulubadela ebalä neala aelasi. Aelasi ameada, amala nufuda sali neamelë.

²¹ Dafidi dilia Gode baagi iala wagadi made nelo. Amoda dilia mala nafade hamosa nelo amea iso asigigila Godebalä ado neala nelomelë.

²² Gaso, walioda, hä, dilima asiai maade, nafade made baai, mogoi eleloi neëgi, ie sidaia sigi moholöi, ie malö domalogi baagoi amea, dilibälä ado nii nelo amo nufuda sali neamelë.

²³ Amai gaso, dilia Godema asigi afädë negei amo, fologola made, amo wälasi nea, Ado Mala Hedabi nabi ameada, asigia sisiläfusa namolö i amo, nigia gala fisila made, gaula fëdöla namolö dialea. Ado Mala Hedabi dilia nabi amoda sege dibe sulubadelagi säla iaha maadei. Neda amoie hamoi hamolasilo Folo neawe.

Foloea Geleso sosogo nefolalo amolile hamoi hamolasilo nelo

²⁴ Na dilile së nase wegi obeägisa neawe. Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadela Gelesoie domalo neebe amoie, na nihile domalogi ilile së nasebe ameada, Gelesoea dafidi së naala idiodoi amo na së naala baahadio.

²⁵ Geleso sosogo neebe amoli sulubadelae hamoi hamolasilo namiäia, Godea ne memelela ifosi neawe. Dili hedabi namiäiae, ea hamoi amo na hamomäia nema i. Gelesoie ado mala dibe amo sulubadela dilima säla olelemäia, hamoi amo nema iasio.

²⁶ Amoda mi gäwia amila udia dolö nefolalo amoli sulubadelama ulufadigi made, musügä negesi dilo amo walioda, hä, hile udia dolö ilima ulufala olesa nea.

²⁷ Hile hameloea, ado musügä negesi dilo amo Godea ie udia dolö amolima ulufala olei. Ado amoda hedabi hidö elöi amo helësemäiae, amase, udia dolö fifi asi nefolalebe amoli sulubadela ado amea ugila negemolöi gabula helësemäiae, amala hamoi. Musügä negesi dilo amoda gomalä. Geleso eda dilile isogi dilibälä neebe amomelë. Amala neebe ameada, Godeie hedabi hidö elöi namolö dibia ami namolöila helësëla, asigia sisiläfusa namialo.

²⁸ Hä, dofä asigi falagasei nea, nilia säla iadigi, hahamogila digi, säla olelela digisa aligise ameada, ie säla ulufalo neamelë. Udia dolö neebe amoli sulubadela Gelesoma dilahilä, asigi hedabi negei nefolalebe amoli, Godeie siigi, sigi gaula moholöi, amala hamosa aligilomelë.

²⁹ Hamoi amo hamosa maademolöi, ea ie geloi edefadea ne neala gelolasisa neëgida, na aso maadelahilä, hamoi amo baagi sëi edefade hamosa neawe.

2

Nilia asigi afädë negei gelola nea, wäfalä ado säse neadigimolö

¹ Dili nefolalebe diliage, udia dolö Eleodisia gaamugi nefolalebe amoliage, udia dolö ne made melélo nefolalebe amoli sulubadelaeage, na dili ugila negemolöi baagi sëi nea, hamoi hamosa neebewe helësemäiala hamesamelë.

² Na dili sulubadeläe iso asigi gelolasimolöge, dihilimu boba hamola dila aeala namiäiae, amoie hamoi hamosa neawe. Dili amo gadoi neada, asigi hedabi neaha maadelahilä, dilile asigi afädë negei amo dofä gelomolömelë. Hä, Godea ado dafidi musügä negei dilo amoda, dilia dawadigmolömelë. Ado musügä negei amoda, Geleso hii emelë.

³ Asigi falagasei namolöle, dawadigmole hedabi hidö elöi amoli sulubadelada, Gelesoma musügä negei dialea.

⁴ Na dilima säsreweda, odoaea ado hedabi hidö elöi säsebe amea dili gadiabola dahila neloeiae sähamelë.

⁵ Ne dilibalä nea made gaso, nïe asigi gesamileda, dilibalä nea. Dilia Gelesoma asigi afädë negei amo fologola made nea, mala mogoi hamosa nebego bealahilä, na edefadema lä obeägsa neawe.

Nili Gelesobalä dila nea, namolö gähe gaula namolö

⁶ Dilia Geleso Yesu e dilile Dafidilo Geloi namiäialahilä, neala gaui amo gadola, ebalä dila namolöi namialo.

⁷ I nagagi difi aulo amo gadola, dilile difi ema awälahilä, osogolodaia mosö olelo amo gadola dilile namolö Gelesoma diia adogola namialo. Dilima säla olelei amo gadola, dilia Gelesoma asigi afädë negei amo gelola namolöi nea, nesegemolö nobala adugamäia namialo.

⁸ Dolö odoaea dolöie dawaea dili dahila neala, ado iso gäwi made säsebe amea, dilia asiala ilia helësëe amo bëgëla awäla, ie memälä galabaia hamoi gadoi hamolasilo aligiloea idihë namialo. Iliada Geleso mi hamolo made, hilile maüie mala olelei amoge, nagadaia galuge, mugabege, mi hamola sälo nea.

⁹ Geleso e dolö domalo nea, hedabi hido elöi elö elöla Godema nobai dibe amolida, ema nobai dialea.

¹⁰ Diliage Gelesoma dila nebegi, namolö dilima i ameada, namolö amo dilima nobaha maadei neamelë. Gelesoda, nelebo geloi elö elöla dibe amo sulubadelaïe busada, e neamelë.

¹¹ Gelesoma dila nea, fagulo gäi giilo amo gadola nagadaia mala gäi amo ami giila fisila, dili gafodo damui nea. Amoda dolö naaboea dagaboi made, Geleso ea dagaboi.

¹² Dili ödägi gei ameada, Gelesobalä gedola baui amomelë. Gode e geloi edefade neeve amea, Geleso e baagoiala nowelasi neeve amoma dilia asigi afädë negesebegi, dilige Gelesobalä gedola nowela ifosi neagomelë.

¹³ Dili dafidi nagadaia mala hawa neada, asiala hamosamu nelo amea, dili baagoi gadoi nebegi, Godea dili Gelesobalä neala nowela ifosi amo neagomelë. Nilä asiala hamoi amo sulubadela Godea hësa maadeimelë.

¹⁴ Ado säla negei amo damula, nilä nafade hamosa nelo ameada, bidi negei nebegi, Godea neadigi. Ado säla negei amea hamomolö dialeala säi ameada, nilibälä ado neala gide begei dibegi, Godea neala gaula awälahilä, Gelesoie i fügäidaa baala fisimolöi fisi.

¹⁵ I fügäi amodaia Gelesoea mudaia sigi aligilo nefolalo amolige, beaha aligilo nefolalo amolige, ilile geloi hamolo nefolalo amoli sulubadela damusa maadelahilä, udia dolö sulubadela bimäia, na baagila asimelëla säla, ili gide begela gaula moholöi asi.

Nili Gelesobalä baagoi ameada, ado säla negei elö elöla difolalebe amea nili ugila nege-molöi made dialea

¹⁶ Ameada, dilia molö nase ameage, ödä nase ameage, amase, segeyo edefade amoiege, aube gähe olei amoiege, molö giala nülo segeyo bëgëla hamose ameage, segeyo Sabadaie mala amo gadola hamose ameage, odoaea dili mogelasila asiala hamoimelä sämölöda, dofea mademelë.

¹⁷ Mala amolida, hobeala moholö amoie ausulubo gadoi dialea. Hodo dofäda, Geleso hï emelë.

¹⁸ Afädëa wäfali dihi nagadaialo gadoi namolöi galealage, selesaia fii ëi gauia adogola sämölöi galealage, dilia hamoi amoie bidi nimolö amo made neloeala säseda, ie ado made nabala, idihë namialo. Dolö ameada simasia meli amoie ado yafie memälä säla dabola, nagadaia mala helësëla, mi maade amogi, gugusäla bimäia säse amea,

¹⁹ ea Geleso nilile busa neeve amo gaula aligilo made nea. Busa ameada domalo nelebo hulu dibe amoma geloi iala, domalogi moma gumu, dii sulubadela amea iillasila, Godea hamese amo gadola édëlasilo neamelë.

²⁰ Dili Gelesobalä baagoi ameada, nagadaia nea hamolo ameage, mugabeie geloi ameage, dili dafidi gide begei dilo amo fisigäi neagomelë. Amala neada, nagadaia mala hamolo nefolalebe amea hamosa neeve amo gadola, dili made fisigäia hamolo amo gadola wäla hamosa nebegoda mi edoie.

²¹ Iliada ado sälo amoda gowe gadoi. Gowe nimabio. Gowe muabio. Gowe diigimabiola sälo.

²² Amolida, dafidi dolö hï hamolahilä, säla olelela hamomalalo. Ameada, mala amoli sigälo dialeamelë.

²³ Dolöea hï asigia göa nelegeloge, wäfali nagadaiai gadoi aligiloge, gafodogi sämäia hamologe, mala amoli gadoi helësësalea, asigi nulugäi hedabia säla negei gabula helësëmolöi gaso, mala amoli gadoi hamose ameada, domaloie gesami aulo dibe amo fisimäia hamolo made nea.

3*Nili Gelesobalä baagola nowei*

¹ Godea dili Gelesobalä neala nowelasi neagomelë. Amala hamoi neebe ameada, dilia selesia mosöa Geleso hile filodaia, Godeie naabo dafädimadi sebea ami nelebo dibe amoli helësëla, amida dilile boba gosala namialo.

² Nagadaia nelebo dibe amoli helësëla made, nelebo selesia mosöa dibe amolimu helësëa namialo.

³ Dili baagoi nea, dilile namolö Gelesobalä, Gode neebea ami musügä negei neagomelë.

⁴ Dilile namolö gähe Geleso hi e neebe amo ulufadigisolo amo gala, dilige ebalä, ie yo digalo hüd elöi amola ulufadigimolömelë.

Geleso e niliile isogi neebe ameada, nili gähe nea

(Golosi 3.5-4.18)

Nili gähe nea

⁵ Amamolö ameada, nagadaia mala amea hamelo amoli baagosa maademalo. Amolida, udia dolö susugu hamologe, nigime baai mala hamologe, gesami auloge, hamela diigiloge, gesami awäla naamu negemolöila helësëloge, amo sulubadela baagosa maademolöi maademalo. Gesami aulo amoda, nelebo odoama göa negelo mala amo gadoi dialea.

⁶ Mala amoli gadoi hamosalea, Godeie ado neadigilo nefolalebe amolima Godeie habobalo moholömelë.

⁷ Dafidida, mala amolia dili sigi nea, ilia hamomola säse amo gadola, dilia bëgëla hamosa nelo amomele.

⁸ Amaimo, walioda mala egowe ili gadoi sulubadela fisisa maademalo. Habobaloge, mihalälöge, nafade hamologe, gagadeloge, baagido säloge, dilile nafi idigila ado nafade säloge, fisisa maademolöi maademalo.

⁹⁻¹⁰ Asigi goofo, ie mala amola giila fisilahilä, asigi gähe salugai neebe ameada, dilia dihilimuwäfali sämabio. Asigi gähe amo hamolo Gode neebe amea, hi e gadoi namiäia, ea dili bedefalasila, e neebe amo dawadigisa maademäia, dilima amala helësëlasisa neamelë.

¹¹ Asigi gähe amogi, nili sulubadelada, afädëdi nea. Yu udia dolöle, Giligi udia dolöleda maade. Gafodo damulole, made damuloleda maade. Amase, sege elögi fiige, mala melëlo made gadoi hamologe, galabaia hamoi gadoi hamolasiloge, fisigäige, maademelë. Mi hi eda, Geleso nea. Eda nili sulubadeläi isogi nea.

Nili odoa boba hamomolö dialea

¹² Godea dili boba hamola ie namiäia, ea dili memelela ifosila, hile udia dolö nefolaleagomelë. Amala nefolalebe ameada, dilia bobasëmolöge, ugila negemolöge, dili nagadaiala namolöge, amase, hedabola beala geleä hamomolöge, aabelaa made habobaloge, amoli gadoi salugala namialo.

¹³ Dili nebegoea odoaae mala beala, weda abidä amahadula helësëeda, made säla, fisimalo. Amase, dilia nafade hamoi amo Dafidilo Geloia hëla fisi amo gadola, diliage odoaea nafade hamose amo hëla fisimalo.

¹⁴ Hedabi hamomolö amolidaiada boba hamolo amo bu salugamalo. Boba hamolo ameada, mala hedabi hüd hidola dibe amoli sulubadela neala afädëfali hamolasila, hedabi hidö elöi hamola neala gedolasilo nea.

¹⁵ Dili domalo afädë nea, Godea dili dalulasimäia wei ameada, Gelesoea neala dalulasilo dilima i amo helësëla, dilile iso asigigi hedabola memelela hamomalo. Amala hamosa neada, nesegesamu namialo.

¹⁶ Dofä asigi falagasei nea, dilia dihilimuwäfali olelela digisa neage, neala hamogila digisage, namialo. Amase, gë udähalea, Gë Udälo bebagi dibe amolige, Godeie ei gauia adogola gë udälo amolige, Eleloj Gesamia dilima gë udälo olelesebe amolige, udäha namialo. Amala hamosa neada, dilile iso asigigila Godema nesegesa nea, Gelesoei ado hüd elöi asigi dafidilo namolö dibe amoda, dilile isogi negesiä namialo.

¹⁷ Amaimo, Yesuie aulodiaa nea, Naado Godema nesegesa neada, dilia hamosebe amoge, säsebe amoge, sulubadela Dafidilo Geloj Yesuie eigi nea, hamomalo.

Foloea sosogo ilile säi

¹⁸ Udia dolöma fii sefolalebelaa dili-e, dili Geleso sosogo salea hamomolö dibe amo gadola, dilile diguaea hamomola säse amo nabala ili hawa namialo.

¹⁹ Dolö udia nii nefolalebelaa dili-e, dilile udia sëmäia yöläsila made säla, boba hamosa namialo.

²⁰ Malësä-o, dilile diado diemelea ado säse amo sulubadela, nabala hamomalo. Amo gadola hamosebe ameada, Dafidilo Geloj neala obeägilasisa neamelë.

²¹ Malö eedo nefolalebela dili-e, dilia dilile malö yölasisegi, ili dofea madela helësëia idogoloea, eegedidigila sämabio.

Foloea hamoi hamolasilo illege beaha aligilo illege sää

²² Galabaia hamoi gadoi hamolasilo nefolalebela dili-e, dilia dilile beaha aligilo nagadaia nefolalebe amolia hamomola säsabe amo gadola, sulubadela hamosa maademalo. Ilile sidaiamu made, amase, ilia hedabi hamolo neala sämäiamu made hamomalo. Amala made, dofä asigi mogoi negei nea, Dafidilo Geloibalä bedäila, e helësëa nea, dilile beaha aligilo amolia säsabe amo bégela, hedabimu hamosa namialo.

²³⁻²⁴ Dafidilo Geloia dilile bidi daiala negei dibe amo ïmolö helësëa nea, nelebo sulubadela hamosebego hamosaleada, dolöe hamoi hamolasisala helësëla made, Dafidilo Geloüe hamoi hamolasisala helësëlahilä, dilile geloi sulubadelaea hamomalo. Dilia hamoi hamose amoda, Dafidilo Geloi Gelesöe hamoi hamolasisamelë.

²⁵ Nafade hamosa nkeebe ameada, nafade hii hamose amo gadola, së ia obëgëmolömelë. Godea udia dolö memelelahilä, hili hamoi amo gadola, nofela made, afädëdila mogemolömelë.

4

¹ Beaha aligilo nefolalebela dili-e, dilile galabaia hamoi gadoi hamolasilo nefolalebe amolima mogola hamomolö dibe amo gadola, nofela made, afädëdila hamosa namialo. Diliage dilile beaha aligilo selesaia mosöa nkeebe amo helësëmallo.

Nilia Godema adomolö amo gelola bégësä nea, mogola namolö dialea

² Godema nesejela säla, hedabola helësëla idihë nea, Godema gelola adosamu namialo.

³ Amala hamosa neada, dilia niliileg adolasisa namialo. Amala säseda, niliä Godeie ado mala Gelesomadi aligila dafidi ulufadigi made negei dilo amo säla ïmolöe, Godea niliä fu iala, idi doga negemäia, adolasisa namialo. Mi amoieda, ne walio galabaia neawe.

⁴ Na udia dolöma ado mala ulufala säla ïmolö dibe amo gadola säla ïduläle, Godema adolasimalo.

⁵ Udia dolö segea nefolalebe amolibälä neada, hedabola helësëla asigi falagasei namialo. Mala hedabi hamomäia, fu ii dibe amogida, memalä namiabio.

⁶ Odoaea dilima ado säsegä, dilia ili sulubadelama hedabola gomälä säla obëgëmolöla helësëmolöieda, molögi äbi baalo amo gadola, ili ugila negemolöila helësëla, ado hedabola sälo namialo.

Foloea Digigusile Onesimusile Golosi fisiga gai

⁷ Na hamosa neebeweie adoda, Digigusi ea dilima säla ïmolömelë. Eda nedoo obeägilo asigi falagasei nea, hamoi hamosamu aligilo. Dafidilo Geloüe hamoi nilia gedola hamolasisa aligilomelë.

⁸ Ea nili neebeweia hamosa neebeweie ado dilima säla ïmäiage, dilile iso asigi gelolasimäiage, na e dili neebea fisiga gaseweie mida, amoiemelë.

⁹ Nilile nedoo obeägilo Onesimusie asigi falagasei nea, diligi sosogo afädë neebe amo, egee Digigusi helegela moholömelë. Wi hamose amoie ado sulubadelada, ele dili neebea maala, säla iaha maademolömelë.*

¹⁰ Alisadagusa ja haligila galabaia nkeebe amea, dili hawiola säsisebego. Banabasaie esago Magaeage, amo gadola wäla hawiosebego. E dili neebea maaseda, dilia e säla olela gausialahilä, e gauia idogomalola na dilima dafidi säla i amomelë.

¹¹ Yesu, ie äi elö Yasadusi eage dili hawiola säsisebego. Udia dolö Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami namiäiae nebalä hamoi hamosa neebe amoligi, dolö ohodoa amolimuda, Yu dolömelë. Ilia ne edefademalä ugila negesa nelomelë.

¹² Ebafolasa egee diligi sosogo afädë nea, Geleso Yesüie hamoi hamolasilo neebe ameada, dili hawiola säsisebego. Dili asigi fädäi nea, Godeie mala dawadigila neebe amo gadola gelola namiäiage, Godea hamei dibe amo sulubadela dawadigisa maadelahilä, fologola made namiäiage, dili helësëla ea segeyo sulubadelagi Godema adolasismu neamelë.

¹³ Ea dilile hamoi baagi sëi edefade hamolasi amo na meli ameada, dofä amala hamolasisala sämolöi neawe. Ea udia dolö Eleodisia nefolalebe amolilege, Hielabolisi nefolalebe amolilege, amala hamolasisa neamelë.

¹⁴ Nilile alögoda obeägilo dolö Ulugu Demasaleage, aso, dili hawiola säsisebego.*

---

* ^{4:9}: Onesimusie eda Filimonoie galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelo. Filimono bebagi dibe amo bimalo. Dolö yafiea helësëaleada, beba äudä Ado Mala Hedabi Ulugule Abosolole dëdëi amoleda Ulugu egowea dëdëila helësëi. *

¹⁵ Geleso sosogo Eleodisia nefolalebe amolima, nilia ili hawioila säsimelela sälä īmalo. Udia ēi Nifä emage, ea mosöa Geleso sosogo gedolo nefolalebe amolimage, amalamu säsimelela sälä īmalo.

¹⁶ Beba goda dilia nabaha maademäia nidesa maadelahiläda, Geleso sosogo Eleodisia ami nefolalebe amoliage nabaha maademäia, ilima fisiga gamalo. Hä, beba Eleodisia nefolalebe amolima fisiga gai amo nealahilä, amoge aso, nidemalo.

¹⁷ Agibasa ema dilia ado gomalä sämalo. Dafidilo Geloiie hamoi dia hamomäia i amo hamosa maademuolöla helësësa namialola säimelëla sälä īmalo.

¹⁸ Neda Folo, na dili hawiola sälä, nihiile naaboea dëdësago.*

Neda igi ëfëa galabaia negei neebewe elaboloeo. Godeïe ugila negelo dilima di-amiäiamelë.

Hä amo.

---

* **4:18:** Age Golidi 16.21gi dibe amoge bimalo.

Foloea Geleso Sosogo Desalonaiga Nefolalebe

Amolima, Mi Gäwila Beba Dëdëla İasi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoie Neala Olelo Oboba

Foloea udia dolö Godea wela ifosisi Desalonaiga nefolalo amolima beba afädë dëdëla iasi. Amoie mida, ilia hä, gelomäiage, ilile asigi delësila namiäiage, dëdëla i. Ilia Godema asigi afädë negela namolöi neebe amoge, amase, boba hamola namolöi neebe amoge, Dimodia säsebe amo Foloea nabala, Godema nesegei. Amala sälähilä, Folo hï e dafidi ilibalä nelo amogi, neda gowe gadoi nelomelëlage, amase, Yesu obégëmolö ilia nabi amoge, helësälasila dëdëi.

Amase, Dafidilo Geloi obégësolo amo gala, udia dolö Gelesoma asigi afädë negei baagoi amolidale nowemolömelë. Nilä made baagoi gähe sefolalebeweda, ilibalä gaalu mu baidilda Dafidilo Geloi gausiamolö afiamolömelëlä sälä, Foloea dëdëla iasi.

Amala dëdëlahilä, Dimodia ado säi nabi amoiege, Foloea ado elö sälä obégësalea, Geleso e obégämäia beaha neada, dilia dihilile asigi neala gelolasila digi, ugila negela digila, walio hamosa neebe go gadola wäla, hamosamu namialola sälä dëdëla iasi.

Folola, ebalä hamoi gaalu hamolo nefolalo amolalia Desalonaiga ili helësëla säösäosa nelo

(Age Desalonaiga 1-3)

¹ Folo Sailasa Dimodila nilia udia dolö Geleso sosogo Desalonaiga nefolalebe dilima beba gowe dëdëla iasisago. Nilile Naado Godeiege, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoiege dili nefolaleagomelë.

Ugila negelasiloge, neala dalulasiloge, dilima ïmäia hamesa neawe.

Desalonaiga ilia asigi afädë negei amogi Foloea obeägi

² Dili sulubadela helësëla, nilia segeyo sulubadelagi nesegela digi, dilile ëi sälä Godema adola digisa aligilomelë.

³ Amala sähä neada, nilia nilile Naado Godeie siigi nea, dilia asigi afädë negela hamoi hamoi amoiege, boba hamola nea, hamoi baagi sëi hamosa nebegoege, nilile Dafidilo Geloi Yesu Gelesoma asigia sisiläfusa nea, yöi diëgi, aso maadela, gelola nebegoege, helësëa aligilomelë.

⁴ Nie nedoo nalifila dili-e, nilia helësësaleada, Godea dili boba hamola, hïlefalii nafolai nefolaleala helësëamelë.

⁵ Mida, nilia Ado Mala Hedabi dili neebea gui gaula misi amoda, adoeamu gaula misi mademelë. Amoda geloibaläge, Eleloï Gesamibaläge, nilile asigi afädë negei geloi amoda, dilia beala dawadigi amomelë. Nilä dilibalä nea, ugila negela hamosa nelo amoda, gomalä hamoila dihili dawadigi nebegomelë.

⁶ Dilia nilile malage, Dafidilo Geloië malage, bëgëla hamosa aligilo. Amase, Godeie ado mala neala gaula nelo ameada, yöi yafie beasebegi, Eleloï Gesamia dili neala obeägilasimelë.

⁷ Amala hamoi ameada, Bolobinisi Masedoniamadige, Agaiamadige, udia dolö Gelesoma asigi afädë negei sulubadelama, mala hedabi hamola olei gabio.

⁸ Dafidilo Geloië ado mala dilia sälä iia asì amoda, Masedonia segeamadile Agaia segeamadilemu made. Dilia Godema asigi afädë negeigoge, sege dibe sulubadelaea nabala daidosa maadei gabio. Ameada, nilia ilima bu daiasela sälä ïmolö helësëa mademelë.

⁹ Mida, nilä dili neebea maasebegi, dilia nilima obeägilä damelë hamolahilä, gauia idogoi ameada, udia dolö sege amogi neebe amoli sulubadelaea säsäi awäha dialea. Dilia dafidi wäfali gode amo fisila, namolöi neebe Gode dofä amoma besula, amoie hamoi hamolo besela galai amoge,

¹⁰ amase, Godeie malö e selesia mosöala obégëla misiäiala beaha nefolalebegoge, ilia säsäi awäha dialeamelë. Malö amoda Godea baagoiala nowelasi. Amoda Yesu, hobeä Godeie mihalälo besela galamolö dibe amo baagimäia, nilä sigi obégëlo amomelë.

2

Foloea Desalonaiga nea hamoi hamosa nelo

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, nilä dili neebea maalahilä, hamoi hamosa nelo amoda, hamola waeasei made amo, dihili dawadigi neagomelë.*

* 2:1: Abosolo 17.1-9 bimalo.

² Nili dili neebea Desalonaiga, aso, made maala Filibai nebegi, gaamu amogi nefolalo amolia nili neala sëlasila gagadesa nelo amoda dilia dawadigi neagomelë. Dili neebea guwi odoaea nilibälä ado nii nelo gaso, nilile Godea nili neala gelolasisebegi, nilia dilima Ado Mala Hedabi Godemadila misi dibe amo säla ïmelë.

³ Nilia dili Gelesoma asigi afädë negemäia wesaleada, halowela helësëlo, asigi nafade musügä negelahlä, dili dahila neala, made oleleimelë.

⁴ Amalebeda, Godea nili fedogola bealahilä, hile hamelo amea nilia ie Ado Mala Hedabi amo säla olelemäia, ea nílma iasio. Ado amo säla olelesaleada, udia dolöea obeägimäiala olelelo made. Nilile asigi fedogola melëlo Godea obeägimäiala olelelomelë.

⁵ Nilia dili neala golila ado sämolöge, asigi musügä negela dilile nelebo dibe amogi gesami moholöge, amo gadola hamolo made nea, säla olelesa nelo amoda, dilia dawadigi. Amase, Godeage amala säla ulufamolöi nea.

⁶ Dili neebe goeage, udia dolö odoa nefolalebe amoliage, nilile ëi gauia adamäiala made helësëi nelomelë.

⁷ Nili Gelesoie abosolo dolö nelo amea, dili yölasila nili ugila negemäia sämolöi nea gaso, säla made nelo. Amala made säla, dilibälä hame negela neada, emea malö geleä sigi aligilo amo gadola sigi nelo amomelë.

⁸ Nilia dili boba edefade hamoi neebe amea, dilima Godeëe ado mala säla ïmolö amomu made, nilia nihüli nili ïmolö amoge dofea gabula helësëimelë. Mida, dili hä, nili sosogofalä besela galai amea.

⁹ Nie nedoo nalifila dili-e, nili dilibälä nea, naaboea hamoi baagi sëi hamosa nelo amoda, dilia dawagomelë. Godeëe Ado Mala Hedabi säla iaha neada, dili yölasila afädëa ïmäiala made helësëla, nihüli naaha namolö amoë hamoi nilia yoba gasigige, baagi sëla hamosa nelomelë.

¹⁰ Udia dolö asigi afädë negei nefolalebe dilibälä nea, mala nilia hamosa nelo amoda, diliage, Godeage, säla ulufamolöi nea. Nilia Godeëe siigi mala mogoi hedabi hamosa neada, asialada, hamolo mademelë.

¹¹ Malö eedoea ie malö sigi aligilo amo gadola, nili dilibälä nea, dili afädë afädëlabalä mala afädëdila hamosa nelo amoda, dihili dawagomelë.

¹² Amala hamosa neada, nilia dilile asigi delësilasila, gelolasilage, amase, dili Godeëe mala bëgëmolö dibe amo gadola bëgëla mosäiage, ado säla iahamu nelo amomelë. Dili Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami, ie yo digalo hüd elöi neebea ami awäla namiäia, ea dili wesa neamelë.

Geleso sosogo amolia asigi afädë negei gelola nea, yöi gaula nelo

¹³ Nilia Godeëe ado mala säla iäsebegi, dilia dolöe ado gabula made helësëla, Godeëe ado dofä gabula nabi amoë, nilia Godema nesegesamu aligilomelë. Ado amoda dofä Godeëe ado. Gelesoma asigi afädë negei nefolalebe dilile isogi, ado ameada hamoi hamosagomelë.

¹⁴ Nie nedoo nalifila dili-e, Yudia segea Geleso Yesuë udia dolö Godea wela ifosisi nefolalo amolima hamoi amo gadola, dilige sëlası gabugo. Yu dolö sosogo hilimu sëlasisa nelo amo gadola, dilige dihilile sosogoea sëlasisa nebego.

¹⁵ Yu dolö ilia Dafidilo Geloi Yesuge, bea sälo nefolalo amolige rufudalahilä, nilige nesila digisa nelomelë. Godeada ilibälä made obeägisa. Udia dolö sulubadelabalä ado nelo neebe amea,

¹⁶ Yu dolö made, fii odoama ado mala made säla ïmäia, ilia nili idi gahamu aligisio. Amoë mida, Godea udia dolö amoli sigi made obëgëmäiae amasio. Amase ameada, ilile nafade hamoi amo edela nobala, ilia nafade hahamolamu awäha nefolalea. Ameada, Godeëe mihalä ilima dofä misi dialea.

Foloea Desalonaiga bu elö moholö helësëi

¹⁷ Nie nedoo nalifila dili-e, Yuda ilia nilüma hamoia amila, nilia dili dügilä holöbö gasi gala neada, nilia dilile migali made beala nea gaso, nilile asigida dilibälä neamelë. Amala helësësa neada, nilia dili edefademalä hamela, bu bimolöila helësëla, dili neebea moholöie idi hogosamu nelo.

¹⁸ Nilida, hä, dili neebea moholö helësëi neamelë. Neda Folo, nada afädë made, segeyo nahuugi mudulä hamoi gaso, mugabe Saidania nilile idi gasio.

¹⁹ Nilile Dafidilo Geloi Yesu e bu obëgësegi, ie siigi nilia abeahäla gelola obeägilä namolödu. Dilima maade galëda, edoea nilia hamoi hedabi gowe gadoi hamoimelëla säla ulufala olemolödu. Be, nilile bidida, dilimelë.

²⁰ Ä, dofä. Dilia hamosebe amea nilia obeägilasisebe ameada, nilia dilima obeägisä neamelë.

¹ Nilia dili asigila, beaha namolöda dofea made gabugi, hä, alimu Adenesi namolöla heléselahlä,

² alia nilile nedoo Dimodi e dili bimäia fisiga gai. Dimodi eda Gelesoie Ado Mala Hedabi säla ilo neada, Godebalä nea hamoi gaalu hamosa aligilomelë. Ea dili gelolasila, dilile asigi afädë negei amo ilasimäia, e fisiga gai amoda.

³ dilia yöi gaula, së naaha nebegof, fologola fudugiloeäe amai. Yöi amoli gaumäia Godea nili memelei amoda, dihili dawagomelë.

⁴ Nili dafidi dilibalä nelo amogi neada, dilima nilia gomalä säla i. Sëi elö elöla nili mia besela galamolömelä säla i amomelë. Segeyo nafade amoda, hä, nili mia besela galai dibe amoda, dilia dawadigi.

⁵ Na beaha namolöda dofea made gabugi, dilia asigi afädë negeigo amalasi neebelela bimolöie, Dimodi e mosalaigomelë. Na helésesaleada, fedogola melélo mugabe Saidea, dilile asigi afädë negeigo fisimäia, dili säfe negesegi, nilia hamoi hamosa nelo amo waeaseloeamelë.

Dimodia ado hedabi gaula misi amogi Foloea obeägi

⁶ Amaimo, Dimodi e dili neebea guila, hädamade maala, nilibälä nea. Ea sähalea, dilia asigi afädë negei amo amalasi neamelälage, dihilimu boba hahamosa neamelälage, ea obeägi ado amo nilima säla iäso. Amo gadola säla iahalea, nilia dili helésesamu nea, dili bimolöila helésesa neebewe gadola, diliage segeyo sulubadelagi nili helésela obeägilomu nea, nili siia bimolöila sähä neamelälä säi amo nilia nabimelë.

⁷ Nie nedoo nalifila dili-e, amala hamosa neamelälä ea säla i ameada, nili yönölöge sémolöge dibea amila, dilia asigi afädë negei amo amalasi neamelälä säi nabi ameada, nilile iso asigi neala gelolasimelë.

⁸ Hä, dilia Dafidilo Geloina dilahilä, gelola namolöi neebe ameada, walio dofä nilile iso asigi neala obeägilasi neamelë.

⁹ Nilia dili helésela, nilile Godeie sidaia edefademalä obeägisa nea. Amaha gaso, nilia helésesaleada, obeägilö nilima i dibe ameada, nilia Godema nesegele säla, bu dabe abeahäla obögëmolödula helésesamelë.

¹⁰ Nilia dili bimolöila helésela, yoba gasigige Godema adosamu neada, dilile asigi afädë negei amo obobaloea, nilia neala gelolasila moholöie, adosamu aligilomelë.

Folo e ili neebea moholö amoie, Godea idi gai doga negemäia, ea Godema adosa nelo

¹¹ Nilile Naado Godeage, nilile Dafidilo Geloi Yesueage, nili dili neebea moholö amo idi doga negemäia hamesa neamelë.

¹² Dihilimu boba hamosa neebe goïege, udia dolö sulubadelabalä boba hamosa neebe goïege, Dafidilo Geloi bäulasila, nobala adugaha namiäiala sähä. Dilia boba hamolo amoda, nilia dilima boba hamosebewe gadola hamomäia hamesamelë.

¹³ Nilile Dafidilo Geloi Yesula, e fii asigi mogoi sulubadelabalä maasolo amo gala, dili nilile Naado Godeie siigi, nafade made baai, mogofalä namolöie, ea dilile iso asigi neala gelolasimäiala sähä.

Desalonaiga ilima mala mogoi amoli ilile namolögi gelolasila bäumaloj

4

(Age Desalonaiga 4-5)

Susugu hamomabiola säi

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, na ado wagahalea gomalä säla iähago. Dilia Gode obeägimäia gomalä hamosa namialola, nilia dafidi säla i amo dilia gelola hamosa neagomelë. Amai nili walio, Dafidilo Geloi Yesuie éigi nea, dilima gelola säsebe amoda gowe. Dilia hamosa neebe amo gadolamu made, baalage hamomäiala sähä.

² Nilia Dafidilo Geloi Yesuie geloigila nea sähaleada, dilia gomalä hamosa namolö dialeala säla i amoda, dihili dawadigi nebegomelë.

³ Godea hamei neebe amoda gowe. Dilia dilile namolö sulubadelala ema odala iala, elelo namialo. Susugu hamolo mala dibe amo sulubadelala sisigaha namialo.

⁴⁻⁵ Amase, fii odoa, Gode helésölo made nefolalebe amolia susugu hido elöla hamolo amo gadola made, Godeie siigige, udia dolöie siigige mala hedabi bëgëla hamosa neada, dilile domalo hedabola sigi namolö helésämalo.

⁶ Amo helésela, didoolali asiala dahila nimabio. Mala amoli gadoi hamosa neebe amoligalida, Godea së ïmolömelä nilia dilima dafidi gelola säla iaha nelo amomelë.

⁷ Godea nili wei amoda, nigime baai mala hamosa namiäia made, nili namolö egali ialahilä, elelo namolö mala amo bëgëla hamosa namiäia weimelë.

⁸ Amai gabugi, afädëa ado säla olelesebewe baagi iaseda, dolöie ado neadigimolö mademelë. Eada, Godea Eleloi Gesami diligili ilo neeve amoëe ado neadigisa neamelë.

Nilia mala hedabi hamomolö amo gelolasimolö dialea

⁹ Geleso sosogo nefolalebe amoli boba hamolo amoëe, nilia beba dëdëla imolöi dialeala helësësa mademelë. Amoëe mida, dihilimu gomalä boba hamomolö dialeala Godea säla olelei amea.

¹⁰ Bolobinisi Masedonia segea Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadelama boba hamosa nefolalebegomelë. Nie nedoo nalifila dili-e, dilia baala gelola hamosamu nami-alola säla dëdëla iahago.

¹¹ Amala hamosa neada, nilia dilima dafidi säha nelo amo gadola, asigia hame negela aumala nea, dihilile hamoi hamomolö amo helësëla, naaboea hedabola hamosa namialo.

¹² Amala helësësa aligiseda, udia dolö segea nefolalebe amolile siigi, dofä mala mogola hamolo nea, nelebo afädë ufoida, made bimolömelë.

Dafidilo Geloi e obögësolo amo gala, nilia neala gedolasimolö

¹³ Nie nedoo nalifila dili-e, udia dolö baagoi amolima edo hamomolödu, amo dilia hedabola helësämäiae sähawe. Amase, udia dolö odoa Gelesoma asigia sisiläfusa aligilo made amolia baagoigo didigaolo amo gadola, dilia amamäia made hamesamelë.

¹⁴ Mida, Yesu baagola nowei amo nilia dofäla helësëse ameada, udia dolö Godema asigi afädë negei baagoi amoli, Yesuie geloigila Godea neala nowelasisegi, Yesubalä obögëmolö gabula helësësamelë.

¹⁵ Dafidilo Geloië ado nilia dilima säsebeweda gomalä. Dafidilo Geloi obögësolo amo gala, nili made baagoi nefolalebeweada, udia dolö dafidi baagoi amoli baagila, dofä nilidale dafidi made moholömelë.

¹⁶ Segeyo amo gala, Godea ado gelola sämolö amoge, selesia fii dafidilo amea ado uuala sämolö amoge, Godeëe melo fuuloea fuumolö arnoge, Dafidilo Geloi hü e Hebenila digasegi, udia dolö Gelesoma asigi afädë negei baagoi amolidale nowemolömelë.

¹⁷ Amo baagiada, nili udia dolö made baagoi nagadaia nefolalebewe, ea neala gegedolahilä, baagoi dafidi nowei amolibälä gedola, Dafidilo Geloi e gausiamolöie, mu baidilidaia fedafiamolömelë. Amalahilä, nili Dafidilo Gelibalä gedola namolöi namolömelë.

¹⁸ Amala namolö gabugi, hä, dilia dihilimu adowe säla iaha neada, iso asigi neala gelolasisa namialo.

5

Nilia Dafidilo Geloi obögëmäia diaala namolö

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, amala hamomolö amoda, nilia dilima segeyo gowegilage, eso si gowegilage säla, dëdëla imolöi dialeala made helësësamelë.

² Dafidilo Geloië segeyo amo, fa nelo dolö gasigi mulo amo gadoi amoda, dihili hedabola dawa gomelë.

³ Udia dolöea sähalea, Nilida nudulä made, dofea neawela säha neëgi, ili neala nafademolö amo, aabela misi dië bimolö. Udiaea malö ägümolö salea, aabela sëlo amo gadoi bimolö. Ilia sisigamolöi made bimolömelë.

⁴ Nie nedoo nalifila dili-e, dilida gasimi sagaia made nebego, fa nelo maasegi fudugilo amo gadola, segeyo amo besela galasolo amo galada, dili fudugimolöi made bimolömelë.

⁵ Mida, nili gasile gasimi sagalo elele made nea. Dili sulubadelada, yo digalole, esolele malö nebego.

⁶ Amai gabugi, nilia udia dolö odoa amoli gadoi made namolöla. Ili adi elaboi diëgi, nilia idihë nea, asigi sigi namolöla.

⁷ Udia dolö süwialo neeve amolida, gasigi süwia dilo nea, amase, udia dolö gagaolo neeve amolida, gasigi gagaolo ödä nülo nea.

⁸ Amala hamolo amo gadola made. Nilia esoëe neeve ameada, nihilile asigi sigi aligimolöla. Amala neada, nudusalea bidagia salugala aligilo amo gadolada, nilia asigi afädë negemolöle boba hamomolölle salugala namolöla. Amo salugalahilä, nudusalea habuga salugala amo gadolada, nili damula mosäia, asigia sisiläfusa namolö amo salugala namolöla.

⁹ Nilia Godeie habobalo dibe amoëe së muäia, ea nili memelela ifosi made. Dafidilo Geloi Yesu Gelesomadila nea, damula aulo gaula namiäia, ea nili memelela ifosi nea.

¹⁰ Dafidilo Geloi Yesu Geleso e obögësedä, nili baagola made namolöi neëgi galëge, ma, baagoi galëge, mogela made, ebalä gedola namolöi namolöle, e nilile baagoi.

¹¹ Amala hamoi gabugida, dilia walio hamosa nefolalebegoo gadola, dilia dihilile asigi neala gelolasila digi, illa ugila negela digisa nebegoda, amala hamosamu namialo.

Hamomolö dialealage, dili helësä neamelëlage, Foloea ado säla wagai amoïege

¹² Nie nedoo nalifila dili-e, nilia dilima gomala säla iahago. Dili häuala ugila negelo dolö amoli hawa nagadaiala namialo. Ilia Dafidilo Geloïïe ëigi dili beaha aligilo nea, ado säla iadigi, hamogila digisa neamelë.

¹³ Ilia hamoi hamosebe amo, dilia ili hedabola helësäla obeägilä, dofä boba hamosa namialo. Amase, dili sulubadelaeage, dihilimu aeeahamu namialo.

¹⁴ Nie nedoo nalifila dili-e, dilia hamomolö dibe amoda gowe. Hamoi hamomolö habobalo nefolalebe amolima gelola säla imalo. Bedälo nefolalebe amolimada, ilile asigi delësimäia, gelolasila ado säla imalo. Amase, asigi hubabelei nefolalebe amolida, ugila negemalo. Sulubadelabalä aabelä habobala made, geleä sämalo.

¹⁵ Amaimo, afädëa dili afädëma nafadela hamoseda, amoma nafade hamola obëgëmabio. Segeyo sulubadelagi, Godeïe udia dolö nefolalebe amolimage, amase, udia dolö odoamage, mala hedabimu hamosa namialo.

¹⁶ Amaha neada, dilia segeyo sulubadelagi obeägisamu nea,

¹⁷ Godema adosamu namialo.

¹⁸ Dili neebea ami hedabi diëge, nafademolö diëge, Godema nesegesamu namialo. Dilia Geleso Yesuma dila nea, mala amo gadola hamosa namiäia, Godea hamesa neamelë.

¹⁹ Eleloï Gesami dilima neebe amo usimabio.

²⁰ Bea sälo afädëa ado säla iaseda, memalä gadoi hamola, gagadela sämabio.

²¹ Ado sulubadela mogola sääsebele, ma, halowela sääsebele fedogola bealahilä, mogola sääse amoda neala gaumalo.

²² Mala nafade elö elöla sulubadelada, sisigahamu namialo.

²³ Gode eda neala aeaasilo mi neebe amohü, dilile namolö neala hamogila, dili sulubadela nigime baai made, eleloï namiäiaë sähä. Nilile Dafidilo Geloï Yesu Geleso obëgësegi, dilile gesamiage, asigiage, domaloeage asiai maade, hedabifalïmu namiäiaë sähago.

²⁴ Dili wela ifosilo amoda, säla waeaselo made neebe ameada, dofä hü amala hamomolömelë.

²⁵ Nie nedoo nalifila dili-e, dilia nilile Godema adolasimalo.

²⁶ Dilia Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadela gausiala mimisa namialo.

²⁷ Dafidilo Geloïïe ëigila na dilima gelola säla iahago. Godeïe udia dolö nefolalebe amoli sulubadelaea nabuäia, beba gowe nidela säla imalo.

²⁸ Nilile Dafidilo Geloï Yesu Gelesoïe ugila negelasilo dilibalä diamäiamelë.

Hä amo.

Foloea Geleso Sosogo Desalonaiga Nefolalebe

Amolima, Bu Agedu Beba Dëdëla İasi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Foloea Geleso sosogo Desalonaiga nefolalo amolima beba agedu gowe dëdëla iasi.

Foloea udia dolö Godea wela ifosisi Desalonaiga nefolalo amolima beba agedu dëdëla iasi amoïe mida, dolö odoaea sähalea, Geleso obëgëmolö säi segeyo amoda, hä, misimelëla säla olelesa neala säsebegi, ili neala mogolasila beba gowe dëdëla iasi. Geleso made obëgëla neëgi, afädë hamomolömelëla säi amoda gowe. Udia dolöea Godeie ado made nabala, auaula nefolalegi, ado säla negei neadigilo dolö amo maala, hî e beaha aligilo gadoi hamomolömelë.

Amala hamomolö amo helësëlahilä, Gelesoma asigi afädë negei nefolalebe amoliada, yömlö diëgige, sëmolö diëgige, fologola made, aso maadela, namialola säla beba gowe dëdëla iasi.

Hobeala Dafidilo Geloiïe segeyo besela galamolö

(Agedu Desalonaiga 1-2)

¹ Folo Sailasa Dimodila nilia udia dolö Geleso sosogo Desalonaiga nefolalebe dilima, beba gowe dëdëla iasisago. Nilile Naado Godeiege, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoiege dili nefolaleagomelë.

² Nilile Naado Godeage, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoeage, dilima ugila negelasiloge, neala dalulasiloge imäia hamesa neawe.

Yöi dibegi Desalonaiga ilia, aso maadela, gelola nelo

³ Nëe nedoo nalifila dili-e, dilia asigi afädë negei nebego, dofä bäula edela awäha nebegölege, dihilimu boba hahamosa nefolalebego bäusa nebegoiäge, dili helësëla nilia segeyo sulubadelagi Godema nesegemolö dialea.

⁴ Amoïe mida, ado niaa dili yölasimolöge, sëlasimolöge iase amogida, dilia aso maadela, gelola nebegoiäge, Godema asigi afädë negei amalasi namolöi neeve goëge, nilia udia dolö Godea wela ifosisi sege elö elölägi nefolalebe amolima dilile ei gauia adalomelë.

Gode e mogoi nea nili mogemolö

⁵ Dilia hamöi amo gadola, Godea mogolafali mogemolö amoïe, ea nilüma ulufai dialea. Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïeda, dilia yöi amoli gaula neamelë. Ameada, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami digamolö amoda, ea dofeala helësëmolömelë.

⁶ Godea mogolafali hamolo nea. Odoaea dili neala sëlasimise amoïeda, eage ili neala sëlasimolömelë.

⁷ Yöi gaula nebegoda, ea neala hogosa helela, dilige nilige hele fimäia imolömelë. Dafidilo Geloi Yesula ie selesaia fii gelibalä, selesaia mosöala nulo söa hido elöibalä maala ulufadigisolo amo gala, Godea amala hamomolömelë.

⁸ Udia dolö Gode baagi iaha nefolalebe amolige, nilile Dafidilo Geloi Yesuïe ado malama mi hamola aligilo made amolige, së imolömelë.

⁹ Ilile bidi nafade nimolö amoda, së naha namolöi namolömelë. Dafidilo Geloi neebrea amige, amase, ie geloi hido elöi dibe amige made namolö. Nafadeia amimu namolöi namolömelë.

¹⁰ Amala hamomolö amoïe segeyo amogida, Dafidilo Geloi maasegi, Godeie udia dolö ema asigi afädë negei neeve amoli sulubadelae ia egi gauia adala, ema obeägisa namolömelë. Nilia dilima ado mala säla i amo nabala, dilia asigi afädë negei amea diliage obeägisa namolömelë.

Ilia Desalonaiga gelolasila Godema adolasi

¹¹ Amo helësëlahilä, nilia segeyo sulubadelagi dilile Godema adosamu neamelë. Ea dili wei amoda, dofeala helësëmäia adolasisamu neamelë. Dilia hedabi hamomolö dibe amo sulubadelha hamomolöila hamesa neeve goëge, ie geloa hamolasimäiäge, asigi afädë negei nea hamosego sulubadelha hamomolöila helësëmäiäge, adolasisa neawe.

¹² Ugila negemalola adolasisa nelo amea ugila negeseda, dilia nilile Dafidilo Geloi Yesuïe ei gauia adogomolömelë. Amase, eage dilile ei gauia adogomolö. Nilile Godeage, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoeage, elele ugila negelasiloea amala hamomolömelë.

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, nilile Dafidilo Geloi Yesu Geleso e bu obëgësegi, nili ebalä gedomolö amoë dilima ado afädë gelola säla iahago.

² Dolö odoaea dilima sähalea, Dafidilo Geloïïe segeyo amo, hä, besela galaimelä säsege, bea sälo afädëa amala bea säla säämelä säsege, amase, dolö afädëa sähalea, Folola ilia beba dëdëi amogi amo gadola dëdëi dibeola säsege, amo nabala fadolofali säosäola fudugimabio.

³ Ili odoaea amoli säi amo gadola elö elöla sälähilä, dili dahila neloea hedabola idihë nami-alö. Segeyo amoda memalä made besela galamolömelë. Dafidida, yafiea Godeie ado made nabala auuala namolöge, amase, ado säla negei neadigilo dolöge maala ulufadigmolömelë. Dolö amoda heli segea moholömelë.

⁴ Eada udia dolöea wäfali gode gadoima göa nelegelo nelebo amoli sulubadelabalä ado nimolöge, ea nelebo amoli baagila awäla hile ëi gauia adogola, Godeie mosöa nogila digala salea, Neda Godemelä sämölömelë.

⁵ Ne dilibalä nelo amogi, amoli hamomolö amo na dilima säla i amoda, dilia made helësäla, elaboi neale.

⁶ Waliowegi ado neadigilo dolö amo made misiäia idi gai amoda gowe gadoila dilia dawadigisa maadei. Godea daiai segeyogi e maala ulufadigmolömelë.

⁷ Ado säla negei neadigilo mala amoda, odoaea walio musügä hamoi hamosa nefolalea. Amaha gaso, neadigilo mala amo walio idi galo dolö amea amala gagala awäha neëgi, Godea e hä, bisilimolömelë.

⁸ Amala hamoseda, ado säla negei neadigilo dolö amo ulufamolö. Dolö amoda Dafidilo Geloi Yesuea ie nafiadila hame fisigise amea baagomäia nufulömelë. Ä, hä e yo digalo geloibalä maalahilä, yo digalo amea dolö amo nufudaha maademolömelë.

⁹ Ado säla negei neadigilo dolö amoda, mugabe Saidanië geloigila maalahilä, hido elöi hamada, dolöea hamomolöi made gadoige, melölo made gadoige, wäfali hamomolömelë.

¹⁰ Ea nafade elö elöla wäfali hamolo dibe amo sulubadelaea, udia dolö nafadegi moholö amoli dahila neala hamomolömelë. Ilia ado dofä amoma boba hamomolö amo habobai amea, ili nafadegi moholömelë. Ilia ado dofä amoma boba hamoi galebeda, Godea ili sigi obëgëlabio.

¹¹ Amai amea, ilia wäfali säse amo dofä gabula helësämäiae, Godea ilile asigi neala gagaolasisa nea.

¹² Amase, udia dolöea ado dofä amo gaula mogola made, mala nafademu obeägilä hamolo nefolalebe amoli sulubadelabaläda, Godea gudila mogemäiamelë.

Godea dili damula moholöe daiala memelei

¹³ Nedoo nalifi Dafidilo Geloia boba hamosa neebela dili-e, nilia dili helësäla segeyo sulubadelagi Godema nesegesa namolöi dialea. Mida, sege föi mi gäwia amila hile udia dolöfali namiäia dili nafolala memelei. Eleloï Gesamia ugila negelasibegi, dilia dilile namolö sulubadela Godegali iaha maadelahilä eleloï neebe ameage, amase, Godeie ado amoda dofä gabula helësäla neebe ameage, Godea dili damula moholöla daiala memelei.

¹⁴ Amala hamomäiae, Ado Mala Hedabi nilia dilima säla olelesibegi nabi ameada, Godea dili weimelë. Nilile Dafidilo Geloi Yesu Geleso ie geloile yo digalo amole diliage gaalu nimäiae weimelë.

¹⁵ Amai ameada, nie nedoo nalifila dili-e, gelola namialo. Nilia dilima Godeie ado mala säla i amoge, amase, beba dëdëla i amogi säla olelei amoge, dilia hedabola bëgëla hamomalo.

¹⁶ Nilile Dafidilo Geloi Yesu Geleso hä emage, nilile Naado Godemage dilile adolasisa nea. Naado Godea nili boba hamolahilä, ie ugila negelasilo amea nilile asigi neala gelolasila, fisila made, gelolasismu nea, dofä asigi neala sisiläfülasioso.

¹⁷ Ea dilile iso asigi gelolasila, ado hedabolamu sämäiae, mala hedabi dibe amo gadola sulubadela bëgëla hamomäiae, geloi imäia adolasisa neamelë.

Desalonaiga ilia udia dolö hamoi hamomolö bobogoi nefolalo amoli hä, hamogimalola säi

3

(Agedu Desalonaiga 3)

Godea nili ugila negemäia adolasimalola säi

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, na ado säla wagahalea gomalä säla iahago. Udia dolö sege odoadi nefolalebe amolia nabuäiae, Dafidilo Geloïïe ado mala aabela säla daidomäiae, amase, dilia ado mala gauia adogoi amo gadola, iliage gauia adogomäiae, dilia nilile Godema adolasisa namialo.

² Ado elö goweïege adolasimalo. Dofä nafade hamolo nefolalebe amolibälä neëgi, Godea nili damula mosäia, dilia ema adosa namialo. Mida, udia dolö sulubadela asigi besui mademu nefolalebe amea.

³ Amai gaso, mugabe Saidani nafadea dili made digalasimäia, Dafidilo Geloi eda mogoi neebi amea, ea dili neala gelolasila idihë nea sigi namolömelë.

⁴ Dafidilo Geloi nilile asigigi helësëlasisebegi, nilia dilima hamomola säse amo hamosa nebegi gadola, hobealage dilia hamosamu namolö gabula helësësa neawe.

⁵ Dilile iso asigia Godeie boba hamolomadige, Gelesoie aso maadela, gelola namolö malamadige, Dafidilo Geloa sigi mosäia hamesa neawe.

Udia dolö sulubadelaea hamoi hamomolö dialea

⁶ Nie nedoo nalifila dili-e, nilia Dafidilo Geloi Yesu Gelesoie ëigila dilia gomalä hamomola sähaleada, nedoo nalifi odoa hamoi hamomolö bobogologe, nilia gomalä hamomolö dialeala säsegì hamolo made nefolalebe amolibäläge, dili gedola namiabiola sähä.

⁷ Nilia hamolo amo gadola, diliage amo gadola hamomolö dialeala dawadigi neagomelë. Nili dilibalä nelō amogi neada, hamoi hamomolö habola made, hamosa nelō.

⁸ Amala hamosa nebegi, dilia niligali molö i amoda, memalä made naala, bidia neala nahā nelō amomelë. Memalä made naala, nilia naaboea hamoi baagi sei yoba gasigige hamosa neada, diligi afädéa yöi made gaumäia, nilia hamoi hamosamu nelō amomelë.

⁹ Ugila negemola sämolöi made made, sämolöi nea gaso, nihili hamoi amoë mida, dilia nilia hamolo amo gadola bëgëla hamomäiale amala olela hamoimelë.

¹⁰ Afädéa hamoi made hamolo nea galëda, amogali molö made imalola nili dilibalä dafidi nelō amogi nea, säla i amomelë.

¹¹ Nilia ado säi amoë mida, dihiligi odoa neebe amolia hamoi hamomolö bobogolo nea, ilia hilile hamoi made hamola, odoaea hamoi hamose amomu memele nawesa nelolahilä, adomu adosameläla säi amo nabalahilä sähamelë.

¹² Dafidilo Geloi Yesu Gelesoie ëigila gelola sähago. Udia dolö amoli geleä sau sagala nea, hilile hamoi hedabola hamola, nelebo hamoi hili hamose amea molö mualola sänago.

¹³ Amaimo, nie nedoo nalifila dili-e, dilia mala hedabi hamomolö amo habobala fisisimabio.

¹⁴ Nilia dilima ado galone beba gogi dëdëla iasisego, afädéa made bëgëla hamosedä, eda gowe gadoi neala helësähilä, hï e hewamäia, dili ebalä gedola namiabio.

¹⁵ Udia dolö amo gadoi neebe amoli nilibälä ado nii neala helësëla made, nili sosogo neala helësähilä, ili asigi gäwimäia ado säla iala hahamogisa namialo.

Ado säla wagai

¹⁶ Dafidilo Geloi hï emu dalulasilo mi neebe amea segeyo sulubadelagige, nelebo elö elöla gausiala digasolo amo galage, dili neala dalulasimäia hamesa neamelë. Dafidilo Geloi eda dili sulubadelabalä namiäia hamesa neawe.

¹⁷ Neda Folo, na dili hawiola säla nihile naaboea dëdësago. Na beba dëdëse sulubadelagi wagahalea go gadolamu dëdëlomelë.

¹⁸ Nilile Dafidilo Geloi Yesu Gelesoie ugila negelasilo dili sulubadelabalä diamäiamelë. Hä amo.

Foloea Filimonoma Beba Dëdëla İasi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoie Neala Olelo Oboba

Filimono eda dolö edefade afädë nelo. Eda gaamu Golosi ami fii Geleso sosogo nefolalo amogi afädëda e nelo. Dolö afädë, ie galabaia hamoi gadoi hamolasilo, ie éida Onesimus i nelo. Eada, ie beaha aligilo neebe amo digila awäla, gaamu elögi namolö asi. Gaamugi ami nea, Onesimus ea Folo galabaia neebe amobalä damelë hamola neada, Onesimus i Gelesomus asigi afädë negei.

Segeyo amo gala Folo i galabaia negei nelo ameada, e Filimono neebea moholö uli nelo. Amai gabugi, Onesimus i ie beaha aligilo neebea obégémäia, Foloea beba gowe dëdëlahilä, Onesimusima i. Foloea Filimonoma gomalä säla beba dëdëla iasi. ie galabaia hamoi gadoi hamolasilo amoma habobala made, eda walio Geleso sosogo ameada, Filimono eda ie edoo gadoi hamola, e neawela helegela namolöla sämalola säla dëdëla iasi.

Filimonoie galabaia hamoi hamolasilo nelo bahïla asi amo, hobeala bu oböla Geleso sosogo nebogi, Foloea e Filimono neebea bu obégëmalola säi

¹ Neda Folo. Neda Geleso Yesuie galabaia dolömelë. Nilile nedoo Dimodi alia nilile damelë hamoi gaalu hamolo Filimono dima beba gowe dëdëla iasisago.

² Amase, alia nilile nalifi Abia dimage, nihüligila nudusa aligilo Agibasa dimage, Geleso sosogo Filimono dia mosöa gedosa aligilo amolimage, beba gowe dëdëla iasisago.

³ Nilile Naado Godeage, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoeage, dilima ugila negasiloge, neala dalulasiloge imäia hamesa neawe.

Filimonoie mala hedabia Folo neala obeägilasi

⁴⁻⁵ Dia Dafidilo Geloi Yesuma asigi bogia adogola nea, Godeie udia dolö sulubadela boba hamosa neala säi nabi amolegi, na nüe Godema adosaleada, di helëselä Godema nesegesamu aligilomelë.

⁶ Dida nilibälä nea, nilia Gelesoma asigi afädë negei amoiege, asigi afädë negei amo-madila Godeie dawa hedabi dima bäumäiage, nilia nelebo hedabi Gelesomadila nii amoli sulubadela dia hedabola helësemäiage, na Godema adolasisa aligilomelë.

⁷ Ae, nedoo. Die boba hamolo dibe goeada, Godeie udia dolö sulubadelaiae iso asigi gelolasilomelë. Amala hamolo ameada, nüe iso asigige neala obeägilasila gelolasimelë.

Filimonoea Onesimus iedoovali gadoi hamola neawela namialola säi

⁸ Dia hamomäia na hamese amoda, Gelesoei éigi nea, dofua dia hamomola dofä ulufala sämolöi neawe. Gasoda, dia mala hedabi hamolo amoli na dawa ameada,

⁹ na dima gelola sämolö made helësei. Boba hamolo mala dibe ameada, na dima geleä saha. Neda Folo, ado mala gaula aulo momaeai, Geleso Yesuie galabaia dolö nea sähago.

¹⁰ Na dima, nüe malö Onesimusima mala hedabi hamomolölöla nabaha. Onesimus i ne galabaia neebea ami maasebegi, ea Gelesoma asigi afädë negemäia, na ema säla oleleimelë. Ne galabaia nea, neda ie eedo gadoi hamola nelo.*

¹¹ Dafidida, ea di fidila negemolöi made nelo gasoda, oböla walioda, ea alii haligila ugila negemolöi nea.*

¹² Na hä, e walio di neebea obégëmalahago. E maasebegoda, dofä nüe bobafali fisiga gahagomelë.

¹³ Ado Mala Hedabi olelelo amoie galabaia neebea ami neëgi, dia ne ugila negelo amo gadola, Onesimus hamomäia haligila neala sämolö helësei.

¹⁴ Gaso, dia dofueala made säseda, nada e made guia idogomolö. Dia hamomolö amoda, na dima gomalä hamomalola made sämolö. Be, dia hamese amo gadola hamomäiamelë. Dia nema hamoi hedabi hamomolö helëseseda, dihi hamese amo gadola hamomalo.

¹⁵ Na helësesaleda, ea di digila salele ede made aliga gala nelo ameada, e obégëla maala, hä, dibalä namolöi namolöla helësesamelë.

¹⁶ E obégëla maala dibalä namolö amoda, e galabaia hamoi gadoimu hamolasilo neala helësemabio. Dofä, eda die hamoi hamolasilo gaso, walio amo baagila awäla, eda didoo obeägifikasi namolömelë. Na e dofä boba hamolo gaso, dia ema obeägimolö amoda, ea

* ^{1:10:} Onesimus eda Filimonoie galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelo. Hobeala, e fisäla awäla Folo neebea besela galai. Amalahilä, Folabalä neada, e Gelesoma asigi afädë negei. Segeyo amo gala ilile malaedada, hamoi hamolasilo fisäla awäsedä, beaha aligiloea ami dolöma nufudala baagomäiala säla imolöi dialeala säla negei dilo. * ^{1:11:} Onesimus, Giligi adoeada, hamoi hedabi hamolola sälo amo gadoi.

galabaia hamoi gadoi hamolasise amogimu made, Gelesomadila e didoofali neebela beala, na e boba hamolo neebe amo baagila awäla, dia e dofä boba hamomolömelë.

¹⁷ Dia alï dila neala helësëeda, ne maasegi obeägilä gauia idogolo amo gadola, Onesimus emage amo gadola wäla hamomalo.

¹⁸ Amase, ea dibalä asiala hamoi galëge, bidi negei galëge, nema negesimalo.

¹⁹ Neda Folo, nihiile naaboea ado we dëdësamelë. Bidi goda na idulä. Dïe namolö nebalä bidi negei dialeala sämolöi gasoda, na ado go sämolö habosebe.*

²⁰ Nedoo, dia nabualo. Dafidilo Geloiïe ëigi nea, dia mala hedabi na säse amo gadola hamomäia hamesa. Alï Yesu Gelesoïe neebe ameada, dia mala hamosebe amea, nïe iso asigi neala obeägiläsimäia hamesamelë.

²¹ Na dima beba dëdëla iasisegoda, dia hamomolöla helësësa. Na helësëaleada, dia hamomolö ameada, na dima nabasewe baagila moholöla helësëamalë.

²² Amase elöda, dilia adoi amo Godea nabala, ne dili neebea fisiga gamolö gabula helësëamalë. Ameada, ne maala midilöe dia mosö hogoli afädë daiala negesimalo.

Folobalä hamoi gaalu hamolo nefolalo amolia Filimono hawioi

²³ Ebafolasa eege, Geleso Yesuïe hamoi hamosa nebegi galabaia negei nebalä neebe-weage, di hawiosebego.

²⁴ Dolö odoa nebalä gedola hamoi hamolo Magaeage, Alisadagusaeage, Demasaeage, Ulugueage, ilia di hawiosebego.

²⁵ Dafidilo Geloi Yesu Gelesoïe ugila negelasilo dilile gesamibalä diamäiamelë.

Hä amo.

---

* **1:19:** Ado Age Golidi 16.21gi dibe amo bimalo.

Yameesea Beba Dëdëla İasi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoie Neala Olelo Oboba

Yameesea ie beba gowegi dëdëi dibe amoda, Godeie udia dolö sege elögi afufui nefolalebe amoli sulubadelaea mala hedabi dibe amo bögëla hamomäia dëdëla iasi. Beba egowegi dëdëi dibe amea Godeie mala nilile isogi nogila digala, asigi falagasemäia ado yafie dëdëla negei dialea.

Geleso sosogoea udia dolöbalä nea, mala mogoi hamola ulufadigila hamomolö dialea. Ado odoa dëdëi dibe amoda gowe. Nagadaia neebewegi neada, dafidilo namolöge, busadäoi namolöge, neala nafademolöge, hedabi hamomolöge, mogemolöge, asigi afädë negemolöge, hamoi hamomolöge, eli sigi namolöge, habobala gëgësadiala made sämölöge, asigi nagadatala namolöge, gugusäla bimäia made namolöge, fologola made, aso maadela namolöge, Godema adamolöge, amo gadola hamosa namolö dialeala säla dëdëla negei dialea.

Yöi diëgi gelola nelolahilä, hobeä nili Godebalä hedabola namolömelë

(Yameese 1.1-18)

¹ Neda Yameese, Godeiege Dafidilo Geloï Yesu Gelesoiege hamoi hamolasilo neebewe nea. Isilale sosogo giwilasi sege elögi afufui nefolalebe dilima go gabiola säla, beba gowe dëdëla iasisago.

Yöi amoliada nili gelolasilo dialea

² Nie nedoo nalifila dili-e, neala sëlasimolö elö elöla dili neebea gui dië bease amogi, obeägisamu namiyo.

³ Mida, dilia Godema asigi afädë negei neëgi, fedogola bease ameada, dofea, aso maadela namiäia, gelolasilo. Amoda dilia dawadigi.

⁴ Gufula namolöi nea, aso maadela, gelola nebegoead, asigi falagasei hedabi, dofeafali dofea nea, Godeie mala hamolo dibe amogi, afädë maadeda, made namolömelë.

Afädëa asigi falagasela helësëmolö amo ema maade galëda, ea Godema nabulö dialea

⁵ Amaimo, dili neebe gogi afädë asigi falagasela helësëlo amo maade galëda, Godea iimäia ea Godema edëgëmolö dialea. Gode eada, nemola gëla made, udia dolö sulubadelagali nelebo baala ilo neebe ameada, egali iimolömelë.

⁶ Amai gaso, imola edëgëesa neebe ameada, asigi äudä negela made, asigi afädë negelahilä edëgëmalo. Asigi äudä negelo amoda, foëa ödä aidagula afu mafusalea aidagula sadia gallo amo gadoi neamelë.

⁷ Amo gadoiada, Dafidilo Geloia egali afädë iimolö gabula helësëmabio.

⁸ Ea asigi äudä negei nea, ie mala sulubadelada hü sigi aligilo made neamelë.

Yameesea busadäoile nelegei yafie negelolema ado säi

⁹ Amaimo, Geleso sosogo afädë e busadäoi nea galëda, e Godeie siigi libbia neebe amogi, obeägimolö dialea.

¹⁰ Gaso, afädë e nelegei yafie negelo dafidilo dolö nea galëda, e nagadaia neebe amogi, obeägimolö dialea. Mida, e mama gadoi nea, eege baagomolömelë.

¹¹ Mama hedabi hüdö elöi difolalegi, eso neëla galala hëgëse amea, ödöläla dufigila didigafulo amo gadola, nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amolida, hilile hamoi hamosa neëgi, baagomolömelë.

Nili nafade hamomäia helësëlasila made, Godea nili neala hedabolasilo nea

¹² Udia dolöea vöi gaula, aso maadela, gelola aligisebe amoliada, obeägisä nea. Mida, ilia fologola made, gufula aligiseda, namolö gähé bidi amo nimolömelë. Godea e boba hamoi nefolalebe amoligali bidi iimolömelëla säi amo iimolömelë.

¹³ Amaimo, dolö afädëa hile iso asigigi nafade hamomolö helësëlahilä, Godea na nafade hamomäia helësëlasimelëla sämölöi mademelë. Nafadeada Godea nafade hamomäia helësëlasimolöi mademelë. Amase, Godeada udia dolöea nafade hamomäia helësëlasilo nea mademelë.

¹⁴ Amalo made, nili sulubadela hüdö hëdolaie asigigi gesami awäla nafade hamomolö helësëlo. Nihilile hameloada, öhoho fädämäia salëgi wale yaala gosalo amo gadola, nili neala dusugalasila nafade hamolo dialea.

¹⁵ Amaimo, gesami aulo ameada, udiaeä malö fagulo hagui gadoi sulolahilä, malö giisi mosöa aulo amo gadola, hobeala hä, nafade hamoi amo ulufadigila besela galala neegela ägülo. Amalahilä, nafade hamoi amo edelahilä, baagomolö amo neegela ägülomelë.

¹⁶ Nie nedoo nalifi obeägilola dili-e, mala amo gadoia dili dahila neloeamelë.

¹⁷ Gode eamu nelebo hedabi hido eloi difolalebe amo sulubadela mudaiala ilo nea. Gode eda eso aube gasumilä mudaia yo digalo neebe amo sulubadelaie Eedo nea. Naado eada, mala hamomolö amo bedefa bedefalo made nea. Eda nelebo afädëa eso hagula digi, neëla digilo amo gadoi made nea, eda sedadelahilä, oböla, obobagilo made neamele.

¹⁸ Hile hameamu e nilile Naado namolö besela galai. Nelebo ea hamoi dibe amogi, nilida abulümi gadoi namiäiala helëselä, ie ado dofä dibe amea ea nili neegela ägülasimelë.

Nilia dofä Godema asigi afädë negeseda, mala hedabi amo hamolomelë

(Yamese 1.19-5.6)

Nilia ado mala nabala bëgëla hamomolö dialea

¹⁹ Nie nedoo nalifi obeägilola dili-e, dilia gowe hedabola helësemäiale. Dili sulubadelaea ado säsebe amo hä, fodolofalä gëhe sagala nalabomalo. Ado sämolöeda hä, fodolofalä sadia gala made, geleä sämalo. Amase, aabela miyahalämabio.

²⁰ Amoë mida, udia dolöie mihalälo dibe ameada, Godeie mogoi hamomolö dibe amoda, hedabolo made dialea.

²¹ Amaimo, nafade hamolo dibe amoli sulubadelage, mala nafade yafie elö elöla besela galalo dibe amoge, fisisa maademalo. Amalahilä, dihili dili nagadaiala nea, Godeie ado mala dilile isogi sagasi amo nimalo. Amala hamoseda, ado amea dilile gesami sigi obëgemolöimelë.

²² Amaimo, dilia ado mala nabala waeaseseda, dili dihilimu gadiabosa neagomelë. Nabala hamomalo.

²³ Afädëa ie ado mala nabala bëgëla hamola made, waeaseseda, eda dolöea ie odagi ödäsöea melëlo amo gadoi nea.

²⁴ Ea ie odagi ödäsöea melëlo gasoda, e awähalea ie odagi abodo gadoidula aabela asusugaha aligilo nea.

²⁵ Godeie ado mogoi hedabifalä säla negei ameada, udia dolö fisigäla fisigisilo. Ado säla negei amo, elabola made, afädëa hedabola bebeahamu aligila dofä hamomolö dibe amo gadola bëgëla hamoseda, Godea dolö amea hamosebe amo sulubadela neala hedabolasi-molömelë.

²⁶ Amaimo, afädëa helësësalea, neda Geleso sosogo dofëa neawedalahilä, ea ie nafi made sigi aligiseda, e hümu gadiabosa nea. Ea asigi afädë negei neebe amoge, mala nabaha neebe amoge, memalämelë.

²⁷ Nilile Naado Godeie siigi nafade made baai, Geleso sosogoea hamolo mala dibe amo gadola hamolo nea, mogola neebe ameada, malö guluba sefolalebe amolige, udia didalo sefolalebe amolige, yöi gaula neebe amo ugila negelo, amase, Godeie siigi nagadaia mala nafade dibe amea ema baaloea, hedabola beala sisigaha aligilomelë.

2

Dilia udia dolöbalä nofela made, afädëdila hamomolö dialea

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, Dafidilo Geloi Yesu Geleso e yo digalo hido eloi neebe amoma asigi afädë negelalahilä, udia dolöbalä nofela made, afädëdila hamomalo.

² Dolö äädä, elöda, naabogi gälo ulini goloea hamoi amo gäla, fagulo hedabifalä salugala, amase, elö busadäoi amoda, fagulo nafade nulibaiai salugalahilä, ele dili gedosebea ami maasegi, hamolo amo helësemalo.

³ Dilia fagulo hedabi salugala misi amoma guwi samolö misiäla säla, filo hedabi oleo. Gaso elö fagulo nulibaiai salugai amoma sähalea, Dihü neebea gui aligisale, ma, maala nïe emo mia gudogoi fisalea säseda,

⁴ hä, dili dihilimu nofela, dilia asigi nafade negela, gudi mogelo gadoi nea, mogesa nea madele.

⁵ Nie nedoo nalifi obeägilola dili-e, dilia hä, nabualo. Nagadaia udia dolöie siigi busadäoi nefolalebe amolia asigi afädë negese amoë, nelegei negelo gadoi namiäia, Godea ili memelei madele. Amase, Godea siiba säla negesalea, udia dolöea e dofä boba hamoi neebe amolida, ea beaha maadela sigi neebea ami sigi moholömelä säla negelalahilä, ea busadäoi neebe amolige ami namiäia memelei nea madele.

⁶ Gaso, dilia busadäoi nefolalebe amoli gagadelomelë. Dili nowëa hewala yölasila gudisadialo nea. Amoda, nelegei yafie negelo dafidilo dolö amolia amalo madele.

⁷ Dilia Yesu Gelesoie ei hedabi salugala neebe amogi, ilia ei amo gagadelo nea madele.

⁸ Nilile Gini Gode neebe amoëe bebagi ado säla negei dibe amea sähalea, Dihidi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amolige boba hamomalola säla dëdëla negei dialea. Amala säi dibe amo gadola bëgëla hamosa nea galëda, hedabola hamosa neagomelë.

⁹ Amai gaso, dilia udia dolönofela nea galëda, nafade hamosa nea. Amala hamosa neebe amea ado säla negei dibe ameada dilia hä, mala damulomelë olelomelë.

¹⁰ Amaimo, dolö afädëa Godea ado säla negei dibe amo hulu sulubadela bëgësalea gaso, ado amogi holöfali holöbö afädë damuseda, ea ado säla negei dibe amo hulu sulubadela damusagomelë.

¹¹ Udia fa nimabiola säi ameada, udia dolö baagomäia nufuabilage säi. Dia udia fa made nelo nea gaso, baagomäia nufudaseda, dia hä, mala säla negei dibe amo damulomelë.

¹² Godeie ado säla negei nili fisigälasi amea, oböla, nili mogemolömelë. Hä, ado adomolömadige, amase, mala hamomolömadige, amo helësëla hamomalo.

¹³ Mida, afädëa udia dolö odoa neebe amoli made bobasëdeda, Godea mogela gudisolo amo gala, egee made bobasëmolömelë. Amai gaso, bobasëlo amea gudi mogese amo nufuda salalahilä, baagila aulomelë.

Asigi afädë negei amea mala hedabi hamola ulufamolö

¹⁴ Nie nedoo nalifila dili-e, afädëa neda asigi afädë negei neawelahilä, mala hedabi made hamola ulufadigiseda, ameada e ugila negemolölë. Ea asigi afädë negei ameamuda e damula moholölë.

¹⁵ Nedoo nalifila ili neebe amoligi faguloge molöge maade neëgi,

¹⁶ amolima dili afädëa sähalea, Gögi fagulo salugala, molö mualola säla, nelebo afädë dofä made iahalea, memalä hawioseda, dilia amala hawiose ameamuda, ili abeahäla ugila negemolödu.

¹⁷ Amo gadola wäla, asigi afädë negeida nea gaso, mala hedabi hamola made ulufaseda, asigi afädë negei badu gomuda, hä, baagoi gadoimelë.

¹⁸ Amaimo afädëa sähalea, Dolö gomoda asigi afädë negei nea. Amase, dolö odoa gomoeada mala hedabi hamosiola sälo nea. Amala sälo neebe amoma na gomalä säla obëgësago. Afädëa ne asigi afädë negei neawela säla, mala hedabi ulufadigila made hamoseda, e asigi afädë negei neala na abeahäla helësëmolödu. Nage nihi mala hedabi hamosebe amea, ne asigi afädë negei neawela ulufala olemolömelë.

¹⁹ Dilia Gode afädëfali neebe amo helësëgoda, hedabolafali helësëi gabu. Mugabe neebe amoliage amala helësëla, fudugila bedäha dialea.

²⁰ Asigi maadela dili-e, asigi afädë negei nea mala hedabi hamola, made ulufaseda, asigi afädë negei neebe gomuda memalämelë. Amo dilima oledule.

²¹ Nilile naado Abalahamaea ie malö Aisaga gobela ilo aulidaia negela Godegali i ameada, Godea ea hamoi amo bealahilä, eda dolö asigi mogoi neala säi madele.

²² Ea asigi afädë negei nelo amole, mala hedabi hamosa nelo amole, helegela afädëdi nelo go beasebele. Ea mala hedabi hamoi ameada, ie asigi afädë negei amo hä, dofealasimelë.

²³ Amala hamosebegi, ado säla negei dibe amo gadola gausiala digai amoda gowe. Abalahamaea Godema asigi afädë negei nebegi, Godea dida asigi mogoi neala säila säla dëdëla negei dialea. Amase, Abalahamada Godeie damelë neala säimelë. *Mi Gäwi 15.6;*

Aisiaa 41.8

²⁴ Amaimo, afädëa asigi afädë negese ameamu made, mala hedabi hamose ameage, Godea di asigi mogoi nebegola sämolö go beasebele.

²⁵ Amo gadola wäla, idigi nawela susugu hamolo udia Elehaba sulo amea, desega mosäia Yasuea fisiga gai äudä amole ie mosöa sigi nelolahilä, ele idi elögi obëgëmäia idi olela fisiga gasebegi, Godea Elehabama dida asigi mogoi udiala säi madele.

²⁶ Amaimo, afädë e hame doala asi galëda, ie domalo amoda hä, baagoi dialea. Amo gadola wäla, afädëa asigi afädë negeida nea gaso, mala hedabi hamola ulufalo made galëda, asigi afädë negei badu amomuda hä, baagoi gadoi dialea.

3

Nilia ado sigi namolö dialea

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, dili sulubadelaea nili säla olelelomu namolöila helësëmabio. Amoë mida, Godea udia dolöea hamoi amo gadola mogemolö segeyo besela galasolo amo gala, odoabalä gudimolö amo gadola made, säla olelelo neebe nilibälä Godea hedabolafali memelela gudimolö amoda, dilia dawadigi.

² Nilü sulubadelaea asiala idi elö elöla hamolo. Amaimo, afädëa ado asiala made sälo nea galëda, eda hedabifali nea. ie domalo asigige hedabola sigi aligimolöi galea.

³ Nilia sugua hosii nafigi aeane fisiga gala, ëfë begei amogi gaulahilä, nilia hamese amo gadola mosäialahilä hosi sigi aligilo. Ameada, nilia hosii domalo sulubadela sigi namolöie amalo.

⁴ Amase, sibia ödägi aulo dibe amo helësëdelä. Ödä sibida edefademalä, amase, fo gelola guula maala bobadelä hamosegi gaso, sibi gaulo amea helësëe amo gadola duhuludabodo mosäia, sibi edefade amo i aeane baledei holöfali amea hamogilomelë.

⁵ Amo gadola, elida holöfali gaso, hamoi edefade elö elöla yafie hamomolöla sälo nea. Amase, nulo iso holöfalmelëa sege ilo sulubadela naha maadelo dialea madele.

⁶ Elida nulo gadoi galea. Nafade hamomolö dibe amo sulubadelada elimadilamu besela galaha. Eliida domalo sulubadela nigime baaha maadelo nea. Ameada nilile iso asigigi mala nafade elö elöla besela galasebe amoda, nulo söa fedalo amo gadoi galea. Elii söa fedalo mida, heli segeala mulo.

⁷ Sugua ilaba elö elölage, haea elö elölage, nuba elö elölage, ödägi fii elö elölage sefolalebe amolida, udia dolöea aeaseda, aeamolöi. Amoli aealo

⁸ gaso, elida dofä aeamolöi mademelë. Elida sigi aligimolö ulimelë. Dofä nafadefali nafade galea. Elida baagolo nuba se gadoi nobai galeamelë.

⁹ Nilile elia Dafidilo Geloil nilile Naado neebe amoëi ëi gauia adalo. Amalahilä, eli ameamu, oböla, Godea hii gadoi namiäia hamoi neebe amoli neala nafademalola nafadela sälo nea.

¹⁰ Nafi idi afädë amogila Godeëi ëi gauia adogomolöge, amase, odoa neala nafademäiala sämölöge, besela galaha. Nie nedoo nalifila dili-e, mala amo gadoida, dofea mademelë.

¹¹ Ödä gü afädëgila hedabige gamogaige besela galalole.

¹² Nie nedoo nalifila dili-e, äfæoeada silama gägä negelole, ma, mahabu ëfë gadoi gelebi ëfëeda äfæeo gägä negelole. Amo gadola wäla, ëbi ödä dibe ameada, bu oböla ödä hëdäi besela galalo mademelë.

Dolö asigi falagasei neebe ameada mala hedabi hamomolö dialea

¹³ Dili neebe gogi asigi falagaselä hedabola helësëla hamoloda nowë neebe. Amo gadoi hamolo neebe ameada, hedabimu hamola, e asigi falagasei amea ea hile ëi gauia adogola made, nagadaiala nea, mala hedabi hamola ulufamolö galea.

¹⁴ Amai gaso, dilile iso asigigila odoaea nelegei dibe amo dofä negali negemolöila helësëla, nelebo hamosalea odoaea dilile ëi gauia adamäialamu hamosedä, dilile asigi dibe amea ne dofeala made helësemalo. Dilia mala amo gadoi hamosebe amea dofä sälo dibe amo fisiloemelë.

¹⁵ Asigi amo gadoida mudaiala digalo mademelë. Amoda nagadaialage, dolöfämädlage, mugabemadilage mulomelë.

¹⁶ Odoaea nelegei dibe amo dofä negali negemolöila adabala helësëlo mala amoge, nelebo hamosalea odoaea dilile ëi gauia adamäialamu hamolo mala amoge dibe amida, asigi afädëdi madege, mala nafade sulubadelage die bimolömelë.

¹⁷ Amai gaso, asigi falagasei namolö mudaiala misi gowe gadoi nii neebe amoliada, mala gowe gadoi hamomolömelë. Mi gäwilada, ilile asigi gagadelai namolöge, amase, aealo mala bégëla hamomolöge, odoabalä hame negela namolöge, odoaea säse nabala hamomolöge, bobasëolea gägä hedabilea nobai namolöge, nofela made udia dolö sulubadelabalä afädëdi namolöge, ado ädüd sälo madea namolöge, aligilo nea.

¹⁸ Aealo neebe ameada, aealo hawa amo sagamolömelë. Bäuseda, hii emage udia dolö odoamäge asigi bobagila namolö amoëi gägä negemolömelë.

4

Nagadaia mala boba hamosa neebe amoliada, Godebalä ado nii neala säi

¹ Dilia gägëla nudusa nebogoda, abidila besela galahadu. Amoda domaloea gelola hamelo amoli dilile isogi dibe amila gägëla nudula besela galaha madele.

² Dilia nelebo odoa dibe amo nimolöila helësëlahilä gaso, made nelomelë. Amahaleada, baagomäia nufidelö. Amase, odoaëne nelebo dibe amo asigia negalimu negemolöila adabala helësëlahilä, made neala, gägëla nudusa aligiloge nea. Amala hamolo nea, Godema imola made édégëlo ameada, made neala nebogomelë.

³ Dilia nimolö helësëla édégësedä, made nelo. Amoëi mida, dilile asigi mogoi made nea, édégësebe ameamelë. Dilia nelebo nimolöila helësëe amoda, dihili dilimu helësëla, domaloea gelola hamelo amo gadola waeasemolöie édégëlo.

⁴ Udiaea egoa dügila dolö elöma aulo amo gadola, Gode dügila asi nefolalebelä dili-e, nagadaia galu dibe amobalä damelë hamola neebe ameada, Godema bimolö habobaha neebe amoda, dihili dawa made neale. Dilia nagadaia galu dibe amobalä damelë hamola neebe ameada, Godebalä ado nii neamelë.

⁵ Godeëe bebagi ado gowe säla negei dibe amoda, memalä säla negei dialeala helësëale. Godea gesami nilile isogi ifosi neebe ameada, ea helësëebe amo gadola hamoabelamu helësësa neamelë.*

⁶ Amai Godea nili hido elöla ugila negelasilo. Amai amea, Godeëe ado säla negei dibe amoda gowe. Asigi dalagaia galoo neebe amolida, Godea nagadaialasilahilä gaso, nagadaialo neebe amolida, oböla, ea ugila negelasilola säla dëdëla negei dialea. *Malai 3.34*

⁷ Amai gabugi, dilia Gode hawa nagadaiala namialo. Mugabe busama habobaseda, ea dili digila fisäla moholömelë.

⁸ Dili Gode neebea ga madela aligiseda, eege dili neebea ami ga madela aligmolömelë. Nafade hamolo dili-e, dilile naabo nigime hëmalo. Asigi äudä negelo dili-e, dilile iso asigigi nafade dibe amo sulubadela fisisa maaedela, asigi gagadelai namialo.

⁹ Didigaomalo. Asigi säosäola, bobasëla edefadela düimalo. Ösa nefolalebe dilida, bedefala didigaomalo. Amase, obeägïsa nefolalebe dilida, oböla, bedefala asigi säosäoia idogola düimalo.

¹⁰ Dilia Dafidilo Geloëe siigi, dihili dili nagadaiala namialo. Amala hamoseda, ea dili neala gauia adogolasimolömelë.

Odoa neebe amoli baagido sämabiola säi

¹¹ Nie nedoo nalifila dili-e, odoa neebe amoli baagido sämabio. Afädëa edooma baagido säla mogeseda, ea Mosee nebegi Ado säla negei dibe amo baagido säla mogelo nea. Amaimo, dia Ado säla negei dibe amo mogeseda, ado amo bëgëla hamolo made nea, dida oböla, amoë mogelo gadoi neamelë.*

¹² Gode afädëfali eamu ado säla negei amo iloge, amase, gudi mogeloge e hëdomu nea. Ea hëdomu namolö iloge, namolö nea neloge e nea. Dia odoa dibalä nefolalebegoli mogesegoda, di nowë neala helësëlahilä, mogelo wäla mogesa nea.

Na gomalä hamomolöla daiala negela sämabiola säi

¹³ Aiyo gahada gogi galë, ne hä, gaamu afädëgi awälähilä, gäheo i afädë gadoi ami nea, bisinesi hamose ameada, na muni nimolöla sähä nefolalebe dilima sähago. Nabualo.

¹⁴ Dilia aiyo besela galamolö amoda dawa mademelë. Dilile namolöda abodo gadoi. Gelë galähilä, aabela hogosa helelo amo gadola, dilile namolö goda amo gadola hogosa helemolömelë.

¹⁵ Dilia sämolö dibe amoda gomalä. Dafidilo Geloia hamei galëda, hä, nili namolö neebewegi, gomalä hamomolöla sämolöda.

¹⁶ Amala säla made, dilia dihili dili ilibialahilä, asigi dalagala neda hamoi edefade gowe gadoi hamomolömelä sälo. Ado amo gadolada asiala sälomelë.

¹⁷ Hä, afädëa hedabi hamomolö dibe amo hü dawadigilahilä gaso, made hamola fisiseda, nafade hamosa nea.

5

Nelegei yafie negelo neebe amoë ado säi dialea

¹ Nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe dilia nabualo. Neala nafademolö dilile dië bimolö amogi gäia güsäla düisa namialo.

² Dilile nelegei amo sulubadela gäalimusaa maadeimelë. Amase, dilile fagulo hedabi difolalebe amoda, hä, gasiämoea damusa maadeimelë.

³ Dilile golo silibage negei amoda hä, asömalö gaisa baaha maadeimelë. Asömalö gaisa baai ameada, dilia nafade hamoimeläla neala ulufamolömelë. Nuloea wilo amo gadola, golo silibage asömalö gaisa baai ameada, dilile domalo nuloea molömelë. Aligila wagamolö ga madese gaalu, dilia nelebo sulubadela gafedela negei gabugo.*

⁴ Nabuo. Sagaia hamoi hamolasilo amolia dilile sagaia hamoi hamolasisa nebegi, dilia ili dahila neala, bidi made iala dofogai. Dilia dofogai amea, Gode wesegi, dilia asiala hamoi amoë bidi nimolömelë. Hamoi hamolasilo dilia gadiabolo amolia ado säsebe amoda, Dafidilo Geloj sulubadelaë gaoee neebe amea nabaha nea.

* ^{4:5}: Damo gowegi dëdëla negei dibe go gadoida, beba odoagi maademelë. Amase, Giligi adoeada hedabola ulufala made dëdëi. Dolö odoaea helësëla sähaleada, Godea gesami nilile isogi ifosi neebe ameada, segeyo sulubadelagi mala nafade dibe amabalä gesami awäla siia nufudaha nea. Diliada ado goda memalä gabula helësëela säi. ^{* 4:11:} Yamesea damo gowegi Ado säla negei helësëla dëdëi dibe amoda Gobela Ilo 19.18. Amase, Yamese 2.8ge bimalo.

* ^{5:3}: Udia dolö amoliblä Godea mogela gudisolä amo galada, udia dolö amoli nagadaiaawi nea hedabi hamoi afädëge, iligi hedabi afädëge, dofä maadefali maade bimolömelë. Iliada nelebo nafademolö amomu gaula namolö. Ameada, ili nagadaia nelo amogida, mala hedabi made hamoi amo olemolömelë. Nuloea molömeläla säi amoda ilia bidi nafade nimolömeläla säi.

5 Dili nagadaiaawi nea nagadaia nelebo hedabi amomu gaula nea, domaloiemu hamela mi hamosalea, dihili dili obeägsa nea. Domalo besolomäialahilä, molö badoia naaha nebego gaso, dihili dili nufudala baagomolö segeyo hä, besela galai dialea.

6 Nafade hamolo made nefolalo amolima dilia nafade hamoimeläla sälähilä, ilia nudumolö helësëi made neëgi, baagomäia nufidelomelé.

Gelola nea Godema adosa neada, Dafidilo Gelo misiäia beaha namolö

(Yamese 5.7-20)

Nilia iso asigia fologola made, aso maadela nea, Dafidilo Gelo misiäia beaha namolö

7 Nie nedoo nalifila dili-e, Dafidilo Gelo misiäia fologola made, aso maadela beaha nami-aloo. Dolö sagai sagalo nheebe amea, ie sagai sagai amo hedabola bämäitala beaha aligilo amoda, dilia dawamelé. Ea ie iso asigia, aso maadela, gelola nea, i bäu giiloie segeage, bobagiloie segeage hamoi hamomäia, fologola made, aumala aligilo amo helësëmalo.

8 Amaimo, diliage fologola made, aso maadela, gelola namialo. Mida, Dafidilo Gelo obëgëmolö segeyo hä, ga madefalii galeameli.

9 Nie nedoo nalifila dili-e, Godea dilia hamosebegó mogeloea, dilia dihilimu habobala gëgësadiamabio. Memelela gudimolö dolö amoda, hä, mosöa nogila digamolöie, idi galo baagido neameli.

10 Bea sälo dafidi nefolalo amolia së naaha nea, aso maadela, Dafidilo Geloiië eigi ie ado malä sälä olelesa nelo amo helësëmalo. Nie nedoo nalifila dili-e, amo helësëlahilä, diliage amo gadola wäla hamosa namialo.

11 Bimo. Ili së edefade naaha nea gaso, aso maadela, gelola nea, obeägsa nelomeläla nilia sälo amoda dilia dawadigi gomelé. Dilia Yoboë sedaluge nabelo amomelé. Yoboea yöi amoli gaula nea, aso maadela, gelola nebegi, Dafidilo Geloia hobeala ema hedabi hamoi amoda, dilia dawa amomelé. Bobasëloge, ugila negelasiloge, Dafidilo Geloima nobai nea.

Migalia diigila sämabiolä sää

12 Nie nedoo nalifila dili-e, dilia dofä gomalä made hamomäia säla iahago. Selesaia mosöie ado sähaleage, nagadaiaie ado sähaleage, nelebo odoaie sähaleage, migalia diigila ado gelola sämabio. Godea dia asiala hamoila säloea, ü, ailemu sämalo.

Dolö asigi mogoi neeve amea Godema adose amoda geloi dialeala sää

13 Amaimo, dili nebegogi afädë yöi gaula nea galëda, hi Godema adomolö dialea. Amase, afädë obeägsa nea galëda, Godeie eï gauia adogola gë udämolö dialea.

14 Dili nebegogii afädë oloi galëda, ea Geleso sosogo udia dolö Godea wela ifosisi dolö asigi gäwi dafidilo amoli wemolö dialea. Ilia dolö amoie Godema adosalea, Dafidilo Geloiië eigi ie busagia susu gadoi weli negemolö dialea.

15 Ilia Godema asigi afädë negela nea adose amea e wahilasimolömelé. Oloi dilo amo Dafidilo Geloia neala wahila nowelasimolömelé. Ea nafade hamoi galëda, amoge hëla fisimolömelé.

16 Hä, dili hido hüdolæa nafade hamoi amo odoalima säla sisiaha maadesegi, ili helësëla Godema adolasimalo. Dili wahisa maademäiae, amala hamomolö dialea. Asigi mogoi neeve amea Godema adose amoda, geloifali, dofä udia dolö ugila negelomelé.

17 Elaiada dolöfä nili neebewe hi gadoi nelo. Ea sege made digamäia Godema gelola adosebegi, gäheo i ohodoaie aube gafeiagi sege made digala esoimu dilo.

18 Oböla, hobeala ea Godema bu adosebegi, mu dusuia gala sege digalahilä, sagai bu hedabola besela galai.

Afädë e idi asiala asi neëgi, nilia sigi obëgëmolö dialea

19 Nie nedoo nalifila dili-e, dili neeve gogi afädëa ado dofä amo amilahilä digila idi asiala awäsegii, edoo afädëa e oböla bu sigi obëgëseda,

20 gomalä helësëmalo. Afädëa nafade hamolo e asiala asia amila sigi neala obëgësedaa, ea e baagomolö dibea amila sigi obëgëla, nafade yafie hamoi amoge Godea hësa maadeila helësëmalo.*

Hä amo.

* 5:20: Beba gowe dëdëi goda, Yamese hi helësësaleada, edoolaligi odoaea Godeie ado dofä amo digila asi amo hamogimolöie dëdëi gadoi galea.

Yonea Mi Gäwila Beba Dëdëla İasi Amo Ado Dëdëla Dibe Amoie Neala Olelo Oboba

Yone eda Yesuie damelë. Eda Yesu bëgëla aulo dolö giwilasi amogi. Hobeaafali edëi sali hamosalea ea ado go dëdëla Geleso sosogo nefolalo amolima i. Dëdëla i amoie mida gowe. Godea nili boba hamoi amo gadola, amase, nilifage udia dolö odoa boba hamomalola säla dëdëla negei. Amase, ea elö sähalea, Wäfali säsäla olelelo moholömelë. Hedabola beaha namialola säla dëdëla negei. Ilia sähalea, Godeie malöda dolö namolö misi mademelëla sämölömelëla Yonea beba gowe dëdëi. Ado Mala Hedabi Yone dëdëi amoge Yone eamu dëdëimelë.

Namolöi namolö Ado e ulufadigila misi

¹ Nelebo sulubadela maadeia, nelo misi amoie ado nilia nabala, siia beala, naaboea diigilalahilä, nilia dilima namolöi namolö Ado e misi amoie säla iahago.

² Namolö dofä ulufadigi amo bealahilä, nilia meli amo dilima säha. Namolöi namolö e siiba Eedobalä nelo ulufadigila misi amoie säla iahago.

³ Dilia nilibälä dila namiäia nilia meli nabi amoile dilima säla iahago. Eedo, ie Efege Yesu Gelesolebalä nilia dila neamelë.

⁴ Dilimage nilimage obeägilö nobamäia, nilia dilima beba dëdëla iasisago.

Gode eda yo digalo nea

⁵ Ea ado säi amo nilia nabalahilä, dilima säla iahago. Gode eda yo digalo nea, gasimi sagalo gadoi nafade ema madefalimelë.

⁶ Nilia ebalä dila neala säha nea, gasimi sagalo gadoi nafademu hamosa aligiseda, wäfali sälo nea, dofä sälo made gaula neamelë.

⁷ E nafade baai made, yo digalo neebe amo gadola nili nafade baai made, yo digalomadi newesa aligiseda, odoa neebe amolibälä dila neage, ie malö Yesuie healea nafade hamoi amo sulubadela hësage neamelë.

⁸ Nilia sähalea, Na nafade hamolo madela säseda, nili nihili gadiabola säha, dofä sälo nilile isogi made neamelë.

⁹ Amai gaso, nilia nafade hamoi amo säla sisaseda, Gode mogoi nea hëmolömelëla säi amo gadola hëmolömelë. Nilia mala nafade hamoi amoge sulubadela hësa maademolömelë.

¹⁰ Nilia sähalea, Na nafade hamoi madela säseda, Gode eda wäfali sälo neala säloge, ie adoge nilima mademelë.

2

Gelesoda nilile ugila negelo nea

¹ Nie malöla dili-e, nafade made hamomäia na dilima beba gowe dëdëla iasisago. Gasoda, nili afädëa nafade afädë hamoseda, nilile Ugila Negelo Eedobalä nea, Yesu Geleso e asigi mogoi neebe amo neamelë.

² Nilile nafade hamoi amo hëmäia ea hile namolö amo odala iala baagoi. Nililemu hëmäia made, udia dolö sulubadelaë nafade hamoi amo hëmäia amala hamoi.

Gode dawadigi neebe ameada ie mala bëgëla hamosa neala säi

³ Amaimo, nilia ea säi dibe amo gadola hamosamu aligiseda, nilia e dawadigila helësësamelë.

⁴ Afädëa ea säi amo gadola made hamosa nea sähalea, E dawadigila säseda, eda wäfali sälo nea, dofä sälo ema mademelë.

⁵ Afädëa ea säi dibe amo gadola hamoseda, Godema boba hamolo amo dofä fädäi neamelë. Nilie ebalä dila neada gomäla helësëdelä.

⁶ Afädëa ebalä dila neala säseda, Yesuea hamosa nelo amo gadola hamosa namolöi galea.

⁷ Ne damelë obeägilola dili-e, na dilima hamomalola säla negei amo dëdëla iasisi amoda hädamade negei made, siiba negei.* Amoda mi gäwia amila dilo. Siiba negeila säi amo dilia nabaha maadei.

⁸ Amai gaso, hamomalola säla negei amo dëdëla iasisbegoda gähemelë. Gelesoie namolöea hamoi amoge dilile namolöea hamoi amoge dofä gabula melëlo. Mida, gasimi sagalo amoda usila, yo digalo dofä amoda yo digaha neamelë.

⁹ Afädëa ie edooma bimolö habobala nea ea sähalea, Yo digalo neebea ami neala säseda, gasimi sagaia ami neamelë.

* 2:7: Yone 13.34 gomäla säla dëdëla negei dialea. Yesuea sähalea, Na dili boba hamoi amo gadola dilia dihilimu boba hahamola namialola säla dëdëla negei dialea.

¹⁰ Afädäa ie edooma boba hamosa neebe amoda yo digalomadi nea. Ëe isogi yo digalo neebe ameada nelebo afädäa e digalasimolöi mademelë.

¹¹ Amai gasoda, afädäa ie edooma bimolö habobala nea galëda, gasimi sagaigi nea. Ami nawesa nea. Gasimi sagaloea ie si dofogasegi, idi gowegi awähala helësëla made, nagubaia nawesa nea.

¹² Malöla dili-e, dilile nafade hamoi amo Gelesoie ëigi hëla fisi amoïe, na dilima dëdëla iahago.

¹³ Asigi fädäi naadola dili-e, Afädë siibafalë siiba neamu nelo dilia dawadigi amoïe, na dilima dëdëla iahago.

Malisäfalë, dilia nafadelasiloïe busa neebe amo nudula salolela baagila asi amoïe, na dilima dëdëla iahago.

¹⁴ Malöla dili-e, dilile Diado neebe amo dawadigi amoïe na dilima dëdëla iahago.

Asigi fädäi naadola dili-e, Afädë siibafalë siiba neamu nelo dilia dawadigi amoïe na dilima dëdëla iahago.

Malisäfalë-e, dilia geloi amoïege, Godeie ado dilile isogi dibe amoïege, nafadelasiloïe busa neebe amo nudula salolela baagila asi amoïege, na dilima dëdëla iahago.

Nagadaia galu boba hamomabiola säi

¹⁵ Nagadaia galu amoile nelebo nagadaia dibe amole boba hamola namiabio. Afädäa nagadaia galu dibe amo boba hamoseda, Naadoma boba hamolo amo ema mademelë.

¹⁶ Nagadaia dibe amo sulubadela Naadomadila mulo made. Amoda gowe. Domaloea gelola hamelo amoge, siaa beala gelola hamelo amoge, afädäa nelegei yafie negelo ameage hamoi hamolo ameage gugusäla bimäia hamolo. Amo sulubadela Naadomadila mulo made, nagadaia amila mulomelë.

¹⁷ Naga föige nagadaia hamelo amoge hogosa helesalea gaso, udia dolöea Godea hamese amo gadola hamolo amoli namolöi namolömelë.

Gelesoie ado nii misi nea

¹⁸ Nie malöla dili-e, nilida hä segeyo aligila wagamolö fumadi neamelë. Dilia dafidi Gelesoie ado nii moholömelëla säi nabi amo walioda hä odoa Gelesoie ado nii malei misi neamelë. Ameada nilida hä aligila wagamolö fumadi nea gabula helësëdelä.

¹⁹ Ilia nili digila bahila doadigila afiha maadei. Amolia nilibälä dila made nelo. Dofä dila nelo galebeda nili gedola afädéfali neëgi, amalabio. Ili afiha maadei amea ili sulubadela nilibälä dila made nelo amo oleimele.

²⁰ Amai gaso, dilima Gelesoea Godeie Gesami i. Dili sulubadelaea dofä sälo dawadigi nebegoo.

²¹ Dilia ado dofä amo dawadigi madela helësëla dëdësa maade. Dilia ado dofä amo dawadigi ameage wäfali sälo amo ado dofä amila mulo made amo dawadigi ameage na dilima dëdëla iasisago.

²² Wäfali sälo amoda nowë. Eada sähalea, Afädë Memeleida Yesu madela sälomelë. Efegele Edolema baagi ilo amoda Gelesoie ado niimelë.

²³ Efegejema baagi ilo amobalä eedoda nea mademelë. Efegejema asigi afädë negelo neebe amobaläda eedo neamelë.

Ado dofä Eleloji Gesamia olelesa nea

²⁴ Mi gäwia amila nabi dilile isogi dibe amo amalasi namialo. Amalasi aligiseda, dili Efegele Eedolebalä namolömelë.

²⁵ Ea niligali imolöla daiai amoda gowe. Namolöi namolö imolöla daiai.

²⁶ Ilia dili dahila nimolö helësëa neebe amoïe na dilima beba dëdëla iahago.

²⁷ Amai gaso, dilima Gelesoea Godeie Gesami i amo nea. Ameada afädäa dili olelemolöi made. Gesamia nelebo sulubadela dili olelesaleada wäfali made, dofä sälo nea. Dilima olelei amo gadola, Gelesobalä dila namialo.

Nili Godeie malö nea

²⁸ Amai gabugi, nie malöla dili-e, hä ulufadigisolo amo gala ie siigi nili hewaloea bedäla made gelola namolöie ebalä dila namialo.

²⁹ Amai dilia eda mogofalë neebe amo helësësebe amea gomalä helësëmalo. Sulubadelaea mala mogoi hamosa neebe amolida Godeie malölali nefolaleala helësëmalo.

3

¹ Wae! Naado Godea nilima sähalea, Dili nie malölali nebögola säla abodo gadola boba hamosa neadu. Dofä gelola nilida ie malölali neebe amo. Nagadaia nafade hamolo neebe amolia Naado dawa made neebe amea nilige dawa made nea.

² Ne damelë obeägilola dili-e, nilia walio Godeie malölali neebe amo hobeä nili abodo gadoi namolödu dawa made nea gaso, nilia afädéfali helësësebe amoda gowe. Geleso ulufadigisolo

amo gala, e abodo gadoi maase bimolödu, amo nilia siia beahalea, e neebe amo gadoi namolö gabula helësësamelë.

³ Ea nili hï e gadoi namolö gabula sulubadelaea asigia sisiläfusa nefolalebe amolida nigime baai made, hï e nigime baai made neebe amo gadoi namolö gabula hehelësësa neamelë.

⁴ Nafademu hamolo nefolalebe amoli sulubadelaeaada Godeie ado säla negei dibe amo neadigilo nea. Mala nafade dibe amea ie ado säla negei dibe amo neadigilomelë.

⁵ Nafade hëla fisismolöle e ulufadigila misi amoge ema nafade afädë baai made amoge dilia dawadigi.

⁶ Amaimo, afädë ebalä dila neebe ameada nafade hamosamu aligilo mademelë. Afädëa nafade hamosamu neebe ameada e made beagolei, e dawa made nea.

⁷ Nie malöla dili-e, afädëa dili dahila neloea idihë namialo. E asigi mogoi neebe amo gadola afädëa mala mogoi hamolo neebe amoge asigi mogoi nea.

⁸ Siiba mi gäwilafalii mugabe busaeada nafademu hamosa nelo. Amo gadola afädëa nafademu hamolo neebe amoge andoso nea. Ea nafademu hamosa nebegi, Godeie Malöea mugabe busaea hamoi amo hails digimolöle ulufadigila misi.

⁹ Amaimo, afädë Godeie malö neebe ameada nafade hamosamu aligilo made nea. Amoë mida, ie namolöle gägä negela hï e gadoi bedefai nea. E Godeie malö neebe amea nafade hamosamu namolö uli nea.

¹⁰ Amo helësähilä, Godeie malö neebe amoge mugabe busaëe malö neebe amoge nowëie walebelela mogela melëlomelë. Mala mogoi hamolo made neebe amoda Godeie malö made nea. Amase, ie edooma boba hamolo made neebe amoge Godeie malö made neamelë.

¹¹ Mi gäwia amila ado säla i nilia nabi amoda gowe. Nilia nihilimü boba hahamosa namialo sälä i.

¹² Nafadelasiloie busaëe sosogo nelo Geinia ie öö baagomäia nufi. Nili e gadoi namiabio. Nufi amoda mi edogi. Mida, ie öoea hedabimu hamosa nebegida, Geiniada nafademu hamosa nelo.

¹³ Amaimo, nüe nedoola dili-e, nagadaia nafade hamolo neebe amolia dilima bimolö habobaseda, fudugimabio.

¹⁴ Nilia nilile nedoo nefolalebe amolibala boba hamosa neebe amea nilia helësësaleada, nilida baagomolö dibeä amila namolöni namolömadì dëgëla asi nefolaleala helësësa. Afädëa boba made hamosedä, eda baagomolö dibeä ami nea.

¹⁵ Afädëa hïle edooma bimolö habobaha neebe amoda udia dolö baagomäia nufidelo nea. Baagomäia nufidelo neebe amolia namolöni namolö gaula made neebe amoda dilia dawadigi.

¹⁶ Gelesoea hïle namolö amo niligali fisiga gala i amea, nilia boba hamolo amo helësësa nea. Amai gabugi, nililage nilile nedoo nefolalebe amolibali nilile namolö amo fisiga gala imolöla.

¹⁷ Afädë nelegei negelo neebe amea ie edoo nelebo maade neebe amo bealahilä made bobaseseda, Godeie boba hamolo amo ebalä abeahäla neadu.

¹⁸ Nie malöla dili-e, nilia adoeamu boba hamolo gadoi namiabio. Dofä hamoi hamosa nea boba hamola namialo.

Godeie siigi neebe amea gelola namolö

¹⁹⁻²⁰ Amala hamolo amea nilida dofä sälöie sosogo neala helësëmolömelë. Nafade hameobe amoë së molö dialeala iso asigigi sälä iaseda, ie siigi asigi sigi namialo. Mida, Godeia nilile iso asigi baagila awäla, ea sulubadelä dawadigi amea amala sigi namolöla.

²¹ Ne damelë obeägilola dili-e, nilile iso asigigi së molö dialeala made sälä iaseda, ie siigi bedäi made, gelola neamelë.

²² Elöda, nilia ea hamomalola säi amo gadola hameobe ameage, e obeägimäia hameobe ameage nilia ema afädë nabaseda, ea imolömelë.

²³ Godeia hamomalola säi amoda gowe. Nilia ie malö Yesu Gelesoie eigi asigi afädë negela nea, nihilimü boba hahamosa namolöla. Ea amala hamomalola säi.

²⁴ Amaimo, afädëa ea hamomalola säi amo gadola bëgëla hamosedä, eda Godebalä dila nea. Amase, eege dolö amolibala dila neamelë. Godeia ie Gesami niligali i ameada nili Godebalä dila neala helësësamelë.

4

Dofä sälo Gesamile wäfalii sälo gesamile mogemolö

¹ Ne damelë obeägilola dili-e, wäfalii bea sälo yafie amoli sege sulubadelagi nawesa nea. Amai odoaea Gesami nema neala säseda, sulubadelaea dofä säsebela helësëmabio. Ili Godemadila walebelela bimolöle fedogola bimalo.

² Ilima Godeie Gesami neebelela fädäla bimolö amoda gowe. Afädëa sähalea, Yesu Geleso eda dofä dolö domalola digaila säha neebe amomada Godeie Gesami nea.

³ Amaimo, afädëa sähalea, Yesu amala made digaila säha neebe amomada Godeie Gesami nea mademelë. Mala amoda Gelesoe ado niimadila misi dialea. Dafidi mala amo moholömelëla säi dilia nabi amoda walio hä nagadaia misi dialea.

⁴ Nie malöla dili-e, dilida Godeie malö nea. Wäfälä bea sälo neebe amoli nudula salolela baagila asi nebegó. Mida, dilibalä dila neebe ameada nagadaia nafade hamolo amolibalä dila neebe amoda baagila asi neamelë.

⁵ Amolida nagadaia dolö neebe amea ilia nagadaia galu säha neebe amoda nagadaia nafade hamolo amolia nabelo nea.

⁶ Amaimo, nili Godeie sosogo nefolalea. Ado nilia säsolo amo gala udia dolöea Gode dawadigi nefolalebe amolia nilile ado nabelo nea. Amai gaso, udia dolö Godeie sosogo made nefolalebe amolia nilile ado nabelo made neamelë. Amo gadola dofä sälo Gesamige wäfali sälo gesamige mogemolöi galea.

Dolö afädëa Gode boba hamoi neebe ameada odoage boba hamomalola säi

⁷ Ne damelë obeägilola dili-e, boba hamolo amoda Godemadila mulo amea nilia nihilimu boba hahamosa namolöla. Afädëa odoa neebe amo boba hahamosa neebe amoda Godeie malö nea, ea Gode dawadigi nea.

⁸ Amaimo, afädëa odoa boba made hahamosa neebe amoda Gode dawadigi made nea. Mida, Gode eda boba hamolo nea.

⁹ Godea ie Efege afädëfali amo nagadaia digamalai. Ea amala hamoi amea nili namolöi namiäia amai. Amala digamalai ameada Godea nili boba hahamosa neebe amo olei.

¹⁰ Boba hamolo amoë mida gowe. Nilia edale boba hamoi made, eadale nili boba hamolahilä, nilia nafade hamoi amo hämäia ie malöea hile namolö amo odala iala baagomäia e digamalai.

¹¹ Ne damelë obeägilola dili-e, Godea nili amala boba hamoi amea nilia nihilimu boba hahamosa namolöla.

¹² Afädëa Gode made meli nea gaso, nili nihilimu boba hahamosa aligiseda, Gode eege nilibälä dila nea, nilile isogi ie boba hamolo amea hamese amo gadola hamosage neamelë.

¹³ Amaimo, Godea ie Gesami niligali i amea nilia ema dila neebe amoge, amase, ea nilima dila neebe amoge nilia dawadigimelë.

¹⁴ Naadorea ie malö nili sege föi sulubadelagi neebe amo sulubadelagali damula aulo namiäia fisiga idai. Fisiga idai amo nilia siia bealahilä, ulufadigila säla iahago.

¹⁵ Afädëa Yesu eda Godeie Efege neala säla ulufadigiseda, Godeda ebalä dila nea, amase, eege Godebalä dila neamelë.

¹⁶ Amaimo, Godea nili dofä boba hahamosa neala nilia dawadigi nea. Gode eda boba hamolo nea. Afädëa boba hahamosa aligiseda, e Godebalä dila nea, amase, Godege ebalä dila neamelë.

¹⁷ Nilia amala aligiseda, nilile isogi ie boba hamolo amea hamese amo gadola hahamosa nea. Amala hahamosa neebe amea, nili nagadaia nea hi e gadoi aligilo amea, aligila wagala gudisolä amo gala nili bedämölö made, geloi namolömelë.

¹⁸ Afädëa boba hamomolöge bedämölöge balagula gaula namolöi mademelë. Boba hamolo dofä fädäi amea bedälo amo nesila digilo. Mida, së molömadì neebe amea bedälo. Afädë bedälo neebe amoda Godeie boba hamolo amea hamese amo gadola made hahamosa neamelë.

¹⁹ Godea dafidi nilidale boba hamoi amea nilia boba hahamosa nea.

²⁰ Afädëa ie edooma bimolö habobaha nea sähalea, Na Godema boba hahamosa neawela säseda, eda wäfälä sälo nea. Ea ie edoo amoli siia bealahilä, ili boba made hahamosa nea galëda, Gode made meli neebe amo ea boba hamomolö amo uli nea.

²¹ Ea nilia hamomalola säla i amoda gowe. Afädëa Godema boba hahamosa nea ie edooma boba hamomolöi galeala säi.

5

Geleso sosogoea nafade sulubadela nufuda salelo nea

¹ Afädë Memelei amo dofä Yesu e nealahilä asigi afädë negei neebe amoli sulubadelada Godeie malö nea. Eedo afädë amoma boba hahamosa neebe amoli sulubadelaea ie malö amomage boba hahamosa nea.

² Nilia Gode boba hamolahilä ea hamomalola säla negei dibe amo nabala hamolo amea, nilia Godeie malölali neebe amo boba hamolo neala helësemolö dialea.

³ Mida, Godema boba hamolo amoda gowe. Ea hamomalola säi amo nabala hamolo. Amoda iliawai made, hamomolöi dialea.

⁴ Mida, Godeie malö nefolalebe amoliada nagadaia nafade hamolo elö elöla dibe amo nudula salolela baagila aulo nea. Yesu Gelesoma asigi afädë negei neebe amea nagadaia nafade hamolo dibe amo nudula salolela baagila asimelë.

⁵ Nagadaia nafade hamolo dibe amo nudula salolela baagila aulo neebe amoda nowëa. Amoda gowea, Yesu e Godeie malö neala sälahilä, asigi afädë negei neebe ameamu baagila aulo nea.

Godea ie malömadila namolöi namolö i

⁶ Ödäeage healeage misi amoda Yesu Geleso.* Ödäeamu made, ödäeage healeage misi. Gesamis dofä sälö amea dofä amala misi amo sälö iaha nea.

⁷ Ohodoo ilia dofä amala misila sälö iaha nea.

⁸ Gesamige, ödäge, healege amolile addoda afädëdimu sälö iaha nea.

⁹ Udia dolöea siña meli amo dofä säsebela asigi afädë negelomelë. Amai gaso, Godeie ado dofä sälö dibe amea udia dolöe ado sälö amo baagila asi dialea. Mida, e Gode nea. Elöda, hile efegeie säsisa nea.

¹⁰ Amala sälö i amo, afädëa Godeie malöma asigi afädë negei neebe amoie isogi ie malöea hamoi Eedoea säsisa neebe amo neala gaula nea. Amai gaso, elöea Godema asigi afädë made negei nea, Gode eda wäfali sälö neala heléselo nea. Mida gowe. ie malöea hamoi sälö i amo dofä gabula asigi afädë made negei amea.

¹¹ Amaimo, ado sälö i amoda gowe. Godea niligali namolöi namolö i. ie malömadila namolöi namolö amo i.

¹² Afädëa ie malöma dila neebe ameada namolöi namolö amo gaula nea. Afädëa ie malöma dila made neebe ameada namolöi namolö amo made gaula nea.

¹³ Godeie Malö amoie äigi asigi afädë negei nefolalebelä dili-e, dilia namolöi namolö gaula nebego dawadigmäia, na dilima ado gowe dëdëla iasisago.

¹⁴ Nilia Godea helésëi dibe amo gadola ema adosa nea, nilia afädë nabaseda, ea nilia säi amo gadoi imolömelë. Ameada nili ie siigi bedäla made, gelola neamele.

¹⁵ Nilia ema ado afädë nabasegi, ea nabulö gabula dawadigi nefolalebe amea ema nabi amo imolö gabula dawadigi nefolalea.

¹⁶ Afädëa ie edooea nafade hamosa neë beaseda, nafade amo gadoi hamose ameada baagomolöi made galëda, Godema nabaseda, Godea ema namolö imolömelë. Amo säsebe amoda, nafade ameada ili baagomolöe made säha nea. Amaimo, na gomalä säha, nafade hamose ameada baagolo dialea. Nafade amoie dilia adolasimalola säha maade.

¹⁷ Asiala hamolo sulubadelada nafademü. Amai gasoda, nafade hamose ameada baagolo made, nafade odoa amo gadoi dialea.

¹⁸ Nilia helésaleada, afädë Godeie malö neebe ameada nafade hamosamu aligilo made neala helésesa. Mida, Godeie efegea e sigi neëgida, nafadelasiloie busa neebe ameada e diigimolöi made nea.

¹⁹ Nilida Godeie malö neebe amoda dawadigi. Nafadelasiloie busa amea nafade hamolo neebe amoli sulubadelada beaha neebe amoge nilia dawadigi.

²⁰ Godeie malö nagadaia digai amo nilia dawadigi nea. Nilia Gode dofä neebe amo dawadigmäia ea dawadigilo amo niligali i. Nilia dofä Gode neebe amoma dila, ie malö Yesu Gelesomage dila nefolalea. Gode eda dofä nea. Namolöi namolö amoda hii e gelola nea.

²¹ Nie malöla dili-e, wäfali sälö gode neebe amo heléselahilä, gasi gala sigola namialo. Hä amo.

---

* **5:6:** Giligi adogida ulufadigila dëdëi made, ödä heale elemu säi. Dawadigi odoa neebe amoliada, ödäla säi amoda Yesu ödägi gei amo helésëi. Healela säi amoda Yesu baagoi amo helésëi.

Yonea Bu Agedu Beba Dëdëla İasi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoie Neala Olelo Oboba

Yonea beba agedu gowe dëdëi amoda ado holöbö obobala säi amo gowe. Geleso sosogo dihilimu boba hahamosa namolö dialeala säi. Amase elöda, wäfali säsäla olelelo neebe amolia dili neala golila dahila neloea, hedabola idihë namialola dëdëla i.

¹ Neda èdëi sali dafidiloea udia Godea memelei ie malölalima dëdëla iahago.* Na dili dofä boba hamosa neamelë. Namu made, ado dofä dawadigi ili sulubadelaeage dili boba hamosa nea.

² Ado dofä nilile isogi dibe ameage amo nilibälä diamolöi dibe ameage dili boba hamosa nea.

³ Naado Godeage, ie malö Yesu Gelesoeage dofä nili boba hamola, elea ugila negela, nili bobasëla, aealasiloea nilile isogi gelolasimolömelë.

⁴ Naadoea nilia hamomalola säi amo gadola die malö odoaea ado dofä amo bëgëla awähala säi amo nabalahilä, na edefademalä obeägimelë.

⁵ Amai gabugi, udia-o, nili nihilimu boba hamodi. Hamomalola säla negei dëdëla iasise amoda gähe made, mi gäwia amila nilibälä dilo amo.

⁶ Boba hamolo amoda gomalä. Ea hamomalola säla negei amo gadola bëgëla awäla hamolo. Ea hamomalola säla negei amoda gowe. Dilia mi gäwia amila nabi amo bëgëla hamomalo.

⁷ Mida, dahila nelo yafiea Yesu Gelesoda dolö domalola digai madela säsäla sege elö elogi afiha maadei. Amolida dahila nelo, Gelesoie ado nii nea.

⁸ Amai gabugi, dilia hamoi amoie bidi nimolö amo made neala dabadiloea, idihë namialo. Bidi amo sulubadela nimolöie amala namialo.

⁹ Afädëa Gelesoea säla olelei amo hedabola gaula made, ado odoa balagula gaula neebe amoda medelala baagila asi neebe amobaläda Gode e nea made. Afädëa ea säla olelei amo hedabola gaula neebe amobaläda Efegele Eedole nea.

¹⁰ Afädëa dili neebea maala, Gelesoea säla olelei amo gadola made, elö gaula maaseda, e säla olela gausiala mosöa maala fimola sämabio.

¹¹ Afädëa e säla olela gausiaseda, ie nafade hamosa neebe amo ebalä dila hamosa nea.

¹² Na dilima ado yafie säla imolö gaso, bebagi dëdëla iase amo dofea made. Ne dili neebea söfe mudulä. Maala nea dilile odagi beala säla iidlä, nili obeägisa maademolöie.

¹³ Dilile dialifi memelei amoie malölali dilima ilia hawioila säsisago.*

Hä amo.

Yonea Bu Osoda Beba Dëdëla İasi Amo Ado Dëdëla Dibe Amoie Neala Olelo Oboba

Yonea beba osoda gowe dëdëla amoda udia dolö Godea wela ifosi amoli beaha aligilo ēi Gaiusama dëdëla ī. Dëdëla īahalea, Yonea Gaiusaea Geleso sosogo sigi nea ugila negesa nelo amoie nesegesamelēla säla ī. Nesegelelahilä sähalea, Dolö afadē ēi Daiodelefisia asiaala hamosebe amoie hedabola siia bealahilä, sigola namialola säla dëdëla ī.

¹ Neda edēti sali dafidiloea, nïe damelē obeägilo Gaiusa-o, na di dofä boba hamosa nea dima dëdëla īasisago.

² Nïe damelē obeägilo-o, nelebo dia hamosa nebegohedabola hamosa namiäiage, di olola made hedabola namiäiage, dië gesamî hedabi neebe amo gadola namiäiä helësësamelë.

³ Dofä sämölömadi namolöi nelo amo gadola, asigi falagasei nea dofä sämölömadi namolöi neamelēla nedoo odooa maalahilä nema säla ī amo nabalahilä, na edefademalä obeägimelë.

⁴ Afadëea sähalea, Die malësä dofä sämölömadi asi namolöi neala säse nabalahilä, na edefademalä obeägisa aligilo. Na obeägilo ameada, obeägilo sulubadela baagila asi dialea.

⁵ Nïe damelē obeägilo-o, di asigi falagasei nea. Didoolali ugila negela digi, odoa ilia di dawa made nefolalebe amoli ugila negela digisa nebegoda hedabola hamosa nebegola sähä.

⁶ Amolia udia dolö Godea wela ifosi yawe nefolalebe welima dia boba hamolo amo säla īmelë. Amala säla ilo amoli nelebo gaula nawesa namolö awäsebe amo gadola afiasebea ami Godea helësëe amo gadola dia ili ugila negemalo.

⁷ Mida, ili Yesuië ēigi awähalea, Godema asigi afadë negei made nefolalo amolile nelebo afadë iligali īmäiala made helësëla, bahila asi gabio.

⁸ Amala hamolo amoie nilia ilibälä dofä sälöie hamoi gedola hamomolöie dia ili ugila negemolö dialea.*

⁹ Na beba dëdëla udia dolö Godea wela ifosi di neebea nefolalebe amolima ī. Amala ī gasoda, Daiodelefisia e busa namolöila helësëlahilä, na ado säi amo fisi gabio.

¹⁰ Ea nilile ēi säla udia dolö odoama ado nafadefalä nafadege wäfälä sämölöge sähä neebe amo ne dili neebea maalahilä, ea nafade hamolo amo dilia nabuäia na säla ulufadigimolömelë. Ea amomu hamolo made, edoolali odooa maasegige dili misigolela säla obeägilo mademelë. Amala hamolo made nea, udia dolö odoaea dili maase amoma mosöa fimäia fu imolö helësëi neebe dilia udia dolö Godea wela ifosi odoabalä seëge ili segea doadigila mosäia eada nesila digimolömu helësëlomelë.

¹¹ Nïe damelē obeägilo-o, nafade hamolo neebe amolia nafade hamolo amo gadola hamola oodo bibila hamola made, hedabi hamolo neebe amolia hedabi hamolo amo gadola hedabi hamola oodo bibila hamosa namialo. Udia dolö hedabi hamosa neebe amolida Godeie malö nea. Nafade hamosa neebe amoliada, e meli made nea.

¹² Udia dolö sulubadelaea Demediliasa eda gowe gadoi neala sähä aligilomelë. Eada dofä sämölömadi nea ea dofä sämölö gaui neebe amo gadoi neala olelo nea. Nililage e siia bealahilä, eda gowe gadoi neala sälomelë. Dia nilia säsebeweda mogola säsebelä dawadigi.

¹³ Ado sämölö yafie gaulea gaso, dima bebagimu dëdëla imolö habosebemelë.

¹⁴ Holöfali nelolahilä, haligila odagi beaha nea sämölöie ne di neebea mudulä.

¹⁵ Aealo dima diamiäiamelë. Damelē odooa amolia dima hawiosebegola säsisisago. Alile damelē di neebea neebe amoli hido hïdolama hawioila säila säla īmalo. Hå amo.

---

* ^{1:8:} Dolö amolia Gode mala säla īia wage nawesa namolö asi.

Yudia Beba Dëdëla İasi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoie Neala Olelo Oboba

Yudia dëdësaleada, Geleso sosogo nefolalebe dilia, ado mala dofä amobalä ado nii neebe amolile ado, made nabualola säla dëdëla negei. Amase, Godea ie udia dolö amolima Ado Mala Hedabi säla iaha maadei amoie, afädëa ie ado mala bedefamolöi mademelë. Ado nii maase amolibalä gelola säla obégämäia, beba gowe dëdëla iasisagola säla dëdëla negei dialea.

Beba gowegi dëdëi dibe amoda Agedu Fidagi dëdëi dibe amo gadoi dialeamelë.

Dilia Ado Mala Hedabibalä ado nii neebe amoie ado made nabala, auaula neada, dilile asigi afädë negei nebego idihë namialo

¹ Neda Yudi, Yesu Gelesoie hamoi hamolasilo, Yameseie edoomelë. Naado Godea boba hamola, Yesu Gelesoea sigi neebe, udia dolö Godea wei dilima

² bobasëloge, daluloge, boba hamologe, baula nobamäia hamesamelë.

*Sesigi ado mala dofä amobalä ado nii misi neala säi
(Agedu Fida 2.1-18)*

³ Ne damelë obeägilola dili-e, Godea dilige nege nili sulubadela damula asi amoie, na beba dëdëla imolöila gelola helësësamu nelo gaso, walioda fodolo dëdëmolöi dialeala helësësa neawe. Godeie udia dolö nefolalebe amolima mala hedabi säla iaha maadei amoie, ado mala dofä amobalä ado nii neebe amolima dilia gelola säla obégämäia, beba gowe dëdëla iasisago.

⁴ Mida, odoaea geleä musügä maalahilä, dilibalä gegoala neamelë. Dolö amolida, Gode made helësëla baagi ilo nea. Ilia mala nafadefalii nafade hamosebe amoda, dofea hamosala sämolöie, nüliile Godeie ugila negelasilo dibe amo neala bedefalo nea. Amase, nüliile Busa Dafidilo Geloi Yesu Geleso emu neebe amomada, ilia oböla, habobalo nea. Amala hamosa neebe amolibalä gudila, asiala hamoila säla, së molömeläa siibafalii dëdëla negei dilo amo dialeamelë.

⁵ Galone goweda, dilia dawadigisa maadei. Dafidilo Geloa ie udia dolö damula awäla, Isibi segeala sigi doadigila asi gasoda, hobeala amoligi odoaea asigi afädë made negesebegi, nufudaha maadei amoda, na dilima bu oböla helësëlasamu namolö asigisa.

⁶ Selesia fii ilima Godea hamoile geloile i amo hamosalea, hedabola aligila made, ilile sege amo digila asi. Amasebegi, segeyo edefade besela galasolo amo gala, Dafidilo Geloa ilibalä gudimolöie, igi efe damumolö uli amea nafodolahilä, uli gasimi sagai dibe am negesi dialea.

⁷ Amo gadola wäla, Sodomo Gomola fii udia dolö amoliage, udia dolö gaamu ga madela difolalo amogi fii amoliage, domaloea nafade hamomolö amomu helësëla, gesami awäla nafade elö elölä hamosa nelo. Amala hamosa nebegi, Godea ili së muäia, nulo wisamu neebea ami ifosi nefolalea. Amoda nili sulubadelaea helësämäia, ulufala negei dialea.

⁸ Amase, amo gadola wäla, dolö dilibalä gegoala neebe amolia simasia melëlo ameada, susugu hamola ilile domalo nafadela nigime baaloge, beaha aligilo nefolalebe amolima auaula baagi iloge, amase, yo digalo hido elöibalä aligilo nefolalebe amolima gagadeloge nea.

⁹ Gaso, selesia fii nefolalebe amoie busa Maigoloea mugabe busabalä Moseseie domalo nimolöie elewalosolo amo galada, ea ie asigia gagadela, asiala hamoila made säla, Dafidilo Geloa dima nemomäiala säimelë.

¹⁰ Dolö amoliada, nelebo dibe amo mi fädäla dawa made neada, nelebo ilia dawa made amoma nafadela säla gagadelo nea. Ilaba elö elöläea helësëe amo gadoi hamolo amo gadola, dolö amolia helësëe amo gadoi hamose ameada, hili ili neala nafadesa neamelë.

¹¹ Dolö amoli gadoi amogi asigii gabu. Ilida Geini aulo idi amogi asimelë. Balamaea asiala hamoi amo gadola, ilia muni nimolöie, ea asiala hamoimadi baluluia asimelë. Amase, Golaea Godele Mosesele ba beasebegi, nufudadigi amo gadola, iliage ba beasebegi, nufudaha maademolömelë.

¹² Dilia gegegedola Geleso sosogo odoama boba hamolo olemolöie, molö nasolo amo gala, dolö amoli maala ilile mala hamolo ameada, molö gegegedola nülo amo holöbö nigime baai gadoi hamolo. Molö giao nülo segeyo edefadegi gabula helësëla hewala made neada, ilia sugua sibi sigi aligilo hili ilimu helësëla nülo nea. Gelë odoa sege gaula mulo made, foëa doala gaula aulo amo gadoida, dolö amoli nea. Amase, i gägä negelo segeyogi gägä negelo made amo gadoige, i soomo beselala fisi bausoi amo gadoige neebe amolida, bu äudäla baagoi gadoi neamelë.

¹³ Ilida ödä edefadela aidagula mulo amo gadoi nea, mala nafade hewai hamose amolida, ödä södaia dibu ulufa negelo amo gadola ulufadigilo nea. Ilida gasumilö odoa muugi fudufuduia aulo neebe amo gadoi nea. Godea ili sege nafadefali nafade, gasimi sagala fisi dibea amimu namolöi namiäia daiala negesi dialea.

¹⁴ Inogo eda Adamaie yaua mi näba gifalädalü amea, dolö nafade hamolo amolile siibafali bea sälä negesaleada, Nabuö. Dafidilo Geloi e, ie selesaia fii dausini yafiebalä maala,

¹⁵ udia dolö sulubadelabalä gudila mogemolömelë. Gode made helësölo amolia Gode made helësöla nafade hamosa dilo amoiege, amase, Gode made helësöla asiala hamolo amolia ado nafade sulubadelada ema sähä nelo amoiege, ilibalä gudila mogemolömeläla bea sälä negei dialea.

¹⁶ Dolö amolia segeyo sulubadelagi adoea elewalola säloge, gadiabola elö elöla säloge, amase, domaloea gelola hamelo amoie idigi bëgëla auloge, ilia hili hamoi amo gugusäla bimäia, ado yafie gelola säloge, ilia helësëse amo bëgëla hamomäiaë, odoama säfe negela säloge nea.

Gelola idihë namialola säi

¹⁷ Amai gaso, ne damelë obeägilola dili-e, nilile Dafidilo Geloi Yesu Gelesoë abosolo dolö amolia dafidi sälä i amo helësëla obëgëmalo.

¹⁸ Ilia dilima sälä iahaleada, segeyo aligila wagamolö ga madese gaalu, gadiabolo dolö amoliada domaloea gelola hamelo amoie idigi bëgëla moholömeläla säi.

¹⁹ Dolö amoliada, udia dolö mogelasila, dolöfääle mala dibe amomu bëgësalea, Godeie Gesamida ilima maademelé.

²⁰ Amai gaso, ne damelë obeägilola dili-e, Eleloï Gesamiië geloigi nea, Godema adosa neada, dilia asigi afädë negela, Godeie mala eleloï hedabifali amo gaula mogosa nebeg, bäula edemäia neala dabilibaha namialo.

²¹ Amala hamosa neada, dili Dafidilo Geloi Yesu Gelesoea bobasëla dilima namolöi namolöi imäia beaha nebegó neada, Godeie boba hamolomadi namolöi namialo.

²² Udia dolö asigi afädë negei gaso, asigi äädä negela asusugai nefolalebe amoli, dilia bobasësa namialo.

²³ Udia dolö odoa nulo gobeia neëda, aabelta nabelela nimalo. Odoa bobasësaleada, dihili diligie bedäha nea, hamogisa namialo. Ilia mala nafade hamosa aligilo amea, Godeie siigi fagulo nigime baaï gadoi salugala neebe ameada, fagulo amolima habobaha namialo.

Nilia Godema nesegesa namolöla

²⁴ Dili emo dauala digaloea, dili sigi namolöi neebe amomage, dili nigime baai made, obeägisä nea, e mia ie yo digalomadi, dili neala ifosimolöi neebe amomage,

²⁵ amase, nilile damula aulo afädëfali Gode neebe amomage, Yesu Geleso nilile Dafidilo Geloië aulodaiala, yo digalo hido elöige, ëi ilibia namolöge, geloige, busa nea sigi namolöge, mi gäwiafali amila, Gode hilemu dilo amo walio dibe wege, hobealage, amalasimu diamäia.

Amala gelola hamomäiamelé.

Hä amo.